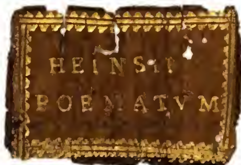

HEINSII
POEMATUM

ELIS HEINSII

POEMATVM

EDITIO NOVA.

Accedunt præter alia Libri,

DE CONTEMPTV MORTIS

antehac vna non editi.

LVGDVNI BATAVORVM,

Sumptibus ELZEVIRIORVM,

Et IOHANNIS MAIRII.

CIↃ IↃ CXXI.

111

Magnifico & Nobilissimo Viro

D. CORNELIO VANDER MYLEN,

DOMINO VANDER-MYLEN, &c. EQVITI.

NNI *iam sunt aliquot, Vir Nobilissime, cum oblectationes nostras, & quasi mentis occupata diuerticula, tuo nomini inscripsimus. Creuit interim lectoru studium, & cum eo noster animus. qui, quo vlterius in literis progrederetur, eo maiorem cum antiquitate erudita, ac præsertim sapientiæ doctoribus, vsum contrahebat ac consuetudinem. Quorum antiquissimi sunt Pythagorici. ita autem eruditi, vt vnius huius secta (& iam plurima extabant) maximam in disputando rationem Aristoteles habuerit. Ii ergo, cum propemodum e cælo sapientiam in terram deduxissent, quam poëtæ primi, ijdem qui & primi philosophi, animæ diuinæ, & quæ aliquod ad tempus tantum, cælo sic volente, mutuatæ hominibus videntur, soli ante excoluerant, tanta musica, ac præsertim poëtica, inuasit eos reuerentia, vt cælestes orbes & amœnos illos ignes, quorum naturam motus ac interualla, quemadmodum ab illis acceperant, primi in terris descripserunt, poëtas esse traderent: cæterum concentum adeo delicatum edere ac iucundum, vt beatæ animæ, postquam corpus naturæ reddidissent, sola ista voluptate fruerentur. Hos secutus fuit generis humani Siren & insitatum naturæ prodigium, Athenienfis Socrates: qui*

* 2 in

iis poëtarum quasi gremio educatus, eadem omnia, sed præsertim cum poetico furore incalescit, de poetice commemorat. Raro autem temperare sibi potest, quin quacunque de re agat, ex Pindaro, Sophocle, Euripide, Pythagorico Æschylo, sed præcipue Homero, versiculum aliquem, aut aliquod venustius dicendi genus, sæpe suppresso, sæpe & expresso autoris nomine, admisceat. Sed ante omnia, opera est audire, cum de primo pulchro in museo suo, quod sub platano illi ad Ilissi ripam Plato fabricauit, cum amoribus suis formosissimo adolescente Phædro disputat, quibus eam efferat præconijs. Nam cum, vt diei forte erat medium, eo disserente, supra caput streperent cicadæ, suauissimam occasione hac fabellam e fœcundo pectore depromit: eas quippe ipsas quæ tum canerent, homines fuisse quondam, sed qui ante Musas ipsas viuerent in terris. Illa ergo cum in terris nascerentur, & quæ antea in cœlo didicissent, ea canere cœpissent, ibi tanta eos homines voluptate delinitos ac perfusos fuisse, vt sine cibo sine potu vllo, rerum omnium obliti, perpetuo cantarent, dum ignari tandem expirarent, & in locum hinc communem, tanquam somno placido sopiti, discederent. Ex illorum genere cicadas esse natas, quibus hoc Musarum munere concessum sit, vt sine vllo pastu, pura & innocua illa oblectatione vitam sustineant, donec redeant ad Musas: quibus nunciare solent, quis earum singulas hic colat. Alios enim, prout diuersa hominum sunt studia, Calliopen, alios Terpsichoren, alios Vraniem, neque paucos Eratonem, eam quæ amoribus præesse creditur, dum viuunt, celebrare. Quæ sine dubio, e Pythagoræ narratiunculis, cuius capsas omnes, omnes pyxides ac arcas Attica illa Venerilla penitus exhauserat, delineata sunt. Musæ, quas septem esse veteres credebant, nihil aliud quam septem illa stella sunt, quas ingenium, mores hominum ac fata moderari, docta credidit antiquitas. quæ cum interuallis imparibus, sed proportione tamen rata distinctis, sonum edant admirabilem, vbi iucundissimum hoc cœli arcanum, homines qui ibi se vixisse meminissent (nam sic Pythagorici loquuntur) in terris primum prodidissent, ibi animos cœlestes,

cum

cum in loco hoc inferiore suam quisque Musam, a qua oriundi essent, agnoscerent, nisi si qua penitus obbrutuissent, aut honorum studio ac facultatum mentem animi pollutam ac corruptam haberent, præ diuina illa voluptate ipsum quoque corpus neglexisse: donec a seruitio illius prorsus vindicati, ad originem redirent suam, totamque voluptatem illam toti vsurparent cuius ante vix imaginem tanto opere amplectebantur. Cætera, vt vides, conueniunt. vni tantum rei a natura diligentius prospectum esse velim, vt, quemadmodum cicada, ita solo quoque rore victitarent poëtæ, aut, vt mauult Socrates, sine cibo sine potu vllo, vitam sustentare possent. Nunc vero ita comparatum est, vt nonnulli hodie famelici ac miseri, nonnulli mera tantum ventris mancipia, e cicadis scarabei fiant aut crabrones, & cœlestem artem turpiter prostituant. Quare mihi ita videtur, qui pro dignitate eam colat, regem oportere esse aut philosophum: quorum illis nihil deesse, hi quam minimo egere solent. vtrique vero vitam suam & quas profitentur disciplinas, a contemptu vindicare possunt. quod diuina illa sapientiæ lumina, Pythagoram, Parmenidem, Melissum, Cleanthem, Xenophanem, Empedoclem, fecisse satis constat. qui, qua erant vitæ continentia, eam quoque tanquam dotem ad poësin contulerunt. cuius dignitatem nemini gratificati sunt. Neque nostra alia est ratio. ac præsertim vbi ex professo sapientiam tractauimus (quod in libris De contemptu mortis, vt & alibi, a nobis factum) quanquam nec in lusibus, aliud nonnunquam argumentum amauimus. Quod si minus alibi sublime est, maximos autores habet, & fortasse non minores sapientiæ magistros. Ego sane cum hoc olim adolescens agerem, vt poeticam facundiam, quæ numeris instructa ad diuinitatem mentis & æternas rationes propius accedit, causa alterius, id quod veteres fecisse intelligebam, quanto possem studio excolerem, cuius vnicum autorem fere & ducem, cœlestem Scaligeri animum fuisse mihi libentissime recordor, malui, vt aliquando apud te locutum me memini, somniare, & ne nihil agerem, amorem quendam, qualis Respublica Platonis est, imaginari, quam principibus ingratis

*2 Musas

Musas meas consecrare; libertatis meæ vsque ad iocos istos tenacissimus. quos qui aut sugillant aut non capiunt, eos æquum est ex nostro & antiquitatis, non nos ex illorum more viuere. Cum præsertim nullis litteris instructi, nisi quas peruerse didicerunt, quantum liceat ignorent. Tibi vero, vir Illustris, tanquam Deo tutelari, iterum hæc consecramus. ad cuius admirationem, tanta post editionem primam facta est accessio, quantam capere vix potest animus, aut voluntas candida fateri. Non eramus nos tanti, vt, quis esses, cum abunde Academiæ, patriæ autem, cuius inter primos Batauicæ Nobilitatis clauum iam tenes, tribus illustrissimis legationibus, duabus ad Henricum Magnum, tertia ad Amplissimos Venetorum Patres, probasses, etiam in nobis testari velles. de quibus ita es meritus, vt quicquid hic sumus, tibi cum paucis acceptum feramus. quod iam nemo ignorat. Verum magnitudo tua, quod ad Deum immortalem proxime accedit, ita se existimabat fore illustriorem, si in eum sua beneficia conferret, in quo nihil alienum agnosceret, & quem opus suum merito vocare posset. Ab eadem mente, diuina illa tua proficiscitur humanitas. quæ profecto mens tua, nisi semper eadem, hoc est, supra omnia externa esset, mutari cum fortuna posset & conuerti, quam nunc intra se complectitur, & quanta potest esse maxima, inuoluit. Hæc est illa virtus, quam Heroicam vocauit primus Aristoteles, quam in nato suo Priamus commendat, nos in ipso vultu tuo & in oculis videmus, quoties in Academiam hanc venis, & pro eius cura quam tueris, in studiorum rationes inquiris. Nemo enim est, quem non solo prope intuitu, tanquam Phœbus aliquis, verus Musarum dux & præses, lubentiorem reddas, quem non de amore tuo erga studia humanitatis securum esse iubeas. Quas virtutes, ac præsertim istum erga litteras affectum, cum ipso lacte imbibisse, aut a patre tuo maximo heroe accepisse, & quasi cum hæreditate adiisse videris. Qui vir incomparabilis, per omnes prope ordines, ad supremam tandem præsidis euectus dignitatem, nullam eruditionis prætereundam sibi esse partem existimauit. In poëtice autem eos fecerat progressus, vt hoc vno nomine censeri poterit.

tuerit. Cuius, tanquam amuletum quoddam, vt auctoritatem profanis opponerem, poëmatium in fine libri huius olim diuulgaui. qualia nonnulla apud te extare memini: digna quæ omnibus ostendant, etiam hoc tempore præclaros viros, longe aliter quam vulgus ociari, neque minus admirandos esse cum remittunt animum, quam cum intendunt. Non enim ratione sed magnorum hominum exemplis iugulandi sunt, qui humanitati bellum indixerunt. Accipe ergo, Vir Maxime, Musas has nostras; ingenui parentis filias. quæ seruire nulli didicerunt, nulli ingenuitatem suam spe aut mercede addixerunt hactenus, nullum denique præter te patronum agnoscunt: cuius beneficia si possent, æri ac ferro insculperent. nunc, quod vnum possunt, nomen tuum, si non ad æternitatem, certe ex officio præscribunt,

AMICO LECTORI.

IN libris De contemptu mortis, qui his junguntur, præter ea quæ emendauimus, pag. 14. emenda *Vltimaquem*, p. 31. *pedum vestigia*. p. 36. *Constiterant*, non, *constiterunt*. p. 41. *purpurea vixdum lanugine*. pag. 49. post illa verba *animisque fugabant*, tolle punctum. vt & post illa, *domitorque ferarum*. p. 62. *eademque monendo*. 69. *Quorum temperie*. 70. *domitoque autore patentem*. Quorum quædam in vtraque editione sunt commissa quæ simul tum excudebantur. In reliquis Poëmatis quæ commissa sunt, vel per te', si quæ noua sunt, vel ex alijs editionibus cætera emendabis. Metuo autem ne nonnunquam aberratum sit ab operis. Siquidem statim pag. 15. *Imcumbit ansis*, pro, *Incumbit*, scriptum esse video.

DAN. HEINSII SYLVARVM

Liber I.

Iani Rutgersij, Regij in Suecia Consiliarij, e Batauia abeuntis Propempticon.

ÆOlij fratres, quorum sub numine surgit
Pontus, & illæsæ decurrunt æquora puppes,
Hoc terris seruate caput: cui iunctus Apollo
Æternusque Helicon dubijs committitur vndis,
Et patriæ sperata salus. si tota precatur
Imploratque suos regina Batauia Diuos,
Et gens indigno Musarum oppressa dolore.
Nam neque sic mœsto iuuenis diuulsus Oresta
Phocæus, neque sic medijs deprensus in vmbris
Ægides stupuit, cum victor sidera retro
Alcides peteret, clausoque euaderet orbe,
Custodem referens tenebrarum e nocte silenti,
Centum ora, & centum torpentem colla catenis;
Vt nunc immenso curarum inuoluimur æstu
Phœbi sacra cohors. Nec tu tamen ardua cœpta,
Inuictosque animos pone, & sublimia vota, (tanta
Spes, & amor patriæ, Iuuenis: quanquam æquora
Vndarumque obstent montes, tam sæua minentur
Frigora: quanquam Arctos vicino sidere, quanquam
Immitis Boreas speratum diligit axem,
Et glaciem, & fractos molitur ab aëre nymbos:
Nec te detineant lachrimæ vultusque paterni,
Et fraternus amor, circumfusæque sorores,
Non alij, quos celsus honos e stirpe tuorum
Extulit, & nostris affixit gloria rebus,
Illustres animas, claræque ab origine gentis: (bit.
Quorum humeris quanta est populi fortuna recum-
Nec te detineat patriæ præsentis imago,
Non pulchri aspectus nemorum quos possidet Haga,

Astrææ Venerisque Deæ gratissima sedes,
Haga voluptatum genitrix, genitrixque laborum;
Totque vrbes hinc inde aliæ: vel quæ tibi lucem
Prima dedit, primumque indulsit munera vitæ.
Quanquam illam rex indomito cum flumine Mosa,
Et Linga, & genitor Vahalis circumerrat aquarum;
Quanquam olli, curas omnis tristeisque dolores
Diluit, & grato solatur munere Rhenus.
Hoc quodcunque vides, qua cœli ingentia tecta
Incubuere solo, terramque amplexus inertem
Tot circum flammis diffunditur aureus æther,
Quaque impacatum terras prælabitur æquor;
Virtutis spacium est. hanc metam illustribus ausis
Indulsit Natura parens, tum cum æthere ab alto
Ignea victuræ libauit semina mentis,
Æternosque animos imbelli in corpore clausit.
Si non Æoliden Ithace, non Thessala tempe
Ardentem Æaciden, non septem terga minantem
Taurorum Telamoniaden, Salaminia rupes,
Non antiqua Pylos. felicem nectare linguæ
Nestora, non dominæ Atridas tenuere Mycenæ;
Tu quoque, sit quamuis formosa Batauia mater,
Fœderibus regum tantis, tot læta trophæis;
Ingentem diffunde animum, qua sidera currunt,
Et patriam metire immensæ finibus æthræ
Tempus erit, cum plenus opum, cum plenus honorum,
Irritaque expertus magnarum præmia rerum,
Pollutas nullo laudabis crimine Musas,
Occultosque lares: vbi vitæ tuta petentem
Ocia, tranquillo lustrabit lumine virtus.
Seu procul ignauo gaudentem excedere vulgo,
Porticus accipiet, toruo dilecta Catoni,
Audacis nutrix animi, constansque laborum:
Seu qui Socratico diffundit nomine verum,
Ignotus populo sapiens, vicinus Hymetto,

Ilissum

Illiſſum trepidantem inter fontiſque ſalubreis,
Feſſum aulæ, dulcis ſophiæ circumdabit vmbra.
Sæpe etiam regum curas, & triſtia bella,
Et quicquid gelido Oceanus ſubgurgite voluit
Monſtrorum, effuſas informi corpore phocas,
Et nil balænis debentem immanibus orcam,
Non infacundo mecum perfuſus Iaccho,
Lugduno in media referes: vbi mollia curis
Tempora compoſitis Muſiſque indulget Apollo.
Interea cauſas alij & ciuilia iura
Defendent, patriaſque euoluent litibus vrbes,
Quæ quondam tibi cura fuit. Nunc maxima rerum
Maieſtas, & ſceptra vocant: nunc purpura nobis
Inuidet, & regum non expugnanda voluntas.
I, fatis accede tuis, rebuſque futuris;
Et lætos admitte Deos: Sueonumque potentum
Regnatorem, animo excelſum, fretumque iuuenta,
Et laudum ſpe, diſce ſequi: ſiue horrida caſtra,
Riphæas inter glacies ſeptemque Triones,
Figit, & armatum circundat frigore Moſchum:
Seu ſpumantis equi ſudore vndantia colla
Aſſueſcit tonitru murorum, & fulmine Martis:
Seu pacis molitur opus; Gottoque volente
Arctoas late componit legibus vrbes.
His rerum auſpicijs, tantoque inſignis honore,
Pone ſequens magni exempla & veſtigia Diickij,
Nunquam olim patriam aſpicies inglorius Hagam.

Iac. Aug. Thuani Apotheoſis.

FElix, quem longæ meditantem incommoda vitæ,
Regnorumque vices, nec ſtantem legibus aulam,
Tollit ſumma dies: fatoque occurrit, & vltro
Eluctantem animam, poſcenti indulget Olympo.
Non illum ingrato perfudit flumine Lethe,
Nec queſtus humiles indignoſque ore cientem

Nequicquam, ardenti Phlegethon circumstitit amni
Sed totam pertæsus humum, fortisque malignæ
In sese alternis redeuntem fluctibus æstum;
Intactas sceleri sedes, semotaque regna
Fortunæ imperijs, nullique obnoxia fato,
Optat, & incertis immunem casibus æthram.
Illic attonitam maiori numine mentem
Pascit, & errantis perlustrat mœnia mundi,
Sceptrorumque obitus cœlo miratur, & ortus.
Haud secus Anchisa genitus, post tristia bella,
Et ponti furijs Martisque agitatus Vlysses,
Inuasere Deos: terrasque hominesque perosi,
Excessere humiles angusti corporis artus.
Te quoque non aliter, regni fidissime custos,
Auguste, infelix patriæ labentis imago,
Defixa ante oculos, conceptaque sensibus imis,
Humanis docuit paulatim excedere rebus.
Te quoque, lex eadem fati, cœlestibus vmbris
Addidit, heroasque inter, vix cognita terris
Veri immota fides, nullis concussa locauit
Aularum illecebris. Quo postquam regia virgo,
Quæ nunc sidereos inter Dea voluitur axes,
Iustitia aspexit venientem; occurrit, & omnem
Splendore insolito assurgens impleuit Olympum.
Aduentum sensere Deæ, Titanius orbis,
Et læti stellarum ignes, & pallida Phœbe:
Sensit, & intranti sonitum dedit, arduus æther.
Olli Relligio, casta ac sine sordibus vllis,
Hærebat lateri, primos amplexa parentes,
Et tantum innocuo pietatis nomine dicta:
Nunc ira immodicos iure auersata nepotes.
Relligio, quæ bellorum nunc maxima causa,
Pacis & obsequij quondam mitissima nutrix,
Priscas ipsa suo iungebat fœdere gentes:
Necdum in mille vias nequicquam scissa modosque,
Necdum picta comas, multosque imbuta colores:

Qualis

Qualis cum varium cœlo caput extulit Iris,
Et multa oppositas percurrit imagine nubeis:
Sed candore oculos intacto, lumine mentes
Perfundens. tantumque genas, formosaque membra,
Carbaseosque sinus, tenui perfusa cruore:
Quem quondam magni soboles æterna Tonantis,
Terram inter cœlumque suum, trabe fudit ab alta
Saucius, & totum moriens diuisit in orbem.
Tali Diua habitu, talesque imbuta colores,
Ambrosium late, adueniens, difflauit odorem,
Osculaque incumbens dulci libauit alumno.
Namque olli, medias Syrtes mediasque Charybdes
Inter, & extremum scopulos quos continet æquor,
Antiquum scrutatus iter (ceu nata parenti,
Nullos passa thoros, nullos experta calores)
Hæserat. illam olim prima iam stante iuuenta,
Illam autem, vita iam discedente, vocarat.
Nequicquam: furias inter, bellique procellas,
Et captas hominum diuersa indagine mentes.
Quippe vbi vis cordi atque nefas; discordia tetra,
Et præda inualidas lassare & cædibus vrbes,
Pax visa est pietasque viris, quos tristis Enyo,
Et stimulis diuersa suis afflauit Alecto.
Stabant & castæ, iuueni sua gaudia, Musæ,
Non quas Pindus alit, nec quas Parnasia rupes;
(Quanquam illas quoque, supremo de vertice Pimplæ,
Exciuit quondam, cum leni carmine, mille
Ignotas volucrum pugnas, legesque tuendi
Aucupia atque artes, venturo tradidit æuo)
Sed quales Solyme, magnarum conscia rerum,
Ante omnes, gremioque suo produxit Idume.
Nec procul astabat, miseris incognita terris,
Libertas, comitata virum, dum vita manebat:
Libertas, qua non superis acceptior oris:
Veri prisca parens. quam recto exanime & æquo,

Nullæ regum iræ, nullæ auertere secures.
Illam cœlicolûm genitor, ne vita lateret
Anteacta in tenebris, & posteritatis amore,
Rerum incorruptam dederat, morumque ministram.
Ni vesanus amor scelerum, turpisque lubido,
Famam frustra hominum lucemque exosa lubido,
Terra auertissent pauidam, cœloque dedissent.
Atque ea, dum clara rutilantem in luce tuetur
Ingentem immensumque virum, cui Gallia tota,
Tota suum debet Celtarum gloria nomen;
Bis medium complexa, bis hærens voltibus illius,
Olli caniciem velauit protinus omnem:
Omnem caniciem, sertisque & olentibus herbis
Velauit, lauruque caput præcinxit honestum:
Caniciem, plenam quam maiestate verenda,
Rex olim, regisque sui pars magna Senatus,
Horruit, & nullo fregerunt sæcula luxu:
Non contactus opum, nec honorum insana lubido;
Quæ simul ac cœco descendit pectore, nunquam
Infandam cœco dimittit pectore pestem;
Virtuti propior, vanaque ab imagine ducens,
Fallaces animi spes, & sublimia vota;
Incumbensque sibi. quantoque immensus & amens
Altius assurgit, tanto magis æstuat ardor.
Haud secus ac, toto cum spargit nubila cœlo,
Atque imis fumum eructat fornacibus Ætna;
Ipsa suos pascit, & ijsdem pascitur, ignes.
Ergo olli, subito pulsa ceu nube, Iuuentus
Adstitit, & priscæ rediere in pectora vires.
Quaqua autem, primo mergentem ex æquore Phœbum
Et fugientem inter, vastus protenditur æther,
Omnia diducti lustrat miracula cœli.
Heic videt errores hominum, causasque latentes
Aut terræ ancipites, & prima exordia rerum:
Signaque, tendenti contra, obluctantia mundo;
Defixas species flammarum, alteque repostas,

Palantes alias passim, passimque vagantes.
Vnde suos Titan, vnde Hesperus, exerat igneis;
Bina ministeria & binos sortitus honores:
Seu Phœben, seu Matutam deducit, Eôo
Surgentem e thalamo, picturatoque cubili;
Matutæ Venerisque simul certissima cura.
Vnde Helice formosa, oculisque ardentibus apta:
Tantis apta oculis, tot pulchris orbibus ardens,
Quanquam illi nomen veteres fecere minori:
Et qui consequitur succinctus plaustra Bootes.
Nerea cur metuant Arcti, pontumque fatiget
Orion iratus, & altum misceat æquor.
Est locus, Hesperiæ domitos vbi conspicit Indos
Ignipotens Titan, crinali fulgidus auro.
Illic res hominum, totasque ab origine gentes,
Fataque fortunasque virûm, & Mauortia bella,
Cælarat Natura parens: regeisque duceisque
Francigenas, tantique, vt erant, primordia regni.
Illic, e media terrarum clade, videres
Audacem Pharamondi animum, post tristia Romæ
Excidia, & sparsos Italorum in finibus hostes,
Sensim emergentem cœlo, fortemque Capetum,
Vnde omnis series, & longus ducitur ordo.
Nec non & rabiem nostrique incendia belli,
Cælarat referens: quæque ipse ex ordine, longo
Includens operi, feros perduxit in annos:
Ingenteisque viros, & cœlo autore creatos,
Seu Phœbi, seu belligeri Mauortis alumnos.
Iamque sub imperium Francisci, iamque Leonis,
Auro intertexto triplici gemmisque, tiaram,
Gaudentes toto spectares agmine Musas.
Gaudebant Diuæ, attollebant lumina Diuæ.
Ipse vltro Lyciam maternaque littora Deli,
Bis mille hinc atque inde viris comitatus Apollo,
Cœlo posteritas quos admirata reponit,
Celtarum ad fines dilectaque vorterat arma.

Quas fera vis Mauortis, & ira immitis Enyus,
Confestim toto pauitantes orbe fugabant.
Namque alijs fœde certatum est sanguine & armis,
Et sua collisit geminos discordia reges.
Ergo aspectari cruor vndique, & vndique ferrum,
Tendentesque manus cœlo, Pacemque vocantes,
Tristi cum fremitu, cumque horrisono vlulatu.
Ante omnes, belli intrepidum, variumq; per hostem,
Exultantem animis, & versicoloribus armis
Ius regni media ex acie sceptrumque petentem,
Erricum aspiceres; inuictum in sæcula nomen
Ingentem Erricum: quem ferro atque ære coruscum,
Ferro atque ære humeros solido pectusque rigentem,
Portabat sonipes; indignatusque teneri
Instantum clamorem inter gemitusque cadentum,
Ignem oculis, acrem voluebat naribus ignem.
Ille autem, quantus Boreas, vel turbidus Auster,
Inuisam agricolis nubem pecorique minantem
In mare prouoluit; galea conspectus, & altam
Candentis quatiens cristæ de vertice syluam;
Iuratum totis frangebat viribus agmen.
Atque illum auersis fugiens iam Manius armis,
Ibriacos iuxta, celebri nunc nomine, campos,
Aduersam trepidus sortem incusabat, & vrbem
Immensam Paridis, luctu incendebat inani.
Ipsa videbatur læto Pax candida vultu,
Delabi cœlo, atque infractam visere gentem.
Contra autem, infesto discedens agmine Mauors,
Extremas Boreæ sedes, desertaque regna,
Ibat, & incultas Edonum accendere gentes.
Quem demens Furor, & Rabies, Pallorq;, Metusque,
Et Vis, & miseranda Fames cingebat, & Ira,
Informes visu facies, & tristis Egestas.
Iamque instauratis surgebant oppida muris,
Templaque Diuorum, fœdis prostrata ruinis.
Iam virides lucos, & opacum frigus ab vmbra,

Quærebat, pecorique suo, solatia, pastor,
Monstrabat fontes, & amictos frondibus amnes.
Iam deserta sui vertebant rura coloni,
Pacatisque hilares ridebant ciuibus vrbes:
Iam Pietas, iam cana Fides, iam læta redibat
Erigone, terris non aspernata videri.
Ipsa inter primos magni mens alta Thuani,
Iura dabat, rectoque animos fingebat & æquo;
Iam veri dociles, sacrasque admittere leges.
Quin etiam, certo dilectas fœdere Musas
Iungebat. quarum æterno deuinctus amore,
Tot rerum ingratas ponebat pectore curas.
Aut priscas censebat opes, & commoda regni:
Aut Martis soboli, positis dum viuit armis,
Regibus ignotum, Musarum inspirat amorem:
Aut regni dominas affando detinet aures,
Impellitque animos, aut tristes temperat iras.
Sæpe etiam, vitæ comitem, rebusque gerendis
Assiduum liuorem, & agentem nubila sortem,
Quos magnæ pater omnipotens concurrere laudi
Iussit, & excelsas vrgendo attollere mentes,
Sustinet. haud aliter, quam cum procul vrbe viator,
Ante diu cœli faciem rimatus, & auras,
Excipit excussa stagnantem grandine nymbum,
Aut raucum tonitru, aut præmissi fulminis alas.
Nec minus & gestis proauorum instabat, & acri
Vrgebat studio, venturam in sæcula molem;
Immortalem animi molem: quam nulla vetustas,
Nec ferri vis vlla, nec vlla iniuria fati
Euertet. non si toto molimine liuor,
Et coniuratæ concurrant vndique linguæ:
Nec si rupta iterum in superos tellure resurgens,
Centum audax manibus frondosum impellat Olympum,
Impius Ægæon, formidatusque Typhœus
Frustra cœlicolis, & vento armatus & igni.

Illic, &, quæcunque æuo memoranda priori,
Et præsens defuncta malis ingentibus ætas
Pertulit, aut fati domitrix dedit ignea virtus
Laudum argumenta magnarum, & grandia cœpta;
Quantum aulæ superest, quantum maioribus orsis;
Mandabat chartis: seque intexebat & illis:
Altæ mentis opus, tot regum extendere fando
Nomen, & instantem populis auertere noctem.
Sæpe etiam culti libabat gaudia ruris,
Villabonique hortos (ea menti prima voluptas,
Cum Sol iusticium terris indiceret, & cum
Iam dulces Procne Zephyros comitata rediret)
Muscosi caput ad fontis proiectus, & vndæ
Ingenuo, fugientem, inuitans, murmure, somnum;
Rostrorum oblitus trabeæque, oblitus honorum.
Nec pudor, aut peponi malo subducere rorem,
Aut matutini frigus defendere cœli,
Aut vitem manibus duxisse, aut arboris altæ,
Nec iam vltro ferrum metuentis, stringere ramum.
Sic Diui vixere olim: sic dulcia rura,
Ipsos iam pertæsa homines, Astræa colebat.
Heic Sophie iucunda, domos diffusa per omnes,
Constrictos vario soluebat nectare sensus.
Seu Stagira suas argute effunderet artes:
Siue animorum ortus, & diæ semina mentis,
Tum quæ corporibus maneat natura relictis;
Magnus Aristocles, sublimi panderet ore:
Altaue Zenonis paulatim assumeret arma;
Assultus contra varios sortisque ruinas
Obducens animo virtutem: vt pectore lato
Impiger Alcides, villosi terga leonis;
Seu regem Hesperium, seu diram inuaderet hydram.
Aut sacros alio donabat carmine vates:
Aut maius tendebat iter, sublimis & ardens;
Alte puniceo subuinctus crura cothurno,
Nonnunquam & chara lenibat coniuge curas;

Vnanimo, dulci, quæ respondebat amore:
Quanto non Itacho coniux, non casta marito
Alcestis, non quæ medios comitata per igneis
Te infelix Capaneu, & rupti fœdera lecti,
Squallenteis adiit nigra fuligine maneis.
Mox etiam, suprema illam cum fata tulissent,
Victus amore, sequi dilectam perstitit vmbram:
Non secus, ac vates, Rhodope quem vidit & Hæmus,
Eurydice, misera Eurydice, bis denique capta,
Solantem curas, & saxa inculta trahentem;
Inuisam ducens nullo oblectamine lucem:
Non Cereris, non qui Lethæo e gurgite terras
Irrigat, &, fessos curæ, interlabitur artus.
Nunc demum, luce ætheria defunctus & aura,
Heu conclamatam toties, complexus amantem,
Cœli inter choreas, & gaudia pura, vagatur.
Parte alia, quantum non lætus sanguine Maurus,
Non Scytha, non diri facinus videre Geloni,
Quantum non truculentæ olim Busiridis aræ,
Admisere nefas, nec si cui iure latenteis
Auertit radios mersus caligine Titan;
Rex tantis fatorum vndis furijsque superstes,
Armorum pater, & pacis certissimus autor
Cæditur, & festæ moriens subducitur aulæ.
Quem non mille acies, non Belga inuictus & acer,
Non regno tum mixtus Iber, non Teutones alæ,
Non tota Oenotria incumbens, non oppida tanta
Terruerant obsessa armis, non sulphuris atri,
Ignea, quæ rupem quæ totam euerteret vrbem
Tempestas, non Farnesio de sanguine ductor,
Magnus Alexander, (Dij, si quæ est cura nepotum,
Det pœnas tam sæua dies) securus & expers
Armorum; populique ipsa plaudentis in vrbe,
Illum excedentem, regno concedere visa,
Fleuit, & auerso fugit Pax aurea vultu.
Illi omnis mœsto consedit Gallia luctu.

Illi

Illi omnes summo Parnassi in vertice Nymphæ
Efflebant amnes: illi Aoniæ Aganippes
Arebant riui, arebant Pimpleides vndæ,
Et cœca obductum stupuit ferrugine cœlum.
Atque heic Ausonijs pestem descendere ab oris
Aspiceres, bellumque atrox impune moueri,
Et sua confertos ardere in funera ciues.
Iuxta Tisiphone succincta audacibus hydris,
Arma inter trepidosque duces errabat, & altum
Cocyto e medio ferri aspirabat amorem.
Heic Anchoranum impauidum, cassoque furentem
Ardore imperij, quanto non Martius olim
Seianus, non immanem Catilina minatus
Vim libertati trepidæ, pacique togatæ,
Fecerat. atque illum cœpta inter inania, demens
Pone sequebatur coniux, deformior omni
Eumenidum populo, totamque imitata Megæram;
Illam carminibus fama est & tristibus herbis,
Vecordes populi vertisse in prœlia mentes;
Ast alijs fœdo sensim inuadebat amore,
Ignaros animos, & vinci nescia corda.
Vni namque Erebi sedes, Stygiamque paludem,
In scelus, & sæuos, Hecate, transcripserat ausus,
Tartareasque artes, & quicquid nocte sub ima
Claudit, inaccessa superis caligine, terra.
Nec procul hinc, Rex primæuus, sceptrique potitus
Tum demum auspicijs, sancto inflammante Senatu,
Infandum occultis cingebat viribus hostem.
Ipse pater, clara iamdudum sede refulgens
Cœlicolûm, quem Borbonidæ comitantur euntem,
Heroes Diuis geniti, Diuûmque parentes,
Victores animos, & non superabile pectus,
Ardenti nato, sublimi afflabat ab æthra.
Illum ter flagrantem oculis cœloque minantem,
Coniugis & toto Furias Acheronte cientem,
Cernere erat; dux Vitræus quod tendere contra,
Et

Et iure oppositos auderet cludere posteis.
Quem mox ingenti traiectum vulnere costas,
Temporaque, & largos spargentem sanguinis imbres,
Passim ostentati cœlo terrisque videres,
Discerptum manibus caput, & deforme cadauer.
Illam autem (namque hoc præsaga effinxerat arte,
Venturum) tetro damnatam crimine morti,
Vltrices circum erumpebant vndique flammæ,
Et truncum in cineres collapsum, ambederat ignis.
Iamque propinquantem ripæ, qua fumeus amnis
Migrantes animas cœco transmittit Auerno,
Horruit vmbrarum genitor perculsus, & omnis,
Aduentantem, Acheron: quartamque sororibus atris
Addidit. heic Celtas Phlegethonti proxima, manes,
Spirantem saniem & tortos implexa colubros,
Terrifico admonitu tædatum exercet & ignei,
Commissasque odijs vrget ciuilibus vrbes.
Talia perlustrat, seseque in imagine tota
Agnoscit, rerumque vicem miseratur & orbem.
Nec secus ac Lunæ imperio, (seu flectit ad ima
Oceani, ex imo seu tollit gurgite currum,
Cælatum argento currum, bigasque potenteis,)
Idem eadem, accedens toties, totiesque recedens,
Littora nunc tangit, nunc vitat littora pontus:
Sic modo turbari furijs, modo munere Pacis,
Aspicit incertam patriæ mitescere gentem:
Felicemq; vocat, nec dignam hoc nomine, mortem.
Vitam autem contra, instabilem, cœcamque futuri,
Mille inter nymbos animi, tristesque procellas:
Atque illam ante alias, magnis quæ proxima rebus
Assidet infelix, raptique Ixionis instar,
Fortunæ incumbit radijs; nunc alta minaxque,
Nunc humilis, dominaque iterum depressa ruente.
Atque ita dum voluit transacta, animoque reponit,
Annalesque suos Naturæ explorat ad vnguem;
Heic dicto prius, & visu mirabile, sacræ

Cœlicoꝝ

Cœlicolûm patuere fores, totumque repente
Purus, & electro similis, circumdidit æther.
Constitit heic, passimque oculis errantibus, haurit
Heroas animas, & libertatis amore
Intrepidas: quarum indignas post talia dextras,
Paulatim tenebris induci & inertibus vmbris
Inuolui (quæ mortaleis lex excipit vna
Postquam illos dulci defecit lumine vita)
Laudum immortali merito donauit honore.
Heic sedet, heic summum percurrit mente paren- (tem;
Artificem tantorum operum, finemq; modumque;
Immensum, ingenitum; sese in se, ac cuncta, tenentem:
Heic natum, iam victorem, iam vulnera, iam vim
Frustra intentatam, veterisque insignia pœnæ,
Perfossum latus, & manantes sanguine vultus;
Victaque tormenta, profligatosque dolores,
Toti appendentem cœlo terrisque, tuetur:
Quique mare ac terræ tractus, cœlumq; profundum
Complet, & ex æquo suspensam spiritus æthram;
Haurit inexpletum, propiusque amplectitur; olim
Semper adoratum & defixum pectore numen.
Nos quoque, mendaci pietatis nomine & vmbra,
Insidias irasque, & bella infanda, tegentes,
Texentesque alios flexus aliosque reflexus,
Ridet: & errandi studium miratur inane.
Heic quoque, si qua manet vitæ inferioris imago,
Gaudia tanta inter superûm & iam parta trophæa,
Coniugis antiquæ teneros reminiscitur ignes.
Fors & purpureo, vt quondam, venerandus amictu,
Ius æquum ex alta sublimis sede profatur:
Aut cœlo plaudente omni, plaudentibus astris,
Res patriæ laudesque suæ deducit, & alte
Intonat ingentes, repetens ex ordine, fastos.
Mendacesque autorum animos, quæ plurima terras
Incolit ac seros illudit turba nepotes,

Lu-

Lustrat, & aurato venientes arcet Olympo.

Ad Reinerum Bontium, amicorum suauissimum, hospitem suum, discessurus: inuidiam pasci in viuos, mortuis parcere.

IAm ter benignum ver aperit caput,
Et ter niuali sidere Iupiter
Decussit arbustis honorem,
Et viridem folijs iuuentam:
Ex quo beatis ocia ducimus
Inscripta Musis, optime Reineri,
Et dura curarum perosi, &
Carnifices animi dolores.
Sæpe innocenti lætitia diem
Et non seueri munera Liberi
Traxisse tecum, sæpe totas
Dulcibus eloquijs recordor
Iunxisse noctes; candidus ingeni,
Et si quam amica fata dabunt viam,
Nec inclytæ pulchræque laudis,
Nec decoris moriturus expers.
Sed liuor altis seu comes additus
Incumbit ausis, nec timet igneas
Tentare victurasque mentes,
Dum superest, patiturque cerni
Mortale corpus: mox vbi corpori
Tardo superstes spiritus, æthera
Perrupit, & victrix sepulchri
Calcat humum, populosque fama
Volat per omnes; stat procul & premit
Os turpe vulgus: nec tumulum petit,
Nec tangit æternos honores,
Et cinerem prope consecratum,
Fauetque rapto. sic Semeles puer
Sæuam Lycurgi sustinuit manum;

Sic magnus Alcides, supremum
Comperit inuidiam domari
Non ante bustum. mors rabiem domat:
Redditque seris præmia manibus
Non ante concessura viuo
Gloria, quod dabit interempto.
Hic ordo rerum est. Non ego quem vides,
Amice Bonti, dedecus aut pudor
Egisse sub tectis ijsdem
Arguar, aut male notus hospes.
Seu me beatum Socraticæ ferent
Vixisse chartæ, seu tibi credita
Stagira, seu duri Cleanthis
Porticus, & rigidi Catonis:
Seu Diua Golgon quæ colit & Paphon,
Olim iuuentæ pars melior meæ,
Transmittet in seros nepotes
Innocuum lepidumque nomen,
Seu quicquid olim moliar arduum,
Phœbi sacerdos immeritus mori:
Nec Tænarum post fata & vrnam,
Nec tacitum subiturus amnem.
Non si trecentis inuida sibilis
Attollat ora imbellis inertia,
Quam vertere in se cogit arma
Impatiens popularis auræ
Laudumque virtus, consilij tenax,
Solamque honesti currere semitam
Persuasa: nec cessura retro
Plebis ad arbitrium volentis.
At tu, suaue quo mihi nil magis
Gratumque, Phœbi conspicit orbitam,
Quem fata disiungunt dolentem,
Pectore constituas amicum.
Nec auspicati fœderis immemor,
Ventis amorem trade rapacibus,

Quem

Quem posteri discent, nec vno
Fama loquax celebrabit æuo.
Hac lege, mensam sæpe sub vltimam
Cum vina regnant, totaque mens patet,
Infunde crateræ capaci
Dulcis amicitiæ liquorem.

Ad Erycium Puteanum, hospitem, & intimum amicorum.

NOn sic Oresti fidus astitit suo
Phocæa quem tellus tulit,
Cum matris igne vultibusque territus
Lassauit vltrices Deas:
Quanta, hospitalem postquam ininimus larem,
Tecum mihi concordia est.
Non si per igneis ire candenteis pares,
Amice, & vltimum latus
Septentrionis defatigatum minis,
Et aspero crudum gelu,
Vel qua vagantem pressit Alceides pedem,
Gadesque terrarum extimæ
Ponto cadentes audiunt Phœbi rotas,
Ignauus accurram comes.
Nec si leænæ vis resurgat igneæ,
Capramque coniungat leæ,
Dapesque nostras ore & vnguibus trahant
Ditis venenosæ striges,
Quales paratis astitere ferculis,
Profana Phinei cohors,
Vsquam reuellar: sic potentibus Deis,
Sic Delio visum fuit.
Nec si trilinguis Tænarum seruet canis,
Audacis Alcidæ labos,
Tecum recusem, Puteane, pallidas
Inuisere Vmbrarum domos.

Sedesque noctis, impiisque manibus
  Inenatabilem Styga.
O & meorum prima pars sodalium,
  Sacrumque posteris caput!
Non vt tremiscas triste liuoris malum;
  Et sæculi diras aues,
Quas imperita tollit indignatio
  In proximum cœlo genus,
Aut inchoatis hactenus laboribus
  Musisque subtrahas manum:
Sed vt superbus inter ignauos eas:
  Adoreaque nobilis
Ipsoque laudis gloriæque lumine,
  Imbelle proteras pecus:
Qualis ministra fulminatoris Dei
  Cum credidit cœlo caput,
In altiora fertur, obstrepentium
  Secura, quas tellus habet,
Nubesque penna scindit, & flammam Iouis
  Contra intueri nil pauet.
Vel vt cruentis per iocum vibicibus,
  Qualis Lycambeus gener,
Premas inertes; siue pungendo lubet,
  Seu forte cæsim mauoles:
Non parcere vllis certus inuidentibus;
  Virtute sat potens tua.
Seu te Menippi seu Bionei iuuant
  Non inuerecundi sales,
Nihil dature longa quod mergat dies
  Aut impotens obliuio;
Ipso furore maior allatrantium,
  Vt sæua tigris aut aper
Abit molossos inter, & pedem struit,
  Dentis relicturus notam.

DAN,

DANIELIS HEINSII
SYLVARUM
Liber II.
Dominico Baudio suo.

O*Ffero tibi, vir Clarissime, nouum hunc libellum: & in eo varia, vt nomini respondeat. Etiam lepida quædam & festiua, nihil minus tamen quam impura aut spurca. Nuptias aliquot celebrauimus, & in primis Grotij nostri: viri, quem, vt nosti, difficillimum est laudare, quia vt merito laudatur, ita satis non potest. Hæc nunc ad te eunt: non vt legas tantum, verum etiam, vt censeas. Character, nisi forte Panegyricum excipias, fere vniformis est: qualis nasci in præsenti re solet, cum dicendum est aliquid, aut flagitium est tacere. Amyclis nosti quid euenerit. Sæpe tamen melius succedit hæc temeritas, quam si viuos vngues diu rodas, & agendo omnia, nil agas. Scis, nisi fallor, Claudiano genus placuisse quoddam mediocre dicendi, quod acumen quidem nullum affectat, & propterea commendat magis id quod habet. Si cum illo hic nonnulla conferas, facilius videbis quantum desit nobis, qui ad scopum quidem illum non collimauimus, non omnino tamen sine autore erramus. Libelli autem huius patrocinium, οὐκ ἀναφροδίτῳ viro committendum fuit:*

Qualem te patriæ custodes Dij genuerunt.

Et qualem, ipsum Homerum nostrum, olim fuisse non ignoras: qui, vt Aristoteles obseruat, etiam iocorum autor fuit. Neque de Margite iam loquor, è quo nata est comœdia. (plane is enim perijt) sed in ipso illo libro, quo Græcorum res ad Troiam prosequitur, Ioui suo, minime seuero, hercule, Deo, thalamum e nubibus ædificat, mirus faber: in quem lepidus Κρονίων, molli quadam cogitatione liquescens, optimam Iunonem suam, cuius meminisse raro alias solebat,

omnia causantem, suauiter amplectitur, & eum coniuge illa sua & sorore, hoc agit, cui sola coniux sufficere poterat. Quod si nihilominus hac maleuoli arrodant; va illis, qui maiora à me non expectant. Efficiam enim, cum ad epos, aut cothurnum, aut philosophorum scita me conuertam, vt iudicij sui dent pœnas: tanta illis grauitate os obstruam. Non enim (vt ne hic quidem ab Homero recedam) Iupiter minus expedite fulmen tractat, cum atatem suam in Iunone fatigauit, nec Patroclo minus ab Hectore periculi fuit, quod recenter ab Andromache veniret. Vale, noster amor, neque extremum saculi decus.

Epithalamium in nuptias Hugonis Grotij, & lectissima Maria Reigersbergia.

VIderat armorum vacuas incedere gentes,
Et Batauas cessare manus, complexaq; Martem
Cypris, & æternos aspirans vultibus ignes,
Hactenus his, inquit, satis est confidere telis;
Quod superest concede meis. gens omnis Amorum
Risit, & auratas manibus strinxere sagittas.
Cætera gestat humus: medio Cytherea resedit
Gramine. formosus socios Hymenæus Amores
Claudit, & extinctos paulatim suscitat ignes,
Auspicium solenne sui. Nemus arbore multa
Surgit, & Haganam gremio complectitur vrbem,
Illic sollicitos deponit curia vultus,
Et tristes lachrimas & noxia verba reorum
Abripit, & lenes Zephyrus diffundit in auras.
Venerat huc blandis Mariæ complexibus hærens
Innocuus Vates. illam trans æquora ponti
Nereidumque domos, patriæque e littore terræ
Vexerat, aspirans faciles Cythereïa ventos,
In Batauos: huc fata vocant, huc vellera ducunt
Quæ triplices neuere manus. aspexit euntem

Pul-

Pulcher, & e Diuûm numero præstantior omni,
Nec vulgo metuendus Amor. bisque omnia tela
Bis pharetræ concussit onus, bis singula lustrat,
Et patrias percurrit opes. Pars ferrea tota est,
Et non dissimilem ferro promittit amorem.
Hinc gemitus tristisque dolor, lachrimæq; sequuntur
Semper, & ad surdos dominæ conuicia postes.
Sunt & odoratis Libani quæ cædere syluis
Festiuus consueuit Amor. pars vltima tantum
Cuspide munitur: sed quæ, si dicere verum est
Vatibus, & lusus fas est nouisse Deorum,
Crinali non maior acu, tamen ossibus ipsis
Hæret, & attonitam percurrit vulnere mentem.
Præterit has omnes, nec enim tum cura, sagittas,
Aut opus esse videt. geminasque educit ab alto
Humentes vatum lachrimis. Has Thracius Orpheus
Senserat, incumbens deserto languidus Hæmo,
Et non oblitos fato transmisit amores.
Senserat has casto iuuenis quem perculit igne
Asteris: & si quem tædis felicibus vssit,
Aut famæ donauit Amor. pars humida multo est
Ambrosiæ succo, semperque virentibus herbis
Quas Cirrhæ producit apex. pars triste venenum
Et non innocui prætendit spicula ferri.
Arripit extemplo quæ visa est pulchrior harum,
Eque oculis acres accendit mollibus ignes
Ridentis Mariæ: volucremque hoc igne sagittam
Imbuit, & totos iuueni dimittit in artus.
Pertentatque animæ latebras. Ille insciusora,
Et risus faciles nec duram in virgine formam
Diligit incipiens, & adhuc securus amorum;
Nollet abesse tamen. Batauis discedere certa est
Finibus, & rursus patrias defertur in oras.
Aspicit absentem, totusque in imagine formæ
Vertitur, & ventos animo metitur & vndas.
Paulatim gemitus, paulatim vota sequuntur,

Et quicquid plebs læsa solet. mox carmina manant,
Et doctæ lachrimæ: lachrimæ de vulnere manant,
Victurusque dolor. Sic quondam Cous & Vmber,
Et si quem Veneri læsum dilexit Apollo,
Quisque suas seros lachrimas dimisit in annos.
Ergo omnes Mariæ complentur nomine ceræ,
Felicem tabulæ Mariam chartæque loquuntur.
Cœperat infelix maiores voluere curas,
Et Tragicos tentare modos: ter pulpita Cypris
Fregit, & audaces fluxerunt crinibus hydri,
Delapsisque hederis frontem mitissima myrtus
Circuit, & Paphiæ velarunt tempora vittæ.
Ah quoties mœstos ad læta negocia vultus
Transtulit, & cœcos cælando prodidit ignes,
Ardoresque suos turbataque ciuibus ora,
Et gestus quos suasit Amor! iam displicet illi
Si qua visa fuit reliquis præstantior olim;
Et formæ subeunt fastidia. vota relinquunt
Finitimas vrbes, patriæque excedit imago
Sensibus attonitis. pelago mens errat, & vndæ
Fluctibus abripitur propriosque in pectore versat.
Quid faciat? duris abiturum curia nodis
Detinet, & vinclis mentem grauioribus vrget;
Plus dominæ promittit humus. Sic Sestus Abydum
Traxit, & vna duos facies coniunxit amantes,
Quos crudelis hyems, quos sæuum discidit æquor.
Littera quæ tristes domini denunciet æstus
Mittitur, & docto pinguntur carmine curæ,
Spemq; fouet iuuenis. nondum tamen omnibus illa
Flectitur obsequiis, & adhuc sine coniuge noctes,
Et matris præfertur amor. Quid dura negare,
Aut differre potes quantum tibi contigit vni?
Illius attonitæ sperarunt oscula matres
Virginibus cessura suis. quos sola recusas
Qualibet amplexus emissent dote puellæ.
Stet licet hæc virtus, Boreas vbi frigore duro

Sæuit,

Sæuit, & humanæ nequeunt mitescere mentes;
Accurrent soceri. soli tibi fata dederunt,
Quicquid sæua negant. Vtinam, si dura fuisti,
Nec formosa fores: poteras contempta videri
Quæ dilecta noces. Seu te laus æmula tangit
Vatibus antiquis, seu non delebile fato
Et cum Phœbeo diffusum lumine nomen;
Consule quos ortu populos, quos lumine sero
Spectat pulcra dies. seu te facundia maior
Et plausu populi crescentis copia linguæ;
Cedentem toties diuinis vocibus Hagam
Aspice, cum iustis causarum fortis in armis
Staret, & aduersas premeret sub iudice partes.
Accessit sublimis honos, maiorque videri
Purpura. Quanquam ô si teneris succumbere posses
Vatibus, & nostras nimium non spernere Musas.
Post rabidas tigres, post tristia corda leonum,
His pudor est non posse capi. quis cedere nollet
Laudibus, & famam venturi admittere sæcli?
Interea tristes augeri pectore curæ,
Nec se flamma capit. subit ire & quærere ponto
Eximios vultus: tantum prætextus eundi
Quæritur, vt salua stet maiestate Cupido.
Hunc quoq; pulchra Venus lepido concedit amanti.
Ergo iter insistit, finisque Valacria voti
Et tellus petitur Neptunia, solus eunti
Iungitur & vatis sequitur vestigia vates.
Sic quondam dubius fraternis ignibus autor
Astitit Amphion: sic vidit lumina Phœbes,
Et fratri exhibuit geminam Leucippida Pollux.
Ipsa manu faustam genitrix Æneia puppim
Appulit, & læti senserunt omina nautæ.
Totaque tum primum terris prælata Batauis
Risit, & excelsas erexit Veria turres.
At vero, vt vidit speratæ lumina Diuæ,
Speratos orbes oculorum & virginis ora,
 Hæsit,

Hæsit, & infelix incerto palluit æstu;
Hæc illi vox prima fuit: gemitusque subinde
Ad partes venere suas. hæc semper amanti
Sufficit, & primas peragit facundia causas.
Dum sensim dubiæ sederunt pectoris vndæ,
Tempestasque animi cœcusque euanuit horror.
Tum pariter vires mens ingeniosa, Venusque,
Commisere suas. tum, qualis vbique videri
Quantaque consueuit facundæ gloria linguæ,
Adfuit, & partes sese diffudit in omnes.
Non tot sollicitum diuersos Protea vultus
Assumpsisse ferunt, cum tristibus vndique vinclis
Cingeret Atrides, arctoque includeret orbe.
Nec toties alios admittunt alba colores
Vellera, cum nondum Tyrium duxere venenum.
Paulatim dat victa manum, metuitque videri
Ferrea, nec veterum patitur meminisse laborum.
Quis tanto Batauas damnauit iudice formas?
Cur vilis tibi terra tua est? cur postera discet
Exemplo peccare tuo, quæretque iuuentus,
Fluctibus & sæuis aliquid debere procellis,
Nec tuto flagrare domi. saltem addite Diui
Annorum seriem, causasque inuoluite nocte:
Aut si nulla latent discrimina, me quoque fata
Adiungant comitem: ne sim sapientior vllo (re
Quem Valachris blando Nympha inflammauit amo
Et noctu faciles solatur pectoris æstus.
Felices animæ, vobis nunc Hesperus Oetam
Deserit, & faustam promittunt sidera noctem.
Felices animæ, toti iam destinat orbi
Grotiadem Natura suum. stat præscia rerum
Et teneras expassa manus, quæ tollat alumnum,
Obuia Calliope. quicquid ridebitur illi
Et primum male facundo tentabitur ore,
Carmen erit. donec patrias assurgat in artes,
Et iusta Batauum moderetur voce Senatum.

Epitha

Epithalamium in nuptias Iohannis Milandri, Principi à secretis, & Mariæ Hohenloia.

IAm prope bis denæ fugerunt ordine messes,
Et toties successit hyems, cum præmia laudum
Victrices populi viderunt cingere laurus
Nassonios postes. scit corniger omnia Rhenus,
Et sæpe Hesperio mutatus sanguine Mosa.
Ipsa Venus bello grauidas contingere sedes
Horruit, ac quanuis Getico dilecta marito,
Fugit: & imbellis (quid enim qui mallet Iberi
Vulnera mille pati, leuibus succumberet armis?)
A foribus concessit Amor. cum Principe viuit
Cætera turba suo, furtimque elabitur ætas
Omnibus, & primi pereunt victoribus anni.
Viderat hoc quondam, domuique vt parceret vnī
Iupiter, horrorem Batauis secedere terris
Iusserat armorum: vacuum Cythereia regnum
Occupat. insurgunt leuibus certamina telis,
Nil metuenda viris, desuetaque corda puellis
Paulatim incipiunt mitescere. Primus in hostem
Incidit, arcanos cui fas cognoscere sensus
Principis, & vulnus Porroïus abstulit heros.
Prima domi vidit, vacuum clangore tubarum
Castrorumque metu, tuto cessare cubili,
Primaque cessantem flammis immiscuit æstas.
Ille quidem nollet, primosque vlciscitur ignes,
Et pudet ætatis memorem, seruire senectam.
Nec videt esse Deam. dum captus imagine tali
Fata minor sequitur, meliusque indulget amori
Quem plus posse videt. Non tales Cynthia vultus
Nubibus exerüit, cum plenis lucida fulget
Cornibus, & totos mortalibus imputat ignes.
Nil sic Phidiacæ, nil tantum Mentoris olim
Formauere manus, nec Coæ viribus artis

Talis ab æquoribus patriiſque emerſit ab vndis
Senſim nata Venus; quanuis ſpumæ vndique circum
Vincere neſcirent niueos candoribus artus.
Nec talis Phrygio ſub iudice conſtitit olim
Cum meruit viciſſe Deas: nec Tyndaris olim
Talibus euertit Priamum pulcherrima cauſis.
Hanc videt infelix, trahiturque omnemque rigorem
Exuit antiquum: veluti magnetica ferrum
Ducere gemma ſolet. quanuis illi omnia cedant,
Cogitur ire tamen, dominaſque agnoſcere vires
Eminus, & certas naturæ admittere leges.
Sic quoties oculos, quoties formoſa puellæ
Ora videt, quotieſque ebori certantia colla
Aut niuibus puris, quas necdum lumine primo
Cynthius, aut ſoluit delapſus nubibus imber,
Vel duri læſere pedes, quotieſque genarum
Purpureos, ſed enim quos candor diluit ignes
Aſpicit infelix, pudor eſt meminiſſe ſenectæ,
Paulatimque ſuos mens obliuiſcitur annos.
Æſona ſic fama eſt, ſic fama eſt Æſona quondam,
Poſt virides herbas & non innoxia verba,
Ætatem neſciſſe ſuam: plus virginis ora
Et teneri mores, & vis intacta iuuentæ,
Quam Medea valet. minus eſt quod carmina poſſunt,
Quanuis attonitæ deducant cornua Lunæ,
Quam formæ diuinus honos. his vtitur herbis,
Et puer eſt, laſciuus Amor: poſt ſæcula mille
Nondum illi teneros læſerunt ſæcula vultus,
Aut vitæ crudelis hyems. Iungantur eodem
Tot menſes pariterque dies, tot luſtra, tot anni,
Quot nec fatidicas fama eſt duxiſſe Sibyllas,
Et totum Pylii vincatur ſæpius æuum; (ſunt
Quem dominæ vultus, quem tangere lumina poſ
Iam primæuus erit, redeunt animuſque vigorque
Cum Veneris nato, collapſaque defluit ætas. (phæ
Sæpe illum Dryades, ſæpe illum in gramine Nym-
Formo

Formosæ Dryades, formosæ in gramine Nymphæ.
Viderunt, medios cum Sol accenderet æstus,
Flectere cornipedem breuibusque includere gyris,
Admirante Dea. stupuit vicina iuuentus
Displicuitque sibi: spacio seu sæpius vno
Stringeret indignantem animo, viresque superbas
Frangeret, aut cursu volucres præuerteret auras.
Illa animum viresque dabat. totamque iuuentam
Eminus & priscos oculis afflabat honores
Aspectuque suo. Non sic Tritonia virgo
Viribus exhaustum, senio subduxit Vlyssem:
Nec sic cum varij redierunt tempora veris,
Et primum Zephyrus fœcundas elicit herbas,
Exuit antiquos serpens Epidaurius annos.
Felices oculi, seu vos fatale venenum
Spargitis, & nostro mansuras corde sagittas,
Seu vobis superi, seu vobis sidera vires
Adscripsere suas, totusque indulsit Olympus
Sufficere humanæ spaciumque extendere vitæ,
Audiat ipsa licet Lachesis duræque sorores;
Vobis cuncta licent. nec nos contendere contra
Possumus, & sacras obnixi ponimus aras.
Vos modo, sed faciles mitesque, accendite curas:
Nec Dea dura veni. si semper parcere gaudet
Supplicibus Diana suis, si Gorgonis ora
Dirigit in fontes, visosque vlciscitur hasta
Cecropis, & solos inuadit Delius hostes.
Te quoque donauit geminis natura sagittis,
Et puer armauit gemino Cythereïus igni.
Sortem disce tuam. nullum est sine cuspide numen.
Nec tibi succubuit quisquam de gente pudenda,
Indignusue tuis submittit pectora telis.
Sed cui consilii. cui vis non vltima fandi
Nassouios inter titulum sibi vindicat actus.
Cætera quid referam non aspernanda Deorum
Munera? quid longo fulgentes ordine gazas,
Et

Et quicquid sapienter ames? errore sub illo
Voluitur, & per te voluatur, plurimus orbis.
Tu quoque pauperiem virgo laudare memento,
Et specta patienter opes. non vilius aurum est,
Quamuis Socraticæ conentur plurima chartæ.
Stat precio dos ipsa suo, nil indiga laudum,
Autorem complexa Deum, qui tempora nutu
Dirigit, & totum regno complectitur orbem.
Ah quoties sæuos percussit fulmine postes,
Nec clausæ cessere fores, cum limina centum,
Et duri vectes, multusque in limine custos,
Et circum Danaen seruaret ahënea turris.
Non alias toto tam dita tonitrua cœlo
In terras vibrasse ferunt: sæpe æthere puro,
Et nondum emerito fulserunt sidera Phœbo,
Mœrorem testata Dei: sæpe ordine verso
Nondum elapsa suos flexerunt sidera cursus.
Dum sapiens blandis infusus virginis vlnis
Pro Ioue munus erat, preciumque indutus amoris
Paulatim rutilo descendit plurimus auro.
Tu quoque pande sinus, nec te fœcundior illo
Tetreat, & fuluus nequicquam depluat imber.
Huic niueos vultus castumque oppone pudorem;
Plus in dote tua est. Nec te maturior ætas
Et quæ purpureis albescunt tempora canis,
Tam moueant, quam certus amor. Sic nata Saloni,
Et facie præstans & primis nubilis annis,
In gremium iacuit longæui effusa Catonis,
Et patriæ sacros gauisa est tangere vultus.
Sic Venus Anchisen tenetis dum condidit vlnis,
Edidit Ænean: quo tota a sanguine Roma,
Et rerum domini primum fluxere Latini.
Talibus Egerie quondam dictauit in vlnis, (Diuam
Quod ius cunque foret: nec pulchram incumbere
Canitie piguit, nec longos horruit annos.
Ipsa parens frugum Cretææ in vallibus Idæ
Iasiona

Iasiona suum, viridi quem fouerat æuo,
Nunc quoque semper amat; postquam illum serior (ætas
Attigit, & sparsi niuibus cessere capilli.
Nunc quoque Tithoni lepidæ coniuncta senectæ
Memnonis alma parens, roseo tot sæcula vultu
Fulget, & ignauas aspectu discutit vmbras.
Nec nocet amplexu veterem fouisse maritum,
Sed Cephali lasciuus amor, sed callida noctis
Gaudia, sed blandis iuuenem cinxisse lacertis.
Hinc Dea mane rubet, teneroque offusa pudore
Prodit, & erectos vix audet tollere vultus.
Sed tibi nec matres Graiorum e finibus ortæ
Romanæque nurus, viuendi exempla dedere
Aut mores finxere tuos, quos nota libido
Et non insolito traxerunt sæcula luxu:
Sed patrii ritus, castisque exculta Batauis
Vna verecundas præscripsit regula leges.
Nec tibi lasciuos pudor est non tangere vates,
Et quicquid peccare docet. fors illa virorum est,
Eruere annales scelerumque inquirere formas,
Quos aliquid nescire nefas, quos ponere iura
Criminibus Natura dedit. doctrina pudorque
Non bene conueniunt. decet ignorantia castas,
Et quantum liceat, tuto nescire fatetur,
Quam thalamo sacrauit Hymen: cui tangere vittas
Legiferæ Ceteris, sacrisque assistere fas est.
Sed neque torpori gelido tristique senectæ
Virginitas deuota tua est: qua pectore toto
Vritur infelix. nec quisquam ardentius illo
Optauit tenero primum percussus amore
Sidereos ignes toto increbrescere cœlo,
Et tardum properare diem. nec gratior vlli
Hesperus auratos formosus protulit ignes.
Et tibi nocturnas plus quam sermonibus horas,
Et plus quam nimio ducendum est tempora somno,
Quæ simul ingratam damnabunt tempora lucem,

Ad iuuenum descendet opus, totumque maritum
Afferet, aut, formosa, tuis desumet ab annis.
Namque vbi diuino tepefactus membra iacebis
Molliter in gremio, circumfusisque lacertis
Dulcia festiuæ libaris munera vitæ,
Eque tuo primum manarit spiritus ore,
Spiritus, æthereo quem nectare dia Iuuentus
Imbuit, & casto flagrantem afflauerit igne;
Protinus inuerso properabunt stamine fata,
Ad limen reditura suum. sic voluere iussit
Iupiter, & duras vetuit properare sorores.
Quippe e delicijs, quippe e complexibus illis,
Debita Porroiæ soboles promittitur arci.

Epithalamium in nuptias Hadriani Manmakeri, equitis, & Mariæ Berchemiæ.

SVmserat insignem vario discrimine cestum
In terras abitura Venus, quem pontus & æther
Vere nouo, quem sentit humus: quo tacta repente
Parturit, & læto testatur gaudia vultu,
Muneribus formosa suis. iamque vndique Diuam
Hauserat, & casto gremium pandebat amori
Qua ferret formosa pedem: thalamoque corollas
Ipsa suo, mixtas fundebat floribus herbas.
Carmina ne desint (quis enim non carmine gaudet?)
Nupturam solanter aues. his vatibus illa
Iungitur, & cœlum tepidis complectitur vlnis.
Strauerat & summas Zephyris felicibus vndas,
Et placidas frænarat aquas; delapsaque summo
Æquore, fœcundo Neptunum sparserat igne.
Tertia lux illam patriis insistere regnis,
Irrita librantem vacuo vestigia ponto,
Viderat. egressam Valachræ cepistis arenæ;
Hospitium prædulce Deæ. Non gratior illi,
Imminet æquoribus, prætentaque littora Cypros
Porrigit,

Porrigit, erranti statio fidissima nautæ.
Sæpe illic madidos fertur siccare capillos,
Sæpe illic lasciuit Amor: positaque pharetra
Cum face cum iaculis, venientem littoris æstum
Aut fugit, aut sequitur fugientem: instatque vicissim
Fluctibus, & motis instantes effugit alis.
Sæpe illum delectat ager, sed sæpius errat
Vrbibus in medijs: medijs plerunque vagatur
Vrbibus, & castos animis inspirat amores.
Plus nunquam quod ludat habet. par gratia morum,
Et formæ diuinus honos simplexque venustas
Sponte sua mites ridentibus inserit ignes.
Nec lædi non gaudet amans, nec cedere curæ
Abnuit, & nutrit festiuum pectoris æstum,
Applauditque sibi. dum pulchri indagine vultus
Cingitur, & nullos metuit, nisi captus, amores.
Sæpe etiam veniens aliquis de gente Batava
Integer, & blandum fato delatus in orbem,
Saucius egreditur: vectusque per æquora, sæpe
Respicit extantes ardenti pectore turres.
Maius adhuc restabat opus, quo vertere cestum
Et vires Cytherea suas, quo spicula cuncta
Optaret lasciuus Amor, dignissimus ore
Quolibet, & quouis iuuenis dignissimus æuo.
Sæpe illum facili tentarat vulnere Cypris,
Sæpe illum grauiore manu Cythereïus ales,
Cum terris alijs alijsque insisteret oris,
Oblitus patriæ. frustra tamen aspicit omnes,
Frustra aliquas non durus amat (sic fata iubebant)
Occupat ignarum Berchemia: primus in illa
Sistitur infelix, centumque vlciscitur vna:
Sanguinis antiqui Berchemia; diues auorum,
Et laus ipsa suis. sed quantum Cynthia Phœbo
Cedit, & extinguit formosos Cynthia vultus
Stellarum, cum tota nitet; tantum eminet inter
Virgineas pudor & diuina modestia dotes.
Illis

Illis luminibus Venetæ cessere puellæ,
Et dat Roma manus. illis componitur orbis,
Et pariter cedit. Veneris victoria quanta est,
Aut quantum est vicisse duas sub iudice, qualem
Antra nemusque darent: qualem procul vrbe remo-
tum
Obtulit in solis eductum saltibus Ida!
Plus tibi concessum est Berchemia: vincis vbique,
Quamuis in patria, quamuis Nereidas inter:
Illo iudicio cunctis prælata puellis,
Quo lustrauit humum, quo pulchras mille puellas
Vidit, & insignes alio sub sidere formas,
Et vinci patiare tamen. nec cede neganti
Magne animi iuuenis. Si quid communia vatum
Pro te vota valent, quos tu miseratus amantes
Immitem dominæ sueuisti frangere mentem
Mollibus officijs & blandæ flumine linguæ;
Tandem victor eris. Pro te Parnassia rupes,
Et Musæ faciles & non crudelis Apollo,
Incipiet facunda loqui: tecum ibimus omnes,
Omnes perpetuis euincti tempora lauris;
Musarum quos tangit amor, quos respicit autor
Carminis. & supplex formosam affabimur agmen
Me miserum, cur dura manes, tantumque recusas
Quantum optare soles? cur nec suspiria, nec te
Humentes tangunt lachrimæ, nec verba precantis?
Saxea, si nescis, non ille immitis & asper,
Sed flecti facilis, pronusque audire querelas
Et luctus miseros, lamentaque tristia vatum.
Nec meruit sordere tibi. si gloria census
Quæritur, aut vrnæ non aspernanda potestas;
Ostendunt tibi fata virum: nec dignior illo
Quisquam nocte tua est. Sed prosit gratia morum,
Sed prosit misero clemnria. qualis amanti
Sæpe fuit, talem meruit, non durus, amorem.
Ipse egomet, quamuis pelago diuisus & vndis,

Sensi animum, miserande, tuum, luctusque notaui,
Et tecum gemui, quanuis ignarus & absens.
Sæpe etiam nullo stupuit mens nostra dolore;
In te causa fuit. pars nostri vixit in illa
In qua tu dominam nescires flectere terra.
Nec non & Veneri, nec non & plurima nato
Pro te vota tuli: nec non & carmine duras
Flectere tentaui, quo gaudent numina, mentes.
Vicimus, ô superi, lætas Hymenæus ad aures
Fertur, & optata victor statione recepit
Gaudia, iam promissa sibi: sed gaudia tantum
Sunt promissa tamen. quæ iam vicina videntur,
Percurruntque animum, defixaque sensibus hærent.
Iam tibi suscepit speratam Cynthia noctem
Soluere, iam Phœbus, quoties caput exerit vndis
Purpureum, quoties obducit gurgite vultus,
Obligat, optantem nil iam, nisi basia, mentem.
Iam tua labuntur tibi tempora, iam tibi grata est
Lux, vt quæque perit. quæcunque elabitur hora
In lucro miserande tibi est. iam fessus & ægro
Proximus, insomnes exerces pectore curas.
Aut si quis miserum lentis sopor irrigat alis,
Somnia cernuntur veras imitantia tædas.
Sic thalamis præludit Hymen. Berchemia vultum
Applicat absenti, rursusque elabitur vlnis.
Ah quoties illi niueis formosa lacertis
Hæret in amplexu (quid enim non somnia possunt?)
Basiaque indulget, forte & non basia tantum.
Sed virgo post illa manet. quæ restat ab illa
Altera, tam castæ non est abitura voluptas,
Nec nimium metuenda tamen. quod luditur illic
Fas & iura sinunt. Sic se Natura tuetur
Vindex ipsa sui. sic post immania saxa
Et quæ Deucalion non recte sparserat ossa,
Humani generis melius reuocatur origo.

Epithalamium in nuptias Cornelij Nicolai, Senatoris, & Corneliæ Pauli.

STat procul, extremum qua fulcit vertice co
Tellurique humeris curuatus consulit Atlas
Fatorum formosa domus. qua dicitur olim
Iapetionides terram formasse parentem
Sanguinis, & nostros finxisse in puluere vultus.
Stat matrona Venus, positisque in limine penni
Perpetuo mansurus Amor, vulgusque volantun
Arcet, & infidos foribus propellit Amores.
Ante alias, Spes lenta sedet, vultuque sereno
Ridet, & instantes a tergo respicit annos.
Ipse puer totum, quacunque it, spargit in orbem
Gaudia cum lachrimis, & mixtas nectare curas,
Et non insolitos, iuuenum solatia, luctus.
Ipse manu, vitæ placidas molitur habenas,
Fataque disponit: nec tristia vulnera semper,
Sed diuersa mouet. Paret, dominumque fatetur
Atropos, & iussæ peragunt sua fila sorores.
Quaque iubet, sequitur triplicis concordia fusi.
Nec simile est quod crescit opus. pars stamina le
Tardaque, pars faciles meruit lætosque labores
Exitus in dubio est. Rapiunt sua vellera quenqu
Fatalesque oculi, nec duræ gloria formæ.
Te quoque (nam memini) crudeles voluere cu
Septima iam spectat, læsoque elabitur æstas.
Vix tanti Priamus lustrisque obsessa duobus
Olim Troia fuit. quamquam tot pignora diuûn
Et vix cessurum superis lassaret Achillem.
Quamquam hic nec ferro, nec sæuis cominus ar
Res geritur. non tela volant, non plurimus æris
Impetus obsessas, ballistaue, concutit arces.
Sed multo gemitu, sed queis concedere saxa
Quanuis dura queant precibus, mœstisque que
Dulcia festiuæ pulsantur mœnia Diuæ.

Pro foribus ſtant caſtra viri: quas nocte ſerena
Obſidet, ac clauſos ſpectat ſua vulnera poſtes,
Quos fruſtra lachrimis ſoloque oppugnat amore.
Tum quotiens Phœbes nocturnos aſpicit ignes,
Felicem toties, facilis cui contigit ardor,
Endymiona vocat. lepido quem victa furore
Detinuit, lentoque irrorans membra ſopore
Condidit, & blandis vix iam dimittit ab vlnis.
Non ſic Sicanias accendunt ſulphura cautes,
Ætnaque tota calet; quoties fuligine nubes
Fertur in oppoſitas, proprioque abſumitur igne,
Et ſemper pars vna perit. nec talis, vt olim,
Admittitque manum. nec qualis inertia vulgi
Feruor, & ignauæ percurrunt pectora curæ,
Detinet attonitum: nec feſtinata libido,
Sed diuina rapit conſtantes gratia ſenſus,
Et pius eſt ſanctuſque calor. Sic Pyramus olim
Arſit, & exarſit iuuenem Babylonia virgo.
Nec magis illorum tenuit concordia mentem,
Sed magis hos diſiunxit Amor quantuſque Batauos
Diuidit & Valachros Nereus ſecat æquore fines,
Sæpius infauſtum pelago diſcernit amantem.
Mens vicina manet. totque obſiſtentibus vndis,
Sponte ſua pulchram dominæ defertur in vrbem;
Nec Fliſſinga tenet pariter cum corpore votum,
Quanuis grata ſatis, quanuis hic aëra primum
Hauſerit, & primos vitæ libauerit vſus,
Et dulci imbuerit Muſarum nectare mentem.
Haga tenet vinctum diuina compede pectus,
Haga tenet vinctum, vinctum non deſerit Haga;
Aſtrææ Veneriſque domus. quam plurima cingit
Fagus, & hoſpitio lenique amplectitur vmbra
Ardores iuuenum, pronaſque in vulnera Nymphas:
Plus tamen ante oculos dominæ verſatur imago,
Et tenet aſtrictos oculis Cornelia ſenſus,
In parteſque rapit varias, perque æquora tanta

(Quod genus hoc hominum? quæue hæc tam certa potestas?)
Vrit, & assiduos absenti suscitat ignes.
Nec modus est, tristesque dies ducuntur & horæ.
Nox tamen auget onus. pariter tempusque locusque
Admonet infelicem animum. sopor exulat omnis,
Et fieri quod possit, adest. Sic carpitur absens
Pectora, dum rursus patriam mœstosque Penates
Deserit, & rerum dominam delabitur Hagam.
Hic videt, & metuit. minus est præsentia formæ
Quam quod vellet amor. nec tantum basia prosunt,
Quantum sola nocent. Di talem auertite morbum
Mentibus: aut nostros saltem miserare labores,
Æneadûm formosa parens. si cedimus vltro
Et tua percussa testamur numina mente.
Si procul Ausonios inter gentesque tuorum
Ipsaque quæ vidit collapsæ mœnia Romæ,
Te coluit, nunc læsus amans, necdurus & excors
Creditur accensas, nimium torsisse, puellas
Quas faciles, vt semper, habet: Priameïus ex quo
Debita prælatæ tribuit tibi præmia formæ,
Pastor. & huc illinc Phrygii venere Penates;
Nunc facilis nunc, Diua, veni. si pectora curis
Non queis ante calent: cum primos duceret annos
Læsus, & incertos (quis enim non?) pasceret ignes?
Hic cœlo plus debet amor. sic omnia constant,
Et vitæ assiduus per te, Dea, voluitur ordo,
Nec frustra Vranien docti dixére parentes.
Et iam Diua faues, patitur Cornelia vinci,
Nec iam dissimulat quas nollet prodere curas,
Succumbitque tibi, tandemque admittit amantem.
Ipsa Venus longos animi miserata dolores
Tempora præcipitat, voluendaque sidera ducit
Ocius, & nullam patitur requiescere noctem.
Ipsa manu fausta teneros componit amantes,
Speratamque iubet toties procedere noctem.

Sol

Sol abit hinc: illinc Veneris qui præsidet aulæ,
Legatus, quem mittit Amor, cum dulcia bella
Nunciat, & tristes miserorum vlciscitur ignes,
Ocyus exilijt, formosaque prodidit ora
Hesperus, & lætæ prælusit sidere nocti.
Ille auidus rerum, cunctas effundit habenas,
Collectumque diu vix iam dispensat amorem,
Et septem, felix operum, obliuiscitur annos.

Panegyricus in Chronicon Eusebianum, siue Temporum thesaurum, a Iosepho Scaligero editum.

BEnaci proceres, quos virtus addidit astris,
Eiecere suis crudelia numina regnis,
Nec patiens res tanta sui, si tempora recte
Ponimus, & longos sæclorum euoluimus orbes,
Ex quo Romulides Hunnorum terror Alanus,
Veronamque suam pariter, terramque suorum
Fixit, & hostilem Venetos deduxit in vrbem,
Exitio maiore sui; nihil arma, nec enses,
Nec tantum trabeæ, nec longi insignia regni,
Quam Fortuna potest. quæ de victoribus vna
Ludit, & ereptis melius vestitur opimis.
Primus ab inuictis toties cum certa tulisset
Hostibus, & fausto congressus prœlia Marte
Cæsar, in aduersam direxit pectora sortem,
Et regnum, Fortuna, tuum, totamque parentum
Eripuit seriem poscentibus omnia fatis,
Seu quia naturæ spatium transgressus, & æuo
Æmulus, angusto subduxit pectora mundo;
Seu nati virtute sui, qui sæcula terris
Reddit, & antiquum restaurat gentibus æuum;
Antiqui vindexque sui. Scit Graia vetustas,
Iupiter æterno postquam successit olympo,
Et terræ profugum Saturnus reddidit aurum,
Ex illo Libyas vicinaque Syrtibus arua,
Et si quis dubias Nili sibi vindicat vndas,

Nondum certus adhuc, aut qua manifestus arenas
Colligit, & raros excusat fluctibus imbres;
Quæsiuisse Deum: veteres quæsistis Athenæ,
Oraque subiecto leuiter distracta Peloro,
Ausonijs exculta viris, quæ prisca remisit
Nomina, cum Latijs latuit quæsitus in oris.
Quamuis fatidicæ toties cecinere Sibyllæ,
Et sacro iacuit toties totiesque sub antro
Egeriæ coniux: quanuis cum consule Roma
Viueret, & certum trabeis inscriberet annum.
Quanuis grata suis ventura nepotibus olim
Eusebij donasset opus, qui sæcula cuncta
Conderet, & totum seruaret gentibus orbem,
Quas distinguit humus, quas omnis diuidit ætas,
Ignorata sibi. Nam quanuis sæpe vetustas
Expugnanda fuit, quanuis tot vulnera membris
Duxerit infelix, quoties Theseïus heros
Pars non vna sui, medio quærendus in agro,
Et rursum iungendus erat, cum fraude nouercæ
Occidit, impulsu volucrum distractus equorum,
Aut Amphionijs notissima fabula Thebis
Infelix iuuenis, materni præda furoris;
Plus tamen est, quem non populi videre nec vrbes,
Inuenisse Deum, totque annum sæcula retro
Reddere sepositum, totoque arcessere cœlo.
Stat Meroë, longis qua circumfunditur vndis,
Accusata tibi, cœloque intenta Canopus,
Et frustra resono gauisæ Memnone Thebæ.
Stat Mithræ gens sacra suo: queriturque, nec aris,
Nec tot cornipedum cæsis reperisse sub extis,
Depositum, Sol magne, tuum. stat Græcia mater,
Temporaque Alpheus Pisæa vinctus oliua,
Victoresque suos & præmia longa suorum
Confessus debere tibi, quos cæca vetustas
Abstulerat tenebris, totoque excmerat æuo.
Quanuis vana suis indixit tempora fastis,

Menda

Mendax ſæpe ſibi. quanuis annoſque dieſque
Iupiter Eleæ decepit puluere pugnæ.
Quæ nox, ô ſuperi, cœcæue ignauia mentis,
Hactenus obſeſſos hominum caligine ſenſus
Inuoluit, totumque genus? tot ſæcla virorum
Illuſtreſque animas? cur nunquam Delphica rupes,
Aut volucres, Dodona, tuæ, Clarijque vetuſtas
Numinis, Iſmeni vel qui bacchatur ad vndas,
Reſponſo iuuere ſuo? Xanthique beatæ
Explorata fides, ſiccæque habitator arenæ
Et fruſtra genitor Pellæo creditus Ammon?
Cur non ambiguas miſerunt numina ſortes,
Tantaque tam longis iacuit depreſſa tenebris
Relligio? noſtro, ſuperi, cur redditis æuo
Quod mundus neſciuit adhuc? cur ſæcula cuncta
Iam tenebris damnata ſuis, conceditis vni,
Quo nullus virtutis honos, quo tempora deſunt
Artibus, & ſolum faciunt nil ſcire beatum?
Seu te Triptolemi, ſeu te Gangetica vexit
Bellua, ſeu totum Cybele circumtulit orbem,
Seu quo Bellerophon ſapientes prodidit vndas
Nixus humo: Phœbuſque ſuas tibi flectere ſoli
Quas male frænarat Phaëton conceſſit habenas.
Endymioneæ ſeu te dementia Lunæ
Cepit, & occulto ſopitum condidit antro;
Hæremus taciti. virtutis maxima noſtræ
Laus anguſta tibi eſt. ſtupor eſt quo magna coluntur
Numina. Sic tædas cum myſtica iactat Eleuſis,
Hæret in ambiguo populi pars vna videntis,
Cunctaque miratur. iuuat ignorantia veri,
Et ſatis eſt horrere Deum: pietaſque pauore
Creſcit, & ignaris maieſtas mentibus hæret.
Aut vbi quæſitum toties totieſque repertum
Liniger inſtanti populo demonſtrat Oſirin,
Conditaque inſani deducunt orgia myſtæ;
Plebs credit quod neſcit adhuc: ſtupet inſcia turba,

Et pietas cœcos animis instillat honores.
Quæ tibi nam nostræ persoluant præmia Musæ?
Quæ merces sat magna tibi est? quæ carmina curis
Non indigna tuis? alijs diuturna petuntur
Nomina, venturos inter mansura nepotes,
Et longæuus honos. quicquid tibi reddere possit,
A te tempus habet. tua mundus sæcula currit,
A te principium venientis ducimus æui;
Proles vera Deûm. Quicquid mortale tenemus
Eripuit natura tibi. non munus Iacchi,
Non Veneris fregit natam ad cœlestia mentem,
Submisitque tibi pauidus sua tela Cupido;
Indignus virtute tua, nisi Iupiter illic
Esset, & ignauis cessissent fulmina telis,
Quæ cessere tibi. non gens lasciua puellæ,
Imbelli dubios flexerunt lumine sensus,
Et consanguineæ certissima mortis imago
Somnus iners, vitæ pars ignauissima nostræ.
Sic tibi nec torpor nec desidiosa voluptas
Propositum suspendit opus, nullumque vacauit
Tempus, & infimis sapientia creuit ab annis,
Dum longum successit iter. qua cærula Tethys,
Qua nondum Oceanus diuerso nomine dictus,
Incipit infusus medias distinguere terras,
Et rursus geminis Alcidæ finibus exit,
Quos natura secat populos, aut diuidit aër,
Aut fluuijs diuersa suis interfluit vnda,
Pectore cuncta tenes: linguæ discrimina mille,
Et totidem populorum artes, & nomina rerum.
Nec Phœbus veniens, nec cum se condit in vndis,
Conspexit plus mente tua. non terminus illi est,
Quæ male vicinum Borean pars mittit & Austrum:
Nec qui luminibus subtertrahit aëra nostris
Inuidus, & latum finitor diuidit axem.
Quod centum populis, quod toti sufficit orbi,
Laudis summa tuæ est. pereant discrimina rerum:

In

In te mundus erit. toties mirabimur vnum,
Quot Vesper populos, populos quot respicit Eos.
Sic tua cum cunctas superent præconia Musas,
Accedit tacito furtiua calumnia morsu,
Et solus populo qui sis quantusque fatetur
Æmula gens, nomenque auget, quod tollere Phœbus
Nescit, & attonitæ nequeunt perferre Camœnæ.
Liuor iners animi: dignos tibi soluit honores.
Namque vbi supremo rerum stetit ordine virtus
Diuitijs innixa suis, quam tangere nescit,
Impetit infelix, & detrahit omnia, liuor.
Sic vbi cedentem Iouis armiger ire per æthram
E summa conatur humo; primum agmine denso
Infirmæ comitantur aues, dum nubila supra
Fertur, & aduersos eludit fulminis ictus,
Pars infra trepidat, pars sese attollere gestit,
Pars conata manet, pars æthere fertur ab alto,
Et solis miseras explet clangoribus iras.
Inuidia plus laudis habes, quam carmine nostro,
Nec maior virtute tua es. quot despicis infra,
Tot testes hostesque tui simul aspicis ire
Nominis, atque ipsum numero metiris honorem.
Nec tua quæ nullis clausa est sapientia metis,
Sed virtus generis generisque inuaditur ordo,
Stirpsque inuicta Deûm. Sic Guillandina papyrus,
Iam toties conuicta tibi, Burdonia monstra
Eruit è tenebris: regnique euersor auiti
Hadria, de tantis queritur superesse ruinis,
Quod miretur adhuc: & de tot millibus vni
Maiorum titulos totamque incumbere gentem.
Haud aliter, Diuis si fas componere Diuos,
Veronamque tuam primo deducere cœlo,
Iupiter, Idæis cum primum missus ab oris,
Curetum chorea, versoque ad pectora ferro,
Et centum cinctus Corybantibus, æthera summum
Scanderet, & primos libraret fulminis ignes;

Dictæo genitum Cretes finxere sub antro,
Et ciuem fecere suum; finxitque sepulchrum
Liuor, & æternum tumulo fœdauit olympum.
At neque Saturnus genitor, suprema Tonanti
Gloria: nec fortes animi laudesque tuorum
Laudibus accessere tuis, nihil addidit illis
Quicquid demit humus, populique ignaua libido.
Omnia tollantur sæcli monumenta vetusti,
Si quid Scaligeris asscribunt tempora Diuis,
Et quicquid Fortuna dedit, reddatur inerti
Inuidiæ: tantos proauorum tolle triumphos,
Et pulchræ pereant, virtutis præmia, lauri,
Regalesque aquilæ, priscæque insignia gentis;
Tanto maior eris, quanto plus incipis esse:
Et minimum est in laude tua laudata tuorum
Progenies. à te stirpem numeramus auorum,
Et quicquid fuit ante, tuum est. tu sanguinis auctor,
Et finis virtutis eris. tecum occidet illa,
Et generis series à te ducetur in omnes,
Quos olim Verona tulit. numquam inclyta virtus,
Autores proauos & nomina longa suorum,
Miscet laude sua. Decij, fortesque Camilli,
Maiores generis primosque habuere parentes
Quos natura dedit (melius sic incipit ordo)
Et pariter proauos pariter iunxere nepotes
Nobilitate sua. stet quolibet ordine virtus,
Incipiet debere sibi quod quisque parenti
Imputat & nullis deducet nomina factis.
Ipsa sui compos, titulis incumbere nescit
Anxia. Sic Peleus minor est collatus Achilli,
Nec tantum genitrix nec tantum Iupiter illi
Quantum Troia fuit. minor est Cythereïa mater
Quam pater Æneæ, medio surreptus ab igne,
Et Thusco toties sudantes sanguine campi.
At vos magnanimi reges, regumque parentes,
Hunniadæ proceres: quos inter maximus armis
Cæsar,

Cæsar, ouans animi, Phœbo castæque Mineruæ
Assidet, & læti miratur limen olympi.
Quem circum ingentes litui, fractæque secures,
Et detracta suis dependent hostibus arma;
Hoc gaudete die, qui cunctos vindicat annos
Illustri merito, magno gaudete nepote.
Qui modo non inter galeas ensesque suorum,
In templis, Verona, tuis, vbi nubibus æqua
Mausolea sui testantur funera regni;
Sed de tot spolium populis, tot gentibus, altum
In mundo suspendit opus: cui nulla nocebunt,
Aut nocitura suas euertent tempora leges.

In obitum Rudolphi Snellij, Mathematici Professoris, Veteraquinatis Batavi: cum publica oratione à Guilelmo Coddæo, linguæ sacræ professore, celebratus esset.

FOrtunate senex, quem non inimica Mineruæ
Impulit ambitio, vanis incumbere curis,
Nec populi plausus & inania murmura vulgi
Auertère altam Musarum à tramite mentem:
Quem tranquillus amor veri, dulcisque lubido
Virtuti inscriptas sophiæque euoluere chartas,
Detinuit, sanctoque infecit pectus honesto:
Iam tibi formosi panduntur limina cœli
Aurataque fores, quarum percussus amore
In terra peregrinus eras, semperque beato
Lustrabas oculo, maioris mœnia mundi.
Seu te Lugdunum tenuit, domus hospita Musis,
Felix voce tua, semperque assueta doceri
Auctores rerum numeros, Samiique renati
Argumentum ingens: seu, quæ tibi lumina vitæ
Indulsere olim Veteres, tua gaudia, Nymphæ,
Iselides Nymphæ: quæ leni murmure quondam
Nascentem, & castis primæ excepere lacertis.
Nunc quoque quæ rapti circundant corpus alumni,
Intentæ

Intentæ ſemper choreis, tumulumque volenti
Attollunt, patrioque inuoluunt ceſpite ciuem.
Hic quoties doctæ donarent ocia Diuæ,
Et conſueta ſuas differrent munia curas,
Excludens populi pariter ſoliſque calores,
Ingenti cinctus ramorum atque obſitus vmbra,
Vrbano procul a ſtrepitu, ſublimia cœli
Tecta pererrabas, perque aurea ſidera iam tum
Diffuſus, pulchros habitabas ætheris ignes.
Qui tibi nunc, diuine ſenex, circum vndique terris
Erepto, occurrunt pariter, circumque voluti
Concentus edunt varios, æternaque fundunt
Murmura, ſed ſenſus non admittentia noſtros.
Hic quoque, ne magno tellus concedat olympo,
Aut ingrata tuas Lugdunum atque impia laudes
Triſtibus inuoluat tenebris, cogatque ſileri;
Ille tuæ conſors patriæ gentiſque Batauæ,
Numinis interpres magni, cœlique ſacerdos,
Haud minus illuſtres ſoluit Coddæus honores.

Jul. Simię

Epicedium cercopitheci defuncti.

ILicet occidimus, nec erant tua munera tanti,
Vt nullos poſſem, Scriueri, ducere ſomnos,
Vt nox tarda mihi, nocte ipſa tardior iret
Importuna dies. tenebras damnamus inertes,
Et tenebrę fiunt inuiſæ tempora lucis.
Sol quoque iam nobis pariter, ſuauiſſime, tecum
Occidit, & tecum fugerunt ſidera noctem.
Tu domini feſtiua quies, tu ſola voluptas,
Tu poſt compoſitas & portus & ocia curas,
Tu, blandum ſolamen eras: tu veſpere ſero,
Tu cum lux adetat, primoque rubebat Eoo
Mox ventura dies: tu cum nox lumina cœlo
Spargeret, & tetris ignauam induceret vmbram,
Hærebas humeris, gremioque, aut pectore noſtro.
Quin

Quin & adulanti similis, similisque roganti,
Languentes si forte thorus susceperat artus,
Astabas, pariterque optabas, ducere somnos.
Hac celebs mercede fui, nec tædia lecti
Sensimus, & nullas vagitu impendimus horas.
Sed tecum Musisque simul, diuisimus omne
Quod somno licuit positis subducere curis.
Mox vbi formosus tenebras excusserat æther,
Ignarus torpere diu, fessusque quietis,
Ad faciles iterum gaudebas vertere lusus:
Ædibus in mediis domino spectante lacunar
Scandere, vel tecto pariter vinclisque solutus,
Arboreos saltu solitus transmittere ramos.
Aut corpus tenui libratum fune per auras
Mittere: non aliter, quam cum molimine docto
Subtilis tremulam deduxit aranea telam.
Iam proprium decurrit opus, conspectaque longe
Decipit, & filo dubium est tollatur an Euro.
Aut cum iam Batauæ portum tetigere carinæ,
Neptuni de gente aliquis, pernicius aura
Fertur in antennas, rursusque relabitur iisdem
Funibus, & vento citius consistit in imo.
Sæpius incertos edebas corpore motus.
Quales syluigenæ Nyseïa numina Fauni,
Aut exultantes Satyri, cum corniger Euan
Signa mouet, feruetque æris tinnitibus æther,
Et Naxos saltata Deo; componere gestus,
Et formare modos, agitataque flectere membra
Gnarus, & ingratas saliendo auertere curas.
Talibus illecebris si qua est aut gratia doctis
Vatibus, & magnos Phœbeïa munera possunt
Exorare Deos, non tu, dulcissime rerum,
Tænaron, & mœsti, spectabis limen Auerni.
Nec te Cerberei, metuentem incognita quæque,
Terrebunt sonitus, ternæque in gutture linguæ.
Non patrem Pelopis, quanquam tibi mensa placebat.
Aspi-

(Quod genus hoc hominum? quæue hæc tam certa
potestas?)
Vrit, & assiduos absenti suscitat ignes.
Nec modus est, tristesque dies ducuntur & horæ.
Nox tamen auget onus. pariter tempusque locusque
Admonet infelicem animum. sopor exulat omnis,
Et fieri quod possit, adest. Sic carpitur absens
Pectora, dum rursus patriam mœstosque Penates
Deserit, & rerum dominam delabitur Hagam.
Hic videt, & metuit. minus est præsentia formæ
Quam quod vellet amor. nec tantum basia prosunt,
Quantum sola nocent. Di talem auertite morbum
Mentibus: aut nostros saltem miserare labores,
Æneadûm formosa parens. si cedimus vltro
Et tua percussa testamur numina mente.
Si procul Ausonios inter gentesque tuorum
Ipsaque quæ vidit collapsæ mœnia Romæ,
Te coluit, nunc læsus amans, nec durus & excors
Creditur accensas, nimium torsisse, puellas.
Quas faciles, vt semper, habet: Priameïus ex quo
Debita prælatæ tribuit tibi præmia formæ,
Pastor. & huc illinc Phrygii venere Penates;
Nunc facilis nunc, Diua, veni. si pectora curis
Non queis ante calent: cum primos duceret annos
Læsus, & incertos (quis enim non?) pasceret ignes?
Hic cœlo plus debet amor. sic omnia constant,
Et vitæ assiduus per te, Dea, voluitur ordo,
Nec frustra Vranien docti dixére parentes.
Et iam Diua faues, patitur Cornelia vinci,
Nec iam dissimulat quas nollet prodere curas,
Succumbitque tibi, tandemque admittit amantem.
Ipsa Venus longos animi miserata dolores
Tempora præcipitat, voluendaque sidera ducit
Ocius, & nullam patitur requiescere noctem.
Ipsa manu fausta teneros componit amantes,
Speratamque iubet toties procedere noctem.

Sol

Sol abit hinc: illinc Veneris qui præsidet aulæ,
Legatus, quem mittit Amor, cum dulcia bella
Nunciat, & tristes miserorum vlciscitur ignes,
Ocyus exiliit, formosaque prodidit ora
Hesperus, & lætæ prælusit sidere nocti.
Ille auidus rerum, cunctas effundit habenas,
Collectumque diu vix iam dispensat amorem,
Et septem, felix operum, obliuiscitur annos.

Panegyricus in Chronicon Eusebianum, siue Temporum thesaurum, a Iosepho Scaligero editum.

BEnaci proceres, quos virtus addidit astris,
Eiecere suis crudelia numina regnis,
Nec patiens res tanta sui, si tempora recte
Ponimus, & longos sæclorum euoluimus orbes,
Ex quo Romulides Hunnorum terror Alanus,
Veronamque suam pariter, terramque suorum
Fixit, & hostilem Venetos deduxit in vrbem,
Exitio maiore sui; nihil arma, nec enses,
Nec tantum trabeæ, nec longi insignia regni,
Quam Fortuna potest. quæ de victoribus vna
Ludit, & ereptis melius vestitur opimis.
Primus ab inuictis toties cum certa tulisset
Hostibus, & fausto congressus prœlia Marte
Cæsar, in aduersam direxit pectora sortem,
Et regnum, Fortuna, tuum, totamque parentum
Eripuit seriem poscentibus omnia fatis.
Seu quia naturæ spatium transgressus, & æuo
Æmulus, angusto subduxit pectora mundo;
Seu nati virtute sui, qui sæcula terris
Reddit, & antiquum restaurat gentibus æuum;
Antiqui vindexque sui. Scit Graia vetustas,
Iupiter æterno postquam successit olympo,
Et terræ profugum Saturnus reddidit aurum,
Ex illo Libyas viciuaque Syrtibus arua,
Et si quis dubias Nili sibi vindicat vndas,

Mendax sæpe sibi. quanuis annosque diesque
Iupiter Eleæ decepit puluere pugnæ.
Quæ nox, ô superi, cœcæue ignauia mentis,
Hactenus obsessos hominum caligine sensus
Inuoluit, totumque genus? tot sæcla virorum
Illustresque animas? cur nunquam Delphica rupes,
Aut volucres, Dodona, tuæ, Clarijque vetustas
Numinis, Ismeni vel qui bacchatur ad vndas,
Responso iuuere suo? Xanthique beatæ
Explorata fides, siccæque habitator arenæ
Et frustra genitor Pellæo creditus Ammon?
Cur non ambiguas miserunt numina sortes,
Tantaque tam longis iacuit depressa tenebris
Relligio? nostro, superi, cur redditis æuo
Quod mundus nesciuit adhuc? cur sæcula cuncta
Iam tenebris damnata suis, conceditis vni,
Quo nullus virtutis honos, quo tempora desunt
Artibus, & solum faciunt nil scire beatum?
Seu te Triptolemi, seu te Gangetica vexit
Bellua, seu totum Cybele circumtulit orbem,
Seu quo Bellerophon sapientes prodidit vndas
Nixus humo: Phœbusque suas tibi flectere soli
Quas male frænarat Phaëton concessit habenas.
Endymioneæ seu te dementia Lunæ
Cepit, & occulto sopitum condidit antro;
Hæremus taciti. virtutis maxima nostræ
Laus angusta tibi est. stupor est quo magna coluntur
Numina. Sic tædas cum mystica iactat Eleusis,
Hæret in ambiguo populi pars vna videntis,
Cunctaque miratur. iuuat ignorantia veri,
Et satis est horrere Deum: pietasque pauore
Crescit, & ignaris maiestas mentibus hæret.
Aut vbi quæsitum toties totiesque repertum
Liniger instanti populo demonstrat Osirin,
Conditaque insani deducunt orgia mystæ;
Plebs credit quod nescit adhuc: stupet inscia turba,

Et pietas cæcos animis instillat honores.
Quæ tibi nam nostræ persoluant præmia Musæ?
Quæ merces sat magna tibi est? quæ carmina curis
Non indigna tuis? alijs diuturna petuntur
Nomina, venturos inter mansura nepotes,
Et longæuus honos. quicquid tibi reddere possit,
A te tempus habet. tua mundus sæcula currit,
A te principium venientis ducimus æui;
Proles vera Deûm. Quicquid mortale tenemus
Eripuit natura tibi. non munus Iacchi,
Non Veneris fregit natam ad cœlestia mentem,
Submisitque tibi pauidus sua tela Cupido;
Indignus virtute tua, nisi Iupiter illic
Esset, & ignauis cessissent fulmina telis,
Quæ cessere tibi. non gens lasciua puellæ,
Imbelli dubios flexerunt lumine sensus,
Et consanguineæ certissima mortis imago
Somnus iners, vitæ pars ignauissima nostræ.
Sic tibi nec torpor nec desidiosa voluptas
Propositum suspendit opus, nullumque vacauit
Tempus, & infimis sapientia creuit ab annis,
Dum longum successit iter. qua cærula Tethys,
Qua nondum Oceanus diuerso nomine dictus,
Incipit infusus medias distinguere terras,
Et rursus geminis Alcidæ finibus exit,
Quos natura secat populos, aut diuidit aër,
Aut fluuijs diuersa suis interfluit vnda,
Pectore cuncta tenes: linguæ discrimina mille,
Et totidem populorum artes, & nomina rerum.
Nec Phœbus veniens, nec cum se condit in vndis,
Conspexit plus mente tua. non terminus illi est,
Quæ male vicinum Borean pars mittit & Austrum:
Nec qui luminibus subtertrahit aëra nostris
Inuidus, & latum finitor diuidit axem.
Quod centum populis, quod toti sufficit orbi,
Laudis summa tuæ est. pereant discrimina rerum:
In

In te mundus erit. toties mirabimur vnum,
Quot Vesper populos, populos quot respicit Eos.
Sic tua cum cunctas superent præconia Musas,
Accedit tacito furtiua calumnia morsu,
Et solus populo qui sis quantusque fatetur
Æmula gens, nomenque auget, quod tollere Phœbus
Nescit, & attonitæ nequeunt perferre Camœnæ.
Liuor iners animi: dignos tibi soluit honores.
Namque vbi supremo rerum stetit ordine virtus
Diuitijs innixa suis, quam tangere nescit,
Impetit infelix, & detrahit omnia, liuor.
Sic vbi cedentem Iouis armiger ire per æthram
E summa conatur humo; primum agmine denso
Infirmæ comitantur aues, dum nubila supra
Fertur, & aduersos eludit fulminis ictus,
Pars infra trepidat, pars sese attollere gestit,
Pars conata manet, pars æthere fertur ab alto,
Et solis miseras explet clangoribus iras.
Inuidia plus laudis habes, quam carmine nostro,
Nec maior virtute tua es. quot despicis infra,
Tot testes hostesque tui simul aspicis ire
Nominis, atque ipsum numero metiris honorem.
Nec tua quæ nullis clausa est sapientia metis,
Sed virtus generis generisque inuaditur ordo,
Stirpsque inuicta Deûm. Sic Guillandina papyrus,
Iam toties conuicta tibi, Burdonia monstra
Eruit è tenebris: regnique euersor auiti
Hadria, de tantis queritur superesse ruinis,
Quod miretur adhuc: & de tot millibus vni
Maiorum titulos totamque incumbere gentem.
Haud aliter, Diuis si fas componere Diuos,
Veronamque tuam primo deducere cœlo,
Iupiter, Idæis cum primum missus ab oris,
Curetum chorea, versoque ad pectora ferro,
Et centum cinctus Corybantibus, æthera summum
Scanderet, & primos libraret fulminis ignes;

Cæsar, ouans animi, Phœbo castæque Mineruæ
Assidet, & lati miratur limen olympi.
Quem circum ingentes litui, fractæque secures,
Et detracta suis dependent hostibus arma;
Hoc gaudete die, qui cunctos vindicat annos
Illustri merito, magno gaudete nepote.
Qui modo non inter galeas ensesque suorum,
In templis, Verona, tuis, vbi nubibus æqua
Mausolea sui testantur funera regni;
Sed de tot spolium populis, tot gentibus, altum
In mundo suspendit opus: cui nulla nocebunt,
Aut nocitura suas euertent tempora leges.

In obitum Rudolphi Snellij, Mathematici Professoris, Veteraquinatis Batavi: cum publica oratione à Guilelmo Coddæo, linguæ sacræ professore, celebratus esset.

FOrtunate senex, quem non inimica Mineruæ
Impulit ambitio, vanis incumbere curis,
Nec populi plausus & inania murmura vulgi
Auertêre altam Musarum à tramite mentem:
Quem tranquillus amor veri, dulcisque lubido
Virtuti inscriptas sophiæque euoluere chartas,
Detinuit, sanctoque infecit pectus honesto:
Iam tibi formosi panduntur limina cœli
Aurataeque fores, quarum percussus amore
In terra peregrinus eras, semperque beato
Lustrabas oculo, maioris mœnia mundi.
Seu te Lugdunum tenuit, domus hospita Musis,
Felix voce tua, semperque assueta doceri
Auctores rerum numeros, Samiique renati
Argumentum ingens: seu, quæ tibi lumina vitæ
Indulsere olim Veteres, tua gaudia, Nymphæ,
Iselides Nymphæ: quæ leni murmure quondam
Nascentem, & castis primæ excepere lacertis.
Nunc quoque quæ rapti circundant corpus alumni,
Intentæ

Intentæ ſemper choreis, tumulumque volenti
Attollunt, patrioque inuoluunt ceſpite ciuem.
Hic quoties doctæ donarent ocia Diuæ,
Et conſueta ſuas differrent munia curas,
Excludens populi pariter ſoliſque calores,
Ingenti cinctus ramorum atque obſitus vmbra,
Vrbano procul a ſtrepitu, ſublimia cœli
Tecta pererrabas, perque aurea ſidera iam tum
Diffuſus, pulchros habitabas ætheris ignes.
Qui tibi nunc, diuine ſenex, circum vndique terris
Erepto, occurrunt pariter, circumque voluti
Concentus edunt varios, æternaque fundunt
Murmura, ſed ſenſus non admittentia noſtros.
Hic quoque, ne magno tellus concedat olympo,
Aut ingrata tuas Lugdunum atque impia laudes
Triſtibus inuoluat tenebris, cogatque ſileri;
Ille tuæ conſors patriæ gentiſque Batauæ,
Numinis interpres magni, cœlique ſacerdos,
Haud minus illuſtres ſoluit Coddæus honores.

Iul: Simig

Epicedium cercopitheci defuncti.

ILicet occidimus, nec erant tua munera tanti,
Vt nullos poſſem, Scriueri, ducere ſomnos,
Vt nox tarda mihi, nocte ipſa tardior iret
Importuna dies. tenebras damnamus inertes,
Et tenebrę fiunt inuiſæ tempora lucis.
Sol quoque iam nobis pariter, ſuauiſſime, tecum
Occidit, & tecum fugerunt ſidera noctem.
Tu domini feſtiua quies, tu ſola voluptas,
Tu poſt compoſitas & portus & ocia curas,
Tu, blandum ſolamen eras: tu veſpere ſero,
Tu cum lux adesat, primoque rubebat Eoo
Mox ventura dies: tu cum nox lumina cœlo
Spargeret, & tetris ignauam induceret vmbram,
Hærebas humeris, gremioque, aut pectore noſtro.
Quin

Quin & adulanti similis, similisque roganti,
Languentes si forte thorus susceperat artus,
Astabas, pariterque optabas, ducere somnos.
Hac celebs mercede fui, nec tædia lecti
Sensimus, & nullas vagitu impendimus horas.
Sed tecum Musisque simul, diuisimus omne
Quod somno licuit positis subducere curis.
Mox vbi formosus tenebras excusserat æther,
Ignarus torpere diu, fessusque quietis,
Ad faciles iterum gaudebas vertere lusus:
Ædibus in mediis domino spectante lacunar
Scandere, vel tecto pariter vinclisque solutus,
Arboreos saltu solitus transmittere ramos.
Aut corpus tenui libratum fune per auras
Mittere: non aliter, quam cum molimine docto
Subtilis tremulam deduxit aranea telam.
Iam proprium decurrit opus, conspectaque longe
Decipit, & filo dubium est tollatur an Euro.
Aut cum iam Batauæ portum tetigere carinæ,
Neptuni de gente aliquis, pernicius aura
Fertur in antennas, rursusque relabitur iisdem
Funibus, & vento citius consistit in imo.
Sæpius incertos edebas corpore motus.
Quales syluigenæ Nyseïa numina Fauni,
Aut exultantes Satyri, cum corniger Euan
Signa mouet, feruetque æris tinnitibus æther,
Et Naxos saltata Deo; componere gestus,
Et formare modos, agitataque flectere membra
Gnarus, & ingratas saliendo auertere curas.
Talibus illecebris si qua est aut gratia doctis
Vatibus, & magnos Phœbeïa munera possunt
Exorare Deos, non tu, dulcissime rerum,
Tænaron, & mœsti, spectabis limen Auerni.
Nec te Cerberei, metuentem incognita quæque,
Terrebunt sonitus, ternæque in gutture linguæ.
Non patrem Pelopis, quanquam tibi mensa placebat,
Aspi-

Aſpicies epulas ſemper ſperare paratas.
Non prolem Danai, tantum pietatis amator,
Aſpicies fundo perituræ incumbere lymphæ.
Non Ixionios, imitari cætera doctus,
Spectator repetes, totieſque imitaberis orbes.
Sed mites animas, deuotaque pectora quondam
Artibus ingenuis, noſtriſque ante omnia Muſis,
Inter odoratos nemorum gelidoſque receſſus,
Et liquidos fonteis, æternaque munera veris,
Et ſemper virides Muſarum præmia lauros,
Luſibus, & vario rerum oblectamine falles.
Cedet Aretullæ volucris, Stellæque columba,
Quæque ſenis Teij tenues mandata per auras
Detulit, & blandos domini tranſuexit amores.
Diſcedet toto feſtiuus gramine paſſer,
Cui quondam teneros morienti Lesbia vultus,
Luctibus, & pulchros lachrymis corrupit ocellos.
Cedet & Eois Naſoni miſſus aboris
Pſittacus, humanas edoctus reddere voces.
Quanquam illi exequias volucrum longiſſimus ordo
Iuerit, & ruptis nudarit pectora pennis.
Et quem funeſto vixiſſe Papinius ore,
Pro Meliore ſuo gemuit, leniſque Secundus
Inſeruit nullo perituris tempore chartis.
Cedet & ipſe tuus, quanquam facundior illis,
Tot lingua mentitur aues, tot murmura voce
Scriueri mutare ſolet, quot maximus aër
Educat, aut totis errant animalia terris.
Haud aliter quondam ſinuoſi in gurgite ponti
Carpathius iuuenis, rerum cui nota poteſtas,
Et cœcas reſerare Deûm per carmina ſortes,
Fit fera, fit volucris, variamque abiectus in aluum,
Sibilat, aut verſo mugitus intonat ore,
Aut reſponſuras latratu percutit auras.
Vix quoque ſe, quanuis meliori ſede recepta,
Se ferret tibi Mæra parem: quanquam aurea notis
Addita

Addita sideribus, priscum fateatur amorem.
Et quæ fallentem reditus agnouit Vlyssem.
Issaque discedet, victuris lusibus Issa
Vatis nota tui, quanquam omnibus Issa puellis
Blandior, & cunctis lasciuior vna columbis:
Et nunquam gutta positos decepit amictus
Stertentis domini, colloque incumbere iussa,
Persensit gemitus, & notæ gaudia mentis.
Nec queror extinctum (quis enim crudelia Diuûm
Vertere iura potest, immotaque fata sororum?)
Si nati morimur, si nec Sarpedona quondam
Iupiter eripuit, tenebrasque inflexit Auerni,
Totque Deûm nati Phrygio cecidere sub hoste:
Ereptum Fortuna queror. Sol pronus in vndas
Hesperias, toto gaudentem corpore vidit,
Intentumque epulis positis, epulisque remotis
Et vix subducta choreas deducere mensa:
Idem mane nouo defunctum lumine corpus
Vidit, & indigno lachrimas in funere nostras.
Tum quoq;, cum Clotho vacuam Lachesisq; teneret
Iam fato cessante colum, sæuasque negaret
Hæc atque illa manus, media plus morte natantes
Attollens oculos, dominum suspexit amice,
Bisque vale dixit, blandoque bis edidit ore
Murmura, quæ surdas poterant perrumpere cautes,
Et leti dominas, & fas inamabilis orci.
Tu quoque (sic visum superis, rigidoque superbæ
Stant adamante fores, nec votum ianitor vllum
Crudus & indomitus, Stygias transmittit ad vndas,)
Extremum extremumque vale, tellusque iacenti
Sit lenis capiti, nec dura coërceat vmbram.
Quod superest, si non Pario tua marmore surgit,
Et domini sublimis humus testatur amorem;
In titulo viues: chartaque extabit in illa,
Marmora quod vincat, nec te tua nesciet ætas,
Nec te posteritas æuo vixisse priorum.

Propem-

Prompemticon in abitum Frederici Sandij, cum maximam in patria dignitatem consecutus, tituli causa Galliam peteret.

SI quid adhuc, Diui, ſuperato reſtat ab hoſte
Quod ponto liceat, nec iam conſumſimus omne
Pro patria votum, cum publica ſacra dieſque
Fecimus, & victos pelagus donauit Iberos
Matribus, & timidis pro libertate puellis;
Hoc vno probet eſſe aliquem, cui cura Batauí
Nominis eſt, noſtras qui ſuſtinet æquore terras.
Plus vno ratis iſta vehit. tot vota locorum
Et totam dubiis patriam commiſimus auris,
Et quicquid præſtare Deis vel publicus horror,
Vel ſuadet communis amor. Sic Theſea quondam
Littore cedentem trepidæ vidiſtis Athenæ:
Nec tantum nato genitor timuiſſe putatur,
Quam regi gens tota ſuo. Te non minor annis
Expectat genitor, nec tam felicior illo
Quam nati par laude ſui: non vtilis armis,
Sed pacis tranquillus honor; cui neſcia rerum
Tempora ſecuras iuerunt prima per artes:
Donec compoſitos euexit purpura mores,
Et patriam præferre ſibi iuſſaſque ſecures
Tandem Socraticis decuit præponere chartis.
Sat felix nimiumque, ſuo ſi languida fato
Lumina, ſupremo nati ſaturaſſet amore,
Et reducis lætos laſſaſſet in oſcula vultus,
Iam finem viſura ſuum ſuprema ſenectus.
Soſpite ſed quicquid patria rebuſque luendum eſt,
Sit totum Fortuna tuum: dum maior ab illo
Surgat, & antiquis patriæ ſuccedat habenis.
Hoc totum, Neptune, tuis ſperemus ab vndis,
Et fas ſit debere tibi: ſi nulla petuntur
Vellera, nec primis venti pelagique periclis
Auratam mercamur ouem: ſed debita laudi
Præmia,

Præmia, ſed magnæ ſeros virtutis honores,
Solamenque Aſtræa tuum: quæ ſæcula noſtra
Et deſolatas cum linqueret æthere terras,
Munera rara quidem ſed non indebita, genti
Conceſſit ſupereſſe ſuæ, quæ faſcibus æquis
Et ſic manſuras frænaret legibus vrbes,
Inuidiam factura Deis: cum pilea ſanctæ
Libertatis apex, & magni cenſor honoris
Annulus, & ſacrum digitis inducitur aurum,
Sed pars magna ſuo titulum præmittit honori,
Et nudum modo nomen amat. te prima ſedentem
Inter honoratos accepit curia patres:
Principiumque tibi quo vix maiora ſuperſunt,
Voti finis erat. præceſſit purpura nomen
Quod legum conſultus habet. cum prima petuntur,
Iam ſuprema tenes. Felix Aurelia tanti
Muneris, expenſi felix: quem ſoluis honorem,
Accipis: & tanto plus eſt petiiſſe quod optat,
Quam donaſſe tibi. Per dura pericula ponti,
Per dubios fluctus, & cœcas cautibus vndas,
Inuenies, quod quiſque dabit. Quid patria noſtra,
Aut tantum Bataui de te meruere Penates,
Quos fugis? An tanti eſt alienas viſere terras,
Ne pontum metuas? Itachiue exempla ſecuto
Pars laudum eſt errare tibi, magnuſque locorum
Spectatos venies? Abeas quocunque libebit,
Vel Libycos æſtus, fineſque binominis vltra
Fluminis, aut nondum poſiti diſcrimina mundi:
Vel quicquid vagus Alcides, vel corniger Euan,
Præmiſit ſuperis longarum errore viarum;
Iam nuſquam priuatus eris: fortuna ſequetur
Lugentis patriæ. feriant hanc æquora puppim,
Nutabunt patriæ diuerſo littore ſedes;
Naufragiumque hoc gentis erit. dolor ibit in omnes,
Et populi ſors tota tua eſt. Non fluctibus vnquam,
Nec tantum Boreæ licuit peccare Notoque,

Nil tantum commisit hyems. non mœsta Calypso
Cum festinantem lachrymans dimisit Vlyssem,
Vittaque iactatum gelida suscepit in alga.
Nec cum Cecropidæ mediis errastis in vndis,
In pontoque vrbs tota fuit: populusque relictis
Mœnibus, invictas pelago commisit Athenas.
Nec tantum Phrygios cum terruit vnda penates,
Mox Diuos Romane tuos. Pendemus ab aura,
Et leuibus ventis, facieque vndæque polique,
Quos patriæ coniunxit amor. Sin prospera cursus
Seruent fata suos, & nostro littore sistat
Quæ puppim tulit aura tuam; gaudebimus vnæ,
Et communis erit quæ te fortuna reducet.
Accurrent trepidæ, populi pars vna, sorores,
Et vicina domus, cognataque turba tuorum,
Et si quæ superis suspendit forsitan olim
Pro te vota Deis, nondum confessa calores
Virgo casta suos: tum si quæ nescia vultus
Accurret visura tuos, immistaque turbæ
Hauriet occulto victuras pectore curas,
Indulgens miseranda sibi. Sic Pelea quondam
Viderat in cœtu iuuenum pulcherrima Tethys
Finibus Æmathijs redeuntem aut Cecropis vrbe,
Cum primas aleret curas, dubijsque caleret
Ignibus, & magnum sic iam sponderet Achillem.
Atque aliqua e matrum turba, cui filia longas
Vnica seruat opes, & limine surgit auito,
Fallaces metitur aues, atque omnia de te
Sperat, & incertis generum fore credit ab astris,
Aut leuibus parrhis, aut oscinis omine corui.
Quicquid erit, seu morbus amor, seu cœca voluptas
Seu superûm lex est. & ineuitabile fatum,
Ne tibi sit tanti steriles deducere lunas,
Et male fœcundos consumere molliter annos;
Vt nunquam pater esse velis. Satis approbat vnus
Connubium, qui te talem prius edidit orbi;

Et nati virtute sui magis inclyta mater,
Quam si casta suos duxisset coniugis expers,
Sed sine prole, dies. aliquid debetur amori;
Et vitæ pars vna perit. somnusque iocique
Et mentis dominæ rapiunt sine fraude puellæ,
Quod permittit opus. quisquis sibi vindicat illud
Quod superest, sat laudis habet. cum cuncta dedisti
Poscenti patriæ, patriæ quoque poscitur hæres,
Qui post fata tuis quod desit suppleat annis.

DANIELIS HEINSII
SYLVARVM
Liber III. qui Funera reliqua complectitur.

MANES SCALIGERI.
Apotheosis.

Est via, quæ primum cœlo manifesta sereno
Pandit iter magnis virtutibus. omnis in orbem
Ardet, & errantes per cœlum colligit ignes.
Stant flammæ ingentes stellarum, & purior æther
Illustres animas, postquam atro e carcere ventum est
Accipit, & pulchro venientes lumine cingit.
Illic Æacides, illic, post tristia monstra
Libratasque domos cœli, quas maximus Atlas
Sustinet, & summo nutantes vertice fulcit,
Constitit Alcides, sæuæque oblita nouercæ
Pectora, sideribus mediisque immiscuit astris.
Ante alios longe heroas longeque refulgent
Benaci proceres: quos non incognita virtus
Extulit, & duræ rursus pressere ruinæ,
Fortunæque vices & inexpugnabile fatum.
Sub pedibus fracti fasces, curuæque secures,
Sceptraque nunc inuersa jacent, sacrique tiaræ,
Solamen regni veteris totidemque dolores.

Nec non & regum exuuiæ, perfossaque centum
Arma locis, clypeique immania vulnera passi,
Loricæque hosti detractæ, in limine pendent.
In medio, quondam pulchro percussus amore,
Naturæ incumbit gremio sacrisque lacertis
Cæsar, & insueti spectat miracula mundi, (r
Purpuream indutus chlamydem, quam diuite ge
Ipsa parens rerum multoque illuserat auro.
Illic principia & nascentis semina mundi
Aspiceres ferri passim, passimque vagari,
Paulatimque alias aliasque assumere formas.
Nec non & variis animalia quæque figuris
Cœlo efferre caput: durosque assurgere in armos
Corpora taurorum, natosque ad tristia bella
Feruere cornipedes, suspensaque voluere crura,
Et librare pedum alterno vestigia passu.
Illic & volucres scindentes aëra pennis,
Et totam Oceani vasto cum gurgite gentem,
Fecerat alma Deûm genitrix. Ille, abdita rerum,
Et genera & formas, primasque ab origine causas,
Illis luminibus lustrat, quibus omnia quondam
Eruit, & seros vetuit nescire nepotes,
Quæ cœlum irradient flammæ, quis sidera pascat
Spiritus, & terram mediis infixerit vndis.
Infra, orbem geminum, Nereïque vndantia regna
Insanumque videt Borean, cœloque minantes
Æolios fratres, cogentesque aëra nubes:
Et pluuios rores, & gratos frugibus imbres.
Ipsa immota manet nullis obnoxia ventis
Heroum sedes, & læto inuoluitur igni.
Illuc Iuliaden rerum pulcherrima Virtus
Duxit, & in tuta pressum statione recepit
Inuidiæ iaculis, & sæuæ afflatibus hydræ: (
Quam quondam omnipotens alto submouit oly
Septem orbes, septem vibrantem in prœlia linguas
Cætera serpit humi: solum in sublime venenum
Spar

Spargitur, & fœdo virtutem inuadit hiatu,
Cognatasque Deis animas & pectora tentat.
Ollis fata negant sublimém irrumpere sedem,
Ni prius infandam dederint in vincula pestem.
Illam insultantem frustra, frustraque vomentem
Tartareum virus, spinosaque verbera caudæ
Intentantem oculis, vi contra immobilis heros
Fregerat, & certo spirantem eliserat ictu.
Ergo vbi peruenere locum sedemque beatam,
Extemplo immensæ cesserunt cardine valuæ,
Et patuit formosa domus, tectoque recepit
Magnanimum heroem. primumq; ex ordine mater,
Ambrosiæ succo mortaleis perluit artus,
Annorumque domat vires, turpemque senectam
Exuit, & lethi ignaros aspirat honores.
Haud aliter medij surgentem ex ignibus Oetæ,
Alternos humeros semustaque membra mouentem,
Perruptorem Erebi, mactatoremque ferarum,
Alceiden videre Dei: iuxtaque Iuuentas
Astitit, & lætos humeris iniecit amictus.
Accurrunt proceres, antiquæ stirpis origo,
Assurguntque viro: totoque ex agmine maior
Cæsar, in amplexum lachrimis occurrit obortis,
Deduxitque manu, solioque excepit auito,
Et primo memorat longæuam a sanguine gentem:
Tot Diuos, Verona, tuos, Hunnumque ferocem,
Fractum animis, toroque eiectum corpore regni,
Nec læto auspicio fundatam Antenoris vrbem.
Heic cœli sedet in medio, Phœbumque cadentem,
Vel quantus veniens rorantis discutit vmbras,
Astraque metitur radio, serumque Booten,
Semotamque Helicen, strictumque Orionis ensem.
Necnon & spatia Annorum, Mensesque, Diesque,
Temporaque & certis descriptum legibus Æuum,
Omnia quæ quondam populis obscura per orbem
Prodidit, indulgens studio, totamque per æthram

Spargit ouantem animam, vastoq; immittit olymp[o]
Salue ingens cœli decus: &, tua sacra per orbem,
Per populos vrbesque omnes & regna ferenti.
Sis felix: nostrique memor, procul aspice tetram
Inuidiæ pestem. quæ te, quanquam ætheris alti
Inuectum sedes; & sidera summa videntem
Sub pedibus, sequitur: vanisque exercita curis
Nondum diuinos patitur requiescere manes.

In defectum Lunæ, qui supremam Scaligeri noctem præcessit.

Qvod mœsta Phœbe, non vt ante, vultum
Indulsit orbi, sed tenebricosis
Noctem profundam duplicauit vmbris,
Cessitque tota destituta luce:
Non illa fratri cornibus retusis
Submisit igneis ante mutuatos.
Nox illa nostra est. Cæsaris propago,
Lux prima mundi, vita litterarum
Chaos minatur, nunciatque noctem,
Qualem nec olim perfidæ Thyestis
Fecere mensæ, cum fugatus ora
Auertit ausis palluitque Titan,
Diemque solis non dedit Mycenis.
Plus execrandum est, quicquid orbe toto
Luent tot anni. posterique pendent,
Centumque retro sentient nepotes.
Ingrata Diuis quod meretur ætas:
Cum densa terris nox scientiarum
Caliginosas inuehet tenebras,
Mergetque ritus pristinos & artes,
Suoque quicquid imputabat æuo,
Cuius serenum non tulere vultum.
Hac nocte mœstos deficit iugales
Formosa Phœbe. cras abire Titan
Minatur orbe. Barbari sequuntur.

Epitaphium I.

REgius a Brenni deductus sanguine sanguis,
Qui dominos rerum tot numerabat auos,
Cui nihil indulsit sors, nil natura negauit,
Et iure imperii conditor ipse sui,
Inuidiæ scopulus, sed cœlo proximus ipsi,
Illa Iuliades conditur, hospes, humo.
Censum illic proauos & centum pone triumphos,
Sceptraque Veronæ, sceptrigerosque Deos,
Mastinosque Canesque, & totam ab origine gentem,
Et quæ præterea non bene nota latent;
Illic stent Aquilæ prisciquc insignia regni,
Et ter Cæsareo munere fulta domus:
Plus tamen inuenies quicquid sibi contulit ipse,
Et minimum tantæ nobilitatis eget.
Aspice tot linguas, totumque in pectore mundum.
Innumeras gentes continet ille locus.
Crede illic Arabas, desertaque nomina Pœnos,
Et crede Armenios Æthiopasque tegi.
Terrarum instar habes: & quam Natura negauit
Laudem vni popnlo, contigit illa viro.

Epitaphium II.

INuidiæ domitor, monstrorum interitus: in quo
Improbitas vires fregit & ira suas,
Tanto animis maior, quanto crudelior hostis
Verteret in sacrum tela cruenta caput,
Dis genitus, Diuis nunc redditus, hic iacet, hospes,
Iuliades, quantum claudere terra solet.
Occidit & sæuus Troiæ populator Achilles,
Hectoreos cineres Ilia clausit humus.
Clausit & Aiacem Rhœtei in littore ponti:
Exuuias ingens Herculis Oeta tulit.
Iuliaden tantis æqualem heroibus, æqua
Nominibus tantis terra Batauа tegit.

Virtutem ne quære, hoſpes. patet orbis vterque.
Non alio virtus clauditur vlla loco.
Cœlum animis, orbem heroes virtutibus implent.
Quod ſupereſt, tellus quælibet apta tenet.
Mauſolea tegunt priſcos inſignia reges,
Vnde illi generis gloria prima venit.
Regibus hoc ſatis eſt. toto jacet altior orbe,
Qui proprijs totam laudibus implet humum.

Epitaphium III.

Temporis emendatori.

LVx illa terræ, cuius vltimi nomen
Nouere Seres, quem peruſta gens Phœbo
Indi loquuntur, cuius impetum liuor
Adhuc tremiſcit, vt leonis extincti,
Nec profuturis eminus petit telis,
Semen Deorum, Cæſaris ſui proles,
Iocus proteruæ ludicrumque Fortunæ,
Sed maior ipſa pallidoque liuore,
Et vtriuſque victor, hoc iacet buſto.
At ne quid æui ſæculique vis poſſit,
Dieſque longa deleat viri nomen,
Quo maius orbis altiuſque nil vidit,
Deuinxit ipſum Scaliger ſibi tempus.

Ioſepho Scaligero, linguarum prope omnium perito, Temporis emendatori, antiquæ Aſtrologiæ illuſtratori.

SOlus qui totum diſcendo exhauſerat orbem,
Naturæ ſibi vix ſufficientis opus,
Omnia conatus perua ſerat omnia, proles
Cæſaris, & vidit nil ſupereſſe ſibi.
Iam puero Graij, puero ceſſere Latini,
Dat puero victas Martia Roma manus.
Inſequitur Phœbum (tanta eſt audacia mentis)
Et pariter per quas proficit ille vias.

Gens

Gens Arabum cedit, cedit gens conſcia Nili,
Et qua Nilus adhuc diſſimulatus abit.
Cedunt Armenij, cedunt Perſæque Syrique,
Et ſi quem medio conſpicit orbe dies.
Tendit in occaſum, ſed poſtquam ceſſerat ortus:
Hic quoque quæ diſcat, cætera doctus, habet.
Tempora reſtabant: vaſtum complectitur æuum,
Et toto maior tempore, tempus obit.
Quid ſupereſt Naturæ? pudet. iam exhauſerat orbem.
Si dederis cœlos; hic quoque mente fuit.

Ioſepho Scaligero, viro ſupra laudem.

PRoles regia, nominiſque vindex
Et ſui ſimul & ſimul ſuorum,
Qui menſeis veteres dieſque & annos,
Certo limite finibuſque clauſit:
Cuius ſæcula nunc eunt & horæ,
Et qui tempore profuturus omni
Sibi tempora primus obligauit;
Cuius qui numero carent labores.
Bis ſex Herculeos premunt labores.
Solus omnia, terminuſque voti,
Quidum priſtina quæque reddit orbi,
Et nondum genitos docet nepotes,
Totum laudibus occupauit æuum;
Et ne debita ſanguini Deorum
Nouus ſidera permearet hoſpes,
Suis ſedibus ordinauit aſtra,
Et cœlum meruit, quod ante vidit,
Dignus Cæſare maximo virorum,
Et cum Cæſare maximus virorum;
Quem laus amplius haud deceret vlla,
Et qui laudibus haud faueret vllis,
Maior qualibet altiorque laude;
Quæris, quod ſibi præmium relinquat
Stupor Scaliger eruditiorum?

Digno heroibus exitu potitus,
Toti concidit inuidendus orbi.

Querela.

MIselle vates, lachrimisque lugende
Suspirijsque, quotquot exprimi possunt
Ex ore, & imo pectoris penetrali;
Adhuc moraris illius sequi manes,
Cuius süaui nunc carebis aspectu
Et ore semper? Ah miser! tibi quales
Iuere Soles, cum vocatus & gratus,
Semperque onustus carminum pia mole,
Illos Penates lætus hospes intrabas,
Virique vultum & ora conspicabare,
Quo nil olympo maius aspicit Titan,
Nihil secundum pulchra conspicit Phœbe.
Ibi illa vostra blanda dona Musarum,
Blandosque lusus vsque & vsque poscebat,
Nec tu petenti promere illa nolebas.
At nunc beato separatus amplexu,
Miser vagaris solus, & grauis luctu
Mœstos ocellos perpeti rigas imbri,
Errasque passim: qualis auio in saltu
Priuata caro compari gemit turtur,
Aut nata matrem sola luget amissam,
Nondum iugales passa nata complexus:
Vel quæ, sub vmbra populi sedens mœstæ,
Lugubre carmen integrat soror Procnes,
Raptosque fœtus, quos arator implumes
Absente matre nesciaque subduxit,
Plorat, nec vllum luctibus modum ponit.
Fessusque lachrimis, lachrimis tamen gaudens,
Noctem querela ducis, & diem fletu.
At ille toto nunc remotus it mundo,
Totisque terris, in virentibus campis,
Vbi süauis sibilat tepor venti,

Fauo-

Fauoniusque lenis instrepit ramis,
Et aura pulchros frigerans parit flores,
Et fons per herbas candido strepens lacte
Puros lapillos inter, irrigat terram,
Lenemque somnum manibus pijs suadet,
Auesque voce tinnula solum mulcent,
Inque arborum trementibus comis viuunt.
At sacra circum lympha Tethyos puræ,
Defendit imbres & niues pruinosas,
Polusque dulci delicatior somno
Molles rosarum desuper pluit nymbos,
Et liliorum lacteas niues spargit,
Sonantque læto pascua vndique plausu,
Syluæ cachinnis, antra personant risu,
Vmbræ choreis, vocibusque iocondis.
Ibi illa turba nota posteris sæclis,
Myrto capillos implicans Dionea,
Comisque lauri virginis, per herbosos
Colles vagatur, & diem ioco ducit.
Ibi ille terris notus omnibus noster
Et æmulandus viuit omnibus sæclis.
At tu beato separatus amplexu,
Adhuc moraris illius sequi manes,
Cuius süaui nunc carebis aspectu!

Threnus.

QValis perpetuo natorum pallida luctu,
Et duris Niobe exercita funeribus,
Stat misera in saxo, cui guttatim vndique lympha
Hinc atque hinc mœsto depluit è Sipylo.
Aut quales nondum oblitæ fratrisque suique
Stant lachrimis vdæ iugiter Eliades.
Infelix Phaëthusa, & ramis obsita Phœbe,
Et totidem ramis obsita Lampetie.
Quas neque grata Ceres, neque curarum exitus omnium
Humida nox blando detinet obsequio,

Sed

Sed Matuta parens semper, formosaque semper
  Inueniunt madidis sidera corticibus:
Tales Di lachrimas, talem aspirate dolorem,
  Heu misero nimium numina surda mihi.
O pater, o nostræ quondam tutela iuuentæ,
  O anima mihi dilectior atque oculis,
Quoi ego consueram tristem lenire dolorem,
  Et capitis sacram sistere canitiem!
Tecum deliciæ, tecum omnia gaudia nostra
  Fracta iacent: tecum funditus occiderunt
Munera cuncta Deûm: nec quæ nos cunque iuuabant,
  Nec mihi iam lux hæc, nec mihi grata dies.
Ipsa etiam, quæ te præeunte, ah perditus olim,
  Dulcia Musarum gaudia contigeram,
Hæc quoque tecum abiere hinc omnia, ceu vapor
  Ludibrium ventis spargitur Æoliis. (olim
Nec mihi blanda placent Musarum gaudia, nec mi
  Promere stat mœsti delicias animi.
Sed qualis virgo, castæ coniuncta parenti,
  Sedula maternis vortitur in studiis,
Quam iuxta, radijque & viminei calathisci,
  Arma, iacent, seræ debita militiæ:
Ipsa hæret super incumbens, gratumque laborem
  Assiduis vsque deproperat digitis.
Tum si mox eadem chara est orbata parente,
  Sideraque accendit, seque, suamque domum.
At fusi calathique iacent procul heu deserta,
  Et misero pecten voluitur e gremio.
Sic mihi Musarum tecum omnis gloria sordet,
  Et penitus nostro diffluit ex animo.

Thyrsis, Ecloga Bucolica, in obitum eiusdem.

Ægon, Mnasylus.

AMissum tristi longæuum funere Thyrsin,
Thyrsin, delicias pastorum, & gaudia ruris,
Amissum flebant pueri, Mnasylus & Ægon.
Flebant

Flebant,& lachrimis ingentibus ora rigabant,
Flebant & populi, flebant armenta, gregesque.
Sed tamen ante alios longe mœstissimus Ægon,
Sæpe illi solitus, cum nox obscura capellas
Cogeret, & mœstos arceret matribus hœdos,
Sæpe suos illi recitare assuetus amores,
Et duræ fastus Amaryllidis. ille senectæ
Oblitus propriæ, propriosque oblitus amores,
Præbebat facilem pueris cantantibus aurem.
At puer infelix amisso Thyrside, solus
Errabat, mare vicinum vicinaque circum
Littora: vel Rheni spatioso proximus alueo,
Crudeles Diuos & flecti nescia fata,
Poscebat Thyrsin: sed nec crudelia fata,
Nec Diui ereptum reddebant funere Thyrsin.
Sæpe illum immemorem seræ decedere nocti
Hesperus inuenit lachrimantem, & dura vocantem
Sidera nequicquam. sæpe illum inuenit eundem
Lucifer. errabant solæ per deuia capræ.
Tum quoque Mnasylum viridi complexus in alga,
Talia iactabat nil respondentibus vndis.
  Ecce peregrino redeunt e littore puppes,
Et cum nocte pecus, redeunt cum nocte iuuenci:
Omnia cum redeant, cessat mea gaudia Thyrsis.
Septima formosos cœlo nox extulit ortus,
Et toties iuga iam bobus detraxit arator,
Et matutinos decussit bucula rores;
Thyrsis abest. absentis adhuc vestigia littus
Exhibet, & frustra, quacunque in littore passus
Thyrsidis apparent, hic & vestigia figo,
Perque eadem errantem nox occupat, & videt Eos
Altera, nec vacuæ cessant plangoribus horæ.
Interea pecudes, nullo pascente, per herbam
Vicinas comitantur oues: mœstæque iuuencæ
Noctis in aduentum vicina armenta sequuntur.
Lac quoque, sit quamuis iam formosissimus annus,
Aret

Aret in vberibus: nec me mulctralia, donum
Thyrsidis extremum, nec quæ mulctralia plenis
Admouet vberibus, ceu quondam, Thestylis vrit,
Extinctique animo languent Amaryllidis ignes.
Carmina iam sordent (nam cui mea carmina cantē?)
Et mihi discedens tamen hæc armenta reliquit.
Et dixit moriens: post me pulcherrimus Ægon,
Ægon hos calamos, mortis solatia nostræ,
Inflabit; tanto reliquis dilectior Aegon
Quanto pulchro suo capra est villosior agno.
Quanuis sæpe meos seruauit Tityrus hædos,
Et mihi sæpe suos Mnasylus rettulit ignes.
O dilecte puer, tu nunc cantabis in illo
Littore, nec nostras vnquam obliuiscere Musas.
Ipse etiam tumulo facies solemnia nostro,
Ipse apium, ipse hederas, ipse humida lilia carpes,
Extremamque meis intexes ossibus vmbram.
Atque aliquis forsan Lethææ in gramine ripæ
Deferet erranti tua carmina: cum mare Thyrsin,
Cum Thyrsin scopuli, percussaque saxa sonabunt.
Audiet extinctus post se sua nomina Thyrsis,
Audiet, & priscos animo reuocabit amores.
Audiet ipse suam, lætusque agnoscet, auenam.
Nec tibi linguarnm contagia, nec mala Codri
Iurgia sunt metuenda: petat licet omnia liuor.
O dilecte puer, tu nunc in littore pasces
Has pariter, pariterque tuas, quas ante tenebas.
Nos procul hinc (nec enim non cedunt omnia fatis)
Persephones pascemus oues: vbi purior aër,
Et viui fontes, & sponte innoxia taxus.
Nec mare littoribus pugnat, nec flumina ripis
Diluuiem meditantur. amant & flumina ripas,
Et mare tranquillum securam allabitur algam.
Hæc Ægon, Ægona suo Mnasylus ab antro
Excipit, & tristem solatur carmine curam.
Sidera, quæ blandos hominum spectatis amores,
Egress-

Egreſſi terris iuuenes, quos æthere ſummo
Fixit, & æterno ſacrauit Iupiter auro.
Vos etiam quondam pars hoc in littore noſtri
Cantabat Thyrſis: nunc vobis proximus ipſis,
Ipſe ſuas cœlo vobiſcum conſpicit agnas.
Et fauet, vt quondam, paſtoribus, & pia ducit
Otia; nec triſtes aſpirat ab æthere ventos.
Quaq; mouet, Zephyri accedunt, imbreſq; furentes
Comprimit & Borean, & agentes nubila Coros.
Forſitan & paſcit, ceu quondam pauit in herba,
Nubibus in mediis: & noſtro gaudet amore.
Nec Deus Arcadiæ numen præſentius illo eſt,
Nec Deus Arcadiæ certet cum Thyrſide iungi.
Thyrſis & infeſtas extinxit frugibus herbas,
Et ſegeti gratos defendit ſentibus agros,
Et lolium infelix, & inertem eiecit auenam.
Horret humus, ſquallet rapto Parnaſſia rupes
Thyrſide, nec cœtus hominum reſpexit Apollo.
Thyrſis & ignotum paſtori repperit annum,
Errantemque ſuo diſtinxit limite menſem,
Æqualeſque dies, & priſcum reddidit æuum.
Thyrſis & antiquos docuit procedere ritus.
Quo Cereri gratus ſua præmia meſſor in vmbra
Solueret, ingentem aſpiciens ſecurus aceruum.
Quo tibi, magna Pales, ſacro de ſulfure fumum
Fecerit, & feſtum paſtor tranſmiſerit ignem,
Cum lauro velantur ouilia, caſtaque laurus
Luſtrales latices & noxæ obliuia verſat.
Nunc quoque humo, pueri, ſaxoq; inducite laurum,
Thyrſidis, & puræ ſpargantur frondibus vndæ.
Vndam alii ſpargent, tumulo lac inferet Ægon:
Lac Ægon: Mnaſylus aquas e flumine viuo
Hauriet, & ſæuos arcebit nunc quoque ſoles.
Non tamen & nobis ſolatia parua reliquit.
Diſcedenſque, meis extremum amplexibus hærens,
Pignus habe dixit: nec quiſquam ex agmine veſtro
Munera

Munera nulla feret. reddent hæc munera ve
Extinctum Thyrsin. Nec tu monumenta Me
Despice, quæ nobis Riphæi è frigore ponti
Misit, & Arctois e montibus ipse Menalcas.
Nec tu pauperiem puer aspernabere nostram
Nec proauos meditare, ingentia nomina, ne
Mille greges illis Benaci fluminis vndam
Libabant: centum tondebant pascua tauri.
Omnibus errabant ter centum in montibus
Nunquam illis, nunquam teneris lac defuit
Pars quoque pressa fuit. sæpe hæc mihi vesp
Narrabat genitor, cœlo notissimus ipsi
Antiquus Corydon : quem nunc procul a
lus
Detinet, & toto circumfluit amne Garumna
Omnia fata tulere, & habebunt nos quoque
Talia cantabant pueri: cantantibus illis
Hesperus extremam veniens abrupit auenan

Idyllium Græcum, cum Epitaphijs, quæ hic editione legebantur, infra, inter reliqua Græca, in

MANES LIPSIAN

In obitum Iusti Lipsii Epicedium.

FElices Grudij, patriæ florentis imago,
Olim nota magis, cum pax dilecta Came
Viueret, & nullum sentirent sæcula ferr
Nunc primum inuidia magni gaudete Batau
Si quid in hoste iuuat. vel, si victoria curæ es
Cedimus, & solo submittimus arma dolore:
Totaque Lugdunum posita conuertitur ira,
In sedes ventura tuas. concedite luctu,
Et lachrimis ignoscat Iber. sæpe arma viros

Exuit, & medios pietas secura per hostes
Per ferrum sibi fecit iter. concedite: Lipsî
Ibimus inferias, longumque intrabimus agmen,
Mœnia, quæ magnus Batauis coniungit Apollo.
Vox æui diuina tui, cui viribus oris
Arcadis attonitæ cesserunt flumina linguæ,
Blandaque Sirenum miseris vox cognita nautis,
Cur istos cineres, cur tanti nominis vmbram
Tellus vna tegit, cum te veniensque cadensque
Phœbus, & hunc totus tumulum sibi vindicet orbis?
Nos quoque, Lugdunum quos non incognita nutrit,
Musarumque æternus amor, te iudice tantum
Despecti querimur, subtractaque munera nobis,
Ingenii laudisque tuæ, quæ plurima Leida
Vidit, & ignotos patriæ libauit honores,
Mox damnata tibi: nam tecum gloria nostra
Substitit, atque alium rursus concessit in orbem.
Non aliter quam cum patiens sudoris Vlysses
Palladis obsessa Danais auertit ab arce
Callidus effigiem, vincendaque Pergama vicit:
Tum primum Phrygij sine vi cecidere, sine armis,
Et meruit iam Troia capi: nec victor Achilles,
Aut Agamemnoniæ tantum potuere Mycenæ,
Nec voluenda dies. sic tecum nostra iuuentus
Hæsit, & infelix in te conuersa pependit.
At saltem cineres potuisses credere nobis,
Et manes donare tuos: felicior isses
Elysias valles, sedesque ac regna piorum.
Hic tibi supremum soluisset carmine munus
Iuliades, soboles stirpsque incorrupta Deorum:
Cui neque par nomen series visura nepotum,
Nec gens vlla dedit. nostris quem Gallia terris
Transtulit, infelix, laudumque oblita suarum.
Nos quoque non viles animæ quocunque vocamur,
Siue excelsa loqui, seu leni currere gyro,
In laudesque exire tuas, facundia Baudi,

Olim nota tibi, nunc tanti muneris hæres.
Quin etiam genti nil concessura Latinæ
Mens Groti diuina mei, tibi nomen & vrnam
Poneret, & mitem præstaret carmine terram.
Nunc quoque, tot quamuis gladii, tot sæua mi-
nentur
Tela virûm, Mauorsque alio nos claudat in orbe,
Ibimus, & nostra tumulum statuemus in vrbe,
Ibimus, & quamuis mendacem ornabimus vrnam,
Ibimus, & falsum ponemus carmine nomen.
Scilicet ignoscet serorum turba nepotum,
Grataque erit pietas, & non indigna fauore.
Atque vtinam, qua se tenebris Matuta relictis
Exerit, & fesso discedit lumine Titan,
Omnibus in terris & toto posset in orbe
Seruari pars vna tui. nunc Creta Tonantem
Vindicat, & solo tegitur Tirynthius Oeta.
Quod si digna fuit gens de tot gentibus vna
Nobile depositum cinerum seruare tuorum,
Certe Roma fuit: quæ te collapsa parente
Creuit, & antiquas potuit calcare ruinas,
Terrarum victrixque sui; postquam impius vrbem
Vandalus, & sæui rapuit dementia Gotthi.
Nam tibi nec Brenni feritas despecta Camillo
Expugnanda fuit, Cimbroue oriunda iuuentus,
Seruorumue ignaua manus; non compede rupta
Spartacus, & victas Libyam qui transtulit Alpes:
Sed longæua lues, damnataque sæcula Diuis
Omnibus, & toto veniens grassator ab orbe
Barbarus, æternam iuratus tollere gentem,
Æneæque Deos: minus est quod poscit in illa
Conditor, & primum meruit qui fascibus annum.
Quin etiam, prisco si quid restabat ab Ilo,
Quod nec Troia tulit, Vestæ penetrale, focusque
Assaraci, medioque ignis seruatus in igne,
Inerat, & longi serie concesserat æui.

Hoc

Hoc quoque (pro fortes Decij, manesque Latini)
Turpiter exutis Romanus stabat in armis;
Per te tela gerit: Martique incognita nostro
Obsessas aries balistaque concutit arces.
Ergo iure suam merito translatus in vrbem,
Romanam pressisset humum cinis ossaque tanti
Funeris, & septem poteras tibi sumere montes,
Vel quacunque vrbs tota tua est: sed docta negabat
Porticus, & quisquis rigido metitur honestum,
Id manes curare tuos, sanctique Catonis
Legibus instaurata domus, quæ nomina terræ
Nescit, & e toto tumulum non eligit orbe,
Sed secura capit. medio licet æquore Nereus
Iactet, & indomitæ circumstent vndique phocæ,
Aut nudum patiatur humus. Natura relictos
Inuenit, atque aliquam præstat morientibus vrnam,
Vel cœlo contenta suo. dum liber & expers
Spiritus, insani transcendat limina mundi.
Hic quoque si quid agis, vel si tibi cura tuorum est,
Atque aliquo nostras percurris lumine terras,
Imbelles iuuenum mentes & inertia rides
Pectora: quos tecum simili contendere laude
Et tibi vix tutum scribendi accedere callem
Imbellis persuasit amor. sic Iupiter olim
Risit, & e summo Salmonea vidit Olympo,
Elide cogentem nubes, & vana cientem
Fulmina, quadrupedum vim cum stimulasset equo- (rum.
Interea, quæ terra tuam complectitur vmbram,
Illic Roma tua est. illuc vrbs tota Quirini,
Et Capitolina descendet Iupiter arce.

Epigramma I.

CVm tristes obitus & magni funera Lipsi
Audijt, & primum credere cœpit humus,
Tota minax & adhuc ciuili immersa cruore
Sustinuit gladios terra Batauа suos,

Vtque erat intersperſa genas & puluere fœda,
Fleuit. & inferiis debita dona tulit.
Continuoque ſuos ad ſe properare poëtas,
Et tumulo mœſtum ſcribere iuſſit opus.
At vos poſteritas candori aſſurgite tanto,
Atque iterum victus cedere diſcat Iber.
Hoc primum eſt, ſæuum gladio quod vincimus hoſtem.
Plus eſt, quod pietas vincere noſtra ſolet.

II.

IVpiter infernas cum mortuus iſſet ad vmbras,
Excepit cineres maxima Creta Dei:
Mox idem patrio cum iam ſucceſſit olympo,
Iactauit cineres maxima Creta Dei.
Riſit, & ex illo nil quicquam credidit orbis,
Cretaque ſic dubiam cœpit habere fidem.
Tu quoque, quæ cineres & docti nomina Lipsî
Terra, licet Muſis non aliena, tenes,
Tu quoque docta caue, ne fias fabula. tantos
Si capit hæc homines, & capit illa Deos.

III.

De poſtremo Lipſij ſcripto Louanio, ad vrbem eandem.

AMplius æterna cum nil reſtaret in vrbe,
Lipſius æterna quod repararet ope;
Amphiteatralis cum ſtarent mœnia circi,
Staret & in muro triſtis arena ſuo,
Retia mirmillo pauidus vitaret & arma,
Et gemini tectis vultibus Andabatæ,
Iam catapulta ſuas balliſtaque rumperet arces,
Vineaque occulte diſſimulata foret;
Venit, & ipſe ſua melius moriturus in vrbe,
Poſtremum patriæ reddidit autor opus.
Sic ſua, Cayſtri queis eſt moriturus in undis,
Cantat, & ipſe ſibi funera poſcit olor.

Scilicet

Scilicet ignoscant ingentis mœnia Romæ,
Et potior Roma terra Brabanta faue;
Hæc quoque laus iam tota tua est. nam nomen vbiq;,
Hic meruit tumulum Lipsius ipse suum.

Ad Iosephum Scaligerum, primarium sæculi virum, de Epicedio in I. Lipsium ab eo conscripto, & candore eiusdem.

REgia progenies, quem nobile nomen anorum,
Et liuor, dubium non finit esse Deum,
In quem dispositæ concurrunt vndique gentes,
Quas furor aut rabies, aut suus error agit.
Inuidia maior (quam ni contemnere posses,
Virtutis poteras non meminisse tuæ)
Candida posteritas lachrimas mirabitur illas,
Quas tuus in LipsI funere fudit amor.
Causa fuit dispar, virtus communis vtrique,
(Si modo quis similem se putat esse tibi.)
Hectora sic quondam conspexit ab æthere Iuno;
Nec Priamum siccis torua Minerua genis.
Stant intra mortale genus conuicia recti,
Terraque quos fines, hos quoque liuor habet.
Inuideant homines: solis bene cognita Diuis
Fert precium virtus indubitata sui.
Ergo eat infelix, qui destruit ardua, liuor,
Et superos aliquid iam sciat esse Deos.
Bis fleat infelix: & te dum tangere nescit,
Et se dissimilem dum videt esse tibi.

Ad eundem, & alterum scientiarum vindicem Isaacum Causabonum.

VNica quos geminos eduxit Gallia soles,
Belgica queis nuper gloria iuncta fuit,
Imperium vobis, vobis fortuna duobus
Incumbit patriæ, sollicitæque rei:

Nec minus & liuor. partem sibi sumat vterque.
Hic quoque post Lipsi funera vester erit.
Non habet. infelix, alios quos tangere possit,
Hic sedet, hic totos statque manetque dies.
Crescit, &, vt crescat, virtutibus hæret in ipsis,
Vix quoque sublatus cum pereunte perit.
Impiger Alcides, totam cum sustulit æthram,
Inuidiæ pariter triste ferebat onus.
Hoc quoque quam cœlum majus fuit. hinc sua Iuno,
Hinc grauis Eurystheus difficilisque fuit.
Ille feris populisque & tota maior ab hydra
Stabat. at inuidiæ sic quoque sensit onus.
Quid faceret? Diuis iuratum transiit amnem,
Et Phlegetontis aquas: hic quoque liuor erat.
Quid faceret? corpus medios coniecit in ignes,
Et sua spectanti tradidit arma viro. (hæret,
Hinc quoque cum pharetram Pœantius abstulit
Cum pharetra iunctam sustulit inuidiam.

Lusus ad Apiculas.

MEllificæ volucres,
Quæ per purpureas rosas,
Violasque amaracumque
Tepidique dona veris,
Legitis suaue nectar,
Teneri ciues,
Et seduli coloni,
Et incolæ beati
Hortorum redolentium,
Gens diuino
Ebria rore;
Agite, o meæ volucres. age, gens vaga nemorum.
Agite hinc abite cunctæ,
Et tumulum magni cingite Lipsiadæ.
Illic domum laresque
Vobis figite, figite;
Illic vestri Copia

Copia mellis,
Hæreditasque fertur ad vos denuo
Debita, quam vobis quondam sublegerat ille.
At inuidos malosque,
Et quem non Venus aurea,
Quem non amat Cupido,
Quem non amant lepores,
Quem non amat venustas,
Quem non amat Süada,
Illis acutis protinus
Figite cuspidibus.
Vt si quis malus impiusque, tendat
Mel illud roseumque nectar, illas
Cœli delicias cibosque Diuûm,
Impio male vellicare morsu; (punctus,
Protinus vndique & vndique & vndique & vndique
Calamisque, vocibusque,
Et eruditis morsibus,
Concidat extincto victima Lipsiadæ.

Ad Genium Ideæ Lipsianæ.

PAter leporis aurei, nouumque mel Deorum,
Pincerna nectaris meri, sacerque promiconde,
Seu te liquore mystico, Cupidinumque rore,
Venusta Cypris imbuit, tuumque Diua pectus
Liquore perpluit suo, vel Euius bimater
Thyrso virente perculit, nec vsitata iussit
Vi numinis raptum sui, sed entheata verba
Sensusque limpidissimos breuem rotare in orbem;
Nidore dum te musico tuamque adimus aram,
Procul profana gens eat, quæ te tuumque nomen
Vecors inersque deprimit præpostero fauore.
Nam nostra, quæ nec te, pater, nec se capit, iuuentus,
Tuos adire perfurit reconditos lepores,
Exanguis, ægra, discolor: cui misella febris
Vires negauit masculas & igneum vigorem

Orationis floridæ, quam ſponte natus ardor
Et Tulliana perficit lex ſimplici nitore.
At tu ſecute neminem prius, ſequende nulli,
Diſpar eras ſic omnibus, ne par tibi ſit vllus.

Epigramma in Thraſeam, quem imperfe-ctum edi vetuit.

CVm ſuus, & toto iam corpore liber ouanſque,
Elyſias ſtaret Lipſius ante domos,
Occurrêre animæ ingentes, quos porticus olim
Vidit & æternos miſit in ora viros:
Zeno pater, toruuſque à paupertate Cleanthes,
Et quos ſera licet Martia Roma tulit.
Aſpicit audacem pro libertate Catonem
Tractantem manibus vulnera rupta ſuis.
Nec procul hinc Pæti, ſed triſtis & aſpera viſu,
Occurrit facies, diſſimiliſque ſui.
Cum lætus libanſque Deo, quem liber adibat,
Secura Stygias morte petebat aquas.
Horruit, vt vultum LipsI venientis & ora
Vidit, & hos gemitus mœſtaque verba dedit:
Quem Nero damnatum voluit, ne viueret vnquam,
Tu naſci prohibes, & iubet ille mori.

MANES DOVSICI,

Ad Manes.

INnocui Manes, & magni nominis Vmbra,
Et quicquid non ſeruat humus, nec ſubtrahit vrna
Sedibus æternis ſuperûm, mundoque Deorum;
Quicquid adhuc Douſæ ſuper es: ſeu certa pererras
Aſtra, polumque tuum, quæ cœlum diuidit ardens
Circulus, & puro ſtellarum colligit orbe
Errantes heroum animas; ſeu liber & expers
Corporis

Corporis, immensi pars es non vltima mundi;
Accipe crudeles gemitus & flebile murmur,
Nec vultus auerte tuos: si candidus adsto
Pectoris, innocuusque animi, simplexque sacerdos
Musarum Phœbique, & primis integer annis
Priuatam merui toties decerpere laurum,
Iudice te tanto: quam, si modo fata supersunt,
Postibus infigam patriæ, tumulumque quotannis
Manibus extollam ingentem, & certamina condam.
Hic quoque quicquid ero, Batauorum extrema secutus
Fataque fortunasque, & non ignobilis exul,
Vocibus insuescam solennibus, & tua clamans
Nomina, supremos indicam liber honores.

I.

Ad Academiæ Lugdunensis membra.

DVlces amici, quos ab extremo sinu,
Quacunque puram celat aut promit facem
Titan ab vndis, præuiæque puppibus
Vultum minores exerunt Atlantides,
Excelsa virtus Dousicique nominis
Fulgor serenus luce pellexit sua;
Habet, peractum est. Funus ingentis viri
Orbis fatetur, consciusque criminis
Mundus, Batauа pallet & languet die:
Totumque nubes induit cœlum suas,
Ætherque mœsto tristis incumbit solo.
Nec nescit illud, si quis ignotum secat
Pinu profundum, duplicesque turbidæ
Noctis tenebras, nauta percussus pauet:
Dousamque toto pallidus cœlo videt,
Erratque in vndis. Sancta Lugdunum tacet,
Clausitque mœstus templa Musarum pauor.
Nondumque luctum percipit tellus suum,
Adhuc stupescit. Haga defunctum tenet,

Tantumque funus vna concludit domus,
Multosque fallit. Talis erepto Hercule
Feralis Oetæ tristis eluxit rogus:
Priusque Diuum sensit Alciden polus,
Quam terra raptum. Laudibus toto iacet
Diuisus orbe. ciuitas artus habet,
Mundusque Dousam: terminos nomen viri
Et sol eosdem. Patriam luctus tenent
Adhuc recentes. Ibit in cunctos tamen,
Gentesque sensim tardus inuadet dolor,
Et dignus illo. neminem luget simul
Quem nouit orbis. Prima nos tangunt mala,
Primasque mundo lachrimas Dousæ damus
Mœstasque voces: cæteros iunget dies
Quos causa iungit. longus à tergo meo
Orbis sequetur: quaque tellurem tegit
Dolore tactus Dousico stabit polus.

II.

Ad Musas Lugdunenses.

QVis me querulæ procul hinc Diuæ,
Quis vobiscum dulcia tollat
Lugdunenses numina Musæ?
Vbi per frondes Zephyrus leni
Murmure lapsus, strepitu tristem
Vindicat Hagam:
Vbi Dousa meus, procul inuisa
Liber ab vrna, docuit solas
Resonare sibi carmina syluas.
Recubansque aliqua tutus in vmbra,
Litibus æger, plenusque fori,
Procul insana fugit ab vrbe.
Lachrimas illic, lachrimas illic,
Lugdunenses lachrimas illic
Fundite Musæ.

Et

Et eum lachrimis dicite vestris:
Quæ te nostris rebus ademptum
Inuida fati sustulit aura,
Rex Pieridum, Themidis proles,
Optime Dousa?
Tibi simplicitas, tibi mens recti
Conscia, nullis labefacta fuit
Sordibus æui.
Non ambitio cæca futuri,
Non promissi purpura fallax,
Non è voto peritura suo
Vana cupido mentem dubio
Polluit auro. sed tutus amor,
Spesque arcta, sui limine tecti
Positura modum, nunquam vanos
Misit,in ausus; placidos inter
Secura tenens regna libellos.
Hic modo consul, modo Cæsar eras;
Dominumque suum lepido semper
Inuadebant agmine Musæ,
Et chartarum iusta supellex.
Ergo aut tenero tranquilla dabas
Iura Catullo, vel quem pulchris
Cynthia prima cepit ocellis:
Populosque tuos hilari circum
Lumine cernens, felix semper
Votique tui certus abibas;
Solus tanta liber in vrbe.
Regem, Musæ, plangite vestrum;
Qui non crinem Perside gemma
Post Pellæum condidit aurum,
Qui non cunctas vndique solus
Quas aurato videt aspectu
Maximus æther, possedit opes;
Sed contempsit: melior regni
Idemque sui certior autor.

III.

Threnus.

QValis pampinea pendens e fronde cicada
Æstiui placide tempora solis agit,
Et modo cum Zephyro sustollitur hinc atque illinc,
Et leuiter motis erigitur foliis,
Nunc læto strepitu, concussis leniter alis,
Ebria nocturnis roribus, intremuit,
Innocuamque vna solatur voce senectam,
Deliciæ ruris, deliciæ domini.
Tum si illam pedibus ignarus forte viator
Conterit, & priscis excutit e laribus;
Languet humus, gemit amissam longæuus arator,
Et viduus noto murmure torpet ager:
Sic te, Dousa, tuam solantem carmine gentem,
Improba mors nostris abstulit ex oculis.
At nobis superant tristes lachrimæ & singultus,
Et vidua est doctis patria carminibus.

IV.

Ad Solem.

AVriga lucis, ignei poli cursor,
Metator æthræ, temperator horarum,
Æui minister, circulator æterne,
Lustrator orbis, dissipator vmbrarum,
Currus perennis igneæque quadrigæ
Frænator ingens, qui diem vehis purum,
Rursusque vultum surripis tuum mundo,
Et candicantis occulis comæ flammam;
Cras e lacertis Tethyos tuæ rursus
Redibis: at nox occupat meum solem.

V.

Ad Sidera.

DVlces alumni noctis, ignei fratres,
Paruæ cohortes, aurei poli ciues,
Qui per serenos ætheris vagi campos
Molles choreas ducitis leui planta,

Cum membra noſtra molliter reclinata
Victoſque ſenſus occupat ſopor lenis;
Quid nunc, vt ante, per domum poli pictam,
Et e latebris fornicisſque inaurati
Puris feneſtris, tollitis ſacrum vultum,
Abite rurſus : non videbitis Douſam.

VI.

Threnus.

QValis primæua florens ætate puella
Cypridis haud vllis ſaucia vulneribus,
Sollicitæ primos genitrici deuouet annos,
Caſtaque dilecto conditur in thalamo.
Tum quoties ſomnus victos expugnat ocellos,
Languida materno labitur in gremio,
Intendenſque ſuos conſueta in colla lacertos,
Deficit, & dulci victa ſopore jacet.
At matrem ſubito Parcæ, nil tale timenti,
Abreptam tenebris inuoluere ſuis.
Illa manet, ſeruatque orbum deſerta cubile,
Et necdum matrem credit abeſſe ſuam.
Sed modo mœſta iacet, modo per thalamum nequicquam
Candida protendens brachia, deficitur
Optato prius amplexu, nec colla genaſque
Sentit, ſed ſolas corporis exuuias.
Has premit infelix, has toto corpore tangens
Anxia mens, triſtes ſoluitur in lachrimas.
Donec ſollicitam lento ſopor interuentu
Paulatim dubiis fallit imaginibus,
Turbantem ſomnos, & adhuc in matre iacentem,
Dum croceo rurſus Lucifer exit equo.
Sic nos, Douſa, tui percuſſos vulnere fati
Attonitus toto pectore iactat amor.
Cunctaque turbantes gemitu, pater, ac languentes,
Separat a doctis mors tua virginibus.

Ad

VII.

Ad Echo Dousicam, quam ipse descripsit.

PRoles aëris, vltimæque vocis
Semigarrula semimuta custos,
Quæ tantum loqueris tacesque iussa,
Et sequi potes, & nequis præire,
Vox tantum neque tota, quæ quod audis
Respondere potes, loquique nescis,
Dousæ deliciæ iocusque nostri,
Et solatia desidis senectæ,
Docti passere gratior Catulli,
Quam blandis numerisque garrulisque
Ciens vocibus entheæ Camœnæ
Haganis animauit in salictis;
Dum semper canit, accipitque semper,
Nec quicquam, nisi sit locutus, audit:
Quæ, Dousa præeunte, verba summa,
Extremasque soles referre voces;
Nil illo præeunte, nil sonabis.

VIII.

Ad Musas suas.

HEinsi deliciæ decusque, Musæ,
Quas plus Dousa suis amabat olim,
Non illis oculis, profana Parca
Quos iam condidit abstulitque nobis,
Sed Musis proprijs, suis Camœnis,
Camœnis tenerisque lacteisque,
Plenis nectare Cyprio fauisque,
Et superstitibus suo poëtæ,
Quas primis satur ebriusque flammis
Idæ dulcibus hausit e labellis:
Vobis inferiasque lachrimasque

Soluis

Soluit Heinsius, Heinsius superstes,
Et Dousæ simul, & suis Camœnis.
Actum est ilicet: ilicet valete.
Quis vos iam colet expetetque Musæ?
Quis vos postmodo deperibit vnquam,
Heinsi deliciæ decusque, Musæ?

I.

Iano Dousæ, fabularum in Historia Batauica exterminatori, & veritatis assertori.

CVm vasta proles imminens olympo,
Centumque freta brachiis iuuentus,
Prostrata cœlo, viribusque fractis
Deiecta, totam conderet parentem,
Fususque longam sustineret Ætnam,
Et membra lato spargeret Peloro
Ingens Typhœus, desides Camœnæ
Dignum Triumpho condidere carmen;
Victoriæque magna pars Apollo,
Lyram soluto colligebat arcu.
Nos crimen audax matris insolentis,
Puerperamque parturire Terram
Nouo Gigantes vidimus duello.
Dibualdus audax, impotensque Lemus,
Arundilique sæua vis minacis,
Omnes vel Oto vel pares Mimanti,
Impune fastos presserant Batauos.
Hos Dousa, collo cruribusque ruptis,
Suis, vt ante, reddidit tenebris.
Ergo Camœna perpeti quotannis
Adoreaque, musicoque rore,
Nouaque lauru, cymbiisque sacram
Bacchi liquentis irrigamus vrnam.
Vterque victor, hic & hic Gigantum:
Vterque mactus Dousa Iupiterque est:

Hic

Hic fulmine audax, ille veritate.

III.

Iano Dousæ libertatis vindici.

ARdua cum sæuo tremeret sub milite Leyda,
Templaque Musarum sollicitaret Iber,
Et pariter ferrum pariterque instaret egestas,
Nec fugeret partes illa vel illa suas;
Dousa, tenens dextra calamum scutumque sinistra,
Constitit, & clausa liber in vrbe fuit.
Et, Manus hæc famam patriæ, dabit illa salutem,
Inquit, & euentum res habuere suum.
Nam modo crudeles animum vertebat in hostes,
Et modo victurum concipiebat opus.
Audijt, & Dousæ celebrari carmine poscens,
Cæruleas Nereus voluere cœpit aquas.
Continuo turpis latebras vix inuenit hostis,
Vix bene qua fugiat mollis Iberus habet.
Prodigii laus, Dousa, tua est: qui namque nec armis,
Nec potuit vinci tempore, vicit aquis.

III.

Eidem, de columbis, quibus in obsidione usus est.

Τὴν Βατάβων ὅτε πᾶσαν Ἄρης ἐφόβησεν Ἴβηρος
Τείχεα Λουγδούνου πάντῃ περιπλόμενος,
Δουσιάδης δόρυ πάλλεν, ἐῇ δ᾽ ἤμυνε πόληι,
Ῥινοτόρῳ μίξας Φοῖβον Ἐνυαλίῳ.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ὁμοίιον ἤρατο κῦδος,
Τῇ μὲν ἔπη γράψας, τῇ δὲ μαχεσσάμενος.

Ἤδη

Ἤδη πάντα λέλοιπε, κενὴ δ' ἐστρεύγετο γαστὴρ,
Πάντα δὲ καὶ λιμῷ τείρετο, καὶ πολέμῳ.
Οὐδ' ἔτι τις μετρόπτοισι παρῆν ὁδὸς, οὐδ' ἔτι νηυσὶν,
Οὐδὲ δι' ἐκ γαίης, οὐδὲ δι' ἐκ ποταμοῦ.
Τῶν δ' αὐτὰρ οὐκ ἔτι μέλλεν ἐς ὕστερον ἔμμεν ἄπυστος
(Ἀΐε γὰρ δούπων αἰὲν ἐπορνυμένων)
Μειλιχίη Κυθέρεια· φίλον δ' ἐλέαιρεν ἀοιδόν·
Ὤιχετο δ' εἰς Κύπρου τείχεα καὶ τεμένη.
Ἅρματι δὲ σφετέρῳ ταχινὰς ζεύγνυσκε πελειάς,
Οἴστεας· μικρὸς δ' ἡνιόχευεν Ἔρως.
Αὐτίκα δὲ μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Δοιὰ δὲ διὰ πτερύλων, δύο δὲ διὰ προμάχων.
Δοῦσα δέ μιν γίνωσκε μάλ' αὐτίκα, πολλάκι κεῖνα,
Παιδὸς ἰὼν, λυγροῖς ἕλκεσι τειρόμενος.
Τὰς δὲ λαβὼν ἀφέηκε δι' ἠέρος ἰθὺ πέτεσθαι,
Σήματα καὶ φίλων γράμματα δεξομένας.
Αἱ δὲ μάλ' ὦκα φέροντο, πάλιν δ' οἴκονδε νέοντο.
Ταῦται δὲ νόστησαν πολλάκι μελπόμεναι·
Κλεῖσον κλεῖσον Ἴβηρι περὶ χθόνα, καὶ μέλαν ὕδωρ,
Ἄμμες μετ' ἠερίων ἐκπετόμεσθα νότων.

IV.

Eidem de iisdem.

PErfidus inuictam vesano milite Leidam
Cinxerat, & toto robore, miles Iber.
Terra, salumque, inquit, mea sunt. via nulla salutis,
Nulla patet puppi semita, nulla viro.
Dousa meus, medio, spe libertatis, in hoste
Liber, & inuicto pectore tutus erat.
Ille, polus, dixit, dominum non nouit Iberum:
Et tua tota mihi, Iupiter, aula vacat.

Hinc quoque fas nobis patriæ ſperare ſalutem?
Ille mihi Minos hac fugiendus erit.
Quid patriæ non præſtat amor? qui falleret hoſtem
Douſa virum nequiit mittere: miſit auem.

V.

Iano Douſæ Victori.

TVrpis nænia, præficæque queſtus,
Et triſti precio redempta lingua,
Et ſuſpiria, turbidique luctus,
Et ſingultibus impedita verba,
Tyrrhenuſque tubæ frementis horror:
Et quicquid cinerique, funeriſque
Pompæ, muneris imputatur vſquam;
Monemus procul eſſe. Nemo ponit
Sepulchrum tibi, Douſa, ſed trophæum.

V I.

Iano Douſæ, viro beatiſsimo, votumque felicitate, ad Manes eiuſdem.

„ FElix, qui medio ſuppoſitus polo,
„ Fortunæ potuit tangere terminum:
„ Qui tanquam proprium conſpicit aërem,
„ Et quicquid facies conſpicit aëris,
„ Nec ſperat cupidus, nec male poſſidet;
„ Sed ſecurus habet. ſic volucris vaga,
„ Sic piſcis medio viuit in æquore.
„ Nobis ſors miſeris vltima contigit,
„ Queis ſperare licet: curaque limites
„ Priuatos poſuit, quos ſcelus abſtulit.
„ Non gemmæ precium fingit, & inſolens
„ Rubri diuitias amplificat maris.
„ Non plauſum numerat plebis, & ambitum
„ Incertus trepidi ſollicitat fori.

„ Non

,, Non victi lachrimas vendit, & atrio
,, Importuna locat tempora, nec fores
,, Pulsatæ dubiis fascibus intonant;
,, Sed somnos patitur nox, adimit dies,
,, Et Musæ faciles colligit ocio
,, Quod spargunt alij tempus, & inuenit
,, Quæ vel solus agat: sic taciti dies,
,, Et concessa sibi tempora diffluunt.
Sic me, Dousa, tuis manibus additum
Fatalis veniens occupet exitus;
Nec vitæ saturum, nec timidum mori.

VII.

Iano Dousæ, Venerum & Cupidinum sacerdoti.

CVm Dousa victus ægro
Languesceret dolore,
Et membra iam supremo
Sopore concidissent
Perfusa: qualis olim
Flos imbribus, nouumue
Austro cadit papauer,
Mites repente venti,
Per aërem leuesque
Poli feruntur oras,
Fauoniusque, blandus
Cupidinum satelles,
Et Cypridis viator,
It nuncius, domumque
Et limen obseratæ
Foresque pulsat aulæ,
Quas ianitor pusillus
Semper tenet Cupido:
Qui territus, Quis, inquit,
Has impulit Deorum?

Mox pandit, ocyusque
Admittit, intimumque
Deducit in cubile.
Illic misella Cypris,
Patentibus labellis,
Errantibusque ocellis,
Et semihiante dulcem
Spirabat ore somnum,
Vix excitata, mollem
Deterserat soporem;
Cum nunciantis atra
Percussa voce, rursus,
Vt ante, semipressum
Defecit in lacertum.
Mox conuocat Senatum,
In curiamque paruos
Iubet venire Patres.
Stabat pusilla turba,
Et paruoli Quirites,
Deique pusiones;
Pars ignibus, minutis
Armata pars sagittis;
Nec dignitate cuncti
Pares, nec ore cuncti
Hos Spes leues, at illos
Circumuolant Timores:
Hos sola Cypris, illos
Castæ tulere Nymphæ.
At pars nouo quotannis
Repullulant ab ouo:
Quot siderum serenis
Nox fulgurat choreis,
Apesque purpurantem
Circumstrepnnt Hymettum,
Tum sic profata Cypris,
Quis, ô Dei, quis, inquit,

Hic ocyus iugales
Frænauerit volucres?
Vix dixerat, repente
Auriga paruus, ambas
Sub aureis iugarat
Præsepibus columbas.
His Diua vecta summam
Delabitur per æthram
Et spiritum cadentis
Intercipit poëtæ.
Mox rursus ad priores
Delabitur Penates.
Hic fabricata mille
E liliis rosisque,
Amaracoque, pulchræ
Stat ciuitas Dionæ.
Quam, sacra gens, amantes
Circumuolant poëtæ,
Hic, ebrius nouoque
Semper madens Lyæo,
Anacreon,, perennes
Exultat in choreas,
Tum myrteo bacillo,
Tremensque cespitansque,
Cupidines fugaces,
Paruumque cogit agmen.
At legibus beatam
Regitque iudicatque
Rempublicam Secundus:
Suamque tradit artem,
Leges, modumque blandorum
Et iura basiorum,
Viuitque in ore castæ
Et spiritu Neæræ.
Hunc Dousa conspicatus,
Quid, o, moramur? inquit;

Triſtes abite curæ,
Sordeſque pallidorum,
Et lachrimæ reorum.
Sic fatus, Hagienſem
Amplectitur poëtam:
Et nunc vterque pactis
Ius dicit in labellis,
Et rore delicato,
Paſcuntur oſculorum.

VIII.

Eidem.

RVſticus Æneas, miſeram cum fugit Eliſam,
Süauibuſque baſiis
Humentes Hyadas, nudumque Orionis enſem,
Et triſte prætulit ſalum;
Allapſus tumulo, ſolemnia ſacra parenti,
Ludoſque reddidit ſuos
Curſibus & cæſtu, ductiſque ad pectora tonſis,
Et ſpiculis errantibus.
Nos, melius tibi, Douſa, nihil crudeliter auſi,
Nec Cypridis læſæ rei,
Dulcia ſoluemus certamina: qualia nunquam
Alpheus Eleo Ioui.
Concurrent lepidæ iuuenum, me iudice, turmæ,
Mixtique virginum chori,
Inter odoratas myrtos & amœna roſarum.
Tenacibuſque brachiis,
Colla per obuia, labraque hiantia, melleaque ora,
Figent süaue baſium.
Tum qui mollius os ſperato admouerit ori;
Amabilis luctæ ſatur,
In gremium dominæ læto clamore redibit,
Feſta coronatus dape,
Perfuſuſque thymoque, & pallidulo narciſſo,

Nostro sonandus carmine.
Tum pereat, qui me vel non putat esse poëtam,
Vel iudicare nescium.

I X.

Eidem, de puro eius iambo, ex Hipponacteis puris iambis.

IAmbe pure, purior tenellulæ proteruis
Rosillulæ papillulis, & Idulæ labellis,
Puellulæque simplicis, puellulæ venustæ,
Cui per ora primulum noui vegent rubores,
Meroque flore Liberi trementibusque guttis,
Quibus decora luminis parens serenat arua:
Iambe pure, Dousicæ medulla sola famæ,
Tuo lepore saucius stat Heinsius misellus,
Vagusque fertur huc & huc, vagusque fertur illuc,
Velut stupore mystico repente tacta Mænas,
Abit reditque millies, graui subacta thyrso;
Sibique vulnus intulit, nec impedita sensit.

X.

Epitaphium.

SIstas Viator, Dousici manes rogant
Tempus exiguum, moramque paruam:
Quem terra nouit, Troïcique pallida
Mater Memnonis, integerque Phœbus,
Quique emerentem surripit terræ diem.
Non isti, gemitusque tibiæque
Inane murmur, sordidamque næniam
Mendicant cineres, vagumque lessum,
Fractique raucos æneatoris modos;
Sed totas tibi lachrimas remittunt.
Cui tota luctum destinat tellus suum,
Vnius pudor est ciere voce.

XI.

In harmoniam, quam paulo ante obitum audire sibi visus est Dousa.

IMproba cum terræ contagia, viribus solutis,
Turbidaque humani pelagi freta, naufragumque pontum,
Tenderet, exuuijs positis, meus enatare Dousa,
Ingentemque animam, neque sordibus improbisque curis
Turpiter affixam, patriæ dare destinasset aulæ;
Occurrere Dei: quæque æthera tinnulo rotatu
Sidera percurrunt, celeresque feruntur acta in orbes,
Exhibuere simul sua carmina maximo poëtæ,
Quæ gelidi nubes animi solet inuidere nobis;
Et ciuem fecere suum. Probat annuitque olympus,
Hærentemque animam circumstrepit, euehitque mentem
Matutæ thalamos supra procul, & cubile Lunæ;
Adscribitque sibi, nondum licet exuisset atram
Corporis antiqui nebulam tamen, efficitque Diuum:
Et prius è terris quam pergeret, ætheris Quiritem.

XII.

In Orationem Petri Bertij, Diuis manibus Iani Dousæ SS.

INclyta Lugdunum, tutela resque Camœnæ,
Quæ vindicatæ turpe conculcant iugum,
Auspicijs seruata tuis gens, maxime Dousa,
Nondum subacta voce persoluit tibi
Inferias tristes, nec adhuc famulata tyranno
Conclamat vmbram sancta Libertas tuam.
Bertius exsoluit quicquid debetur ab vrbe,
Tantusque nescit ore priuato loqui.

Vix tamē hoc Dousæ satis est quod possumus omnes.
Obstricta tellus sospitatori suo,
Plus nequit hoc uno: gratis licet esse, nec ultra.
Reditque totum munus autori suo
Quas ferimus Musas, prius hic accepimus illas.
Quæ dantur alijs, Dousa; redduntur tibi.

Nobilissimis Clarissimis Viris, Stephano, Francisco, Diderico, Dousis; paternæ virtutis hæredibus.

Qua pietas, qua sancta fides, qua Manibus illis
Scribere conantem debilitavit amor;
Accipe, diuino stirps non indigna parente,
Nostraque coniungas tristia fata tuis.
Omnibus ex æquo dolor est, qui spectat ad omnes.
Causaque si qua venit pluribus, æqua venit.
Nec magis hic quenquam fas est lugere minusue.
Sanguinis angusti vincula transit amor.
Quis prior hic nulli pater est qui nascitur orbi.
Aera quis, solem quis putat esse suum?
Græcia cum fixum Paridi plorauit Achillem;
E numero Tethys pars quotacunque fuit?
Hectore ter rapto, Priamo plus turba gemebat.
Maluerat nato quisque carere suo.
Quis sibi non patrem raptum aut deplorat amicum?
Quis non in proprio funere iusta facit?
Plus aliquid Dousæ persoluitur. occidit orbi.
Quilibet ex illo funere vulnus habet.
Vos etiam Dousam, sed ne lugete parentem,
Plus proprio cuiuis Dousa parente fuit.

DAN.

DANIELIS HEINSII

HIPPONAX.

Reinero Bontio suo.

TErtius hic annus agitur, Reinere Bonti, ex quo ita viximus, ut quaecunque animos conciliare solent, eorum nihil nobis deesse videremur. Aderant quidem ante omnia, quae vel singula sufficere poterant: amor mutuus, consuetudo arctissima, in eodem collegio mens eadem & studium. Parum hoc nobis videbatur. Accessit domestica necessitas, & sub lare eodem, quale ab amantibus optari solet, inuidendum plane contubernium. Ab hoc tempore, non parum creuit tua dignitas: animus vero & mores eandem constantiam professi sunt. quod certissimum bene constitutae mentis est indicium. Nemo enim ferre honores potest ut oportet, nisi qui eos nunquam pluris fecit quam debuit. Mihi equidem commiseratione viri sapientis digni semper visi sunt, qui humiliter ambire possunt quod superbe postea ac insolenter gerant. Magnum quippe ac erectum ingenium, quemadmodum externa ista non recusat, si contingunt, ita tanti vnumquemque arbitratur esse, quanti sunt quae sibi debet. Inter quae vel primum est, firmitas animi: qua vtcunque stat fortuna vel recedit, nihil indiga cuiusquam se tuetur, & virtute sua se inuoluit. In hoc autem libro, talem me exhibeo, qualis esse soleo, cum nihil fingo. Quamquam sane nunquam altius humana mens assurgit, quam cum perturbationes, quas e vita Stoici excludunt, ad facundiam admittit. Si praesertim violentae sunt, & ardentem sua sponte indolem impellunt. Homines scelestos nosti me odisse: talem hic leges. Seu praefracte eos semper contempsisse, qui cum nihil laude dignum egerint in vita, literas ac literatos, dies totos allatrare solent: eundem hic inuenies. Grauitatem, nisi fallor, ac seueritatem meam, nunquam accusare soles: ne hic quidem quicquid est vernile

uile ac amœnum, eierauimus. Scis, nonnunquam ludos meos ac amores, quibus more maximorum hominum, languentem excitare stylum soleo, cum ad focum tecum sedeo, aut in mensa animum remittimus, non illibenter cantillare. eorum, ne quid desit, partem, quamuis sane exiguam, hic habes. Qui enim minus liceat hoc nobis, quam quæ nocte somniamus, versibus includere? Cum præsertim sæculorum omnium exemplo id fiat. Ne antiquos hic adducam, quid diuino Cæsaris Scaligeri ingenio, ætate nostra circumfertur excellentius? quid autem seuerius? Vnum eius librum euolue: vbique Lesbias, Adamantias, Lollias, Martias, Crispillas, Pantheas, Telesillas, Pasicompsas, & quas non, inuenies. Quanquam sane parum etiam in iis de professione sapientiæ remisimus: cuius plurima præcepta hac occasione nobis exciderunt. Vt omittam, quædam ibi esse, ad quæ sanus aspirare nequeam. Quæ, cum calor animum reliquit, tanquam lector alieni operis, expendo. Ita enim res se habet: etiam qui vim amoris nunquam sunt experti, eius tamen, styli causa vel argumenti, sæpe induunt affectus. Quod a Rhodio poëta apud Græcos, ab Andino, Romæ factum est. Vt omittam, quibus exercitium res ea fuit, sicut quæ præcipiuntur a Rhetoribus. Recte autem Plato, maximum naturæ subsidium, amorem esse, dixit. Quare idem ille, sacra huius Dei, ad philosophiam contulit. Tantum vt furore eius, dictionis suæ granditatem præexeret. Quod profani non intelligunt. Sed hæc alibi. Nihil enim apud te excuso: apud quem dissimulare serum est, quæ iam forte audiuisti.

Pro se

Armarioque clausa diuitis linguæ
Mentes abarcent & manus profanorum.
Non ille Sophiæ dulce nescit arcanum:
Nec si quid olim comis & Dei plena
Stirps Sophronisci lusit aut Aristonis,
Sedens in vmbra, cui chorus cicadarum
Et lene murmur mutuabat Ilissus,
Hausisse tempsit. non senis Stagiræi
Amplos recessus: siue ventilat causas
Ortusque rerum: siue publicas leges
Fert ciuitati, perficitque virtutem.
Non elegantis dulce mel Theophrasti,
Non quæ Cleanthis porticum colit turba,
Secura fati sola, nec sequi lenta;
Seu vellit aurem Parca, seu Deus ducit.
Non quæ renati scita dictat Euphorbi,
Et ore magno masculoque sermone
Æternitatis explicat modos nostræ,
Mentemque fæcis sorde purgat humanæ.
Non Atticorum lenis hospes hortorum.
Et eruditus institor voluptatis,
Pellace fuco cuncta quæ trahit secum,
Ignotus illi est. non sagax Aristippus.
Hæc præter, artes & Quiritium ritus,
Moresque, & omnes peruagatur annales:
Aut fessus alti tractat impetus Tullij,
Et quæ minatur Graius artifex verba:
Siue impotente Midiam quatit voce,
Qualis Molossus acer aut Lacon fortis,
Ceruum trementem versat aure sublata
Montes per altos, bruma cum niues spargit,
Seu forte suppar Æschines lacessiuit:
Siue in Philippum fulmen exserit linguæ.
Quid quod nec ille credit esse seclusus
Legum salictis, queis vbique turgetis?
Quanuis nec alto spectat è tribunali

Vultus

Vultus reorum lachrimasque manantes,
Largasque captat diuitum clientelas,
Nec formularum cantor errat in circo,
Et aucupatur syllabarias fraudes.
Quid quod nec exul esse nec relegatus
Libris Galeni credit, & senis Coi?
Hæc non recocta, iuris instar hesterni,
Miser ligurrit: vt famelicus ciuis,
Vicina circum turba cum facit sacrum,
Iejunus exta corrogat bouis crudæ,
Proserpinæue captat in via cœnam,
Aut scurra notus, circulator ararum,
Ictum minanti supplicat sacerdoti:
Sed delicata, sed venusta, sed lauta,
Non transmarino rore, sed suo, tincta.
Interpretum de fæce non bibit vappam,
Non esurit protrita semigræcorum
Tenebrionum frusta, non lutum sorbet:
Non credit vlli litterario lixæ:
Non Barbarorum pallidus fame viuit.
Sed vel saliuam nobilis meri ducit
Vt matre nata est: vel dapes, inaccessas
Paucisque notas, tractat; ebrius Graij
Nota Lyæi ferculisque conuiua.
Hæc inter, vt rumpare, si vacat, liuor,
Crepesque, largum qui tibi parant fletum,
Tractat lepores & iocos poëtarum.

In famelicum quendam & scelestissimum, suum & omnium eruditorum, ac præcipue mortuorum, obtrectatorem: cuius nomen, ne charta polluantur, hic dissimulatur.

INfame monstrum, noctis impiæ proles,
Vibexque detestanda nominis nostri,
Etsi quis vsquam litteratius mysta,

Consentiente non tacebitur fama,
Quid vis, canis proterue? quid Deos manes,
Et ossa rodis, iam sepulta, iam cassa
Vitalis auræ. qualis improbus bubo
Aut strix remoris errat in sepulchretis,
Et sparsa, semitecta, vellicat membra.
Quin huc iter molire? quin minas tandem
Huc vertis istas, & petis remorsurum!
Non, vt tremens puella vel puer læsus
Matris sinum capessit, & fugam nectit,
Aut eiulatum non viriliter tollit,
Cedam furori vel calumniæ tergum.
Sed, vt leo ieiunus, imparem prædam
Morsu fatigat, dentibusque sub crudis
Aut hinnulum conserpit, aut latus damæ;
Sic arma tollam, sic paratus inuadam,
Os illud audax, impudens, venenatum.
Nec hactenus nil egit impetus noster.
Iam fusus, & subactus, & triumphatus,
Famæ superstes nominique, non cessas
Diri furoris. si quid, o pecus, sentis,
Brutum, suillum, si quid ingeni restat
In mole tanta, nec pudore decocto
Defecit in te masculæ vigor mentis,
Laudisque cura, necte faucibus nodum,
Qualem Lycambæ suasit inclytus vates,
Turpem repulsam nescius pati vates.
Quod si triente destitutus aut nummo,
Auferre restem creditoribus poscis,
Et triste naulum porritoris inferni;
Vel fœnerato vel mea fide sumas.
Soluta res est. Quid morare iam verna?
Quid muginare? quid, trifurcifer, cessas?
Quid siderato lumen ætheris magni
Purgare differs & venefico vultu,
Piaculare Ditis inferi sacrum?

scelaste

Scelefte nefcis, quid furor poëtarum
Et ira poffit, quos, fauentibus Diuis,
Mens iungit aftris. fama confecrat terris.
Cum pectus altum conſciumque virtutis
Suæque laudis, ictibus laceſſitum
Linguæ dicacis, intumefcit, vt ponti
Infanus horror fæuientibus Coris,
Vocefque mandat indolis fuæ teftes
Victura bilis pertinacibus chartis.
Non ipfa Diuûm mater eluet Tethys,
Non tempus omne quicquid hæſerit labis.
Quin fœdus & probrofus, & minor famæ,
Ibis per orbem: donec Igneam lucem
Diana terris imputabit, & Phœbus.
Iam te fuperba peruicaxque depofcit
Heinsi Camœna: iam tibi diem dicit.
Iam, fi lubebit, expetite, quid poffit
Vis viuidæ virtutis, & calor mentis
Inuictus, acer, non parabilis cuiquam,
Vel arte inepta, vel labore, vel cura,
Quæ vos, minuti Satrapæ, coquunt femper.
Non quos olympi numinumque vis maior
Æternitati deftinauit & famæ.
Quos tu proteruis morfibus petis femper;
Olim futuros: cum tuo, o lutum, o cœnum,
Lafciuiens catella meiet in bufto,
Et hæc caduca fcripta, quæ mifer vendis,
Non vna blatta permeabit: aut fcombros,
Et fulphurata, fracta vel tegent vitra,
Araneamue, vel puerperum murem.
Cum difciplinæ diligentis exemplum,
Omnis tiaræ purpuræque contemptor,
Inaufpicato vulturi dabis cœnam,
Cruci patenti mancupatus aut furcæ.
Cuius proterue candidate, nunc probris
Diuos laceffis, & minacias fundis.

Tum nuda rostris vnguibusque adulantes
Totam per vrbem membra different corui.
Vel oppidum famelicus pererrabis,
Nidoris augur, aucupator ollarum,
Et execratus esuriginem lentam,
Fumos culinæ transfugas adorabis.
Aut ambulabis in cauædijs solus,
Frustraque largas intueberis cœnas,
Et promicondis stabis omnibus supplex:
Vel obseratos eiulabis ad postes,
Ceamque mœstus næniam recantabis:
Et quicquid vsquam virulentiæ turpis
Scelesta lingua fudit in caput nostrum;
Spectaculum crudele. dum fame victus,
Nil impetrantem vinculo gulam franges,
Terræ bidental publicum, lues cœli.
Quod non amicus funerabit aut vespa,
Sed lictor, aut, conductus asse non toto,
Trahet cadauer ad Gemonias tortor;
Ter expiandus, ne quid attrahat noxæ.
Non sic abibit. quippe claudicans pœna
Raro scelestum liquit antecedentem.
Tum, carnifex, Megæra, vel soror quæuis,
Armata tædis, quas fugatus in scenis
Oresta vidit, vel cruentus Alcmæo,
Diuos olympi vindicabit & Manes,
Quos pestilenti voce semper afflasti.
Et ad tribunal auferere, non ibis,
Cretis seueri: protinusque, inauditus,
Lassabis omnes solus Æaci pœnas.
Nec hic fames cessabit, & grauis venter:
Quin Tantaleam surrogatus in mensam,
Dapes procabis, perpetim recedentes.
Aut si quid escæ non refugerit dextram,
Stabit Celæno, cum sororibus binis,
Quæ non amico cuncta polluat tactu:

Diræque tristes aut Alastores sæui
Latus flagellis tresuiralibus scindent.
Vt delicatas propter accubans lances,
Spectes paratam, nec ligurrias, cœnam.
Hac lege nostrum, si videbitur, nomen,
Vt Corsicanus aut Molossus, allatra.

Hipponax, ad Thaumantidem. In quo vita, studia, mores poetæ, tum, quæ ex ijs petitur, animi tranquillitas, ex vero describuntur; in equo conceptus.

SI forte nugas inter ociosorum,
Qui nocte prima limen obsident vsque,
Nec mane summo nec meridie desunt,
Adhuc amari serio vacas cuiquam,
Parumper audi, quæ dolore mens victa,
Mens viribus defecta, mens tui plena,
Ardet profari. Non ego Deos omnes,
Qualis iuuentus freta brachijs centum,
Ingens Typhœus, vel Mimas, vel Ægeon,
Inuadere, o crudelis, o ferox, tento.
Nec vt recliuis Ossa Pelion gestet,
Aut Ossa Olympi grande fulciat culmen:
Sed saucius, sed ebrius tuo vultu
Minorque mentis, qualis impotens Mænas
Nouo furore plena, si Deum posset
Euadere, ardet tota: nec tamen cessat
Pertæsa thyrsi, sauciare se thyrso.
Sic delibutus viribus tuæ vocis,
Et delibutus viribus tuæ mentis,
Aduror vsque: non profanus aut exlex,
Non infima de plebe degener sanguis,
Non laureatus erro, non poeaster,
Auceps culinæ diuitumque mensarum,
Inanitate plenus, & fame siccus:
Non purpuratæ suauiludius turbæ,

Et pro-

Et prostitutor virginum Camœnarum.
Quales propolas versuum pudendorum
Non una tellus sæpe donat huic cœlo;
Quos circulatrix eruditio sola
Et commeatus impudentiæ pascit.
Non ociosus liminum salutator,
Formæque iners spectator & puellarum;
Quales subinde Leida semipatronos,
Nostri Lycei transfugas, foro donat;
Comptos, venustos, elegantiæ vernas.
Scitos, dicaces, bellulos, capillatos,
Süaue olenteis mure de peregtino,
Pictos, perunctos, deque capsula totos.
Quos larga vestis turbat, aut nimis stricta,
Aut indecentis annulus comæ torquet,
Seu ventus illam strinxit, aut manus dura.
Semper trementes pallidosque sub dio,
Ne Phœbus audax, dum vagatur impune
Orbemque lustrat, igne candidos vrat
Tingatque vultus: ne quid imber immitis,
Ne quid pruina nixque desuper peccet.
Ne gutta roris fortuita, vel puluis
Sufflaminandæ sparsus impetu bigæ,
Ne musca turpis, vel culex inurbanus,
Grassator importunus, inuerecundus,
Ne mobilis festuca, pertinax lappa,
Hærete certa; ne volatiles pappi,
Aut sudor acti concitatus incessu,
Ius omne præter & Quiritium leges,
Fœdet nitenteis aut coinquinet cultus.
Hæc vna quippe cura tangit heroas,
Nil scire doctos æmulosque doctorum.
Hæc cura fixum versat & coquit pectus.
Negotiorum summus huc redit finis.
Hi virginum sectantur & colunt limen,
Ne blanda desit occupatio menti.

Quod ni fritillus aleæque pernoctes,
Fomesque amoris & medela testudo,
Lyræque cantus voce mistus humana,
Et sermo lautus basiisque conditus,
Fastidiosos, nil agendo defessos,
Oblectet vsque, suscitetque languentes,
Ignauitas absumat, aut suus torpor.
Tali veterno mens hebescit ac squallet.
Hæc blanda pestis, illecebra tam dulcis,
Tum Comus & chorea, tum procax risus,
Et nictus & screatus, & salax tussis,
Imaginosos virginum tenent sensus,
Vt lotos olim remiges Vlysseos:
Et seruitutis spe morantur incassa
Annos amori debitos maritali.
Sic flos iuuentæ primus effluit furtim,
Fastidiumque Cypridis moraturæ
Formam senectæ non locabilem tradit.
At insolens amator, inscius fraudum,
Phœbi sacerdos innocentis & Clius,
Oberrat vsque: negligensque Musarum,
Aut dulce limen intuetur, aut Diuam
Supplex adorat. ducitúrque. nunc vultu
Miser benigno, nunc amabili dicto.
Quod saucio sub corde viuit, vt quondam
Neglectus ignis ventilante sub dio
Viuiscit vsque: cum per aridas frondes
Viam capessit, aut inutiles ramos.
His aula gaudet, quosque possidet mores,
Vrbs tota sentit, & togata gens discit.
Hæc gens superba liminis tui custos,
Riualitate certat impari mecum,
Et forte nomen tractat arrogans nostrum,
Secura famæ, carminisque venturi,
Sæui, tremendi: quod per ora doctorum
Læsi poëtæ Musa perferet vindex.

Qualis

Qualis Lycambæ ſpretus impio vates,
Aut hoſtibus crudelis hoſtis Hipponax,
Armatus vno ſat ſuperque ſcazonte,
Mucrone quouis torſit acrius telum.
Sic hos dicaces, has caniculas noſtras,
Illitteratos, litterarias feles,
Segneis, inerteis, oſcitantiæ myſtas,
Natos Vacunæ, Murtiæ ſacerdotes,
Ni barba doctè culta, doctius tonſa,
Diſcrimen addat, ſemifœminas tantum,
Imbelle pondus deſidis pauimenti
Terræq; matris, quos vel improbus liuor,
Aut mens egena laudis, aut Deus quiſquam
Male aduocatus, armat in pios vates;
Notis peruram ſtigmatiſque: non ferri;
Sed claudicantis acrimonia venæ,
Et choliambo non inaniter facto.
Qui debilis tarduſque parte ſuprema,
Infiget altos hoſtibus tamen morſus,
Et in cruore merget æmulatorum,
Os atque roſtrum, luridoſque genuiuos.
Non his ſecundus eſſe glorior, Diua,
Nec arte tali nomen aucupor magnum.
Non his, nec illis eſſe molior ſuppar,
Quos criminoſa lingua nutrit & paſcit,
Vitalis æui quam diū trahunt lucem.
Quos ni lepore vel Latina vel Graia
Tingat vetuſtas, litteræque dent cultum,
Humanitatis omnis eruditrices,
(Quales ſupremos Curiæ videt patres,
Pluresque nobis candida fide iunctos
Illuſtris Haga, mater inclyti iuris
Et æquitatis Haga: qualis ingenti
Altum tribunal ore Grotius complet,
Phœnix Batauus, ſæculi ſtupor noſtri;
Ne qua virorum labe nomen aſpergam,

Quos alma virtus plebe ſegregat tota)
Fori togatos iure vultures dicas,
Picaſque inerteis, aut monedulas veras,
Auri ſequaces; pellices crumenarum,
Hirudineſque patrimonij lauti.
Nec inter iſtos nomen aucupor Diua.
Nec quos honorum gloriæque prurigo
Semper petaces pallidoſque dimittit,
Voti potitis ampliora dum ſpondet.
Sed innocentis cultor innocens Muſæ,
Non criminoſæ, non famelicæ Muſæ,
Non quæ reorum ſæua lachrimas vendit;
Sed diſciplinas ſed ſcientias omnes
Amœna verſat, imbuitque ſe pleno
Beata cornu: barbaroſque, non hili,
Non aſſis aut vnius æſtimat flocci,
Quæ cum furore pectus impulit ſacro,
Totoque cœlo replet entheos ſenſus,
Humana neſcit verba, neſcit ingenteis
Frænare motus impetuſque ſublimeis:
Annoſque mille ſæculumque non vnum
Mortalitatis immemor ſuæ cernit,
Et poſterorum læta præcipit laudem.
Hac raptus ala, raptus impetu tali,
Nil iudicantem degener moror plebem,
Æternitatis candidatus & famæ
Rectique cuſtos: pertinax honeſtatis
Sanctæ ſatelles unicæque virtutis.
Non efferendus teſtimonio quoquam,
Nec deprimendus ciuis vllius probro.
Sed tutus uno teſte conſciæ mentis,
Muroque aheno fultus arduum pectus
Non pœnitere, non redargui culpæ;
Integritatis, innocentiæ muro,
Quem nullus ardor ciuitatis inſanæ,
Non vulgus infidele priſtinis rebus,

Non terror aut lex insolens tyrannorum,
Non æmulantum quicquid inuidentumque est,
Impellat vnquam. non Diespiter totus,
Si fulminantem sæuus exerat dextram,
Orbemque fractum vertat in caput nostrum.
Paruo beatus. cumque purpuræ fulgor
Et sceptra desint, mente maximus regum:
Quæcunque ab ortu pontus alluit primo,
Mæotis vsque qua refunditur lympha,
Contemnere ausus, ceu caduca, ceu vana,
Morique nata; præter ingeni vires.
Quas cum benigna, nec nouerca sed mater,
Natura donat, moxque perficit cura,
Ius triste lethi temporisque non sentit.
Nec supplicare natus improbe cuiquam,
Quamuis togatos ante fulgeat patres,
Aretque, quantum circinator æstiua
Circumuagari luce miluius possit,
Solusque totas condat Africæ messes.
Nec natus, vltra quam dedere vel donant,
Lassare Diuos insolentibus votis;
Haud pauper vsu quem necessitas poscit,
Et lætus illo: candidusque diuinæ
Serenitatis & suauis interpres;
Vt non egenus, sic parabili diues.
Nec spem fouere natus imparem sorti:
Quæ pulchra, quæ fucata, quæ leuis semper,
Vt Thais aut Gnathæna, vel procax Phryne,
Spondere larga, nec datura quæ spondet,
Vmbra futuri lactat irritam mentem:
Sed vota linquens immodesta, non nostra,
Præsentiumque raptor, omne venturum
Fatis resigno, vel rapacibus ventis.
Nec me curulis sella Nonij torquet,
Nec consularis quod Vatinius struma,
Iurat secures, peierat que per fasces:

Nec quod Vacerra, fœditatis infandæ,
Equesque factus non volentibus Parcis,
Summam theatri lætus occupat sedem,
Othonis ingens Rosciæque contemptor.
Quod fœnerator Alphius, miser Codrus,
Vix cimicis possessor unius nuper
Araneæque, iura figit ac leges,
Ducentiesque vel trecenties cœnat.
Nec quod superbus Mæna, notus Hispanæ
Pacis redemptor, patriæque largitor,
Viam citatis publice terit mannis,
Et obuiorum voce semouet turbam.
Hæc intueri, pœna ne sit immensa,
Infanda, perpes; qualis ultimo in monte,
Scythiæ niualis inter horridas cautes,
Iouis minister, cor securque Titani
Pertondet usque. Phœbus accipit fessum,
Musæque dulces, & beata Lugdunum:
Centumque chartis inuolutus elabor,
Sedemque muto. Nunc Solonis antiqui,
Nunc me Lycurgi, temperantia fortis
Morumque nota, rursus accipit pubes,
Et urbe donat. Nunc Platonis æterni
Non inquinatam fæce Romuli aut nostra
In ciuitatem, mente deferor tota;
Murosque lustro notus hospes ac gratus,
Quos Sophronisci docta condidit proles,
Fax veritatis, dulce cymbalum Suadæ,
Promusque lenis Atticæ venustatis;
Silenus ore, mente proximus cœlo.
Vel quæ Cleanthes diffidentibus cunctis
Et Zeno fixit, grande porticus fulcrum.
Cui tristis horror negligentesque tonderi
Prisci Catonis, robur addit immensum,
Despector audax Aggeruntis & fati.
Hic me serenæ fulgor excipit lucis

Diesqu

Diesque suda. qualis ardet innubis
Et fulget æther, parte turbidus nulla.
Quem non hyems insana, non minax imber,
Non nix penetrat cruda, non inæquales
Vexant procellæ, turbinesque ventorum.
Hic exul erro lætus & meæ spontis,
Supraque vulgus omne victor incedo,
Vitamque fingo more ductilis ceræ;
Vanæ spei metusque semper immunis.
Sodalitatis cultor integræ tantum,
Summisque notus, infimis tamen gratus,
Candore morum, vique simplicis recti,
Cui fucus omnis fraúsque dissidet longe.
Hoc me pudica mater, hoc parens, autor
Morum probatus, indolesque munita
Cultu Sophorum, continenter insueuit.
Non sycophanta, non calumniæ structor,
Non lædere os facetus, aut probi nomen.
At hostis acer impigerque scribendi,
Nec flere natus, ut puer lacessitus,
Si quis proterue nomen impetat nostrum;
Sed ire contra certus ingeni telo,
Vel si nepotem præstet Æaci fama,
Et arma fabricata Mulcibris dextra,
Inuictus, imperterritus, ferox, gestet,
Septemplicique muniat caput scuto.
Qualis superba mente filius Dauni,
Ferro coruscus undique, undique squamis
Horrens ahenis, fertur arce suprema,
Acer, refulgens, hoste cominus viso,
Quem spe lacessit, iamque diripit voto.
Aut qualis ingens amnis, imbre nutritus,
E monte prono voluitur, timens sisti.
Mens namq; honesta, contumeliam turpem
Inferre nescit, nec petita succumbit.
At si quis ultro comitate, vel leni

Benignitate, quæ coagulum vitæ,
Compes bonorum est, vindicet sibi hoc pectus;
Tenebit vsque, dum superstes vsurpo
Vitale lumen, non solubili nexu.
Cui namque cordis mica restat excelsi
Aut gratum oportet viuere, aut mori ingratum.
Heic Heinsiani summa vertitur voti,
Sic esse notus mille sæculis poscit,
Sic per virorum gestit ora differri.
Hæc viua, non fucata pectoris nostri
Et certa imago est; non coloribus ducta,
Sed candido lepore simplicis chartæ:
Quæ fraudis expers, vatis indolem reddit
Styloque ducit, & nepotibus seris
Dat intuendos mentis intimæ vultus.
Nec inuidere natus vllius laudem,
Quæ cura mentes sæpe desides versat,
Non alta corda spiritusque cœlestes.
Non Hectoris vim, non Achillei fortis
Hæc cura tangit, igneosque Tydidas:
Non pectus ingens cedere inscii Aiacis
Hirtumque robur, pestilentia hæc intrat:
Quem polcher ardor, eminere consuetus,
Et cura non ignaua debitæ laudis,
Deiecit acri mente, neutiquam liuor.
Non ipse regum rex supremus Atrida,
Amyntorisque vel Menœtii natus,
Non melle cuius sermo dulcius fluxit
Senex trisæclus, peste ringitur tali.
Nec ista tabes efficacis Alcidæ
Peredit artus, & thoros lacertorum:
Quem non Amazon, non tricorporus fregit
Tagi tyrannus, nec leone cum sæuo
Fœcundus Hydræ capite succiso labos;
Sed in procorum laude dirutam plebem

Irosque transit, sordidosque Thersitas,
Vir quippe magnus, inuidentia nulli,
Sed laude certat, publicaque virtute.
Hæc semita est augusta, regius callis,
Simplex, apertus: quem volentibus Diui
Pandunt labore, non volentibus cludunt.
Sed inficetus Torpor, incubus laudum,
Rubigo mentis, pulchra negligit lentus
Moraique nectit. mox pedissequus Liuor
Iners inertis, pone dirigit gressum
Dolens relictis, aspicitque non recto
Vtrique vultu, quæ nec assequi sperat.
Non perduellis, non Iberiæ vixi
Fautor dolosus, immemor sacramenti:
Sed ciuis vsquequaque patriæ fidus,
Morique certus, fata si manum poscant,
Terramque morsu figere ultimo promptus:
Non vi tremenda roboris vel armorum,
Nec mole formidabilis Gigantea,
Aut corpore ingens, vt Cyclopij fratres:
Sed qualis olim fertur acer Oenides,
Paruus videri, mentis impetu victor,
Solaque laudis semper æstuans cura:
Hæc flamma nostros non domabilis sensus
Perurit vsque (nam fatebimur verum)
Somnosque rumpit. Hoc potentius numen
Vel siderum vis, pectori indidit nostro
Themistocleum. quippe gloriæ curam,
Sitimque laudis & lubidinem blandam,
Vix ipsa Lethe non inertibus tollit,
Vix navigata Styx, & vltimi Manes.
Namque illud omne quod moramur in luce,
Soporis instar aut imaginis vanæ,
Redire nescit, cum semel calor vitæ
Et hoc pusillum quod tepescit in nobis,
Trans septa linguæ dentiumque diffluxit.

Tot

Tot Xanthus olim voluit inclytas bello
Fortesque dextras, Iliique sub celsis
Cecidere muris plurimi Deûm nati:
Homicidaque Hector inclytusque Sarpedon,
Strauere terram: nec marina Peliden
Seruasse mater fertur, aut suum mater,
Quæ mane pulchras pandit ætheris valuas.
Lux namque certa terminusque stat cuique.
Sed fata agendo limitesque mortalis
Extendere æui, res opusque virtutis,
Virique sors est, haud inertis haud segnis.
Nec me pudendo mater edidit partu,
Imbelliaue notus extulit sanguis:
Sed Martiali gens adorea compos,
Peiusque leto, peius inferûm portis,
Exosa nomen seruitutis ignauæ.
Nec pœnitenda mater edidit terra.
Quanquam vniuersi ciuis esse contendo,
In orbe natus, ciuitate contentus,
Quam Phœbus ambit, autor igneæ lucis,
Ætherque totus, fons originis nostræ,
Nec vna tellus claudit indolem nostram,
Angusta laudi quam meretur hic ardor;
Tamen sub auras Ganda protulit primum,
Regina quondam flosque Belgicæ Ganda,
Nutrix Deorum Ganda, Cæsaris mater:
Quam tauriformis Liza, Liuiæ iunctus,
Quam Cala pulcher limpidusque spectari,
Scaldisque cingit, ipse fluminum princeps;
Sed me superbus hostis, & ferox bello,
Nostræque menti semper æqua libertas,
Britanniasque Galliasque, vix natum,
Lustrare adegit. hinc recepit errantem,
Regalis Haga: post VValachriæ littus.
Hic innocentis ver pueritiæ fluxit,
Vmbræ fugacis instar, aut breuis somni.

Tum

Tum Frisiorum parua, sed tamen grata,
Sedes Mineruæ, plenioribus Musis
Et arte donat. dum Batauiæ rursum.
Amica Phœbo gens, amicior Marti,
Traxit volentem, nobilisque Lugdunum
Non inquieto fixit anchoram morsu.
Hic, Diua, versor vsque; patriæ vestræ
Nec inquilinus degener, nec ignotus.
Hic me furentem ardore posthumæ laudis
Blandique honoris, magna Cæsaris proles
Prouexit vltra; dux superbus audendi,
Et certus autor: nec molestus exactor,
Sed callidus laudator ingeni nostri.
Vt ardua ceruice cornipes pullus,
Plenus iuuentæ viriumque, cœlum omne
Hinnitibus lacessit, & solum tundit.
Tum, si magister plausibus ferit pectus,
Iubamque mulcet, stare jam loco nescit,
Frænumque mordet creber, & vomit spumam:
Sic æstuantem mentis indolem nostræ
Herois inflammauit inclyti sermo,
Oratioque, nunc amica, nunc alta,
Cordis perurens intimum penetrale.
Hac disciplina fultus, & timens probri,
Non mentis ignem flore Bacchico fregi,
Tricongiana laude fortis athleta:
Nec amphoras siccare doctus ad leges,
Palmam pudendi muneris tuli victor.
Non helluo profundus, aut merus gurges,
Non impudens popino glorior dici,
Aut sedulus catillo; ventris abdomen
Augere natus, ipse ventris appendix.
Non immodestus insolensque conuiua,
Sed parcus oris, inuicemque dicentis
Auditor acer. Si quid impetus pulcher,
Et spes serena mentis augurat veri,

Olim profari plura posteris natus.
Nec vt seuero tristis horream vultu,
Qualem fuisse Marsyæ ferunt victi,
Qualisue vulgo turba pædagogorum,
Vmbratilis propago, sordibus nata,
Exosa lucem, ne quid effluat forte
Aut ore migret, vsque mussat ac pallet;
Aut plena turpis arrogantiæ, spernit
Quicquam profari, ni supercili nubes
Frontisque & oris vultuosa maiestas,
Seuera, tetriata condiat dicta:
Quos nobilis mens horret, vt lutum, vt cœnum,
Vt litterarum probra, traduces Phœbi
Adulterinos, putidos, inexpertos
Vrbanitatis & facetiæ cunctæ,
Tenebriones noctuasque Musarum.
Sed vt vicissim dulce temperem sacrum
Mensæ lubentis, innocentibus dictis,
Iocisque amœnis, elegantibus, lætis:
Non more Ionum prurientibus fœde,
Sed Attico lepore comiter sparsis.
Quos ipsa virgo, quæ parentis e casto
Nata est cerebro, non rubescat effari.
Nec vt bimatrem totus horream Diuum,
Blandi leporis & lubentiæ patrem,
Memor Lycurgi Pentheique discerpti,
Queis Euius neglectus, haud stetit paruo.
Sed velitari, non inanibus, verum
Nec immodestis vsque poculis suetus,
Dum mens rigata, leniterque percussa
Et sauciata, sentit impetus primos,
Insaniamque amabilem Iouis nati,
Cui cessit Indus, & superba gens terræ.
Dum mœror omnis pectore exulat toto,
Facetiasque lingua gannit ac tinnit.
Modimperatrix vt suprema sit mensæ,

Festiuitas

Festiuitas iocosa, vel sitis sola;
Sermone dulci prouocata, non arte,
Et candidæ sodalitatis aspectu,
Qualem Camœnæ Deliusque non horrent.
Non coniugum tentator aut thori casti
Feror per vrbem pipulo maritorum,
Non ganeo, non mœchus; antra lenarum
Obambulare suetus integram noctem,
Et arbitrari non trioboli scorta,
Summœnianis quæ morantur in lustris,
Libidinosæ mercimonium cellæ.
Nec sæpe tali saucius malo vixi,
Vetus furoris, & Cupidinum ludus.
Quamuis superbum Rossa possidet nomen,
Doctæ palæstra non inutilis Musæ,
Curæ leuamen, & poëticæ flabrum.
Quæ sæpe gaudet suscitabulo tali,
Pennaque amoris rapta, Pegasi ritu
Cœlum lacessit, nubibus caput iungit,
Et se Deorum contubernio miscet:
Sed temperamen legis & bonæ mentis
Seruare doctus, integerque viuendi,
Mores honesto subdidi, Deo vitam.
Hac dote fretus, non olympicas tento,
O Diua, sedes: non superbus affecto
Limen Tonantis, desidisque Saturni
Laxare vincla: nec truces Aloidas,
Et quicquid audax Phlegra contulit quondam,
Armare rursus in palatium cœli:
Sed in tuum cubile molior gressum,
Si ius piumque est: non procacis aut sæui
Raptoris instar, sed precario Diua.
Tui clientem, supplicem vides Diua.
Quem non libido fœda, feruor infandus,
Pudendus, excors, mente deuium iactat,
Sed sanctus ardor visque numinum maior;

Sed

Sed arduæ virtutis, indolis raræ,
Mirator ignis, fomes ætheris magni.
Quippe ipsa virtus corpore emicans pulchro,
Maior videri pulchriorque consueuit.
Vt flos sub unda, vitreoue sub fonte
Pellucidoue rore, gratius fulget.
Hæc obstetricis natus, obstetrix ipse
Veri latentis, melle Hymettio plenus
Vates canebat: quem cicuta cantantem,
Et plebs cicuta dirior, dedit leto.
Sed nec genarum lene purpurans ostrum,
Orbesque blandos mollium papillarum,
Sororiantes.mobiles,premi natos,
Et os leporis, os facetiæ sedem,
Constringere hinc & inde, vitis in morem,
Quæ claudere vlmum gestit, impotens solui,
Vir clarus horret, Socratesque non damnat,
Nec nos piandum, Diua, ducimus crimen.
Hinc liberorum seminarium dulce
Domum pererrat;gens faceta, gens blanda,
Merces pudoris præmiumque materni.
Hic ordo rerum est. sic renascimur quisque.
Sic Terra mater, sicca, solibus fracta,
Defecta dulci rore,cœlitis lymphæ
Ardet potiri.nec seuerior Cœlus
Terræ potitur, inque coniugis lætæ
Sinum beatus imbre labitur multo.
Hinc Liberi parentis inclytum munus,
Frugesque blandas,munus inclytum vitæ,
Natosque fontes, filiasque fœcunda
Producit herbas, & plicatiles flores.
Quæcunque Phœbus candicantibus bigis,
Sororque Phoebi noctiluca perlustrat,
Hæc cuncta Cypris, stirpsque Cypridis pulchre
Pennata, tædis nuptialibus iungit.
Nec tu potentes, Nympha, despuas Diuos.

O vultus, o rex omnium venustarum,
O crux luesque mentis, o grauis tortor,
O insolens tyranne pectoris nostri!
Medea nostra. quæ nec improbo rhombo,
Nec Thessalæ canentis ore vel succo,
Mentes peruris: sed venefico vultu,
Sed luminum fulgore, fascino mentis,
Linguæ veneno blandientis. o Circe,
O blanda Siren, nauigantis o illex,
O scopulus altæ mentis, o Camœnarum
Suauis Malea, nec Charybdis inuisa.
O Scylla quouis auspicatior portu,
O naufrago vix improbanda tempestas,
O illecebra amara, nec minus dulcis,
O officina cladium, sed optanda.
O pœna mitis, ægrimonia o fausta,
O vis amica, læta noxa, mors, vita:
Nutrix furoris, vnicumque solamen.
Festiua labes, quæ nec arte Musarum,
Nec expiari februis potest vllis.
Fatale monstrum, quod nec vllus ædilis
Aut victima procuret aut pio ritu:
Seu te leæna sæua, seu tulit tigris,
Immitis, implacata, durior ferro,
Siue æstuantis horror expuit ponti,
Septentrionis cum minæ recrudescunt,
Et imperator fluctuum Nothus crebras
Mouet procellas, Africusque non cessat;
Admitte questus, quos miserrimus vates,
Amore vates saucius tuo fundit,
Amore sæuo, non domabili, immenso.
Quid amplius vis? o mare, o solum! accendor,
Quantum nec Ætna nec superbus Alcida
Nessi cruore delibutus exarsit.
Quid amplius vis? pectus illud inuictum,
Et supplicare nescium, manus tendit.

At non mali vis vlla, non minæ ferri,
Non hoc tyranni, non propagines regum,
Non victor hostis, impetrasset a nobis.
Nec tu poëtas, imperita vel dura,
Cœli ministros nunciosque Diuorum,
Nec tu arroganti mente nec graui fastu
Æternitatem, quæ tibi manet merces,
Inelegantis more despuas vulgi.
Quodcunque natum est, mors reflagitat tandem,
Et debiti instar dura poscit exactrix.
Gens sola felix, quam benignior Pæan
Aspexit olim cum sororibus doctis,
Fatum triumphat & triumphat ætatem,
Quæ sæua lento cuncta deterit morsu.
Hanc posce dotem, quam superba gens nescit,
Gens imperita, gens profana, riuales.
Quos Parca turpis, ceu pecus vel armentum,
Imbelle, brutum, victimario natum
Præbere colla vel securibus priuis,
Ducet sub vmbras, cum suprema lux fulsit,
Nulli intuendos postmodo, vtiles nulli.
Hos tu maritos, quos calumniæ tantum
Iuuant inertes, architectonas fraudum,
Labem bonorum, ceu venena, ceu pestem
Inominatam, ceu cadauer immundum,
Et fulgure ictum, Diua, despuas multum.
Si pectus illud igne neutiquam segni,
Sed puriore, sed simillimo nostri,
Faber Prometheus, machinator augustæ
Rectæque mentis, temperauit ac finxit.
Si pulchra virtus non refugit hunc sexum,
Trahuntque vobis pensa nobiles Parcæ,
Non indecora laudibus, nec auersa.
Qualis Sabina vel Latina gens matrum
Vixisse fertur, & Lacæna non vna:
Amazonumque turba, ferreos imbres

Perrumpere ausa, ſpe duellicæ laudis.
Vel docta Sappho, quæ fauentibus Cypri
Cirrhæque Diuis, æquat impares Muſas,
Dulciſque Myro, nobiliſque Praxilla.
Nec proſedarum more laminam ſpecta
Auri nitentis, quam recondidit terra
Parens Deorum, ne quid aëri noſtro
Contagionis imputaret aut ſordis.
Sed fœda plebes, triſte Ditis arcanum
Tulit ſub auras. hinc ſceleſta vis lucri,
Hinc gleba fulgens, decolorque pars terræ,
Effaſcinatrix blanda mentis humanæ,
Fas omne rupit: & quod ardet in nobis
Cœlique reſtat, vſque detinet peſſum.
Hanc intueri ſemper, vnice vita.
Sed ingeni felicis inclytas vires.
Moreſque puros, neſcium doli pectus,
Innoxiumque fraudis, & carens fuco.
Non inſtar horum, quos amabilis ſermo,
Spondere quiduis ſermo cuilibet largus,
Et factioſa lingua voxque commendat,
Tinnire doctos, re fideque ſublectos.
Sed qualis olim turba rege Saturno,
Nondum marito fulminante Iunonis,
Necdum tonante, primulumque barbato,
Non ambitu corrupta, nec fame lucri,
Terras colebat, moribus ſuis tutas.
Nondum ſonabat triſtibus forum cauſis,
Nec ante mortem ſquallido reum vultu
Damnabat ipſa morte ſæuior judex.
Sed Dis amica natio poëtarum,
Gens nata cœlo, mixta cœlitum turbæ
Vrbes tenebat, ciuibus dabat mores:
Non impetu, non viribus, ſed exemplo.
Heic in reducta valle, ſolibus feſtis,
Sacrum virenti cincta pampino crinem,

Vel fronde cincta ſemper innubæ lauri,
Diuûm nepotes ſanguinemque cantabat,
Quos prima tellus extulit pares Diuis.
Suoſue amores, gaudiumque riſuſque,
Nulli nocentis dulce ludicrum Muſæ,
Donabat annis & perennibus chartis.
Vel qualis olim, fœderis pii cultor,
Vocalis Orpheus, Ditis inferi lucos
Et regna vidit, cæde coniugis mœſtus.
Stetere Manes, horruit fidem vatis
Aulæ tyrannus, impigerque Cocytus
Repreſſit amnes, igne turbidos multo.
Setit propago non amabilis Beli,
Cruenta, diſpar, fœda nuptiis labes,
Tædæque dulci. ceſſit Æoli natus
Vani laboris, & proteruus Ixion:
Natuſque Terræ, præda vulturis ſæui:
Et qui Deorum nectare ebrius quondam,
Nunc & benignæ Tantalus caret cœnæ.
Nec ianitor trilinguis, horror Vmbrarum,
Alludere vſque crura deſtitit vatis.
Quin ipſa triſtis anguicrinium turba
Stetit ſororum, lachrimaſque vix preſſit:
Cum caſta coniux, empta caſibus tantis,
Lucique iam vicina, vatis ex vlnis
Fruſtra gementis, & manu prehenſantis
Heu membra iam non membra, rurſus effluxit.
Hac iuncta lege, iuncta vinculo tali
Talique amore iuncta, nominis tali
Præcone felix, ibis omne per tempus,
Et ſæculorum ſæua iura perrumpes.
Non te Lycoris luce nominis vincet,
Non Deliæ laus, non Corinna, non Phyllis:
Vultumque cuius luminumque fulgenteis
Corrupit orbeis triſte paſſeris funus.
Non cura vatum priſca Battis & Lyde,
Quas

Quas fama cœlo tollit, aut Vlyssea
Notæ per orbem castimoniæ coniux:
Quæ pura vitæ bis decem per autumnos,
Fert grande munus, eripitque se fato.
Quæque inter ignes prodidit maritales
Suprema castæ signa mentis Euadne.
Has inter olim stabis, o meum sidus,
O ver serenum mentis, o dies festus,
O & secunda Cypris, & Charis quarta,
Triplex Minerua quadruplexque Suadela,
Nouemque Musis vna dulcior Musa,
Vel ingeni lepore, vel venustate.
Sis blanda tantum, sis benigna, sis mitis,
Memorque famæ, trade posteris nomen,
Quæ nunc procatur, ingeritque se, Diua.
Ipse ardui damnatus & reus voti,
Figam trophæum nuptialibus Diuis;
Ingens trophæum. quod nec impius liuor,
Diuinitatis liuor omnis arrosor,
Nec temporum profunda deleat tabes.
Quod pulchrius sublimiusque Mausoli
Olim sepulchro stabit, & Colosseo
Labore maius, & labore Chaldæo,
Euertat omnes subruatque riuales.

In ineptissimum quendam pædagogum, qui soli sibi eloquentiam vindicare solet.

INepte, vecors, impudens magistelle,
Dictator imperite pubis indoctæ,
Cui dexteram armat quotquot occidunt soles
Immane sceptrum: non Vlyssicum sceptrum,
Nec quale quondam Tethyos puer magnæ
Iurasse fertur, contumelijs fractus;
Sed expedita, sed superba, sed longa
Minaxque ferula: cui modestiæ custos
Et prima nutrix virgidemia accedit,

Terror iuuentæ, clunium fatigatrix:
Quid in disertos probra dirigis vates,
Virosque damnas pædagogico fastu
Quos fama cœlo consecrauit & virtus,
Laudemque solus eloquentiæ poscis?
Pone hanc inepte noctuinæ personam,
Omitte curam. non capit decus tantum
Vmbra atque puluis. Pectus intrat augustum
Sublime, pulchrum, dissimillimum vestro,
Herous ardor. qui scientiis pastus,
Et educatus fruge plurima rerum,
Oratione mascula, ignea, audaci,
Et promicondа sensuum profundorum,
Torrente quouis concitatior fertur:
Sententiasque vibrat impetu ingenti;
Non saltitantes histrionis in morem,
Verniliterque putidas, meras febres:
Sed indices vigoris, ingeni testes,
Queis versat animos audientium & pectus.
Ballista qualis aut molaris immensa
Vi tortus, altas pulsat vrbium turres.
Seu copiosus fusiorque delectat
Et Tullianus sermo: seu magis strictus,
Monstrans lacertos, instar Herculis nudi.
Seu Socrateo melle depluit totus,
Lenis, venustus, Attico madens succo:
Seu cum Quirites æmulatur intonsos,
Et se Camillis omnibus parem præstat,
Restricta, casta, dictionis augustæ,
Non delicata, nec procax, nec insulsa,
Nec impedita, sed seuera maiestas.
At tu imperitos, vel, miser, capillatos,
Ieiunitate dictionis oblecta.
Cuius, supina, mollis, oscitans, fracta,
Elumbis, inficeta, vix humi repens,
Strigans subinde, vixque anhelitum ducens,

Equi

Equi labantis instar, aut bouis fessi,
Vix inchoato qui fatiscit in cliuo,
Postquam in soporem collocauit astanteis
Oratio, non deficit, sed expirat.

Ad suauissimam puellam.

DVlcis puella, mentis vltimus nostræ
Et serus ardor, quo calebimus semper,
Donec süaue flammeæ iubar lucis
Phœbique lætos intuebimur vultus:.
Puella dulcis, cum volentibus Parcis
Nunc hanc supremam mittimus tibi vocem.
Non quo rigentem cautis instar immotæ,
Magisque surdam prœliantibus ventis
Et fluctuante tangat Hadria mentem:
Sed vt superba, sæua, pertinax, dura,
Nunc hoc triumpho perfruaris extremo.
Vale cruenta. nos vagabimur posthac
Terras per omnes, exules tui vultus.
Simulque patriæ: posterisque venturis
Non eluendum iudicabimur tantæ
Ferocitatis & superbiæ crimen.
At tu proterua spernis aure quas iacto,
Precesque ventis impotentibus fundo?.
Quodcunque vota sidus opprimit nostra,
Et hactenus frustratur irritam mentem.
Seu trossulorum nil agentium turba,
Fastidiosa, illitterata, desultrix,
Infesta Musis, seu ferociæ mater
Formæ venustas, ingenique vis larga,
Siue improbarum virginum comes turba,
Quæ tinnientes & loquaculæ semper,
Nil præter enses cum comantibus cristis,
Et gloriosos somniant cataphractos;
Virtus repelli nescit. altior quouis
Maiorque casu, sola frangitur nunquam,

Nec ad tribunal sistitur puellare;
Supra secures imperantium & fasces.
Hac fretus & munitus vnica dote,
Quocunque nos Fortuna quo ferent venti,
Sim naufragus, sim nudus omnium atque expers;
Reges procabor, & domesticos regum.

In Rochi Honerdi, supremæ Curiæ Senatoris Thamaram & Auriacum, tragœdias.

AVgustioris inclytum togæ lumen,
Decusque cuncta temperantis Astrææ,
Quæ veritatis lance librat exacta
Momenta legum iudicemque non audit;
Nunc & Camœnis grande pondus Honerdi,
Auctoritate vel daturus exemplo;
Sic te per omnes fama spargat ætates,
Nomenque mille sæculis tuum tradat,
Vt nos fauenteis sensibusque defixos,
Facunde vates, in tuas rapis laudes:
Dum carmen audax exeris cothurnatum
Inter libellos & fori graueis curas.
Talis Sophocles, Atticæ parens scenæ,
Nunc ciuitati iura dixit & leges
Nec indiserto flexit ore Thesidas;
Nunc in theatro, meta laudis humanæ,
Famam tragœdi publico tulit plausu.
Vis quippe rerum, tum seuera maiestas
In vate, seruant non minus senatorem,
Togæque princeps, syrma gestat atque implet,
Siue impotentes voce lassat Aiaces
Cædemue iactat & nefas Oresteum,
Virumque matris tradit Oedipum famæ,
Omnesque vexat nænias poëtarum.
Te sanctus ardor aut Batava libertas,
Ad alta natum, semouent rudi vulgo.

Et

Et nunc ruentis grande Belgicæ fulcrum,
Ingensque terror æstuantis Albani,
Nassouiorum Martiale tormentum,
Per te superstes atque in ora venturus,
Altum supremo pulpitum gradu tundit;
Olim iuuentæ primus impetus nostræ.
Nuuc sanctiore concitatus afflatu
Reges adornas & duces Idumæos,
Phædrasque & omnes dedocet Clytæmnestras
Sonare vates, impiasque Medeas,
Indigna stupro, sed tamen stuprum passa
A fratre virgo; nata maximi regum,
Summique vatum: sceptra quem pedo quondam
Murasse sacræ credimus vetustati.
Ne desit horror & scelus theatrale,
Pietasque vatis, legibus suis constet.
Vatis seueri, qui Deo vouet tempus
Quod ociatur, patriæque quod cessat.

In Rempubl. & vrbem Brugensem, cum ab eius magistratu publice aliquoties honorificentißime exceptus esset.

AMœna princeps vrbium venustarum
Quascunque Belga sol tuetur & lustrat,
Aquosa Bruge, magna mater & nutrix
Æternitatis, officina Musarum,
Opes Mineruæ, patrimonium Phœbi,
Quam prona adorat vultibusq; summissis
Gens litterata, gens vbique diffusa,
Et ordo non plebeius eruditorum:
Cui non benigna certet ingeni laude,
Largaque messe copiaque doctorum,
Vrbs Celtibera, non Libyssa, non Graia,
Non imperatrix ipsa gentium Roma
Potens alumnis, quasq; possident vsquam
Remi nepotes, & potentis Æneæ.

Non ciuitatum quicquid est remotarum
Sub axe nostro, vel sub axe non nostro.
Hæc inuidendas iactet ædium moles
Aptasque cœlo, mercimoniis felix
Sit hæc vel illa. Tu Meketkios, Diua,
Fruteriosque, nobilesque Ræuardos,
Pameliosque, Curtiumque non vnum,
Vulcaniosque Modiosque, tu Nansi
Iacta labores cum laboribus Colui.
Meosque amores dulce Lernuti pectus,
Cui vitam Hyella, cui Cupidinum tela
Debent ocelli. cui lepos Dioneus,
Et basiorum suaueolentium nectar:
Tu transmarinis artibus Pelasgorum
Linguaque tinctum pectus acre VVingardi,
Pluresque, quos laus consecrauit & fama
Æuo nepotum sæculoque venturo,
His, Diua, si quid nostra tinniet pulchrum
Et audiendum, nota posteris Musa,
Dignumque laudis, Heinsium licet iungas.
Quem tu benigna comitate, vi blanda
Humanitatis & lubentiæ cunctæ,
Sic occupatum, Diua, sic tenes vinctum,
Vt cæterarum si quid vrbium est vsquam
Sit inquilinus omnium, tuus ciuis.

Ad Dominicum Baudium, in obitum vxoris, Iambi recti ἀρχαΐζοντες.

Seueritatis temperator & ioci
Venuste Baudi cuius imbre nectaris
Meroque melle scripta perpluit Venus,
Et dicta, & omne quicquid est vsquam tui;
Non transmarina non Pelasga, sed Quiris,
Remique neptis, ipsaue Aeneæ parens:
Qualisque solis fiat videnda Gratiis,
Carens amictus, non venustatum tamen;

Peculioque

Peculioque corporis diues sui,
Priuaque laude; non potens odoribus
Offuciaque, quam magis plebes amat:
Quis aduocatus non vt expedit Deus,
Expectorauit spiritum tibi marem,
Neruosque mentis, & lubidinem viri;
Dum fata mœstus comparis gemis tuæ,
Quam compotiuit Aggeruntis Dispater?
Quæ nunc oberrat regna per Proserpinæ
Sacrosque campos, & Diis gratum nemus;
Dilecta tantum, quantum amabitur breui
Aut Phyllis aut censenda moribus Chloe:
Vel si quod vsquam myrothecium videt
Facetiarum Phœbus aut Diespiter;
Vel Luna mater: siue Lucinam velis,
Quæ partumeis præsidet puerperis;
Fœcundus heros: seminisque Baudil
Non inuidère certus indigentibus.
Quæ te suaui prole mactabit patrem,
Et morsicatim flammeis labellulis
Adlusitabit, & columbatim premet
Os illud, ipsis amblendum Gratiis.
Amplexibusque vinnulis venustulis,
Et delicatis basiationibus.
Catulliana qualis extitit seges,
Dissuauiabit vsque: siue cum paras
Quid muginari dulce, siue ingratiis.
Hac spe querelas & supercili Chaos
Remitte nobis. nec bimater Euius
Curas edaces execratus & grauem
Mentis senectam, desit in partes suas;
Præstes choreæ, seminarium ioci,
Ludi tribunus, Cypridis coagulum,
Et dux amoris, & choragus gaudij.
Vergensque primum cymbiis pauxillulis
Minutulisque, rem pitissando gere:

Carchesiisque

Carchesijsque littus extremum lege:
Dum pectus ægrum vim salutarem fugit,
Manumque vitat, & fauet doloribus.
Non immodestis non capacibus scyphis,
Hylæus olim quos amabat & Pholus;
Sed parciore, sed verecundo Deo.
Vt nauita olim palmulis radit solum,
Cautusque vitat impotentia freta,
Dum ponit vnda, dumque Iupiter pedem
Vtrumque poscit. Siue Rheni deligis
Suaue nectar: siue quod Celtæ ferunt.
Ni fors Ibera mauelis vel Cretica,
Censor peritus arbiterque non leuis,
Fugaxq; numquam nec relictor agminum,
Cum Bacchus & res strennuum poscit virum;
Sed innocentis gaudij memor tamen,
Et obseratæ non amicus amphoræ,
Lamnæque, terris quam Deus recondidit.
Sic flore sensim toxicoque Liberi
Et hoc veneno fascinatoris meri,
Ceu Marsa abactus Thessalaque nænia,
Inominatus ibit in ventum dolor,
Et anxitudo mentis, & molestiæ.
Hac lege nostram mancupo tibi fidem,
Paratus omne, quod moues, periculum
Subire tecum: siue parcenti manu
Stat velitari; seu meracioribus
Mentem lubido est sauciare ductibus:
Curasq;, & omne quicquid ægrimoniæ est,
Primo pedatu dissipare te paras;
Eliminatus vt struat mœror pedem,
Et se relictis migret è præcordijs.
Non inficeti combibonis vt vicem,
Quem non Camœnæ non venustates vident
Xanthique potor intuetur Delius.
Vterque Bacchas ante bacchantes eat,

Insa-

Insaniendo: verum, amabilem in modum,
Et qualis olim fertur antiqui senis
Natasse virtus, Thessalas inter tubas
Et ciuico cruore manantis manus.
Aut Sophronisci comis vt sueuit puer,
Medulla fandi, blanda Siren & Venus,
Nil scire doctus, omnium gnarus tamen:
Quem Cliniæ propago, quem rorans merum
Demit seueris, & venustis adstruit.
Censen' quid vmbræ fabulæque imagines,
Et fastuosæ gens gerat Proserpinæ,
Quos Cnossij quos Æaci damnet forum
Minosque diris additus nocentibus,
Curare viuos? An mori virum decet,
Et esse luci quam trahis superstitem?
Trux & seuerus adsidet furentibus
Mœstusque semper. Occidit sanguen Iouis,
Et tot sub vndis voluit ingentis viros
Liquor Scamandri: fleuit immanem Hectorem
Coniunx parensque. fluctus vt fluctum trahit,
Lunæque pergunt interire, sic abit
Mortale sæclum. lex venit nascentibus,
Necis potiri, cum iubet necessitas,
Pausamque vitæ primus inuoluit dies.
Quod si benignus eiulatuum, genas
Et ora turpi rore commendes miser,
Puerperæque vel secundus præficæ,
Plangore cuncta mœstus incendas tuo
Lessuque inani; num minus stat atrium
Crudele Ditis, & riget ferro domus,
Quam triplici ceruice pellatrat canis,
Damnasque longi Sisyphus moliminis
Et insolentis Tantali colit furor?
Vin' esse temet legis æternæ excipem
Tuosque tantum? Fors & expetit tibi,
Functam labore, nunc fruisci gaudio,

Lætam-

Lætamque diuis interesse cœtibus;
Quæ mille pestis corpore anclauit suo,
Necisque mille. Nec potentior lues
Vinci dolentem pressit Alcidæ manum,
Torosque, & actem pectoris valentiam,
Et discolorem exsorbuit vim sanguinis:
Cum triste munus Oenei partu satæ
Euiscerauit baiulum cœli virum,
Sic vsque noctu sæuiebat & die
Qui viscera olli cæcus ambedit dolor.
Quo victa sæpe, nec potens silentij,
Imposque fandi, sed quiritari memor,
Festiuitatis indolem stitit tuæ;
Vagore vitam flebili euitans tibi,
Et ominosis eiulationibus.
Quæ noxia esse noxa vatibus solet,
Bonæque menti non leuem fraudem creat.
Verum vt relabar ad venustates tuas,
Orsusque socco nil cothurnatum crepem:
Sed qualis olim Dauus in scenam venit
Lippum Simonem tangere audax & vafer,
Vel quæ talento Pythias mungit senem,
Cum captat auras & subinde humum fugit:
Nunc compedum solutus & tristis iugi
Liber vagaris, quo serenus impetus
Et nata magnis indoles mentem trahit,
Dotis benignæ candidatus & cliens.
Hanc esse quippe natio mortalium
Ætati agundæ non inutilem autumat;
Et ius fateri est, ni Trebatius grauis,
Consultus æqui, iuris antiqui sciens,
Dissentienteis oggeris sententias.
Hæc & repentis suscitabulum foci,
Dapisque blandæ præbitrix est & meri,
Columna vitæ, dulce fulcimen domus,
Hoc institores & propolarum manus

Et gens

Et gens inepta sarcinatores viri,
Copæque auaræ, maxumæ vatum cruces,
Negant negare: queis, venustis versibus
Ineruditam nunquam adiueris manum.
Non si trecentis, quotquot occidunt dies,
Puris iambis aut trochæorum pede,
Amice, places lachrimare nescias
Inelegantes inuerecundas aues.
Sic ante doctas excubant semper fores,
Redire certæ, dum Moneta fulserit
Regina rerum, maxumi proles Iouis,
Ne forte Diuam despuas eimodi.
Non vt seuerus Euclionis in modum,
Viuas sepulti pertinax nomismatis,
Sed lætus vsu, nec molestus promere.
Nunc intueri nec pudor nec fas negat,
Si quid venustum, si quid inclutum veget,
Genasque & ora virginesque pupulas
Coram arbitrari, verbaque elegantia,
Et æstimare si quid in sinu latet;
Sententiamque ferre de tot voltibus,
Quot Cypris vsquam Cypridisq; por videt,
Pedemque figere in puellarum choris
Festiuitatis non peregrinæ virum.
Hæc esse quidni suspicer nectar tibi,
Et lac, & omni dulcius papauere?
Si nec leæna nec tibi mammam dedit
Hyrcana tigris: nec ferocientibus
Septentrionis intonata filijs
Immitis vnda pectus eduxit tuum:
Sed blanda mater, & Camœnarum chorus,
Festiuitatis lene momen insitæ
Et dulce flabrum. Cynthius tristeis negat
Amare posse, nec fauet mœrentibus.
Liber seueros semouet thyrso viros,
Aptus choreis & suauibus iocis.

Putumque nectar lachrimantibus dedit,
Fugare curas. hoc trucidat vim mali,
Internecatque si quid in venis latet,
Soluitque habenas & guberna pectoris,
Cum lene serpit, & cerebri fit potens.
Tum mens vagatur, & Iouis tentat domum,
Vehitque nubes inter, & vitat solum.
Tum Spes amica gliscit. alma Veritas
Tinnire docta quicquid in solum venit,
Fidesque regnat. cornua assumit miser,
Abitque turpis in directum dolor.
Hæc inter arma blanda Liberi patris
Humens subinde lingua suauiter feret,
Arguta leni rore pellacis Dei,
Quem sensit Indus, & minata vim polo
Terræ iuuentus, Rhœcus & toruus Mimas.
Ipsasque voces irrigabimus mero,
Vmbramque guttis: quæ sub ingenti specu
Magnæ parentis sicca temeti iacet.
Vouebimusque, terra tam leuis premat
Caput beatum, quam sibi vixit grauis;
Dum dulce cœli lumen hausit & diem,
Compos doloris vsque & ægrimoniæ.

DAN. HEINSII
ELEGIARVM
Liber I.

Frederico Sandio, Fisci Geldriæ & Zutphaniæ Præfecto, S.

Omnium philosophorum, Vir amplissime, suauissimi sunt illi, quos Socraticos dicimus: quorum exemplo libenter vtor. Ij ita ab omni voluptate aberant, vt interim a delicijs honestioribus, a iocis, a salibus non abhorrerent;

horrerent; &, quod præcipuum ego arbitror, ab ἀναισθησίᾳ longe abessent. Puer admodum, Xenophontem ita auide arripiebam, vt quæcunque extarent illius, quater aut quinquies continuo euoluerem. Ad Platonem serius accessi; cum fructu tamen eo majori fortasse, quanto hæc ætas plus videt plus percipit. In altero eorum Socratem videbam, cuius familiam mirabar, apud Calliam, inter epulas ijs de rebus disputantem, quæ illius loci essent: & interdum pocula rorantia, si quæ instituerentur, minime recusantem. In altero, eundem de Amore disserentem, & cum Alcibiade ebrio temulentoque, cum tæniis & floribus liberiuscule, vt in illa vrbe, ad comum veniente, suauiter argutantem. Postremo sub diluculum, reliquis ad se euntibus, solus cum Agathone & Aristophane repertus est bonus Socrates, more Homerico, bibens ἐπιδέξια. Nimirum pectus liberale καὶ τὸ ἐλευθέριον amat sapientia: quæ & intendere animum & remittere honeste solet, neque e seueritate metitur virtutem. Postquam enim e palliolo suo & barba censeri sapientiam Græci voluerunt, & indicium continentiæ fecerunt frontem,

Ex illo fluere & retro sublapsa referri
Omnia.

Coloniam mutauit Dea illa, & ἐν τῷ δοκεῖν habitare cœpit non ἐν τῷ εἶναι. Quod si illud hominibus grauibus, & qui sapientiam ætate iam propemodum elapsa profitebantur, apud homines prudentes fraudi non fuit, quod & tempori & occasioni aliquid darent, nec perpetuo supercilium contraherent: quanto æquius nos veniam merebimur, si ætate prima Venerem cum Musis coniunximus, & liberius paulo sacris huius Deæ initiati sumus. Quod & sobrie hic à nobis factum est, & parce; vt ne vsquam temperantiæ limitem excederemus. Nec difficilius, vt spero, a te quam a reliquis veniam impetrabimus, quod tibi, viro amplissimo, καὶ τὰ κοινὰ ἐπιτετραμμένῳ, ea offeramus, quæ fere ætatis ratione veniam merentur, si cogites de anteacto vitæ tempore, quod simul in otio literarum transegimus, & familiaritate illa mutua,

qua alterum alter est complexus. Quam quidem humanitatem tuam cum noua dignitate imminutam crederem; nisi vltro me nuperrime literis muneribusque prouocasses. Cum igitur tam grauiter in ære tuo sim, nunc sufficiet, si beneficia tua agnoscere me intelligas: alias de officio cogitabo. Elegiarum itaque mearum librum primum habe: quotiesque a foro tantillum tibi otij supererit, simul ad te & Heinsium tuum redi: ac pro admirabili ingenio & eruditione tua (quam semper in te veneratus sum) Musas nostras fouere perge. Vale Vir Amplissime. Lugd. Batau. ipsis Kal. Iunius.

DAN. HEINSII
ELEGIARVM
Liber I.

ELEG. I.

Iosepho Scaligero Musas suas commendat.

QVid mihi barbaries faciles in carmina Musas,
Obijcis, atque hederas, mollia serta, meas?
Nil mihi vobiscũ est. satis est, si cætera desunt,
Inuidiam merui, nec pudet esse reum.
Degeneres animi, lepidis gens inuida curis,
Nil mihi vobiscum est: me meus ardor agit.
Me procul in saltus, habitataque culmina quondam
Vatibus innocuis ruraque, ducat Amor:
Quo vocat accensos Erato formosa poëtas,
Et Veneri blandam jungit amica manum.
Ganda faue: tibi sacra fero. sternutat Apollo,
Ominaque à dextra candida reddit auis.
Ipsa Venus nuper niueo subriserat ore,
Et tulerat numeros ad sua tecta meos.
Lætaque viderunt mortales numina curas,
Carminaque attentos detinuere Deos.
Et mea nunc toto jactantur carmina cœlo,
Et mea festiuus carmina discit Amor.

Scilicet

Scilicet audendum est. tenui transnabimus aura,
 Summaque rademus littora. Liuor abi.
Quam iuuat angustis animum submittere rebus,
 Æquaque naturæ dicere posse meæ.
Innocui lusus Musarum, vmbrosaque tempe,
 Et teneræ myrti, caussaque amoris amor,
Famaque, qua doctæ Veneris non aspera genti
 Crederis æterna cingere fronde caput;
Vos sequimur. via rara iuuat, nec cognita vulgo.
 Hoc satis est. arctum Musa teramus iter.
Sat mihi sit blandis aliquid dixisse puellis.
 Hæc mihi gens iudex, hæc mihi lector erit.
Hinc veniat laurus: satis hæc victoria nobis.
 Militiæ maneat terminus ille meæ.
Non tamen vt toti nequeam dare lintea vento,
 Aut mea sub duro pondere cymba gemat.
Iam mihi Burdenos mens est deducere Diuos
 Altius & laudes armaque prima virûm,
Ingentesque in bella animos, & parta trophæa.
 Nec tamen hic paruus nil sibi poscet Amor.
Dicam casta tuos formosaque Ruppia vultus,
 Et teneros mores ingeniumque Deæ.
Ruppia ter felix animi: tibi maximus ille
 Succubuit, quamuis victor in hoste foret.
Succubuit, roseisque genis sanctoque pudori,
 Tantaque tam paruus pectora flexit Amor.
Ille, feros & adhuc stillantes sanguine vultus,
 Ibat in vberibus ponere Nympha tuis.
Ibat & audaces animi deponere motus.
 Sic Phœbum didicit tactus amore pati.
Illinc Iuliades nostro sese extulit æuo,
 Et nimio ingratam lumine fecit humum,
Dignior illustres inter vixisse Quirites.
 Haud capiunt tantos sæcula nostra Deos.
O animæ, o Brenni genus, inuictique nepotes,
 Fortunæ o tristi fulmine tacta domus,

Fatorum o domitrix, æterni Cæsaris vmbra,
  Hinc decus, hinc nobis surgere pergat honor.
Iam mihi mens circum trepidis subsultat anhela
  Motibus, & primo laudis amore calet,
Scintillasque animo nec lentos concipit ignes,
  Et rapiunt pronam ventus & vnda ratem.
Liuor abi: rege vela pater cursumque poëtæ
  Iuliade. vates regia turba sumus.

ELEG. II.

Ad Nicolaum Heinsium e Gallia reducem.

ERgone tam gratas potuisti linquere terras,
  In Batauosque, Heinsi, non abiture venis?
Hactenus in nostris potuisti hærere pruinis,
  Nec tua mitis adhuc pectora flexit amor?
Liuia iam mœstis lachrimam destillat ocellis,
  Et queritur fluxam sola relicta fidem.
Dinumerat cunctas, miseranda, ex ordine noctes,
  Dinumerat cunctos, sola relicta, dies.
Forsitan & pontum lachrimans prospectat & vndas,
  Quotque videt puppes, tot putat esse tuam.
Et modo crudeles caussatur nescia ventos,
  Et modo turbatas nescia culpat aquas.
Et modo rumores populi scrutatur & horret,
  Perfidiæque omnes damnat iniqua viros,
Et modo de Batauis scrutatur multa puellis,
  Et formæ metuit tædia prima suæ.
Sæua Venus, quantis iactatur pallida curis!
  Sæua Venus, quantum pectora versat Amor!
Tu procul horrentem metiris perfide Rhenum,
  Et nimio vinctam frigore curris aquam.
Hic vbi turba leuis teneri glomerantur amantes,
  Et sequitur socium iuncta puella virum.
Hei mihi, si nescis, media Venus errat in vnda.
  Materiem culpæ quam dabit illa tuæ!

Aspi-

Aspicies pulchras celeri pede currere Nymphas,
Et cupies saltem iungere posse manus.
Ah miser! atque hic dum pedibus talaria nectes,
Officij precium basia forte feres.
Interea longas queritur tua Liuia noctes,
Et nimium tarde pergere solis equos.
Scilicet ignorat Batauas tua Liuia lymphas:
Vt Venus in medijs ignea regnet aquis.
Ah tibi cor circum glacies tenet: ah tibi pectus,
Quæ Batauis vinxit flumina, vinxit hyems.
Ferree, si te nec lachrimæ mouere, nec illa
Brachia, quæ collum detinuere tuum.
Ferree, si te nec gemitus tristesque querelæ,
Quæque suos pôterant tangere verba Deos.
Cum male turbato nimijs singultibus ore,
Defuit in voces vltima lingua suas.
Cum tibi pro verbis, tepido modo basia vultu
Detulit, in vultus tota soluta tuos.
Sedula cum mœstos genitrix vix sisteret imbres,
Adderet &: reducem iam feret ille pedem.
Ille pedem referet? media qui lentus in aula
Crudeles aquilas, Martia signa, gerit?
Iupiter! vt cuncti potius pereatis amantes,
Quam fundat lachrimas vna puella suas.
Scilicet hic gaudes patriis succurrere Belgis,
Et spolium victo victor ab hoste petis.
Hoc quoq; iam spectas, Veneris languescat vt ardor,
Eque tuo sensim pectore pulsus eat.
Falleris: audacem sequitur Venus aurea Martem:
Semper amatori proxima Diua suo est.
Hic quoque, si nescis, læsos vlciscitur ignes,
Hic quoque, si nescis, dura grauisque venit.
Dij faciant, ipsum cum iam contendis in hostem,
Hic subeat vulnus quod tibi fecit Amor.
Hic subeat vultus, subeant oculique genæque,
Quæ prima ardoris causa fuere tui.

Hic ſubeat, qualis primum tibi viſa placebat,
Cum rudis ignoto læſus ab igne fores.
Protinus occurrent anteactæ gaudia vitæ,
Et fugiet firmam non ſatis haſta manum.
Iicet, horrentem galea complectere vultum,
Et ſubeat geſtus tota Meduſa tuos:
Læſa Venus iuncto ſua fert veſtigia paſſu.
Et ſequitur greſſus, corpus vt vmbra ſolet.
Nos, Veneris pia gens, faciles ſectemur amores,
Et gremium dominæ ſint mihi caſtra meæ.
Hic ego crudeles contemnam fortiter enſes,
Cunctaque quæ fuerint ſpicula miſſa, feram.
Diua Venus, Veneriſque leues faueatis Amores:
Hæc ſeries vitæ tota futura meæ eſt,
Gaudiaque, & mites obliquo lumine riſus,
Inuideant ſomnis claſſica rauca tuis.
Me tantum capiant inſani obliuia belli;
Solaque pax Belgis nunc aliena veni.
Hoc mihi pro pietate mea concedite Diui,
Rus procul vt patrium paruaque tecta colam.
Heic maneam, & mea Vita ſimul. ſic currite fata.
Diuitias alius ſperet, & arma gerat.

ELEG. III.

Ad Iacobum Viſcherum.

QVid toties, Viſchere, meos inquiris amores,
Nec pateris flammam diſſimulare meam?
Scilicet obductus melius conſumitur ignis:
Vult ſua celari nomina cautus Amor.
Lesbia vix nota eſt teneri formoſa Catulli,
Et melius cœcum Cynthia nomen habet.
Sic referet Roſſam quam neſciet omnis amator,
Sic aliis olim, ſic ſibi verba dabit.
Hactenus inſtabis: de nomine deprecor vno,
Cætera ſi tacito non licet eſſe mihi.

Inclyta

Inclyta Lugdunum nostros sibi vindicat ignes:
  Illa mei causas prima furoris habet.
Hic lepidi casses intentaque tela iuuentæ,
  Primaque militiæ castra fuere meæ.
Cedite Pierides, vestra Venus errat in vrbe,
  Virgineas sedes occupat hostis Amor.
Non ego peccaui, si me Deus abstulit alter,
  Alteriusque oculi si rapuere meos.
Phœbe pater, tuto si non licet esse poëtæ,
  Da veniam, melius miles Amoris ero.
Dousa meus sæuos hic olim reppulit hostes,
  Luminibus quamuis saucius Ida tuis.
Forsitan hoc fatum domini, complectitur vrbem,
  Et fuit exemplum ciuibus ille suis.
Me similis languor sperataque pestis ademit,
  Seu series fati, seu fuit ira Dei.
Tertia iam messis, totidem se frigora laxant,
  Cum, miser, ignoto vulnere tactus eo.
Quos ego non gemitus, quæ non suspiria fudi?
  Opposuit solas questibus illa fores.
Obstupui primum lepido percussus ab æstu,
  Et metui flammam sollicitare meam.
Non aliter charæ thalamis inclusa parentis,
  Ad gremium matris casta puella sedet,
Quam nondum tetigit lentis Cythereïa curis,
  Nec tepido strinxit vulnere primus amor.
Dum recolit pensum, dum se miratur in illo,
  Nescia fallaci vulnera fecit acu.
Ingemit extemplo: nec adhuc de vulnere certa est,
  Sed subitus primum pectora terror habet.
Vix equidem sensi dubio correptus ab igne,
  Ipsaque dum metuo spicula, vulnus alo.
Sic venit in casses quos non bene linquit alauda:
  Ipsaque quæ vitat retia tangit aper.
Simplicitas nocuit, nocuit vicinia nobis,
  Et volui damno proximus esse meo.

Quid tibi de vultu referam? quid cætera dicam?
Dij faciant soli pulchra sit illa mihi.
Displiceat cunctis, satis est quod conuenit vni.
Hac specie formam vindicat illa suam.
Non Helenen laudo, de qua se jactat adulter
Atticus. & rursum Troicus hospes habet.
Quæ placuit, Menelaë. tibi, placet omnibus olim:
Nunc quoque riuali non caret illa suo.
Quis Paridem damnat, nisi sit vesanus & excors?
Innocuas Thesei quis negat esse manus?
Si sapis, Atride, quisquis peccauit in illa
Coniuge, judicium comprobat ille tuum.
Nos sapiens damnet, sapiens nos culpet amator,
Nec facile absoluat, nec, bene, dicat, amas.
Non mihi concordes ad publica verba Quirites,
Nec populus iudex experiundus erit.
Rex Amor est: plebem Venus aurea negligit. odi
Alterius placitum, dum placet illa mihi.
Si breuis est multis, longa est quæ sufficit vni:
Legitimus formæ crimina pensat amor.
Cætera conueniunt: aliquot superamur ab annis,
Dispereat vanas qui numerabit opes.
Non mihi sors fasces, non dotes imputat vllas,
Nec volui cœcæ debitor esse Deæ.
Hæc quoque Dij præstant, qui me fecere poëtam.
Dos hederæ nobis, dos mihi carmen erit.
Cætera cognosces: fine nomine nomen habebis,
Nec poteris flammæ nescius esse meæ.

ELEG. IV.

Ad Ioannem Forestium.

POsceris ad festas epulas cupiente puella.
Vlterius tuto non licet esse tibi.
Hactenus in solis, Foresti, tempora Musis
Omnia ponebas, & bene tutus eras.

Quid

Quid facis infelix? medios cur tendis in ignes,
Et properas fatum præcipitare tuum?
Define festiuæ nimium confidere turbæ,
Dum rudis est ætas, & rude pectus habes.
Scilicet æquæui si speras vulnus Amoris,
Et pueri tentas tela cruenta Dei;
Non totidem tibi terga boum quot sustulit Aiax,
Non septem geminum spicula sistet onus.
Spicula, si nescis, oculis sparguntur ab illis,
Et melius Teucro pectora tangit Amor.
Perculit instantem patriæ Briseis Achillem,
Seque oculis vlta est ipsa puella suis.
Vulneribus nullis, nullo penetrabilis ictu,
Cum faciem Nymphæ vidit, inermis erat;
At tibi sordebunt, doctorum gaudia, chartæ,
Et tibi tam longe carminis autor erit.
Nec bene desuetam repetes ad carmina mentem,
Nec bene Musarum sollicitabis opem.
Omnia deficient: quid enim non perdit amator?
Ingenio sensim destituere tuo.
Nec tibi deliciæ nec mollia carmina vatum,
Nec tibi tam gratus magnus Homerus erit.
Omnia mutantur: facies venit altera rerum,
Cum semel ignauus serpere cœpit amor.
Sic ipsi voluere Dei, sic sidera: nostrum
In gremio fatum pulchra puella gerit.
Iupiter insano toties percussus ab igne,
Fatidicas illic viuere dixit anus.
Delia narratur, de virginitate toroque
Tres dominas fati consuluisse Deas.
Atropos assensit, voluendaque fila sorores
Pensaque fatales explicuere manus.
Venit, & exponens dubio sua fata parenti,
In patrios vultus collaque lapsa fuit.
Iupiter arrisit, faciemque amplexus & ora,
Hic totidem Parcas filia, dixit, habes.

Hoc quoque ius nostris superi tribuere puellis,
Materies illis ludibriumque sumus:
Nec tibi,si vellent, superi succurrere possent:
Iupiter ardori defuit ipse suo.
Fabula narratur (nisi quatenus omnia vati
Scire licet) magnis non nisi nota Deis.
Iupiter imberbis,nec adhuc a fulmine dictus,
Fulmine seposito factus amator erat.
Tactus erat primo teneræ Iunonis amore,
Nec pro germana cœpit habere Deam.
Viderat hoc quondam senior Saturnus in illo,
Sed poterat casto crimen amore tegi.
Sæpius accedens Cybele laudauit vtrumque,
Et pietas visa est digna fauore poli.
Sæpius amborum conspexerat oscula furtim:
Oscula tunc signum simplicitatis erant.
Suspicio nondum diuosque hominesque tenebat:
Vltimus erroris terminus ille fuit.
Nunc sceleris metus in scelere est.diffidere gaudet,
Inque alio mores quisque timere suos,
Interea crebro suspiria ducere cœpit,
Et lepidus cœpit tangere corda furor.
Quaque suos gressus tacite germana ferebat,
Huc etiam gressus contulit ille suos.
Iuerat huc Iuno:subito concessit eodem
Iupiter.assedit:iunxit & ille latus.
Oscula poscebat.sed sola quid oscula possunt?
Nec satis e voto res ea visa fuit.
Oscula figebat:sed quid post oscula posset
Nescijt,& morbum cœpit amare suum.
Quid faceret? læsos macies exhauserat artus,
Nec vigor in toto corpore priscus erat.
Quid faceret? narrat Cybele sua vulnera matri,
Nec mora, Saturno rettulit illa suo.
Protinus admouit senior sua lumina Chiron,
Et trepidam cœpit sollicitare manum.

Audijt hoc curua latitans in valle Prometheus,
  Caucaseam nondum pascere iussus auem.
Vtque fuit primum teneri consultus amoris,
  Risit, & ad matrem iussit abire suam.
Corycidas rupes, Themis,& loca dicta Camœnis
  Postmodo,Bœotam forte tenebat humum.
Hic superis responsa dabat:non Delphica saxa,
  Scilicet,aut vlli cognita laurus erat.
Paruit infelix. Themidis delubra petuntur.
  Templa Deæ, cespes stramine tectus erat,
Huc vbi peruentum est,humilem complectitur ædem
  Iupiter,& fulmen ponit ad antra suum.
Reddita vox luco est: vocem audiuere sub antris
  Naïdes,& vultus occuluere Deæ:
Hoc Iuno quod poscis habet:gremioque sub illo,
  Quas petis hic sortes,& tua fata gerit.
Obstupuit cœca perculsus imagine vocis
  Iupiter:& tantæ simplicitatis erat,
Rursus in amplexus Iunonis fertur,vt ante,
  Et lepide vultum iungit,vt ante,suum.
Vtque nihil desit, velamina ponere iussit
  Ad thalamum : vestes iussa reponit humi.
Sic pariter iuncti iacuere sub arbore quadam:
  Dum simul in somnum lapsus vterque fuit.
Nil tamen vlterius potuit,rursusque recessit,
  Et nondum didicit,quid sibi vellet amor.
Nunc quoque nesciret, toties neque factus adulter
  Implesset proprio sanguine turpis humum.
Capra viam monstrauit anus,fidissima nutrix:
  Hoc cœlum officio fida ministra tenet.
Crimine nunc quiuis proprios præteruenit annos,
  Et metuit sæclo castior esse suo.
Tu quoque,Foresti,nimium peccabis in vna,
  Si pereas æui commoditate tui.

ELEG. VI.

Ad Ianum Dousam.

NOrdvicum mea Vita petit. secedite Musæ,
Sacraque Musarum mœnia, Leyda vale.
A Dousa locus ille calet. non possumus esse
Criminis immunes hic vbi regnat Amor.
Credibile est illic veteres pendere sagittas,
Credibile est parui tela cruenta Dei.
Credibile est aliquos & nunc superesse calores,
Aut tenuem flammam nominis Ida tui.
Dousiades Musæ, nimium male cognita nobis
Turba, meus vobis omnia debet amor.
Sciuimus hæc primum per vos impune licere,
Et placuit crimen, si modo crimen habet.
Cætera distamus, genio distamus & annis:
Hic similes erimus, maxime Dousa, tibi.
Atque aliquis nostros pariter componet amores,
Et comitem Rossæ se dabit Ida meæ.
Non animum aut fasces, non longi sanguinis ortum
Priscaque maiorum nomina censet Amor.
Iupiter aurato Danaes flagrabat amore,
Captus ab agresti Naïde Daphnis erat.
Ille suum multo terrebat fulmine mundum,
Hic stipula sparsas conciliabat oues.
Nec minor hic fuit arte sua, nec maior olympo
Iupiter: in partem pauper vterque fuit.
Defuit ambobus quantum speraret vterque,
Nec magis hic felix, nec minus alter erat.
Dite quid inferius, vel quid Ioue celsius extat?
Hos quoque, qui iungit cætera, iunxit Amor.
Iupiter, & toto superis qui dissidet orbe,
Incaluit quondam tactus amore pari.
Persephone cunctos commouerat ordine Diuos:
Inter amatores Pan quoque forte fuit.

Si

Si qua fides Graijs, Graij cecinere poëtæ,
Accedunt Cererem, suppliciterque rogant.
Discrimen Deus omnis habet, sed Iupiter ingens,
Cui mare, cui cœlum, totaque paret humus.
Cætera gens surgunt animis, & quisque minorum
Spe dominæ pro se, Iupiter esse putat.
Consilium petiere sibi responsaque Diuûm:
Pars Libyci quædam templa Tonantis adit:
Pars Clarias lauros, pars Delphica consulit antra:
Omnia suspensos detinuere Deos.
Risit Amor, motasque puer suspensus in alas,
Et mihi sunt voces, & mihi laurus, ait.
Responsumque dedit. SVPERI NISI VINCITIS, inquit,
TERTIA CVI SERVIT REGIA, PRIMVS ERIT,
Dixerat, & blandas teneræ genitricis in vlnas
Labitur: euentus res habuere suos.
Prima Iouis sors est: Cereris mox filia Diti
Nubit, & obscuram nunc quoque seruat humum.
Scilicet ex illo miseri speramus amantes,
Nec bene discrimen ferre putatur Amor.
Inuenit ex æquo similes aut efficit omnes,
Cypridis & pueri vulnus & ira Dei.
Tu quoque vel fati comites aut accipe casus.
Ingenium sequimur, maxime Dousa, tuum.

ELEG. VI.

TErtia maturis exacta est messibus æstas,
Tertia jam tristi frigore sæuit hyems,
Cum mihi crudeles primum placuere furores,
Cum me, Rossa, tuus tangere cœpit amor.
Et volui demens, & tam patienter amaui,
Et mihi mens constans & sine labe fuit.
Interea duræ toties fastidia linguæ,
Et gemui fastus, sæua puella, tuos.

Scilicet

Scilicet infelix, cui solo nomine notus,
  Eque poëtarum lusibus esset amor.
Sic aliquis fratrem sequitur, sic nupta maritum,
  Sic sequitur matrem filia parua suam.
Ah miser est, quisquis pietatem credit amorem,
  Et simplex animi sub juga prima venit.
Nec pariter cunctas quas aspicit odit amatue,
  Aut pariter cunctas iudicat esse suas.
Æthera sic quiuis, sic pulchri lumina solis,
  Sic aliquis totam cernere gaudet humum,
Sideraque, & magno quicquid miramur in orbe:
  Omniaque hæc quiuis, singula nullus habet.
Cur dominæ quisquam, non, vt videt omnia, vultum
  Aspicit? anne oculi crimen amantis habent?
Cur aliquis solam sibi demens spectat amicam,
  Et sua priuato lumine censet amor?
Cur aliquis pro se formosam iudicat vllam,
  Nec furias omnes, aut putat esse Deas?
Cur aliquis nomen dominæ distinguit ab hoste,
  Et placet hæc nobis, displicet illa magis?
Scilicet angusto nimium concludimur orbe.
  Iudicio peccat qui patienter amat.
Hinc furor est. quiuis cunctas impune puellas
  Diligit aut cunctas negligit: vna nocet.
Nil poterunt omnes, nec sunt in crimine centum
  Vt pereas: caussas vna furoris habet.
Despicias vnam, centum prudenter amabis.
  Vt valeas, nullas excipe: sanus eris.
Priamides nondum fatali tactus ab igne,
  Pauper erat: tectum monsq; nemusque dabant.
Hic faciles Diuas & numina ruris amabat,
  Et totidem dominas quot numerabat oues.
Dum perijt quauis, nunc hanc nunc ibat ad illam;
  Nec fuit infelix, nec sine mente fuit.
Vnius aspectu, bellum sibi vexit & vrbi,
  Atque eadem patriæ flamma virique fuit.

Quis

Quis furor est multis aliquem præponere vultum,
Et tibimet voto velle nocere tuo?
Sic pereunt omnes: sic Lesbia torsit amantem,
Et quæcunque aliquod carmine nomen habet.
Gaudia de multis rapuit sibi quisque puellis:
Exitium cuiuis vna puella fuit.
Hoc meruit, quisquis Venerem concludere primus,
Et volucrem voluit vincula ferre Deum.
Errat & exultat, leuibusque innititur alis,
Nec modico claudi limite gaudet Amor.
Legibus angustas nostris sibi sumpsit habenas,
Et quæ non didicit vincula ferre, tulit.
Nunc furit in quemuis, pariterque vlciscitur omnes,
Omnibus in pœnas vtitur ille suas.
Nos sumus immunes sceleris. cur plectimur vna?
Alterius cur nos crimine fata premunt?
Si merui pœnam, pœnam non deprecor vllam.
Si placet, exemplum solus amoris ero.
Hoc quoque si plus est, placeat mihi quælibet, oro.
Da numerum saltem: non placet vna mihi.
Cur magis hæc, minus illa mea est? non deprecor (omnes,
Et satis est domina posse carere mea.
Tot mihi sint gratæ quot sunt vbicunque puellæ,
Et veniat multus, sed minus vrat Amor.
Omnibus opponit miles sua pectora telis,
Et melius cunctas nauita sulcat aquas.
Nos quoque, si fas est, superi, flagremus vbique;
Non alius nostri terminus ignis erit.

ELEG. VII.

Fabula ex occasione phallorum, qui in littore Batauico reperiuntur.

Plurima nescimus. Deus est quodcunq; videmus:
Dissimulant causas omnia nata suas.
Nec fluuij dulces, nec sunt sine numine pisces:
Et Thetis, & Thetidis littora numen habent.

Plus

Plus tamen occultis medici vidiſtis in herbis,
Miraque Naturæ ſemina ſeruat humus.
Nec modo gens Nili toties redeuntis eodem,
Nec modo fœcundus munera mittit Arabs.
Nos quoque, ſideribus quanuis damnataque cœlo
Et prope Neptuno ſubdita terra ſumus;
Eruimus phallos Bataui. vel littora cerne,
Qua ſuus a Cattis nomina vicus habet:
Inuenies, hoſpes, patriæ miracula noſtræ,
Et tacitæ plenam relligionis humum.
Quæſieram cauſas: lepido Venus annuit ore,
Notaque quæ neſcis iam tibi dixit erunt.
Tempus erat cum nox albenti cedit Eoo,
Pallidiora ſuo cum facit aſtra die,
Cum dubia feſſi luduntur imagine ſenſus,
Veraque vel vero proxima ſomnus habet;
Conſtitit arridens demiſſis leniter alis,
Paruaque ſuccinctus ſpicula, paruus Amor.
In manibus myrtus, myrtique e fronde corolla,
Et, bene ſi memini, parua tabella fuit;
Annales Cytherea tui: qui priſca Deorum
Sæcula, per faſtos continuata dabant,
Primaque narrabant ſurgentis tempora mundi,
Sideraque, & cœli cuncta tegentis opus:
Omnia quæ primo ſenior Saturnus habebat,
Et facilem nulla lege regebat humum:
Donec terra ſuo ſenſim deflexit ab auro,
Et ſocios vitæ non meruere Deos.
Iupiter interea Dictæo creuit in antro,
Et miſeræ furtum dulce parentis erat.
Quæ bene tam nato quam non bene fida marito,
Fecit ad hæredem ſceptra venire ſuum.
Blandus Amor victum paulatim venit in orbem,
Et Venus e ſpuma nata parente fuit.
Ad Venerem natam bis ter tria ſæcla feruntur,
Et totidem menſes, bis totidemque dies.

Nam

Nam neque tum leges socialia pacta maritæ,
  Nam neque tum castæ coniugis vsus erat.
Sed pariter tellus hominem plantamque ferebat,
  Atque eadem puerum pomaque sylua dabat.
Quilibet infantem pariter glandemque legebat,
  Et genitrix quercus vna duobus erat.
Pulchra Venus tandem pecudes hominesque ferasq;,
  Et placido mixtas fœdere iunxit aues.
Pulchra Venus feros fecit superesse nepotes,
  Et similem docuit quemque creare sibi.
Venerunt teneræ genialis turba puellæ,
  Spiculaque occulte spargere cœpit Amor.
Omnia cesserunt (quid enim non cederet illi,
  Blandius & quo nil fortius orbis habet?)
Omnia cesserunt: cedit Cythereia mater,
  Quæque solet cunctos lædere, læsa gemit.
Mulciber hanc cœpit Siculis præferre caminis,
  Et calidum toto pectore vulnus alit.
Plus Lipare, tota plus hoc accenditur Ætna,
  Et veteres curas pectore pellit amor.
Omnia cessabant, flammamque extinxerat ignis,
  Nec solitum quisquam continuabat opus.
Sub pedibus frustra folles iacuere soluti,
  Forcipe cum lapso lapsa iacebat aqua.
Iam metuit furuus, metuit iam claudus haberi,
  Et vitium mallet dissimulare suum.
Illa quidem nollet, quoties fuligine pectus
  Aspicit & nigras ignibus esse genas:
Sed veteres miratur opes. & regia Iuno
  Adfuit, & mentem conciliauit anus.
Dicta dies aderat: thalami de more petuntur,
  Quas Charitum docta pinxerat arte labor.
Sponsus erat Bronta nudoque Pyracmone cinctus:
  Cum reliquis Veneri iuncta Thalia fuit.
Adueniunt, domino que suo deducitur vxor:
  Vix superi risum continuere suum.

Oscula pacturus, Venerem fuligine tinxit;
  Ad choreas voluit pergere, claudus erat.
Vix lachrymas tenet illa suas: sed proximus illi
  Mars fuit, & priscam spondet amator opem.
Iam nouies pulchræ defecerat orbita Lunæ,
  Et nouies plenis Luna redibat equis:
Cypra fit mater. puerum pulcherrima Nymphe
  Excipit, & casta fertque fouetque manu,
Ostenditque Deæ. nihil est formosius illo,
  Et poterat natum noscere Diua suum.
Ora rubent illi, vultus ardere putares:
  Hoc habuit patris, cætera matris habet.
Vix tribus exceptis completus mensibus illi
  Et tribus exceptis solibus annus erat;
Auersatur humum. leuibusque innititur alis,
  Et volucri veras corpore vincit aues:
Nec gremio Nymphæ, nec iam manet ille parentis,
  Sed volat. & syluas ruraque sola petit.
Prospera lux aderat Saturni nomine dicta,
  Qua veterem mendax Græcia cantat Opem.
Festa petunt Diui: Cretensem Mulciber arcum,
  Et pharetram puero telaque Cypris emit.
Arripit ille arcum cupide tractatque sagittas,
  Et propera versat terque quaterque manu.
Sic abit, & primum defigit in arbore telum,
  Qua spoliata suis frondibus arbor erat.
Vt tetigit, tacti frondescunt vndique rami,
  Et sterilis circum gramina fundit humus.
Paulatim maiora petit, pecudesque ferasque
  Et volucres certa cuspide figit aues.
Mox petit & Diuos. fiducia crescit ab vsu,
  Et faciles ipsa firmat ab arte manus.
Mox etiam tectus, mox cœcus mittere cœpit
  Tela: sagitta suum missa cucurrit iter.
Sæpe vbi per cœlum grassatus & aëra, quenuis
  E superis vellet lædere, læsit auum.

Iupiter in cygnum vel se conuertit in aurum,
Et superi regem non habuere suum.
Sæpe vbi vel Nympham vel credidit esse puellam,
Protinus emisit spicula: mater erat.
Sæpe sui Cypris gemuit de vulnere nati,
Sæpe fuit nati cuspide læsa Venus.
Plus tamen infelix miserum dilexit Adonin:
Hunc amat, hunc solum nocte dieque videt.
Quis puerum nescit, natum pariterque nepotem
Patris, & e misto sanguine crimen aui?
Exuerat pondus pariterque in stipite formam
Myrrha, simulque eadem mater & arbor erat.
Natus Adonis erat: pariture ex arbore Myrrhæ
Fœmineam Dryadum turba tulistis opem.
Excipiunt teneris nascentem Naides vlnis,
Et lachrymis tingunt mollia membra suis.
Omnibus occurrit fatum miserabile matris,
Et furor & facinus, & malesanus amor.
Sed puer hæc nescit. tenera est & debilis ætas,
Nec quicquam pœnam quo mereatur habet.
Ergo abeunt, Nymphasque vocant e montibus: illæ
Continuo cunis imposuere suis.
Sic abeunt anni (nihil est velocius illis)
Et puer exiguo tempore virque fuit.
Et facies supra genus est, & moribus annos
Anteuenit: scires posse placere Deæ.
Et studio Nymphas testatur, & ore parentem,
Et latebras solas antraque sola petit.
Mox sequitur Pœben, humerisque e mollibus arcus
Et pharetra à tergo non graue pendet onus.
Æstus erat, currusque Dei qui temperat horas
Plus media cœli parte tenebat iter,
Aruaque torrebant violenti terga leonis,
Et nimio cursu fessus Adonis erat.
Fons erat illimis, qui summo e culmine montis
Exiguam prono rore trahebat aquam,

Quæ Satyro nulli, non ipsi peruia Phœbo,
Finitimas tantum lauerat ante Deas.
Arborei circum donabant frigora rami,
Cingebat gelidam pinus & vlmus humum.
Hanc petit infelix, gelidaque vt sedit in vmbra,
Ponit humi vestem: cætera pinus habet.
Mox dubio summam prætentat corpore ripam,
Et tangit gelidas,& pede tentat,aquas.
Aspicit astantem posito velamine furtim
Cypris, & vt stanti proxima forte fuit,
Protinus exarsit, nec enim Dea mollior vlla est,
Et flammæ veniam Mulciber ipse daret.
Viderat intonsos pueri pendere capillos,
Et teneros vultus collaque digna Deo,
Oraque quæ primo signabat flore iuuentus
Aurea: nec pubem dissimulabat aqua.
Talia sunt primum decussa cydonia ramis,
Aspera quæ nondum sollicitauit hyems.
Vlterius nequijt sua gaudia ferre Dione,
Sed puerum posito victa pudore petit.
Addidit & fraudem, summæque in margine ripæ
Constitit,&,salue, quisquis es, hospes, ait.
Da veniam nobis: sæpe hic meus esse Cupido,
Sæpius hac fertur tingere corpus aqua.
Et memini nuper profugum reperire sub illa
Arbore: qua steterat forte cypressus erat.
Scilicet ex illo facilem possedit Adonin,
Nec puer agrestis difficilisque fuit.
Sed fugit & refugit luditque potentia fati,
Et dubios casus alea sortis habet.
Inuida Persephone simili succumbit amori:
Mars odij veteris semina læsus alit.
Persephone quod Cypris amat, Mars odit Adonin:
Plus odio nocuit quolibet alter amor.
Persephone nigro puerum transcribit Auerno,
Nec renuit Mauors: inguina rumpit aper.

Excidit

Excidit infelix animo Cythereïa mater,
Inguinaque vt fuerant saucia mandat humo.
Inguina succrescunt, vt erant, veteremque figuram
Quæ fuerat phalli, nunc quoque bulbus habet.
Dicitur hic sæuos animorum auertere morsus,
Et rabiem dentis liuida turba tui.
Quod propera legisse manu Medea putatur,
Sub sterili clausum cum tegeretur humo.
Vtque erat in cœlum leuibus sublata quadrigis,
Cum fugeret terras hospite læsa suas;
Excidit e medio pyxis scelerata lacerto,
Excidit, & noster cuncta recepit ager.
Quæ memores seruant Batavi, quos publicus hostis
Turpiter obliquo lumine spectat Iber.
Hactenus: & somnus pariter pariterque Cupido
Effluit e digitis visaque cera meis.

ELEG. VIII.

De quadam.

SIt procul hinc, si quæ nimium concedit amanti,
Nec meminit munus pulchra puella suum;
Nec negat infelix, & si quid forte rogabis,
Annuet, & tanquam brachia victa dabit.
Sic ego vix capto subduxi vincula collo,
Sic mea libertas pene sepulta fuit.
Deperij quandam (res est notissima multis)
Quæ formosa satis, nec male culta fuit.
Oscula tentaui, dedit oscula: plura; negauit:
Coniugij texi nomine: dixit, erit.
Obstupui, nimiumque, inquam, pudibunda dedisti.
Incipiam partes ipse subire tuas.
Hoc satis est, si sperat amans: tu disce negare,
Et melius formæ iura tuere tuæ.
Aut ego nil poscam, vel tu nil redde petenti.
Hoc satis est, partes seruet vterque suas.

Si dederis nunquam, satis est promittere semper;
  Sic stabilis certa lege manebit amor.
Si dederis semper, nil iam concedis amanti,
  Nec mihi quod poscam, si nihil obstet, erit.
Omnia si poscam, veniat pars altera tantum:
  Quod superest, donis ipsa relinque tuis.
Si cupiam noctem, satis est si basia reddas:
  Oscula poscenti bis duo, deme duo.
Sic mihi sit semper quod amem, quod ludere possim:
  Materies operis sit precor illa mei.
Cur ego nil optem nisi quod concedere possis,
  Nec veniat votis vlla repulsa meis?
Eripies nobis cum carmine carminis ansam,
  Si dederis nobis omnia, mutus ero.
Si Nemesis nunquam vel Delia pulchra negasset,
  Quis legeret lusus, culte Tibulle, tuos?
Naso diu fuerat sine carmine. plurima cœpit
  Poscere: sic totum scribere cœpit opus.
Plurima dum poscit, dum nunquam blanda Corinna
  Annuit, hoc ipsum grande volumen erat.
Quæ facilis cuiuis quiduis permittit amanti,
  Rustica vel stulti militis vxor erit.
Hoc decet vxores: satis est formosa puella,
  Si dare iussa, negat; non dare iussa, dedit.
Nuper eram, memini, lepidæ conuiua puellæ:
  Hoc etiam præsens tempore Rossa fuit.
Basia poscebam paucissima: Rossa negauit.
  Nil petij: vultus iunxit amica suos.
Scilicet hæc voto gens est contraria nostro.
  Fac blandam & facilem, protinus ibit amor.
Hoc teneros vates tenuit semperque tenebit
  Quod nocuit: damnis turba beata sumus.
Sæpe ego cum possem facilem exorare puellam,
  Difficilis mentem cœpit habere meam.
Pomaque cum possem demissis carpere ramis,
  Altius ascendi: causaque nulla fuit.

Quam

Quam miser est quem pascit amor, qui pinguia fata
  Possidet, & nunquam quo crucietur habet.
Si licet & fas est, plus est sperare puellam:
  Iudice me voto res minor illa suo est.
Cur aliquis limen formosæ seruat amicæ,
  Sæuaque cum nota coniuge bella gerit?
Nempe quod hæc tantum speratur, at altera nostra est.
  Illa suis grata est moribus: illa fuit.
Est mihi quæ placeat, quam non contemnere possis;
  Sit facilis, dotes destruet ipsa suas.
Tu quoque vel differ, vel ne concede, quod opto;
  Si mea iam nolis esse petentis, eris.
Diximus, erubuit: blandosque vt flexit ocellos,
  Nolueram leges ipse tulisse meas.

ELEG. IX.

In obitum Iani Dousæ.

HActenus, vt decuit, lepido succumbimus igni,
  Et sequitur ventum nostra carina suum.
Da veniam, Cytherea, nouũ vel quære poëtam,
  Cui sua festiuus vela ministret Amor,
Cui faciles cursus, cui lenes præbeat auras:
  Hoc satis est nobis dicere, Dousa fuit.
Hæc operis pars summa mei est, hic carminis ordo;
  Non alio post hac nomine notus ero.
Sed tumulum statuam, tumulumque altaria iuxta,
  Et viridi circum cespite surget humus.
Huc veniam, tectumque meum, mea limina figam,
  Huc referam sedes, maxime Dousa, meas.
Hic tibi persoluam, quæ postera sæcula iurent
  Vatibus a priscis scripta fuisse tibi.
Rossa comes veniet, pariterque habitabimus illic,
  Et cineri dabimus debita iusta tuo.
Votaque, cumque suis soluemus basia votis,
  Inque tuo noster nomine ludet amor.

Nec mihi nox ſine te, nec te ſine tempora lucis,
Te ſine nil noſtræ gaudia mentis erunt.
Sic peragam, ſic ſemper ero: dum debita vitæ
Stamina rumpantur deficiantue meæ.
Tum pariter tecum tumulo diſſoluar eodem,
Noſtraque ſubrepent oſſibus oſſa tuis.
Atque aliquis canus, cinerem dum ſpectat, amator,
Temporibus ſoluet florea ſerta ſuis,
Biſque duo fundet ſpumantis pocula Bacchi,
Et faciam lympha virgine tinget humum:
Gandaque Nordvvicumque tuos componet honores,
Noſtraque confundet nomina, Douſa, tuis.
Cætera quæ reſtant, procul hinc deducet in altum,
Ad ſedes alias regnaque paruus Amor.
Hic etiam tecum per roſcida rura vagabor,
Hic quoque iuncta tuis manibus vmbra ferar.
Eſt locus, extremo qua pulcher ab æthere Phœbus,
Æthiopum primo lumine pingit humum,
Fulmine quem tactum Graij cecinere poëtæ,
Seu quia gens ſacra eſt, ſeu quia ſacra colit.
Curia ſtat Veneris, roſeis innixa columnis,
E violis circum lapſa ſuſurrat aqua.
Hic ſedet, & cauſas tenerorum tractat amantum,
Blandaque cognoſcit iurgia, Douſa meus.
Douſa meus cauſas tenerorum tractat amantum,
Sceptraque feſtiua geſtat eburna manu.
Vndique conueniunt Veneris per gramina turbæ,
Et ſtrepitu leni tota reſultat humus.
Hic queritur lentum dominæ fallacis amorem,
Blanditias alter nil valuiſſe ſuas.
Hic tacitum limen, duraſque ad limina voces:
Vulnera priſca refert alter, & alter habet.
Aſſidet, & noxas iuuenum, totidemque tabellis
Cuncta puellarum crimina ſignat Amor.
Douſa meus pœnas vel debita præmia ſoluit,
Præmia vel pœnas, vt meruere, ſuas.

Et modo consistit, geminis modo regna columbis
  Circuit. has Veneris munere semper habet:
Ex quo sæuus Iber Phœbeam clauserat vrbem,
  Dousaque dicturas omnia misit aues.
Huc sequar: huc rerum veniam pars magna tuarum,
  Et referam laudes, magne poëta, tuas,
Gestaque cuncta tibi: quoties frustrauerit ignes,
  Et quoties votum luserit Ida tuum.
A foribus duris quoties exclusus abires,
  Et quoties felix dissimilisque mihi.
Non ego sum vanus, nec cui male credere possis,
  Nec mea musa tibi causa ruboris erit.
Si mihi laus Graiæ non detrectanda Camœnæ,
  Et mea Romanum gloria currit iter.
Iuliades, Brenni deductum a sanguine numen,
  Digna suo proles Cæsare, testis erit.
Vos etiam sanctæ, toties quas plangimus, Vmbræ,
  Officii testes postulat illa sui.
Quod superest coram peraget, cum fata vocabunt,
  Quæ spacium vitæ finiet hora meæ.

DAN. HEINSII

ELEGIARVM

Lib. II.

Adriano Manmakero, Equiti.

SIcut alii aliunde, ita nos plerumque ex ipsis literis remissionem petimus earum: & quam ex intentione animi molestiam haurimus, eam in voluptate studiorum deponimus, quorum oblectationes ipsa eorum varietas suppeditat. Memini in Zelandia cum essemus, quo tum, causa nuptiarum clarissimi amici, aliquot confluxeramus, ijs de rebus crebro incidisse sermones quæ tum agebantur, & hilaritati omnes, quosdam etiam Amori, ne vel nihil vel aliud agerent, litasse. Conuenerant quippe aliquot e sequiore sexu, vt ho-

nesta, ita, non sine genio & sale, quod coagulum optimum nuptiarum esse creditur. Ha sermone, vt fit, & elegantia, animum plerisque oculosque oblectabant. Mihi quid euenerit nescio. certe argumentum in quo luderem inueni: minime operosum & molestum sed quod nuptiali festo conueniret. Ne vel ocium meum plane illiteratum esset, aut a chartis aliena remissio. Equidem, quemadmodum in vita nunquam mihi placuit philosophus qui nunquam risit: ita in scriptis eos probo, qui cum Musis gratias coniungunt, & lepores salua verecundia, venustatem citra obscœnitatem, amant. Rerum naturam mihi vide. multa voluptati tempora, vnum etiam amori dedit. Hyemis austeritatem veris excipit amœnitas, quam amoris tempestatem iure dixeris. Aer quippe magnam omnium parentem suauiter amplectitur. quæ diuini plena seminij, flosculos & herbas vsque ad delicias reddit. Aues, vt leuissima ita candidissima naturæ progenies, ignem suum musice fatentur, & simillimæ poetis, canunt quia vruntur. Nobis vltra oblectationem nihil quæritur, & vt quidam in vino & epulis præter hilaritatem nihil amant, comessationes vero & intemperantiam alijs relinquunt: ita nos fecimus. qui cum Musis Deum hunc coniunximus, cuius causa eas alii relinquunt. Tibi autem ideo hac inscripsi. vel vt saltem agnoscere beneficia videar, quæ non soluo: vel quod optime a maleuolis tueri hac possis, qui occasionem eorum nosti. Vale.

DAN. HEINSII ELEGIARVM

Lib. II.

Ad Hadrianum Manmakerum.

SIc mihi concedat dubiam victoria palmam,
Nec veniat misero Lælia dura mihi.

Sed

Sed qualem sibi speret amans, cui pectora primum
Insolito tetigit vulnere sæua Venus,
Vt nimium faciles admisi protinus ignes,
Et volui demens credulus esse tibi.
Laudabas visæ nondum mihi lumina Nymphæ;
Laudabas oculos raraque verba Deæ,
Quæque verecundo primum districta pudore,
Paulatim meminit lingua diserta loqui.
Obstupui, dubiusque tuis in vocibus hæsi,
Et volui flammas anteuenire meas.
Vesper erat: primas coniunxerat vndique formas,
Nos quoque qui fausto sidere iunxit Hymen.
Nil mihi cum cunctis, placuit pro qualibet illa,
Et puto riuali proxima forte fuit.
Tum vero geminas hauserunt pectora curas,
Et duplices motus mens generosa tulit.
Dispereat, si quis medijs, securus, in vlnis
Alterius, dominæ colla videre potest.
Sic vbi par surgit, trepida gladiator arena
Emicat, & viso cominus ense venit:
Sic ruit in pugnam, totasque exardet in iras
Et subito vires miles ab hoste capit.
Sederat (hoc mœstæ Thetidi donabat) Achilles,
In thalamo, cultu dissimulante virum:
Cum male desertos fleret Menelaus amores,
Et Danaas felix posceret aura rates.
Nil poterat prudens, & erat facundus, Vlysses,
Et populo reditum sic sua fata dabant.
Hectora nescio quis tecto vidisse paterno
Rettulit, & galea tempora dura tegi.
Addidit & vultum, gestusque habitumque furentis,
Nec fors quem premeret dissimulabat equum:
Protinus excussis gremio cum pectine telis,
Impleuit validam Pelias hasta manum.
Me quoque, cum possem stimulos euadere amoris,
Æmulus admonuit, consiliumque dedit.

Altera

Altera lux aderat, pariter conuenimus ambo
 In thalamum, memini, quo mea vita fuit.
Lælia non totos, vt eras, distincta capillos,
 Pandebas faciles officiosa fores,
Spirabant oculi, prærepti munera somni,
 Et species veræ simplicitatis erat.
Tum vero nimium tarde perijsse putaui,
 Et dolui quondam non potuisse capi.
Sic vbi formosam thalamo prodire Lacænam,
 Luminaque aspexit semiadoperta Paris,
Languentesque genas, & adhuc spirantia noctem
 Optauit tenera cingere colla manu:
Protinus Oenonen zephyri rapuere notique,
 Et Phrygios ignes ventus & vnda tulit.
Vos quoque Lugdunum veteresque ignoscite Nym-(phæ,
 Exciderant animo nomina vestra meo.
Nos quoque trans ponti crudelia regna vocamur,
 Nos quoque quo visum est ventus & vnda feret.
Non tamen vt ventos metuam vel turpiter vndas.
 Di faciant tanti Lælia possit emi.
Spectet anhelantem specula riualis ab alta,
 Et timidis clausas sentiat esse vias.
Adnabo dominæ turres & littora nota,
 Qua sua natalem Veria monstrat humum,
Veria cum flammis Groti victura meisque,
 Si modo quid nostrum sæcula sera ferent.
Sat mihi si fidos non aspernetur amores,
 Et leuiter dicat: tu quoque noster eris.
At tibi præsentem cui fas est cernere Diuam,
 Cui tractare oculis commoda nostra licet.
Sic tibi Di faciles & sint in amoribus æqui,
 Nec veniat tristis, sed magis æqua, Venus:
Sic tua formosum circundent brachia collum,
 Cuius ab aspectu luminibusque peris;
Incipe gaudentem monitis formare puellam,
 Et miseri causam semper amantis age.

Illa meo discat paulatim carmine tangi,
Paulatim nimias spernere discat opes.
Et discat superesse sibi: iamque altera cernat
Sæcula: nec vulgi spes velit esse suas.
Audeat a sacris aliquid sperate poëtis,
Et sciat autores vatibus esse Deos.
Non ego te dominamque tuam ventura tacebunt
Tempora, nec blandam quam mihi sistis opem.

ELEG. II.

Dij pereat, quisquis pharetratum pinxit amorem,
Ne populis tantum cognitus esset Hymen,
Qui puero insanas insanior addidit alas,
Et pariter tædam sæuaque tela dedit.
Hinc temere erramus, leuibusque exercita ventis
Labitur & portum nostra carina fugit.
Non satis est castas thalami cognoscere leges,
Et socios ritus, iura marita, sequi:
Fecimus armatas aliquid non velle puellas,
Et vitio nostro est lentus & asper amor.
Optamus dominæ crudelem sæpius iram,
Et metuunt nullas gaudia nostra moras.
Nec simplex animi, nec semper callida tangit,
Nec semper facilis difficilisue iuuat.
Felices nimium, quos non operosa voluptas
Occupat, & lætos innocuosque tenet,
Rustica queis collum grauibus circundidit vlnis
Vxor, & amplexu gaudia certa dedit.
Aspicis ardentes vt ament in gramine tauri,
Et sua de facili gaudia sumat auis.
Nec studium est illis, Veneris nec præmia desunt,
Nec queritur clausas ille vel illa fores.
Quem simul hauserunt, pariter posuere furorem:
Et modus, & placidi finis amoris adest.
Me quoq; quam vellem thalamo contentus abissem,
Dum rudis & nullo saucius igne fui.

Aut

Aut ego nescirem quid vatum numina possint,
  Nec mihi cinxisset laurea serta caput.
Scilicet e multis aliqua coniungerer vnus,
  Nec mihi pro tæda quilibet esset amor.
Nunc nocet autores flammæ coluisse Camœnas,
  Et toties quouis, & sine lege, feror.
Non aliter, nondum teneri securus amoris
  Expertusque tuam Cressa puella manum,
Constitit Ægides, aditum cum mille dederunt,
  Et totidem reditum præripuere viæ.
Nos quoque respiciat de tot nunc millibus vna,
  Quæ dubio certum reddere possit iter.
Et faciem vidi, quam nec contemnere possum,
  Et vidi geminas, sidera nostra, faces.
Respicias nostros felix Ariadna labores,
  Nec mihi crudelis, blanda puella, veni.
Nil mihi cum Theseo, nec curuo in littore Naxi
  Vela per immites ire videbis aquas:
Solaque nequicquam volucres testata marinas,
  Perfidiam rupta veste querere meam.
Nec mea ridentes inuadent oscula Panes,
  Nec mihi deserto Bacche fruere thoro.
Sit licet & Penthei nex & mihi nota Lycurgi,
  Et cadat ante tuos India tota pedes:
Nec male mordaces credatur tollere curas
  Tempora pampineus qui tua cingit odor.
Et mihi iam certo præeunt in amore poëtæ,
  Et stabilem fixit Grotius ante ratem.
Ibimus o felix tua per vestigia vates,
  Ne sapiens soli non videare mihi.
Cur tibi dum castis aliquid tentatur in vlnis,
  Ocia nos præstet desidiosa sequi?
Cur toties spectem misero tua gaudia vultu,
  Quæ tibi securus gaudia præstat Hymen?
Aut ego culpabor facto aut absoluar eodem,
  Et similis nobis causa duobus erit.

Ne mg-

Ne modo quæ pro te valuit facundia supplex,
  Nunc similem nobis ferre recuset opem.
Cui placet exemplum, cœpto ne prodar in ipso,
  Res est, si merui, digna fauore tuo.

ELEG. III.

Ad Reinerum Bontium medicum, hospitem suum.

HOc erat, infelix VValachras cur tangere terras
  Sollicitus timui, difficilisque fui.
Nam neq; me tristes Boreas qui possidet vndas,
  Nec pluuiæ largus terruit Auster aquæ:
Non mare, non scopuli, non omina visa per vrbem,
  Nec male conspectæ detinuistis aues.
Possum ego funestas pelago ridere volucres,
  Nec metuam fœtæ proximus ire cani,
Nec temere offendens titubansque in limine primo
  Propositum læuus pes mihi sistat iter.
Bis redij, bis me, redeuntem finibus illis,
  Perculit, & segnis nunc quoque languor habet.
Languor habet: nec vt ante tamen. nouus ille recensq; (est,
  Et qui nec solitam quærere gaudet opem.
Seu tetigit virus, seu me grauis ira Deorum,
  Seu furor inuasit, sed puto virus erat,
Hauserunt miseri penitus contagia sensus,
  Mensque suo maius corpore vulnus alit.
Nec tamen erraui Libyæ per deuia solus,
  Nec mihi serpentum dira venena nocent,
Nec vaga sectantem tumidi læsere ceraſtæ,
  Nec misero vulnus tristis echidna tulit:
Nec quæ sæua sitim diffundit corpore dipsas,
  Cum gelidæ lethi causa bibuntur aquæ:
Nec leuior cenchris, nec cenchride mitior aspis,
  Quæ bene Romanum dedecus vlta fuit,
Cum male tentatum duxit Cleopatra soporem,
  Et gelidum traxit corpore mortis iter.

Non

Non quæ ſanguineos hæmorroïs explicat artus,
Nec cui quam ſubijt nomen arena dedit,
Non ſeps exiguus, ſcytaleque exuta ſenectam,
Cum medio triſtis frigore ſæuit hyems,
Et quæ bis gemino ſæua amphisbæna veneno,
Bis geminum cauda virus & ore vomit.
Blandior his cunctis, ſed & his crudelior ipſis,
Attulit hoc nobis dulce puella malum.
Aſpexi geminos (quid enim ſpectare noceret?)
Ridentes oculos, & doluere mei.
Perque meos, ſenſim furor hic delapſus in artus
Venit, & ex illo tempore læſus eo.
Nec piget ardentem, tanta eſt veſania, morbi,
Et peream, ni non diſplicet ille mihi.
Nec minus erodunt crudeles viſcera curæ,
Et miſerum vulnus, vulnere lætus, alo.
Nec minus & terras vbi cæca condidit vmbra,
Annua nox nobis & vigilanda venit.
Quid mihi nunc vires proſunt habituſque medendi,
Quid medicæ princeps alter & alter agent?
Quid nunc Pergamei pro me aut ſapientia Coi,
Et tibi tam doctas cætera poſſe manus?
Omnibus vt lectæ veniant e montibus herbæ,
Gratius hoc nobis quam medicina malum eſt.

ELEG. IV.

Ad Gaſparum Vosbergium: poſt pactas inducias.

IBitis hoc vultu, VValacraſque intrabitis vrbes,
Qui, bello poſito, gaudia pacis habet.
Nec tibi, Vosbergi, patriæ bona tanta ferenti,
Æquora difficiles aut dabit aura vias.
Nos quoque quos longe communibus ocia rebus
Mollia delectat nec niſi docta ſequi,
Hactenus optando (quid enim conceditur vltra?)
Gens pia, gens vobis non aliena ſumus.

Nec

Nec mihi tam placeat patriæ contingere sedes,
Et quæ nunc domino destituuntur opes,
Exiguamque domum, priscosque habitare Penates,
Et proauis cultos posse piare Lares;
Quam ne quis positis fraudem commisceat armis,
Aut populi sæuus commoda turbet Iber.
Forsitan & possum patriæ deponere curam,
Et possum vestra ciuis in vrbe mori.
Nec primus venlam, nec sum peregrinus in illa,
Hospitium nostræ præbuit ante domo.
Testor maiorum cineres & busta meorum,
Quos bene sub facili Veria claudis humo,
Nil grauibus vinclis opus est sæuisque catenis:
Inijciat blandas vna puella manus;
Protinus hærebo teneris circundatus vlnis,
Oblitus patriæ, cum patriaque mei.
Et nuper didici VValachras non temnere formas;
Et tali lepidum vulnus ab hoste tuli.
Nec mihi mortali placeat sapientia maior:
Nempe Itachus prudens nec male cautus erat;
Et potuit blandas Sirenum euadere voces,
Nec potuit blando tactus amore vehi.
Hærebat toties peregrino in littore puppis,
Occurrit quoties forma venusta viro.
Et modo soluentem tenuit conspecta Calypso,
Et modo quæ Phœbo nata parente fuit.
Sic pius Æneas Libyca cum constitit vrbe,
Hæc tenuit cunctas anchora sola rates.
Non pelagus classem, collum tenuere lacertis
Nec miserum venti, sed retinebat amor.
Vix Atlantiades illos dissoluere nexus,
Vix potuit monitis Iupiter ipse suis.
Vnius in gremio tum spes surgentis Iuli,
Et gentis dominæ deficiebat honor.
Pene erat vt nullos habuisset Roma Quirites,
Aut quod nunc Roma est Africa terra foret.

Me quoque quid mirum est, si sic patriæque meiq;
 Et possim Bataui non meminisse soli,
Nec vacet hærentes collo remouere lacertos,
 Nec vacet a caro limine ferre pedem?
Coniugis abrupit cum Protesilaus amores,
 Et Danaûm demens maluit arma sequi,
Ne dominæ frustra teneris properaret ab vlnis,
 Iliacam meruit tangere primus humum.
Ferreus est si quis dominam non ardet vbique,
 Nec patriam credit, quam suus ignis habet.
At nos exilium terris metimur & vndis,
 Nec tamen exilium terra vel vnda facit.
Ciuis erat Sesti media Leander in vrbe,
 In patriæ clausus mœnibus, exul erat.
Me quoque Zelanda claudas regione licebit,
 Sic fieri vester ciuis & esse velim.

ELEG. V.

Ad Apollonium Scottum, cum Hagam ad supremum Senatum vocatus esset.

TAm tibi sit felix, tam sit facilisque leuisque,
 Qui bene defertur, nec male cedat, honos.
Et tibi contingat nostras coniungere Musas,
 Et vitæ comites semper habere Deas,
Quam neque præcipuam venies male gratus in vrbem,
 Scotte, nec hic nobis non adeundus eris.
Hic tibi præbebunt virides solatia rami,
 Et requiem curis proxima sylua dabit.
Sæpe sub arboribus fugies æstumque forumque,
 Et Dryades latebras, & dabit herba thorum.
Sæpe locum tanges, vbi reptauisse Secundus
 Dicitur (hæc illi terra paterna fuit.)
Sæpe locum tanges, quem tangere Dousa solebat,
 (Hoc etiam functus munere Dousa fuit.)

Seu lachrimas rapto nec dulcia carmina nato
  Solueret, & cineri debita iusta daret.
Seu teneram blandis mulceret vocibus Echo,
  Alterius solitam claudere verba suis.
Illa nec antiquos Narcissi prætulit ignes,
  Cui sua formosæ flamma fuistis aquæ,
Nec memor ipsa sui, gelida reddebat in vmbra,
  Quæ bene nesciret, nec prior, ipsa loqui.
Tu quoque sæpe petes tremulis e frondibus auram;
  Lenior a motis frondibus aura venit.
Tu quoque sæpe cades viridi semotus in herba,
  A populi curis, nec minus ipse tuis.
Hic tibi quæ velles dictabunt carmina Nymphæ,
  Et tibi quo gaudes nobile crescet opus:
Carmina, quæ quondam populis cantare solebat
  Regia progenies, maxima cura Dei.
Qualia Cecropiæ nunquam legistis Athenæ,
  E patrio quanuis vertice nata Dea est,
Non Academeo celebratæ nomine villæ,
  Et quondam Maceto grata Lycea seni:
Nec quæ Socraticam delectans frigore mentem
  Ad puram platanus gaudia præbet aquam.
Cedite Graiorum sapientes, cedite vates,
  Et remoue lauros Martia Roma tuas.
Largior humano centumque Heliconibus acto
  Et procul a Phœbo, spiritus ille venit.
Quanuis Smyrna suum toties miretur Homerum,
  Nec minor ore, suum Mantua iactet opus.
Illi thuricremis veniens regina Sabæis,
  Submisit trepida regia sceptra manu.
Nec tibi quos nolles testes adhibere poëtas,
  Aut humiles animas, terra Batauа tenet.
Nec tibi diuinas non pandet Grotius aures:
  Hoc tibi, plena licet litibus, Haga dabit:
Nos quoque Lugduni placide gens viuere nata,
  Quos male nec tollit, nec male torquet honor,

Sæpius Haganam ſolito veniemus in vrbem,
Hoc quoque nunc quanuis ſæpe teramus iter,
Et tibi quas tractas lenibunt carmina curas,
Et leuius fiet, quod graue credis, onus.

Eleg. VI.

Ad Petrum Cunaeum, Nonni Bacchica editurum.

Cinge comã, lætoſque hederis inuolue capillos,
Et, domitum prælis fortiter, adde merum:
Omnes vt pereant cedantque e pectore curæ,
Et procul in ventos diſcat abire dolor.
Sic tuus aduenit mediis bellator ab Indis,
Et tulit Eôo Liber ab orbe pedem,
Sic Cunææ acies aduerſaque contudit arma:
Ipſe ſuo plenus munere ſemper erat.
Pampinus vmbrabat gaudentem frigore vultum,
Implebat mediam frondibus haſta manum,
Aſtabant Satyri, laſciuaque numina Panes,
Faunorumque manus pone ſecuta fuit.
Et Bacchæ, Paphios vino miſcere calores,
Pronaque feſtiuos vrere turba deos.
Hæc tibi dat Nonnus. Nonni præcepta ſecutus,
Ingenij curas triſtitiamque doma.
Aſpicis vt ſæuum totus modo tendat in hoſtem,
Et modo depoſita caſſide totus amet?
Vt modo det Veneri, modo det ſua tempora Marti,
Et modo det proprio tempora longa mero.
Vt modo formoſam Beroen, modo diligat Auram:
Ampele nunc captum, nunc Hymenæe tenes.
Sic qui non tulerant cœlum expugnare Gigantes,
Formoſæ digiti ſuſtinuere caput:
Et quas aſſiduis turbarant cædibus Indi,
Diſpoſuit coniux mox Ariadna comas.
Perfidus Ægides, ne Liber perfidus eſſet,
In ſola miſeram deſtituebat humo.

Quæ

Quæ tibi tum miseranda fuit cum sola iaceres,
Quæ mens, quæ species? qui color oris erat?
Cum procul impleri spectares carbasa ventis,
Spectares tortas remige stare vias.
Vidit in ignota pauidam tellure Lyæus,
Clamantem profugum Thesea: solus abis?
Nec te nostra fides, nec te tam firma morantur
Fœdera? nec nostro tactus amore manes?
Vidit in ignota miseram tellure vagantem,
Et non dedecuit flebilis ora dolor.
Vidit, & vt vidit, fluitantes pressit habenas,
Et dixit Satyris: lentius ite Dei.
Detersitque manu lachrimas, risumque reduxit,
Et lepidum Thesei continuauit opus.
Tu quoque quem tractas prudens imitare Lyæum,
Terque illi comites tres simul adde Deas.
Nec tibi turpe puta diuino humescere rore:
Proposuit siccis omnia dura Deus.
Felix qui modico perfundit nectare Musas,
Castalias quanuis Græcia laudet aquas.
Felix qui modicis indulgens haustibus, ignem
Ingenij vates suscitat ipse sui.
Nec tibi turpe puta pulchram exorare puellam.
Non male cum Baccho Cypris amica facit.
Sic ne deficiat semper qui tenditur arcus,
Ocia cum curis iungere disce tuis.

ELEG. VII.

In amicam, quæ falso alteri nupsisse nunciabatur.

QVæ placuit nobis, quanuis vix visa fuisset,
Alterius nunc est facta puella viri.
Nil iuuat ignauis animum consumere curis,
Nil iuuat hic fati de grauitate queri.
Vinceris aut vincis, lege hac certamina constant.
In medio posita est æquaque palma iacet.

Andromachen tenuit. quasdam non abstulit Hector:
Nec Paridi primus tam bene cessit amor.
Cesserit Oenone quanuis & Tyndaris illi,
Cætera gens fato dissimulata latet:
Cum Pelopis formosa rotis auecta fuisset
Exitium multis Hippodamia viris,
Quamlibet attoniti centum fleuere procorum,
Vnus qui lepide diceret, vxor, erat.
Errat & in regno Veneris Fortuna vagatur,
Præcipue est illic quod Dea semper agat.
Forsitan & demens nocuit secordia nobis:
Nec satis intentus, nec bene cautus eram:
Alteriusque iacet, ne sit nullius in vlnis,
Et sapit, & venia digna puella mea est.
Quicquid id est, vires animumque a vulnere certum (est-
Sumere: sumenti sit Venus æqua mihi.
Non iacet incassum media venator in herba,
Si fugit & primus vincula rumpit aper:
Nec gemit infelix vacuos qui respicit hamos,
Cum tremulum fallax linea sensit onus:
Dum sedet, elapsamque sibi non cogitat auceps,
Sæpe aliam rursus casside cepit auem.
Tu quoque, si qua mea est, ignosce VValachria culpæ,
Inque alia nobis non inimica veni.

ELEG. VIII.

Ad riualem.

DIcebam, desiste meos inuadere amores,
Dicebam, misero parce nocere mihi. (da est.
Nunc tibi quam sentis, Veneris grauis ira luen-
Nunc tibi, si nescis, impetus ille nocet.
Ipsa manu Cytherea suos defendit alumnos,
Et puer in promptu spicula semper habet.
Non vt sanguinea tingantur cæde sagittæ,
Nec cadat vt sæuus cuspide fixus aper.

Sed

Sed monet armatus: teneros ne læde poëtas
  Si quis amas, noſtro ſi quis ab igne cales.
Vt mare piſcator cymba vagus intrat, & intrat
  Flumina, priuatas non tamen intrat aquas,
Sic tibi quod ludas toto quæratur in orbe:
  Sub domino viuat, viuere ſi qua ſolet.
Verſibus alterius partam tibi quærere noli.
  Hoc pudor, hoc probitas, hoc vetat ipſa fides.
Hoc vetat hic arcus, qui non impune ſagittas,
  Nec ſine vulneribus ſpargere tela ſolet.
Quique ferit vatem, vatem quoque vindicat ipſum,
  Vtque ſuo viuat tutus ab hoſte cauet.
Hoc niuei vatum mores meruere fideſque,
  Hoc pia ſimplicitas, ingenuuſque pudor:
Hoc amor innocuus meruit, meruiſtis & illæ
  Ingenij, quales neſcit auarus, opes:
Queis legor, & toto non ſum male cognitus orbi,
  Et mihi, qui vincit cætera, venit honos.
Dixit, & in tergo volucres ſonuere ſagittæ,
  Nec tamen in dextra non fuit vna manu.
At tibi nunc tantam Nemeſis mea prouocat iram,
  Et meus eſt in te qui male ſæuit amor.
Et tamen eſt aliquid quod nos debere fatemur,
  Eſt aliquid noſter quod tibi debet amor.
Nam cum me, VValachris quantum diſtamus ab oris,
  Diuideret flammis vnda maligna meis,
Alloquio noſtram fouiſti & voce puellam,
  Et tua pro me vox officioſa fuit.
Atque vtinam poſſim, ne non ſim gratus abunde,
  Vtque tibi referam quæ meruiſſe puto,
Illius in gremio pro te tua facta referre.
  Hac equidem gratus lege fuiſſe velim.

DAN. HEINSII

ELEGIARVM

Liber III.

Maximiliano Vrientio, V. N. amico incomparabili.

Libellum hunc meum tibi offero, mi Vrienti, siue tuum potius. Vel quia nostrum amplius non est, quod promissionis lege iam debetur: vel quia tuum fecisti, quicquid est meum. Eam enim humanitatem tuam sum expertus, vt debere ea videar, quæ nondum promisi: quæ promisi autem, sine scelere differre non possim. Hæret animo semperque hærebit iste dies, cum in patria vrbe nuper vultum illum tuum pressi & innasi, cuius desiderio iter meum imputabam. Neque spes fefellit, vidi qualem legi, & ex ipso aspectu, animi scintillas hausi, quibus penitus accensus, hoc tantum profeci, vt impatientius absentiam illius ferrem, cuius præsentia expleri non poteram. Hæc videlicet felicitatis nostra est conditio: cum spe ipsa euanescit. Et quemadmodum qui manum minus arcte compressam, aqua implere solent, non elabi sed elapsam esse sentiunt: ita puncto perit quidquid optamus. Inter vota nostra miseri diffluimus, & ad metam illam imus, ad quam nunquam redituri, semper properamus. Manet tamen recordatio humanitatis tuæ & delectat: neque in oculis, vt vulgo aiunt, sed in ipsa mente penitus versatur. Videre hercle videor studium illud tuum, cum, infirmis pedibus, animo integro, venientem exciperes: cum eunti, quo pedes non poteras, equo adhæreres: nec in vrbe tantum sed & extra eam longissime deduceres, & defectum membrorum solo amore largiter suppleres: cum priuatim magnos, publice (ea autoritas est tua) maximos honores exhiberes. Pro quibus omnibus, animum hunc accipe, & illius testem, exiguum, sed tamen festiuum, hunc fœtum. Etenim quemadmodum nonnulli pumiliones aut nanos regibus offerre solent, quibus vacui se oblectent: ita nos, dum mitti-

mittimus. Vale, o decus nostrum: & maiora a nobis expecta.
sapientia consultos tractamus, oblectationes nostras ad te

DAN. HEINSII

ELEGIARVM

Liber III.

ELEG. I.

Ad vrbem Gandauum, cum primo eam post inducias petijsset: & de Maxamiliano Vrientio.

ANtiquæ turres dilectaque tecta meorum,
Et tantum puero cognita Ganda mihi,
Si merui tua rura, parens, calcare domosque,
Et quæ grata meos tangit arena pedes,
Da veniam: procul externis e finibus adsum,
Qua Batauam Nereus æquore pulsat humum.
Artibus hic primos Musisque impendimus annos,
Innocuusque tuis hostibus hostis eram.
Odimus, infestus patriæ quia viuit, Iberum,
Odimus: hæc sceleris summa caputque mei est.
Non ego ciuiles armaui in prœlia dextras,
Inque tuos moui perfidus arma lares.
Non ego priscorum rapui delubra Deorum,
Nec spoliata meo crimine busta iacent.
Cædibus abstinui, truculentaque prœlia fugi,
Nec tua præda meas crescere fecit opes.
Cætera paupertas pro me non noxia dicet,
Et tantum steriles vita secuta Deas.
Viximus immunes scelerum, nisi tangere sacra
Musarum scelus est, istaque castra sequi.
Tu quoque, magna parens, creuisti carmine nostro,
Et memini nomen sæpe vocare tuum.
Hostibus in medijs tibi sacra peregimus olim:
Hoc mihi libertas illa batauа dedit.
Hæc fuerant, nunc Diua faue: tua mœnia rursus
Hospes ouans subeo: tu modo Diua faue.

Non tamen æterni contingam vt Cæsaris arcem,
In qua cœlesti vagijt ore puer,
Ingentesque Deûm moles,& publica saxa,
Et quæ stant medijs multa videnda vijs.
Lisa pater,comitesque,& vos ignoscite Nymphæ,
Indigites patriæ Dijque Deæque meæ:
Plus patria nobis patria seruatur in vrbe,
Seque aliquid maius maxima Ganda dabit.
Vrientius accipiet venientem lætus amicum:
Ille mihi magno Cæsare major erit.
Amplectarque virum, mediasque effusus in vlnas,
Deficiam lachrimis, deficiamque loqui.
Dì fidei testes, & tot pia numina vatum,
Numina periura non temeranda manu,
Graiorumque sales,vulgoque incognita tempe,
Quæ toties oculos detinuere meos,
Sic mihi sit nunquam strepitus audire tubarum,
Nec socia lætos cæde videre viros,
Flandria sic reduci veniat non aspera vati,
Et procul a populo me meus abdat ager,
Dulcia securæ meditantem commoda vitæ,
Quam lepor & Musis pascat amica quies:
Vt mihi perpetuæ viuunt sub pectore curæ,
Vt Vrienti in nostro pectore viuit amor.
Ah quoties animo præsentem amplector amicum,
Carminaque infelix, ceu placitura, lego,
Mensque sibi credit,viresque a iudice tanto
Sumit,& ipsa suum feruida nutrit opus.
Sæpe meæ videor contingere mœnia Gandæ,
Et quæ vix memini tecta videre, colo.
Plus tamen in tota nihil est quam Vrientius vrbe,
Et minor est patriæ quam mihi vatis amor.
Scilicet æternos coniungunt numina vates,
Altior est tardis mentibus illa fides.
Illa fides puros coniungit pectoris ignes,
Ardentesque animas, cordaque plena Deo:

Qualia

Qualia nec regum auratis dant limina valuis,
Et semper pauida sceptra tenenda manu,
Non domini fasces, inuisaque vatibus arma,
Et tantum miseras bella datura nurus:
Sed pia simplicitas, liuorisque inscia virtus,
Puraque mens animi, candidiorque niue:
Et pudor, & cuiquam non inuidiosa supellex
Carminis, & vulgus quas sibi nollet opes.
At vigor æterno veniens sublimis olympo,
Qualia mortali non licet ore loqui,
Despectorque animus rerum, supraque tyrannos
Spiritus. audaci seu libet ire via,
Armaque sæua virûm & crudeles dicere pugnas,
Vel quæ magnanimus iura cothurnus habet.
Seu leuibus castris teneri decurrere Amoris,
Qualia sæpe mihi porrigit arma Venus.
Moribus his, inter ciuilia bella nefasque,
Et proprio sparsas sæpe cruore manus,
Inuidiamque ipsam, Vrienti pius ardet & Heinsi,
Cunctaque mansurus sæcula vincet, amor.

ELEG. II.

Somnium.

AN miseri falsa luduntur imagine sensus,
Cum sua iam totus corpora somnus habet,
Anne aliquid mens ipsa gerit, neq; fallitur om-
Nec nihil ex vero somnia nostra trahunt? (nis;
Somnia noctis habent, quod non oracula vatum,
Quod nequeant tripodes dicere Phœbe tui.
Fagus erat: fagum viridissima cinxerat herbis
Area, quam iuxta myrtea sylua fuit.
Sylua fuit Veneris (Venerem dixisse putato)
Alterius non hæc signa fuere Deæ.
Scindebat viridem deducto gurgite campum
Riuus aquæ puræ: cætera gramen erat.

Cæte-

Cætera dum specto, media Iouis arbore coruus
Sedit, & in puro fonte natauit olor.
Venit. & extemplo (quid enim non somnia possunt?)
In viridi virgo candida sedit humo.
Illius in gremium demissis leniter alis
Candida neglecto gurgite venit auis,
Collaque gaudenti similis libauit & ora;
Ora quidem pennis candidiora suis;
Sed nimium torua faciem contraxerat ira,
Asperaque immitis læserat ora furor.
Tum fragili dulcem dimisit gutture vocem,
(Vt puto vox mœstæ vel morientis erat)
Qualia Mæandri redeuntibus edit in vndis,
Præscia cum fati dicitur esse sui.
Illa reluctantem medias deiecit in herbas,
Deque suo gremio sæua remouit onus.
Sic cecidit, gremiumque vna lucemque reliquit,
Et moriens tristem corpore pressit humum.
Venit & annosus media Iouis arbore coruus,
Venit ouans animi, lætaque signa dedit.
Quem bene vix totis venientem sustulit vlnis,
Et gremio nigram læta recepit auem.
Finis erat somni: somni tamen hæsit imago
Sensibus atque oculis non abitura meis.
Quæsieram causas: (causæ latuere rogantem)
Conscia quærenti singula dixit anus.
Quæ placuit virgo, virgo tua, dixit, amica est.
Purpureus vatis pectora signat olor.
Carmen vterque canit feliciter, albus vterque est:
Hic niueus pennis, moribus ille suis.
Vita reliquit auem pariter gremiumque puellæ:
Et tibi cum vita finis amoris erit.
Coruus amans senior: senior præfertur ab illa.
Ingenio non est gratia magna tuo.
Dixerat: obstupui, voxque arida faucibus hæsit,
Et didici certam noctibus esse fidem.

ELEG. III.

Ad Franciscum Svveertium.

TE tenet intentum geminæ Cyllenius arti,
Et dubium natus Pleiade monstrat iter:
Curaque se partem nunc hanc nunc vertit in il-
Altera dum Musas, altera quærit opes. (lam,
Nos steriles laudes,& inertis præmia voti
Pergimus, & vitæ commoda nulla sequi:
Sed modo Socraticæ solantur tædia chartæ,
Et modo maiorem porticus alta videt.
Aut vbi blanda Venus sopitos excitat ignes,
Sum mihi materies, sum mihi semper opus.
Nec mea crudeles exercent somnia venti,
Nec mea turbatæ vota morantur aquæ,
Nec peregrina meas impellunt æquora merces,
Nec pelago clausas detinet vnda rates.
Cum dominam vidi ,nihil est quod restet ab illo:
Constitit,& portum nostra carina tenet.
Nec nisi nos,Svveerti,teneros mercamur amores,
Nec nisi nos Veneris tristia damna mouent.
Basia si pepigit, meruit formosa vocari.
Et precium pacti muneris ,illud habet.
Se quoque si dederit, satis est si carmina reddam:
Hæc bene qui soluit,præmia magna dedit.
Non alias prisco nouerunt tempore merces,
Quos populos nondum saucia terra tulit.
Cum pariter ferrum,pariter quod quæritis aurum,
Præscia tot fraudum dissimularet humus.
Omnia quæ salua poterant virtute teneri,
Illa parens cuiuis,cuilibet æqua,dabat.
Nec nocuit mitem carpsisse e vitibus vuam:
Obuia pendebat vitibus vua suis.
Nil nocuit pomum : pendebat in arbore pomum.
Hæc poterant salua simplicitate legi.

Atque

Atque aliquis collum teneræ cingebat amicæ,
Cingenti thalamum gramen & herba dabat:
Blandaque quot tulerat compressis basia labris,
(Hoc tunc innocuus sine manebat amor)
Tot dominæ flores glandesque ex arbore lectas
Reddidit: his precium tum quoque rebus erat.
Sensim aliquis maiora dedit; pulchramue columbam,
Aut aliquam, nido demere iussus, auem.
Paulatim pecudes raptæque a matribus agnæ,
Et precio mentem sollicitauit ouis.
Nec pietas aberat, sed adhuc in moribus omnis
Census erat: probitas nomen habebat opum.
Credibile est illo veteres regnasse poëtas
Tempore: gens illo tempore digna sumus.
Impietas terris, mox fluctibus eruit aurum:
Non meruit faciles impetus ille vias.
Primus adhuc purum fraudes inuexit in orbem,
Quem gelido natum vertice Maia dedit.
Fabula nota quidem, sed non & cuilibet illa est:
Res tamen autores fertur habere Deos.
Plenas vmbroso puerum celauerat antro,
Quod futeret Iuno debuit ille tegi.
Cingebat viridi nascentem populus vmbra,
(Herculeas nondum presserat illa comas.)
Non Veneris deerant myrti, dilectaque Phœbo
Non sua cypressus, non sua laurus abest.
Iupiter ex alto solitus descendere cœlo,
Sæpius hac cœcum nocte tenebat iter.
In thalamo fulmen cum maiestate iacebat:
Sic bene fallebat, sic bene tectus erat.
Nox quoque quæ tollit discrimina cuncta Deorum,
Abstulerat vultus: omnia nocte latent.
Tres comites tantum, proles Latonia, Phœbus,
Et qui cæruleas numine torquet aquas.
Mulciber his gressum, quanuis his iunxerat impar,
(Tum primum claudo cœperat ire pede.)

Ventum

Ventum erat ad montem: puerum videre iacentem,
Et facies visa est digna parente suo.
Fraus tamen in vultu emicuit manifesta iacentis.
Sed fraudi in puero quis locus esse potest?
Sic abeunt furtim. renero iam pascua rore
Et virides herbas sparserat orta dies.
Viderat errantes bis sex in gramine ceruos
Phœbus, & ad pharetræ respiciebat onus.
Nusquam erat. ad montem sua fert vestigia rursum,
Et relegit per quas venerat ante vias.
Territus exemplo dum Lemnius astitit illo;
Et sibi, iam vacuas conspicit esse manus.
Venerat armatus dilecta forcipe dextram.
Sensit & æquoreus tertia damna Deus.
Quid faceret? vultu ter pallidus hæsit eodem,
Et sua percussus lumina fixit humi.
Et puer, & genitrix, & cognita damna duorum,
Et nox, & tenebræ, suspicione carent.
Primus abit Phœbus, primus peruenit ad antrum;
Mox sequitur Phœbum iunctus vterque Deus.
Protinus vt venére, videt sua quilibet arma;
Singula sub cunas traxerat arma puer.
Iupiter agnoscit teneræ vestigia mentis,
Et puer hic nobis vtilis, inquit, erit.
Vtilis & terris, & sæuis vtilis vndis.
Nauita iam puppes iam tua vela para.
Iam video totis impleri carbasa ventis.
Exigua est tellus: adijciatur aqua.
Nunc Borea primum, nunc Africe nomen habebis.
Hactenus humanis viribus æqua licent:
Pergit in ignotum vesana pecunia pontum,
Nec satis est fati condicione mori.
Diriget hic vectas peregrino e littore puppes,
Nec minus & terra dulcia lucra dabit.
Quisquis amas lucrum, lucri venerare potentem,
Extaque fer tepidis, & cadat agna, focis.

Mox

Mox tamen inuenta liquidum testudine carmen
  Addet, & a Musis proximus esse volet.
Parua loquor: quintus cum sexto accesserit annus,
  Incipiet quouis dulcius ore loqui.
Felix quem placido nascentem lumine cernet,
  Seu sequitur Phœbi, seu tua castra Venus.
Dixerat: astiterant fatales omnia nentes
  Et digitos fusis applicuere Deæ.
Di faciant illo videat nos leniter ore,
  Vtque solet, largas det tibi semper opes.

ELEG. IV.

Ad Ioannem Rutgersium, poëtas, nec præcipuè Homerum & Hesiodum, primos sapientiæ autores esse.

QVi putat æternos tantum oblectare poëtas,
  Aut modo nugarum somnia vana sequi,
Illi nec faueant Musæ nec pulcher Apollo,
  Et procul a sacro limine semper eat.
Nec pateant fontes, quos non nisi docta bibisset,
  Ingenij tantas Græcia nosset opes.
Omnia, Rutgersi, primum docuere poëtæ,
  Cum rudis & simplex & noua terra fuit.
Sunt quoque qui Diuis solitos accumbere vates
  Regia Saturno sceptra tenente ferant.
Sunt quoque qui credant magni primordia mundi
  Vatibus æternos exposuisse Deos:
Et series rerum, cunctasque ex ordine causas,
  Multaque quæ vulgo non penetranda latent.
Talia cantabat mediis in fluctibus Orpheus,
  Æquoreæ primum cum patuére viæ,
Territa cum pubes & adhuc ignara carinæ,
  Aurea Phrixeæ terga petebat ouis.
Talia cantabat, cum robora dura canentem
  Et lenes numeros sylua secuta fuit,

Et rapidæ tigres: rapidas tigresque leasque,
(Hi fuerant homines) prima tenebat humus.
Omnia suppressa feritas ratione regebat:
Nullus honos veri curaque laudis erat.
Plurima Musæus primum videre Linusque,
Sidereos obitus, dissimilesque vias.
Hi quoque magnorum primo reperere Deorum
Et genus & vires, & docuere suos.
Principio tali Sapientia venit in orbem,
Quæ quia grata parum nec speciosa Dea est,
Lenibus attentas numeris defluxit in aures
Mollius: hoc velo dissimulanda fuit.
Omnibus eripuit positam sub iudice palmam,
Quem vitrea genuit Nympha Meletis aqua.
Nympha senem genuit: vel sic quia sancta vetustas
Non nostri docuit sanguinis esse virum.
Quot segeti spicæ, quot sunt in vitibus vuæ,
Arbore quot frondes, vere mouentur apes,
Quot tremulis summæ crispantur fluctibus vndæ,
Seu prior abcessit, seu noua surgit hyems,
Tot species rerum tot nomina, nomina plura
Aut species plures, magnus Homerus habet.
Seu cadit vrbs sensim lustris obsessa duobus,
Telemachi metuit seu duo lustra pater.
Aspice magnanimum (non est imbellis) Achillem,
Sed nimium præceps, & sine mente, ruit.
Aspice Nestoreos, non sunt sine viribus, annos:
Quæ moueant fortes arma disertus habet.
Dum trepidat Priamus, dum spes accendit Achiuos,
Vulnus in Atridæ pectore fecit Amor.
Deperit & poscit Briseida: virgine rapta
Æacidæ cessant bella mouere manus.
Sic leuibus pereunt & stant ingentia causis,
Et minimi nutu ponderis alta cadunt.
Hinc trahitur totum Mars & differtur in annum,
Et trepidos, ritu fulminis, Hector agit.

Iupiter ex alta mortalia despicit arce.
Mortales superis nil sine posse vides.
Hoc sine, nequicquam Danai vertuntur in hostem,
Hoc sine, rem frustra Troica turba gerit.
Aspice iactatum post prœlia rursus Vlyssem;
Alterius dices illa fuisse viri.
Tot licet infelix ventos patiatur & imbres,
Et toties gelida frigora nocte ferat,
Omnibus his pariter plus est metuenda Calypso
Lenones oculos blandaque verba parat,
Et modo festiuis properantem detinet vlnis,
Et modo turbatas callida monstrat aquas.
Hinc quoque ceratam deducit in æquora puppim,
Dirigit & cursus, & sibi vela facit.
Fluctibus abripitur posito velamine, nudum
Sæuus in Alcinoi littora ventus agit.
Quid tibi vis Fortuna tamen? quid perfida gestis?
Auxilio felix non fuit ille tuo.
Omnia cum rapias, totum sibi linquis Vlyssem,
Exuuias tantum, Diua, natantis habes.
Hæ tibi, vel toti pelago donantur & vndis.
Sic quoque cum deerunt omnia, diues erit.
Hinc animosa suos instruxit porticus hortos,
Vnica quam virtus, nec comitata, iuuat.
Serius est magno quicquid miramur Homero,
Vlterius nullum Græcia nouit opus.
Credite posterius doctæ vidistis Athenæ,
Quid bene conueniens, quid sine laude foret.
Nam neque tum notum sapientia nomen habebat,
Nec fuerant septem pectora docta viri.
Nec Samiæ fuerant audita silentia linguæ,
Et non sollicitos qui putat esse Deos,
Nec quem Cecropiæ letho misere cicutæ,
Cui nocuit verum, sed sine nube, loqui.
Penelope procul est, & adest pulcherrima Circe,
Nec properat blandæ iungere membra Deæ.

Viderat indignis iuuenes horrescere setis,
Nec sua mutatos ora mouere viros.
Illa voluptatis sunt præmia, flecte carinam,
Et scopulos, quisquis perlegis ista, caue.
Credite cœlestes animas, post fata supersunt,
Multaque corporibus non adeunda vident.
Aspicit Aiacem, (Stygias tranauerat vndas,)
Aspicit hic comites post sua fata suos.
Procris in amplexu Cephali formosa recumbit,
Hæret & extincto nunc quoque iuncta viro.
Quid tibi ventorum referam cum nomine vires,
Qua Boreas cœlum parte vel Eurus agat?
Bis duo sunt illi, numeros auxere minores
Postmodo: paulatim crescere cuncta solent.
Quid referam cœlum? stant quælibet ordine signa;
Inuenies partes quæque subire suas.
Pleïades septem, quanuis sex esse putentur
Eminus: obducit nubibus vna caput.
Voluitur Orion, sed & hunc quæ respicit Vrsa:
Cum geminam cernas, vtraque sicca manet.
Vis quoque non vna est medicis quibus vtimur her-
Hæc aliis prodest scilicet, illa nocet. (bis:
Has quoque distinxit. varia est natura locorum
Et series: totam carmine pingit humum.
Scit bene qua currus leuibus flectatur habenis,
Scit bene qua pugnax arte regatur equus.
Di tibi concedant magnorum maxime vatum,
Lætus vt in viridi gramine semper eas.
Nec statuat duras in te Proserpina leges.
Conueniunt vmbræ mollia iura tuæ.
Scilicet Ismarios ex quo Dea vidit amores,
Ingeniis nostris æquior esse solet.
Nec minus illa tibi faciles accommodet aures,
Nec minus illa tuo gaudeat ore cani.
Est locus extremos Phœbi venientis ad ortus,
Oceanus nullum qua sibi fecit iter.

Rore madent teneræ ventiſque tepentibus herbæ:
Perpetuo Zephyri rura beata tenent.
Floribus & quouis veſtitur terra colore,
Ver quia perpetuum eſt. ver ſibi terra facit,
Nec niſi maturæ dependent vitibus vnæ,
Nec niſi quæ poſſis carpere mala vides.
Hæc quoque ſi ſpectes, ſunt aurea. talia quondam
Heſperidum campos mala tuliſſe ferunt.
Sæpe vbi ſecuri iacuere ſub arboris vmbra,
(Securos populos arboris vmbra tegit)
Frondibus immiſtæ afflantur violæque roſæque,
Et cingit meritum ſponte corona caput.
Nec ſtudium quenuis, eadem nec cura moratur.
Hic properat, ſedet hic: hic canit, ille tacet.
Tranſtulit huc raptos iterum Menelaus amores:
Hæc etiam ſcimus dicta fuiſſe tibi. (bram,
Hæc quoque terra tuam gremio complectitur vm-
Hoſpitiumque tibi vatibus apta dedit.
Magne pater ſalue, nec ſe tibi iungere tellus
Audeat: ex alto ſpiritus ille venit.
Nec tibi præripiat meritam, me iudice, palmam
Mantua: vix quanuis illa ſecunda tibi eſt.
Illa tuo purum deduxit flumine riuum:
Purior eſt lymphis & minor illa tuis.
Sic pelagi ſalſis, nec quæ ſine fluctictus, vndis
Exiguæ dulcis copia manat aquæ.
Nec minus in vaſtum pelagus diffunditur orbem,
Nec minus ingentem fluctibus ambit humum.
Proximus huic longo, nec non & laudibus, æuo,
Quem gelidis ortum finibus Aſcra dedit:
Quem ſua vicinæ puerum docuere Camœnæ
Carmina: Parnaſſus non procul inde fuit.
Sederat, vt fama eſt, deſertæ in vallibus Aſcræ:
In manibus pini virga ſedentis erat.
Pendebant aliquæ prona de rupe capellæ,
Paſcebant aliqui non procul inde boues.

In

In medio, placidasque inter passimque vagantes
  Per teneras frondes, ipse sedebat, oues.
Hos populos illi dederat fortuna regendos,
  Non alias vsquam pauper habebat opes.
Terra pedum pulsu visa est vicina moueri.
  Respicit: à tergo tres videt esse Deas.
Bis totidem parui linquebant culmina collis.
  (Exigui iuxta culmina collis erant)
Vna tenens laurum, lauroque euincta capillos,
  (Calliopen Graio nomine turba vocat)
Hæc tibi dant, inquit, quæ cernis præmia, Musæ,
  Hæc tibi sunt ista sceptra tenenda manu.
Et tibi ne certent magnorum præmia regum,
  Tutus ab insidijs omnibus illa geres.
Tutus ab insidijs, viridi securus in herba,
  In viridi fusus membra iacebis humo.
Vtque soles, tardos stimulis impelle iuuencos,
  Vtque soles pecudes pascere pasce tuas.
Nos quoque pauperies paucis lætissima rebus,
  Nos quoque simplicitas non operosa iuuat.
Et tibi ne desint facilis compendia vitæ,
  Terra parens segetes, & dabit amnis aquas.
Quod satis est, cuiuis tribuit natura deusque,
  Luxuries nullum nouit habere modum.
Dixerat, & summa pertentat tèmpora lauro,
  Et leuiter pura tempora tingit aqua.
Fons erat illimis vicini in vertice montis,
  Quem volucris velox vngula fecit equi.
Hauserat hinc paucas, vt erant sine sordibus, vndas,
  Spargeret vt sacras hoc Dea rore comas.
Tinctus abit vates: cum lumina protenus illi
  Occupat insolitus membraque torpor habet.
Fusus humi dulcem carpit tenerumque soporem.
  Qua stabat, gelidum præbuit herba torum.
Mane erat: educit pecudes in gramina rursus,
  Et calami sparsas carmine cogit oues.

Sponte sua quiduis facili veniebat ab ore,
Nec vitio durum, nec rude carmen erat.
Viderat intonsi iuuenem cui colla capilli
Primaque pingebat flore iuuenta genas.
Hic quoque pascebat patrias in montibus agnas,
Curaque vicinos fecerat vna duos.
Diligit hunc sensim, nec erat non dignus amari,
Sed prohibent Parcæ cætera: raptus obit.
Vltima persoluit iuueni solatia rapto,
Materiem vati suppeditabat amor.
Mox Thetidis laudes, Thetidique vt Pelea quondam
Vnanimi vitæ fœdere iunxit Hymen.
Hinc terram, terræque canit præcepta colendæ,
Hoc quoque vix restat: cætera tempus habet.
Quid noceat Baccho, quo quæque sit ordine vitis,
Et quo sit melius constituenda modo.
Forsan Aristæi veteres his iunxerat artes,
Et quæ sollicitas æra morentur apes:
Qui placeant flores, quæ proxima gentis origo,
Quæ loca. quas latebras agmina parua petant.
Addidit herbarum proprios cum viribus vsus,
Et medicam docuit, cætera doctus, opem.
Quid memorem pulchros terræ quos prodidit ignes,
Ortaque quæ cœlo lapsaque signa canit?
Idæosque Deos. & qui, dum format Achillem,
Centauri monitus instituentis erant.
Iupiter insano suspendit in æquore molem:
Æquoreis tellus vndique cedit aquis.
Hanc quoque descripsit, faciemque habitumque locorum
Prodidit, & iustum continuauit opus.
Quid memorem priscas Heroidas. extaque vatum?
Addidit & magnos vltima cura Deos.
Hic Chaos antiquum, primique exordia mundi,
Cunctaque paulatim nata fuisse vides.
Cum mare, cum tellus, cum sidera mixta iacerent,
Cum facies mundi nulla vel vna fuit.

Cætera gens, horum vestigia pone secuta est,
Quæ docet. ex illis fontibus vnda venit.
Discite Pierides titulos condicere vestros.
Cur aliis vester cedere pergit honor?
Tu quoque, Rutgersi, cum detrahat omnia liuor,
Vatibus intactum crede fuisse nihil.

ELEG. V.

Ad Dauidem Lindanum, de eius Thylide.

NOn sic ingratum Corydon cantabat Alexin
Perditus, & duro vulnere tactus, amans,
Qui pulchram docuit resonare Amaryllida syl-
Vt tua vita tuo carmine dicta fuit. (uas,
Atque ita sim felix, nec me mea vota morentur,
Et videam patriæ tecta solumque meæ,
Vt mihi dulce foret tecum, Lindane, vagari,
Et pariter tecum pascere posse pecus.
Hoc decuit Phœbum: Phœbus cum matribus agnos
Pauit, & errantes in sua tecta tulit.
Pauit & ante pecus cum Cypride pulcher Adonis,
Et Veneri gratus pulcher Adonis erat.
Phyllis amans & amata, vagantes clauderet agnos,
Et tibi vicinas curreret inter oues.
Illa tibi plures componeret ordine cannas.
Et stipulam vati materiemque daret.
Nec procul hinc, iunctis in vallibus ipse iacerem,
Diues opum quas sors ipsaque ferret humus.
Haurirem patrias gelidis e fontibus vndas,
Sedaret subitam spica paterna famem.
Nec fugerem glandes: abeat Bacchusque Ceresque,
Quos furor & rabies visque secuta fuit.
Hic procul a strepitu, procul a clamore meorum,
Quos sua ciuilis cogit in arma furor,
Cessarem patulæ viridi sub tegmine fagi,
Aut vbi diffundit populus alba comam,

Vel qui de pronis reuolutus collibus amnis,
Temperat arentem, frigoris autor, humum:
Nec pinguem requiem captanti aut munera somni,
Narraret pauidas anxia fama nurus,
Bellaque quæ nostrum penitus diffusa per orbem,
Adducunt socias in sua fata manus:
Sed facilem vitam securaque in ocia nato
Vita mihi facilis hec nisi læta foret.
Hic canerem dulces Siculi pastoris amores,
Qui Latio per nos incipit ore loqui.
Daphnis vt infelix nimio flagrauerit igne,
(Saucius ille tuo Nais amore fuit,)
Fluminaque & fontes errauerit altaque circum
Culmina, qua flammas Ætna sub astra vomit.
Ætna vomit flammas, flammas in pectore Daphnis
Celabat, nulla restituendus ope.
Fundebant lachrimas vicino in flumine Nymphæ,
Augebat patrios quæque puella lacus.
Quid faceret? qualis nix primo saucia sole
Liquitur, & lympha est quæ modo dura fuit,
Sic abit in lachrymas, sic mœsto pectore Daphnis
Carpitur, & frustra nomen in ore gerit.
Naida clamabat: reddebant Naida syluæ.
Nec tamen instanti sæua ferebat opem.
Nocte alius lentos Amaryllidis ardet amores;
Tityrus interea carmine pascit oues.
Tityre coge pecus, sed ne feriare caueto.
Aspicis hic caprum: cornibus ille ferit.
Cur Amarylli tuum nunc denique linquis amantem,
Nec leuiter nobis conspicienda venis?
Vtque soles, summo prospectas leniter antro,
Deliciasque tuas, me, velut ante, vocas?
Nunc male barbatus tibi sum, simusque videri:
Nympha tuo cogor perditus igne mori.
Aspicis hos luctus? vtinam nunc denique fiam
Instar apis, circum quæ tua tecta volat.

Possem

Possem hederas inter filicemque impune vagari,
  Quæ tibi circundat, Nympha superba, caput.
Nunc scio quid sit amor: grauis est Deus. ille leænæ
  Hæsit in vberibus, syluaque mater erat.
Qui mihi nunc totis ferus ah ferus ossibus ardet.
  Incipe pastori basia ferre tuo
O nimium formosa, sed & sic saxea tota es.
  Nigra supercilijs luminibusque veni.
Irrita sint quanuis, gratum sunt basia munus.
  Quam metuo, pereat ne tua serta tibi,
Carpta meis digitis: apio quam fecimus ante,
  Cumque apio partem mixte corymbe tenes.
Quid mihi nunc fiet misero? tu surda moraris.
  Littus habe vestes, accipe corpus aqua.
Hic vbi nunc thynnos aliquis piscatur in alto.
  Et si non peream, sat tibi casus erit.
Sensimus hoc nuper: nam cum miser vsque rogarem,
  Num tibi cura mei vel super vlla foret;
Hæsit, & in nostris paulatim emarcuit vlnis
  Quam tenui, nullos & dedit herba sonos.
Veraque dixit anus, cribri cum verteret orbem,
  Callida quæ spicas granaque legit heri:
Vreris insano nil commiserantis amore:
  Et tamen hanc capram nunc quoque vanus alo,
Quam toties Memnonis Erithacis atra poposcit
  Filia: nam fœtus edidit aure duos.
Scilicet illa ferei quæ nunc tibi munera sordent.
  Ecce oculus dexter post mea verba salit.
Conspiciamne oculos ergo illius? hic vbi pinus
  Sibilat, interea carmina pauca canam.
Si forte aspiciat nostros miserata dolores
  Dum canimus: nec enim ferrea semper erit.
Talia cantabat Siculi pastoris auena
  Carmina, pascentes quæ didicistis oues.
Talia sublegeret cantantibus aurea nobis
  In patria, veniat pax modo, Phyllis humo.

ELEG. VI.

In Cupidinem Bruxellæ iuxta labyrinthum artificiose factum, qui e fonte aquam iaculatur.

Quisquis in ambiguo toties totiesque volutus
Nunc sequeris gressus nunc fugis ipse tuos,
Non hæc causa viæ est, nec tanti nominis error:
Aspice naturæ, seu libet, artis opus.
Aspice qui lympham madidus de fonte Cupido
Vibrat, & ipse suam gurgite tingit humum.
Non illum genuit claudo Cytherea marito,
E Nymphis genitrix illa vel illa fuit.
Non face, non iaculis, non sæuis ignibus vrit:
Pro iaculis frigus, pro face mittit aquas.
Qualibus optarit nimios abstergere soles
Delia, cum multo victa labore iacet.
Cecropis accedat posita cum casside parma,
Sentiet hic nullas sæua Minerua faces.
Accedant gelidas hausturæ Naides vndas,
Virginitas illis salua futura sua est.
Accedat Bromius, quamuis vesanus & excors,
Amittet rabiem, cum volet ille, suam;
Cornua deponet vibrata saucius vnda,
Nec cuiquam soliti causa furoris erit.
Iupiter huc veniat, nullo mutabitur auro:
Iupiter huc veniat, non abiturus olor.
Spicula quæ cernis, sine vi sine vulnere manant,
Et prohibet solam missa sagitta sitim.
Non hic in patrias Cinyreida mitteret vlnas,
Nec lethi Hippolyto causa pudenda foret,
Byblida nec fratris verito torreret amore,
Inque suæ similem verteret autor aquam.
Castius hac nihil est: tota est sine sordibus vllis,
Frigidior glacie, frigidiorque niue,

Vlla-

Vllaque ne ducant tremulæ contagia lymphæ,
Hospitibus raro ianua clausa patet.
Ipsa Venus veniat natis comitata duobus,
Ipsa Venus clausas sentiet esse fores.,
Semita sola patet, dubios quæ ludit eundo,
Et vario cœcum tramite signat iter.
Erret in hac Theseus, Theseus sine fine redibit,
Et referet semper, qua tulit ante, pedem.
Illic perpetuæ texuntur frondibus vmbræ:
Perpetuas vmbras dat locus ipse sibi.
Dumque alios ludit, pariter se vindicat æstu,
Vt procul a puro gurgite Phœbus eat,
Et ne virgineæ patiantur crimina lymphæ,
Et ne vel radijs læsa tepescat humus.
Interiora tenet gelidus, neque deficit, humor,
Et procul ex imis fontibus vnda venit.
Stat superarmatus solis (quis crederet?) vndis,
Et solas vndas eiaculatur Amor.
Sentiat hunc, nullos si quis desiderat ignes,
Frigoraque ardoris poscat amica Deum.
Sentiat hunc, ipsum si quis vitabit, Amorem:
Causaque nullius fiet amoris Amor.

ELEG. VII.

Ad Iohannem Reigersbergium, poëtas facile & constanter amare.

NE mihi sit tanti, merito gestare corymbos,
Et viridi lauro tempora iure tegi,
Aut inter veteres non displicuisse poëtas,
Nec minus a tota posteritate legi,
Vt toties nostros aliquis traducat amores,
Et fragilem dicat vatibus esse fidem,
Cœlestesque animos lentas admittere curas,
Et quasi torporem desidiemque pati.

Hoc

Hoc facinus Pæan cunctique auertite Diui,
  Nec Veneris proles, nec sinat ipsa Venus.
Est aliquid Musis pariter commune Deoque,
  Qui ferit & semper pectora nostra tenet.
Vt duo majores sumunt incendia vires,
  Vt fulgor gemino maior ab igne venit,
Aut vbi mens Bacchi dubiis impellitur auris,
  Difficiles motus dissimilesque capit,
Et modo, sed totas, subito propendet in iras,
  Et modo, sed toto, Cypridis igne calet:
Sic, vbi vis Phœbi pariterque accedit Amoris,
  Plus ira Veneris pectora nostra premit.
Tum pariter iungit, pariter se miscet vterque,
  Et pariter flammas & sua tela mouet.
Sæpe ego cum vellem faciles effundere versus,
  Optaui tenero tactus amore capi.
Sæpe etiam finxi, nimium ne languidus essem,
  Nec bona tam, vulgo sed meliora dedi.
Ipsa per ardentes loquitur Cytherea poëtas,
  Et minus a Musis impetus ille venit.
Quod Nemesis quondam potuit, quod pulchra Lycoris,
  Crede mihi, Diuæ non potuere nouem.
Adde quod accensos irritant carmina vates,
  Et lenocinium mens sibi nostra facit,
Cunctaque credibili fingit maiora videtque,
  Et fauet infelix ignibus ipsa suis.
Cætera celantur, quæuisque in imagine formæ
  Et labes animo dissimulata perit.
Mascula sit: talis Tritonia fertur vbique.
  Pæta sub Idæo iudice Cypris erat.
Sit facie tristi, sit pallida: talis ab illo
  Quo fuerat Iuno tempore victa, fuit.
Sæpe agilem nostro legisti in carmine Rossam,
  Parua tamen multis visa breuisque fuit.
Sic perij, causasque mihi cur semper amarem,
  Nec bene quæ possem vincula ferre, dedi,

Absol-

Abſolui que faces & ſæua Cupidinis arma,
Et volui innocuas Cypridis eſſe manus.
Siue erat incomptis, nec adhuc ornata, capillis,
Viſa eſt ſimplicitas carmine digna cani:
Siue aliud deerat, ne poſſet compta videri,
Ingenio cœpit comptior eſſe meo.
Sic ego ſex meſſes perij totidemque decembres,
Et cineri vires auxiliumque tuli.
Nunc mihi crudeles alio vertuntur amores,
Materiemque meam terra VValachra tenet.
Vix equidem vultus formoſaque lumina vidi,
Protinus incalui, protinus ictus eram.
Hauſerunt gemitus Domburgi littora noſtros,
Et Nymphæ lachrimas vix tenuere ſuas.
Hæc quoque nonnullis meruit taciturna videri,
Et nimium raro, nec niſi iuſſa, loqui.
Me decus ingenuum, teneræque modeſtia formæ,
Me pudor in caſta virginitate iuuat,
Nominaque inuenio flammis aptiſſima noſtris,
Vt, velut infuſa Pallade, creſcat amor.
Creſcit, & ingentes animo concepimus ignes,
Creſcit, & ardorem, nunc quoque, læſus alo.
Sic ne non peream, plus veris laudibus addo,
Et nocet autori credere velle ſibi.
Da nobis Hecuben, tam multos neſciet annos,
Da nobis miſeram Baucida, diues erit.
Sit turpis macie, longiſque exercita curis,
Hanc gracilem dicam: ſic mihi verba dabo.
Sit faciem ſit nigra manus: ceu Tibure miſſa
Protinus intactum carmine vincet ebur.
Donamus faciem, donamus quidlibet illis,
Et formæ artifices ingeniique ſumus.
Non Helene tanti, quanuis formoſa putetur,
Vt Phrygios bello frangeret vltor, erat:
Cui, licet e Leda genitæ cygnoque parente,
Mæonidæ formam conciliauit opus.

Felicem

Felicem nimium tam lenta Cypride vulgum,
Quos dubia tantum cuſpide tangit Amor.
In nos ſanguineas, certiſſima tela, ſagittas,
Et ſemper pharetræ mobile verſat onus.
Pectora deficiant vatum: ceſſabit. & illi
Nil facient tædæ, nil ſuus arcus aget.
Sordebit propria ſæuum rubigine ferrum,
Extinctus domitor fulminis ignis erit.
Te quoque felicem, gemino qui ſaucius igne,
Audiat ipſa licet lux tua, ſæpe cales.
Certius ex alta bis mittitur anchora puppi,
Et tenet inſtabiles vncus vterque rates.
Certius hoc fateor: ſed nos crudelis in vna,
Et nimium conſtans. ſed pia, cura tenet.
Non perit in cunctis, ſi quis non hæret in vna.
Ludit, & e quauis gaudia certa petit.
Exigit a nobis meritas conſtantia pœnas,
Et damno eſt probitas, vt ſolet, ipſa ſibi.
Di facerent, noſtræ vellent quoque ſcire puellæ
Carmen, & hic illis cognitus eſſet honos:
Tam faciles omnes, quam non ſine amoribus eſſent,
Nullaque laus ſalua virginitate foret.
Quæritur, infelix toties cur perdita Sappho
Occiderit. vates ingenioſa fuit.
Non illam grauidi lana tenuere quaſilli,
Nec varie docta pingere norat acu:
Nec bene creſcentem tremulo percurrere telam
Pectine. quod faceret nil niſi carmen erat.
Dicitur arſurum prius exarſiſſe Phaonem,
Et puero flammas præripuiſſe ſuas.
Ah quoties illi lentos obiecit amores,
Ah quoties dixit ſaucia, ſerus ades!
Ah quoties teſtata ſuas eſt carmine curas,
Et Veneris blandum carmine pinxit opus!
Nec tantum dubios ſemper ſectamur amores,
Sed legem thalami pectora noſtra ferunt.

Cum tacitas sedes inamœnaque regna subiuit,
  Et Stygios Orpheus constitit ante Deos,
Credidit Ixion,& qui fugientibus vndis
  In medio semper flumine quærit aquam,
Et notæ Danai diuerso crimine natæ,
  Legitima vates semper amare fide.
Solus amor noster tenebras perrupit Auerni,
  Quasque domos homini mors dare sola potest.
Plus tamen incertis animus iactatur in vndis,
  Mens vbi,cum sperat,plus tamen ægra timet.
Accedunt veteres, blandissima turba, poëtæ,
  Præcipue,cuius pulchra Corinna fuit.
Qui docuit cunctos, quod non nescire poëtas
  Tu quoque,perlecto carmine, certus eris.
Et qui Callimachum patrios deduxit ad Vmbros,
  Et cui perpetuo poscitur igne focus.
Teïus in syluam lepidos deducit Amores,
  Et tenerum myrto sedulus agmen agit.
Blandus in extincto suspirat Adonide Moschus,
  Flebiliusque ipsa Cypride fata gemit.
Ferreus est lectis si quis non vritur illis,
  Hippolyto quanuis durior illa legat.
Liber eram,memini,nec me mea Rossa tenebat,
  Simichidæ iuxta forte iacebat opus,
Et Batti faciles, & noti Daphnidis ignes,
  Et læsus patrias Tityrus inter oues:
Ingemui,veteresque iterum rediistis amores,
  Et placuit simplex non operosa Venus.
Hic pomo teneros aliquis mercatur amores,
  Huic precium formæ dulce columba venit.
Pr[illegible] ti[illegible] us & carmen rediit: cum carmine rursus
  Cœpit amor vires,cœpit habere dolor.
Spes quoque paulatim vires assumpsit eundo,
  Spes stimulos addit,spes sibi vela facit,
Spes acuit blandos & callida pascit amantes,
  Credulitas quamuis vatibus ista nocet.

Sisyphe

Sisyphe sic voluis rediturum e culmine saxum,
Inuidiam pœnæ spes tua semper habet.
At tibi qui lentos inclamas sæpe poëtas,
Ne noceat nati Cypridis ira, caue.
Qua pharetram gestat qua spargit sæpe sagittas,
Hac socios vates vindicat ille manu.

ELEG. VIII.

In obitum Frederici Taubmanni, cum ab eo Plautum manu morientis inscriptum & ad se missum accepisset.

QValis mœsta parens, cum iam suprema minatur
Atropos, & vergit non reditura dies,
Exiguum charæ munus dat & oscula natæ,
Atque ait, hoc nostri pignus amoris habe.
Illa datum seruat, matremque agnoscit in illo,
Et matris, paruum sit licet, instar habet:
Non aliter sæui, Taubmanne, in limine fati,
Cum premeret sacrum mors inimica caput,
Inscriptum nostro misisti nomine vatem,
Qui tibi deliciæ qui comes vsque fuit,
Qui tibi longæuam ventura in sæcula vitam,
Nec leue post cineres nomen habere dedit.
Agnoui gratamque manum ductusque labantes,
Qui puto iam dextræ deficientis erant.
Hæc quoties specto, toties Taubmannus in illis
Spirat, & ante oculos ceu rediuiuus adest.
Sæpe etiam lachrymæ mœsto labuntur ab ore,
Et subeunt animo mors pietasque meo,
Et subit ista fides: quam nunc post fata superstes,
Doctus in Elysia valle poëta colis.
Hic tua victuri veniunt ad fœdera vates,
Et iungit teneram qualibet vmbra manum,
Occurruntque tibi. pars priscæ munia vitæ,
Pars Musam & studium, pars rogat vna domum.

Iniiciunt alij sertos in tempora flores,
Dant alij, quales sponte ministrat humus.
Deducunt alij, longaque exercita febri
Membra, sub arboribus sub folijsque locant.
Hic lenem Zephyrus venienti assibilat auram,
(Hos Zephyrus campos hæc loca semper habet)
Frigoraque indulget, sed mitia. totaque Phœbi
Ardentis radios telaque nescit humus.
Laurus humum viridesque inuoluunt vndique myrti.
Illa domus vates hospitiumque tenet.
Quaque sedent, violis sudat pia terra rosisque,
Et calcant teneras sub pede veris opes. (Eos,
Namque vbi mane nouo pulchrum caput extulit
Ros cadit assiduus, totaque terra madet:
Quotque cadunt guttæ, totidem sine semine surgunt
Ingenui flores, quos suus humor alit.
At super, impendent capiti cum vitibus vlmi,
Quæ plenum gestant nectare semper onus:
Sed quod sponte viris summo de stipite manat,
Et Ganymedea non eguere manu. (quam est,
Nec cibus vllus adest, nec abest tamen. inuida nus-
Apponitque suas terra benigna dapes.
Talia Saturno duxit sub rege vetustas
Tempora, cum terræ mixtus Olympus erat,
Errabantque Dei passim: contentaque paruo
Nullarum probitas non erat instar opum.
Sub lauri folijs densaque à vitibus vmbra,
Crystallo quauis purior vnda cadit.
Vnda cadit prono de pumice, quaque virentem
Sulcat humum, trepidat: nec leue murmur abest.
Quale vbi vere nouo cinxere examina regem,
Certant vnanimes edere murmur apes.
Hac, si vera canunt, quisquis se proluit vnda,
Oblitus vitæ fata prioris agit,
Et tristes gemitus lachrymasque e pectore delet,
Nec memor est lethi, nec memor ipse sui.

In medio, Phœbi gelida de fronde corollam
  Nectit, & e myrto pulpita condit Honos.
Illic innocui recitant sua carmina vates.
  Pars Elegos, sed quos scribere iussit Amor,
Pars Syluas faciles natosque ex tempore lusus,
  Pars ignes Lyricos, pars Epigramma canit.
Hic sedet & priscos Lotichius ardet amores,
  Hoc nullum maius gens tua nomen habet.
Nec negat hoc Naso, lateri cui proximus hæret,
  Nec negat hoc Nemesi nunc quoq; iunctus amans,
Nec negat hoc Veneris puer & Cythereïa mater,
  In terris alium vix habitura parem.
Assidet & totis indulget basia labris,
  Aut iunctum in chorea fert Tunicata pedem.
Claudia quam sequitur riualibus æmula curis,
  Primus amor vatis primaque cura sui.
Ille manu medica Phœbique potentibus herbis
  Sæpe aliquam vellet quærere læsus opem:
Mox vbi pulchra videt ridentis lumina Nymphæ,
  Gaudet, & ardori iam fauet ipse suo.
Exulat e toto funesta Tragœdia luco,
  Et quæ sanguineas cogit in arma manus.
At festiua sedet lepido Comœdia vultu,
  Nixa pedem socco, cætera serpit humi.
Hanc colit ante omnes Vmber, tua gaudia, vates,
  Quem decimam credunt ex Helicone Deam,
Cui Veneres omnes omnes risere Lepores,
  Forsitan & palmam Græcia victa dedit.
Nunc quoque, si quando redeunt ad pulpita ludii,
  Haud mora, quæque suam deserit vmbra domum,
Et spectaturi properant per gramina manes,
  Ipse quot immensus gramina campus habet.
Hunc sequeris passim viridem, Taubmanne, per her-
  Seu consedit humi, siue theatra petit. (bam,
At te Simplicitas sequitur, Risusque Salesque,
  Viuenti comites qui tibi semper erant.

Festi-

Festiuisque iocis, quorum tibi copia larga est,
Elysio nulli cedis in orbe locum.
Vel tibi suppeditat faciles Elegeïa versus,
Ad numeros qualis nunc mihi sponte venit.
Vel cœlo propiora canis terramque perosa,
Sæpe Dei natum carmine, sæpe Deum.
Qualia cantantem mirata Galægia quondam,
Imposuit capiti debita serta tuo.
Quicquid agis, dum lacte tibi junctoque litamus
Carmine, formosum linque poëta nemus.
Ipse ego constituam tumulum tibi mœstus inanem,
Quotquot erunt anni, paruaque dona feram:
Pallentes oleas, nec tactas frigore lauros.
Delius has, illas flaua Minerua colit.
Et quæ cæsa semel non est victura cupressum,
Et gratum lachrymas quæ tibi munus erunt.
Eliciamque tuam verbis solemnibus vmbram,
Nec Ditis rigidas experiere fores.
Scilicet Orpheæ dedit hoc Proserpina Musæ,
Cum rite Ismarium sollicitaret ebur.

ELEG. IX.

In fontem purissimum, in sylua non procul Gerardomonte.

FOns perlucidior vitro, niue purior ipsa,
Nympharum hospitium, Naïadumq; domus,
Quem circum gelidæ defendunt solibus vmbræ,
Et multæ coryli multaque quercus amat,
Pertæsus nimio spirantem frigore ventum,
Et ponti assiduas sollicitasque minas,
Ad te lætus eo, patriæ vix redditus oræ,
Finibus e Bataui littoribusque maris.
Accipe me: sic te, non lapsus ab arbore ramus,
Non vllæ pecudes nullaque turbet auis;

Sic qui nunc trepidant per humum decurrere riui,
Et nunquam faciles impediantur aquæ,
Sic puro tremulæ claudantur marmore lymphæ,
Quas non pura satis solaque claudit humus:
Sic semper sitiant formosas Naïdes vndas,
Et castæ Dryades quas tua sylua tegit:
Sic veniat Diana tibi poscatque lauari,
Sic soli veniat conspicienda tibi:
Sic longe fugiat Satyrorum impura iuuentus,
Virginibus solis vt tuus humor eat:
Accipe defessum nimijs solisque viæque
Æstibus, & siccam frigore pelle sitim.
Namque ego nec Chij malim purissima Bacchi
Pocula, nec malim pura Falerna sequi.
Felix, cui satis est quantum natura propinat
Omnibus, & cuiuis iusta ministrat humus.
Quem non immodicæ possunt corrumpere mensæ,
Non molles epulæ, non operosa Ceres,
Poculaque occultas leti ducentia causas,
Et nocitura sibi prodigiosa sitis:
Sed gaudet manibus salientem ducere lympham,
Aut puram madido de Ioue sumit aquam.
Sic ego crediderim priscos vixisse parentes,
Quos vitæ innocuæ sponte trahebat amor:
Te supra virides circundant vndique rami,
Datque tui saturo, cum lubet, herba thorum,
Cui variæ vestes, omnis cui purpura cedat,
Et quæ bis Tyrio murice lana madet.
O ego sic possim tranquille ducere vitam,
Ignotus populo, notus at ipse mihi!
Sic mihi paulatim veniat non pigra senectus,
Tardaque mors, felix terminus ipsa sui.
Non ego magnorum spectem conuiuia regum:
Sat mensæ comites vnus & alter erunt.
Qualis noster amor, nostræ pars maxima mentis
Vrientius. o Musis, & mihi dulce caput;

Vel qualis Morinæ notissimus incola terræ,
Quo nil candidius Belgica tota tenet.
Qui centum aligeros volitantes vidit Amores,
Luminibus circum dulcis Hyella tuis.
Ipse tua nectam viridem de fronde coronam.
Tu mihi pro lympha Bellerophontis eris.

ELEG. IX.

Cum vrbem Gandauum denuo post inducias videret.

CÆsareis dignata parens celeberrima cunis,
Et post maiores vix genitura Deos;
Hoc quoque, si fas est, titulis adiunge tuorum,
E Bataua vatem qui tibi venit humo,
Liber, & impatiens dominas admittere gentes,
Et tuus, & laudi natus, & alta sequi.
Cætera sunt hominum: Deus est in pectore vatum.
Hospitium nostræ numina mentis amant.
Hinc decus, & centum ventura in sæcula virtus
Mercedem a tota posteritate petit.
Quam neque tecta tibi sublimibus alta columnis,
Nec genitus Cæsar, nec tua templa dabunt.
Quanuis Liza pater, quanuis hinc rector aquarum
Scaldis, & inde tuam Liuia tingit humum,
Ruraque vasta tibi media spectantur in vrbe,
Et formosa tua crescit in vrbe Ceres.
Omnia perrumpunt, & eunt in sæcula chartæ
Nominis autores: cætera mortis erunt.
Viuit, & in solis spectatur Græcia chartis,
Acceptumque suis vatibus esse refert.
Quantaque nunc superest Musis debere fatetur,
Et vetita est nostro carmine Roma mori.
Te quoque per laudes fas est assurgere nostras,
Altaque victurum tollere in astra caput.
Non mihi Parnassus dominæque in vota sorores,
Nec precibus Pæan sollicitandus erit.

Vrientius occurrat, satis est. Helicone relicto
 Inueniam Musas, & satis oris erit.
Dicam animos in bella tuos, sæuosque tyrannos
 Nunquam impune tuas sollicitasse manus:
Exactosque duces toties, quos turpiter ausos
 Quidlibet, in fraudem vis sua sæpe tulit.
Salue, inuicta parens, populorum inuicta tuorum,
 Vel sine militibus non habitura parem.
Sola triumphorum genitrix & causa tuorum,
 Et sola auspicijs non superata tuis.
Digna nec inuisos includere mœnibus hostes,
 Digna nec imperium læta volensque pati:
Non indigna tamen posito sic viuere bello,
 Et pacis longæ commoditate frui.
Omnia debentur tranquillæ commoda paci:
 Ante alias ingens hæc Dea numen habet.
Plus tamen ante omnes huic nos debere fatemur,
 Et minus est quicquid cuilibet illa dedit.
Illa mihi Vrientii dulces inuadere vultus
 Obtulit. & pura pectora iuncta fide.
Hoc satis, hæc rerum sors est extrema mearum,
 Hic modus, hic voti terminus ipse mei est.
Ibimus, & gemina deuincti tempora lauro,
 Dicemus laudes, maxima Ganda, tuas.
Tum geminas, Pax alma, tibi sacrabimus aras,
 Et cadet ante tuos alba columba pedes.
Sic pariter iunctique animis in sæcula mille
 Ibimus, & famæ dulce teremus iter.

ELEG. IX.

Libri conclusio.

HActenus angustas lepide transmittimus vndas;
 Et peragit cursus nostra iuuenta suos.
Cum domitæ bellis acies, cum nomina regum
 Materies possent carminis esse mei;

Non

Non animi vires, non defuit altus Apollo,
Et poteram tanto digna furore loqui.
Pectora nam memini stimulo percusserat Euan,
Et grauis in dextro crure cothurnus erat.
Iam poteram Graijs non nil debere poëtis,
Nec nihil ardoris, nec nihil artis erat.
Grotius applausit: populoque ignotus in ipso
Ter pede percusit curua theatra suo.
Spiritus assurgens, nec iam leuioribus aptus,
Ibat, & ignauam despiciebat humum.
Mane erat: egredior, sic Di voluere, penates.
Sic mea festiuus fata regebat Amor.
Forte sua, totos vt erat turbata capillos,
Vtque erat a somno languida, Rossa venit.
Candia simplicitas placuit, subitoque cothurni
Pondere deposito, factus amator eram.
Risit, & ostendens gremium Cytherea mater,
En ait orchestram, magne poëta, tuam.
Ex animo reges sæuique abiere tyranni,
Et subij Vitæ blanda theatra meæ.
E violis scenam contexuit alma Dione,
E viridi myrto pulpita fecit Amor.
In gremio cœpi leuibus decurrere soccis.
Hoc opus: hoc vires materiemque dedit.
Materies hæc læta fuit, tragicisque videbar
Questibus, & mœstis aptior esse modis.
Rossa domi seruans, miserum proscripsit amantem;
Nunc quoque pars operi conuenit illa meo.
Candida posteritas, vestro date serta poëtæ,
Atque aliquis myrto dulce coronet opus.
Diuitias fortuna meas diuisit Iberque:
Vindicat hic partem, vindicat illa suam.
Hoc superest, quantum satis est post funera laudis,
Ne metuam a nulla posteritate legi.

DAN. HEINSII
MONOBIBLOS,
SIVE
ELEGIARVM
LIBER SINGVLARIS.

Petro Scriverio

S. D.

MOnobiblou meam, Scriueri doctissime, ad te fero: quam & titulo & loco cur a reliquis distinxerim, causam vides tu & quisquis eruditus est. Inuentiones quippe varias, liberas, amœnas, &, vt verbo absoluam, Græcas, quæ simplicitate quadam transmarina & lepore numeros mereri sibi proprios videbantur, tanquam fasce quodam hoc libello inclusi. Quæ res, nisi animi nos coniectura fallit, tanto plus meretur gloriæ, quanto rarior, minusque hactenus tentata fuit. Quam nec violenter exigo; fretus iudicio, sine quo ne hoc quidem suscepi. Idem in nonnullis noster ille inaffectatæ elegantiæ affectator Catullus præstitit, & in primo libro maxime Vmber: quanquam, si vnam excipias elegiam aut alteram, minus in hanc curam incubuit, minusque, siue certo iudicio, siue alias natura suasus, in proposito persistit. In reliquis, a se simulque a Græcis degenerat & retro cedit. Qui vir, curam & operam vbique ad elegiam, grauitatem admirabilem nonnunquam contulit. Cæteri longe ab hoc absunt, & hominibus Græcis res habere suas sibi iubent. Atqui liberrimum primo scribendi genus elegia fuit, quam delicatissimis induerunt Græci numeris. Eam, cum alij, tum vel maxime ingeniosus Naso immutauit: qui cum in-

genij

genij sui frenos vbique laxet, ne nequicquam declamasse videatur, artem, vt Romanus constringit, legemque & aequabilitatem versuum praescribit sibi, cui ubique fere obtemperat. Sic cum tersissimo Tibulli filo animam addat, cultum non sustulit tamen. Lasciuiam omnem eierauimus: venustatem si qua sit, non excuso. Tantum cum Comico Musam meam adhortabor, priusquam ad haec sacra pergo, Μῶσα χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι, καὶ Ἔλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς. *Idem tu fac, diuque cum vxorcula tua suauiter viue. Lugd. Bat. cIↃ. IↃ. c I X.*

ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΟΝ.

Ταῦτα σοί, ὦ Κυθέρεια, νέων τροφὲ, μῆτερ ἐρώτων
 Ἄντιθεῖ ἐκ πάσης Εἰνσιάδης κραδίης.
Ἀλλὰ μὲν ἵλαθι κείνῳ, ἵν' ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν,
 Καὶ μετὰ ταῦτ' ᾄδῃ πολλὸν ἔτι γλύκιον.
Εἰ δέ σοι οὐ πέλεται καθύμια, καὶ τόδε λέξον·
 Ἀντὶ γὰρ Ἡφαίστου σοῦ ποσὶν ἐκκαλίζω·

DAN. HEINSII

MONOBIBLOS.

ELEG. I.

Ad Petrum Scriuerium.

DVm tibi festiuis lepide cessatur in vlnis,
 Cordaque mansurus mutua iungit amor;
Nos noua, Scriueri, dominae consulta morantur;
 Atque iterum surdis voluimur in foribus.
Bis volui proferre pedem, bis blanda Dione
 Perculit admoto lene caput strophio,
In thalamoque suo solitos deducere somnos
 Iussit, & ignauo condidit in gremio:
Qua circum domini volitabant semper Amores,
 Et tenerae myrti fronde virebat humus,

Graiaque ducebant tenui vestigia musco
   Obsita, iam multis desita temporibus.
Iunge manus mecum: pariter referemur eodem,
   Cypridis in lucos regnaque; vulgus abi.
Hic mihi dum laudis percurrunt pectora curæ,
   Mens tremit, ac princeps terret & vrget honos.
Dum vehor, audenti faciles succurrite Diuæ,
   Vt mea vecta suo flamine puppis eat.
Materies satis apta mihi est: feror huc feror illuc;
   Præsidet & puppi dux Cytherea meæ.
Et trahimur sequimurque: dolor nocet ille: dolore
   Plus tamen hoc ipso velle carere nocet.
Et furor est, sed gratus, amor: lachrymæque iocique,
   Materiesque operis risus & ira mei est.
Di pereat, quisquis lepidam spectare puellam
   Ferreus, haud vllo tactus amore, potest,
Ridentesque oculos placide placideque minantes
   Haud didicit blando inuadere suauiolo.
Mi facilis Natura, leues præscripsit amores,
   Imposuitque animo iura benigna meo:
Passeribusque inuectus quantibus aurea Famæ
   Templa, tuas pulso Cypridis aula fores.
Pandite festiui tandem mihi pandite Amores,
   Pandite lasciui cum facibus pueri
Formosæ sedes: ne post ingrata negare
   Audeat, aut nostris se ferat ex oculis.
Sed penitus penitusque ardentem pectoris æstum
   Sedet, in amplexus iussa venire meos.
Illic Scriueriumque inter dominamque fauentem
   Constituat tumulum Cypris amica meum.

ELEG. II.

DVm sua nocturno deducit lumina cœlo
   Cynthia, dux tacitis addita sideribus,
Astraque voluuntur tacito palantia mundo,
   Totaque suppresso murmure languet humus;
Hein-

Heinſius infelix crudeli tactus ab igne,
  Ad dominas perdit mollia verba fores.
Tu niueo primos exhalans pectore ſomnos,
  Languida ſopito lumine, Roſſa, iaces,
Innocuis perfuſa ſoporibus, inſcia rerum,
  Pectora non vllis ſaucia vulneribus.
Qualiter in ſolas ſecedens Delia ſyluas,
  Victa ſopore, ſuas labitur in violas:
Aut matutino trepidæ ſub ſidere Nymphæ,
  Poſtquam nocturnos inſtituêre choros,
Molliter occultis in graminibus profuſæ,
  Qua procul e gelida rupe ſuſurrat aqua,
Omnes procubuere, fatigatæque per herbas
  Ingenuos paſſim conſtituunt thalamos.
Hic zonæ, tunicæque, arcuſque, leueſque pharetræ,
  E tremulis pendent vndique corticibus.
At procul inſano percurrens deuia paſſu,
  Pan furit in voces, Pan furit in calamos,
Antraque cuncta vago pede perreptauit & vmbras,
  Syluaque vocalem ſenſit adeſſe Deum.
Aſt illæ gelidis ſub frondibus inclinatæ,
  Laxatis recubant ſuauiter vberibus,
Virgineos ſomnos e pectoribus ſpirantes.
  Huic procul aſſultant paſcuaque & nemora.
Talis ego, mea Vita, tuo percuſſus ab igne,
  Languidus, ignoto vulnere tactus, eo.
Te nec noſter amor triſteſque ad limina voces,
  Nec toties fuſæ ſollicitant lachrymæ.
At me pallida mors magis atque magis languentem
  Opprimet hic ipſum dum moror ad thalamum.

ELEG. III.

HIc nemus occultum præcluſaq; fontibus antra,
  Lymphaq; gaudentem frigore mulcet humũ,
Auraque vicinis iuxta comes addita Nymphis
  Leniter argutis ſpirat ab arboribus:

Malaque

Malaque voluuntur tremulis labentia ramis,
Et passim, nullo decutiente, cadunt;
Exiguis variata ruboribus, æqua papillis,
Cum modico trepidant vbere, Rossa, tuis:
Cum circum tunicas gracili pressere tumore,
Et leuiter primis luxuriant choreis.
Huc ades, o mea Vita: videsne, vt amabile laurus
Sub gelidis præbere hospitium folijs
Propter aquæ riuum, gemino meditatur amanti?
Lymphaque muscosis exilit e laribus,
Languidulosque agitata monet confundere somnos,
Argutasque simul iungere delicias?
Donec lumina victa soporibus, ipsaque sensim
Deuia mens blandis erret imaginibus;
Eque labellis ductus hiantibus halitus oris
Pectoris extremis effluat e latebris
In iecur inque meas calefacta per ossa medullas,
Atque animam toto saucius ore bibam,
Collo pendens semisupinus & oscula libans,
Atque inter libandum oscula deficiens.
Sic pariter victos somno fusosque per herbam,
Pallidus obliquo lumine cernat amans.
Atque aliquis mœsto ducens suspiria vultu,
Propositum sistat sponte viator iter:
Donec rursus ijsdem in amoribus euigilantes
Hesperus auratis occupet e foribus.

ELEG. IV.

QValiter ignotis iam primum saucia myrtus
Solibus, vmbroso Cypridis in nemore,
Quam circum Veneres placitas duxere cho-
Et sua suspendit spicula multus Amor, (reas,
Iam viduata suis deserto in gramine lymphis
Arida collapsis frondibus occubuit,
Aut rosa, quæ strophiumque inter tenerasq; papillas,
Virgineis clausa languet in vberibus,

Cui

Cui Zephyrus pater ipse suas non amplius auras
Sufficit,& vires mater ademit humus:
Haud secus ignoto mens externata furore,
Rossa,tuis postquam vultibus incaluit,
Aret,& effœto collapsæ in corpore vires
Deficiunt animæ vincla soluta meæ,
Ebriaque ignotis mens vulneribus languescens
Ardet in amplexus posse venire tuos.
Haud secus inclusum thyaso quem perculit Euan,
Nunc quoque ab hesternis languidulum choreis,
Errat,& ignaui percussus flore Lyæi,
Omnia non certis peruolitat pedibus,
Auia dum lento calcantem gramina passu
Pallida nox densis implicuit tenebris.
Ast olli roseæ languent sub fronte corollæ,
Sertaque collapsis arida temporibus.
Donec sidereum deducens Lucifer agmen,
In tepida lapsum mane prehendit humo,
Rursus pallidulum, rursus caput huc atque illuc
Iactatum varijs,Bacche pater, stimulis.
Sic mihi Rossa.tuis perculsum pectora curis
Semper ab integro possidet alter amor.

ELEG. V.

Hylas.

CVm Venus occultis Cinytidæ saucia curis,
Furtiuo domini surgeret e thalamo,
Languida nox prono factura silentia mundo
Stillabat madidis roscida sideribus.
Ridebant valles,ridebant obuia tempe:
In florem viridis protinus ibat humus.
Paruus Amor iunctos aurigabatur olores,
Percutiens geminis colla papaueribus.
Quos dum forte cauis e vallibus ascendentes
Paulatim campis flectit ab Assyrijs,

Nym-

Nympharum in lucos (Nymphæ tum forte sedebant)
  Aspicit occultis sub nemorum folijs
Pendentem lympham: tacitæ quam noctis imago,
  Et tenebræ totis abstulerant oculis,
Ni circum alludat radijs argentea Phœbe,
  Et strepitus densis murmuret e violis
Occultus: qualis desertæ rupis ab antro
  Vere nouo florum conscia fundit apis.
At circum faciles Nymphæ choreas ducebant.
  Nymphæ formosis inuida turba viris,
Quas intenta suo lustrabat lumine Luna,
  Pendentes tremulis arma sub arboribus.
Pendebant pharetræ, pendebat inutilis arcus,
  Quem metuunt Panes, quem metuunt Satyri.
Ergo abit, & puram spectator pergit ad vndam,
  Oblitus niueas flectere rursus aues.
Cunctaque dum lustrat, dumq; omnia circumspectat,
  Et faciles lusus, & faciles choreas,
Corpore propendens toto gelidis super vndis;
  Deciderunt arcus, deciderunt pharetræ,
Elapsæ furtim: veluti cum noctis in vmbra
  Stella leuis subito decidit in pelagum,
In pelagum delapsa, vel vt delapsa putetur,
  Fulget, & immensum lumine signat iter.
Ardebant passim latebræ, totumque venenum
  Hauserat occulto fons gelidus latice.
At Nymphæ Nymphæ, sua rursus tecta reuisunt
  Mane nouo, cum se Memnonis Æthiopis
Pegaseis super arua parens sustolleret alis,
  Et roseis lora flecteret articulis:
Omnes innocuo deuinctæ membra sopore;
  Qualis collapsis Parthenice folijs
Demisit collum grauis imbribus, aut vbi multum
  E matutinis roribus immaduit:
Dum dulcem reduces traxêre per ossa furorem,
  Non iam virgineis saucia vulneribus.

Ergo

Ergo omnis fontes, nemora omnia circumcursant,
Et nuper gratas effugiunt latebras
Palantes. patrio quam vellent posse sub antro
Furtiuo puerum auertere connubio,
Quem simplex a matre sua deduceret error,
Ad gelidos fontes, & nemorum spatia!
Ah misera, ah demens, quam nec solitis pertentat
Fluctibus assidue pectora ferus amor.
Quantos illa suo consumit corde dolores!
Quam velit hoc matrem posse latere suam!
Ah teneræ matres, si cui puer integer annis
Crescit adhuc vestro nescius in thalamo
Crudelis flammæ, paruusque sororia libans
Oscula, materno nil timet in gremio;
Nympharum cupidos defendite semper amores,
Neue aliquis vestris prodeat e foribus.
Aut si cui male forte sitis tentauerit ora,
Sunt alij fontes, sunt alij latices.
Hæc vobis matres edicimus: hæc Venus ipsa
Suadet, & amissa mœstus Amor pharetra.
Nescijt hoc magnorum infelix cura Deorum
Alcides, puero captus ab Argolico,
Cui circum malas flos aureus emergebat,
Purpureis serpens vndique temporibus,
Nescijt, vtque comes volucri descendit ab Argo,
Pergit Hylas dulcem quærere fontis aquam,
Valle sub vmbrosa, quà pumice desuper alta
Humor aquæ prono murmure desiliens,
Pendebat nemore in medio. Puer inscius vrnam,
(Inscius hoc captas quippe videre Deas)
Admouet. At illæ sub frondibus hinc atque illinc
Innocuum iunctis inuoluunt manibus,
Luctantem frustra, frustra puerilia tendentem
Vndique cum multis brachia lacrimulis:
Si quis sollicitas Alcidæ ferret ad aures
Extremos gemitus verbaque frigidula,

Quæ

Quæ medijs super impendens immurmurat vndis
   Infelix! illa vasticies nemorum
Et conclamantes intercepere latebræ,
   Et suspirantis languida vis Zephyri.
Haud aliter prolem trepidantis ad omnia ceruæ,
   Diuisam caræ matris ab vberibus,
Crudelis lupus impedijt. illa anxia matrem
   Clamat,& in matrem dirigit ora suam.
At mater,nec iam mater, procul ausa lustrat,
   Et bene vix natam sentit abesse suam:
Sic puer Alciden Alciden iam super vnda
   Aduocat. Alciden puppis Iasoniæ
E leuibus transtris & sedibus egredientem,
   Cingebat viridi gramine mollis humus.
Illum muscoso Nymphæ duxere sub antro,
   In vitreas sedes,in vitreos thalamos,
Damnatum flammis & virgineo Hymenæo.
   Vndique Hymen lætis ibat ab arboribus,
Vndique Hymen toto reddebat vertice sylua,
   Nil metuens crudas Herculis exuuias,
Aut nodosa cauam quæ complent pondera dextram,
   Graiaque delectæ robora militiæ.
Sic formosus Hylas Diuorum cœpit haberi,
   Additus æternis corpore Naiasin.

ELEG. VI.

Ad Ianum Rutgersium.

RVtgersi,cui iunctus amem,ni fata morentur,
   Ire per & terras,ire per & maria,
Seu fugitiue paras extremum visere Celtam,
   Seu dominos rerum visere ad Æneadas,
Non ego dedigner tecum,iuuenesque marinos,
   Et quicquid toto nascitur Oceano,
Dorida cum natis, versæque Palæmona formæ,
   Et lustrare tuos Cymodocea choros.

Aut

Aut vbicunque latet formosi mater Achillei,
Heu Priamo quantis cognita funeribus!
Nec nos Æoliæ terrerent ire procellæ,
Aut infesta vagis æquora sideribus,
Et nunquam Oleniæ non noxia lumina capræ,
Nec melior pictis Oarion ratibus.
Donec gramineæ eiectos in margine ripæ,
Sub patulæ fessos arboris hospitio,
Exciperent Nymphæ indigites quocunque sub axe,
Aut quaqua miseris est locus exulibus.
Seu nos Parthenope magno calcata Maroni,
Errantes aliquo abduceret in nemore,
Seu nos Euganei colles, dominumque perosa
Aspicerent pulchri littora Taruisij.
Illic Alcidæ nos populus, aptaque amanti
Deciduis myrtus frondibus obrueret:
Et tristes pelagi casus argentea lympha
E prono pendens elueret lapide,
Sedaretque sitim pariter, pariterque sopore obduceret attonitis lumina naufragis.
Nec quanuis miseros, nec quanuis omnium egenos,
Deficerent doctæ numina nostra Deæ.
Nec modus, aut blandi carmen recitare Properti,
Quem leuis impositis pressit amor pedibus.
Siue illum molli defixit Cynthia somno,
Horrentem notæ iurgia sæuitiæ:
Seu cum non faciles impugnat carmine valuas,
Ebrius, & duris oscula dat gradibus.
Herculis aut magni raptos deducit amores,
Opprobrium castis non leue Naiasin.
Felix, qui dulces versu mercatus amores,
Hæret in extincti nomine Callimachi,
Felix, in roseis semper qui tempora sertis,
Inque Philetæis semper habet folijs.
Quondam etiam somnum Siculi suaderet auena
Carminis, & patrias Tityrus inter oues.

Seu cum crudeles Amaryllidos vritur ignes,
  Et dominæ ingratis voluitur in foribus,
Cumse poscit apem fieri, leuiterque corollam
  Illius in summis stringere temporibus.
Seu cum Trinacria pascens Polyphemus in Ætna,
  Non minus Ætna tuis ignibus incaluit.
Quem procul accedit Siculis Galatea sub vndis,
  Ferrea, pene suis surdior æquoribus.
Quanquam nec desunt violæ pendere rosæque,
  Liliaque ingenuis mixta papaueribus,
Plurimaque ignaro largitur munera ponto,
  Quæ frustra ingrati sæpe ferunt Zephyri,
Vndaque vicinis e littoribus procurrens,
  Spectantis nequicquam eripit ex oculis.
Illinc æternæ traherent nos mœnia Romæ,
  Heu cœlo quantis cognita nominibus!
Virtutum pariterque virûm commune sepulchrum,
  Et tantum seræ posteritatis amor.
Heic, Diui, quam dulce foret sine lege vagari,
  Et priscis mentem fallere delicijs!
Forsitan Andini fuerant hic limina vatis,
  Forsitan hæc Tulli pressa fuere pede.
Heic Naso, heic Vmber sera sub nocte redibat
  Ebrius: heic surdas constitit ante fores.
Illic sollicitas excepit ianua rixas,
  Improba, nocturnis humida de lachrimis.
Heic myrti, flores illic iacuere soluti,
  Hæc eadem blandas pertulit aura preces.
Forte illic teneros corrupit passer ocellos,
  Lesbiaque aurata constitit in solea.
Ingentes saluete animæ; vos Heinsius absens
  Absentes, vt fas, lacte meroque colit,
E vobis diuinum auido bibit ore leporem,
  Quodque potest, vestris pascitur ingenijs.
Cætera Rutgersi liceant tibi: non tamen illis
  Immemorem nostri te decet esse locis.

ELEG. VII.

In nuptias Ioannis Borelij, & castissima virginis Agnetis Haiman, post peregrinationem.

QVi primum Venere insolitam damnare puellam
Instituit, & mentis flectere duritiem,
Vt leuibus contacta cupidinibusq́ue metuque,
Ferueret ignoto pectora dissidio,
Ceu quondam geminis rapientibus æquora ventis,
Vis Austri gelido dissidet a Borea,
Idem te Assyrijs reducem cum vidit ab oris,
Et sacris Nili fontibus, implicuit
Ignoto gemitu atque ignoto volnere amoris,
Et leuibus strinxit pectora compedibus,
Quanuis immeritos testantem plurima Diuos,
Et sæpe in Batauo littore conspicuum,
Sæuas si lachrimas læsæque incendia mentis
Fluctibus insanus mergeret Oceanus.
Sed non indomitas fregissent æquora curas,
Non possessa semel pectora linquit Amor,
Quem penitus magis atque magis traxere medullæ,
Et magis atque magis viscera combiberunt.
Namque ferunt, procul a patrijs complexibus olim
Humidulas inter Heliadum lachrimas,
Et saltus Arabas, vel qua fragantis amomi
Semper odoratæ luxuriant nebulæ
Erranti, dominos fatorum ita voluere Amores,
Cum tibi curarum millia molta darent,
Vt post sæua viæ certamina, sæua laborum,
Immitis dominæ spiritus exciperet
Respirantem animam, longisque doloribus ægro
Virgineis esset portus in vberibus.
Vnde nec assiduis incumbens fluctibus vnda,
Nec Notus insanis nubibus abriperet,

Non tristes scopuli, non vis truculentior hædorum,
Aut grauis incertis motibus Oarion:
Sed festiua iocorum & blandi copia amoris,
Castaque nocturnæ præmia militiæ.
Cum tibi virgo intacta alijs ereptaque matri
Nocturnis collum lusibus impediet.
Ah misera, ah primis vix tandem saucia curis,
Quam veniens iterum lux alia atque alia
Inueniet domini complexibus intertextam
Brachia, materno tam procul a latere!
Quamuis mœsta suos lachrimis corrumpet ocellos,
Alterius nondum sueta venire domum,
Et sæpe incassum dubio suspiria voto
Erumpent trepidis anxia pectoribus.
Qualis Penelopea nouo deducta marito,
Hæsit in antiqui voltibus Icarij,
Humentes nequicquam oculos deiecta genasque,
Cum toties pia percurreret ora rubor,
Lumina conspecto quoties sustolleret illo,
Cuius in amplexus esset itura, viro.
Quantos illa tamen fidei meritura triumphos,
Digna fuit tota posteritate frui!
Nam neque cum Dis æternum victura Calypso,
Cuius bis geminus cingeret antra liquor,
Et thyæ fragiles, & non funesta cupressus,
Prataque perpetuis roribus irrigua,
Nec cuius genitor radiantibus æthera bigis
Purpureis surgens scandit ab æquoribus
Dilectæ, potuere animum expugnare pudicum.
Tantus in absentem coniugis arsit amor.
Nec minus illa tibi noctes vigilabit honestas,
Nescia cuiusquam furta manumque pati,
Nec minus vsque tuis hærens amplexibus, vna
Incipiet somnos iungere languidulos.
Sitis felices tuque & tua, multaque sæcla
Vnanimis pariter viuite corporibus,

Alte-

Alteriusque alter læto deuinctus amore,
Hæredem tantis addite muneribus:
Qui dum par opibus paulatim surgit auitis,
Volturium faustis arceat a foribus.
Hæc Venus, auratis Libani quæ viuit in hortis,
Assyrio fragrans semper odore comam,
Hæc Venerum cum matre tulit chorus omnis, &
Iuit in æternis scribere corticibus. (omnia
Nec procul absistens sacro Concordia luco,
Sternuit, & certis annuit ominibus.

ELEG. VIII.

In obitum nob. matronæ Iustæ Vrientiæ, N. V. I. Cruickenburgici coniugis, Maxamiliani F.

Non ita me solo crudelem in monte leæna
Edidit, aut sæuis tigris in Armenijs,
Vt nullos Vrienti possim sentire dolores,
Aut siccis lachrimas vultibus aspiciam,
Quæ mœsto tibi nequicquam de lumine manant,
Vt gelida e summo lympha cadit lapide:
Quam mittunt virides solatum Naïdes herbas,
Ne misere æstiuis deficiant radijs:
Dum propere ereptæ fundis suspiria natæ,
Quam tibi, quam casto coniugis e thalamo
Crudelis Lucina, nihil miserata gementem,
Abstulit, & nisu sustulit in medio,
Certantem blandos patri præbere nepotes,
Qui tibi languenti viribus ac senio,
Dulcia dilecto immiscentes brachia collo,
Nubem omnem mœsti diluerent animi.
Verum ea non tetulere infesti gaudia Diui.
Sed veluti myrtus Asia, quam teneræ
Desuper alliduo perfundunt gurgite Nymphæ,
Nympharum spes & delicias Dryadum,

Paulatim diffusa comas attollit ouantes,
Et non occultis auctibus erigitur:
Iam sibi promittunt Diuæ de fronde corollam,
Et iocunda suis frigora temporibus:
Mox si illam Boreas radicitus extirpauit,
Occidit, & verso mœsta iacet decore,
Iam virides oblita infelix pandere ramos,
Orbaque vitali quem biberat latice.
At miseræ Nymphæ circunstant, & sua frustra
Irrorant madidis gaudia luminibus.
Nequicquam. quia iam collapsam pondere toto
Ipsa parens tellus non potis erigere est,
Nec dulcem inspirare animam. quia frigida vitæ
Pausa semel, nulli restituenda, venit.
Sic tibi continuo felicis commoda natæ
Inuida fatorum surpuit inuidia,
Cum tenera primos ætas includeret annos,
Et roseum vitæ florida ver ageret.
Tu supera assiduis incusas numina dictis,
Nec tibi, seu densæ noctis eunt tenebræ,
Seu cum purpureum ponto caput extulit Eos,
Cura liquefieri pectoris ægra potest.
Omnia dum voluis, dumque omnia pectore versas,
Cunctaque pecurris, cunctaque suppeditat
Indulgens dolor ipse sibi, perque omnia tendis,
Non expectatis saucius vlceribus.
Et modo primæuæ occurrunt monumenta iuuentæ,
Et pueræ lusus, gaudiaque innocua;
Vt materna suis committens ora labellis
Hæreret cupide nexibus assiduis,
Aut tenerum somno leuiter caput inclinaret,
Demissis recubans candida brachiolis,
Vel qualis trepido conscribens ora pudore
In thalamum primis iuerit ominibus,
Omnia perfundens lachrimis & questibus omnia.
Quæ nunc aërij cuncta ferunt Zephyri.

Nec

Nec reditura venit ſero intellecta voluptas,
Cum ſemel aduerſis deſiit alitibus.
Nec ſemel auolſum reddit Proſerpina crinem,
Quem male damnato ſuſtulerat capite.
Non ſi perpetuo quot currunt ordine luces
Aſſiduo Ditem ſollicites gemitu,
Nec ſi flebilius damnato luctibus Orpheo,
Impellas querulis ſidera carminibus.
Septem illum perhibent deſerti in vallibus Hæmi
Noctes, & ſeptem continuaſſe dies.
Cum interea neq; gratum admitteret ore liquorem,
Aut epularum animum frangeret illecebris:
Sed veniente die, ſed cum nox ſurgeret atra,
Clamabat ſolam perditus Eurydicen.
Eurydice clamabat: at Eurydice clamanti
Nulla dabat penite ſignæ, nec alloquio
Coniugis heu fidi miſerum lenibat amorem:
Sedibus errantem quam procul Elyſijs
Sæua coërcebant magnorum iura Deorum,
Quæque Adraſteis lex venit e tabulis.
Nec tamen, vt ſemel eſt Muſarum tacta lepore
Et Charitum donis, funditus interijt,
Sed ſuperans magis atque magis fatum omnibus æquum,
Perſtitit inuita viuere Perſephona.
Hoc illi potuit coniunx dare muneris Orpheus,
Hæc ſolæ tribuunt munera Pierides.
Sic tua iam fatis quanuis conceſſit iniquis,
Viuet ab æternæ munere Menemoſynæ.
Hæc tibi perſoluunt noſtræ ſolatia Muſæ,
Has tecum pariter imus ad inferias.

ELEG. IX.

Ad Ieremiam Pierssenaum, de patriæ amore. in qua fabula Europæ.

ETsi me patrijs optantem viuere terris,
 Et modo dilectis stare sub ilicibus
Musarum dulci liquefactum nectare mentem,
 Et modo, cognato fonte leuare sitim,
Sæpe animo dubius dolor abripit, & male sano
 Seuocat a castis corda lubidinibus.
Quas mihi, Pierssenæ, Deus sub pectore versat,
 Qui madidam Delon incolit & Lyciam,
Non tamen & toti possunt requiescere sensus,
 Musarum & dominæ cassibus impliciti,
Sed sic attonitis hæremus mentibus ollis,
 Vt primum aspectæ vultibus Andromedæ
In scopulo, in saxis, oblitus vertere cursum,
 Nubibus in medijs hæsit Abantiades,
Quem Danaes pulchro mentem irretitus amore
 Edidit aurata Iupiter in pluuia.
Nam modo non dura curarum compede vinctos
 Mitis Amor blanda detinet in domina,
Et modo non gratæ pallentes iurgia linguæ,
 Cogimur immites multa rogare Deos.
Et modo nequicquam vos suspiramus amici,
 Vos loca, vos fontes, vos iuga, vos virides
Nympharum sedes, vos pulchræ flumina Gandæ.
 Non ego vos Scaldi aut Liuia conspiciam;
Dilectos certe: quantum neque pulcher Anaurus
 Dicitur Europæ gratus Agenoreæ
Æstibus in medijs lætum venisse leuamen,
 Corporaque humidulis candida vorticibus
Illius & comitum blande fouisse sororum,
 Assuetæ Tyrijs ludere virginibus.

Tum

Tum quoque vicinis insistens nescia lymphis,
(Nescia demisso constiterat calatho)
Formosos vultus media spectabat in vnda,
Cum niuei vidit cornua falsa bouis.
Non sic immitis Boreæ cum spiritus vrit,
Candidus immistis conspicitur niuibus
Summus Athos, vel quæ conuersa e sedibus Ossa
Intulit æternis prœlia cœlicolis,
Nec sic quas intenta leui decerpserat vngui
Lucebant medias lilia per violas.
Quarum tunc oblita, simulque oblita suarum,
Ah misera! ah totis sensibus attonita,
In tauro hærebat, in tauro suspirabat.
Et modo virgineis sollicitat manibus
Mansuetos visus, & quæ palearia collo
Dependent medijs candida pectoribus.
Cornua nunc florum iocundo perpluit imbri,
Et leuibus sertis induit. ille manus
Formosas faciemque acri externatus amore
Lamberat. Ah si non corpore deposito
Membra velut defessa simul posuisset in herba.
Quo tunc præcipue Sidonis attonita
Ascendit super: hærentem per cærula ponti
Protinus & fluctus abripit æquoreos,
Lumina nequicquam iactantem & brachia retro,
Et frustra madidis respicientem oculis
Dilectas comites, frustra quæ in littore summo
Miscebant miseris omnia lacrimul s.
Namque olli gemitus pallor suppresserat amens,
Torpebat misero lingua retenta metu,
Dum ponti tremulo sensim plangore cachinnans
Vectanti teneros alluit vnda pedes.
At iuxta inflantes leuibus velamina pennis
Stridebant animæ leniter Æoliæ,
Et circum tremulis verrebant æquora caudis
Dorides, & formosæ Oceani dominæ,

Nisæa, Spioque, Thoeque, & Callianira,
 Et cum Dexamene candida Cymodoce,
Teque Hymen Hymenæe sonantes æquore toto,
 Ad Iouis optatos sustulerunt thalamos
Pectoraque roseasque genas, & candida colla.
 Sed neque Diuarum gaudia, nec madidi
Illa vicem curans velaminis, aut delapsi,
 Interea e summis pectoribus strophij,
Omnia nequicquam plangoribus incendebat.
 O patria, o fontes, o nemora, o syluæ,
O male dilecta blandorum copia florum,
 Ipsaque rura in queis lusimus, & comites,
Voine ego deserui tauro dilecta marino?
 Vosne ego deserui perfida, nec comitum
Nec memor ipsa mei, tectorum oblita meorum?
 Iam nunc præcipue mater amata vale.
Quoi ego, væ miseræ, dulci coniuncta cubili,
 Cum nox vmbroso surgeret e pelago,
Et formosa pater protenderet Hesperus ora,
 Nunquam a dilecto corpore secubui.
Quoi hærens, quoi incumbens, ceu vitibus vlmus
 Stringitur, & lentæ saxa tenent hederæ,
Spirabam somnos: quæ ne heic in fluctibus amens,
 Quæne heic indomito mersor in Oceano?
Nec terræ apparent. at certe tristis imago
 Apparet pelagi: fluctibus indomitæ
Assultant vndæ iuxta, atque extrema minantur.
 O maria, o casti Nereidum thalami,
O Nereu pater, o, & cærulea Amphitrite,
 Cum qua mutaui tecta laremque meum,
Hoc mihi iam morituræ extremum soluite munus,
 Conscia nullius dum moriar sceleris;
Vt cum iam mæsto cesserunt corpore sensus,
 Et super ipsa mei nil nisi funus ero,
Ad patrios vultus maternaque deferat ora
 Insani Boreæ spiritus aut Zephyri.

Sic

Sic saltem vt portus contingam & littora nota,
Totaque maternis inueniar manibus.
Atque illam rapidis iactantem plurima ventis,
Creta peregrino suscipit hospitio,
Creta Iouis magni cunæ, & commune sepulchrum,
Creta parens legum, Creta parens segetum.
At pater ereptam Cadmo conquirere natam
Per simul & terras imperat & maria.
Quæ tunc infelix percurrens omnia frustra,
Frustra animi mœstus hæsit in exilio.
Illic multiplices primum inuenisse figuras
Dicitur, & Musarum artibus inuigilans
Oblitus patriæ remeate ad littora terræ.
Vt cum ignata sui bucula, decutiens
Nocturnos rores media procumbit in herba,
Languida, vicino non procul a fluuio.
Heic illam gelidas auras fluuij captantem,
Sidera dilecto tam procul a stabulo
Oppressere, vagam magis ac magis, inque peditam,
Omnia dum primi munera veris obit.
Me quoq;, Pierssenæ, domo procul, & procul omni-
Aspectu, patriæ tam procul a gremio (um
Inuigilantem animo Musarum munere dulci,
Terra peregrinis detinet in laribus:
Non tamen immemorem vestri, patriæq; domusque,
Quos ego præcipuis prosequor officijs.

ELEG. X.

AT vos desertas ignoto sidere terras,
Et rupeis omnes curritis & pelage;
Si qua ibi deliteat vestro medicina furori,
Et semper cupidam pascat auaritiem.
Nos pulchris dominæ complexibus immorientes,
Exercet semper vna eademque via.
Nam modo formoso erramus spirantis in ore,
Oris purpureæ cum patuere fores.

Nunc

Nunc malas circumuehimur, quas ipsa Dione
Incolit, & multa cum face lustrat Amor.
Nunc victi collo pendemus, & omnia Diuûm
Munera, defixo cernimus intuitu.
Astrorum nunc riuales habitamus ocellos,
Et pariter mente abducimur atque animo.
Ceu quondam patriis extorris finibus erro,
Expertas ausus non prius ire vias,
Per nemora omnia fertur, & omnia amœna viarum,
Demens, in patriæ totus amore suæ.
Tum si inter ramos olli penitusque sub vmbra,
Fons sylua sese prodidit in media,
Qui nemus vndiq; reddit & vndique amœna viarum
Omnia, gemmanti candidior glacie:
Heic molta percussus imagine vanus inhæret,
Et syluæ effigiem cernit, & omne nemus.
Dum pellustranti defessis sensibus omnia,
Defessis torpor sensibus incubuit.
Sic nos errantes tremulos dominæ per ocellos,
Mors captos sola hinc ducet & abripiet.

ELEG. XI.

Fabula Pori & Peniæ, e quibus Amor natus est, ex Symposio Platonis.

CVrarum domitrix hominumque æterna voluptas,
Cum Venus e patriis surgeret æquoribus,
Hinc illinc Zephyri, ludentes vndique circum,
(Qualis cum vernas impulit aura rosas)
Purpureum mare stringebant ludentibus alis,
Et iuxta attonitæ Nereïdum choreæ,
Omnibus e scopulis nascentis lumina Diuæ,
Miratæ, solitas deseruere domos.

Ast

Aſt olli tenero de corpore plurimus humor
Depluit, intactis candidior niuibus,
Paulatimque oculos & lactea colla videres
E tremulis ſenſim mergere vorticibus,
Pendentis ſummo ſuper æquore, dum leuis vnda
Spumaque ſubſidit candida: quam roſeæ
Interſcindebant hinc atque hinc vndique guttæ.
Non aliter quam cum folgure purpureo
Lux noua per violas aut purpureos Narciſſos
Emicat, & primis ſparſa cadit radiis
Adueniens Phœbi coma, nocturnuſque viator
Gaudet, & exactis erigitur tenebris.
Iam prope nautarum requies pulcherrima Cypros
Stabat, & in medio longa natabat humus
Æquore, ſurgentemque Deâm ſummiſſa vocabat
Gurgite. Vix ſummo corpore contigerat
Humentes ripas, ripas ridere putares.
Ridebant ripæ paſcuaque & nemora,
Quæ Dea cunque ſuo veniens pede delibabat.
Tunc etiam cunctos ordine cœlicolas
Pro ſe quiſque ſuis e ſedibus aduenientes
Cypros odorato ſuſtinuit gremio.
Quin etiam fama eſt, inuito lumine Phœbi,
Sidera bis curſus ſuſtinuiſſe ſuos,
In terras ventura. ſed aurea nox fugientia
Iuerat iniectis ſiſtere compedibus.
Hic illi teneræ Diuorum e gente miniſtræ
Occurrere Deæ, pulchraque Paſithee
Floribus intextum vernis ſuſpendit amictum
Arridens, roſeis Cypridos ex humeris.
Tum demum domuit laſciuas veſte papillas,
Et leuiter preſſis conſtitit vberibus.
Iupiter excepit venientes ordine Diuos,
Atque iterum ſedes duxit in æthereas,
Sedes, quas croceo illuſtrantes lumine fratres,
Circum quiſque ſuis excubat in foribus,

Terras

Terras cernentes, atque omnia perspectantes
E speculis: ex quo tempore progeniem
Iupiter e cœlo Titanum eiecit aperto,
Atque iterum matri reddidit attonitæ.
Protinus auratis deducit lumina valuis,
Et solita clusas ætheris arte domos
Horarum manus innocua, plenisque ministri
Lancibus, æternas expediunt epulas.
Ergo intus domus ambrosio discedit odore,
Et trepidat puris iugiter in cyathis
Vis illibati mera nectaris, & suus humor
Ingentes addit cœlicolis animos,
Miscetur que Deûm festis clamoribus aula,
Tectaque festiui peruolitant superi,
Passim currentes passim capita inflectentes,
Donec sidereo sustulit e thalamo
Formosos vultus croceo rex Lucifer ore,
Et faciles ad se iussit abire Deos.
At Diuûm Porus occultos digressus in hortos,
Errabat tremulo per loca sola pede.
Namque olli multo percussi nectare sensus
Mentem animi solitis sedibus expulerant,
Donec flexanimo deuictus membra sopore,
Qua tiguo fons argenteus e nemore
Molli lapsus rore leuem somnum suadebat,
Concidit, & pressis incubuit violis.
At super arboreæ nutabant leniter vmbræ,
Et temere sparsa temporibus folia
Victum illudebant somno caput: & rosa molta,
Quam matutini contulerant Zephyri.
Viderat infelix non vno nomine virgo,
Viderat ignarum sola iacere Deum
Infelix Penie, cupideque hæsura lacertis
Venit, & in vino dulce peregit opus.
Illinc aligerum mortalibus edit Amorem,
Et Veneri puerum donat habere suum.

Nunc

Nunc quoque qui cingit dominam, passimq; vagantẽ
Improbus in terris persequitur Venerem.

ELEG. XII.

Ad Ianum Lernutium, cum Slusæ esset ipse.

ME tenet audaci Batauorum indagine capta,
Slusa, peregrinis nunc habitata viris,
Vnde auidus Brugarum arces & mœnia cerno,
Mœnia munitis mœstus ab aggeribus,
Gordunis vicina meis:, vbi Cæsare nato
Tollit honoratum Ganda superba caput.
Flandrorum sedes, totque inclyta vatibus olim
Mœnia Brugarum, municipesque mei,
Illustres saluete animæ: vos Heinsius absens,
Sed tamen aspiciens rura laresque suos,
Vos procul hinc saluere iubet, vos lumine mœsto
Anxius, & vanis prosequitur lachrimis
Turribus e summis: qualis Minoia coniux,
Vidit ab extremis deuia littoribus
Nequicquam, pelago fugientis vela mariti,
Ebria non cassis sollicitudinibus.
Vel quæ Dulichias prospectans ire carinas,
Constitit in solum lumina fixa virum,
Ædibus ex altis vel culminibus desertis,
Regia neglecto limine Penelope!
Nec tantum patriis dilecta cubilia Nymphis,
Nec tantum meditans rura laresque suos,
Quanuis & patriis habitata cubilia Nymphis.
Quanuis & meditans rura laresque suos,
Et gelidos fontes; solisque habitanda poëtis
Disque poëtarum præsidibus nemora;
Defessus sterili damnatas sidere terras.
Littora defessus aspicere & maria,
Lernuti, quantum vsque tuo percussus amore,
Et quantum infelix læsus amore tui.

Iupiter

Iupiter! vt sæuum pereat rubigine ferrum,
Et quicquid Chalybum funditus intereat.
Non ego nunc frustra complexu auulsus amico,
Alloquerer surdas eminus Halcyonas,
Languentes nequicquam oculos & brachia tendens
Non audituri fluctibus Oceani.
Sed totus tòtusque tuas effusus in vlnas,
Et totum cupidis nexibus inuoluens,
Lustrarem fontis, lustrarem deuia tempe,
Et quæ nunc domino dulcia rura carent.
Quondam etiam mecum veteres renouaret amores
Nondum fessa tibi ludere mens animi.
Vt tibi dilectæ grauis ossibus hæsit Hyellæ,
Ossibus & toto pectore fixus amor;
Cum miser arguta deceptus imagine rerum,
Vidisti geminis pendulus ex oculis,
Cum pharetris arcuque errantes vndique Diuos
Ludere festiuæ luminibus dominæ.
Hæc tibi narranti paulum intermissa senectus
Vsque vel extremos iret ad Æthiopas,
Nec tibi nequicquam cultus cum matre Cupido
Verteret a sacro canitiem capite
In Libycos fluctus, vel qua sol lumine sero
Respicit obiectos fluctibus Hesperios.
Donec nos parili defunctos ordine fati
Lux eadem campis sisteret Elysijs,
Ducentes choreas & carmina læta canentes,
Qualia defectus funere cantat olor.
Legibus his ferrum pereat, pereatis vt enses:
At nobis niuea detur amare fide.

ELEG. XIII.

Diuini saltus, & saltibus æmula ripa,
Fessarum sedes humida Naïadum,
Et lauri fragiles, & quæ superimpendentes
Solis oberrantes excipitis radios

Intonsæ myrti: quæque alto e culmine lapsa
Innocuo serpis murmure, lenis aqua,
Heinsius has vobis, si quicquam dulce putatis,
Exuuias vestris pendit ab arboribus. (lam,
Hanc zonam, strophiumque, laboratamque corol-
Quam mea lux manibus texuit ipsa suis,
Collapsam de temporibus, cum forte, sub illa
Arbore, iucundis compositam violis
Grata quies blando deceperat illice vento,
Et nunquam tacitæ garrulus humor aquæ.
Quam Zephyrus lentis pendentem assibilet alis,
Et tepidis tingat humida nox lachrimis,
Mane nouo: cum sideribus iam pene peractis
Lucifer Eoo fulgurat in thalamo.
Quod si forte suos huc verterit improba vultus.
Atque iterum vestris occubet in folijs,
Dulci victa sopore, & euntis murmure riuij
Depositum præsto sentiat esse suum.
Vos eritis testes, Zephyrus pater, auraque fontis.
Perfidiæ testes non decet esse Deos.

ELEG. XIV.

ROssa vale: mens alta suis subducta ruinis,
Languida detrectat vincula: Rossa vale.
Templa patent Phœbi: Musarũ amplectimur
Parce Venus tantas sollicitare Deas. (aras.
Rasa coma est: tutæ stat Libertatis in ædem,
Inque peregrina prœlia ferre pedem,
Pantheæque fidem, & primi incunabula Cyri
Voluere, vel fastos Attica Diua tuos,
Spartanumque dolum & turbantes fœdera Diuos,
Tantaque Thebana funera facta manu,
Terque decem lapsis patriæ succurrere rebus,
Theramenen dubio dum vehit aura pede.
Fixaque erit rerum grauibus mens ardua curis,
Anchora iactatam dum tenet illa ratem.

Portus adest, lege vela manus: stat littore puppis,
Sæua licet spument æquora, firma manet.
Nata mari Venus est, pelago iactamur amantes:
Eleuat illa vndas pectoris. illa domat.
Vix tamen emersi: madidi tollantur amictus:
Exuuias Nereu vix fugientis habe.
Phœbe faue, Graiûmque chori, viridesque latebræ,
Et castis tempe sacra Cupidinibus.
Tempe, queis Nymphæ super impendentibus antris
Flore nouo, vernos constituere choros.
Graiugenûm uemus, & vitreis pura vnda lapillis,
Pendulaque e Pindi templa cacuminibus,
Heinsiadæ domus est: lepidos hic fallit Amores,
Et Charitum dulci voluitur in gremio.
Teïus hic multo trepidat vestigia Baccho,
Et tremuli furtim lumina fallit Amor,
Suauiolisque suos Cythereæ mollibus hymnos,
Et lepido totum munere vendit opus.
Blande senex, tibi cura leuis Venerumque medulla
Caniciem mites euocat in choreas.
Scilicet assidue mens est tibi nidus Amorum,
Ouaque sub blando pectore mille foues,
Emerguntque Deûm pulli: semperque renascens
Pipilat exuto cortice paruus Amor.
Te teneræ ramis myrti stimuloque rosarum
Per violasque suas ruraque Cypris agit.
Nec tibi languentis liceat spreuisse corallas,
Aut impune Deæ deseruisse choros.
Arma calyx cyathusque tibi: te cingit Amorum
Grex leuis. hic oculos dirigit, ille pedes.
Hic tuba Mæonidæ, & Musarum elisa cauernis
Fulmina. dum vasto Pindarus ore tonat.
Iupiter Argolicûm, superis mens proxima Diuis,
Vltima Parnassi culmina, finis humi,
Thebarum Cadmea, soli sublimis Olympe,
Phœbe hominum, Pitho mascula, quarta Charis,

Ambro-

.mbrosiæ flos, verna dies; pincerna beate
Nectaris, Elysium nobile, Graia Venus,
'e procul inuectum nebula atque ingentibus vm-
Eminus, & vultu deficiente sequor: (bris,
.ima breuis qua vix trepidos admitit ocellos,
Et tenui erumpit lumine tanta dies;
ande fores, Rex Musarum, Rex alta sonantum,
Meque per & rupes & tua saxa vehe.
'ande fores cortina Deûm, stimulisque subactum
Et valido vocum robore pectus age.
Magne virûm, neruosque tuos infunde thorosque,
Quique ex ardenti spiritus ore venit.
.rdua sublimes animi mens concipit ignes,
Fulminis attactu dum calet icta tui.
nterea tantis dum findimus aëra pennis,
Illa lues nostri pectoris exul abi.
Lossa vale, curæque leues: date iura Quiriti.
Liber eo: Phœbi, finis amoris, amor.

ELEG. XV.

BAcche pater, tibi mansuras hic ponimus aras:
Posteritas vatem me sciet esse tuum. (bris,
Seu quia desertis Nonnum reuocamus ab vm-
Seu quia festiuus te sibi iunxit Amor:
eu quia victor eras, dilectaque pampinus vmbræ,
Terque hederæ frontem circuiere tibi.
:on mihi Deriades flauusque occumbit Orontes,
Victa sed est lachrimis dura puella meis.
.oc opus, hæc res fama mea est. tibi fata Lycurgus,
Imputet, & thyrso debeat vmbra tuo,
t trepidæ crimen genitricis nobile Pentheus,
Subditaque ignoto numine prima dies.
ui Satyrûm proceres, & nubibus orta inuentus,
Et sua coniunxit Thebais arma manus.
:e teneræ leni vexerunt carmine Diuæ
Per choreas faciles regnaque Cyprigenæ,

Paruaque tentantem lepidæ duxere Camœnæ,
Semita qua veterem monstrat amœna viam.
O quæ sollicitas docuisti fallere curas
Hoc Erato Graijs nomine nota viris,
Cui tot vota dicauit Amor. cui dulcia sacra
Battiades aris fecit in Argolicis,
Postque columbarum leuibus prouectus habenis,
Ymber ouans simili tramite pressit humum;
Vatem surripe, Diua, tuum, quà nobilis humor
Liquitur e sacris Mæonidum latebris,
Iuxta Pegaseos deserto in gramine riuos,
Antraque non tactis consona virginibus.
Ebria mens bacchatur, Io. quid inania cessant
Pocula, Bacche pater, nec bene plena tui?
Vatem dedecet vnda tuum. iam turbidus Euan
Pectoris insanas vndique tunde fores.
Vatem dedecet vnda: feror feror arduus inter
Sidera sublimi vertice: terra vale.
Bacche, pater vatum, taurino nobilis ore,
Fœmina, virque simul, neutraque, & ambo tamen.
Liber, Io, dux thyrsigerûm, dux dulce furentum,
Matre Deo ducens semina, Liber Io:
Pergama succubuêre meis inuicta carinis:
Iunge pater tigres, & mihi trade, tuas.
Paruus Amor nostris summittet colla catenis,
Et geret extinctas languidus ante faces.
Illum vectus ego sublimi feruidus axe,
Ante meæ pompæ fercula victor agam.
Rossa latus cinget tremulis velata corymbis,
Candida, riuali conspicienda meo.
Cingite speratæ riuales blanda puellæ
Limina: riuales, dum licet, ite, mea est.
Scilicet est aliud, lepidis succumbere Musis,
Quam precio formam vendere velle suam.
Est aliud sacro perfundi pectora rore,
Qui Veneris dulci depluit in nemore,

Et

Et viridi Famæ ſubſultans ſemper in horto,
Stillat ab auratis Mnemoſynes pateris.
Quem Venus occulta labentem dirigit arte,
Et Charites puris excipiunt calathis.
Lesbia quem quondam teneris celebrata camœnis
Hauſerat e cyathis, docte Catulle, tuis,
Quo Nemeſis formoſa ſuos perfudit ocellos,
Et meruit tanto nomine poſſe legi.
Has inter mea Roſſa, oculoſque & pectora tingens,
Viuet in æterno Mæonidum thalamo,
Delicijs euecta meis lepidiſque camœnis,
Quo via conantem non ſinet ire necem.

MONOBIBLI FINIS.

SCHOLIVM,

Siue Hymnus conuiuialis in Amorem, Græcorum more.

ACris, ignipotens Amor,
qui per freta ponti,
& terræ ſola,
& ætherem volas profundum;
tibi ſquamigerum pecu,
tibi bucera ſæcla,
tibi ſimæ naribus capræ,
tibi cæſiorum ſolua vis leonum,
& pictæ famulant volucres.
vage, pinniger, ſagitta-
tor, leuipes, domitor Deorum,
Volcanigena Venerilligena,
arbiter lubentiarum
& doloris officina.
namque tuo ſimul ac
mens ſaucia deuiauit œſtro,
ſanguen albet, ora pallent.

trepidat miser animus.
tum virginibus, si qua matris
in complexibus hæsitauit, igna-
ra languidi furoris,
rubor pœniceus colorat ora,
lachrimæque prodeunt pau-
latim, doloris filiæ.
te seorsum, magne Diuûm,
sterilis labascit orbis,
& frangunt elementa fidem,
glutine cuncta tuo, quæ
vincta cohærescunt.
tuis namque pharetri
potens sagittis,
saucius inclutus aër
dædalam procat parentem:
tum maxuma cœli
porta desuper tonit,
læsusque fulgurat Iouis,
pluuioque rore de-
scendit, & Cererem parit,
& propaginis florum
vitigenamque liquorem.
at iuuenis, quoi facilem
pronus porrigis aurem,
olli pupula flagrans,
vesca, non metuens viri,
molle supposiuit
humidumque latusculum,
pedisque pedibus pepigit & manibus manus.
ergo petulis ocellis,
& patentibus labris,
quæ risus roseus serenat,
& proteruitas grata, ar-
gutula vsque & vsque
nictat atque adlusitat.

ibi illa molta, blanda,
delicata geruntur.
membra quippe lactea
tenera tremula liquida
mollia conduplicantur.
volta iuncta concalescunt
teneris cito gemitibus,
concurruntque labellis
purpuræ fores labellorum.
animæque murmurantes
tuo volnere victæ
blandos trahunt suspiritus:
donicum resolutis
languidi cadunt medullis.
adsis o teneri, suauisoni, dux bone, gaudij;
vage, pinniger, sagitta-
tor, leuipes, domitor Deorum,
Volcanigena, Venerilligena,
arbiter lubentiarum.

DAN. HEINSII

EPIGRAMMATIA

ALIQVOT,

ET

POEMATIA

diuerso tempore ad amicos, aut in eorum gratiam, conscripta.

In reliquias Caroli Clusij post eius obitum editas, & Orationem funebrem a Cl. V. Ælio Everardo Vorstio de eodem habitam.

FLoræ sacerdos, candidatus herbarum,
Quascunque Phœbus spectat aut alit tellus,

Non nostra tantum, sed remota, sed quæuis,
Quam pontus ambit aut Olympus inuoluit,
Ereptus orbi Clusius, tamen totum
Spargit per orbem non minus suos flores.
Illum diserta voce Vorstius nuper,
Florum peritus, & peritus herbarum,
Vitæ perenni consecrauit & famæ,
Victurus ipse non minus celebrato:
Musæ corollam nectite hoc & hoc dignam,
Non in bicorni monte, qua secat nubes
Parnassus ingens, seque cum polo miscet:
Quos præferatis Clusius dabit flores.

In libellum suum De Tragœdiæ constitutione ad Rochum Honerdium, cum tragœdiam suam Thamaræ nomine inscriptam edidisset.

HOnerdi medias inter doctissima curas
Ocia qui vulgo non imitandus agis,
Nunc quoque regalem non dedignate cothurnum,
Ne tibi pars vitæ desidiosa foret:
Accipe quæ paucis tibi festinauimus horis,
Dum tuus ardentem præcipitauit amor.
Ipse liber (nec enim quicquam manifestius) vltro
Creuit, & ad finem sponte cucurrit opus.
Est aliquid iussis non mollibus ire per altum,
Et quæ non liceat spernere, velle sequi.
Talis Olympiaci perfusus puluere campi,
Nescius in meta constitit acer equus.
Talis, ab ingenti dum fertur fluminis alueo,
Ignarus medias nauita sulcat aquas.
Forsitan hæc qui scire volet, quem gloria tanget
Scenica, quem leges, vnus & alter erit.
Lectoremque suum, si quis desiderat artem,
Ipsa sibi breuitas simplicitasque dabit.
Sint cito, sint nullo quamuis properata labore,
Post Thamaram sero scripsimus illa tibi.

In

In vrbem Gandauum.

DIuorum genitrix, hominũ ſuprema voluptas,
Aſpice quam late regia Ganda patet.
Longum iter eſt quodcunque vides. ſtat Cæſare digna,
Et regni ante oculos totius inſtar habes.
Bis duo concurrunt fluuij. venturus in vrbem
Rex Scaldis, comites tres ſibi ſumit aquas.
Ipſa parens nutrixque ſua eſt. ſibi ſufficit vndam,
Vicinus ſegetem ſponte miniſtrat ager.
Hinc domus Aſtrææ populis dat iura forumque,
Hinc Mauors alia clauſus in arce latet.
Septem vrbes vrbs vna æquat. ſi pœnitet vrbis,
Rus pete: rus ingens vrbs tibi noſtra dabit.
Murorum oblitus formoſos incolis hortos,
Et prope iam neſcis mœnibus illa capi.
Contraxit Natura orbem. iam prodiga nuſquam eſt.
Totius ſpecimen molis in vrbe dedit.

In vrbem Gerardimontium.

DEliciæ cœli ac terræ, quam pluria tempe,
Et gelidi ſaltus ſyluaque multa tegit;
O quam te memorem? vix pulchri gaudia ruris
Excludunt muri, mœnia claudit ager.
Pene vrbem inuadunt Satyri caſtæque Napeæ,
Vix Dryades poſſunt non habitare domos.
Mons ſuper incumbit: media fons lacteus vrbe
Diſſimulat puram, nec tamen abdit, aquam.
O Diuûm domus, o noſtræ fax vnica Muſæ!
Difficile hic non eſt numine digna loqui.
Quis carmen neget? hinc occurrit Caſtalis ipſa.
Paulum tolle oculos: hic Helicona vides.

In cellulam in vrbe Gandauo, in qua natus est Diuus Carolus Quintus, Imperator. cum ad eam visendam accessisset.

TErrarum domitor, plus quouis Cæsare Cæsar
Carolus, hac primum serpere cœpit humo:
Saluete, o domus & magni incunabula Diui,
Quem mundo genitum Ganda superba de- (dit.
Priuatos vrbes aliæ mirentur alumnos.
Quis credet, ciues nos habuisse Deos?

Ad Paulum Buzanvalium Regis Christianissimi legatum, pro Theocrito suo.

DVm tenet infractos ciuili robore Gallos
Publica pax, populo sæpe vocata tuo; (tas;
Tityrus & simplex Corydon simplexq; Coma-
Et tibi quæ donet munera Daphnis habet;
Daphnis arundinibus melior, sed Tityrus ore:
Hic domini pecoris pastor: at ille, sui.
Fistula sed multis senium contraxerat annis,
Et prope iam longo tempore muta fuit.
Nos varias sordes, nos longi incommoda sæcli
Sustulimus propera vulnera facta manu.
Offerimus tibi pacis opus. qui Celtica dicat
Arma ducesque tuos, alter & alter erit.
Tempora, da veniam, tua si mea dona sequantur;
Et studeam domini sorte placere mei.
Si tibi Mars nocuit toties gentique tuorum,
Hoc mihi nunc prosit, quod tibi triste fuit.

Ad Musas Cornelij Rekenarij, apud quas Theocritum suum inchoauit & absoluit.

VOs faciles Diuæ, Rekenaria numina, Musæ,
Hospita gens, patriæ nomine iuncta mihi,
Auspi-

Auspicibus vobis, reus hospitijque nouique
  Carminis, has grates Heinsius autor agit.
Et, meministis enim, vobis, pia numina, primum
  Testibus, hoc ipsum crescere cœpit opus. (est:
Primaque in his tectis manus vltimaq; addita cœpto
  Et nimium gratam sæpe tulistis opem.
Simichides vobis aliquid debere fatetur:
  Et Corydon vobis quod referatur habet.
Non mea mens patriæ candori detrahet oræ,
  Nec minuam laudes, Flandria nostra, tuas:
Simplicitas mihi cura mea est, & honesta voluntas:
  Exulat e toto pectore vanus honor.
Quicquid id est, vobis aliquos referemus honores;
  Vos eritis famæ pars quotacunque meæ.
Atque aliquis cernens Siculi monumenta poëtæ,
  Heinsiaca quæ iam sunt meliora manu;
Protinus adiunget comites vos: æquaque laudis
  Debita pars vobis, pars erit æqua mihi.
Sic iterum saluete Deæ: comitesque laboris,
  Nunc iterum comites nominis este mei.

In obitum Gallæ, Posthumi Sicambri vxoris.

NEmo tua melius cantabat Posthume Galla,
  Nec magis hac vlli lingua diserta fuit.
Ingenio valuit, quantum, te iudice, nulla,
  Iudice te, quanuis aspera, mitis erat.
Cum faciem laudas, te iudice, mater Amorum
  Cessisset, reliquis pulchrior, alma Venus.
Nec melius stantem percurreret altera telam,
  Et minor hac, quanuis docta, Minerua foret:
Tam bene quæ fecit quiduis, nunc mortua fertur:
  Hoc nullum melius Posthume fecit opus.

In infantem nondum matre moriente natum.

Hic tumulus matrem, natum tegit illa: sepul-
Terra tuæ matri est, nate, sed illa tibi. (chrũ
Mortuus in tumulo es quo vixti molliter ante:
Estque tibi tumulus, qui fuit ante domus.
Sic tumulusque domusque fuit tibi mater: & ante
Quam poteras natus esse, sepultus eras.

In Echo, siue Imaginem Iocosam Iani Dousæ, Domini Noortvvici & Cattendici.

Nuper in vmbrosum Faunus secesserat antrum,
Qua leuis e gelida rupe cadebat aqua,
Cum furit & medio sol insanissimus æstu est,
Et rapido siccam sidere torret humum.
Adstabant prisci comites. hinc Daphnis amator,
Hinc melior sparsas cogere Thyrsis oues.
Dum furit, & iunctas percurrit carmine ceras,
Et veteres ignes & sua fata canit;
Responsura cauis aberat quæ vallibus Echo,
Reddit amatoris vltima verba sui.
Syluaque, seu totis inspirat sibila cannis,
Siue suos ignes fataque, muta tacet.
Quid faceret? Deus ille graues propendet in iras,
Nec bene riuales fertur habere suos.
Quid faceret? passim per deuia rura vagatur
Saxaque: per totam deuius errat humum.
Peruenit hinc illuc, & quam non repperit vsquam,
Nordvvici profugam repperit esse Deam.
Æmulus ingemuit: dumque omnia scire veretur,
Dum sibi prælatum quærere suadet amor, (tum,
Dum tremit & properat, dum torquet in omnia vul-
Dum cupit & metuit credere: Dousa fuit.
Dousa meus doctæ dictabat carmina Nymphæ,
Et ingenio Diuam fecerat ille suam.

Diri-

Diriguit, vetereſque animo dum colligit iras,
Subſtitit, & mœſtus condidit arma dolor.
Douſa meus quondam (vetus eſt iniuria facti)
Surripuit calamos, Pan Tegeæe, tuos:
Dum veteres vatis Siculi percurrit auenas,
Triſtiaque agreſti carmine fata canit:
Cypris vt infuſum gremio plorarit Adonin,
Cum pueri vecors inguina rupit aper
Tunc ſibi præreptam Pan indignatus auenam,
Vix lachrimas fertur continuiſſe ſuas.
Hoc quoque reſtabat (nihil eſt immitius vno
Douſiada) totos exuit ille Deos.
Vox ſurrepta fuit, reſtabat vocis imago:
Hanc quoque Nordvvicum contulit ille ſuum.

In Rhetorica Ariſtotelea Introductionem Gerardi Voſſij.

DVm patriæ tectis patriũ defendimus hoſtem,
Et peragit munus caſſis & haſta ſuum;
Pax abijt: pacis cum nomine, vos quoq; Diuæ
Pierides, mœſtam deſeruiſtis humum.
Ceſſit & infelix Facundia, prima Dearum,
Ceſſit, & vt vidit, muta dolore fuit.
Curia reſtabat: ſed non cui ceſſerat olim
Vel furor Antoni, vel, Catilina, tuus:
Quam melius doctis iterum deducit Athenis,
Dum Stagira tuas Voſſius haurit opes.
Di tibi dent, cunctis quod non bene noſtra poëtis
Tempora, temporibus laurea ſerta tuis.
Cedant arma togæ. ſemel imperterritus Aiax
Non potuit lingua vincere, ſæpe manu.

Leonardo Voochdio, supremæ curiæ assessori, patrono maximo.

OS patriæ vindexque tuæ, quo sospite nunquam
Nescia facundæ curia vocis erit,
Idem qui faciles subducis in ocia Musas,
Ne pereat Batauis debita fama tuis;
Desine tantarum præconia poscere laudum:
Ne mea per tabulas nomina quære tuas.
Plus tibi debetur, quam quod persoluimus vlli:
Sufficiunt alijs carmina, nulla tibi.
Felices nimium, qui tantum carmina debent,
Cum par officio est ipse poëta suo.
Nos pia posteritas victos fateatur oportet:
Nec satis est vllum quod referamus opus.
Hactenus inuitos laus expugnauit amicos,
Atque aliquem fecit versibus esse sibi.
Nunc trahimur: sero nimium pudet esse poëtam,
Posterior meritis est mea Musa tuis.

Ad Ianum Dousam, cum ei Hesiodum suum offerret.

AScræi calamos & iunctum nomen Homero,
Accipe deuotum, maxime Dousa, tibi,
Qui faciles Musas, si quicquam credimus illi,
Vidit, & errantes audijt inter oues,
Et modo qui pastor fuerat virgaque pedoque,
Sustulit audaci laurea sceptra manu.
Mel dedit huic glandesque suas Parnassia rupes,
Quæque sitim pepulit Pieris vnda fuit.
Vagijt hic inter pecudes Cirrhæque puellas,
Et puer in cunis cœpit amare Deas.
Seu socias quæris: sociæ vixere Camenæ.
Seu socium quæris: Delius ipse fuit.

Nil

Nil propius Musis fuit hoc. quas quærimus omnes
Præsentes habuit ille poëta Deas.

In nuptias Caspari Vosbergij, & lectissima matrona Barbara Panhusia.

OPtatus toties & tot dilatus in annos,
Ad sua iam tandem tempora venit Hymen.
Ipse moræ precium diuturnaque tædia pensat,
Et steriles noctes diluit, æquus Amor.
Seu faciem spectes, nihil est nisi virgine dignum,
Illæsusque animi perstat in ore pudor.
Siue animi vultum: leges perferre maritas,
Et soli didicit posse placere viro,
Et matronales tali cum fœdere mores,
Et docte famulas flectere posse manus.
Ah quoties dices: nimium natura negauit
Virginibus! minus est quod sibi turba petit! (est)
Quid referam censum, quem nec contemnere tutum
Hunc vulgo sapiens, nec male vulgus amat.
Aspicis & paruum qui se tibi donat Iulum.
Hæc quoque dos ad te non onerosa venit.
Ille pudicitiam vel solo vindicat ore
Matris, & absoluit gaudia prima thori. (tem.
Quamque probat castam, sterilem negat esse paren-
Sponsorem lepidum posteritatis habes.
Quis dubitet certos a te sperare nepotes,
Si nondum genitor jam pater esse potes?

Aliud.

STirps non degener optimi parentis,
Nec laus vltima maximi Senatus,
Quem non cæcus amor, nec impotenti
Cypris deuia sauciauit ictu,
Et qui spicula vana machinatur

Imbel-

Imbellis puer, arbiterque formæ
Insanus furor, & leuis iuuentus;
Sed mens provida, patriæque nata,
Seu pacem moderatur inter arma,
Et suffragia dirigit VValachra;
Seu, magnæ Themidos grauis satelles
Iustum gentibus indicas & æquum:
Tandem sidera nec maligna fata
Non inertibus annuêre votis.
Iam post munia cuncta postque honores,
Diceris quoque publice maritus:
Iam noctes quoque consecrabis illi
Cui tot patriæ dies dedisti.
Ipsa hæc gaudia pura basiorum,
Istæ deliciæ facetiæque,
Queis Cypris madet & madent amores,
Laticlauia purpuraque spondent,
Et fasces meditantur & secures.
Priuatum nihil est, nisi voluptas,
Et castæ veneres cupidinesque:
Nec domestica turba liberorum,
Sed iuris dominus togæque vindex
Isto à sanguine poscitur Senatus.

In Pauli Rubenij præstantissimi pictoris, & Isabellæ Brantiæ, nuptias.

ILle decus rerum, cedit cui tota vetustas,
Et pariter Coæ Parrhasiæque manus,
Ausus inaccessos heroum ducere vultus,
Sacraque diuina principis ora manu,
Cesserat ignoto (quis enim non cedit?) amori,
Et teneræ lusus virginitatis erat.
Pinxerat in toto festiuum pectore vultum,
Mortales lepide tangere nata Venus.
Ah quoties sæuas conatus fallere curas
Arte sua, cessit victaque terga dedit!

Ah quæ-

Ah quoties blandam dominæ duxere figuram,
Conantemque iterum destituere manus.
Exorandus erat facundo Brantius ore;
Sed niueum pectus, qualia Phœbus amat.
Et magis accendit soceri præstantia mentem,
Quem celebrem tanto nomine fama canit.
Sed tamen & flectit socerum tangitque vicissim,
Et similem simili captus amore capit.
Cumque suo iungit germani nomine laudes,
Et merito fratrem vindicat ipse sibi.
Iam patuit toti virtus Rubenia mundo,
Lectoremque sibi, qua patet orbis, habet.
Hæc quoque persuadent: cedunt genitrixq; paterq;
Dat quoque paulatim victa puella manum.
Iam tibi felicem, iuuenis dignissime, noctem
Numina concedunt, nec negat ipsa Venus.
Incipe festiuos socero debere nepotes,
Et simili totam prole beare domum.
Sic qui sæpe soles alienum ducere vultum,
Pingendo melius, iam dabis ipse tuum.

In Emblemata Horatiana Otthonis Venij.

SOcraticos fontes & linguæ diuitis vber,
Et quicquid sacri porticus omnis habet,
Quicquid Democritus risit, quod fleuit vbique,
Qui sapiens cæcum condidit autor opus,
Et quicquid Samiæ dixere silentia linguæ,
Et qui sollicitos non putat esse Deos,
Vidit, & exiguum contraxit Flaccus in orbem,
Nullius adductus verba magistra sequi.
Vidit & Otthonis mens æmula. nec mora, cælum
Sumpsit, & hinc nobis gloria surget, ait.
Hactenus humana sapientia voce locuta est:
Nunc primum humana pingitur illa manu.

2 ? 0

In Dominici Baudij Poemata.

BAudi, quem proprio Genius donauit Iambo,
Et lepor, & priscæ simplicitatis amor,
Et niuei mores, & quam nec dicere possum,
Non protrita Venus, non peregrina tamen.
Sanctaque libertas, nec cuiquam obnoxia virtus,
Vix sceptris pauidas subdere nata manus;
Talia Saturno quondam sub rege, poetas
Credibile est magnis sæpe dedisse Deis.
Talia festiuis cecinisse poëmata Graijs,
Fecibus obductos credimus ora viros:
Libera cum tellus, & adhuc sub vatibus esset
Vel terror scelerum vel pietatis honor:
Seu libet audaci leges præscribere Baccho,
Paret, & ad leges flectitur ille tuas.
Seu libet ingentes irarum effundere motus,
Archilochi nunquam doctior ira fuit.
Quid metuis? magnis virus solenne poëtis
Inuidiam? risum non feret illa tuum.

In Amores ab Otthone Venio pictos & editos.

CVm primum patrio visa est e gurgite Cypris
Tollere sparsa caput rore fluentis aquæ,
Qualis erat, talem venienti reddidit æuo,
Et secum jussit viuere, Coa manus.
Paulatim niueæ cedebant corpore guttæ,
Iurares tremulum surgere semper opus.
Læua videbatur lymphis illudere palma,
Stringebat tenues altera palma sinus.
Doctior Otthonis tot dextera finxit Amores,
Quod gemitus & quot gaudia nutrit Amor.
Armati pharetris occurrunt vndique Diui,
Attollunt rigidas, sed sine luce, faces.

Et

Et quamuis maneant, geminas librantur in alas:
Et nil cum noceant, spicula sæua gerunt.
Si fas est, Venus ipsa tuo concedit honori,
Iam toties nati cuspide læsa sui.
Si fas est, similes, Veni speramus Amores,
Sæuius armatos, & magis innocuos.

In obitum filioli Otthonis Heurnij, Iohannis F. qui crudelissima gangræna extinctus. patri desiderium sui reliquit.

MAtris deliciæ, patris voluptas,
Iam spondens, licet eminus, beata
Mentis indole viuidoque vultu,
Magnum nescio quid, quid Heurnianum;
Hic raptus jacet, hospes; ante funus
Instar funeris, & sibi superstes.
Ergo, dum sanies luesque serpens
Vultum depopulatur immerentem,
Fluxerunt lachrimæ, genæque tristes
Osque exaruit improbo dolore.
At postquam Lachesis fera ac cruenta,
Stamen dissecuit male inchoatum;
Serum est plangere, debitasque morti
Ejulatio præuiusque luctus
Consumpsit lachrimas, & anteuertit.

In obsidionem Harlemensem, Græce à Nicolao Wassenario conscriptam.

HArlemi decus inclytamque laudem,
Et notam nimium famæ fideque
Fortunam veteri parem Sagunthò,
VVassenarius eripit tenebris;
Non Musis Latijsque Barbarisue,
Sed Graijs, quibus est nihil negatum.

Queis os Calliope dedit rotundum;
Et sublimia detonare verba.
Gaude non peritura quæ peristi:
Iam vinces superata. Sic Homero,
Graio carmina diuidente plectro,
Troia quæ periit perire nescit.

Erotopægnium.

HEsterna mea lux mihi luce impresserat, vdum
Basiolum, dulci dulcius ambrosia. (quę
Erubui: colloq; incumbens languidus, ignea-
Opponens tremulis lumina luminibus,
Demisso capite ac defixis vultibus hæsi,
Et dixi, misero, sic, mea Vita, faues?
Nec mora, subridens, lepido sufflauit ab ore
Ima nescio quid protinus ex anima.
Moxque iterumque iterumque iterumque iterum-
que afflauit
Vdum nescio quid, nescio, quid tepidum,
Quod penitus penitusque receptum sensibus imis,
Omnem externaret pectore sensum animi.
Nunc feror infelix anima sine, nunc miser erro,
Perque vias omnes me sine solus eo.
Ah miser, ah quærit sese Heinsius. hei mihi, tene
Vendere tanti vnum, lux mea, basiolum?
Sic equidem est. animam misero subducis amanti,
Inque tuo nunc me pectore, Rossa, geris. (ueri,
Ah lachrimer? quid agam? lachrimis nequit illa mo-
Quæ tantum lachrimis pascitur vsq; meis. (ueri,
Basiolum poscam: totusque in vultibus hærens,
Halitibus pascar illius, illa meis:
Sic mihi sic certum est. animam sic rursus eandem
Inueniam, rursus perdere si potero.

In

In nuptias N. V. Adriani Mathenesii, domini de Mathenes & Opmeer, Academiæ Curatoru, &c. & N. V. Henricæ Verdoes.

FOrmosæ Harmonies cum castas iret in vlnas,
Iam iussus patria cedere Cadmus humo;
Adfuit, & doctus citharam percurrit Apollo,
Et ter tres comites ex Helicone Deæ.
Nullaque non priscos Superûm cantabat amores,
Et digitis pressum sollicitabat ebur. (set,
Hæc Diuæ, memores quæ quondam inuenta dedis-
Soluerunt merito præmia digna viro.
Iustius hos doctæ thalamos accedite Musæ.
Non ignota, Deæ, nec peregrina via est,
Hic vbi Lugdunum Phœbo gratissima surgit,
Et veteris famam nunc Heliconis habet.
Argumenta dabit magnarum ingentia laudum,
Heroum titulis vtraque fulta domus.
Seu Mathenesiam lubeat deducere gentem:
Vix finem longæ nobilitatis habet.
Seu veteres Dousas, quorum notissima nobis
Formosæ genitor virginis arma tulit:
Ausus in ignotas populis irrumpere terras,
Et nece venalem primus inire viam.
Nec tamen hanc gentem, Diuæ, ignorare potestis:
Ex illo vester sanguine Dousa fuit.
Plus tamen est, ipsis quod dat quoq; præmia vobis,
Et curam vestræ prosperitatis habet.
Cedat Agenorides. namque hic, si cætera desint,
Musarum pater est, & fuit ille decus.

In nuptias cognati Waftelij, & cognatæ, Barbaræ Denderiæ.

VVAftelij triftes, toties quos vidimus, ignes,
Et trepidæ finem vulnera mentis habent.
Vidimus hunc, qualem vix dicere carmina poſſunt,
Vix quoque qui fecit vulnera credat Amor:
Cum modo conatus tremulos eludere piſces,
Auxilium flammis eſſe putaret aquas,
Et modo dilectis formoſam includeret vlnis,
Et dominæ lentam ſollicitaret opem.
Nil erat, infelix iam deſperare ſalutem
Et dominam, tanto tempore feſſus erat.
Victima nunc tandem Veneri formoſa viroque
Ducitur, & thalamum caſta puella petit:
Qualis cum Danaas tenuerunt crimina puppes,
Concidit ad læſos Iphigenia Deos.
Damna mouent Superos, Bacchi caper imbuit a-(ram,
Et Cereri, ſpicæ noxia, porca cadit.
Et Fauno modo capra venit, modo ducitur hœdus.
Frondibus hæc Fauni graminibuſque nocent.
Sic modo quæ flammis miſerum torquebat aman-tem,
Offertur cupido, non moritura, tamen.
Pergite formoſæ nobis illudere Nymphæ.
Placatur ſola virginitate Venus.

In exſequias viri generoſi Nicolai Dyckij. Harlemi a filio Iacobo Dyckio, legato Regio, Harlemenſi, & ipſo, celebratas.

QVi prope luſtra nouem vicinum terruit hoſtem
Dyckius, & preſſo nomen ab hoſte tulit,
Cui dextram, Oſtendæ clauſam cum linqueret vrbē,
Hoſtis mirator Naſſouiuſque dedit;

Nunc

Nunc redit in patriam vita priuatus & æuo,
Et quam defendit sanguine poscit humum:
Sic redeunt, quos pulcher honos, quos patria tangit,
Et vitæ memores non finit esse suæ.
It tota exequias Harlemum, vrbisque Senatus,
Et tanquam nati claudere funus amat.
Legatus sequitur cum maiestate parentem
Filius: hoc illi gens peregrina dedit.
Solus pompa sibi, solus patriæque patrique,
Nec plus splendoris quam pietatis habet.
Annales Bataui primò repetantur ab æuo,
Et quicquid nouit conscia fama canat: (num,
Nec talem hæc fleuit nec talem vrbs vidit alum-
Ex quo libertas sanguine cœpit emi.

In P. Papinium Statium, & præcipue illius Syluas, à I. Casperio Geuartio emendatas, & illustri Viro Beniamino Auberio Maurerio, domestico Apollini, inscriptas.

FRaternas acies, nec Homeri nomen Achillem,
Sed qualem experta est Deidamia virum,
Condidit augusto doctoque Papinius ore,
Qui prius & Syluas non graue lusit opus.
Quas Melior, quas Stella tibi, pia pectora misit,
Sed tantum pura pectora iuncta fide.
Flebilis illa quidem, tamen has incuria maior
Læserat. horrebant omnia, fœda situ.
Arebant sine luce comæ, sine dulcibus vmbris,
Solaque nox vmbram, sed duplicata, dabat.
Ingenij lucem Geuartius intulit illis,
Arboribusque suam reddit, vtante, diem.
Aque tuis radijs, Auberi maxime, lucem
Sperat: & ipse suam donat habere tibi.
Sic quæ desertæ fuerant sine numine Syluæ;
Inscriptæ Phœbo, pars Heliconis erunt.

In Abrahami Mylij De antiquitate linguæ Belgicæ commentarium.

FOecunda ingenij, pulchræ ditissima linguæ,
Ingentes aluit Belgica magna viros:
Sed neglecta suis quos ipsa eduxit alumnis,
Et, velut orba parens, pene relicta fuit.
Illum sponte sua Latiæ traxere Camœnæ,
Hunc pellex rapuit Græcia, blanda loqui.
Est & Idumææ cui grata est gloria palmæ,
(Notior antiqnis nulla corona fuit.)
Mylius ingemuit, terræque dat oscula; nec tu
O genitrix tali laude carebis, ait.
Audiat, externos si quis sibi poscit honores,
Et tibi, quam debet, ferre recusat opem.
Dixit, & insigens tabulæ mentemque manumque,
Patronum patriæ pene iacentis agit.
Quod nusquam est alij Latium mirentur amentque,
Cui debes, ciuem Belgica mater habes.

Ad Ermegardin Rurgersiam, Iani Rutgersij sororem vnicam, vxorem suauissimam, cum primo esset grauida.

SIc te Dij, mea dulcis Ermegardi,
Meum cor, mea suauitas, meum mel,
Mearum requies ineptiarum,
Et finis tepidi modusque amoris,
Sic te Dij faciant cito parentem,
Vt ex te Heinsiolum Ermegardulamque
Lubet, lux mea dulcis, intueri:
Qui patris genio, pudore matris,
Confundat, mea lux, vtrumque nostrûm;
Te mihi, tibi me, atque vtrique vtrunque.
Quare, si quid agis, venusta nostra,

Si quid

Si quid e gremio minaris illo,
Illo prætumidoque turgidoque,
Redde protinus: aut tibi Ermegardin,
Aut mihi Heinsiolum, aut utrique vtrunuis.
Vt vtrunque in eodem vterque denuo,
Meum cor, mea vita, basiemus.
Ipse in Heinsiolo meam Ermegardin:
Tu me in hoc, vel in hac, mea Ermegardi.

In Antonij Walæi Ethica Christiana Compendium.

QVi placita veterum, lubricosque Stagiræ,
Et Socrateos & Platonis anfractus,
Fastumque voluis porticus Cleantheæ,
Atque inde cristas, inde spiritus sumis,
Ceu cuncta doctus, seu peritior cunctis;
Dedisce multa, nosse si paras plura,
Et disce pauca, nosse si paras multa:
Quæ nunc VValæus veritatis æternæ
Patronus acer explicat tribus chartis.
Humana ratio, viribus suis nixa,
Velut minuta puppis in tenebroso
Deprensa ponto, sæuientibus ventis,
Erratque voluiturque, nec sibi constat.
Hæc vna virtus veritasque dat mores,
Quam veritatis norma, veritas ipsa,
Deus Deique natus, ore divino
Christus profudit, Christiana mens discit.
Hæc ad beatam sola sufficit vitam,
Quippe ad futuram sola sufficit vitam.

In Eustathij Svvartij Analecta Ill. viro Iacobo Dyckio legato Regio, domestico patrono, inscripta.

QValis, cum Lyciam maternaque deserit arua,
Et Cirrhæ dominas visere Phœbus amat,
Surrexêre Deæ. redeunt animusq; vigorque,
Et cunctæ veniunt ad sua plectra manus.
Hæc parat heroos. numeros parat illa minores
In Venerem: tragicum tertia cantat opus.
Ille fauet cunctis, meritamque ex ordine laurum
Diuidit: immunes nec sinit esse Deas.
Talis Hyperboreo postquam migrauit ab axe
Dyckius, inque sua viuere cœpit humo,
Occurrêre viro Latiæ Graiæque Camœnæ,
Et si quem Phœbi mysticus afflat amor.
Svvartius hos inter, domino, gratissimus autor,
Inscriptum curæ fert melioris opus
Ille suas vultu placido dignatur alumnas,
Et fouet, & docta fertque probatque manu.
Talis Tuscus eques, talis Busbequius olim,
Cum Pharia dictas a boue liquit aquas.
Regia res amor est Musarum. regia res est,
Cum pereant reges sceptraque, nolle mori.
Aspice quid nostro Mœcenas tempore possit,
Quas peperit Musas jam colit ista domus.

In Plautum à Iano. Grutero, post Ciceronem, emendatum.

ILlud grande decus, quo se Germania jactat,
Nec non Belga tamen quem putat esse suum,
Cui, lecto Cicerone, nihil restare putabit
Romani quisquis flumina mellis amat,
Ingenij metas famaque egressus, in alto
Contiguas Diuis cœpit habere domos.

Laudi-

Laudibus hic poriturque suis fruiturque beatus,
Sed tamen & laudes astruit ipse suas.
Nec Musas putat esse satis, quas Græcia mater
Ter quondam ternas credidit esse Deas.
Adjungit decimam. quæ dum sic culta legetur,
Dicetur pariter restituisse nouem.

Ad Illustrissimum virum Dominicum Molinum, Patricium Venetum, acerrimum libertatis vindicem, incomparabili ab eo comitate ac humanitate obstrictus.

VIr magne, cujus acre & igneum pectus,
Nunc reddit omnes & redonat heroas,
Quos terra quondam Dijs amica Saturni
Tulit sub auras, cum pudenda, cum dira
Nondum tyrannis, euitasset intonsos
Remi nepotes: sic amica libertas
Conseruet vsque pignus illud augustum,
Quod Adria ingens æstuantibus cingit
Et ambit vndis, inuidentibus Mauris,
Vt hostis ille seruitutis immensus,
Et parte ab illa invictus, & mei compos,
Benignitate & munitate diuina
Obstrictus, vnis seruio lubens vobis.
Queis tot potentes sponte seruiunt reges.

In mirabilem casum Turonensem: in quo, fracto tabulato, reliquisque lapsu, au lapsis, sola Regina constitit immota.

CVm traherent nuper tecta insidiosa ruinam,
Nec jam commissum trabs sibi ferret onus,
Pars, Augusta, tuo quæ pressa est corpore, sola
Substitit, atque ipso pondere tuta fuit.
Ceruicem intrepidæ, cœlum qui sustinet Atlas,
Et tutelares supposuêre Dei.

Incolu-

Incolumi te stante, tui sensere ruinam,
Incolumes, quanuis tot cecidere viri.
Non poterant, nisi lapsa, tibi sic parcere tecta,
Nec si lapsa fores, parcere tecta tuis.

In nuptias Ioannis Pollii, & Christinæ Polyandræ.

HEspere, qui seræ defunctus munere noctis,
Idem mane nouo nec minus alter eris,
Sic tibi det multos iuuenum spectare calores,
Et toto quicquid Cypris in orbe gerit,
Nec tua præcipitet venturus lumina Phœbus,
Nec Dea, quæ Phœbo præuia mane venit;
Pande fores roseas indignaque nubibus ora,
Et Triuiam, comites & tibi iunge tuos.
Hoc rogat infelix iuuenis, qui pectore toto
Vritur, & iustam te sibi poscit opem.
Ardet, & ipse suos testatur Pollius ignes,
Hybernas solito tardius ire dies.
Nec negat hoc virgo: sed nollet: & hactenus vri
Nondidicit: quanquam nunc quoq; vulnus habet.
Scit quoque quid sit amor, quanquam pudor obstat
Nec metuit vultus sed stupet vsque tuos: (amori,
Et numerat cunctas, sed noctem cogitat vnam:
Hoc saltem illæsa virginitate licet.
Solue metus clari castissima nata parentis,
Non tibi, si nescis, illa timenda venit.
Terret & oblectat timidas Cytherea puellas,
Et puer est, quanuis tela minatur, Amor.
Ludit, & vt ludat geminos committit amantes,
Et spolium a vestra virginitate petit.
Vectigal petit ille suum. quid nupta recusas,
Quid dubitas? rapta virgine, mater eris.
Iam generum debes, debes Christina nepotes,
Iam matri, quantum præstitit illa tibi.

Hoc genitor pariterque rogat vir saucius. alter
Vt genitor fiat, fiat ut alter auus.

In albo Euerardi Vorstij, magnifici Rectoris.

LAus Asclepia duplicisque Phœbi,
Qui plectrum ferit, & potens medendi
Fatorum dominas ministrat herbas,
Quid nos fœderis intimique amoris
Poscis dulcia nec neganda signa?
Non si perpete concitatus œstro
Totos Phocidis æstuem furores,
Et Phœbi Lycium potentis antrum,
Imos pectoris explicem recessus.
Sat testem fidei dedisse nomen,
Et saltem memores notasse ceras.
Nobis cætera differenda crede.
Non hæc ductibus exarata paucis,
Et tantum manibus terenda nostris,
Sed quæ per geminum volabit orbem,
Canæ Tethyos & soli viatrix,
Olim publica charta nos loquetur.
Phœbo præstite perpetique fama
Cum nepotibus ista res geretur.

In libellum De feudis Euerardi Bronchorstij.

INgens sacerdos & senator Astrææ,
Quæ destitutas æquitate post gentes,
Terras reliquit & Diespitris ferrum,
Qua voce laudes quoue prosequar versu
Illustre nomen: quod per ætheris magni
Terræque tractus & Salaciæ campos,
Solui tremente fama consecrat plausu.
A Euo futuro sæculoque non vni?
Te Cæsaris ius & Quiritium leges

Videre nuper; instar inclyti Testæ,
Aut Scæuolæ prudentis, abditos sensus
Edisserentem: voce mascula primum
E pulpito sublimiore, mox chartis.
Nunc barbararum quicquid abditum est vsquam
In iure legum, quod vel æquitas suadet
Vel longa consuetudo, quæ vicem regis
Et imperantis obtinere consueuit,
Vel autor vsus, quale Saxonum feuda
Nunc esse nobis gloriantur haud frustra,
Orbi recludis, iuris vnicus Pæan:
Opusque famæ sæculoque commendas:
Laboriosum, Iupiter, nec haud tersum.
Quod dum Lyceo continere se nescit,
Et claustra rumpit, orbe spargitur toto:
Vt Phœbus olim, vel bicorniger vultus
Phœbi sororis, inter astricas luces
Fugat tenebras, intuentibus cunctis,

Ad Gilbertum Iacchaum, philosophiæ professorem: cum supremum in medicina gradum consecuturus esset.

Qualem per æstuantis Africæ sinum,
Insana quem torret dies,
Pugnæ lubido, vel dapis crudæ, rapit
Interritæ prolem leæ:
Seu mugientes inter astitit greges,
Taurumque luctantem premit,
Ouiliumue peruagator omnium,
Fert molle balantum pecus:
Talem sciendi feruor atque audax calor
Mentem penetrauit tuam,
Amice, magnis prædicande vatibus,
Nec vnius Phœbi decus.
O cui parentis sacra Naturæ parum est,
Causasque nouisse & modos:

Quas cæca Phœbe Nereo reddat vices,
Cum ſponte cedentes aquæ
Fugêre littus quotquot occidunt dies,
Rurſuſque tellurem premunt:
Gens vnde tantas Aeoli rollat minas;
Terram quis impellat tremor,
Quæ ciuitatem cura firmet & ſtatus,
Inuicta quem virtus beet:
Ni nunc per herbas & medendi munia
Machaonis curæ trahant:
Necemque ſiſtere & moram lintri dare
Mortale quæ tollit genus,
Pulcher cupido inuitet & laudum ſitis.
O omnia auſurum caput,
Quæcunque ſummo Pelij in cacumine
Dictaſſe Chironem ferunt,
Poſtquam impotentis ſpiritus Achillei
Matri redonaſſet ſuæ,
Troiæ dolores Ilijſque mœnibus
Suprema venturos mala:
Phœbique natum, cum manu retexuit
Inexplicabilis colos,
Raptumque Diti Virbium terris dedit,
Viragini munus Deæ.
Quos inter olim ſtabis, herbarum potens,
Suprema gentium ſalus.
Sic profuturum fama fert Promethea
Tentare cœleſtes domos,
Ignemque terris tranſdere ignaro Ioue,
Noſtris quod accedat bonis:
Ni mille peſtes, mille morborum agmina
Diram ſecuta ſint manum,
Febriſque multa, quæque diuinam lues
Partem venenorum trahit.
Quas ire contra, nec pedem retro dare,
Gentis tuæ memor, para.

Non te tacebit posteris obliuio,
Et cuncta qui liuor premit.
Non Scotus audax, vnico minor Ioue,
Cum per recedenteis viros
Effudit agmen: sanguinisque prodigus
Ardore Mauortis furit.
Non summa Thule: quæque gens Hiberniæ
Tellure consumpta iacet.
Quorum superbis additus præconiis
Illustre perluces iubar.

Cento Virgilianus, ad amicum conscriptus, qui postquam ignarus cum ancilla, cum qua tum alij, tum plurimi scholastici consuerant, aliquamdiu congressus esset, solus, præter expectationem, prole ab ea est donatus.

* Ille ego qui quondam gracili modulatus auena,
* Pauca meo Gallo, sed quæ legat ipsa Lycoris,
* Expediam dictis. † si quid mea carmina possunt,
* Musa mihi causas memora, quo numine læso
* Insignem pietate virum, † tot adire labores
Impulerit, † Troiæ & patriæ communis Erinnys.
* Illum non populi fasces † nec ferrea iura,
* At secura quies & nescia fallere vita,
* Aonas in monteis † fatis egere volentem,
* Egregiusque animi † Lenæum libat honorem,
* Orpheus in syluis, inter Delphinas Arion.
* Cressa genus Pholoe † (longa est iniuria, longæ
Ambages) † non illa colo calathisve Mineruæ
Fœmineas assueta manus, † noua pectore versat
Bellatrix, auderque viris concurrere virgo.
* Stabant orantes primi transmittere cursum,
* Connubijs aruisque nouis operata iuventus.
* Illa solo fixos oculos auersa tenebat:
* Et ferruginea subuectat corpora cymba.

* Tros

* Tros Rutulusue fuat, † nunc hos nunc accipit illos:
* Nuda genu. † laxis laterum compagibus omnes,
* Deponunt animos, nil magnæ laudis egenteis.
* Quem telo primum, quem postremum, aspera virgo,
Deijcis? † incedunt victæ longo ordine gentes,
* Quam multa in syluis auium se millia condunt.
* Aduenit qui vestra dies muliebribus armis
Verba redargueret, † iuuenes, fortissima frustra
Pectora († Dij talem terris auertite pestem!)
* Hæc dum Dardanio Æneæ miranda videntur,
* Se quoque principibus permistum agnouit Achiuis.
* Olli serua datur, † Veneris iustissima cura,
* Per tot ducta viros, † immani corpore pristis,
* Tithoni prima quot abest ab origine Cæsar.
* Connubium vocat: hoc prætexit nomine culpam.
* Heu quid agat! quo nunc reginam ambire furentem
Audeat affatu? † quis fallere possit amantem?
* Abnegat, & meliora Deos sedet omina poscens.
* Certum est in syluis, inter spelæa ferarum,
Malle pati. † duri magno sed amore dolores
Polluto, notumque furens quid fœmina possit.
* Ergo iter inceptum peragunt. † fortissimus heros
* Optatos dedit amplexus: † quem candida Maia
* Voce vocat, † subitaque animum dulcedine mouit.
* Fortunati ambo. † risit pater optimus olli,
* Componens manibusque manus atque oribus ora.
* Nec sopor illud erat: † potuit quæ plurima virtus
Esse, fuit. † fessos quatit æger anhelitus artus.
* Nec mora nec requies. † illinc Germania bellum,
* Hinc pater Æneas, † vasto certamine tendunt.
* Teutonico soliti ritu torquere cateias,
* Succedunt seruantque vices. † amor omnibus idem;
* Idem amor exitio est pecori, pecorisque magistro.
* Heic noctem ludo ducunt, † & pocula læti.
* Indulgent vino & vertunt crateras ahenos.
* At regina, graui iamdudum saucia cura,

Vulnus alit venis. † docuit post exitus ingens.
* Tempus erat, quo prima quies mortalibus ægris
Incipit. † ingeminant curæ, rursúsque resurgens,
* Postquam omnis longe comitum processerat ordo,
* Fit strepitus tectis, † ferit aurea sidera clamor.
* Ter reuoluta thoro est. † non heic te carmine ficto,
Atque per ambages & longa exorsa tenebo,
* Matri longa decem tulerunt fastidia menses.
* Casta faue Lucina, † tuis heic omnia plena
Muneribus. † quæ sit rebus fortuna videtis.
* Insonuêre cauæ gemitumque dedêre cauernæ.
* Atque ea diuersa penitus dum parte geruntur,
* Iam noua progenies. † cui non risêre parentes,
* (Haud ignota loquor) † cœlo demittitur alto.
* Dic mihi, Damœta, cujus pecus? † ocyus omnes
Diffugimus visu exangues. † it tristis arator
Omnis, & agricola. † veluti qui sentibus anguem
Pressit humi nitens, tumidum quem bruma tegebat,
* Defensi tenebris, & dono noctis opacæ.
* Causa latet: † pressa est insignis gloria facti.
* Obstupuit visu Æneas, longeque recusat,
* Arrectæque horrore comæ. † nec iam amplius hastæ,
Credere, nec telis occurrere virginis audet:
* Atque opere in medio defixa relinquit aratra,
* Sermonum memor, & promissi muneris, heros.
* Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.
* Nate Dea, quæ nunc animo sententia surgit?
* Nusquam tuta fides. † tu post carrecta latebas.
* Ne dubita, nam vera vides, † mirabile donum,
Qualia nunc hominnm producit corpora tellus.
* Non equidem inuideo, † nec tecum talia gessi;
* Omnia tuta timens. † non omnia possumus omnes.
* Accipe, daque fidem, † duri solatia luctus,
* Ni refugis † pacem æternam pactosque Hymenæos.
* Adsit lætitiæ Bacchus dator, & bona Iuno.
* Sparge marite nuces. † nihil heic nisi carmina desunt.
* Quicquid

* Quicquid in arte mea possum, † mirabile dictu,
* Nulla dies vnquam memori vos eximet ævo.
* Nec te pœniteat pecoris divine poëta.
* Omnia vincit amor. † quis enim modus adsit amori?
* Vnum illud tibi, nate Dea († ne temne, quod vltro)
* Prædicam, & repetens iterumq; iterumq; monebo:
* Turpis oues tentat scabies, & sæpe sine vllis
Coniugijs, miseros fallunt aconita legenteis:
* Aut impacatos à tergo horrebis Iberos.
* Heic quondam morbo cœli miseranda coorta est
Tempestas. † alitur vitium viuitque tegendo:
* Signa tibi dicam: † descendit corpore pestis:
* Pestis & ira Deûm, † morsu depascitur artus;
* Sacra Dioneæ matri. † latet anguis in herba.
* Linquere pollutum hospitium † via prima salutis.
* Pascitur in magna sylua formosa iuuenca.
* Heic tibi certa domus, certi, ne absiste, Penates.
* Credimus? an qui amant ipsi sibi somnia fingunt?

DAN. HEINSII
PEPLVS GRÆCORVM
Epigrammatum:

In quo omnes celebriores Græciæ Philosophi, encomia eorum, vita, & opiniones, recensentur, aut exponuntur.

Cl. V. Hugoni Grotio, Hollandiæ ac Zelandiæ fisci patrono.

Videntur mihi, Hugo Groti, vir Clarissime, quemadmodum imperiorum, ita studiorum fatales quædam esse & fuisse semper conuersiones. Siue quod alijs delectetur alius, siue quod litteræ & elegantiores Musæ, sine patrocinio summorum hominum, tueri se non possunt: ac quodammodo indicia magna-

tum & voluntates sequuntur. Oppressus enim paupertate ingens animus, nihil eximium aut sublime cogitare potest: amœnitates autem literarum ac elegantias, postquam nihil sibi præsidij in ijs ne ad vitæ quidem commoda relictum esse videt, primo negligere, mox odisse incipit. In quarum locum lucri studium succedit & ambitio. quæ quemcunq; afflauit, ex illius animo præclaras omnes cogitationes delet facile ac extinguit: &, quemadmodum rubigo ferri splendorem, ita vim mentis & ardorem debilitat paulatim & corrumpit. Solet autem euenire, vt qui vegeto ingenio sunt supra vulgus ac erecto, nisi sapientiæ coniungant studium, quæ in rerum externarum non possessione sed contemptu, animi felicitatem ponit, facillime a proposito dimoueantur: cum nec precium præclaris rebus poni, nec honorem debitum deferri vident. Ita, vel iudicio plebeio vel magnatum imperitia, facillime istæ artes dilabuntur, quarum conseruatione ipsa continetur humanitas. Quod cum intelligerent doctissimi superioris æui principes, omnes quanta maxima id fieri contentione potuit, eam in rem incubuerunt, vt præclara illa studia, tum alijs, tum cultoribus eorum commendarent. Quod ab homine diuino, Laurentio Medice, in Italia, in Gallia a Francisco eius nominis primo, factum esse scimus. Quare vtrobiq; maximus eodem tempore ingeniorum præclarorum fuit prouentus: ac præcipue eorum, qui humaniores artes & doctrinam elegantem, multos ante annos a barbarie oppressam, colerent & quasi reuocarent. Ante omnia autem Græcam eruditionem, totos septingentos annos ex Italia exulantem, fatu quoddam ac occulta prouidentia diuina ratio, per Europam totam propagauit. Chrysoloras enim, cum oppressa seruitute maxima ex parte Græcia, ad totius orbis Christiani principes, & eorum implorandam opem, a Ioanne missus esset, liberata præter expectationem patria, cum Italia Græciam, cum professione eius linguæ publicam legationem commutauit. Itaque vir tantus, cum splendidius existimaret esse nihil, tribus postea in locis Græcas literas professus est: primusq; studium illarum, quantum credi vix potest, per Europam totam excitauit. Hunc deinde Trapezuntij, Gaza, Argyropuli, Musuri ac Chalbondylæ, secuti sunt, Græci omnes; & qui disciplinas Græcas, summa ope promouerent ac industria. Ne Bessarionem hic commemorem: virum summum,

summum, & qui eruditione Graca, primus sua gentis purpuram est consecutus. Lascarem quoque vt omittam, qui ex illustrissima Græcorum imperatorum familia oriundus, post legationem alteram ad Bajazetem, vnamq; ad Ludouicum Galliarum regem, longe clarissimas, Græcas Romæ literas docere non erubuit. Vt videant profani ac fastidiosi literarum allatratores, nihil esse maius eo quod contemnunt: nostra autem studia, supra dignitatem esse suam pariter & captum. Ne perpetuo tenebriones suum locum pariter & nostrum ignorent. Ita ad reliquos paulatim eæ literæ translatæ sunt, quæ eodem tempore pædagogorum negligentia, ac fatali principum fastidio, frigore feriri cœperunt. Nam in Gallia non pauci extitêre, qui ne Græcis quidem quicquam concederent. Inter quos Budæus fuit, libellorum supplicum magister, & Francisci regum præstantissimi, ad Pontificem pro tempore legatus. Quem non puduit in tanta dignitate, omnem in hac sola prope lingua operam locare. Tum vir maximus Turnebus. Quorum alter, accurato, sed quod propius laborioso esset, alter eleganti ac polito orationis genere, laudem etiam nonnullis antiquorum ancipitem reliquit. Cæterum, quod sæpe admirari satis non possum, in tam vberi magnorum fœcunditate ingeniorum, nemo fere est repertus, ne in ipsis quidem Græcis, qui leporem Græcæ Musæ, qualis in antiquis olim fuit, aut intellexisse satis aut exprimere feliciter videretur. Musurum excipio, Cretensem natione, qui cum admirandum illud carmen, quod Platonis maximi operibus præfixum legitur, scripsisset; paulo post ab erudito principe Leone Decimo, non alia, vt putatur, de causa, Archiepiscopus Epidaurensis creatus est. Neque paulo post vir animosus, aspirare ad purpuram dubitauit. Quanquam sane illius, præter hoc & pauca item epigrammata, quæ sparsim leguntur, nihil quicquã memini extare. Lascaris, cum diu frustra quæsiuissemus, tandem nacti sumus poëmatia. Quæ non sunt eiusdem sane generis: neq; eiusdem viri famã sustinere posse videntur. Præter enim pauca, longe optima, reliqua sunt duriuscula & obscura. Scipionis Carteromachi omnia quæ alibi sunt edita, bonam voluntatem sine successu ostendunt, quemadmodum & Aldi quæ vidimus. Angelus Politianus, vir cœlesti præditus ingenio, sed, si famæ credimus, alieni obtrectator, ne quid Græcis eius temporis concederet, quorum auditoria & famam

iam inuaserat, poëtari quoque lingua eorum voluit. Ceterum hæc quoque, pauca si excipias, quale est quod in Emergentem Venerem conscripsit, & fortasse alterum, quod in Armatam, illo genio destituuntur, qui in antiquorum epigrammatis elucet. Vt omittam, pleraque ne Græca quidem satis esse. Iam vero, in temporibus & syllabarum modis, ea sæpe alibi committit, quæ non raro in Latinis aliorum, acerbe & crudeliter traducit. Nam qui omnia licere Græcis arbitratur, næ profecto mecum & cum priscis autoribus non facit. Sed de istis alias: cum fortasse exercendi causa animi non pauca notabimus. Me autem puero memini (neque eorum quicquam te latet) cum illustris vir Iosephus Scaliger, in officinam quandam venisset, in qua decem à nobis versiculos alteris longioribus scriptos inuenisset, rem exigui momenti & mediocrem plane, quod existimaret laudem eam qua tantopere ipse excellebat, huius sæculi vix esse, domum cum venisset, quo candore erat, non continuisse se, quin sæpe exclamaret, abunde sibi satisfactum esse: non pauca item alia, quæ non decent verecundiam illius, qui hæc nunquam tanti esse existimauit. Puto autem ea ratione, senem diuinum, eorum quæ tantopere laudaret, nihil præter studium in nobis commendasse. Quod profecto excitauit. Paulo enim post, cum longiusculum poëma scripsissem versibus æqualibus, tanto gaudio perfusus est vir maximus, vt totum prope mensem, nihil aliud amicis ad se venientibus narraret. Neque addam tamen, quæ tu euenisse non ignoras. Postea eorum studiorum cura aliquamdiu ita languit in nobis, vt duobus annis, totidem vix versus scriberemus. Nunc ad argumentum veniamus. Cum sint varia quæ oblectare liberalem possint animum, nulla mihi maior videtur quam quæ è philosophia petitur voluptas. Non modo ea, quæ in regno suo cum versatur, in causas quoque singulas inquirit: sed & ea, quæ historiæ propior, aut vnius simpliciter opinionem proponit, aut multorum pariter coniungit. In quo non inutilem nauauit operam Laërtius Diogenes, domo Cilix, & ab vrbe patria sic dictus. Quanquam enim sine certo ordine plerumque plurima confundit, multum tamen illi vt debeamus, factum est calamitate nostra: qui

in ea

in ea tempora incidimus, ad qua tantum tabula scriptorum optimorum, tanquam è naufragio, peruenerunt. Idem autor, plane similem huic nostro, Epigrammatum conscripserat libellum: in quo laudes, vitam, & opiniones, veterum philosophorum, aut attigerat, aut, quemadmodum poëtæ solent, scribendi ex ijs argumentum desumpserat. Quem inepte satis Pammetrum inscripserat: quod diuersis, vt ex ijs etiam quæ hodie leguntur manifestum est, versiculis constaret. Quæ inscriptiones, quanti faciendæ sint, supremus doctor Aristoteles nos monuit. Cuius exemplum sufficere hic poterat. Quippe summus vir, omnisque vel scientiæ vel eruditionis princeps, cum Homerum aßidue legeret, qui in eius scriptis extarent, heroum genealogiam conscripserat, singulisque singula epigrammatia tribuerat: quæ duobus non amplius versiculis, excepto vno, quod Aiaci dederat, constarent. In quibus mira erat simplicitas, nulla affectatio: dictio casta ac Græca: acumen rarum; non, quemadmodum Laertij, putidum plerunque & ineptum: nihil occurrebat denique, quod Critici de eo iudicant, παχύ τε καὶ φλεγμαῖνον. Quia autem in Panathenaicis Mineruæ circumferri peplus solebat, in quo pugna Titanum, Deæ victoria, ac eximia virorum magnorum spectabantur opera, vrbanitatis omnis ac amœnitatis parens, opus in quo vniuersa pariter Deorum ac Heroum gesta persecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos illos versus, qui nunc Pepli nomine censentur, excerpserat Porphyrius. Nam de tota scripti ratione ac instituto, quædam alibi, nondum forte satis intellecta, dicemus. Cæterum id nobis in philosophis his imitandum putauimus. Neminem quippe prætermisimus eorum, qui aut magni esset nominis, aut familiæ nobilioris esset autor. Quia autem maxime morata delectat oratio, plerisq; aut patrium tribuimus sermonem, aut qui indolem ac mores singulorum optime referret. Quæ cum tanta delectatione inter scribendum legimus nonnunquam, vt Diogenem ex dolio, Epicurum ex intermundijs, Pythagoræ mysterijs initiatos, crassa illa sua καὶ πλατυασδοισα φωνᾷ, differentes audire nobis videremur. Quam & Stoicis & Cynicis, non alia de caussa conuenire putabamus, quam quod mascula esset, & cum robore eorum optime quadraret. Ne de

Heraclito & Democrito dicam: quorum Ionismum sine incredibili voluptate, etiam ab aliis expressum, nemo legit. Iam diuersitatem morum, & quod sapientia plerunque nimia est proximum, insaniam mihi cogita. Menedemus barba admodum prolixa, pilo Arcadico, Furiarum veste indutus, eo fine missum esse se aiebat, vt in mores hominum inquireret, & quacunque gererentur, Diti, abiturus hinc, denunciaret. Bio, cui multum Flaccus noster debet, patria Barbarum, parente seruo stigmatia, matre meretrice, natum se prædicabat: vt inuidiam præuerteret; nihil autem præter bona animi pertinere ad se ostenderet. Xenophanes, cum nihil certo posse sciri significare vellet, vbique dominari opinionem aiebat, quam festiua voce δόκον appellabat. Qualia non pauca sunt, quæ, nisi penitus intelligantur, perii oblectatio. Porro hæc voluptas siue est aliqua, siue eam ipsi nobis fingimus, tecum communem esse mihi volui, Hugo Groti, vir Amplissime. Cuius diuinum ingenium cum omnes admirentur, nescio quo pacto fit, vt in eius æstimatione nemo sibi satisfaciat, nisi qui male iudicat: aut quacunque assequi non potest, satis esse existimat, si deprimit. Tu iam puer, viros scientia, ingenio propemodum hominem excesseras. Academiam autem hanc cum relinqueres, quocunque ires, tecum aliquam circumferebas: ipse hoc totum tibi quod doceri potest. Itaque, qui nihil præter formulas aut leges loquuntur, quoties concurrere coguntur tecum, ne hoc quidem sibi scire videntur. Adeo in tam varia & admiranda eruditione tua, ægre hoc tuentur, præter quod omnino nihil venditare possunt. Iam cum literæ plerunque & discendi assiduitas, ocium requirant, ad negocium autem homines non raro inutiles efficiant; tu ita munus molestissimum sustinuisti hactenus, vt quæcunque in Republica iam restant, aliud agendo sustinere posse videaris. &, quod fidem quoque superat, tanquam in ocio, absolutam patriæ historiam occupatissimus scripsisti. quam qui olim legent, obstupescent, salmo Taciti splendore & augusta maiestate, dici aliquid floridius potuisse. Qua de re ad te fortasse breui in maiori opere. Interim hunc Peplum nunc mitto; qui propemodum iam nobis ipsis gratus esse cœpit, quia tuum quoque nomen bona fide intextum habet. Non potui autem minorem quam inter priscos locum illi dare.

dare, cuius laus hoc saculum excedit. Vale, Vir maximè, &, vt soles, constanter nos ama.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΑΙΝΟΥΜΕΝΩΝ

ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ φιλοσόφων

ΕΙΣ ΟΜΗΡΟΝ.
ΕΙΣ ΗΣΙΟΔΟΝ.
ΕΙΣ ΘΑΛΗΝ.
ΕΙΣ ΣΟΛΩΝΑ.
ΕΙΣ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΝ.
ΕΙΣ ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΝ.
ΕΙΣ ΧΕΙΛΩΝΑ.
ΩΣ ΑΠΟ ΠΙΤΤΑΚΟΥ.
ΩΣ ΑΠΟ ΒΙΑΝΤΟΣ.
ΕΙΣ ΑΝΑΧΑΡΣΙΝ.
ΕΙΣ ΜΥΣΩΝΑ ΤΟΝ ΧΗΝΕΑ.
ΕΙΣ ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΝ.
ΕΙΣ ΦΕΡΕΚΥΔΗΝ.
ΕΙΣ ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΝ.
ΩΣ ΑΠΟ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.
ΩΣ ΑΠΟ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.
ΕΙΣ ΦΑΙΔΩΝΑ.
ΕΙΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΝ.
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΒΛΟΥΣ.

ΕΚ

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ`Ν ΟʹΜΗΡΟΝ, ΤΟ`Ν ΠΑʹΣΗΣ ΦΙΑΟΣΟ-φίας τὰ πρῶτα.

Θεῖε Μελησιγενὲς, σὺ μὲν οὐρανόθεν προβεβηκώς,
Ἀρχὴν Μουσάων μήσαο καὶ σοφίης.
Ὡς γὰρ ἀπ᾽ Ὠκεανοῖο τὸ μύριον ἕλκεται ὕδωρ,
Κρηνέων ἀενάων, ὦ ἄνα, καὶ ποταμῶν,
Τὼς καί σοὶ γεγάασιν ἀφ᾽ αἵματος, οὓς τρέφε θείης
Κήρυκας σοφίης Ἑλλὰς ἀπειρεσίη.
Μοῦνος δ᾽ ὕψι βέβηκας, ἅτε Στέντωρ δὲ γεγωνὼς
Πᾶσαν πληρώσας γῆν ὀπὸς ἀθανάτου·

Τῆς

Τῆς ἔπι νῦν μάλα πάντες ἀκούομεν, ὡς πατάγοιο
Βροντᾶς, ἐκ νεφέων μίγδα κυλινδομένων.
Ἀλλά μοι ἱλήκοις πανυπέρτατε· σεῦ γὰρ ἀείδειν
Ὡς ὑψιβρεμέτου Ζηνὸς ἀπαρχόμεθα.

ΕἸΣ ἩΣΙΌΔΟΝ.

Δήμητερ τελλισε, σὲ μὲν πολυγηθέα καρπὸν
Ἀλδαίνειν σοφίης εἰκὸς, ἅτε σταχύων,
Τὸν μὲν παῖς Δίοιο καὶ Αἰσχινόου Πυκιμήδης,
Ἄσκρης ἐνναέτης, οἶδεν ἀμησάμενος.
Σεῦ γὰρ ὕπο θρεφθεὶς μεγαλώνυμε, χεῖρι δ' ἐχέτλην
Τῇ μὲν ἀερτάζων, τῇ δὲ μέγα δρέπανον,
Ἄργον τ' ἐκτάβλωμον, ἀεικέα λιμὸν ἀμύνειν,
Παντοίης κορυφὴν δρέψατ' ἀπ' ἰδμοσύνης.
Τῶν δὲ σοὶ ἀγλαόκαρπα θαλύσια δῶκε κομίζειν.
Μελπόμενος γλυκερῆς ἔργα γεηπονίης·
Σωφροσύνην δ' ἐδίδαξε, καὶ ὡς πλέον ἥμισυ παντός,
Ἐκ Μουσέων σοφίης μέτερα διδασκόμενος.
Ἀλλὰ γέρον μάλα χαῖρε, πανόλβιε· σοὶ γὰρ ἔνεγκε
Πολλὴν καὶ πινυτὴν γαῖα φυτοσπορίην.

ΕἸΣ

ΕἸΣ ΘΑΛΗ͂Ν.

Ἑπτὰ σοφῶν τὰ πρῶτα Θαλῆν τέκε δῖα Μίλη-
τος,
Ἀστέρα κάλλιστον Πλειάδος Ἑλλαδικῆς.
Ὕδωρ δ' εἶπε τὰ πάντα, καὶ ὕδατος ἐκγεγάασιν
Ὅσσα πανομφαῖος δέρκεται Ἠέλιος.
Πρῶτος δ' οὐρανὸν εὗρεν ἐπὶ χθονὸς ἀμφιπο-
Ἐς πόλον ἠέρθη, τοῦ πάρος ἐξέμαθε. (λεύσας,

ΕΙΣ ΣΟ'ΛΩΝΑ.

Αἶε γέρον, σὺ μὲν ἄστρον ἀμαυροτάτην κατὰ νύκτα
Παισὶν Ἐρεχθῆος τρομένοις ἐφάνης,
Σείων πρῶτα μὲν ἄχθος Ἀθηναίοις ἀπὸ πᾶσι,
Κοινῇ δουλοσύνην καὶ χρέα λυσάμενος.
Εἶτα νόμους, νέον ἄχθος, ἀμειλίκτοιο Δράκοντος,
Θεσμῶν μειλιχίων τῶν διαμειβόμενος.
Πάτρης δ' αὖ Σαλαμῖνος ἀπώσαο δούλιον ἦ-
μαρ,
Καλῶς ἀφραδέων, καὶ σοφὰ μαινόμενος.

ΕἸΣ ΚΛΕΟ'ΒΟΥΛΟΝ.

Οὐδ' ἐμὲ τὸν Κλεόβουλον ἀπείριτον τέκε Λίνδος
Ζωᾶς τᾶς βροτέας, οὐ μὰ τὸν Ἡρακλέα,

Τὸν

Τὸν πρόγονόν μου φανῆ· τῷ Ἑλλάδι φέγγος
ἔθηκα
Θεσπίξας χρησμῶν πλᾶθος ἀπειρεσίων.
Εἰ δὲ ὀλίγα μοι πατρίς· ὅρη Δία τὸν, πρὶν ἀνάσσειν,
Κρῆτες ἐνὶ σμικρῷ θρέψατε ναϊδίῳ.

ΕἸΣ ΠΕΡΊΑΝΔΡΟΝ.

Οὐδὲ μάτην Περίανδρον ἀριστόνοιο Κορίνθου
Ἔτρεφε γῆ, στάθμην ἤθεος, ὄμμα δίκης.
Φασὶ δέ νιν πολλὰς ὑποθημοσύνας τε ἀρίστας
Μουσάων ἱεροῖς ἀνθέμεν ἐν ταλάροις.
Ἀλλὰ τὰ μὲν μιῶές τε περιπλόμενοί τ' ἐνιαυτοὶ
Κλέπται μνημοσύνης ἥρπασαν ἠδ' ἀρετῆς.
Οἱ δὲ τρεχαννεύσαι ψεύσαντό νιν· ἡ γὰρ ἄνασσα
Κοιρανίης ἄλλης οὐκ ἔθετο σοφία.

ΕἸΣ ΧΕΊΛΩΝΑ.

Χείλων ὠ'κ Σπάρτας εἰμὶ ξένε· τᾶς δὲ πόληος
Πρᾶτιν ἀμελέργας κάρτα τοι ἐμπεράμως·
Χρήσιμα δ' ἐς βίον εἶπον ὅσα κόνις, οὐ πολύμυθος
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπὴς Ἀτθίδος ἐνναέτας.
Μῦθος γὰρ πυκνός τε καὶ ἀστεροπαῖσιν ἐοικώς,
Ἁ σοφία μώνων τῶν Λακεδαιμονίων.

ΩΣ

ὩΣ ἈΠῸ ΠΙΤΤΑΚΟΥ.

Τὸν Μιτυληναῖον πρόμον εἴσιδε Πιττακὸν ἥρω,
Τὸν σοφίην δεινὸν φῶτα, καὶ ἠνορέην.
Ἦν δ' ἀπιθῆς, Φρύνωνά μοι εἴρεο, πῶς ἐκύλισσα
Ἐν δαΐ νιν, κρυπτὴν ἀμφιβαλὼν παγίδα.
Πολλὰ γὰρ θέσπιζον μάλα καίρια, τῶν χάριν αἰεὶ
Πάτρην ἡμετέρην φημί μοι ἐκτελέσειν.
Εἰ γὰρ καὶ Ἀλκαῖός μοι ἐπέχραε, τί πλέον ἤδη;
Οὐκ ἐπ' ἐμοὶ γλωσσῶν συγκφάσεις ἀδίκων.

ὩΣ ἈΠῸ ΒΙΑΝΤΟΣ.

Ἥρως Τευταμίδης, ὁ σοφοῖς ἐναρίθμιος ἄλλοις
Ἑλλάδος ἀρχαίης, εἰμὶ Βίας ὁ γέρων·
Κρείσσων τῆς πενίης καὶ ἀπόρθητος καὶ Ἄρηα,
Πάσης ἡμετέρης γῆς κεραϊζομένης.
Μοῦνος γὰρ σοφίης πλοῦτος βαθὺς, οὔτε λεϊστὸς
Οὔτε δορύκτητος γίνεται ἐν πολέμῳ.

ἘΙΣ ἈΝΑΧΑΡΣΙΝ.

Ἦ ῥα μάτην Ἀνάχαρσι πόθ' Ἑλλάδα κυδιάνειραν
Τῆς σοφίης πολλὴν ἦλθες ἐπ' ἐμπορίην,
Ὄφρα νόμους πελέησθα καὶ ἄγλαα θεσμὰ πολίταις
Τοῖσι γαλακτοφάγοις σοῖς καὶ ἁμαξοβίοις.

Ἀλλ'

Ἀλλ᾽ ὁ τοξοφόροισι νόμων μέλε, οἴ σοι ὀϊςὸν
Πέμπον ἀνώϊςον, καὶ μόρον αἰνόμορον.

ΕΙΣ ΜΥΣΩΝΑ ΤΟΝ ΧΗΝΕΑ.

Θεσμοθέτης Ἀνάχαρσις, ὅτε Σκυθίης ἀπὸ γαίης
Ἤλυθεν, Ἑλλήνων γῆν περιερχόμενος,
Ἐζήτει σοφίην τιν᾽ ἰδεῖν σάσιμόν τε καὶ ἔργῳ
Χρήσιμον, οὐχ᾽ οἵη πολλάκι Κεκροπιδῶν·
Ῥητορικὴν ἢ σόφισμα, λόγοι μόνον, ἄςατα πάντα,
Οὐδὲν πλὴν ἔρδεσ καὶ κενεοφροσύναι.
Ἦλθε δὲ καὶ κοίλην Λακεδαίμονα, μητέρα δῖαν
Ἀνδρῶν κρινομένων ἐν δαΐ καὶ σοφίῃ.
Εὗρε δ᾽ ἐκεῖ Χήνεσι παρ᾽ ὠγυγίοισι, γέροντα
Χηνέα, μυνοβάτην, χώρῃ ἐν οἰοπόλῳ.
Ἦν δέ οἱ ἐν χερσὶ μέγας ἰσοβοῦς, τὸ ἀρότρῳ
Ἥρμοσεν, ἐκ δ᾽ ἱδρὼς ἔσσυτο τειρομένου.
Τέχνη δ᾽ ἔσκε γέροντι, γεηπονίην πολυπαίδην,
Παῖδας δὲ σφετέρους θρέψαι ἐπισταμένως,
Ἧς ἀλόχου στέρξαι ὅπη θέμις, οἶκον ἀέξειν
Εὐμελέως, μέλημα δ᾽ ἔργα δικαιοσύνης.
Καὶ τὰ μὲν ἴδμεναι εἶπεν, ἀτὰρ πλέον οὐδὲν ἄλλο,
Τῆς καλῆς σοφίης οὔποτε γευσάμενος.
Ταῦτα μαθὼν Ἀνάχαρσις, ἀνήλυθεν· εἶπε γὰρ
εὑρεῖν
Γυμνὴν τὴν σοφίην, οὐ σοφορημοσύνην,

S ΕΙΣ

ΕΙΣ ἘΠΙΜΕΝΙ'ΔΗΝ.

Ἦν τις θεῖος ἀνὴρ, ὁμοπάτριος, ἐν πόλει Κρήτῃ,
Ζηνὸς ἐελδοῦντου, μαντοσύνας δεδαώς·
Μέλψατο δ᾽ ὃς Κορύβαντας, ἰδὲ Κρητήϊα φῦλα
Κουρήτων μεγάλων, σῶν πότε Ζεὺς τροφέων·
Ἀργῶτ᾽ αὐδήεσσαν ἀνὰ μέλαν οἶδμα θέουσαν,
Μούνην συνδρομάδων οὐκ ἀλεγιζομένην.
Πεντήκοντα δ᾽ ἔτη κοιμήσατο, πρὸς ἢ καὶ ἑπτὰ,
Τῆς δ᾽ αὐτοῦ βιοτῆς εἶδε τριηκόσια.
Ταῦτα πάλαι Κρῆτες μὲν ἐείπατε· πολλὰ καὶ ἄλλα
Προσθέντες, μάλα δὴ τείρεσιν εἰδόμενα.
Ἴλαθι Ζεὺς Κρήτεσσιν· ἀεὶ ψεῦσται γὰρ ἔασιν,
Οὐ μοῦνον γενεὴν σὴν σφετεριζόμενοι.

Ε'ΙΣ ΦΕΡΕΚΥ'ΔΗ.

Οὐδὲ τεὸν Φερέκυδες ἀγακλυτὸν εὖχος ὀλεῖται,
Πρῶτον ἀληθείης φέγγος ἀναψάμενε·
Πυθαγόρης σοφὸς οἶδεν, ὁ τηλίκος, ὃν σὺ δίδαξας
Τὴν περὶ τῆς ψυχῆς πᾶσαν ἀληθοσύνην.
Ὡς μὲν ἀπήμαντός τε καὶ ἀθάνατος καὶ ἀγήρως,
Θείη θ᾽ ἡγεμόνη σκῆνος ἀνδρομέου.
Ταῦτα γνοὺς, φθείρεσιν ὅλον δέμας ὡς βρύον εἶν-
δες,
Θυμὸν τῶν φθορέων εἶχες ὑπερτερέην.

ΕΙΣ

ΕΙΣ ἈΝΑΞΑΓΟΡΑΝ.

Νῦν ἔμελλαι τὰ πρῶτα, τά τ' ἐν θνητοῖσιν, ἔφηθα,
Πᾶσίν τ' ἀθανάτοις, ἥρως Ἀναξαγόρα·
Τὸν γὰρ κοσμήσαντα χάος μέγα, τῇ περὶν ἐφ' ὕλῃ,
Οἴλω νῦν βλέπομεν τάξιν, ἐννοχέναι.
Χαῖρ' Εὐβουλιάδη Φαεσίμβροτε· παῖδα γὰρ εἰπὼν
Νοῦ πέρι, νοῦν πάσιν εἶχες ὑπὲρ σοφίην.

ὩΣ ἈΠΟ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Τὴν σοφίης Πειθώ, τὸ πεισινόον γλυκὺ φίλτρον
Ἀτθίδος ἀρχαίης, Σωκράτη εἰ ποθέεις,
Τὸν τῷ Σειλήνῳ πανόμοιον ἄντη ἰδέσθαι,
Τὸν κανόνα μορφῆς, καίπερ ἀμορφότατον,
Αὐτὸς, ξεῖνε, τοί εἰμι πανουργότατος παρὰ πάντας
Ἐν λόγῳ ἱστάναι δίκτυα καὶ παγίδας.
Αὐτὸς δ' οὐκ ἔχομαι, διαθρυπτόμενος καὶ ἀθύρων,
Καὶ πάλιν ἀκκίζων, καὶ προφασιζόμενος.
Εἰμὶ δ' ἐν Ἠλυσίοισιν ἀεὶ πεδίοισι γεγηθώς,
Ἔνθεα βακχείων εἰσέτι καὶ μεθύων.
Αὐτοῦ τὸ γλυκερὸν καταγώγιον εἰσέτι ναίω,
Τὸ πρὸς τῇ πηγῇ, καὶ παρὰ τῇ πλατάνῳ.
Αὐτοῦ Γοργίεω τῦφον παλῶ, ὡς τοπάροσπερ,
Ἀντισοφιστεύω δ' εἰσέτι τῷ Προδίκῳ.

Εἰσὶ δ' οἳ μηδὲν φημ' εἰδέναι· ἐστὶ δ' μόνη
Μοὶ σοφίη, σοφίης σχῆμά τι μηδεμιῆς.

ΩΣ ΑΠΟ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.

Ὁ Γρύλλου παῖς εἰμί· τὸν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Περσίδι σὺν, τηλοῦ πέμπε μαχεσσόμενον,
Σωκρατικοῦ μάλα δηρὸν ἀποσπασθέντα γάλακτος,
Ὥς τιν' ἀπὸ μαζῶν παῖδα καὶ ἀσκαλίδων.
Ἥμιση δ' ἀμφοτέρη προσεδέξατο· ἄλλοτε μὲν δὴ
Κήρυξ Μουσάων ἠπύτα καὶ χαρίτων,
Ἄλλοτε δ' ἐν προμάχοισι κατὰ κλόνον ὀξὺν Ἄρηος,
Ἀσπίδα νωμήσας γῆς ὑπὲρ ἡμετέρης.
Τῶν μὲν, Βαρβαρίης ἐξ Ἑλλάδα μοῦνος ἐρύσσας·
Τῶν δ' αὖ Βαρβαρίην Ἑλλάδος ἐξελάσας.

ΕΙΣ ΦΑΙΔΩΝΑ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑτους τὰ παιδικὰ, καὶ τῆς Ἠλιακῆς κατά τινας αἱρέσεως προεστηκότα. ὡς ἀπ' αὐτοῦ.

Εἴ τινά του Φαίδωνα φίλον Χαρίτεσσιν ἀκούεις,
Ἠλεῖον, πατέρων παῖδά ποτ' εὐγενέων,
Δουλοσύνης δ' πάλιν πειρώμενον, αὐτὰρ ἔπειτα
Αὖθις δουλοσύνης ἄχθος ἀπωσάμενον,

ξεῖνε

Ξεῖνε πέπον, ποῖός τοι ἔην· ἴδε τὴν κεφαλήν μου,
 Καλὸν Σωκρατικῆς παίγνιον εὐφροσύνης.
Οἷα γὰρ ἐψιάασκε καταψήχας ἐκατ' ἄκρης,
 Εὐθύς σοι θεῖος φησὶ Ἀριστοκλέης.
Ἀλλ' οὐ τὴν τρυφερήν μου ἐπαυχένιον τρίχα δῄοις·
 Τὴν γὰρ ὅπασσα φέρειν κείνῳ ἀποιχομένῳ.
Ὥς ποτε Πηλείδαο κέαρ μέγα, τὴν πρὶν ἔβοσκε
 Ἐν Φθίῃ, κταμένῳ κεῖρε Μενοιτιάδῃ.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ βίβλους.

Παῖδες Ἀριστοκλέους, θεῖος πόνος, εὖχος Ἀθηνῶν,
 Σωκρατικῆς ἱεραὶ μάρτυρες εὐεπίης,
Ὑμέας ἐσσομένας μαντεύσατο δῖα μέλισσα,
 Χείλεσιν ἀχράντοις κείνου ἐφεζομένη.
Αὐτὰρ ὁ καλὰ πρόσωπα καὶ ἱμερόεν σῶμα Φαίδρου
 Γράψατο, καὶ μαλακοῦ φάεα Χαρμίδεω.
Ναὶ ναὶ σώζετέ μοι τὸν Σωκράτη, αἰὲν ἐόντα,
 Καὶ μετὰ τοὺς δεσμοὺς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον.
Ἀλλ' ὅτι καὶ ζώει, καὶ ἀγήραος ἔσσεται αἰεί,
 Τῷ Μελίτῳ κατά μοι λέξατε, τῷ τ' Ἀνύτῳ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΠΛΑ'ΤΩ- νος κάτοχος.

Ἔρρετε θηλύτεραι καὶ παρθένοι, ἔρρετ' ἔρωτες,
Καὶ κῶμοι, καί μοι χαίρετε παννυχίδες.
Χαῖρ' αὐτὴ Κυθέρεια δολοπλόκε· χαῖρε δὲ καὶ σὺ
Τοξότα λωβητὴρ, κοῦρε φαρετροφόρε·
Ἄλλος ἔρως, ἄλλος δέ μ' ἔχει πόθος· εἰς χάριν
ἄλλην
Καὶ τὰς Σωκρατικὰς συνᾴδομεν ἀγλαΐας.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ σεμνῆς σοφίης μέλει· οὐκ ἄγαμαι δὲ
Τοὺς πωγωνιάδας, τοὺς σοβαρευομένους.
Αὐτοῦ δ', εἰσορόων τρυφερὴν Φαίδωνος ἐθείρην,
Κεῖνον δὲ μαλακῶς τῆσδε καθαπτόμενον,
Χαρμίδεω δὲ ὀφθαλμὸν ἀμήχανον, ἄστρον ἔρω-
τος,
Καὶ τὸν Κλεινίεω παῖδα μεθυσφαλέα,
Οὐδὲν προσδέομαι Γανυμήδεος· οἰνοχοεῖ γὰρ
Αὐτὸς ἐμοὶ θεῖος νέκταρ Ἀριστονίδης.

ΕἸΣ ἘΥΡΙΠΙ'ΔΗΝ.

Ὠχρὸν κἀνυπόδητον ἀεί σ', ὦ Σώκρατες, εἶπεν
Ἡ μεγαλοψύχου βίβλος Ἀριστονίδεω·
Μοῦνον δὲ βλαύτας ὑποδήσασθαί ποτέ φησιν
Ἀνδρῶν εἰς ἑτάρων δαῖτα μετερχόμενον.

Νῦν

Νῦν δέ σοι ὑψηλὸν περὶ πρῶτος θῆκε κόθορνον
Παῖς Κλείτου, λιγυρῆς τὸ στόμα Μελπομένης.

ΕἸΣ ΜΆΞΙΜΟΝ ΤῸΝ ΤΎΡΙΟΝ,
Πλατωνικὸν ὄντα φιλόσοφον.

Σωκρατικῶν μελίγηρυν ἀηδόνα μαντοσυνάων,
Ἀρχετύπου πιστὸν φέγγος ἐτητυμίης,
Μάξιμον, αἱ Λιβάνοιο χοροπλίδες ἔτρεφον Ὧραι,
Δέξατο δὲ μεγάλων κοίρανος Αὐσονίων·
Τέττιξι προτέροις πανομοίιον, οἵ ποτ' Ἀθήνης
Δένδρεσιν ἀρχαίοις ἧδον ἐφεζόμενοι.
Χαῖρε καὶ ἐν νεκροῖς, φίλε Σώκρατες· ἀντὶ δὲ φίλτρου
Τέρπεο σὴν νέκταρ σπενδόμενος κύλικι.
Ἦρα καὶ εἰν Ἀΐδαο πολὺ προβέβηκας ἁπάντων,
Σῇ γλυκερῇ δαμάσας Αὐσονίους σοφίῃ.

ΕἸΣ ΤῸΝ ΑΥ̓ΤΌΝ.

Ἱμερόεντα Πλάτωνα, θεοῖς ἐναλίγκιον ἥρω,
Ὕπνῳ καὶ γλυκερῷ κώματι θελγόμενον,
Βρέξε τε καὶ μέλι μήδετ' ἐπὶ στομάτεσσι μέλισσα,
Μελλούσης ἱερὴ μάντις εὐλαλίης·
Τοῦτο τεοῖς σελίδεσσιν ἐπιβλύει εἰσέτι καὶ νῦν,
Μάξιμε, θειοτάτης κληρονόμ' εὐεπίης.
Τοῦτό τοι Αὐσονίων μέγας ὄρχαμος αὐτὸς ἔπινεν,
Ὡς γάλα, μητρῴων ἰθὺς ἀπὸ λαγόνων.

ῥώμη δηρὸν ἄνασσε, γάλα στάξασα λυκαινῶν
Ἥρωσι προτέροις, νῦν μέλι βουλευέων.

ΕἸΣ ἈΡΚΕΣΊΛΑΟΝ ΤΕ ΚΑῚ ΛΑ-
κύδην, τὼ μετὰ τὸν Σωκράτη καὶ Πλάτωνα, τὴν
μέσην τε καὶ νέαν Ἀκαδημίαν κα-
ταστησαμένω.

Πολλοὶ σοῖς Ἑκάδημε ποτ' ἐν κήποισι πέτοντο
Ὄρνιθες, σοφίης μοῦσαν ἀεισάμενοι.
Τῶν μὲν Ἀριστοκλέους ἡ ποικιλόφωνος ἀηδὼν
Ἤρξατο, παντοῖον φθόγγον ἀφιεμένη,
Δεινὸν, ῥητορόμικτον, ἀεὶ δ' ἐτύμοισιν ὅμοιον,
Καλὸν Σωκρατικῆς ἀντίτυπον κραδίης.
Τὸν δὲ μετ' Ἀρκεσίλαος ἀκρατοπότας ἀνόρουσε,
Καὶ πάλι Λακύδης ὦρτο μεθυσκόμενος,
Δοιάζειν δεδαῶτε καὶ ἀμφοτέρωσε ῥέποντε,
Δόξαντ' οὐδὲν ὅλως οὐδ' ἀποφηναμένω·
Οἷά τις οἰνοπότης ἀλητεύει καὶ ἀγυιὰς,
Δοχμώσας κεφαλὴν καὶ πόδας ἀστατέων.
Τὼ καὶ σφὼ Διόνυσος ἑαῖς κυλίκεσσι δαμάσ-
Ἄμφω ὀλισθαίνοντ' ἤγαγεν εἰς Ἀΐδην. (σας,

ὩΣ ἈΠῸ ἈΡΙΣΤΊΠΠΟΥ.

Εἰ μὲν ἔφυς φρόνιμός τε καὶ ἐκ φρονίμων γενετή-
Μοῦνον Ἀριστίππου νοῦν φρονέειν ἐρέεις. (ρων,

Θυμὸν

Θυμὸν γὰρ πυκνόντε καὶ αἰόλον, ἄλλοτε δ' ἄλλον,
Πρὸς παντὸς βιότου σχῆμα μεθηρμοσάμην.
Δὸς λάχανόν μοι, ξεῖνε, καὶ ἐκ Διὸς ὑδάτιόν τι,
Οἷά τε γαῖα φέρει· συμπεριοισόμεθα.
Πέρδικα δὸς καὶ ἄκεστιν ἐμοὶ Λέσβοιο πολίτην·
Αὐτίκα σοι φήσω· τί λαχάνῳ καὶ ἐμοί;
Σωφροσύνης ἔσομαι καὶ Λαΐδος· οὐδέ τοι ὄλβου
Οὔτ' ἀκτημοσύνην πάντη ἀποστρέφομαι.
Εἴη πορφυρέη καὶ διπλόη· αὐτίκα φήσεις,
Νῦν μὲν Ἀλέξανδρον, νῦν δέ με Διογένη.

ὩΣ ἈΠΟ' ΒΙ'ΩΝΟΣ.

Εἰ γενεὴν μοῦ, ξεῖνε, διείρεαι ἠδὲ τοκῆας,
Ταῦτα περιφρονέως πάντα τοι ἐξανύω.
Πάτρην βάρβαρός εἰμι, Βορυσθένεος δὲ πολί-
της·
Γινόμενος γαίης τηλόθεν Ἑλλαδικῆς.
Ἔσκε δέ μοι γενέτης ταριχέμπορος, ἱερὸν οὐδὲν,
Πρίν ποτε δουλώσας ἀνέρα λωβαλέῳ.
Πᾶν στικτὸν δέ οἱ ἔσκε κατάγραπτόντε πρόσωπον,
Πιστὸν ἀμειδήτου τέκμαρ ἀνακτορίης.
Αὐτὰρ ὁ παλλακίδα κλυτὸν ἤγαγεν ὄνδε δόμονδε,
Πᾶσι μιγνυμένην, χρῆμά τι δημοτελές.
Ἐκ τῶν φημὶ γενέσθαι. ὁ δὲ μετέπειτα πανοικεὶ
Πέρναται, ἐκτελέσας πολλὰ τὰ μὴ θέμιδες.

Ἀνὴρ

Ἀνὴρ δὲ πειρατής τις ἐμὲ κτεάτεσσιν ἐοῖσιν,
Πολλὰ δ' ἐὸν στέρξας θῆκέ με κληρονόμον.
Τῶς σοφίης ἐπέβησα· Βίων δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Οὐδὲν πρὸς τούτοις ὁ φθόνος οἶδε λέγειν.

ὩΣ ἈΠΟ' ἈΡΙΣΤΟΤΕ'ΛΟΥΣ.

Μήκιστον τεὸν οἶκον ὀλύμπιον, ὄφρα δέχηαι
Ζεῦ, μετ' Ἀλέξανδρον, θεῖον Ἀριστοτέλη·
Κἀγὼ γὰρ κλεινόν τε καὶ ἀγλαὸν εὔχομαι εἶναι
Τῆς μεγαλαυχήτου θρέμμα Μακηδονίης.
Ἢ κόσμον, μείζω τε καὶ εὐρύτερον πάλιν ἄλλον,
Τόνδε μετὰ χθόνιον, τεῦχε, καὶ οὐράνιον. (ρηος
Τοσατίχος ἀμφοτέρων κλέος οὐ χάδε· τῇ μὲν Ἄ-
Μείων ἡμετέρου, τῇ δὲ δαημοσύνης.

ΕἸΣ ΤΟ'Ν ΑὙΤΟ'Ν.

Δαίμονα τῶν μερόπων, τὸν Νικομάχου γενετῆρα,
Τῶν Ἀσκληπιαδέων φέγγος Ἀριστοτέλη,
Τὸν γαίης κρατέοντος Ἀλεξάνδροιο πολίτην
Καὶ τροφὸν, ὡς Χείρων τοῦ ποτε Πηλείδου,
Τὸν σοφίης κρατέοντα, φέρει τότε καὶ τότε φαίνει,
Γῆς ὅτε τῆς πάσης ἡ Μακετὶς κρατέει.

ΕἸΣ

ΕἸΣ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΝ.

Οἷον Ὑμηττείοισιν ἐνὶ σμήνεσσι μέλισσαι,
Μητέρες ἡδίστου νέκταρος, ἐξεπόνεον,
Τοῖον καὶ Θεόφραστος ἀπὸ στόματος μέλι χεῦε,
Ἀχράντου σοφίης ἡδύτατος ταμίης.
Αὐτὰρ ὁ δένδρεα καλά, καὶ ἄνθεα, καὶ φυτὰ πάντα
Γαίης ἠϋκόμου τέκνα σοι ἐξερέει.
Αἰεὶ γὰρ τούτοισιν ἐφήμενος, οἷα μέλισσαι,
Εὐεπίης νέκταρ μήδετο καὶ σοφίης.

ΕἸΣ ἈΝΤΙΣΘΕΝΗ.

Οὐδ' ἄρα σοὶ μνάμας, Ἀντίσθενες, ἄμβροτες ἔσθλας,
Ἀλλ' ἐπινωῦ πολλοῖς ἐστὶ διὰ στόματος.
Σὺ προκύων γὰρ ἔησθα· κύων δέ σοι, αἰὲν ὑλακτῶν
Ἀνθρώπων βιοτὰν, ἔσπετο Διογένης.
Μοῦνος γάρ νιν ἔθρεψας, ἅτε σκύμνον, τὸν ἀν' ὕλαν
Λάβρον, καρχαλέον, θρέψε λις ἀγρονόμος,
Δεῖμα μέγα κλέπταισιν ἐραμοπάτας διὰ νυκτὸς,
Ὀξὺν, θαροφόνον, σαινέμεναι δ' ἀδαῆ.
Χαίρετον υἱέες ὦ Διὸς ἀγγέλω· ἦ ῥα γὰρ ἦστον
Ἀσκητὰ κρατεροῖς ἄμφω ἀεθλοσύνας.

ὩΣ ἈΠΟ' ΔΙΟΓΈΝΟΥΣ
τοῦ κυνός.

Ἀμερόπων μάστιξ, ὁ Διὸς μεγάλοιο προφάτας,
Πάντολμος γυμνᾶς μάρτυς ἀλαθείας,
Μηδένα μὲν σαίνων, πάντας δ' ὑλάων κατ' ἀγυιάς,
Ἔμμι κύων. θεῖον δ' ὤνομα Διογένης.
Μώναν τὰν ἀρετὰν γυμνάσδομαι· ἁ δ' ἄλοχός μου
Οὐ γὰρ τὰν ἀρχάν ἔμμι γυναικοφίλας.
Ἀφρήτωρ δ', ἄπολις, πίθον οἰκέω, οἶκον ἄοικον,
Τῷ μέτα μου κτᾶσις πᾶσα περιστρέφεται.
Μώνα δ' ἁ πήρα μοι ἀεὶ καὶ βάκτρον ὀπαδεῖ,
Πιστὸν ἀκιβδάλω σκᾶπτρον ἐλευθερίας.
Θέρμοι δεῖπνον ἔασι· τὸ δ' αὐτόχυτον καλὸν ὕδωρ
Διψῶμες· κοτύλα δ' ἐντί μοι ἁ παλάμα.
Ὕμμες πολλὰ πέπασθε, πολὺ πλέω ποθέοντες·
Αὐτὸς δ', οὐδὲν ἔχων, οὐδενὸς ἐνδέομαι.

ΕἸΣ ΤΟ'Ν ΚΥΝΙΚΟ'Ν
Μένιππον.

Εἰ μὲν ἀεὶ ζάκοτόν τε καὶ ἄρρητον καὶ ἄπιστον,
Ὦ ξένε, δέρμαινες τὸν κύνα Διογένη.

Ἐστὶ

Ἐςὶ κύων ἕτερός τις, ἀεὶ κνυζῶν τε, καὶ οὐρῇ
Σαίνων, ὅν κεν ἴδῃ φῶτα παρερχόμενον.
Λαίθαργος δέ τίς ἐςι· φυλάσσεο μή σε δάκῃσι,
Οὔατα καββάλλων, καὶ τάχα καγχαλόων.

ΕἸΣ ΜΕΝΕ'ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΚΥ'ΝΑ.

Εἰμὶ Κύων Μενέδαμος, Ἐριννύσι τῶν ὑπὸ γαίῃ
Νυκτὸς κυανέας παισὶν ἐϊσκόμενος.
Οἷος δ' ὁ τρικάρανος ἐν Ἄϊδι πάντας ὑλακτεῖ,
Τοῖος τὸν βίοτον πάντα περιςρέφομαι.
Κἀμὲ γὰρ αὐτὰ πέμψε κατάσκοπον ἔμμεν ἀλι-
τρῶν
Ἁγνὰ Περσεφόνα, Ζεύς τε καταχθόνιος.
Εἴσιδε τὸν πώγωνά μου, ἥλικός ἐςὶ καὶ οἷος·
Ὀρθότριξ, ὕλα δὲ ὥς τις ἀεὶ κομόων.
Οἵαν δὲ ἐκ μελίας αἰεὶ χάδε δεξιτερά μου
Ἐμβριθῆ κορύναν, ὡς τὸ παταξομένα,
Οἷος δὲ αὖ πόδας ἀμφοτέρως ὑπόδασε κόθορ-
νος,
Πῖλος δὲ οὐ μεγέθας κρατὶ περισκιάει.
Ἀλλὰ φυλάσσεσθε συχερὸν γένος· εἰμὶ γὰρ ὑμῶν
Πλουτῆι μεγάλῳ τὸν βίον ἐξερέων.

ΕἸΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΩΪΚΟΥΣ.

Ὦ στωϊκᾶν δοξᾶν ζαλάμονες, ὦ μεγάθυμοι
Κάρυκες σεμνᾶς & πατέρες σοφίας,
Σωφροσύνας ὑποφᾶται ἀμύμονες, ἄκρα φέροντες
Τᾶς ὑψαγορίας & μεγαλοφροσύνας·
Ὑμμες τὰν ψυχὰν πεπυλωμένοι, ὥς τις ἐρωτᾷ,
Ἤ τις ἁμαξάων ἐργάζεται τὰν παλάμαν,
Οὐδὲν προσδοκέοντες, ἀμίσθωτοι καὶ ἄποινοι.
Μώναν αὐτάρκη θάκετε τὰν ἀρετάν·
Αἰὲν ἀδούλωτοι, & ἀνέλπιστοι, καὶ ἄτρεστοι·
Μῶνοι τῶ μεγάλω Ζανὸς ὁμορρόφιοι.
Ἄλλοι δ' ἀδυπάθημα μόνον τέλος ἀνδρὶ ἐρίζοντες,
Ἀμικιναιδείαν προὔθεσαν, οὐ σοφίαν.

ΕΙΣ ΖΗΝΩΝΑ ΤΟΝ ΚΙΤΤΙΕΑ.

Εἰ μὲν ἔφυς τις, ξεῖνε φίλος, κόσμοιο πολίτας,
Γεινόμενος σαλᾶν ἔνδοθεν Ἡρακλέους,
Ἀκαμάτω φαέθοντος ἰδὼν ταλέσκοπον αἴγλαν,
Οἷά τοι ἀνθρώπων φῦλα πολυσπερέων,
Ζάνωνος μεγάλω φάτιν ἔκλυες, ὃν τέκε Κύπρος,
Κιττιέως, ἀνδρὸς, ναὶ μὰ τὸν, εἰναρέτω,

Τόν

Τόν ποκα Σιδονίαθεν ἐπιπλώον τὰ θάλασσαν
Ναὸν καταχαυάξας πόντος ἁλιρρόθιος
Τᾷ σοφίᾳ τ' ἐπέλασσεν ὁμοῦ καὶ Παλλάδος ὅρ-
μῳ·
Τῶς γὰρ Ἀθαναίων ἐς πόλιν ἐξικόμαν.
Ἐς δὲ Πολυγνώτω στοὰν ἄλυθον, ἄχι θέμεθλα
Τᾶς πολυθρυλλάτω πάγνυτό μοι σοφίας.
Ἔνθεν θέσκελοι ἄδρες ἀμαιμάκετοί τ' ἐγένοντο,
Σεμνοί, ἀμυθάτω τέκτονες εὐφροσύνας,
Πλουτοδόται, βασιλῆες, ἐλευθερίας γενετῆρες,
Μῶνοι ἀνίκατοι τὰν ἀπαθῆ κραδίαν.
Τὰν ἰδέαν μικρός τις ἔην δέμας, οὐχὶ θαλτὸς,
Δύσμορφος δ', ὥς τις γύργαθος εἰσιδέειν.
Ψυχᾶς δὲ μεγάλας τᾶς δ' ἕνεκα, καὶ τόδε, μέσσας
Παῖδες Ἐρεχθῆος σᾶσαν ἐνὶ τριόδῳ,

ΕΙΣ ΚΛΕΑΝΘΗΝ.

Ἀντλεῖ θεῖε Κλέανθες ὁμοῦ σοφίαν τε καὶ ὕδωρ,
Μισθὸν γὰρ δόξαν οἴσεαι ἀθάνατον.
Πύκτας πρὰν ἐλέγευ· νῦν δ' αὖ πύκτησιν ἔοι-
κας,
Ἐν βίῳ ἀθλάζας, ὡς πάρος ἐν σαδίῳ.
Ἃ γὰρ ἐν ἀνθρώποις κακὸν ἄδονὰ οὔτι φαῦλον,
Πολλάκι πὺξ ὑπὸ σοῦ πίπτε τριαξαμένη.

ΕΙΣ

ΕἸΣ ΧΡΥ΄ΣΙΠΠΟΝ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, εἶπε κατ' Ἄσκρην
Ὁ πρέσβυς ζαφελῆ πρίν ποτε βουκολέων,
Ἀλλὰ δύω γεγάασιν ἐπὶ χθονός· ἡ μὲν ἀρίστη,
Ἡ δ' ἐπιμωμητή φησι καὶ ἀργαλέη.
Τρὶς μάκαρ, ὅστις ἔφυ κεῖνον χρόνον. ἦ ῥά τοτ' ἀνδρῶν
Χρυσείων γενεὴ δεύτερον ἐξεφάνη·
Νῦν δὲ λόγων κακόχαρτος ἀνὰ χθόνα δῆρις ὄρωρε,
Μήτηρ λευγαλέης αἰσχρὰ διχοστασίης.
Μούνη δ' ἐν τούτοισι τεὴ Χρύσιππε μεμαυινὴ,
Εἰς ἐρίδων πολλὰς ἤγαγε μυριάδας.

ὩΣ ἈΠῸ ἘΠΙΚΤΗ΄ΤΟΥ.

Ζεῦ πάτερ, ἐκ σέο φημὶ πένης δοῦλός τε γενέσθαι,
Χωλαίνων θ' ἕτερον τὸν πόδα, πηρομελής.
Αὐτὰ δὲ πλοῦτον καὶ ἐλευθερίαν μοι ὄπασσε
Ἁμετέρας ψυχᾶς ἁ στερεοφροσύνα.
Τὰν γὰρ ἀνάγκας ἐκτὸς ἀδούλωτόν τε φύλαξα,
Οὐδὲν ἀποκλίνων, οὐδ' ἀεκαζόμενος.
Αἰεὶ δ' ἀστεμφὴς καὶ ἀναλγέα σὸν πρὸς ὄλυμπον
Ἐκ τᾶς τλαμοσύνας αὐχέν' ἀειρόμενος.

Τῶς

Τώς καὶ θηλέδοσαν πάρος Εὐρυσθῆι λέγοντι.
Σὸν λεοντοφόνον παῖδα καὶ ὑδρομάχον. (ξειν
Ἀλλὰ πύλας πέτασόν μοι ὀλύμπιε· τὰς γὰρ ἄνοι-
Ἀσκήσας ταύταν Ἡρακλέης σοφίαν.

ὩΣ ἈΠῸ ΤΩ͂Ν ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΩ͂Ν.

Πυθαγόρα πελόμεσθα παλαιά τε καλά τε τέκ-
Ὠνέρος ἀρχαίω, τῶ ποκα Πανθοΐδα. (να,
Ἄλλοι ἐν ἀλλάλοισιν ἐρειδμαίνοντι λόγοισιν·
Ἄμμες μισέομες τὰν ἀθυροστομίαν,
Αἰεὶ δ᾽ ἀσκέομες μώναν τὰ περὶ τὰ σιωπὰν,
Ἶσον δὲ ψυχᾶν καὶ κυάμων ἀπέχεν·
Ἐντὶ γὰρ αἰδοίοισι, μὰ τὸν τετραδόντα τέτρακτυν,
Ἁ μορφὰ τήνων ἴκελος εἰσορέαν.
Πολλὰ μὲν ἄλλα καὶ ἐσθλὰ διδάσκομες, ἄλλοκα
βίβλοις,
Ἄλλοκα δ᾽ ἀνθρώποις ἐς λόγον ἐρχόμενοι.
Δωριέες δὲ λαλεῦμες ἀεὶ Δωριστί· φιλεῖ γὰρ
Ἁ σοφία τήναν τὰν πλατυσυλλαβίαν.

ὩΣ ἈΠῸ ΤΩ͂Ν ΠΥΘΑΓΟΡΙ-
κῶν γυναικῶν.

Οὐ κτένα κοσμοκόμαν, οὐκ ἄμπυκας, οὐδὲ κάτο-
πτρα,
Οὐ μίτον, οὐκ ἐρίων ἐργάτιν ἀλακάταν,

Οὐ δάϊς μὰν τᾶδε· σαοφροσύναν ἢ ἐς αἰδῶ,
Καὶ τὰν πενταέτα μέρμερον ἀσυχίαν,
Βίβλως τε ψυχᾶν μναμαῖα τᾶν ποκα δ᾽ἐνᾶν,
Λάτριν τ᾽ ἀενάω μναμοσύνας γραφίδα.
Ἀνδράσι ἢ μώναις πλεῖστον ἐρείσδομες ὀξὺ νόαμα,
Καὶ τὰν αἰῶνος σώτειραν εὔκλειαν.
Ἄμμε γὰρ ἰδμοσύναν κρέοσω τ᾽ ἐμύασεν Ἀθάναν,
Ὁ πρὶν Πανθοΐδας, νῦν δ᾽ ἄρα Πυθαγόρας.

ΩΣ ἈΠΟ' ΠΥΘΑΓΟ'ΡΟΥ.

Πυθαγόρης σοφός εἰμι· τὸ ἐν Σάμῳ αὐτὸς Ἀπόλλων
Ἥροσεν, ὡς φήμαι φασι παλαιότεραι.
Εὔφορβος γνώμην ποθ᾽, ὁ Πανθοΐδης, ὁ κομήτης·
Κτεῖνε δέ μ᾽ Ἀτρείδης ἐν δαῒ λευγαλέῃ.
Μέμνημαι μὲν ἐόντος ἀρηϊφίλου πολεμιστέω·
Νῦν δ᾽ αὖ τῆς σοφίης ἐς πλέον ἐξικόμην.
Ἀλλὰ μονόψυχόν με, δισώματον, ὦ ἄνα Λήθης,
Αὖθι μετ᾽ Εὔφορβον δέχνυσο Πυθαγόρην.

ΕἸΣ ἘΜΠΕΔΟΚΛΕ'Α.

Ἐμπεδόκλεις τί πέζον μοι ἐπείγεαι; ἴσχεο τᾶσδε
Τᾶς κενεοσπούδω φιλομαθημοσύνας.
Ἤδη Πυθαγόρα γὰρ ὅλαν καρύξαο σιγὰν,
Μέτροις παραλλήλοις ἐς φάος ἐξαγαγών.

Τῷ

Τῶ τὴν τᾶς Αἴτνας ἄδεν ὀρίον· ὄφρα καθαρθεὶς
Ἔνθῃς εἰς Ἀΐδαν, καὶ ἢ διδασκόμενος.

ΕἸΣ ΕΠΊΧΑΡΜΟΝ.

Οἷόν καὶ σ' Ἐπίχαρμε πάλαι τέκε νᾶσος ὀρίσας;
Πρῶτον τᾶς γλυκερᾶς ἀνίοχον θυμέλας.
Πρῶτος δ' ἐς σκανάντε καὶ εἰς ὀκρίβαντα μετάγεις
Τὰν ἐχεμυθεῦσαν Πανθοίδα σοφίαν.

ὩΣ ἈΠῸ ΤΙΜΑΊΟΥ τοῦ Λοκροῦ.

Ἦν ποκα Δωριέων τὸ περικλυτὸν ἄστυ παρένθης
Ναὶ θοᾷ, Λοκρῶν, ξεῖνε, ποτὶ ζεφύρῳ,
Τιμαίω μέμνασο παλαιοτάτω πολιάτα,
Ἀνδρὸς τὰν σοφίαν ὀρμένω ἠδ' ἀρετάν.
Τῶ καὶ τοῖος ἐὼν πημαιογραφεῖν ἀνέπεισα
Τὸν περικύδιστον παῖδα Περικτιόνας, (περι
Τὸν χαρίεντα Πλάτωνα· τὰ γὰρ γεγραμμένα μοι
Εἶπε, παραφερίστας ῥάμασι τοῖς ἰδίοις.
Εἶμεν νῦν, ἅμα τῷ δὲ πθανάτειραν ἀνάγκαν,
Αἴτια συμπάντων τῶν ποκα γινομένων.
Ἀλλὰ θεὸν κάρρω τῶν δ' ἔμμεναι· ὃς μὲν ἅπαντα
Κτιστέ τε, καὶ τάξιν θῆκε κατὰ σφετέραν,
Ἀρχαγὸς, περιεργὸς, ἐνὶ φρεσὶν ἧσι καλιχὼν
Πάντων περιοτόκον ματέρα τὰν ἰδέαν,

Αὐτοαεὶ γεγαῶταν, ἀπαίωτον ἠδ' ἄναρχον,
 Ἀρχέτυπον κόσμω δεύτερον ἐσσομένω,
Αἰθαλῶ, μεγάλοιο Θεῶ, τὸ δέρκομες ἄντα·
 Προσθε γὰρ ὀφθαλμῶν κίνυται ἁμετέρων.
Τὸν δὲ μέγας τέκτων, καθ' ἑὰν συμφραδμονα βωλὰν
 Πρὶν περιτορνώσας, εἶτα καὶ ἐκτέλεσε.
Ταῦθ' ὑπὸ μὲν μώνω μεμναμένος ἔγραφε τήνος,
 Τοῖσιν Ἀθηναίοις ἐς σαφὲς ἐκθέμενος.
Εὖ μὲν ἐπιγράψας ἐμὸν ὤνυμα· τἄλλα, μὰ τὰν Δᾶν,
 Κλέπταις ἐννυχίοις παντᾷ ἐϊσκόμενος.

ΕἸΣ ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΝ ΤΟ͂Ν Ἐλεάτην.

Ἦ οἷον Πύῤῥητος ἀκούομεν υἱέα δῖον,
 Παρμενίδην, Μουσέων ἐκ κλέος ἀρνύμενον·
Ἀρχὰς μὲν φάμενον πάντων χθόνα καὶ πυρὸς ὁρμήν,
 Τόν θ' Ὑπεριονίδην ἔμπυρον ἠέλιον.
Ἐκ γὰρ τοῖο γενέσθαι ἀπειρεσίων γένος ἀνδρῶν·
 Μοῦνον δὲ κείνην τὸν λόγον ἀτρεκέα.
Αἴσθησιν δ', ἀσαφῆ τε καὶ ἄστατον ἠπεροπεῦσιν
 Ἔμμεναι, αἰσχίστου ψεύδεος ἡγεμόνιν.

ΩΣ

ΩΣ ἈΠΟ' ΕΥ'ΔΟ'ΞΟΥ.

Εὔδοξος πέλομαι· τὸ γὰρ οὔνομα καὶ κλέος ἡμέων
Σημαίνει, δόξης ἐς πλέον ἱκόμενον.
Ἐστὶ δέ μοι βίβλος μέγας οὐρανὸς, ἴχνος ἀπάντη,
Γράμματα δ᾽, χρύσεοι ἀστέρες οὐράνιοι,
Τέκνα Σελήνης πυραλαμπέα, νυκτὸς ὀπαδοὶ,
Ὡράων τε γλυκὺ νυκτιφανεῖς γενεή.
Τοῖς νοῦς προσδέδετο μοι ἀεὶ, θεῖός τις ἀλήτης,
Οὐλύμπου ναέτης, συνδρομὸς ἠελίου.
Ἔνθεν ἐμὸν λυκάβαντα καθήγαγον ἐς χθόνα δῖαν,
Τοῖς Κνιδίων τοῦτον παισὶ χαριζόμενος.

ΩΣ ἈΠΟ' ἩΡΑΚΛΕΙ'ΤΟΥ.

Τὸν σοφὸν Ἡράκλειτον ἰδὼν, ξένε, μή με παρέλθης,
Καὶ γὰρ ὀνήϊστόν σοι λόγον ἐξερέω.
Φημὶ βίον κυκεῶνα, τὰ δ᾽ ἀνθρωπήϊα πάντα
Πρήγματά μοι δοκέει, ῥεῦμα καὶ ἀστασίη.
Αὐτὸς δ᾽ οἰμώζων, οἰμώζειν μαί σε κελεύω
Ὅσσ᾽ ἐθέλεις· χαίρειν δ᾽ ἡμέες οὐ λέγομεν.

ΩΣ ἈΠΟ' ΔΗΜΟΚΡΙ'ΤΟΥ.

Ἀβδήρων ὁ μέγιστος, ὁ παντοδαὴς πολιήτης
Δημόκριτος, τῆς ὀργῆς, οὐ ποτε λυπέομαι.

Κόσμους δ' ἡγέομαι πλέονας καὶ ἀολλέας ἄλλους·
Φημὶ δὲ πάντ' ἔμμεναι πλήρεα τῶν ἀτόμων.
Τὴν δὲ γέλω αὐτήν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Ἐκ τῶν ὀρνύμεναί φημι καὶ ἐσσύμεναι.
Ξυνεσιν δὲ μόνην φιλέω καὶ κάρτ' ἀγαπάζω·
Τἄλλα δὲ πάνθ' ὁρόων, κάρτα τι καγχαλόω.

ΩΣ ἈΠΟ' ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ.

Εἰμὶ Ξενοφάνης Κολοφώνιος, ἐν Κατάνῃ δὲ
Ζῶον, τὴν Σικελὴν νῆσον ἐπιχόμενος. (θαι,
Οὐδὲν μὲν σαφὲς ἦμι· δόκησιν δ' ἐπὶ πᾶσι τετύχθαι
Ἐχθρὸν ἀληθείης, τῆς δὴ ἀπάτης γενέτην.
Ἠμὶ δὲ καὶ κόσμους πλέονας πελέμεν καὶ ἀπείρους,
Ἐν δὲ Θεόν· μορφὴν φημὶ δὴ ἐ κυκλοτερῆ.
Ὑμεῖς δ' οἱ βροτέην, κενεοφροσύνης πλέοι ἀσκοί,
Θήκατε, τοῖς δ' ὑμέων εἴδεσιν ἐμφερέα·
Μοιχόντε κλέπτην τέ νιν ἔμμεναι· ὡς γὰρ Ὅμηρος
Ὁ ψεύδους προπάτωρ, οἶδέ νιν ἐκλεΐσας.
Τῷ καὶ βλήσεαι ζόν νιν ἀθέσφατα· μυρία γράψας
Τῆς κατ' Ὀδυσσείης τῆς τε κατ' Ἰλιάδος.!
Τοῦ δὲ μέθ', Ἡσιόδοιο κατάτρεχον ἀφραδέοντος,
Οἷα θεοὺς ὁ τάλας ποιεῖ ἀθανάτους.
Εἰ μέν νυν σοφός ἐσσι, προσέρχεο. πᾶς δὲ βέβηλος
Ἐστὶν Ὁμηρείδης, ἠδὲ φιλησίοδος.

ΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΟΝ.

Τεκνοῖ δ' ὑλήεσσα Σάμος ποτὲ καὶ σὲ Μέλισσε,
Ἀνέρα κυδιστον τῶν πρὶν ἀειδομένων·
Οὐ μὴν βιβλογράφον γ' ἀεικέλιόν τε σοφιστὴν,
Τῶν ἐριδαντάων, τῶν σοφίης φλεδόνων.
Αὐτὰρ δὴ πολύβουλον, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Οἷά τις ἔμπειρος ναυτιλίης, ὁρόων.
Τῷ καὶ ἐπισδεύης πολυώνυμον ἄστυ διοικεῖν,
Ἰχναίης θεράπων, καὶ φίλος Εὐνομίη.
Φῆσθα δ' ἀναλλοίωτον ἔμεν τόδε πᾶν καὶ ἀγή-
ρων,
Οὐδέ τι κινεῖσθαι, καίπερ ἀεὶ δοκέον.
Τῶν δὲ Θεῶν πέρι, μηδὲν ἀπορρήδην ποτὲ θέ-
σθαι,
Οὐδ' ἀποφήνασθαι, θεῖαν ἐμὴν σοφίην.

ΩΣ ΑΠΟ ΖΗΝΩΝΟΣ τοῦ Ἐλεάτου.

Πατρὶ φίλη, σὺ μὲν οὖν ἐλεύθερον ἦμαρ ἐρύξαι,
Δουλεύειν γὰρ ὅλως οὐδὲν ἐπιστάμεθα.
Οὐκ ἐάα γὰρ τύραννος. ἰὼ ψυχή, τί φοβοῖο;
Τίς κεν ἀναγκάσαι θυμὸν ἐρισθενέα,
Τὸν θανέειν δεδαῶτα, τὸν ἄρρηκτον καὶ ἀναλγῆ,
Τὸν καὶ ταῖς βασάνοις ἀντικορυσσόμενον;

Τὴν γλῶσσαν δὲ πρῶτα δακὼν ἀπὸ, θυμὲ, δαΐασω,
Μή τι παρὰ γνώμην τήνδέ μοι ἐξερέῃ.

ΕἸΣ ἈΝΑ'ΞΑΡΧΟΝ.

Πρῶτον Ἀναξάρχου χαλκήλατον ἦτορ ἔλεγξε,
Ὡς ἀπυρέγνυτον τεῆμά τι ϗ στερεὸν
Τῆς σοφίης σθένος ἐνὶ σιδηρείῳ γὰρ ἐν ὅλμῳ
Κακουφθεὶς, ἅτε τις καρτερὸς ἀκμόθετος,
Ὥς μέν οἱ ἄψεα πάντα λέλυντο καθ', ἔρρεε δ' αἷμα,
Σμερδνόν τι βλοσυροῖς ὄμμασι μειδιόων,
Κόπτετε, κόπτετε, φάσκεν· Ἀναξάρχοιο γὰρ ἤδη
Θύλακος ἀσθενέος, κῆρ δέ μοι οὐ τρομέει.

ΕἸΣ ΠΥ'Ρ'Ρ'ΩΝΑ.

Πύῤῥων ἀλλοπρόσαλλε, πολύστροφε, θάμβος ἔχει με
Σῆς πινυτοφροσύνης ἀμφὶ ϗ ἰδμοσύνης.
Στρωφῶν γὰρ νόον αἰὲν, εὔστροφον ἠΰθ' ἱμάντα,
Πρωτῇ μορφὴν εἴσαο ϗ σοφίην.
Ἀλλ' ὅταν ἐν μερόπεσσι διακρίδον ἔμμεναι οὐδὲν
Ἀμφιταλαντεύων φῆσθα πάρος, ἠδ' ἐπέχων,
Ἤδη Πυῤῥώνειος ἐγὼ πάλιν, ἐς σέο λεύσσων
Τὴν παραδοξοτάτην δόξαν, ὅλως τελέθω·
Κἀγὼ

Κ᾽ἀγὼ γὰρ, πότερόν σε παρήορον ἢ σοφὸν εἴπω,
Οὔ φημ᾽ ἀτρεκέως ἴδμεναι, ἀλλ᾽ ἐπέχειν.

ὩΣ ἈΠΟ᾽ ἘΠΙΚΟΥ᾽ΡΟΥ.

Εἰμὶ Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος, ὀχλοαρέσκης,
Δημοκρίτου θ᾽ ἱεροῦς ἡδυπαθοῦς σοφίης.
Εἰ δ᾽ εὐδαιμονίην ποθέεις, ξένε· τὴν σοι ὀπάσσω·
Νόσφιν ἄτερθε κακῶν, καὶ χαλεπῶν καμάτων.
Πρὶν δὲ γραμματικῶν μέγ᾽ ἔην κλέος, ἐν τελόδοισι
Νηπυτιδεόμενος ληροδιδασκαλίδης. (ναίων,
Νῦν δ᾽ αὖ λεπτολογῶ· τὰ δ᾽ ἐμὰ μεταχόσμια
Πρὶν γραμμοπλοκίδης, νῦν ἀτομοπλοκέω.

Ε᾽ΙΣ ΤΙ᾽ΜΩΝΑ ΤΟ᾽Ν ΣΙΛΛΟΓΡΑ᾽-φον, φιλόσοφον καὶ αὐτὸν ὄντα.

Οἷον Μελπομένης μετὰ τὴν βαρυηχέα μόχθον
Τῶν οἰνοσφαλέων παῖδες ἀεὶ Σατύρων
Ἤπα σιλλαίνουσιν, ἀνὰ δρυμούς τε καὶ ὕλην
Ἰσῶντες γλυκερὴν ἀμφὶ χοροστασίην·
Τοῖόν σοι μυκτῆρα θεοὶ θέσαν, ἄγλαε Τίμων,
Ὦ πολὺ καὶ σίξας, καὶ μέγα μυδαλέας.
Ὦ μάκαρ, ὦ πάντων καθυπέρτερε· καὶ γὰρ οἱ ἄλλοι
Ὅσσά ποτ᾽ ἔγραψαν, πάσα σὺ νῦν γελάεις.

ΠΡΟ᾽Σ

ΠΡΟ'Σ ΓΡΩ'ΤΙΟΝ ΤΟ'Ν
πάνυ.

Γρωτιάδη περίπυστε, τετιμένε πᾶσι θεοῖσιν,
 Ἄρχων ἰσορίης, ἕρμα δημοσιώνης,
Πᾶσαν τῆς σοφίης μεμνημένε, δέχνυσο τούσδε
 Ἀνέρας, ἀρχαίης ἡγεμόνας σοφίης.
Εἰσὶ δὲ τεσσαράκοντα καὶ ἐννέα· τῶν κλέος αἰεὶ
 Ἔσεται, ἐκ Μουσῶν πάντη ἀειδόμενον.
Εἰ δὲ περισσοὶ ἔασι, τί τὸ πλέον; εἷς γὰρ ἀριθμὸν
 Λείπων Γρωτιάδης ἄρτιον ἐκτελέσει.

Ε'ΙΣ ΤΟ', ΟΤΙ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙ'Α

τὸ πρῶτον ὑπὸ Μουσαίου τε καὶ Λίνου καὶ Ὀρφέως, Ὁμήρου τε καὶ Ἡσιόδου, μετὰ τούτους δὲ, Παρμενίδου καὶ Ἐμπεδοκλέους καὶ Μελίσσου, ἄλλωντε πολλῶν, τὸ πάλαι ἀσκηθεῖσα, καὶ οἷον γυναικεῖόν τι τῆς ποιήσεως θρέμμα οὖσα, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ἐπιτηδευθεῖσα, καὶ τὴν τούτων φιλονεικίαν τε καὶ φορτικότητα ἀποστρεφομένη, πάλιν τῆς παρὰ Μουσῶν κομιδῆς, ὡς μάλιστα πρεπούσης ἑαυτῇ, τυγχάνειν ἀξιοῦται.

Ἡ σοφίη θρεφθεῖσα παλαιγενέων ὑπ' ἀοιδῶν,
 Οἷα παρ' ἀχράντῳ μητέρι παρθενικὴ,

Εἰς τοὺς λεξομάχας μεταβαλλομένη φύγε ἄνδρας,
Τοὺς Μουσῶν φθορέας, τοὺς ἐρίδων περιπόλους.
Ὡς δ᾽ ἴδε δὴ πώγωνα μέγαν Ζήνωνος ἄνακτος,
Αὐτὸν δὲ μαλακῶς πὰρ πυρὶ κεκλιμένον,
Θέρμους ἀμφαφόωντα σοφῶς μάλα, καὶ τὸν ἀλήτην
Ἥρω βακτροφόραν, τὸν κύνα Διογένη,
Τόνθ᾽ Ἡράκλειτον μάλα δάκρυσιν ἀμφὶ ῥέοντα,
Τόντ᾽ Ἐπικούρειον νοῦν ἀτομοπλοκίδαν,
Οὐδὲν ἀνδράσι μεγάλη θεὸς, ἢ κενὸν ἀσκὸν
Δοξοσόφου μανίης, ἢ λογοδαιδαλίης,
Ἐψεῖν μὲν Ζήνωνα φακῆν, ὡς πρῶτον, ἔασε,
Τὸν κύνα δὲ ῥιγοῦν ὡς πάρος, ἠδ᾽ ὑλάειν,
Κλαίειν δ᾽ Ἡράκλειτον, ὅσον φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Τὸν δ᾽ ἀτόμους τέμνειν τοὺς ἀπεραντολόγους.
Αὐτὴ δ᾽ ἐς Μουσέων γλυκερὸν πάλιν ἤλυθε κόλπον
Φεύγουσα, περιτρίβων ὧν ἔχε τὴν κομιδήν.

DAN.

DAN. HEINSII GRÆCA RELIQVA, ET QVÆ E GRÆCIS sunt conuersa.

Isaaco Casaubono V. Cl. Dan. Heinsius S. D.

V*Erum illud esse non ignoras, Vir maxime,* ὅτι ἡ μουσικὴ, ὥσπερ ἡ Λιβύη, ἀεὶ Καινόν τι κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον. *Quæ nuperrime enim, cum Simichidem Latine loqui docebamus, tibi inscripsimus, ea reddimus; sed, vt terræ felices solent, cum fœnore. Græca enim præmisimus, quorum Pandora merito agmen ducit: antiquissima Naturæ filia, &, si Hesiodicæ sapientiæ credimus,* τῆς ἀλληλογενίας πρωτότυπον. *Quam cum primo tibi misimus, quæ humanitas tua est, non minus accepta fuit, quam cum olim eam dedit Iupiter. vt periculum esset, ne Epimetheus fieres, nisi Prometheus fuisses. Accedunt alia nonnulla, quæ fortasse non displicebunt tibi: quædam etiam, quæ præceps temeritas nostra vel blanda amicorum extorsit importunitas. Nosti autem hoc auum, quo nemo arbitrio suo scribit, sed alieno. Vale, sæculi decus, & nos amare perge.*

Hymnus in Pandoram Hesiodi, de qua in peculiari ad Hesiodum libro egit autor.

Ἀθανάτων βασίλειαν ἀείδομεν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν, (αν
Νόσφιν ἀεὶ κρατέουσαν, ἐπεὶ κατ' ἀπείρονα γαῖ-

Πλα-

Πλαζόμενοι λιπόμεσθα θεῶν, ἀεσίφρονι θυμῷ.
Ἀρξάμενοι, ὡς πρῶτα φερέσβια δῶρα καλύψας
Ἰαπετιονίδαο χολωσάμενος διὰ βουλὰς
Ζεὺς κρατερὸς γλυκύπικρον ἐπήγαγε πῆμα βροτοῖσι.
Ἵλαθι παμμελέουσα, πανόλβιε, πότνα θεάων,
Εὐφροσύνης δώτειρα, καὶ εὐάντητον ἀοιδῇ.
Ὡς ποτε γῆ τετάνυστο, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Ἀμφιταλαντεύουσαν ἑλισσόμενος περὶ γαῖαν
Τείρεσιν ἐστεφάνωτο, καὶ ἠελίου γλυκὺ φέγγος
Αὐτοκασιγνήτης ἐσέψατο κύκλα σελήνης,
Ἤδη χθὼν λιαροῖσι καλυψαμένη Διὸς ὄμβροις
Ἀνθρώπων τέκε φῦλα, καὶ εὐρυπόρου διὰ κόλπου
Ἔθνεα βοτρυδὸν χρυσέων ἀνετέλλετο λαῶν.
Χρυσέων μὲν πρώτιστα καὶ ἀργυρέων γένος ἀνδρῶν
Παμμήτωρ τέκε γαῖα, θεοῖς πάντεσσι μεμηλὸς,
Ἐκτὸς ἀλιτροσύνης λυσσώδεος, ἐκτὸς ἀνάγκης,
Τοῖσι βίον πόρε δένδρεα, καὶ ἡ πρότερον τέκε μήτηρ,
Πήχεας ἀμπετάσασα φίλους, μαιώσατο τέκνα,
Πάντα χαριζομένη. δίνη δ' ἀπέκειτο θάλασσα·
Οὐδὲ βίον μερόπεσσιν ἀπόπροθεν ἅρματα πόντου
Νῆες ἀγίνεσκον, Βορέω πνείοντος ἀπηλιὼ,
Λαίφεσι πεπταμένοισιν ἀνὰ μέγα κῦμα θέουσαι.
Τοὶ δὲ θεοὶ μερόπεσσι μεμιγμένοι εἶδαρ ἔδουσι,

Πάν-

Πάντοθεν εὐρύστερνον ἀνεστρωφῶντο κατ' αἶαν.
Ζεὺς δ' ὅτε δὴ χείρεσσι καὶ εὐρέϊ καρτὶ πεποιθὼς
Ὃν γενέτην κρατερῇσιν ἀλυκτοπέδῃσι πελάσσας
Οὐρανόθεν βιάοντα καὶ ἤγαγεν, ἐκ δὲ διώξας
Ἰαπετὸν δολόεντα, νέης ἐπεβήσατο τιμῆς,
Δὴ τότε χάλκειον γένος, ὄβριμον, οὐκέτ' ἀνεκτὸν,
Ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἀπαχθόμενον, τέκε γαῖα·
Ἄρεϊ πεφρικὼς, καὶ ἀναιδείῃσι νόοιο
Ὕστερα θεσμὰ θεῶν τελέσαν κενεόφρονος ὁρμῆς.
Τοὺς δὲ ῥέα λείπεσκον ὅσοι ναετῆρες ὀλύμπου (αν·
Ἀνδράσιν ὠκυμόροισι πάλαι μίγνυντο κατ' αἶ-
Οἱ δὲ μὲν οἰώθησαν· ἀκινήτοισι δὲ μόχθοις
Καὶ θανάτων στυγερῇσιν ἐδουλώθησαν ἀνάγκης.
Δῶρα δὲ πάντα θεῶν μίνυθον· Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κρύψατο πῦρ, πενίης ἄκος ἄμμορον, ἕρμα βίοιο,
Σύμφορον εὐπορίης. Τὸ μὲν αὐτίκα μέρμερος υἱὸς
Ἰαπετοῦ, κοίλοισιν ἐνὶ νάρθηξι καλύψας, (δρῶν·
Ζῆνα λαθὼν κλέπτεσκε, θεῶν πρόμον ἠδὲ καὶ ἀν-
Οὐδ' ὅτιν ἀθανάτων πεφυλαγμένος, οὐδ' ὅγε μῆ-
Εὐρυβίου Κρονίωνος ἐνὶ στήθεσσιν ἀλύξας· (νιν
Νήπιος· ἦ μάλα μέλλεν ἀτειρέα νηλέα θεσμὸν
Ἀσπέμεν ἀνθρώποισι, καὶ αὐτὸς πήματι κύρσαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίνωσκε κατὰ φρένας ἔνδον ἐΐσας
Ζεὺς ἀπαφισκόμενος, καὶ ἀμερδόμενος φλογὸς
αὐγῆς.

Δεινὰ

Δεινὰ παθὼν κεχόλωτο, καὶ ὀσσόμενος κατὰ θυμὸν
Ἀργαλέας ὀδύνας (αἵ τ' ὤφελον οὐδ' ἐγένοντο
Ἀμφί τε γῆν πονέουσι, καὶ ἁλμυρὰ νῶτα θαλάσσης)
Παρθένον αἰδοίην διερῆς ἐκπλάσσατο γαίης,
Παρθένον αἰολόμορφον, ἄτερ φιλότητος ἀνάγκης,
Παρθένον, ἣ χθὼν πᾶσα καὶ ὑδατόεντες ἔναυλοι,
Ὅσσά τε γῆ κοίλῃσιν ὑπὸ ῥίζῃσι κέκευθε,
Τῇ τ' ἐπιτέτραπται φυτὰ μυρία, καὶ μέγας ὄλβος.
Ἔνθα σε τὸ πρῶτον πυρὸς Ἥφαιστος ἔτευξε,
Πᾶν δ' ἐπιβέβλησαι ὅσσων μερόπεσσιν ὄνειαρ·
Πάντα θεῶν λάχες ὄλβον, ἴη γε ταυτά περ αὐτή.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄνασσα, πολλύλλιτε, μῆτερ ἐάων,
Μῆτερ ἀπημονίης. τίνα σοι τίνα μῦθον ἀνάψω;
Πῶς δέ σε κικλήσκων, σέθεν ἱλέω ἀντιβολήσω;
Χαῖρε θεῶν κρείσσα, θεῶν θεὸς αὐτὴ ἐοῦσα,
Δημήτηρ μὲν ἐοῦσα, καὶ εὐρύστερνος Ἀθήνη,
Ἐν χθονὶ Δημήτηρ, καὶ ἐνὶ πτολέμοισιν Ἀθήνη,
Ἐν δὲ πόθοις Κυθέρεια καὶ Ἵμερος. ἦ μάλα κεῖνος
Ὄλβιος, ὦ τιώνη, λευκώπιδος εἵνεκα κούρης,
Ἤπιος ἦσθα θεὸς, καὶ ἐπέβλεπες ὄμματι λευκῷ,
Ἐκ δ' ἔβαλες πενίην θυμοφθόρον· ἐσθλά τε πολλά,
Χρύσεά θ' ἱμερόεντος ἐπήγαγες ἔδνα γάμοιο,
Ἐν δ' ἔρον ἐνδ' ὀάρους τε, καὶ ἡδέα Κύπριδος ἔργα.

Τῶν

Τῶν ἅμα γὰρ πάντων πάλαι ἔμμορες, ἐξέτι κείνου
Ὁππότε δὴ τὸ πρῶτον ἐνὶ μερόπεσσι φάνηθας
Ζηνὶ χαριζομένη. πρώτην δέ σε φασὶ γυναῖκα·
Τῶνδε γὰρ ἀντιτέτυξο, καὶ ἀγλαὸν ἔλλαχες εἶδος
Παρθενικῆς, ὤνασσα, χάριν στίλβουσα καὶ αἰδώ.
Τῷ καὶ ἐγώ τι πρῶτος, ἔτι χνόον ἁβρὸν ἀέξων,
Ἥβης χρύσεον ἄνθος, ἔτι νέος, οὐδὲ βολάων
Νῆϊς ἐὼν πάντη τῆς Κύπριδος, οὐδὲ πόθοιο,
Εὐεπίης σπένδω μαλακὸν γάνος. ἵλαθι πότνια,
Ἵλαθι· δὸς δ' ἡμῖν γλυκερῆς ἐπιβήμεναι ἥβης.
Χαῖρε πάλιν τρίλλιστε, θεῶν ἐπιειμένη ἀλκὴν,
Ἀλκὴν μὲν πάντων τε θεῶν πασῶν τε θεαινῶν,
Εἰρήνης ὀχετηγὲ, καὶ ἰθυντῆρα κυδοιμοῦ,
Ἐλπίδος ἡγήτειρα· τίς ἄν σοὶ καρτὶ μάχοιτο
Ἢ πολυωνυμίῃσι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι;
Δήμητερ μέγα χαῖρε, καὶ Ἀμφιτρίτη ἄνασσα,
Ἐν χθονὶ Δημήτηρ, Ἀμφιτρίτη κατὰ πόντον.
Τῷ σε, ὅσοι, σπεύδουσιν ἀρόμμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
Ὅσσοι ἐπασσυτέραισι πέδον κρούουσι μακέλλαις,
Ὅσσοι ἀμησάμενοι πολυγηθέα καρπὸν ἀρούρης
Ἐκτελέα, βρίθοντα, περισφίγγουσιν ἀμάλλαις,
Σὸν πρῶτόν τε μέσον τε καὶ ὕστατον περὶ βωμὸν
Αἰὲν ἑλίσσονται· σὲ ἑλισσόμενοι ποτὶ δῶμα
Παμπληθές τι φέρουσι καὶ οὐ φατόν. Ἵλαθι πότνια,
Ἵλαθι·

Ἵλαθι· μὴ μὲν τοί τις ἐμοὶ φίλος ἢ ἀπὸ θυμοῦ.
Νόσφι σέθεν γὰρ, ἄνασσα, μάτην φυτοεργὸς
ἀλωεὺς
Τετράγυον κατὰ νειὸν, ὁμῶς δοῦλός τε καὶ αὐτὸς,
Ὦλκα πέλει μογέοντε, κατατρίβουσιν ἄροτρον.
Χαῖρε πάλιν, κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν·
Ἔξει γὰρ κείνου, ὁπότε Νέμεσίς τε καὶ Αἰδώς,
Αἰδώς τε Νέμεσίς τε, θεῶν ἀριδείκετα τέκνα,
Ὑστάτω ἀθανάτων λιπέτην χθόνα καὶ μένος ἀν-
δρῶν (πάντων.
Νόσφι σαοφροσύνης, παρά τοι τέλος ἐστὶν ἀ-
Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, τραφερῆς τε καὶ
ὑγρῆς,
Ὑγρῆς καὶ τραφερῆς· τῷ καὶ παλάμῃσιν ἀείρεις,
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Εὐφορίης μέγα σῆμα, περὶ σταχύεσσι βεβριθὸς,
Ἀμφότερον σταχύεσσι καὶ ἄνθεσιν· ὅσσά τε γαῖα
Εἰαρινοῦ Ζεφύροιο χέει μεθύοντος ἐέρσῃ,
Πηδάλιον δ᾽ ἑτέρηφι· τόθεν σέθεν ἄμφι θεαίνη
Πολλὰ παλαιγενέων ἐψεύσατο βιβλία φωτῶν·
Ἢ γὰρ ἀνακτορίην τε μόνην κόσμοιο καὶ ἀρχὴν
Σημαίνειν ἡγοῦντο· σὺ δ᾽ εἰναλίη θεὸς ἦσθα,
Εἰναλίη θεὸς ἦσθα· Τύχην δέ σε φασὶ καλεῖσθαι
Νηρέος ἐν βένθεσσι, καὶ Ὠκεανοῖο γέροντος.
Πάντῃ δ᾽ ἀπέρχουσα καθ᾽ ἄστατον οἶδμα θαλάσσης

Ἱςία τ' ἐκπετάσασα, περιπλομένοισιν ἔοικας.
Ναυτιλίη σοι πάμπαν ἐπεύαδεν· ὃς δὲ, πόροιο
Νῆα θοὴν ἐπὶ πόντον ἐλαύνεται ἄμφι καὶ ὄλβου,
Σοὶ ἀνὰ χεῖρας τίταινε· Σὺ δὲ μεδέουσα καλέσης
Ἐμπορίης πόντοιο, καὶ εὐφορίης κατὰ γαῖαν.
Χαῖρέ μοι, Αὐταίη μεγαλώνυμε, μῆτερ ἀνάγκης,
Ἠδὲ Διὸς μεγάλοιο. σὺ γὰρ Τιτῆσι μέτεσκες
Παντὸς ἐπικρατέουσι, παρὰ προτέροισι θεοῖσι,
Ῥείη πουλυδότειρα. μόνη δ' Ἀΐδαο θεάων
Ὧν πάρος ἔλλαχες αἶσαν, ἔτ' ἔμπεδα ταῦτα φυ-
λάσσεις.
Μουνογενὴς Ἑκάτη, δεινὴ κλωστὴρ ἄνασσα,
Γαίης κοιρανέουσα, καὶ ἰθύουσα θάλασσαν.
Χαῖρε Διὸς δέσποινα, Ποσειδάωνος ἐπιήρη.
Χαῖρε πάλιν, κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν,
Ἄρτεμι θηρήτειρα, καὶ Εὐνομίη, καὶ Ἄπολλον,
Ἄρτεμις ἐν βήσσῃσι, καὶ ἐν νήσοισιν Ἀπόλλων,
Εὐνομίη δ' ἀγορῇσι. Σὺ δὲ στονόεντας ὀϊστοὺς
Ἢ λύκου ἢ χλούνου κατεναντίον ἐς σκοπὸν ἕλκεις·
Οὔτε παρέσφηλές γε, καὶ εἰ μάλα τηλόθεν ἔστη
Ἰθὺ πιτυσκομένος· τύχε δ' ἢ μάλα καίριον αὐτῆς
Ὗς μεγάλη βληθεῖσα, καὶ ἀσπαίρουσα ποδοῖιν
Ὕστατον θανάτοιο μέλος κρυόεντος ἀείδει.
Καί σέ τις ἡγεμόνην γλυκερῆς αἰτεύμενος ἄγρης,
Κἂν ἐλάφῳ περίπτῃ, καὶ ἐν νιφάδεσσι λαγωὸν
Ὦρσεν

Ὦρσεν ὑπ' ἐκ κοιτέων, γλυκερὸν σκυλάκεσσιν
ἀγῶνα. (πονεῦσιν,
Τοῖς δὲ μέγ' εὔφρηνεν κραδίην, μάλα δ' ἀμφὶ
Ἴχνιον ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεναι. περὶ δ' αὐτὴν
Πολλὰ περισκαίρουσιν, ἀεὶ δ' ἐλελίζεται οὐρή,
Ἄγγελος εὐφροσύνης θελξίφρονος, εἴκελος αὐδῇ,
Μείλιον ἀγρώσσουσι, μέγα σπεύδουσιν ἄγαλμα.
Χαῖρέ μοι αὖθις, ἄνασσα, θεῶν περιμήτιν
ἐοῦσα,
Κηρὸς ἀλεξήτειρα, παρατρέψασα δὲ πότμον
Εὐσεβέων παίδεσσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀ-
λάλκοις.
Σοὶ δ' ἅμα γινομένῃ, νόσοι αἰόλαι, ὀξύ τι πῆμα,
Ἴκελαι ὀρνίθεσσιν ἢ ὀρνυμέναισι μελίσσαις,
Ἀνδρόμεον βίον ἀμφὶ διέδραμον, οὐδέ τις ἔσχε
Ἀθανάτων, σέο νόσφι, Διὸς βουλῇσιν ἀρήγειν,
Οὐδὲ παραιτεῖσθαι στυγερὴν μερόπεσσιν ἀνάγκην,
Οὐδὲ κασιγνήτας, τῇσίν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον· ἥν τε λέ-
γουσι
Ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν ἐπικλώθουσαν ἐφεῖναι
Δαίμονα δυσφρονέοντα, καὶ ἠθάδα κῆρα μέλαιναν.
Χαῖρε πάλιν, κρείσσω θεῶν, κρείσσω θεαινῶν,
Εὐνομίη τε Θέμις τε· σὺ γὰρ κρατέουσα δικασοῦ,
Ἢ κυάμοις λευκοῖσι τ', ἢ ψήφοισι καθίζοις

V 2 Ξεί-

Ξείνοις ἰθυνώοντα δίκας καὶ ἐπίφρονι λαῷ.
Κλήρων γὰρ μεδέουσα, σὺ τὸν μέγαν ὄλβον ἀφαιρεῖς,
Τῷ δὲ πάλιν πόρες ἄλλον· ἐπεὶ βασιληΐδες ἀρ-
χαὶ
Χρυσοῦ τε πλῆθος περιούσιον, ἕρκος ἀνάκτων,
Παίσματα σοὶ τελέθουσι. σὺ δὲ στέφανόν τε καὶ εὖχος
Τῷ μὲν ἀΐστωσας, τῷ δ' αὖ πολὺ μεῖζον ἔθηκας.
Χαῖρε μέγα κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν,
Ὑστάτιόν μοι χαῖρε, καὶ ἱμερόεντας ἀοιδοὺς,
Μουσάων φίλα τέκνα, κακὴν ἀπὸ λιμὸν ἄγουσα,
Ἧι θέμις ἐστὶν, ἄνασσα, τύχης ἐπίβητον ὁρίσης.

In obitum illustris viri Iacobi Thua-
ni, Idyllium Bucolicum.

Ἦς ποκ' ἔαρ, καὶ Θύρσις ὁ βωκόλος, ἄματι μέσ-
σῳ, (Ἀμύντας·
Ἔσδεθ' ὑπὸ πτελέᾳ· σὺν δ' οἱ καλὸς ἔσδετ'
Ἄμφω δ' ἁρπαχθέντα κατωδύραντο Μενάλκαν·
Θύρσις δ' οἶος ἄειδεν, ἐπεὶ περιγίνετο μώσᾳ·
Τίς τυ θεῶν βαρύμηνις ἀνήρπασε, θεῖε Με-
νάλκα;
Τίς τυ κατεκρύψεσκεν ὑπὸ χθονὶ, τοῖον ἐόντα;
Φοῖβος γάρ τυ δίδαξεν ἀλαθέα πάντα πιφαύσκεν,
Μῶσα δ' αὖ τυ δίδαξε λιγύθροον οἶμον ἀείδεν·
Ἃ δέ τυ συεμκτὰν μεγαλώνυμον ἧμες ἔθηκε.
Πρωθάβαν δ' ἔπι κῶρον, ἐόντα τὺ, θεῖε Μενάλκα,

Πὰν

Πὰν αὐτὸς φιλέεσκε καὶ Ἄρτεμις· Ἄρτεμις αὐτὴ
Ἔθρεψ' ἐν δρυμοῖσι, καὶ ἐν δρυμοῖσιν ἔκυσσε,
Ὡς πάρος Ἐνδυμίωνα, τεοῦ δ' ἐπιμήνατο μολπᾶ.
Ἱερήκων γὰρ ἀείδες ἐν ὤρεσι θέσκελον ἄγρην,
Ἀλλά τε μείλιχα πολλά, τά τοι χαρίεν αὐτὸς
Ἀπόλλων.
Οἷα κανὼν δέ τις ἔσκες ἐρισδόντεσσι βροτοῖσι,
Νείκεα δέ σφιν πάντα, κακηγορίας τ' ἀνέλυσας·
Ὡς καὶ τὸν Χείρωνα, δικασπόλον πάλαι φῦντα,
Παλίω ἐν ἀπάλυγξι καλευδαίοισι, λέγοντι·
Πάντα μάλ' ἰθύνων ἐς τ' ὠκριβές· ἔστι δ' ὅτε σφιν
Ἐξ ἐπιεικείας ἰθύνεσκες τὸν ἀγῶνα.
Τῷ σάθμαν καλέεσκον· ἐπεὶ φίλον οὔποκα φῶτα
Ἐν χάριτι κείνοις, οὐδ' αὖ πάλιν ἄλλον ἐν ἔχθρᾳ·
Χρυσῷ ἀδήλατος, καὶ ἀνάσατος, καὶ ἄτρεπτος,
Ὡς Αἴας ποκ' ἄτρωτος ἔην τματῆρι σιδάρῳ.
Νῦν δ', ὤϊστος, ἄφαντος, ἀναύδατός μοι ἀπέσβης.
Ἁ δὲ Δίκα τεὸν οἶκτον ὀδύρεται, ἠδ' ὀλολύσδει,
Στάθμον ἑὸν κόψασα· καλὸν δ' ἔρρηξε χιτῶνα.
Ἁ δ' ἀρετά τυ κλαίει, ἐπαιάζει δὲ θανόντι,
Καί τυ μέγα στοναχεῦσα κινυρομένα τ', ἐπιβωστρεῖ·
Πατρὶς δ', ἅ τυ θρέψε, καὶ ἅ τυ πρᾶτον ἔνεικε,
Ὡς μάτηρ φίλον υἱὸν ἀποιχόμενον, τὺ φίλασε,

Καί τυ περισφίγξασα πανύστατα, καί τυ φιλεῦσα,
Αἴ αἴ, φατί, Μενάλκα, συνώλετό τοι τεὸν οὖδας.
Μᾶλα δ' ἐμὰ στάκοντι, τεὸν μέλος ἁδὺ ποθεῦντα,
Ταὶ δαμάλαι δ' οὐ φαντὶ καλὸν γλάγος, ὥς ποκ', ἀνησεῖν·
Οὐ δᾶν, οὐκ ἐθέλοντι, καὶ οὐκ ἔτι λῶντι νέμεσθαι,
Τηνεί, ὅπα τὸ πάροιθε τεᾶς σύριγγος ἄκουον,
Πολλάκι γὰρ πόλιας τε καὶ ἄστεα πάντα λέλοιπας,
Ἐνδιόων ἀγροῖσι· καλὰ δέ τοι εὔαδεν ὗλα.
Οἶος δ' ἐν μάλοισι καὶ ἐν δαμάλαισιν ἐτέρπευ
Συρίσδων, ἅτε βώκος ἐών, ἅτε τῶν νομέων τις.
Ἀλλ' ὅκα τοι κάματος καπυρὸν χρόα πάμπαν ἵκοιτο,
Ἀελίω φρύττοντος, ὑπὸ σκιερᾷ πλατανίσῳ,
Ποίᾳ ἐνὶ μαλακᾷ, γλυκερὸν πάλιν ὕπνον ἴαυες·
Οὐχ' ὡς ἐν πολίεσσι καθεύδοντι βροτοὶ ἄνδρες·
Τηνεὶ γὰρ δίκαι ἐντί, καὶ ἀσχολίαι, καὶ ὀϊσδύς,
Αἰεὶ δὲ μελεδῶνες ἀνάρσιοι ἀμφὶ ποτῶνται·
Τᾷδέ τοι εὐφροσύναι τε καὶ ἁσυχίαι, καὶ ἔρωτες,
Καὶ παγὰ κελαρύσδει ἐν εἴαρι, καὶ πίτυς ᾄδει,
Ὄρνιχες δ' ἁπαλόν τι ποτὶ κράναισι λαλεῦντι.
Ἁνίκα δ' ἁ δίψα στόμα τοι καὶ χείλεα μάρπτοι,
Κράνας δ' αὐτοχύτω, καταλειβομένας τι καταχές,
Ἢ ποταμοῖο πίησθα· ποτὸν τόδε τοι λίαν ἁδύ:

Ἁδύ-

Α'δύπερον, ναὶ Πᾶνα, ἢ ἀκρότοιο νέοιο· (νεν,
Τὸν γὰρ τὰν κεφαλὰν, καὶ τὰν φρένα, φαντὶ βαρύ-
Τῶν δ' αὖ ταὶ δαμάλαι ταί τ' ὄϊες αἴκε πίωσιν,
Οὔθαρ σφιν βέβριθε μάλα γλυκεροῖο γάλακτος·
Νῦν δ' ὤϊστος, ἄφαντος, ἀναύδατος μοι ἀπέσβης.
Τῷ καί τυ στοναχεῦσιν, ὅσοις φίλον ἐντὶ μελίσδειν·
Κἄμμες τὺ στοναχεῦμες ἀθέσφατα, θεῖε Μενάλ-
κα·
Ναὶ, τὺ φίλος, καὶ δὶς καὶ τὸ τρίτον αὖ, στοναχεῦμες·
Τὰν σὰν, ἀγλαόμολπε, καλὰν σύριγγα ποθεῦντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ, νῦν τᾶδε κενάριον αὐτίκ' ὀρυξῶ, (ξῶ·
Ἐν δὲ μέλος γραψῶ, τύμβῳ δ' ἐπὶ τῷδε χαρα-
ΕΣΒΗΣ, ΘΕΙΕ ΜΕΝΑΛΚΑ, ΚΑΙ ΟΥ
ΜΕΤΑΚΕΙΣΕΑΙ ΑΜΙΝ·
Α ΔΕ ΤΕΑ ΜΝΑΜΑ, ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΕΟΣ,
ΩΔΕ ΛΕΛΕΙΠΤΑΙ. (μιώτας,
Ω'ς μὲν Θύρσις ἄειδε· καλὸς δέ μιν ᾖνεσ' Α'-
Αρνα δὲ σακίταν ἁπαλόχροα τήνῳ ἔδωκε.

Ω'ς ἀπ' αὐτοῦ.

Μή με, ξείνων λῷστε, κακηγορέων ἐλέησον,
Μηδ' εἰ τῶν φθονερῶν ἀντιόω στομάτων·
Οὐ μὰ γὰρ ἀτρεκίην ἐπιμάρτυρα, πάντας ἀρέσκειν
Οὐκ ἔθελον· μή μοι τοῦτο θεὸς τελέσῃ.
Καὶ γὰρ ἀληθοσύνῃ μεμελημένος, ἶσα πύλῃσιν
Ἄδου, ψευστάων αἶνον ἀποστρέφεται.

Eiusdem Bucolicum Idyllium in obitum
Iosephi Scaligeri.

Εἴαρος ἀρχομένοιο παρὰ Ῥήνοιο ῥόοισι
Δάφνις βωκολέεσκε· φίλον δ' ὀλολύσδετο Θύρσιν
Μῶνος ἐών· τοίαν δ' ἀνεβάλλετο μῶνος ἀοιδάν.
  Οὕτω δὴ, φίλε Θύρσι, κατήλυθες εἰς Ἀΐδαο,
Ἀσπάσιος, τέλλιος, ὅθεν πάλιν οὐκέτι νόστος;
Ἄμμιν δ' οὐκέθ' ὁ ἐρατὸς ἀποίχεαι· ἄλγεα δ' οἷα
Αἰὲν ὀδυρομένοισι τεὸν μόρον ἄμμι λέλοιπας.
Οὐκέτι γὰρ μέλος ἁδύ τοι ᾄσομες, οὐκέτι σεῖο
Ὡς πρότερον σύριγγος ἀκούσομες, οὐκέτι μοῖσας,
Τάν με πάρος ἐδίδασκες ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Νήπιον, εἰσέτι μικκὸν, ἔτι νέον· ἥυτε μάτηρ
Παῖδα φίλαν ἐδίδασκε πολύστροφον ἱστὸν ὑφαί-
    νειν.
Ἥυτε δ' ἦερι πράτῳ ἐπὶ πτέρμνοισιν ἀηδὼν,
Ἑσδομένη, περὶ τέκνον ἀεὶ στρωφῶσα ποτᾶται,
Μοῖσαν δ' ἱμερόεσσαν ἑάν τ' ἐδίδασκεν ἀοιδάν,
Ὥς τοι ἐγὼ παρέμιμνον, ἐμεῦ δ' ἄτερ οὐδέποκ'
    ἦσθα. (ὅκα γαῖαν
Οὐδ' ὅκα φέγγος ὄροιτο καὶ αἰθέρος, οὐδ'
Νυκτὸς ἀμερσιπόνοιο κατακρύψειεν ὁμίχλα.
Οὐ γάρ τις σέθεν ἄλλος ἐν ἀνδράσιν ἅδιον ᾆσε,
Οὐδέ τις ἰσοφάρισδε, καλῶς σύριγγι λιγαίνων
Οἷον τὺ ψιθύρισδες· ἐγὼ δ' ἔτι δεύτερον οἰσεῖν
Ἄθλιον

Ἄθλιον ἤλπισδόν σε ἀεὶ τάλας· ἀλλὰ τάδ' ἄμμιν
Μοῖραι ἀναρπάξαντο, καὶ ἁ πανδάμιος ἄτα.
Νῦν δὲ ἐμὲ μῶνον ἔλειψας, ἐμεῦ δὲ ἅπερ ἐν χθονὶ κεῖσαι,
Μῶνος νόσφιν ἐμεῖο τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύεις.
Ἄμμες δ', ὡς νέοι ἄρνες ὄϊν πέρι, τὰν κύκλος ἐκτὰ
Ποιμένος οἰχομένοιο, περιπλάσδονται ἀν' ὕλαν,
Οὔθατα δὲ τρίβοντι, κατατακομένας περ ἀνάγκᾳ·
Ὡς σέο νῦν ἔτι μοῖσαν ἀμέλγομες, ὥς ἔτι σεῖο
Πίνομες οἰχομένου γάλα μείλιχον. εἰσέτι γὰρ ζῇ
Ὅσσα πάλαι κατέθηκας ἐν ἀνδράσιν, ὡς δὲ μελίσσας
Κηρία σεῖο θανόντος ἐν ἀνθρώποισι λέλειπται.
Τοῖσδε γὰρ οὔποτε χεῖρα πολύστονος ἐμβαλεῖ Ἅδης,
Μῶνα δ' ἀεὶ φεύξεται ἀταρτηρὸν στόμα Λάθας,
Μῶνα δὲ Περσεφόνας οὐκ ὄψεται ἄγριον ὄμμα.
Τῶν δὲ τεῶν πατέρων φάος οἴχεται, ἠύτε καπνοί,
Πάντα δὲ κεῖται ἄπυστα· βαρὺς δ' ἐπικάππεσεν Αἰών.
Ἀλλὰ σὺ μὰν, τελπόθαλε γέρον, κόνις ἔσσεαι ἤδη.
Ἄμμες δ' ὁσσάκι μᾶνες ἀγακλυτὰ τέκνα σελάνας
Αἴλινον ἆμαρ ἄγωσι, τεὸν περὶ νηλέα τύμβον
Στέψομες στεφάνοισι καὶ ἑρσάεσσι πετάλοις.

Δάκρυα

Δάκρυα δ' ἐστάξεσμες ἐπὶ χθονὶ, καὶ γάλα λευκὸν,
Ἄλλά τε μείλια πολλὰ, τὰ μηδ' ὤφελλε χέοντο.
Ἀὼς δ' ὄνομα σεῖο καὶ οὐρανὸν ἀντιβοάζει.

In eiusdem tumulum, Dorice.

Τίς τίνος ἔπλετο τύμβος; ὑπὲρ τύμβω δὲ τίς ἄκρω
Ἑσδόμενος, ξανθὼς ἐκκέχυται πλοκάμως,
Μαινομένω μέγα δή τι πανίκελος; β. ὦ ξένε τύμβον
Παιδὸς ἀνικάτω Καίσαρος εἰσορέας.
Αἰεὶ δὲ Φθόνος ἄμμιν ἐφέσδεται, οὕνεκεν ἥρως
Παντοίας ἀρετᾶς ἔδρεπεν ἀγλαΐαν. (αἰεὶ
Ἄλλων χείσδετε τύμβον ἀλείφαζιν ὁ Φθόνος
Παίδεσσι μεγάλων ἔασε τιμὴ ἀμιθέων.

Aliud, ex persona mortui.

Γράψον ὅλον μοι κόσμον ἐπὶ κρηπῖδι τάφοιο,
Τῶν δ' ἔπι καὶ γλωσσέων εἴδεα παντοδαπῶν.
Γράψον καὶ Φθόνον αὐτὸν ἀμείλιχον· ὅς δέ μοι αἰεὶ
Ἡμετέρῳ στενάχοι τύμβῳ ἐφεζόμενος.
Τοῖσι δὲ δακρυχέουσα Τύχη καὶ Πότμος ἐπέσθω·
Μέσσον δ' ἐν τούτοις θάψον Ἰουλιάδην.
Γλωσσέων γὰρ πέλον ἴδρις ὅσων περὶ κόσμος ἐέργει·
Κεῖνα δέ μοι λεύσσω πάνθ' ὑποζευγνύμενα.

Aliud.

Μὴ τύμβον παρὰ τοῦτον ἐπεσσύμενος τρέχ᾽ ὁδῖτα,
  Ἡρώων μεγάλων οὐκ ἀλεγιζόμενος.
Καίσαρος ἀντιθέοιο πάϊς μεγαλώνυμος ἦμην,
  Ἦμην Σκαλανῶν αἷμα διοτρεφέων. (στίχος,
Μοῦνος δ᾽ ἀλλοπρόσαλλος Ἄρης ἐμὸν ὤλεσεν
  Ὑψώσας πρότερον τὸ κλέος ἡμέτερον.
Μοῦσαι δ᾽ ὑψώσαντο πάλιν· πάλιν αἱ δέ μοι στίχος
  Μεῖζον ἐμῶν προγόνων θῆκαν ἐς ἀΐδιον.
Ἀλλά τις, ὦ ξένε, τύμβον ἐμοὶ μέγαν ἄλλοθι θείη·
  Νεκροῖς γὰρ κέομαι νῦν ἐν ἀμουσοτάτοις.
Παρνασσοῦ δ᾽ ἐπὶ ταῖν κορυφαῖν ἄκροιο τεθάφθω
  Ἰδμοσύνης ἄκρη καὶ σοφίης κορυφή.

In eundem.

Δῖε γέρον, συνάεθλε θεοῖς, συνάεθλε δὲ παι-
  σὶν
  Σκηπτούχων βασιλέων νήσῳ ἐνὶ μακάρων,
Κεῖσό μοι ὄλβιος αἰὲν ὑπὸ χθονὶ· σῶμα μὲν οὕτως
  Πολλὴν καὶ μαλακὴν γῆν ἐπαμησάμενος,
Ψυχὴν δ᾽ ἡμιθέοις ἅμα πατέρεσιν· αὐτὰρ ὄναιο
  Αἰεὶ σῆς γλυκερῆς πουλυμαθημοσύνης.
Ἀμβροσίης μοι ὄναιο· τεὴν δ᾽ ἄρα δίψαν ἀκείων
  Ἱπποκρηνιάδων πῖθί μοι ἐκ λιβάδων.

Τούτων

Τούτων γὰρ πίες αἰέν, ἀεὶ δ' ἀκόρεστος ἔησθα·
Τῶν δέ σοι ἡ δίψη, τῶν δέ σοι ἡ μέθυσις.
Δάφνην δὲ ζώουσαν ἀεί σοι τύμβος ἀέξοι·
Αὐτοπάτωρ τέκνων ἦσθα γὰρ ἀθανάτων.

Erotopægnion in Demophilen.

Τὴν γλυκυμυθοῦσαν μάλα καὶ ἔτι, τὴν γελόω-
σαν
Τῆς ἀναδυομένης ἥδιον Ἀφρογενοῦς, (με
Δημοφίλην ἴδον ἄρτι παρήμενος· αὐτὰρ Ἔρως
Μέχει καὶ εἰς ὀστεῦν ἔσχατον ἦνθε ῥέκιστε.
Τὴν δ' ἐρὴν δ' ἐφίλησα, τό, τε στόμα θεῖον ἔδεθλον
Πειθοῦς θελξινόου, τῆς ἀπάτης θυρίδα.
Ἡδὺ δὲ πόππυζόν τι, βαλὼν ἐπὶ χείλεσι χείλη·
Ἡ δὲ ἀποκλινομένη καὶ πλέον ἠρέθισε.
Αὐχένα γὰρ δόχμωσεν, ἑὸν δ' ἔκρυψε πρόσωπον,
Ὥς τις ἀναινομένη· λάθρη δέ μ' ἀντεφίλει.
Αὐτίκα δὲ κρατερέστερον ἀναινομένην περ, ἀνάγκῃ,
Χερσὶ περιπλέγδην πολλάκις ἀγκαλίσας.
Πολλάκι δὲ ψιθύριζον ἐν οὔασιν ἡδύ τι ῥῆμα·
Τῆς δὴ ἀπαμειβομένης νεύμασι λαθριδίῳ,
Ἄφθογγός τις μῦθος ἀφίετο, φωνὴ ἄφωνος,
Ἑρμηνεία σαφὴς ὄμματος ἀμφοτέρου. (νω
Νῶν δὲ τάλας νιφελοῖσι πανείκελος ἀμφὶ μαραί-
Τοῖς κατ' ἔαρ πρῶτον, τοῖς καταλειβομένοις.

Θυμὸς

Θυμὸς δ' ἐκπέταται μοι, ἐνὶ φλογοειδέσι κείνης
Ὥς τις ξεῖνος ἀεὶ φάεσι ναιετάων.
Αὐτὰρ δ', ὡς βέμβιξ τις ὑπὸ πληγῇσι λιγείης
Δινεῖται κούρης, ἀμφιπεριστρέφομαι.
Καλλιόπη τί γενοίμεθ'; ἢ ἐννέα μοι μίαν οἴην
Ῥήμασιν αἱμυλίοις πείθετε παρθενικήν,
Ἄστοργον, φυγόλεκτρον· ἢ ὑμέες αὐτίκα πᾶσαι
Ἀντὶ μιῆς κούρης χαίρετε παρθενικῆς.

In eandem.

Ἡ Πειθὼ στόματ' ἐστὶν ἐφιζάνει ἡδὺ λαλούσης
Δημοφίλης· ὁ δ' Ἔρως ῥήμασιν ἐνδιάει,
Ἀστεροπῆς τε Ζηνὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμεν
Μαρμαρυγάς· στήθη δ', ἔδρανα τῶν Χαρίτων.
Τῆς δ' Ἥρης τὸ μέτωπον· ἐπισκύνιον δ' ὅταν ἕλ-
Ὥς τι χολωσαμένη, Τελογλοῦς ὁρῶ. (κῃ,
Τῆς Παφίης ὁ γέλως, ὁ δολοπλόκος, οὐξ ὀνύ-
χων μοι
Μέχρι καὶ ἐς χείλη τῆς καρδίην ἐρύων. (ἤ τι
Ἀλλά, πόποι, τὸ μὲν αὖ τὸ φιλημάτιον, τίνος
Εἴπω; τὸ φθονερόν, καὶ κακοτεχνότατον.
Ἵληκοιτε θεοί. κενὸς οὐρανός. οὐ θεοῦ ἐστιν
Οὐδενὸς οὔτε θεῆς, ἀλλὰ τὸ Δημοφίλης.

In

In Auream Venerem.

Δημοφίλης ἔραμαι· Κύπρις δέ μοι αἰὲν ὀπηδεῖ,
Πάντα δέ μοι σμύχει τῶς ἔα, καὶ φλεγέθει.
Ἔστι γὰρ τ' ἄλλα μὲν ἶσα· τό, θ' ἡλικίης νέον ἄνθος,
Καὶ τοκέες· χρυσῷ δ' εἰσέτι λειπόμεθα.
Ἀλλὰ πόθων βασίλεια παρίστασο, ναὶ μὰ σέ, Κύπρι,
Καὶ τό σοι ἐσσόμενον μικρὸν Ἐρωτάριον.
Φασὶ δέ σ' ὤνθρωποι πολυώνυμον· αὐτὰρ ἐγώ σου
Ἢ δέομαι χρυσῆς, ἢ ταχὺ παυομένης.

Cum amicæ patriam prænauigaret.

Χαῖρε πόλι τριπόθητε, μακάρτατον ἄστυ Βαταύων·
Τὴν γὰρ ἐμὴν κατέχεις πότνια Δημοφίλην.
Χαῖρε πόλι· πνοιαί με παραρπάζουσι γὰρ ἄλλη·
Καὶ τάχα καλλείψω σοι λόγον ἡμιτελῆ.
Ἀλλὰ σύ μοι τόδε λέξον ἐν οὔασιν ἓν τόδε κείνης
Ῥημάτιον, δοκέω ναί, φίλον ἐσσόμενον·
Ὡς μέσσοις κατακείμεθ' ἐν ὕδασιν, ἀλλὰ καὶ ἔμπης,
Ὡς πάρος, ἀρχαίῳ νῦν πυρὶ καιόμεθα.

In amorem suum.

Διασὸς ἔρως, διασός με πόθος καλεῖ· ὃς μὲν Ἀ-
θηλώνης,
Ὃς δ' αὖ Κυπρογενοῦς· τῇδε γὰρ εἰσορόω
Δημοφίλης φίλον ὄμμα, τό, τε στόμα, πορθμὸν
ἐρώτων,
Χειλέων τε ῥοδέων πορφυρέην πυλίδα.
Τῶν αὖ ῥημαλίων γλυκερὸν κλύπον, ᾧ περιβομβεῖ
Εἰσέτι μοι καὶ νῦν οὔατα καὶ κραδίη·
Τῇ δὲ Τελογενέτα φίλην πάλιν ἔμβαλε χεῖρα,
Καὶ σοφίῃ, Μουσέων τ' ἐννεὰς ἡμετέρων. (δὲ
Νῦν γὰρ Σωκρατικὴν θαμβῶ χάριν· αἰὲν ἔχω
Θεῖον Ἀρίστωνος παῖδα περιπλοκάδην·
Νῦν δὲ Ζηνώνι προσέχω πλέον· ἢ δὲ νόον μοι
Δοῦλος Ἐπίκτητος τέρπει ἐλευθερίη·
Θυμὲ, τί μοι μετέωρος ἐλίσσεαι ὧδε καὶ ὧδε,
Πολλὰ δὲ διστάζων ῥέμβεαι ἠλιθίως;
Ἡ Παφίη νικάτω· Ἀθηναίη γὰρ ὑπείκειν,
Καὶ πρὶν, ἐν Ἰδαίοις οὔρεσιν, ἐξέμαθε.

In Demophilen.

Εἴ ποτε Δημοφίλης τοὺς ἀστράπτοντας ἐκείνους
Τῶν σῶν οὐρανίων ἀστέρας ἀντιτύπους,
Τοὺς ἁπαλόν τι γελῶντας ἀεὶ καὶ ἀμήχανον οἷον
Ὀφθαλμοὺς, παριὼν, Ζεῦ πάτερ, εἰσορόῃς,
Φράζεο

Φράζεο μὴ κύκνος γίνῃ πάλιν· ἶξον ἔχεις γάρ·
Οὐκ ἔτι νοστήσεις, ὥς ποτ', ἀφιπτάμενος.

In Stoicum quendam, festiuum.

Τῶν Στοϊκῶν ἀνδρῶν τις, ἐρισικὸς, ἀφροσιβόμβαξ,
Ὀφρὺν ἀμφοτέρην τοξοποιησάμενος,
Ἐκπετάσας δὲ γένειον εὔσκιον, ἑπταβόειον
Ὡς σάκος, ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἐκτάδιον,
Βρενθύων οἴκονδε προβαίετο νύκτα καὶ ἄκρην,
Πολλὰ σοφιστεύων καὶ παραδοξολογῶν.
Τῷ παραδοξότατον συνέβη τόδ'· ὑπ' ἀνέρι μοιχῷ
Αὐτοῦ κινυμένην εὕρετο θυγατέρα.

In Hesiodum, cum eum adolescens admodum ederet.

Δαφνοφάγος, γλυκύμυθος, ἀνὴρ φίλος οὐρανίδῃσι,
Γῆς ὑπὲρ ἄτους θεῖος δείκνυσιν Ἡσίοδος,
Πιερίδων γείτων πολυώνυμος. ὢ πόποι, ὦ Ζεῦ,
Ἦ γλαφυρῶς ταύτης ὤνατο γειτονίης.

In eundem.

Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ σελίδες θείου φάντο ποθ' Ἡσιόδου.

Ταῦτ'

Ταῦτ' ἄρα φρασσάμενος, γλυκερῆς φίλος ἤλιθα Μούσης,
Γείτονίης αὐτῶν ἔμμορε Πιερίδων.

In eundem.

Ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερος ἔργα κομίζων,
Βέλτις' Εἰρήνης παῖ, γέρον Ἡσίοδε,
Δαίμοσιν οἷος ἔησθα, νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης
Ποίμνην ἠδ' ἀγέλην τῆς Ἑλικωνιάδος.
Ἔνθά σε βουκολέοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεῶντο,
Πηκτίδι σῇ φίλην τερπόμενον κραδίην·
Ἢ τάχα πεμπάζοντα βόας, καὶ μηκάδας αἶγας,
Ἢ τάχα, καὶ λεπτοὺς πηξάμενον δόνακας,
Ἐντεπόης λαλαγεῦντα, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Οἷα φιλεῖ λιγυρῶν ἤθεα μηλονόμων.
Καί τοι σκῆπτρον ἔδον Μουσέων βασιλῆα γενέσθαι,
Αὐτοφυοῦς θεῖον σῆμα δαημοσύνης.
Χαῖρε, πάτερ, τοί δε σοι, καὶ ἵλαος ἄμμι γένοιο,
Αἰπόλε μὲν πρότερον, νῦν δ' ἄρ' ἀοιδοπόλε.

In eundem.

Ὑψαγόραν ποτ' ἀοιδὸν ἀναζητοῦντος Ἄρηος,
Ἡ φύσις ἀρχαῖον δείξατο Μαιονίδην·
Αὐτὸς Ἄρης μέγ' ἔχαιρε, καί οἱ πολέμους τε μάχας τε
Κέκλετο, καὶ δῖον μελπέμεν Αἰακίδην.

Τοῦ δ' ἄρα γινομένοιο πάλαι κλύε πότνια Δηώ,
Βῆ δ' ἴμεν ὑψηλῆς ἄγκεα Πιερίης. (λων
Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξος ἐναντίος ἤλθεν Ἀπό-
Ὦκα μάλ', Ἀσκραῖον δέξατο δ' Ἡσίοδον,
Ἡσίοδον φιλόμυθον, ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Βοσκόμενον λυγυρῶν ἄγχ' Ἑλικωνιάδων.
Ὡς ὁ μὲν ᾖδε μόθον Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ προτέρων ὁρμὰς καὶ μένος ἡμιθέων·
Αὐτὰρ ὁ γῆς ἀρότους, καὶ ἀρηρότα τοῖσι μάλιστα
Ἐκ Διὸς οὐρανίου σήματα, τάς τ' ἔριδας.
Ὡς ἐρίδων μεγάλων διασῶν ἀνὰ γαῖαν ἐουσῶν,
Ὅς γ' ἐπιμωμητὴν ᾔνεεν, ἧς δ' ἀγαθήν.

In eundem.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι
Μήδεα καὶ πλήθη καὶ γένος ἐξανύσας,
Μουσάων ὑποφῆτα παλαιγενές, ἤτοι ἐκεῖθες
Πολλὰ πάπερ θυμῷ δήνεα καὶ πραπίδας, (τῃ,
Τείρεα πάντα μαθὼν, τάπερ οὐρανὸς ἐστεφάνω-
Καὶ Κρονίδαο βουλὰς, καὶ φάος ἠελίου, (ρης,
Τήν τε Σεληναίης λιπαρὴν φλόγα, μοῖραν ἀρού-
Ἀγλαὸν ἀρχαίης σῆμα φυλοπορίης.
Ἀρκάδες ἰλήκοιτε· μόνος προσέληνος ἔεσκε
Πάντα Σεληναίης γνοὺς πόρον Ἡσίοδος.

Pro

Pro Theocrito Doricum ad Arethusam
& Siciliam, poëtæ patriam.

Δάφνιδι τῷ χαρίεντι, φίλον τόδε, σοί τ' Ἀρέθοισα,
 Ἄνθεμα, τῷ νάσῳ πολλὰ χαρισδόμενος,
Εἰνζιάδας, ἔπι κῶρος, ἔθ' ἀμιγδύγος, ἔθακε,
 Πολλὰ πονῶν θυμῷ, πόλλ' ἐλεασάμενος,
Οὕνεκ' ἀτιμαγελεῦσαν ἐδέρκετο πολλάκι ποίμνας
 Ἄθλια, τὼς δ' αὐλὼς ἄμμιγα ῥιπτομένως,
Τοῖζιν ἑαῖς ποκ' ἔτερπε βόας συνεχὲς τὰ Μενάλκας,
 Πανὶ μελιφθόγγῳ ἶσα μελισδόμενος. (λα
Ὤλετο δ' ὢξ Αἴτνας ποιμὰν σχεδόν· ὤλετο δ' ἄλ-
 Παίγματα τῶν βωτᾶν, παίγματα τᾶν ἀγελᾶν.
Ὡρχαῖος Πολύφαμος ἐτάκετο κηρόθι μᾶλλον,
 Μῶνος ἐρημαία πέτρα ἐφεσδόμενος.
Πάντα δέ νιν Μοισᾶν λίπε φάρμακα. βὰν ῥ
 καὶ ὠυτῷ
 Ἐλπίδες οἱ Σικελᾶν εἰς ἅλ' ἀποπτάμεναι.
Καὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμὸν συνεχὲς περικάπωεζεν
 ὄρφνα,
 Ταλέμω ἀρχαῖα ὡς φάτο μαντοσύνα.
Ἄμμες δ' ἀέλιόν τιν' ἐπαγάγομες τᾷ ἀοιδᾷ,
 Ἀέλιον βώταις, ἀέλιον δ' ἀγέλαις.
Χαίρετε πετραίων ἀποκόμματα, χαίρετε βῶκοι·
 Χαίρετε ποστήνας ἀντὶ φιλοφροσύνας.

Ἀφροδίτη Πάροινος,

Venus Ebria. Doricum.

Ἁ καλὰ Κυθέρεια σὺν υἱεῖ & Χαρίτεσσι
Πλάζετο κατ' ὀλυμπον, ὅπα θρόνος ἵσατο
Ἥρας,
Ζανὸς ἀποιχομένοιο ποτ' ἀνέρας αἴθοπας Ἀῶς.
Ἀμβροσία δέ οἱ ἁδὺ ποτέπνεεν· ἐκ δὲ κυπέλλων
Νέκταρος ἀθανάτοιο κεδάζετο τηλόθεν ὀδμά.
Ρῖνα μέν οἱ τύψεν γλυκερὸν ποτόν· ἁ δὲ γελεῦσα
Ἐκ κυάθων ἤφυσε καὶ ἔκπιε, πολλὰ δ' Ἔρωτι
Ἔγχεε μειδιόωντι· μέθα δέ οἱ ἐκ νόον εἷλε.
Νῦν δὲ, μεθυσφαλέοισα, κατ' ὠρανὸν εὐρὺν ἀλᾶται·
Καὶ χθόνα πᾶσαν ἐφέρπει, Ἔρως τὼς ἀνέρας
ἕλκων
Τὰς δὲ κόρας Κυθέρεια φυλάσσετε μή τις ἀπαντῇ.
Ἁ μανία μὲν ἀρέσκει, ἀτὰρ νόον ἀνδρὶ δαμάσδει.

In Glossarij Græco-Latini veteris Bon. Vulcanij editionem.

Βιβλοφάγος πολὲ καιρὸς ἐκαίνυτο (θρὶξ ἀνὰ
μέσσον)
Λαιδαλέον δοιῶν γλωσσόκομον λαλιῶν,
Ῥωμαίων πευκανεῖον ἐφέστιον, ὅρμον Ἀθηνῶν,
Ἑλλάδος ἀρχαίης ἔνδιον ἰδμοσύνης.

Ἔκλυσ

Ἔκλυε δ' Ἥφαιστος μάλα δεινὰ πεπονθότος
αὐτοῦ·
Γέντο δ' ἰὼν σιβαρὸν καρτερὸς ἀκμόθετον,
Ἀκμόθετον Μούσῃον ἐκοῦφισε πολλὰ μογήσας,
Βῆ δ' ἴμεν ἐς φύσας, βῆ δ' ἴμεν ἐς χοάνους.
Κύπρεις ἐμάλαξε ἄσκε· νέοι δ' ἀνὰ δώματ' Ἔρωτες
Ἔπταρον, ἐς χοάνους πατρὸς ἀποιχομένου,
Ἀμβολαδὶς ἦ τύπον τὸ νελώϊδες ἄμμιγα Μούσῃ,
Οὐδὲ λόγον Βρόντεω ποίεον, οὐ Στερόπεω. (σα,
Μουσέων μέρμερος ἐσμὸς ἐπέκλυπε, Φοῖβος ἐφύσ-
Μέσος ἐών, τέχνης δ' ἴσχαναα γλυκερῆς.
Ῥαιστῆρας δ' ὑπὲρ ὤμον ἀείρατο κυλλοποδίων,
Γέντο δὲ πυράγρην δεξιτερῇ φιν ἐλών.
Δῆνος ἔλω, ἀγέλαστος ἔλω πόνος. αὖε περὶ χθὼν,
Αὖε δὲ Κελτάων ἤθεα καὶ ποταμοί.
Ἰταλίης λάλον οὖδας ἐπούθετο τοῖο πονευμένου,
Ἐρχόμενος Φήμης ἄϊεν Ἠέλιος.
Εἴχετο δὲ κρατεροῖο κόπου· οὐ δ' ὕστερα πάντ' ἦν.
Οὐδὲ τόσον τεύχεων οἱ μέλεν Αἰακίδεω,
Οὐ τόσον Αἰνείαο περὶ ἔγχετο· νόσφι σιδήρου
Τεῦχε σάκος, πυκνὴν νόσφι πυρὸς βοέην,
Βαρβαρίης ἔμψυχον ἔρκος, ἔμεν μέγα πᾶσιν ὄνειαρ,
Ἀμφὶ νεηγενέων σήθεα μουσοπόλων. (βε,
Ἵλαθι Λουγδοῦνον, Λιπαρὴ πέλες· ἵλαθι Φοῖ-
Σικελίδος γαίης ἡμετέρη τροφέρη.

Ἥφαιστον δ' λαχόντες ἐμοὶ χαίροιτε Βατάβοι,
Βαρβαρικῶν γλωσσέων κηλῖδ' ἀμεροσάμενον.
Χαίρετε· νῦν δ' πόνυ μακαρίζετε· κοινοτομοῦντα
Ἑλλαδικὴν Ῥώμην, Ἑλλάδα Ῥωμαϊκήν.

In Iani Doufæ Annales.

Δοῦσα θαλασσοπόρων Νηρήϊον αἷμα Βατάβων,
Δοῦσα διοτρεφέων ἐκγεγαὼς πατέρων,
Ἥρως Ποσειδάωνι φέρων καὶ τοῖο γενέθλη,
Ἥρως φέρων τοῖς πρὶν πατρίδος ἡγεμόσιν,
Σῆμ' ἀρίδηλον ἔθηκε τόδ' ἐσσομένοισιν ἰδέσθαι,
Πάμμεγα κῦδος ἑῶν ἀρνύμενος προγόνων.
Λουγδούνου πολιοῦχος ἐὼν, σωσίπολις, αἰνὰ
Ῥιγεδανῶν σκεδάσας ἔγχεα δυσμενέων·
Πατρίδος ὀβριμόθυμος ἀμυνόμενος καὶ ἑαυτοῦ,
Πρὶν φόνον ἠνορέῃ, νῦν φθόνον εὐεπίῃ.

In obitum Hadriani Guilielmi Zelandi, iuuenis medicarum rerum & linguarum Orientalium peritiſſimi, qui in Iſaaci Caſauboni manibus expirauit.

Τὸν μέγαν ἡβητῆρα, τὸν ἀνδράσι πᾶσι θαητὸν,
Ἡλικίης πρώτης μέτρα παρερχόμενον,
Τὸν σοφὸν Ἀδριανὸν, Νηρηΐδος ἀστὸν ἀρούρης,
Τὸν γλυκερῆς ταμίην ἐσθλὸν ἀκεσορίης,

Γλώσ-

Γλώσσαις δ' αὖ πάσῃσιν ὅσῃς κλυτὸς ἔσχεται
　Ἀνδρομένης σοφίης ἐς πλέον ἰκάμβυον, (Ἠὼς,
Ὕστατα δὲ προλιπόντα τὸ πατρίδος ἱερὸν οὖδας,
　Καὶ φιλίην, πολλῆς εἵνεκεν ἱστορίης,
Χερσὶν ἐνὶ γλυκερῇσι Κασαυβονίοιο θανόντα,
　Ἀδκελίη γάιῃ κεῦθει ἐν ἀλλοδαπῇ.
Ζεῦ πάτερ, ὡς ἔλθοιμι καὶ ἐς Στύγα, φερτάτου
　　ἀνδρῶν
　Μέχρι καὶ εἰς Ἀΐδεω χερσὶ κομιζόμενος.

In Cebetem, eiusque tabulam.

Καὶ σὲ Κέβης, πραπίδεσσι κεκασμένον, αἰὲν ἀ-
　　κούω,
Σωκρατικοῖς γεγαῶτα πάλαι καταρίθμον ἄστροις·
Κείνῳ γὰρ θανάτοιο παρήγορος αὐτὸς ἔησθα,
Τὸν ποθ' οἱ ἀφραδέοντες ἀτασθαλίῃσι νόοιο,
Κεκροπιδῶν ἔρραψαν ὁμηγερέες πολιῆται,
Ψευδέων τέκτονες ἄνδρες, ἀληθοσύνης ἐπικούρῳ.
Τῷ καὶ Πυθαγόραο σοφὰς ἀπομάξαο δόξας;
Ὥς κεῖνος τὸ πάροιθεν, ὁμοῖα τοῖσι πιφαύσκων·
Χρείων ἀνθρώποισιν ἀμηχανέουσιν ἀρωγῆς,
Δῆλά περ, οὐ μύθοισι καὶ αἰνιγμοῖσιν ἑλικτά·
Ὅς ποτε καὶ βιότοιο μέγαν πάτον, ἠδὲ καὶ οἶμον,
Στεινὴν μὲν τὰ πρῶτα, τὸ δ' ὕστερον αὖθις ἐλα-
　　φρίην,

Ποσσὶ περᾶν, μακρήν τε καὶ ὄρθιον, οὐδὲ καταντῆ,
Ἡμῖν ἡγεμόνευσας: ἐπεὶ κακιῶν τ' ἀρετέων τε
Οἷα ζωογράφος τις ἀνήρ, περιώσιος ἄλλων,
Εἰκόνα δακτυλοδείκτον ἐνὶ μερόπεσσιν ἔθηκας.

Inſcriptum Ariſtotelis Politicis, ab autore, cum ea publice interpretari inciperet.

Οὐκ ἄγαμαι πόλεων ἰθύντορας αἰολομήτας,
Ψευδέων κρυψινόων τέκτονας ἀργαλέους,
Ἡδυλάλους, σκολιὸν γὰρ κατὰ φρένας ἦτορ ἔχοντας,
Πάντα δ' ἑλικτά, σαφὲς δ' οὐδεὲν, οὐδ' ὑγιές.
Μισοῖμι μισεῦντα, περιπλύξαιμι δ' ἑταῖρον,
Ζεῦ πάτερ, οὐδ' εἴην φαινοπροσωπόφιλος.
Πηλείδην στέργοιμι· πέλοι δέ μοι ἐν Στυγὸς αἴσῃ,
Αἱμύλα κωτίλλων, ἄλλο δὲ τὶ φρονέων.

In obitum P. Pauvvij, Anatomi & Botanici celeberrimi.

Καὶ σύ, φίλος μακαρῖτα, τὸν ἄγριον ὕπνον ἰαύεις,
Κηρὶ μὲν ἐσκύρσας πᾶσιν ὀφειλομένῃ·
Κεῖσαι, δ' οἴ μοι, ἄναυδος, ἀναίσθητος, πανόμοιος
Τοῖς ὑπὸ σεῦ τὸ πάλαι τῆδ' ἀνατεμνομένοις.
Καὶ βοτάναι σοὶ πᾶσαι, ἰδ' ἄνθεα, τὰ πρὶν ὄλωλε,
Δεύτερον αὖ ζώει, καὶ φύει ἐξοπίσω·
Αὐτὰρ τῆς βοτάναισιν ἰδ' ἄνθεσι πᾶσιν ἐφεστὼς,
Κεῖσαι ἀπηνθηκὼς ἠδὲ μαραινόμενος.

In

In Cyclometrica Lansbergij.

Ἀθανάτου σοφίης πρὶν ὑπερχθονίην ἀναβαίνων
Οἶμον ὁ Λάνσπεργος, σὺν δὲ κερασσάμενος
Χριστιανοῖς ζαθέοισιν ἀληθοσύνης γλυκὺ φίλτρον,
Εὐεπίης γλώσσης εἰς ἅμα καὶ σελίδων·
Νῦν πάλιν Εὐκλείδαο νόον προσέθηκεν ἀγαυὸν
Δέλτοις ἀενάοις, κυκλομετρησάμενος,
Πᾶς ἐπ' ἀληθείῃ πεπλασμένος· ἱερὰ δ' αὐτῆς
Ἴχνια καὶ πάντῃ θεσμὰ μετερχόμενος. (χος
Οὖλέ μοι ὦ Φλάντρων ὕπατον κλέος· οὖλέ μοι εὐ-
Γάνδης μητρὸς ἐμῆς, χαῖρε δὲ φραδμοσύνης·
Χαῖρε καὶ εὐσεβίης τε καὶ ἀγχινόοιο μενοινῆς·
Νῦν ὑπερευκλείδης, ὁ πρὶν ὑπερχθόνιος.

In Iani Rutgersij Varias lectiones.

Βίβλε φίλη, τίνος ἐσσί; τίς ἢ τίνος ἐσσὶ γενέθλης,
Μυριόμορφε, σοφὸν χρῆμα καὶ ἀθάνατον;
Βίβλε, τίς ἡρώων σ' ἐλοχεύσατο, τίς δὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τέκνον τοσσατίων πληθόμενον χαρίτων;
Τῶν γὰρ ἰὴ τριάς ἐστι, καὶ ἐννεὰς ἔπλετο Μουσέων·
Σοὶ δ' ἔνι Μουσάων σμήνεα καὶ χαρίτων.
Τοὺς μὲν ἐγώ, τοὺς δ' αὖθις ἐμοὶ πάλι Φοῖβος Ἀπόλλων,
Δάφνης τῆς ἱερῆς χερσὶν ἐφαψάμενος.

Παρνησὸς γὰρ ὅλους τε καὶ Ὀρχομενοὺς ἐκάλυψε,
Ἡ Μουσέων μήτηρ καὶ Χαρίτων κραδίη.

In Dauidis Hœschelij Auguſtani obitum.

Ζώης μοι, κήποισιν ἐν Ἠλυσίοισι γεγηθώς,
Ζώης δ' ἐν θαλίαις Οἰχέλιε μακάρων·
Μηδ' εἴης κατὰ γαῖαν ἀνώνυμος ἠδ' ἀΐδηλος,
Πᾶσαν ἐπεὶ πινυτῆς πλήσαο καὶ σελίδων·
Ἀρχαίων σελίδων, τὰς σφῶν ἀπελύσαο δεσμῶν,
Σωγρήσας θανάτου μυριάδα γραφέων.
Μήτηρ, δ' Αὐγούστη τοι ἔϊω, σοφίης γλυπτῆρες,
Ἑλλὰς δ', ἡ μήτηρ τῆς σοφίης, θυγάτηρ.
Τὴν γὰρ δὴ πτερόποτμον, ἐς ἠελίου γλυκὺ φέγγος,
Πολλῶν οἱ τεκέων σωζομένων, ἔτεκες,

In Petri Montani Belgicam.

Βελγὶς ἐμὴ θρέπτειρα, θεῶν ἄπο κῦδος ἔχουσα,
Παντοίης ἀρετῆς μῆτερ ἀριστοτόκε,
Τίς σε, φίλη κόσμησε, καὶ ἐς τόδε κάλλος ἔθηκε;
Τίς περὶ πορσαπίλην χεῦε σοι ἀγλαΐην;
b Τὸ, ξένε, Μοντάνοιο περιπσόνοον σοφὸν ἦτορ,
Στῆσε περίβλεπτον τῶς καὶ ἀριπρεπέα, (σας,
Ἔθνεα δ' αἰολόβουλα, πόλεις τ' ἐχαράξατο πά-
Τὰς ἐν ἀναγνῶναι νῦν ἔν ἰδεῖν δυνατόν.
Τίς δέ νιν ἔτρεφε γαῖα, φάος δ' ἐς δῖον ἔνεγκε;
b Γάνδη Βελγιάδων ἡγεμονὶς πόλεων.

Τῶν

Τῶν δέ τις ἀνδρὶ φερίσῳ ἐς ὕστερον ἔσται ἀμοιβή,
Πατρίδα καλλίστην ἀμφιβαλόντι χάριν;
b Κῦδος ἀεὶ κύδιστον· ἵν' ἀθάνατον βίον εὕρῃ
Τῇ νῦν γιγνομένῃ δοὺς βίον ἀθάνατον.

In Lycophronem Clariss. viri Erasmi Schmidt.

a Ἃ πρὶν Ἀλεξάνδρα, Λυκόφρονος ἐξ ἀδύτοιο,
Σφίγγα καὶ ἀρχαίην ἔννεπε μαινομένη,
Θεῖος Ἰσακιάδης μετεφράσατο, ῥήματι ῥῆμα,
Τὴν δὲ χάριν χάριτι πᾶσαν ἀμειψάμενος.
Νῦν δέ μιν αὖ θεόληπτος ἐράσμιος ἔλαβεν ἀνὴρ
Ἐς χέρας, ἐξ ἴσου φέγγος ἐπισσόμενος,
Γερμανίης δᾳδοῦχος, ἑωσφόρος ὥστε τις ἀστὴρ,
Νύκτα κατ' ὀρφναίην, πατρίδος ἐξαναδύς.
Πιερίδες χαίροιτε· τὸ πᾶν σκότος οἴχετ' ἤδη
Τῆς λαβυρινθώδους δυσβάτου εὐεπίης·
Μοῦνοι γὰρ Φοίβοιο φίλην σκιάουσιν ἄκοιτιν
Φοίβου λοξαγόρου μάντιες ἀκρότατοι.

Votum pro vita & morte, libris De mortis contemptu præfixum.

Μήτε βίον στυγέοιμι, κακῶν γενετῆρα πάντων,
Μήτ' αὖ τὸν θάνατον, πᾶσιν ἀπεχθόμενον·
Ἀλλὰ, τὸν ἐκτελέσαιμι, τύχῃ κάρτιστα παλαίσας,
Τὸν δ' αὖ προσβλέψας ἄντα προσερχόμενον.

Ἀμφο-

Ἀμφοτέροις ἀλίγκιος ἐὼν καὶ ὁμοίιος εἴη
Οὕτω μοι ζώειν, καὶ πάλιν αὖ θανέειν.

Iambus, qui in fine horum librorum legitur.

Τοιαῦτα τοίνυν τοῦ φόβου πανσήρια,
Τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἐμπεφυκότος,
Κείσθω παρ' ἡμῶν, τοῖς φιλοῦσιν ἐντυχεῖν.
Κοινὸς γὰρ Ἑρμῆς, τῶν δ' ἀπαλλαγὴ κακῶν.
Χρὴ δ' αὖ προθύμως, χρὴ δὲ γενναίως φέρειν
Ἄφυκτον ὂν τὸ χρῆμα καὶ πεπρωμένον.
Ἁπαξαπλῶς γὰρ εἰς ἅπαξ πορευτέα.
Οὐδ' ἐστὶ τὸ χρύσειον εἰσδεδορκότα,
Ἠλέκτορος φῶς, μὴ πάλιν καταστρέφειν.
Μοίρης ἀναιδοῦς τὰς πανυστάτας ὁδούς·
Οὐδ' εἰ σιδήρῳ τις κατάφρακτος δέμας
Χαλκηκρότοισιν ἐγκαθειρχθείη δόμοις,
Ἀπροσπέλαστος ὤν, καμάχητος φύσιν·
Οὐδ' εἰ θεῶν ναοῖσιν ἐκρύψας ἔχοι,
Βωμοῖσιν ἀμπέδιλον ἐγχρίμψας πόδα.
Τῷ, μὴ φόβοισι μηδὲ δειλίαις λίαν
Ἐξασθενεῖ μοι μηδὲ θηλυνοῦ κέαρ.
Ὡς ἀστενάκτως ἀτρόμως τ' ἔχειν ἀεί,
Ἄρεσα τὸ ζῆν καὶ κακανδρίας ἄνευ
Διατρέχοντας, ὡς γαληναίην ἅλα,

Κέρδος

Κέρδος φέρειν φάσκοιμι· τοῦ δ' ἄλλους λόγους
Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς πρὸς τὸ φρονεῖν.

In Filium Dei Hymnus, instar eius qui apud Heliodorum, libro tertio, in Thetin legitur.

Τὸν θεοῦ ὑμνοῦμεν· παῖ μεγάλοιο θεοῦ·
Ὅν τέκεν ἁγνοτάτων παρθένος ἐκ λαγόνων,
Ἁγνοτάτης μητρὸς παρθένος ἁγνοτέρα,
Αἰθέρος ὑψίστου καὶ χθονὸς εὐρυόδου
Οἰκοδόμον, πατρὸς σύγχρονον ἀενάου.
Σπῆϊ δ' ἐν ἀρχαίῳ θῆκέ σε γεινόμενον,
Ποιμέσιν ἀγραύλοις χάρμα, καὶ οἰονόμοις.
Καὶ σὺ μὲν ὀλλυμένοις πᾶσιν ἐπερχόμενος,
Ἤδη ἀνελπίστους, ἐν ξυροῦ ἱσταμένους,
Ἀνέρι δειλαίῳ πάντη ἐϊσκόμενος,
Ἀΐδος ἐκ μυχάτων ῥύσαο καὶ θανάτου,
Λυσίπονος θνητῶν, καὶ πρόμος ἀθανάτων.
Υἱάσιν ἰλήκοις σοῖσιν ἀειγενέτα.
Τὸν θεοῦ ὑμνοῦμεν· παῖ μεγάλοιο θεοῦ.

Antiqui Poëtæ epigramma, in semiaridum, qui stipem aut nutrimentum ab Adriano Cæsare petebat.

Ἥμισύ μου τέθνηκε, τὸ δ' ἥμισυ λιμὸς ἐλέγχει·
Σῶσόν μου βασιλεῦ μουσικὸν ἡμίτονον.

Regis

Cæsaris responsum.

Ἀμφοτέρους ἀδικεῖς, καὶ Πλουτέα καὶ Φαέθοντα,
Τὸν μὲν ἔτ' εἰσορόων, τοῦ δ' ἀπολειπόμενος.

Politianus Cæsaris disticho respondet.

Οὐδετέρους ἀδικῶ· τὸ γὰρ ἄπνοον οὐκέτι λεύσσει
Ἥλιον, ἔμπνου γ' αὖ Πλουτεῖ κ' οὐδὲ μέλει.

Heinsius Cæsaris disticho respondet.

Οὐδετέρους ἀδικῶ, μήτ' ἥλιον βιοτεύων,
Μήτ' Ἀΐδην, θανάτου πρὸς μέρος ἀντιάσας.

Iambi autoris, qui certamen Philistionis
& Menandri edidit.

Ὁ πᾶσιν ἀρέσας ἐν σοφοῖς ποιήμασιν,
Ὁ τοῦ βίου τὴν πρᾶξιν ἐπιδείξας σοφοῖς
Μένανδρος ὁ σοφὸς, νῦν πάλιν παραινέω,
Χαίρειν προστάξας τοῖς νέοις ἀκούουσιν·
Ὅπως ἕκαστος μου ἀκούων, καὶ μανθάνῃ
Τὴν τοῦ βίου εὐθεῖαν, ἣν ὑμῖν φράσω,
Παρηγορῶν ἕκαστον εἰς τὸ συμφέρον,
Ἔχων ἀγῶνα πρὸς Φιλιστίωνα νῦν,
Τὸν τερπνὸν, καὶ φιλητὸν, καὶ βιωφελῆ,
Ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἐκλελεγμένων πραγμάτων.
Ἀρξόμεθα λοιπὸν τῶν περὶ τῆς τύχης σοφῶς.

Quos

Quos autor ita concepit.

Ὁ πάντας ἀρέσας, πᾶσι διὰ σπουδῆς γεγὼς,
Ὁ παντὸς ὑμῖν εἶδος ἐπιδείξας βίου,
Πράξεισθ' ἁπάσας, ἡ θεατρικὴ χάρις
Πειθώ τ' ἄφυκτος, ἧς ὑπὸ στωμυλμάτων,
Πολλῆς τε σοφίης, καὶ λόγων ἡδυσμένων
Οὐκ ἔστιν ὅστις οὐχὶ τῶν θεωμένων
Μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε, βελτίων θ' ἅμα,
Μένανδρος ὁ σοφὸς, νῦν πάλιν τὸ δεύτερον
Γνώμας ἀρίστας καὶ σοφωτάτας λέγω,
Χαίρειν προστάξας τοῖς φιληκόοις νέων.
Ὅπως μυηθεὶς τούσδ' ἕκαστος τοὺς λόγους,
Ἣν αὐτὸς ὑμῖν αὐτίκ' ἐπιδείξας τύχω,
Ὁδὸν διέλθῃ, καὶ κατορθώσῃ βίον.
Ἔχω δ' ἀγῶνα πρὸς Φιλιστίωνα νῦν,
Τὰ πάντα τερπνὸν χρήσιμόν τε πρὸς τρόπον,
Ἐκ τῶν ποθ' ἡμῖν πανσόφως εἰρημένων.
Ἀλλ' ἀντιτάξων εἰμι τὰς παραινέσεις·
Ἀρχὴ δὲ κείσθω τῶν ὑπὲρ τύχης λόγων.

Inſcripti verſiculi Hippocratis editioni
Foxianæ, ex dono Reineri Bontij.

Εἰν σιάδεω στελίς εἰμι· φίλῳ δὲ φίλος νιν ἔδωκε,
Ἐσσόμενον πίστης μαρτύριον φιλίης,

Βουλά-

Βουλιάδης, ἰητρὸς ἐν ἰητροῖσιν ἄριστος,
Ἐν δὲ φίλοις πάντων φίλτατος ὧν μερόπων.

Ad Isaacum Casaubouum, in nescio quem, natione, vt ferebat ipse, Cretensem, a quo linguæ Græcæ imperitus dicebatur.

Ἀρητὴρ σοφίης, καὶ ἀληθοσύνης ἀγερώχου,
Σκηπτούχων βασιλέων θρέμμα, Κασαυβόνιε,
Ἐστὶ τις ἐν Κρήτεσσι, Διὸς μεγάλοιο πολίτης,
Ψευδέων κληρονόμος πατρόθεν ἐνδαπίων·
Οὗτός σ' Ἑλλαδικῆς ἀδαήμονα (τίς κε πίθοιτο;)
Γλώσσης εἶδε μόνος, καὶ μόνος οἶδε λέγειν.
Θαῦμα μὲν ἐσσομένοισι πολ' ἀνδράσιν· οὐ γὰρ ἔμοιγε
Οὐδὲν θαυμάσιον καὶ παρ' ἔπος δοκέει·
Κρητίζειν, ἐπεὶ οἶδεν ἀληθοσύνης μέγα πῆμα
Κρής, ἑλληνίζειν δ' οἶδε Κασαυβόνιος.

Tertium caput Sancti Iohannis, ex libro, in quo de Nonno, eiusque poësi, agitur.

Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἀνήγαγε θέσκελος ἠώς,
Ἐν Κανᾷ, ἐν Γαλιλαίᾳ, ἔην γάμος· αὐτὰρ ἐκείνῳ
Παρθενικὴ μετέεσκε θεητόκος· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς
Ἰησοῦς κείνοισι συνέστιος, ἠδὲ μαθηταί.
Οἴνου δ' ἐλλείποντος (ἀμύμονι γὰρ γλυκὺ δεῖπνον
Εὐφροσύνῃ κεκέραστο,) θεηγόρος ἔννεπε μήτηρ,

Μήτηρ

Μήτηρ παρθένος εἶπεν, ἑὸν γόνον εἰσορόωσα,
Οἶνος τῇδε λέλοιπε, φίλον τέκος, ἐσθλὸς ἑταῖρος
Δαιτὸς θελξιγάμοιο· πάλιν δ' ἠμείβετο κεῖνος,
Μῆτερ ἐμή, τί ξυνὸν ἐμοὶ πέλεν, ἠδέ τι αὐτῇ;
Οὔπω μοι θείοιο προσήλυθε θαύματος ὥρη.
Μήτηρ δὲ δμώεσσιν ἐκέκλετο, πάντα τελέσσαι
Κεῖνος ἅπερ λέξειε, καὶ οἱ πείθεσθαι ἅπαντας.
Ἓξ δ' ἔσαν ἀμφιφορῆες ἐν ἀλλήλοισιν ὁμοῖοι,
Ἢ δύω ἢ τρία μέτρα κεχανδότες ὕδατος ἁγνοῦ,
Τῷ ποτ' ἀπὸ λύμας λυμαίνετο λαὸς Ἰούδα.
Αὐτίκα δὲ δμώεσσιν ὁμορροφίοισι κελεύει,
Ἀμφορέας πλήσητέ μοι ὕδατος· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
Αὐτοὺς μὲν πλήσαντο, καὶ ὕδατος, ὡς ἐκέλευε,
Πάντας ἐπεστέψαντο· πάλιν δ' αὖ Χριστὸς ἔειπε·
Σπεύσατε νῦν, φίλα τέκνα, καὶ ἀντλήσατε τόδ' ὕδωρ
Αὐτοὶ ὅπερ χεύσασθε, καὶ οἴσετέ μοι τόδ' ἔενδον,
Ἀνέρι δ' οἰνοπληῖ παρέσχετε· τοὶ δ' ἄρ' ἄνακτι
Πάντες μὲν πεπίθοντο, καὶ οἰνόπλῃ τόδ' ἔνεγκαν.
Αὐτὰρ ὅγ' οἰνόπλης ὡς γεύσατο νάματος ἄκρου,
Τὴν πρὶν ἀμειβομένοιο φύσιν καὶ ἀληθέα μορφήν,
(Οὔπω γὰρ πόθεν ἦεν ἐπίστατο, τοὶ δὲ μάλ' αὐτὸ
Ἔγνων οἵ μιν ἔνεγκαν ὑποδρηστῆρες ἀγαυοί) (θῳ·
Νυμφίον ὡς σφε καλέσσας, ἑῷ προσφθέγξατο μύ-
Πᾶς μὲν ἀνὴρ ὑμέναιον ἐνὶ μεγάροισιν ἀείδων,
Πρῶτα μὲν, αἰὲν ἄριστον ἐΰχροον οἶνον ἀφύσσει·

Αὐτὰρ ἐπεὶ μέθυ λαρὸν ἔδυ φρένας ἀνδρὸς ἑκάστου
Δαιτυμόνων, πάλιν ἄλλον ἐλάσσονα τοῦδε παρίσχε.
Ἀλλὰ σὺ μὲν, φίλε, τόνδε, τὸν ἡδύτατον καὶ ἀμείνω,
Εὐφροσύνης γενετῆρα, πανυστάτιόν μοι ἀφύσσεις.
Πρῶτον μὲν τόδε θαῦμα θεοῦ γόνος ἤνυσε φήνε
Ἐν Κανᾷ, ἐν Γαλιλαίᾳ, ἑὴν δ' ἀνεδείξατο δόξαν.
Πίστευσαν δ' ὦ ἄνακτι καὶ ἡγεμόνηι μαθηταί.
Αὐτὸς δ' αὖ μετὰ ταῦτα, καὶ ἡ θεοείκελος αὐτοῦ
Μήτηρ, σὺν δὲ γνωτοί, ἀγακλῆς τοί τε μαθηταί,
Ἄστυ Καπερναοὺμ μετεκίαθον ἀγχιάλοιο.
Παῦρα μὲν ἤματα κεῖθι μετ' ἀλλήλοισιν ἐόντες.
Ἡ γάρ τοι πάνδημος Ἰουδαίων τότε κῶμος,
Πάσχα τόπερ καλέουσιν, ἐπήλυθε· τοῦ χάριν αὐτὸς
Ἰησοῦς Σολύμων ἱερῶν πόλιν εἰσαφίκανε.
Νηῷ δ' ἐν θυόεντι φιλέμπορον εὕρετο λαὸν,
Πωλεῦντων ἕλικάς τε βόας, καὶ πώεα μήλων,
Καὶ σικτὰς πτερὰ καλὰ πελειάδας. εὗρε δὲ πολλοὺς
Κερματιστὰς, πλούτοιο μεμηλότας, ἀνέρας ἄλλους.
Χερσὶν δ' ἀμφοτέρῃσι φραγέλλιον αὐτίκα τεύξας,
Πάντας τοὺς ἐλάασσε θυώδεος ἔκτοθι νηοῦ,
Σὺν δ' ἕλικάς τε βόας καὶ πώεα, σὺν δὲ καὶ αὐτὰς
Ἐξέχεε λαοῖο φιλοπλούτοιο τραπέζας.
Εἶπε δὲ τοῖς πιπρήσκουσι πελειάδας, ἄρατε ταῦτα,
Ταῦτά μοι ἄρατε πάντα, μὴ ἀφραδίῃσιν ἑῇσιν

Οἶκον

Οἰκόν μου γλυστὴρ ὀλυμπίου, οἶκον ἀοικον
Ἐμπορίης τελέεσθε, φιλαργυρίης τε δοχεῖον.
Τοῦτό νυν εἰσορόωντες ἀνεμνήσαντο μαθηταὶ (μεν,
Δέλτοις πού ζαθέαισι πάλαι κεχαραγμένον ἔμ-
Ὅττι τοῦ ζῆλός με κατήσθιεν ἔνδοθεν οἴκου.
Αὐτὰρ Ἰουδαίων κεχολωμένος ἔννεπε λαὸς,
Σήμασιν οὖν ποίοισι καὶ ἔργμασιν. ἄμμιν ἔδειξας,
Ὅττι σὺ κεῖνος ἔηθα, πατὴρ δέ σοι ἄμβροτός ἐστι.
Ὅς δ' ἀπαμειβόμενος πάλιν ἔννεπε, λύσατε νηὸν,
Τόνδε μοι, εἴκε θέλητε, καὶ εἰ φίλον ὔμμιν ἔησι·
Κ' ἀγώ μιν τρισσοῖσιν ἐν ἤμασι δεύτερον αὖθις
Ἐκτελέσω. τοὶ δ' εἶπον ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος·
Ἓξ καὶ τεσσαράκοντα τελλομένοις ἐνιαυτοῖς
Νῦν μόλις ἐξετέλεσσαν ἀγακλυτοὶ υἱοὶ Ἰούδα,
Καὶ σὺ πάλιν τρισσοῖσιν ἐν ἤμασιν αὐτὸν ἐγείρεις;
Αὐτὰρ ὁ κοίρανος εἶπεν ἑὸν δέμας· οἱ δὲ μαθηταὶ
Τοῦτο σαφῶς ἐνόησαν, ὅτε τρίτατον μετὰ φέγγος
Χριστὸς ἀπὸ νεκύων παλινόστιμος ἐς φάος ἦλθε.
Καὶ τότε θεσπεσίαισιν ἐπίστευσαν σελίδεσσι,
Τῷ τε λόγῳ, τὸν ἔειπε θεοῦ μεγαλώνυμος υἱός.
Αὐτοῦ δ' ἱερὸν ἄστυ διερχομένου καθ' ἑαυτὸν
Πολλοὶ ἑὸν πίστευσαν ἐς οὔνομα, πολλὰ μὲν ἄντα
Ὄμμασι δερκιόωντες ὑπέρτερα θαύματος ἔργα·
Αὐτὸς δ' οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐκεῖ πίστευσε μελοινῇ.
Πάντας ἐπεὶ γίνωσκε, καὶ οὐκ ἐπιδεύετο πάμπαν

Μαρτυρίης ἑτέρου, βρότεον νόον ὄφρα δαείη·
Μοῦνος γὰρ σάφα οἶδεν, ὅ, τις φρεσὶν ᾗσι μέμοινε.

Pro Alcinoi à se editi Introductione Platonica.

Ἀλκίνοον βασιλῆα περικλυτὸν ἦδον ἀοιδοὶ
Μαιονίδες, κήπου κοίρανοι ἀθανάτου,
Καρπῷ βεβριθομένου, μήλῳ δ' ἐπὶ γείτονι μήλῳ
Φυομένῳ· νῦν δ' ὅς δ' ὅσπερ Ἀλκίνοος
Σωκρατικὸν ἵνα κῆπον ἐμήσατο τηλεθόωντα,
Αὐτὰρ καὶ μείω καὶ πολυκαρπότερον.

Amatorium somnium.

Εἶδον ἐγὼ τρυφερὸν χθὲς, νήδυμον, οὐ φατὸν ὕπνον,
Τῆς ἀνατελλομένης σύνδρομον ἠριπόλης·
Καὶ γὰρ ἐμοὶ ῥαδινὴ παρεκέκλιτο παῖς ἐρατεινή,
Ἡ πάλαι ἄστοργος καὶ σοβαρευομένη.
Ἤδη δὲ τρυφερῶς ἐπεπαίνετο χρὼς χροῒ κούρης,
Στήθη δ' ἀμφοτέρων ἦν πάνυ θερμότατα.
Ἤδη δὲ χλιαρὴ κατεχεύατο παιδὸς ἀϋτμὴ
Ἤπαλος ἡμετέρου μέχρι, διὰ στομάτων· (ἴσον,
Πνεῦμα δὲ τῶν ὕπνων μαλακώτερον, αὐτὸς ἀμέλ-
Χείλεσιν ἀχράντοις χείλεα πηξάμενος.
Ταῦτα δὲ μηδομένῳ μοι ἐφίπταται ἠπύτα κώνωψ,
Σὺν κούρῃ δ' ἡμῖν ὕπνον ἀπεσκέδασε.

Ἡ Κύ-

Ἡ Κύπρις σ᾽ ὀλέσσεν, ἀνάρσιε, παιδὸς ἐραννῆς
Ἁρπακτῆρα, γάμων ἡμετέρων προδότην.

In Amicam, quæ alterum prætulerat.

Ναὶ ναὶ, τὸ γλυκερὸν, τὸ ποθεινότατον παρὰ πάσας
Κοράσιον, ψυχῆς τὸ πλέον ἡμετέρης,
Τῆς ἀπὸ μειλιχίων τε λόγων καὶ ἀπὸ φρενὸς ἦσαν
Ἐλπίδες ἡμέτεραι καὶ φρένες ἐκκρεμέες,
Ἄλλον ἔχει κατὰ νύκτα φιλαίτερον ἀντ᾽ ἐμοῦ ἄνδρα,
Ὢ πόποι, οἱ δὲ πάλαι φίλτατοι, οἰχόμεθα.
Κύπρι, σὺ δ᾽ ἀλλοπρόσαλλος ἔτι πλέον ἢ πρὸς Ἄρης,
Εἰς ἐμὲ μιμήσω σὺν πόσιν, ὦ Παφίη.
Χαῖρε κακὴ, βροτολοιγὲ, μιαιφόνος, εἰς ἐμὰ δ᾽ αἰεὶ
Στήθεα χαλκείοις τεύχεσι χρησαμένη.

In pulices & culices, a se interfectos, cum ab ijs totam noctem Svvindrechti exagitatus esset.

Ἐνθάδε κωνώπεσσιν ὅλην τὴν νύκτα παλαιῶν
Ψύλλαις τ᾽ ἀγχιμάχοις εὗδέ ποθ᾽ Εἰνσιάδης·
Αὐτὰρ ἀνιστάμενος στυγερῆς ἐξ ὄρθριος εὐνῆς,
Πολλοὺς εὗρεν ἑῇ χειρὶ κατακταμένους.
Περσεφόνη, σὺ δὲ δέξαι ἀνάρσια φῦλα καμόντων,
Νυκτιλάλους, ὕπνων ἡμετέρων φθορέας.

In effigiem suam, à nobili pictore delineatam.

Εἰνσιάδου τὸ πρόσωπον· ὃ δὲ γράψας νιν, ἄριστος
Τῶν γραφέων, ὅσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ἄμφω δ' ἀλλήλοιν ἐρισάσθην· ὃς μὲν ἀείδειν
Τὸν γράψανθ'· ὃς δ' αὖ γράψαι ἀοιδοπόλον.

Quomodo vinum sit bibendum inter amicos.

Ὤφελε μηδ' ἐγχύου ποτ' ἐνὶ μερόπεσσι Λυαῖε,
Μηδέ σ' ἔτικτεν ὅλως ἐκ Διὸς ἡ Σεμέλη·
Δίην γὰρ δύσχερος ἔφυς χαλεπός τε πελάσσαι·
Οὐ φαυκλὸν πάντῃ χρῆμα, καὶ οὐ παρελόν.
Ὃς γάρ σε συγχέῃσιν, ἐνὶ φρεσὶν ἧσιν ἀέξει
Νηφάλεον πένθος, τὸ στόμα δ' οἱ δέδεται·
Οὐδ' ὅγε συσσίτοισιν ἔπος φίλον ἐκ ταμιείοι
Δύσμορος, οὐδ' ἑτάροις ἀνδράσιν ἐν θαλίῃ.
Ὃς δέ σ' ἄγαν φιλέῃσιν, ἀνύμφευτόν τε πίῃσιν,
Ἀμφότερον καὶ νοῦν καὶ πόδας ἀστατέει,
Πολλάκι μὲν βάζων τό περ ἦν ἄρρητον ἄμεινον,
Οἷά τις ἐν πεδίῳ πῶλος ἀφηνιάσας.
Ὃς δὲ μόνος σοφός ἐστιν, ὃς ἂν πίνῃσι, γαμίσκων
Τὸν Βρόμιον Νύμφαις, τὴν Χάριν Ἁρποκράτει.

Idem

Idem Latine conuersum, ex tempore.

Dij facerent natus nunquam esses, Bacche, nec esset
Te propter Semele de Ioue facta parens.
Vsu difficilis quippe es, tangique recusas;
Vitatu pariter pessimus atque aditu.
Nam qui te vitarit, ei sub pectore fixa est
Sobrietas tristis, linguaque vincta manet:
Nec gratum in mensa conuiuis promere dictum,
Aut inter socios fundere verba solet.
At qui multus amat, nec Nymphis iungere curat,
Non pede, non animo constitit ille suo:
Sæpius effundens, quod dictum postmodo nollet,
Vt loro in campis se sine iactat equus.
At sapiens bibet, vt thalamo coniungat eodem,
Et Bromium Nymphis, & Charin Harpocrati.

In Dominici Baudij De inducijs
Belgicis libros tres.

Ἄρεα θυμολέοντα, μέγαν μήστωρα φόβοιο,
Μοίρης ἀνδρομέης τέκτονα θαρραλέον,
Αἵματί τε λύθρῳ κεχαρηότα, τειχεσιπλήτην,
Ἀνηϊστῆρα κακὸν Βελγίδος εὐρυχόρου,
Πολλοὶ ἐφημίξαντο. Βαταυῶν ἐν δαϊ λυγρῇ
Ἦτορ ἀπάρθεντον καὶ νόον ἐκθέμενοι,
Ὅσσά τ' ἐλευθερίης ὕπερ εὐνομίης τ' ἐμόγησαν,
Προσδοκίῃ δόξης οὔποτε παυσομένης,
Αὐτὰρ ὁ Βαυδιάδης θεοείκελος, αἰθέρι κύρων
Πολλῇ τῇ σοφίῃ καὶ πιθανολογίῃ,

Εἰρήνην λάχε μοῦνος, ἑαῖς βίβλοισι γεραίρειν,
Μητέρα Μουσάων, ἀρχὸς ἀοιδοπόλων.
Φοῖβε, σὺ δ᾽ ἦν ἐνὶ φωτὶ δυοῖν ἀντάξια δῆεις,
Μοῦσαν Μαιονίδεω, καὶ λόγον Ἡροδότου.
Τοῖς πρότερον γὰρ ἕκαστα πρὸς ἱερέεσσι μέμηλε,
Τοῖσι μὲν εὖ μέλπειν, τοῖσι δ᾽ ἐῢ ἱστορέειν·
Μοῦνος ὅδ᾽ Ἀστεροπαῖος· ἐπεὶ περιδέξιός ἐστι,
Πρὶν ποτε τῇ μολπῇ, νῦν δ᾽ αὐτὰρ εὐεπίῃ.

In eosdem.

Εἰρήνη φιλόμουσε, τεῷ παρὰ πίονι βωμῷ,
Τήνδ᾽ ἀνέθηκε φέρων Βαυδιάδης σελίδα,
Εὐεπίης πηγὴ καλλίρροος, ἐννεάκρουνος,
Νόστον περπναλάτην σὸν δ᾽ ἀγεγραψάμενος,
Ὥς ποτε, δηρὸν ἄπυστος ἐπὶ τραφερῆς τε καὶ
ὑγρῆς,
Δεύτερον αὖ πάτρην ἤλυθες ἡμετέρην·
Ἀλλὰ λιπὼν ἑτέροισι, τὰ μηδ᾽ ὤφελλε γένοντο,
Οἰμωγὰς κταμένων, καὶ φόνον ἀργαλέον,
Εἰκόντων κατ᾽ Ἄρηα· παλιώξεις τε βαρείας
Τῶν πρὶν κτεινομένων δηΐῳ ἐν πολέμῳ,
Σοὶ γὰρ μούνη, ἄνασσα, πόθοι φιλίη τε μέμηλε,
Καὶ σοφίη πάσῃ, καὶ κλυτὸς εὐεπίη,
Δῶρά τε Μουσάων ἐρικυδέα· πὰρ δὲ σοὶ αἰεὶ
Θελξίνοοι μολπαί, πὰρ δὲ χοροστασίαι,

Κρη-

Κρητῆρ τ' εὐζώρου κεκερασμένος ἠδέος οἴνου,
Ἄνθεος εὖ ὄζων, εὐφροσύνης θεράπων.
Ἄλλοι στικτὸν Ἄρηος ἀάατου κατὰ δῆριν
Τεύχεσι κοσμείτων αἵματι δευομένοις,
Τοῖς κόρυς ἀμφὶς ἄρηρε, καὶ ἀσερέπλυζα κυδοι-
μὸν
Ἐπλαβόεος ἴτυς, τεῖχος Ἐνυαλίου.
Μοῦνοι δ' Εἰρήνης γλυκεραὶ σύριγγες ἔασι
Μουσοπόλοι, Πειθοῦς τέκνα φυγοπτολέμου.

In Socratem Platonis, & Alcinoi Introdu-
ctionem in Platonem, a se editam,
Parodia Homerica.

Ἔστι γέρων Πρωτεύς τις, Ἀπόλλωνος μὲν ὑποδμώς,
Νημερτὴς δὲ, σοφός τε, καὶ ἀκριβέως καταλέξας,
Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.
Πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται, εἴκε δυνήται,
Κρυπταδίοις ὀάροισι, καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
Πολλὰ παρὲξ γάρ φησι περικλιδὸν, ἄλλοθεν
ἄλλα, (φθείς-
Λοξὰ μάλ', ἀχλυόεντα, μελαίνη φρικὶ καλυ-
Οὐδ' εἴ κεν δέκα μοι φωναὶ, δέκα δὲ στόματ' εἴη,
Πάντα τι ἐξερέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
Ἔστι δέ τίς τοι, ξεῖνε, καὶ Ἀλκίνοος θεοειδής,
Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, περὶ τοῖο πιφαύ-
σκων.

Τόνδε μάλ' ἀστεμφέως ἔχεμεν φρεσὶ, μή σε λάθησι.
Κεῖνος γὰρ μόνος οἶδε νόον θείοιο γέροντος.

In Medicæan Erryci Puteani Hiſtoriam.

Τὴν κρατερὸν Μεδικαῖον, ἀρήιον αἷμα Λατίνων,
Ἔγχεϊ καὶ θυμῷ πάντα δαμασσάμενον,
Ἀνδρῶν μητρυιὰ μεγάλων ἐδάμασσε βαρεῖα
Νὺξ ἅμα, καὶ λήθης κῦμα παλιρρόθιον.
Ἐρρύκιος δ' ἐμὸν εὖχος, ἀρήιον αἷμα Συγάμβρων,
Ρύσατό νιν, Μουσέων ἐκ κλέος ἀμφιέσας·
Ὅμβρον δ' εὐεπίης χρυσοῦν κατεχεύατο κείνου,
Ὥς ποτε τοῦ παιδὸς Ζεὺς μέγας Ἀκρισίου·
Παυροεπής, γοργοῖς δὲ σοφὸν νόον ἀμφικαλύπτων
Ῥήμασι, μοιρέων φάρμακον, ἠδ' Ἀΐδου.
Νῦν δ' Ἄρης ζωὴν μὲν ἑὴν Μούσῃσιν ὀφείλει,
Ἐρρυκίῳ Βελγίς, Βελγίδι δ' Αὐσονίη.

In libellum Orationum Themiſtij, quas Petrus Pantinus Latine reddidit, ipſe vero in lucem dedit.

Ἔστι καὶ ἐν νεκύεσσι διάφασις, ἔστι θανόντων,
Ταῦτ' Ἀΐδῃ καὶ σοὶ Περσεφόνασσα λέγω,
Παντῖνος σοφὸς εἶπε καὶ ἔπλασεν· εἶπε δὲ τήνδε,
Τὴν τέκε πρὶν θνήσκειν, ἐς φάος ἐρχομένην.

In hederam, a qua, aliquamdiu intolerabili pedis dolore ex clauo afflictus, remedium sibi petierat.

Τὸν πόδα μου πρῴην τετυλωμένος, ἐς σὲ πέφευγα
Κισσὲ φίλος, φύλλον δ' ἐκ σεῦ ἀμερσάμενος,
Ἐνδυκέως ἐπέθηκα, καὶ ἀρτίπος αὐτίκα βαίνω,
Πρὶν πολλαῖς ὀδύναις δηθὰ βαρυνόμενος.
Κισσὲ, Διωνύσοιο φίλον θάλος, οὔποτε σεῖο
Λήσομαι ἀχνύμενος, οὐδ' ἀναπαυόμενος.
Κρατὶ δὲ θυμῆρες ψυχρὸν στέφος ἐκ σέο τεύξω,
Παιὰν φίλ' ὀδύνης, λάτρι δ' εὐφροσύνης·
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς μοι ὀνήσιμος ὄφρα γένοιο,
Τὸν πόδα μὲν σώζων, κρᾶτα δ' ἐπισκιόων.

In eandem, Doricum.

Τὸν πόδα τὸ λαιὸν τετυλωμένος ἄθλια κείμαν,
Οὐδ' ἦς τᾶς ὀδύνας πάρφασις οὐδεμία, (λον,
Οὐδ' ἕρπεν δυνάμαν· κισσῶ δ' ἐπέθακα πέτα-
Καὶ ταχὺ ῥαστώνας τῶ πόνω ᾐσθανόμαν.
Τῷ νυῦ τὶν, φίλε κισσὲ, διανεκέως χάριν ἕξω,
Τᾶσδε βοαθείας ἀντιχαριζόμενος.
Αἰεὶ τὺ στέφανον ποιήσομες ἐν βάθει οἴνῳ,
Κωθώνων ἀνέμῳ κρᾶτα πυκαζόμενοι·
Ὄφρα μοι ἀπόδωρε, βιοσσόε, κισσὲ φίλοινε,
Ἀρχὰ γαθοσύνας ἦσθα καὶ ἀρτεμίας.

In

In Epitomen Physicorum Aristotelis Gilberti Iacchæi, Doricum.

Τέκνον Ἀρίστωνος, μεγάλω σαμάντορα κόσμω,
Εἶπε θεὸν, κάρυξ μῶνος ἐπωρανίων, (νος,
Πτανὸν ἐπεὶ Διὸς ἅρμα κατ' ὠρανὸν εἴσιδε μω-
Τῆνον δὲ πλανῷ δίφρῳ ἐποιχόμενον
Ὤλυμπον πυρόεντα, θεῶν δὲ καθ' ἕνδεκα μοίρας
Ἄφθαρτον στρατιὰν παντᾷ ἐφεσπομένων.
Αὐτὰρ Ἀριστοτέλης κόσμον λάχε, τοῖο προφά-
Τᾶς σοφίας κάρυξ μῶνος ὑπωρανίω. (τας,
Διχθὰ δὲ ταῦτα δέδασται· ἀπείρετα φῦλα δ' ἑταίρ
Τῶν παραφρασάντων καὶ μεταφρασαμένων,
Ἐσμὸς μυριόφωνος, ἀθέσφατος· οὓς πεπάτακε
Θεῖος Ἰακχαῖος, γέδε δὲ τᾶς σοφίας.
Νῦν δ' ὀλιγογράμμων πολυιδρείᾳ τε πεποιθὼς,
Σαμῆον χαρίεν θῆκε τόδ' ἀμφοτέρων. (σας,
Τῶν παραφρασάντων ἐπεὶ ἐκθεμένων τ' ἀμελά-
Πόλλ' ἀφελὼν, πλήω γράψατο τῶν ἑτέρων.

In obitum Bonauenturæ Vulcanij.

Ἥφαιστον κλυτότεχνον ἀμύμονα, τῶδ' ἐνὶ κόλπῳ
Βρυγιέων ὀλίγος γῆ Βατάβων κατέχει.
Ὅς ποτε πορθμεύσας, ἐς Ἰβηρίδα, μοῦσαν Ἀ-
χαιῶν,
Ἤλυθεν αὖ ταύταν τὰν φιλομουσοτέραν.
Ἡφαίστῳ.

Ἡφαίστῳ δ' ἐθανόντι συνώλετο Κύπρις ἄκοιτις,
Βρουγιέων εὐχὸς, καὶ χάρις Ἑλλαδική.

Iano Rutgersio in Sueciam abeunti
votum ad Halcyonas.

Ἀλκυόνες πόντοιο γαληνιόωντος ἄνασσαι,
Μοῦναι ἀκυμάντου μητέρες εὐπλοΐης,
Νῦν ἅλα μοι στορέσητε, καὶ ἵλεω ἄμμι γένοισθε,
Παισὶν Ἀθηναίης πῆδες ἁλὸς ῥοθίης.
Εἰ δέ μοι οὗτος ἀνὴρ γλυκερὸν σόος ὅρμον ἵκοιτο,
Ἄκρον ἐπηρείης, καὶ φιλίης κορυφή,
Ὑμμὶν ἐγὼ πάλιν αὖθι λεχώϊον ὕμνον ἀείσω,
Ὠδῖσι μογεραῖς ἀμφιπερισχομέναις. (φω,
Ὄφρα, φίλαι, γνώωμεν ἀμοιβαίην χάριν ἄμ-
Ὄρνιθες Μουσέων ὄρνισι Νηρεΐδων.

In Germaniam Philippi Cluuerij.

Κελτοὶ Γερμανέες, τίς ἐπὶ σκότος ἔχραεν ὕμιν,
Τίς δ' ἐπὶ ληθοσύνην ἤγαγε τοσαλίην;
Ἦ ῥα μάτην πάλαι ἦτε πολυαστερέες, πολύφυλοι,
Δόξης τ' ἀντιθέῳ σύνδρομοι ἠελίου.
Κελτὲ φίλος, πῇ σὸν κῦδος πλύ; πῇ πολύολβα
Ἔθνεα; πῇ πύργων ἠλίβατοι στεφάναι;
Πῇ δὲ θεῶν θεραπεῖαι, ἰδ' ἤθεα ποικιλόβουλα;
Πῇ δ' αὐτὰρ ἡρώων τέχναι ἐγερσιμόθων;

Ταῖς

Ταῖς πάλαι ἠστράπτεσκες Ἐνυάλιον κατὰ γαῖαν,
Γῆς πάσης περιφέρων ἐν σακέων πατάγῳ.
Ναὶ μὰ τό, ᾤχετο πάντα· κακορραφέων ἐπεὶ Αἰὼν
Ἔμπεσε πάντολμος, χιλιάδες τ᾽ ἐτέων.
Οὔνομα καὶ μικροῦ πρὸν ὤλετο, καὶ τόδε λίην
Ἀμφιέλιστον ἐόν, κεῖται ἀγὼν γραφίδος.
Μοῦσαι Κελτιάδες, τίνι δὴ κλέος ὤρορε τοῦτο;
Τίς δ᾽ ἀπὸ τήνδ᾽ ἡμῖν ληθεδόνα σκεδάσαι;
Κλουβερίῳ τόδε κῦδος ἀέξετο, ὃν τέκε Κελτὶς
Μουσοτόκος μήτηρ ἱερὰ μουσοτόκον. (χος
Νῦν δ᾽ ἄρα Λουγδούνου περικιδνάμενος μέγα τεῖ-
Ῥίψε, ταλαντεύσας πρὶν ποτε καὶ δικάσας
Κελτῶν ἀγλαὰ τέκνα, τέκος, φίλε, καὶ τόδε δέδεξο,
Ἀτρέστως, ἀφόβως, πρὸς σὲ πορευόμενον.

In Pet. Bertij Tabulas Orbis vniuersi.

Ὁ πρὶν ὅλον κατὰ κόσμον ἀοίδιμος, ὁ πρὶν ἀγαστός,
Ὁ πρὶν ἀναπτύξας θεῖον Ἀριστοτέλη,
Νῦν Χρόνε σοί, βιοδῶρε, βιοφθόρε, κύδεος οὖρε,
Κόσμον ὅλον γράψας ἄνθετο Βερτιάδης.
Ὄφρ᾽ αὐτοῦ, κόσμοιο πάλιν διὰ παντὸς ἵκοιτο
Ἡ πολυθρύλλητος κοσμογράφος σοφίη.
Ἀλλὰ σὺ λάζεο κόσμον, ὃν ἄνθετο σοί, Χρόνε δαῖ-
Καὶ κλέος οἱ ποίει κόσμῳ ὁμοχρονέειν. (μον,

In

In Vbbonis Emmij Rerum Frisicarum Historiam.

Ἡ χάρις Ἡροδότοιο μελισταγὲς ἠπερόπευμα
Ἰάδος ἀρχαίης ἐστὶ καὶ εὐεπίης.
Ἐννέα γοῦν Μούσας ἐπιγραψαμένη σελὶς αὐτοῦ,
Αὐτὴ τῶν Μουσέων ἐστί μοι ἡ δεκάτη.
Αὐτὰρ Θουκυδίδαο βαρὺ στόμα, τοὺς μὲν ἀγῶνας
Βίβλους εἶπε μόνον τοῖς τότε γινομένοις·
Αὐτὸς δ' ἐσσομένοισί ποτ' ἀνδράσιν ἐκτολυπεῦσαι
Στεῦται κτῆμα σοφόν, πάντοτε δ' ἐσσόμενον·
Ἐμμιάδα δὲ λόγοισιν ἐπέπταρεν ἡ χάρις ἀμφοῖν,
Καὶ πλέον ἢ κείνοις ἡ χάρις ἀμφοτέροις.
Κτῆμα γὰρ ἄμμιν ἔδωκε καὶ ἐσσομένοισιν ἀγῶνα,
Τοῦτο μὲν εὐεπίης, τοῦτο δ' ἐτητυμίης.

In Paraphrasten antiquissimum Ethicorum Aristotelis, a se inuentum, editum, conuersum, & in publica bibliotheca iterum repositum.

Τήνδε σοί, ἀργυρότοξε, καὶ ἡ πολιοῦχος Ἀθήνη,
Λουγδούνου ζαθέης τείχεα ῥυομένη,
Εἰνζιάδης ἀνὰ βίβλον ἐθήκατο σῷ ποτὶ βωμῷ·
Εὗρε δέ νιν πολλαῖς ἐν περιπλομένην;
Εὖνιν πατρὸς ἑοῦ καὶ ἀνώνυμον, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Εὖ παραφράζουσαν θεῖον Ἀριστοτέλη.
Οὕτω καὶ Διὶ βωμὸν ἀνώνυμον εἵσατο Κέκροψ,
Ζεὺς δὲ πατὴρ ταύτῃ χαῖρε λιπωνυμίῃ.

In Iohannis Heurnij, ad librum Hippocratis De natura hominis, commentarium posthumum.

Ποῦ σοφὸς Εὐρνιάδης; ποῦ φάρμακα μυρία κείνου
Τῶν τ' ἐπιχειρομένων, τῶν τ' ἐπιπασσομένων;
Ἐν Διός, ἐν μακάρων· τὰ δέ τοι νῦν πάντα βέβηκεν,
Ὡς κόνις, ὡς Βορέου λαίλαπες, ἢ Ζεφύρου;
Ὡς πάρος Ἱπποκράτης Ἀχερουσιάδος στόμα λίμνης
Δύσατο, τῆς ἰδίης δύνις ἀκεστορίης.
Ἀλλὰ πόθεν νῦν ταῦτα τὰ τεύχεα; παῖς ἔτι κείνου
Λείπεται, οὗ πατέρος κληρονόμος σοφίης.
Κεῖνος τεύχεσι πατρὸς ἀμύμονος ἀντιθέοιο
Ἡμετέρου λοιμὸν κρατὸς ἀποστρέφεται·
Καὶ τόδε νῦν βροτέης φύσιος περίπυστον ἔσοπτρον
Πατρὸς ἀποιχομένου παρτιθεῖ ἐκ σελίδων.
Ὡς πάρος Ἡρακλέος Ποιάντιος ὅπλα κομίζων
Περσόμενος Τροίην ἤλυθεν Ἰλιάδα.

In eiusdem scripta posthuma retrogradum.

Εὐρνιάδης πάλαι ἐν χθονίοις ὢν, ἀγλαὸν εὖχος
Ἔλαχεν ἡ σοφίη, καὶ πάλι βιβλοτοκεῖ.

In

In Apopthegmata à Gerardo Tuningio aliquot linguis collecta.

Οὐκ ἄγαμαι πολύμυθον ἀμετροεπῆ τ' ἀγορητὴν,
Οὐκ ἄγαμαι πόντου κύμασιν εἰδόμενον,
Μουσοπόλον, περίφοιτον, ἀλώμενον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τὴν δ' ἀθυρόγλωσσον τίς δέχεται σοφίην;
Ἀλλὰ, φίλος, τόδε ναιχὶ καλὸν καλὸν, ἤν τις ἀνάκτων
Μήτε περίγλωσσος μήτ' ἀφαμαρτοεπής·
Ὡς Λακεδαιμονίων ἐκ στήθεος ὁ βραχὺς ἔρρει
Μῦθος, ἀτὰρ πυκνῇ μιγνύμενος χάριτι.
Ταῦτα δ' ἀναγνώσας τις, ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀγάσσαι,
Ἄνδρα πολύγλωσσον, καὶ φιλοπαυροεπῆ.

In Bibliothecam publicam.

Ψυχέων παμβασιλείαν ὁρᾷς σοφὰ μνημοσυνῶν,
Γαίης Αὐσονίης, ξεῖνε, καὶ Ἑλλαδικῆς,
Ἡσυχίης πρυτανεῖον, ἕδος νόου, ὅρμον Ἀθήνης,
Ἱρὸν γηθοσύνης, ναὸν ἀληθείης·
Θνητοὶ ἀεὶ ζώοντες, ἀεὶ λαλέουσι σιωπῇ
Ἀνδρῶν οἰχομένων ἐνθάδε ναιέται.
Οὔπω τοίην Κροῖσος ἄναξ βασιλείαν ἔναιεν,
Αὐτὰρ ὁ Φαιναρέτης παῖς καὶ Ἀριστονίδης,

In nouem Lyricos, Doricum, e persona Pindarii.

Ἄλλοι μὰν παίσδοντι καὶ ἁδέα πολλὰ χέοντι
Φόρμιγγος λιγυρᾶς ἄνδρες ἐφαψάμενοι.
Στασιχόρῳ καλὸν ἄνθος ἐπιπρέπει· Ἀρχιλόχῳ δὲ
Πικρᾷ ῥέει στυγερᾶν μέτρα κακαγορεᾶν.
Ἀλκμὰν δὴ γλυκύς ἐντι καὶ Ἴβυκος, ἁ δὲ γοώδης
Αἴλινον οἰμώσδει μοῖσα Σιμωνίδεω.
Τὸ σθένος Ἀλκαίοιο πολὺ προβέβακεν ἁπάντων,
Βακχυλίδα πειθὼ στάθεσιν ἐμπέφυε.
Αὐτὰρ Ἀνακρείοντι νέον μέλι Μοῖσα κέρασσε,
Τὰν δεκάταν Σαπφώ φαμ' Ἑλικωνιάδα.
Ταῦτα μέλει τήνοισιν. ἐμοὶ δ' ἄρα καὶ Διὶ μώνῳ
Τὰν βροντὰν πάντες λείπετε καὶ στεροπάν.

In Lacedomonios qui recenter Hagam aduenerant.

Ὦ Λακεδαιμόνιοι, κρατερὸν καὶ ἀρήϊον αἷμα,
Παῖδες ἀμωμάτω χαίρετε μοι γενεᾶς,
Ὑμέας εἰσορόων μέγα τέρπομαι, ὡς ἔπι λεύσσων
Ὀθρυάδαο βίαν, ἠδὲ Λεωνίδεω.
Κείνω γὰρ μέγα θαῦμα καὶ ἀντιβίοισι γενέσθην,
Τλήσαντε στυγερῶν λαίλαπα δυσμενέων,
Ψυχὰν παρθεμένω γλυκερὰν, βελέων δ' ἐνὶ χάρμᾳ
Ἁδομένω παντοίοις ὥς τε τις εἰλαπίνᾳ

Ὑμ-

Ὕμμιν δὲ Ζεὺς δοίη ἔχειν κοτύλαν τε καὶ ἄρτον,
Λιμῷ καὶ πενίῃ πολλὰ μαχεσσαμένοις.

In Gerardi Mercatoris Atlantem, labore Petri Montani, diligentia & sumptu Iodoci Hondij, editum.

Ὀυρανὸν ἀστερόεντα γέρων κυρτούμενος Ἄτλας,
Ἑλλάδος ἐκ φόρτον μυθοτόκοιο λαχὼν,
Πολλὰ καμὼν ὤμοισι σιδηρείοισιν, ἄειρε,
Ἐις δὲ ἐτέων πολλὰς ἤσκεν ὀλυμπιάδας,
Πολλὰ Διὸς κρυερῇσι παλυνόμενος νιφάδεσσι,
Πολλὰ δ' ὕπερθε καμὼν λαίλαπι μαινομένῃ,
Οἶα δὲ ἐνὶ νεφέεσσι πατὴρ προέηκε βέλεμνα,
Κυδιόων βροντῇ, κυδιόων στεροπῇ.
Αὐτάρ οἱ ἴς πεπέδητο, πόνῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυντο,
Ὕδατι τε πολλῷ γήραϊ τειρομένῳ.
Πληϊάδες δὲ ὀλόλυξαν ἑὸν πατέρ' εἰσορόωσαι,
Κρυψάμεναι πυκνῶν ὄμμαθ' ὑπὸ νεφέων.
Οὐκέτι δ' ἄχθος ἄωρτο πελώριον, οὐκέτι δ' αἰθὴρ
Ὡς πάρος ἀρχαίης κίοσιν ἐμβέβαε.
Γήραρδος δ' ὑπέδυ πάλιν οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ἡμεδαπὸς, τεκέων παῖς ἀπὸ Φλανδριακῶν.
Πρῶτα δέ τοι ζείδωρον ὑποστηρίξατο γαῖαν,
Πάντα δὲ μέτρησεν νάματα καὶ ποταμούς.
Μοντάνου δέ οἱ ἔπηλθε καὶ Ὀνδιάδαο μενοινὴ,
Οὗτος χαλκογράφων κῦδος, ὁ δ' ἰδμοσύνης.

Χαίρετε γαίης τέκνα, νέος πάλιν ἀντὶ γέροντος
Φλανδελακῶν Ἄτλας ἦλθεν ἀπὸ πτόλεων.

Idem Latine.

Pleïadum genitor, cui stellis æthera fixum
Et mentita polum Græcia ferre dedit,
Curuus erat, magnosque humeris librauerat axes,
Et steterat multas fessus Olympiadas,
Tot niuibus, sæuo toties percussus ab imbri,
Et toties pennis, Core vel Eure, tuis,
Tot grauibus telis, quot Iupiter æthere torquet,
Seu tonitru ludit, fulmine siue suo.
Dum senio tandem, dum multis debilis annis,
Et nimio victus membra labore fuit.
Pleïades mœstum quoties gemuere parentem,
Et sua texerunt nubibus ora suis!
Nil erat: ibat onus, pronoque ardebat olympo
Cedere cardinibus ætheris aula suis.
Gerardus subijt cœli stellantia tecta,
Ille meus, ciuis, Flandria nostra, tuus.
Ac primum validam suspendit pondere terram,
Et radio cunctas cedere iussit aquas.
Montani pariter, pariter mens subuenit Hondi:
Hic scalpro, calamo doctior ille suo.
Gaude, maxima terra: nouus tibi Flandricus Atlas,
Quod nequijt senior ferre, subiuit onus.

In Dominici Baudij Poemata.

Τὸν Φοίβῳ φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Χαρίτεσσιν ἀπεχθῆ
Βαυδιάδην, ἀφελοῦς τέκνον ἐλευθερίης,
Τὸν Νυμφέων ἐλατῆρι νόμους γράψαντα Λυαίῳ,
Ἧ θέμις ἡδείης ἐστὶ χαλιφροσύνης,

Χάρτης

Χάρτης ἐσσομένοις ὅδε δείξεται, οἷος ἔεσκε·
Φίλος ἀνὴρ ἀρετῆς, ἐχθρὸς ἀτασθαλίης·
Ἐσθλοῖς γὰρ κλέος ἐσθλὸν ἐμήσατο, τοῖσι δὲ μῶ-
Ὧν κακομηχανίη στήθεσιν ἐμπέφυε. (μον
Παῖδα δέ οἱ γλυκύπικρον ἐγείνατο πρῶτος Ἰαμ-
Αὐτοπάτωρ, ἰδίης, ὡς Διὸς ἐκ κεφαλῆς, (βον,
Οἷος ἐνὶ προτέροισιν ἀναψάμενος βρόχον ἐχ-
θροῖς
Ἀρχίλοχος, τρισσῶν πῆμα Λυκαμβιάδων.
Ἀλλά, φίλος Διόνυσε, παρίστασο σεῖο ποιητῇ
Ἔμπεδα, μὴ φθονερῶν ἀντιάσῃ στομάτων·
Κάλλος δ' ἶσον ἔχουσι λόγοις τέλος ἶσον ἐπείη·
Τάσδ' ἵν' ἀπάγχηται πᾶς συγέων χάριτας.

In Itinerarium Ioannis Isaaci Pontani, ab eodem carmine epico descriptum.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα
πολλὰ
Πλάγχθη, Ὁμηρεῖαι φασί που δ' ἐπίαι,
Αἰναρέτην κλήζουσαι Ὀδυσσέα, καὶ πόνον ἀνδρὸς
Ἄστεα καὶ πολλὴν χώραν ἐφικομένου,
Νήσους τ' εἰναλίας, τάς τ' ἔστεφ' ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ὑγρά τε λιμνάων βένθεα καὶ λιμένων.
Ἀντοδυσσεὺς Ποντᾶνος ἐὺς πέλε, πολλὰ θαλάσσης
Κύματα, καὶ πολλὴν χώραν ἐφικόμενος.

Μαιονίδην πάλιν ἄλλον Ὀδυσσεῖ δίζετε Μοῦσαι,
Μαιονίδην ἄλλον δίζετε Μαιονίδες. (ἄλλων
Ἀλλὰ τί μοι τάδε θυμός; ἐπεὶ πολὺ φέρτερος
Αὐτὸς ἑῆς κῆρυξ ἔσσετ' ἱστορίης. (τήρ
Ὦ μεγάλων πρηκτήρ τ' ἔργων, ἐπέων δέ τε ῥη-
Ὦ Λαερτιάδη σὺ δ' ἅμα Μαιονίδη.

In Paulum Leopardum, in vita quidem ludi præfectum: post obitum autem, præstantissimis scriptis nobilitatum.

Ἐλλογίμων σοφὸν ὄμμα, καὶ ἱστορίης περίπυστον
Ἀστέρα, Λεύπαρδον γῆ κατέχει φθίμενον,
Πολλὰ κατηχήσαντα νέων φιλοπευθέα λαόν,
Πολλὰ δ' εἰς ἤθη χρηστὰ καὶ εὐμαθίην.
Νῦν δὲ σοφαῖς βίβλοισιν ἀγήραον ἔλλαχε μοῖραν
Ἐν Ἀΐδεω, κῦδος κρείττονος ἢ θανέειν.
Χαῖρέ μοι, ὦ θνητοῖσι βοηθόε, πάντα διδάξας
Παῖδας ἐνὶ ζωοῖς, ἄνδρας ἐνὶ φθιμένοις.

Pro Monobiblo.

Ταῦτά σοι, ὦ Κυθέρεια, νέων τροφὲ, μῆτερ ἐρώτων
Ἀντιθεῖ ἐκ πάσης Εἰνσιάδης κραδίης.
Ἀλλὰ μὲν ἵλαθι κείνῳ, ἵν' ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν,
Καὶ μετὰ ταῦτ' ᾄδῃ πολλῷ ἔτι γλύκιον.

Εἰ

Εἰ δέ σοι οὐ πέλεται καταθύμια, καὶ τόδε λέξον·
Ἀντὶ γὰρ Ἥφαιστον σοῦ τεὸν ἐκκαλέσω.

In librum De Mundo, Aristoteli vulgo asscriptum, cum eum interpretaretur.

Ἄτλαντι μεγάλῳ κρατεροὺς βεβαρημένῳ ὤμους
Ἀμπαύειν καμάτων εἴπατε Πιερίδες.
Κόσμος ὅτι, τροχόεντι σὺν οὐρανῷ ἀμφὶς ἐόντι,
Ἄστρα τε πάντα μιῇ χειρὶ περιστρέφεται.

In Cupidinem, qui Bruxellæ è fonte aquam iaculatur.

Κυπρογενοῦς ὁ πάρηρος, ὁ τοὺς φλογόεντας ὀϊστοὺς
Ὑιδοὺς πανδαμάτωρ χερσὶ τιτυσκόμενος,
Ὃν Διὸς ἐν μακάρεσσι μέγας νόος αἰὲν ἐθάμβει,
Καίπερ ἐρίγδουπος ὢν νεφεληγερέτης,
Χαίρετε χαίρετ᾽ ἐρῶντες, ἐὴν δὲ σβέσατ᾽ ἀνίην·
Ἀντὶ γὰρ ἀσβέστου νῦν πυρὸς ὑδροχοεῖ.

In Glossarium Græco-barbarum Iohannis Meursij.

Ἑλλαδικῆς περίπυστον ἐπεὶ κλέος ὤλεσεν αἴης
Ἄρης πανδαμάτωρ, τῷ δ᾽ ἅμα βαρβαρίη,
Οὐκέτι δὴ μένεν Ἑλλὰς ἐν Ἑλλάδι· τίς κε πίθοι-
Ἑλλαδικῇ γλώσσῃ μίγνυτο βαρβαρική. (το
Φωναὶ δ᾽ ἀλλήλῃσι πάλαι μίγεν. οὐδ᾽ ἴα γῆρυς
Ὀψιγόνοισιν ἔην τοῖς ποτὲ γινομένοις.

Καὶ μόγις ἦν ξυνετὴ τοῖς ἀνδράσιν, οὓς ποτε γαῖα
Ἑλλάδος ἀρχαίης τίκτε παλαιγενέας.
Μούνῳ Μουρσιάδῃ καὶ τοῦτ' ἀνέθηκαν ἄεθλον
Ἀέναοι Μοῦσαι μητέρες εὐκλείας.
Νῦν γὰρ Βαρβαρίην τόσσον χρόνον ἀντιπαλαίσας,
Τὸ κλέος ἐξ αὐτῆς εὕρετο Βαρβαρίης.

Idem Latine.

Poſtquam Graiorum deleuit nobile nomen
Mars domitor rerum, mixtaque Barbaries,
Græcia iam vix Græca fuit. quis credere poſſit?
Linguam etiam traxit improba Barbaries.
Miſceri & voces quondam cœpere, nec illa
Quæ fuerat priſcis, tum quoque lingua fuit.
Vix illam capiant, quos olim tempore primo
Edidit antiquos Græcia docta viros.
Soli Meurſiadæ donarunt præmia tanta,
Æterni matres nominis Aonides.
Nam qui Barbariem tam multos diſpulit annos,
Huic venit ex ipſa gloria Barbarie.

De mirandis Batauia Ioſephi Scaligeri.

Ignorata tuæ referam miracula terræ
Douſa, peregrinis non habitura fidem.
Omnia lanitium hic laſſat textrina Mineruæ.
Lanigeros tamen hinc ſcimus abeſſe greges.
Non capiunt operas fabriles oppida veſtra.
Nulla fabris tamen hæc ligna miniſtrat humus.
Horrea triticeæ rumpunt hic frugis acerui.
Paſcuus hic tamen eſt, non Cerealis ager.
Hic numeroſa meri ſtipantur dolia cellis.
Quæ vineta colat nulla putator habet.

Hic

Hic nulla aut certe seges est rarissima lini.
  Linifici tamen est copia maior vbi?
Hic medijs habitamus aquis quis credere possit?
  Et tamen hic nullæ, Dousa, bibuntur aquæ.

Idem Græce.

Ὑμετέρης ἐρέω νηπενθέα θαύματα γαίης,
  Δουσιάδη, δύσπιστ' ἀλλοδαποῖς ἀΐειν.
Ἐνθαῦθ' οὐκ ἔρκουσ' ἐρίοις ἱστῶνες Ἀθήνης.
  Πῶϋ ἢ φροῦδον ἅπαν εἰροπόκων οἰῶν,
Ἄστεα χειροβίους οὐ χωρεῖ τέκτονας ἄνδρας·
  Ἐργασίμης δ' ὕλης ἐστ' ἀχόρηγον ἕδος.
Σιτοδόκους πυροῦ σωροὶ ῥηγνῦσι καλιάς·
  Βούβοτος ἡ γαίη δ'; οὐ φιλόπυρος ἔφυ.
Ἄπλετοι ὧδ' οἴνοιο νενασμέναι εἰσὶ πιθάχναι·
  Οὐδενὸς οἰνοπέδου δ' ἐστὶ φυτηκομίη.
Οὐδαμὸς ἢ σπάνιος τῇδε σπόρος ἐστὶ λίνοιο·
  Πῶς ποτὲ δ' εἰσὶ λίνου πλείονες ἐργασίαι;
Οἰκίαι εἰσὶ μέσοισιν ἐν ὕδασι, τίς κε πίθοιτο;
  Ὑδροποτεῖ δ' οὐδεὶς ἐνθάδε Δουσιάδη.

De ijsdem Danielis Heinsij, admodum adolescentis, cum exerceretur a Scaligero.

Pauca tibi referam, sed quæ mihi mira videntur
  In Batauis. at tu, maxime Dousa, faue.
Omnia Palladiæ complerunt oppida lanæ.
  Laniferas hic quis pectere discit oues?
Plurima cum fabris fabrilis copia ligni est:
  Ligna tamen vobis omnia terra negat.

Plus Cereris nusquam est: vix hanc tamen educat vs-
quam
Terra parens, bubus officiosa suis.
Dolia sunt hic, Bacche, tui plena omnia: suntque
Plurima, cum non sit vinea, vina tamen.
Nullaque gignendis lassantur pascua linis:
Linificas lassant hic tamen illa manus.
Tantalidæ nos, Dousa, sumus: circundamur vnda,
Et tamen hanc ipsas quis bibit inter aquas?

Idem Græce.

Ἵλαθι Δουσιάδη, τὰ τεῶν μεμάθηκα Βαταυῶν,
Παῦρα, λίην δὲ φέρω θαύμασιν εἰδόμενα.
Εἴρεα μὲν πάσας σφίσιν ἐπλήρωσε πόληας·
Εἰροπόκους δ᾽ οὐδεὶς ὧδ᾽ οἴας κομέει.
Ξυλοκόποι πέλον ἄνδρες ἀπειρέσιοι ξύλα θ᾽ ὧδε·
Ἄξυλος αὐτὰρ ὅλη γῆ πέλει ὑμετέρη.
Πάντη δῶρα πέλει Δημήτερος. οὐδέ μιν ὑμέων
Ἔτρεφε γῆ, βουσὶν πλεῖστα χαριζομένη.
Πᾶς δὲ πίθος Διόνυσε σέθεν γέμε. πολλοὶ ἔασιν
Ἀμπελινοὶ καρποί, ἄμπελος οὐδεμίη.
Οὐδὲ λίνοις ἁπαλοῖσι καταβρείθουσιν ἄρουραι·
Τὰς δὲ λίνα πλήθει χειροβίων παλάμας.
Ταντάλικον γένος ἐσμέν, ἐπεὶ ποταμοῖς στεφό-
μεθα·
Τίς δὲ πόσων γεύει Δουσιάδη ποταμῶν;

Pub.

Pub. Virgilij Maronis Ecloga decima, quæ Gallus inscribitur, a Iosepho Scaligero Dorice reddita.

Ὑστάτιον χαρίσαιο πόνον μοι τόνδ' Ἀρέθοισα.
Παῦρα ἐμὶν ἀείδωμες (ἀναγνοίη δὲ Λυκωρὶς)
Γάλλῳ ἐμῷ· τίς κεν Γάλλῳ φθονέσειεν ἀοιδᾶς;
Οὕτω Σικελίδος σοι ὑπερχομένα βυθὸν ἅλμας
Μή ποτε συμμίσγοι ἑὰ κύματα Δωρὶς ἀδευκής.
Εἴπωμες, φέρε, Γάλλῳ ἀμηχανέοντος ἔρωτας,
Σιμαὶ ἕως θαμνῶνος ἀποτρώγοισι χίμαιραι.
Ἄδομες οὐ κωφοῖς· ἀδοῦσι γὰρ ἄλσος ἐπαχεῖ.
Μᾶλα περιξέσακε, καὶ ἡμέας οὔτοι ἀτύχθη.
Οὔτε τύ, θέσπι ἀοιδέ, τὸ ποιμνίον αὐτὸς ἀτύζευ.
Καὶ γὰρ ὁ καλὸς Ἄδωνις ἐφ' ὕδασι μᾶλα νομεύει. (ραι
Εἴποιτ' ἄν, τίνι νέμος σκιερὸν, τίνα τέμπεα, κῶ-
Ναΐδες, εἶχ' ὑμᾶς, ὅκα τάκετο Γάλλος ἔρωτι;
Οὔτε τὸ Παρνασσοῖο γὰρ ὑμέας, οὔτε τὸ Πίνδω
Αἰπὺ κλέτας κατέρυκ', οὔτ' Ἀονία Ἀγανίππα.
Αὐτόν μιν κλαύσαντο δάφναι, κλαύσαντο μυρῖκαι, (ὄκρῳ.
Μαίναλος αὐτὸν ἔκλαυσ' ὑπ' ἐρήμᾳ κείμενον
Τοὶ σκόπελοι ψυχρῷ μιν ἀνωδύραντο Λυκαίω.
Ἦνθεν ὁ μαλονόμος, βραδινοὶ τοὶ βωκόλοι ἦνθον,
Ὁ δρῦς χειμερινὰς βαλανίζων ἦνθε Μενάλκας,

Καὶ

Καὶ πόθεν οὗτος ἔρως, πᾶς πάϊθε; ἦνθεν Ἀπόλλων·
Γάλλε τί μαίνεαι; φαντί· τεὸν μελέδαμα Λυκωρὶς
Βᾶσα διὰ ψύχεος διά τε σπαλῶ, ἔσπετ' ἄλλω.
Ἦνθε καὶ ἀγροτέρῳ Σιλβανὸς κρατὶ πυκαστὸς
Στέμμασι, νάρθηκας χλοερὼς, κρίναθ' ἀδρὰ πινάσσων,
Καὶ θεὸς Ἀρκαδίας Πᾶν ἦνθε, τὸν εἴδομες αὐτοὶ,
Κινναβάρει, καὶ χυλῷ ἐρυθρόμενον χαμαιακτᾶς.
Πᾶ σπασεῖ πάδ' ἔφασ'; οὐ τῶνδε μέμαλεν ἔρωτι.
Οὐ δακρύων κεκόρεσται Ἔρως, ὑγρότατος ὁ λειμὼν,
Ταὶ ξουθαὶ κυτίσοιο μέλισσαι, φυλλάδος ἁ αἴξ·
Καὶ ὃς συννάζων, ἀμείπετο πάδ', Ἀρκάδες, εἶπεν,
Ὡρεσιν ὑμετέροισι, μόνοι δεδαῶτες ἀείδειν (το,
Ἀρκάδες, ὡς μαλακῶς τότε λείψανα ταμὰ κέοιτ-
Αἴ ποκ' ἐμῶς ὑμὰ σύριγξ ἄσδεν ἔρωτας.
Ὤφελον ἐξ ὑμέων εἷς ἔμμεναι, ἧπις ἀμορβὸς
Ποίμνας, ἢ σαφυλᾶς πυρναίας ἀμπελοεργός.
Αἴ παρ' ἐμὶν τόκα Φυλλὶς ἔην, αἴκ' αὐτὸς Ἀμύντας, (τας;
Αἴκ' ὅ, τι σραμάτι ἄλλο (πάδ' αἰ μέλας ἐστὶν Ἀμύν-
Ἔστι καὶ ἀμφότερον τό, τ' ἴον μέλαν, ἄθ' ὑάκινθος)
Ὧδ' ἐν τῇ ἰτέῃσιν ὑπ' ἀμπέλῳ ἦν μετ' ἐμεῖο. (τας.
Ἄνθε ἐμὶν τόκα Φυλλὶς ἀπέδρεπεν, ᾆδεν Ἀμύν-
Ὧδε

Ὧδε ψυχρὸν ὕδωρ, μαλακὰ πόα ὧδε Λυκωρεὶ
Ὧδ' ἄλση· σύν τοι τέλεον χρόνον ὧδε βιώην·
Ἀλλά με νῦν ἀπέραμνος ἔρως κατὰ μῶλον
Ἄρηος.
Ἔντε μέσσοις ὅπλοις ἔντ' ἀντιβίοισι κατίσχει.
Φεῦ, τὺ δέ μοι γλυκερᾶς πάτρας ἄπο (πῶς κε
πιθοίμαν;)
Ἀλπεων τὰς χιόνας, τό, τε Ῥήνω ψῦχος ἄτλατον,
Χωρὶς ἐμεῦ λεύσσεις. ἆ μή τυ ψῦχος ἰάψαι··
Ἆ μή τυ κρύσταλλος ἐπιτμάξαι πόδας ἁβρώς·
Χαλκιδικοῖς φέρ' ἰὼν τάπερ ἐξεπόνασα μέλεσσι
Ποιμενικῷ καλάμῳ Σικελοῖο βοτῆρος ἀείσω·
Κέκρικ' ἐνὶ σπήεσσι δυηπαθέειν, καὶ ἀν ὕλας,
Ἔνθ' ἁπαλοῖσιν ἔρωτας ἐμῶς φλοιοῖσι χαράττ-
Φλοιοῖς ἀλδήσκουσι συναλδήσουσιν ἔρωτες. (τειν.
Μαίναλα μὰν τείως καταθεύσομαι ἄμμιγα
Νύμφαις,
Χλουνίας ἀγρεύσω· ψῦχος δέ με κωλύοι οὐδὲν
Παρθένια σκυλάκεσσι περιστιχέμεν ἄλση.
Ἤδη ἀνὰ σκοπέλως δοκέω, ἀνὰ δρυμὰ φέρεσθαι,
Καὶ Πάρθοις κεράεσσι Κυδώνια θυμὸς ἄνωγεν
(Ὡς αὖ ἐμᾶς μανίας ἄκος ὂν μέγα) τόξα τι-
ταίνειν,
Πλάν γε θεὸς τῆνος μαθέτω βροτέοισι κακοῖσιν
Ἰλήκειν. Ἀλλ' αὖτις Ἀμαδρυάδες καὶ ἀοιδαὶ
Ὀυκέτ'

Οὐκέτ' ἐμὶν φίλαι ἐντί. πάλιν χαίροιτέ μοι ὗλαι.
Οὐ τῆνος καμάτοις ἀλλάσσεται ἡμετέροισιν.
Οὐ μὰν κἢν Ἕβρον πίνωμες ψύχει μέσσῳ,
Σιθονίας νιφάδας ὑποδύωντες χείματος ὑγρῶ:
Οὔτ' ἢν, φλοιὸς ὅκα πτελέαις ἔνι κάρφεται αὐὸς,
Αἰθιόπων βόσκωμες ὄϊς ὑπὸ Καρκίνω ἄστρον.
Πάντα γε νικᾷ ἔρως. ἡττώμεθα κ' ἄμμες ἔρωτος.
Ταῦτα μὲν ὑμέτερον ποιητὰν, μέσφα κάθηται,
Καὶ τάλαρον πλέκει ἐκ μαλάχας, ἀρκείτω ἀεῖσαι
Πιερίδες. Γάλλῳ δ' ὔμμες μεγαλώνετε ταῦτα,
Γάλλῳ, οὗ καὶ ἀν' ὥραν ἀέξεται ἵμερος ἄμμι
Τόσσον, ὅσσον κλάθρα μάλ' ἀείρεται εἴαρος ὥρῃ.
Εἶα δὴ ἀνστῶμες. σκιὰ ᾀδόντεσσιν ἐπαχθής.
Καὶ σκιὰ ἀρκεύθω βλαβερὰ, σκιὰ λήϊα βλάπτει.
Σοῦσθε κορεσθεῖσαι (νὺξ γὰρ πάρα) σοῦσθε χίμαιραι.

Obſeruabis, amice lector. Scaligerum poſt verſum,
Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſyluæ,
poſuiſſe tres verſiculos loco non ſuo vulgo editos,
Stant & oues.
cum ijs qui ſequuntur.

Eadem

Eadem Dorice reddita à Daniele Heinsio, admodum adolescente.

Τὸν πύματον χαρίσαιο πόνον μοι τόνδ' Ἀρέθοισα·
Μικκὸν ἐμῷ Γάλλῳ, τὸ καὶ ἀνγνοίησι Λυκωρίς,
Μελπέμεν ἐν καλῷ εἴη· ἔπη τίς ἀνήνατο Γάλλῳ;
Οὕτω τιν Σικελοῖς μετὰ κύμασιν ὄκκα φέροιο,
Μή ποχ' ἑὸν Δωρὶς συμμίσγοι ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἄρχεο· δειλαίως Γάλλω εἴπωμες ἔρωτας,
Μέσφα νέως σιμαὶ θάμνως τρώγοντι χίμαιραι.
Μέλπομες οὐ κωφοῖσι· ποτικρίνονται αἱ ὗλαι·
Ποῖα νέμη τῆμος, ποῖ, ὔμμ' ἔχεν ἄλσεα κῶραι
Ναϊάδες, συγγνῶ ὄκα τάκετο Γάλλος ἔρωτι;
Οὐ μὰν Παρνασσοῖο τόκα κλέτας, οὐδὲ τὸ Πίνδω
Ὕμμιν τόσσα μέμαλ', οὐδ' Ἀονία Ἀγανίππα.
Τῆνον πευκάεις ὑπ' ἐρημάδι κείμενον ὄχθᾳ
Μαίναλος, οἱ δὲ λίθοι κρυερῶ κλαύσαντο Λυκαίω·
Μᾶλα περιστάκαντι, καὶ οὐκ αἰδὼς λάβε τῆνα·
Μὴ τὺ λάβοι ποίμνας αἰδώς, ὦ θεῖε μελικτά,
Μᾶλα καὶ ὡυτὸς ἔβοσκε παρ' ὕδασι καλὸς Ἄδω-
νις.
Ἦνθεν δ' ᾡοπόλος, βραδέες σὺν ποιμένες ἦνθον,
Χειμερίας δὲ μάλ' ὑγρὸς ἀπὸ δρυὸς ἦνθε Με-
νάλκας, (Ἀπόλλων,
Πάντες ἀνηρώτευν, ὁ πόθος πόθεν; ἦνθεν
Κῆφα, Γάλλε τάλαν, τί τὺ μαίνεαι; ἁ δὲ Λυκωρὶς

Ἄλλῳ

Ἄλλῳ ἀνὰ νιφάδας, καὶ ἀνὰ στρατὸν οἰκτρὸν ὁ-
μαρτεῖ.
Ἦνθε δὲ ἀγροίκῳ κεφαλᾶς Σιλβανὸς ἐλύτρῳ,
Νάρθακας χλοερὼς περὶ δὲ κρίνα μακρὰ τινάσ-
σων.
Πὰν δέ τοι Ἀρκαδίας θεὸς ἦνθε, τὸν εἴδομες αὐτοὶ
Χυλῷ ἐρευθόμενον χαμαιάκτας, κινναβάρει τε,
Καὶ πᾶ, ἔφα, τέλος ἔσται; Ἔρως οὐ τῶνδ' ἀλεγίζει,
Οὐ δακρύων ἀνιαρὸς Ἔρως, οὐχ ὕδατος ἁ γᾶ,
Οὐ κυτίσοιο μέλισσ' ἄαται, φύλλων δὲ χίμαιραι.
Ὃς δὲ μάλα στυγνὸς, Τὰ μὲν Ὠρκάδες ᾀσεῖτε
Φάσκε,
Ὤρεσιν ὑμετέροισι, μόνοι δεδαῶτες ἀοιδᾶς (Το,
Ὠρκάδες. ὡς γλυκερῶς τόκα τ' ὠστέα τ' ἀμὰ κέοι-
Αἴκεν ἐμὸν σύριγξ ὑμά ποκ' ἔρωτα μελίσδοι.
Ὤφελον εἷς ὑμέων κηγὼ πέλον, ἠὲ νομεύς τις
Ὑμετέρας ἀγέλας, ἢ τρωξίμω ἀμπελοεργός.
Αἴθε μὲν ἁ Φυλλίς μοι ἔην, αἴτ' αὐτὸς Ἀμύντας,
Αἴθ' ἕτερον μελέδαμα. (τί δ' αἰ μέλας ἐστὶν Ἀ-
μύντας;
Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶν ὁμῶς καὶ ἁ Ὑάκινθος)
Σύν μοι ἐν ἰτέῃσιν ὑπ' οἰναρέοισιν ἔκειτο,
Φύλλα δέ μοι Φυλλὶς στεφάνων δρέπεν, ᾆδεν
Ἀμύντας.
Ὧδε ψυχρὸν ὕδωρ, μαλακοὶ νομοὶ ὧδε Λυκωρὶ,

Ὧδε νέμη, ὧδ' ὁ περιὼν χρόνος ἄμμε μαραίνοι.
Νῦν δ' ἄρ' ἐμ' ὦ Φρόντιστος Ἔρως δείνῳ μετ' Ἄρηϊ
Ὅπλοις ἐν μέσσοισι καὶ ἐχθοδαποῖσιν ἐρύκει.
Τηλόθι δὴ τύνη τᾶς πατρίδος (οὐδὲ πιθοίμαν)
Ἀλπείας τε μόνας νιφάδας, ψῦχός τε τὸ Ῥίνω
Νόσφιν ἐμεῦ ἐζορῆς. Ἆ μή τύ τι ῥῖγος ἰάπτοι,
Μή τυ διαχίσδοι μαλακὸν πόδα παγαὶ ἀτει-
ρής. (τει
Βαζεῦμαι· χ' ὅ, τι μοι τὸ μελύδριον ἐκπεπόνα-
Χαλκιδικὸν, Σικελῷ συελιξῶ πωμένος αὐλῷ.
Φαμὶ μὲν ἐν ξυλόχοισιν, ἐνὶ σπεέσι τε θηρῶν
Ῥᾷον ἄγειν· ἁπαλοῖσι δ' ἔρως ἐγγράψεται οὐμὸς
Δένδρεσιν· ἀλδήσει τὰδ' ἀεὶ, ἅμα δ' ὔμμ' ὦ
ἔρωτες. (πολασῶ,
Σὺν δὲ τέως Νύμφαις μέγα Μαίναλον ἀμφι-
Ἢ κάπρον φλογόεντα διώξομαι· οὔ με κωλυσεῖ
Παρθένιον κρύος ὀξὺ κυσὶν διαλαμβάνειν ἄλ-
σος.
Ἤδη ἀνὰ κρημνοὺς δοκέω, καὶ ἐριβρόμος ὕλας
Βασκέμεναι, Πάρθου γὰρ βιῷ περιάλλεν ὀϊστὸν
Κνώσσιον· ὥς κεν ἐμᾶς τόδ' ἔοι γλυκὺ θέλκτρον
ἀνίας,
Καὶ θεὸς ὅσγε κακοῖσιν ἱλάσκοιτο βροτέοισιν.
Ἆψ ἄρ' Ἀμαδρυάδες θυμῷ ἄπο, πᾶν γὰρ μέλισμα

Ἄμμι πέλει· αὖτα πάλιν ἐρρέτω ἐρρέτω ὕλα.
Οὐχ' ἁμὶν ποκα τῆνον ἀπαλλαξαίατο μόχθοι·
Οὐδ' εἰ χειμαίνοντος ἄδαν Ἕβροιο πίοιμι,
Ἠ νίφα Σιθονίαν διερῶ χειμῶνος ἔποιμαν.
Οὐδ' ὄκα τὰν φλοιὸς πτελέης αὐαίνεται ἀδρῶς
Αἰθιόπων ἀγέλας ὑπὸ καρκίνῳ ἀμφὶ νέμοιμι.
Παντὸς Ἔρως κρατεῖ· χ' ἀμεῖς εἴκωμες ἔρωτι.
Ταῦτα θεαὶ ὑμέτερον μέλψαι ἀρκείτω ἀοιδόν, (λαχάων,
Μέσφα καθεσδόμενος τάλαρον πλέκει ἐκ μα-
Πιερίδες, καὶ ὕμμε τόδε μεγαλύνετε Γάλλω,
Γάλλω, τῶ πόθος ἄμμιν ἀέξεται αἰὲν ἐφ' ὥρα,
Χλωρὰ ὅσον κλάθρα ἦρος νέον ἱσταμένοιο.
Ἀλλ' ἄνα δή. σκιὰ ἐνὶ μελισδόντεσσιν ἐπαχθής,
Ἀρκεύθω σκιά τι βλαβερὸν, σκιὰ λαῖον ἄυει.
Σοῦσθε κορεσθεῖσαι, νὺξ γὰρ πάρα, σοῦσθε χίμαιραι.

Ἰσαακίῳ Καζαυβονίῳ τῷ πάνυ
Δανιὴλ ὁ Εἴνσιος.

Καὶ τούτων μὲν ἅλις, τὸ τοῦ λόγου, ὥσπερ τῆς δρυός. Τὸ λοιπὸν δὲ εἶναι, εἰ μὲν ποικιλίαν τινὰ καὶ δύναμιν ἐν τῷ γράφειν ἐπιδείξασθαι βουλόμενος, ἐπεὶ ταῦτα ποιήσας ταῦτα, σοὶ ἔπεμπον, Βλιτπμάμας, Ἀφροδίτη φίλη, ἀτεχνῶς τις,

τις, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἱπποκράτους ἡμεῖς ἀπειρόκαλος ἐγινόμην, καὶ εἴ τι ἄλλό τους παχύδερμόν τε καὶ ὑῶδες παρὰ τοῖς πάλαι ἀνθρώπιον ὂν λεληθε. Ἐπεὶ δὲ τούτου μόνον τῆς βελτίστης ἐκείνης ἀπολαύσεσθαί μοι δοκῶ ποιήσεως, ὅτι ἀνδρὶ φίλῳ καὶ βιῷ σοι, παρὰ πᾶν λόγων εἶδος καὶ σοφίας τὰ πρῶτα ὄντι, ἐμαυτὸν ὑπεύθυνον καθιστάναι βουλόμενος, τὸ τῆς σῆς κρίσεως τὸ ἀκριβὲς ἐμπολήσομαι, δι᾽ οἶμαι ἔξεστιν πᾶν πρᾶγμα. Κυριώτερον, εἰ τύχοι, τὸ μόνῳ σοι δόξαν ἡγούμενος, οὐχ ὑπὸ παντὸς οὐ δήμου καὶ τῶν βουλῶν ἐψηφισμένου τῶν ἀμφοτέρων. Γελοῖον οὖν (οὐ γάρ;) Ἱππόνικόν τινα, ἢ καὶ Καλλίαν, μὰ Δία, ἢ Ἀλκιβιάδην, ἐν Ἀθήναις περὶ τῶν νόμων ψηφοφορεῖν δίκαιον εἶναι, σὲ δὲ πρὸς τὰ ἄκρα τῶν τοιούτων ἐληλακότα, καὶ οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσαντα, παιδείας ἕνεκα καὶ ἀρετῆς, μετὰ Μεγαρέων, φασὶν, οὐδὲ ἐν λόγῳ γίνεσθαι οὐδὲ ἐν ἀριθμῷ. Τοῖς μὲν πολλοῖς οὖν ὅτι καὶ φίλον δοκείτω· ἐγὼ δέ σοι πολλῶν εὐεργεσιῶν μικράν τινα ἀπομνημονεύσας χάριν, μήτε μεγάλην γοῦν μήτε ἀπὸ θυμοῦ σοι οἶμαι μὲν δὴ οὖσαν, μόνῳ τούτῳ ἀρεσκόμενος, παντὸς ἐμαυτῷ ἀγαθοῦ τιμήσαιμην. Ἔῤῥωσο, τὸ μέγα τῆς Ἑλλάδος πρόβλημα, καὶ οὕτω γίνωσκε, ὡς οὐδὲ παυσομένου

μου τῆς παρὰ σου εὐνοίας καὶ φιλίας ἀντέχεσθαι, καὶ πολλὰ τούτου ἕνεκα πράγματα παρεξομένου, εἰ καὶ ὅλης ῥαψῳδιῶν ἁμάξης ἐνδέοιτο.

Inſeratur hæc Ode ſupra lib. 1.

Ode ad Illuſtriſ. & Excellentiſ. Virum Dominicum Molinum, Patricium Venetum, de Sereniſ. ac inuictißima Venetorum Republica, eiuſdemque Reipublicæ Optimatum, ac inprimis Aloiſij Molini fortitudine ac conſtantia.

DVm Belga pubes, agminibus parat
Aſſcripta veſtris, nomen ad vltimas
Illuſtre terras, Hiſtriamque
Imperio leuat impotenti.
Sunt & Camœnas munia quæ decent
Moline. nec nos, inſoliti licet
Bellorum, & audacis Gradiui,
Fœderibus ſocijſque pactis
Arcemur. eſt & res animi, neque
Seruire nati nec trepidi, metum
Exoſa libertatis arma,
Et Venetos memorare honores.
Laudanda virtus, diſſimiles fugit
Turpeſque mentes. non ego deneger,
Nec laudis intactus calore,
Auſpicijs tituliſque veſtris
Dicam Pelaſgos, dicam Amathuntida
Ceſſiſſe quondam, regnaque quæ Ioui
Reptata, Phæacaſque, Pyrrhique
Imperium, dupliciſque Vlyſſi.
Dicam inuidendos Oceani thoros,
Fremente Ibero, pactaque conjugis
Fidemque magnæ. quæ pudicis
Nereidum comitata turmis

Ius

Ius dicit vndis: haud secus ac mari
Obsessa toto mater Achilleï,
Centumque constipata Diuûm
Concilio, venerata Ponto
Formosa Doris. nec mihi fas patres
Silere: nec fas, vt decus imperî
Fœtosque maiestate vultus
Purpurei trepident tyranni.
Vt hinc opaca rex Athesis coma,
Vt inde Benacus, liquidum caput
Submittat; olim inuictus, acer,
Indomitis animosus armis.
Dicam superbo munere Danduli
Adiecta Graijs mœnia, Eosphoro
Vicina: dicam Lauredani
Grandem animum, geminasq; lauros:
Nec raro in vndis immiserabiles
Cessisse Thracas, regnaque Nereï
Perculsa, seu Zeni profundo,
Seu pius incubuit Cianus.
Cœlo receptum dicam Aloïsij
Pectus Molini. quo grauius nihil
Fundata libertas in vndis
Hadriacis, animoque majus
Conspexit: ex quo, consilium potens
Peruicit autor, non prius obuium:
Antenoris quo tecta & aras
Hostibus eripuit pudendis.
Quanquam & duello, perfidiæ tenax
Hinc Cæsar, illinc Æneadûm parens
Instaret. hinc Celtæ truentum
Vrbibus incuterent pauorem.
Quo lætum in auras Medoacus pater
Impune cœpit tollere verticem,
Sedemque mansuram Camœnæ
Euganeis reperêre in oris:

 Dicam

Dicam nepotes; hunc domiti maris
Clarum tropæis: hunc sapientiæ
Inuictum, & aduersis Ibero
Consilijs patriæque amore,
Et cuiquam amœno cedere nescium
Fauore Musarum. O neque sordida
Contaminatus plebe sanguis,
Nec thalami vitio minoris
Extinctus ardor! vt male Romuli
Permista tædis cum popularibus,
Stirps versa retro, seruientes
Imbuit obsequio nepotes.
Vobis, futuro quod superest, ferar
Vixisse. vobiscum, integra si parat
Seruire tellus, liber, imo
Vel medio tegar Hadriano.

Idyllia aliquot Theocriti Latine reddita, vt versus versui respondeat.

THYRSIS, siue Idyllium I.

Sibilus hic dulcis, Caprarie, fontis ad vndas
Quo pinus strepit illa: sed & tua dulcia cantat
Fistula. post Fanum tibi proxima præmia cedent.
Si ferat ille hircum, veniet tibi capra canenti;
Sin capram ferat ille, capellam tu tibi duces.
Et caro primæuæ, dum mulges, grata capellæ est.
CAPR. Dulcior, ô Pastor, strepero vox est tua fonte,
Saxo desuper heic qui sese effundit ab illo.
Si Musis donetur ouis pro carmine; soli
Agnus Thyrsidi cedet: at illis si placet agnum
Sumere, solus ouem jam Thyrsis noster habebit.
THYR. Visage, per Nymphas, Caprarie, visne sedens
Qua collis jacet ille, virentq; hinc inde myricæ, (heic,
Dum capras pastum deduco, inflare cicutas?
CAPR. Haud equidem fas est, media de luce, Bubulce,
Haud

Haud fas eſt. nam Pana timemus: qui modo feſſus
Venandi ſtudio requieſcit,& aſper ab æſtu eſt:
Nec leuis infeſti ſub naribus æſtuat ira.
At nunc Thyrſi (graueis nam noſti Daphnidis ignes,
Et jam Bucolicæ veniſti ad culmina Muſæ)
Hanc vlmum ſubeamus, vbi ſacer ille Priapus
Eminet aduerſum fontanaque numina; ſedes
Hic vbi paſtorum quercuſque eſt. Sin mihi cantes
Vt Libycum cantu contra Chromin ire ſolebas;
Ter mulgenda tibi dabitur pro munere capra,
Quæ geminos hædos, totidem mulctralia replet.
Præterea, cera ſinus circumlitus alba.
Anſatuſq;, nouuſque, & adhuc redolens prope tornum:
Cui lentæ cingunt hederæ ſua labra ſuperne,
Inter helichryſum diffuſæ iugiter: illinc
Capreolus flauis ſe fructibus vndique voluit.
At matronæ intus diuina elucet imago;
Reticulo peploque comas innexa,virique
Hinc gemini pulchris conſpecti crinibus atque hinc,
Vocibus altercant. Nihil his tamen illa mouetur;
Sed modo ſubridens hunc leni reſpicit ore,
Et modo mentem illi rurſum applicat. at grauis illos
Torquet amor, fruſtraque oculis turgentibus inſtant.
Hæc inter ſenior piſcator, petraque facta eſt
Aſpera, qua totas jaculum demittit in vndas
Multa laboranti ſimilis vis cana magiſtri.
Piſcari totis iurabis viribus illum:
Sic collum trepidæ percurrunt vndique venæ,
Et,ſenij quamuis,vis,non indigna iuuenta eſt.
Haud procul hinc, qua piſcator mare verrit & vndas,
Area purpureis pulchre circundatur vuis:
Quam puer exiguus reſidens cuſtodit in horti
Sepibus. hunc circum vulpecula bina; racemos
Altera percurrens depaſcitur, altera furtim
Inſidias peræ intendit: nec ſiſtere certa eſt,
Ni prius in ſicco puerum deponat inanem.

 At puer

At puer e culmo locustis vincula nectit
Et leuibus iuncis: nec tantum pectora pera
Vuaque sollicitat, quantum se oblectat in arte.
Pocula sed mollis circum vndique cingit acanthus,
Diuinum Calydonis opus, mirabile visu.
Illius Æolo precium duo munera nautæ
Persolui; capramque, & panem e lacte coactum.
Nec tamen admoui labris, sed condita seruo
Puraque. quo pulchro donabere munere nobis:
Himericæ nobis cantes si carmina musæ.
Haud equidem inuideo: perge o bone, nam neque tecum
Mortuus oblito seruabis carmen in orco.
THYR. Incipe Bucolicas mecũ, mea Musa, camenas.
Thyrsis ab Ætna hic est; hæc Thyrsidis inclyta vox est.
Quæ regio, quæ vos tenuit pereunte, Camenæ,
Daphnide? Penei saltus, an culmina Pindi?
Nam neque tum fluuij ripam tenuistis Anapi,
Non Ætnæ speculam, non sacras Acidis vndas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Illum omnes raptum thoes fleuere lupique,
Saltibus in nostris illum fleuere leones.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Illius ante pedes multi taurique bouesque,
Et vituli multi, multæ fleuere iuuencæ.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Mercurius princeps e monte aduênit, & heu te, (sti?
Daphni, quis, inquit, habet? quem tantum, o noster, ama-
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Pastor & opilio venit: venere bubulci.
Omnes, quis dolor ille, rogant: venit ipse Priapus,
Et te, Daphni, quid, inquit, agit mala cura? puella
Per fontem pedibus quemuis per deuia fertur.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Exclamatque, Leuis Daphni es, nimiumque vagaris,
Olim pastor eras, at nunc caprarius esto.
Cum subigi capras caprarius aspicit, vltro

Lumine

Lumine patranti fieri iam postulat hircus.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Tu quoties pulchram cernis ridere puellam,
Lumine patranti choreas deducere gestis.
His nihil infelix respondet pastor, at ignem
Pergit, & ipse suas ad finem ducere Parcas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Venit & arridens leni Cythereïa vultu,
Arridens Cytherea, sed vt premeret graue volnus,
Atque ait: en sæui dixti fore victor Amoris,
Et te Daphni tamen sæui vis flexit Amoris.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Huic iterum Daphnis respondit: ferrea Cypri,
Cypri ah sæua nimis, Cypri ah mortalibus hostis.
Nam mihi sol, inquis, nunc occidit omnis, eritque
Post obitum Daphnis miserabile nomen amoris.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Qua Venerem fertur pastor, pete protinus Idam
Anchisenque. illic quercus. hic ecce cyperus,
Hic circum blande resonant examina cellas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Est & pulcher Adonis; oues nam pascit in herba,
Et leporesque ferasque alias quascunque lacessit.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Perge, iterum certa Tydidæ, ferrea perge:
Et Daphnin supero, dic, at tu confere dextram.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Othoësque, lupique, o clausæ in montibus vrsæ,
Viuite: vester ego Daphnis, per deuia nunquam
Amplius, aut lucos ferar antraque: viue Arethusa,
Et fluuij pulchras qui Thymbridis itis in vndas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Daphnis ego miser ille, boues qui heic duxit in herbas,
Daphnis ego miser ille, boues qui heic duxit ad vndas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
O Pan, Pan, seu nunc per culmina sacra Lycæi

Siue tuum gressus fers Mænalon, aspice terram
Sicelin, atque Helices fuge culmina: linque sepulchrum
Dulce Lycaonidæ, magnis venerabile Diuis.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Huc ades, & pulchre compactam suscipe auenam:
Quam ceræ junxêre leues, aptamque labello,
Dum me sæuus amor crudelem ducit ad orcum.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Nunc violas reddat rubus ipsa, feratis acanthi,
Iuniperi sese narcissus floribus ornet:
Omnia mutentur, pyraque educet aspera pinus.
Daphnide deficiente, canes inuadite cerui,
Monte vlulæ certent philomelam vincere cantu.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Hæc simul effatus defecit, eumque Dione
Tollere conata est: sed stamina cuncta vetabant
Parcarum: Styga Daphnis adit, sæua obruit vnda
Musis dulce caput, nec Nymphis dulcibus hostem.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
At tu age da capram cyathumque, vt lacte Camenis
Continuo faciam. Vos ô saluete Camenæ,
Saluete: at vobis ego dehinc mage grata sonabo.
CAPR. Plenum Thyrsi tibi dulce os sit melle, fauisq;
Plenum sæpe tibi, quamque Ægilus arida nutrit
Carica: nam blandam superat tua Musa cicadam.
En sinum tibi munus habe. quem spirat odorem!
Fontibus Horarum lotum jurabis in ipsis.
Huc age Cissæthe: tu mulge hanc. vosque capellæ
Sistite: ne vobis insultent cornibus hirci.

THALYSIA.

TEmpore forte aliquo mecum Eucritus ibat Halenta,
Mœnibus egrediens, & tertius ibat Amyntas:
Nam Cereri sua sacra simul Phrasidemus agebat

Anti-

Antigenesque meus, duo pignora dia Lycorei,
Si quid adhuc restat de nobilitate priorum,
A Clytia & Chalcone orti, qui effoderat vndam
Burinam, innixus genibus. circum vndique fontem
Populus & densis vlmus concluserat vmbris,
Frondibus hinc illinc tremulis superimpendentes.
Vix medium calcamus iter, nondumque sepulchrum
Antiqui Brasilæ apparet, cum Creticus hospes,
Occurrit, multo Musis dilectus amore,
Cui Lycidas nomen, caprarius. hoc quoque quiuis
Protinus agnôsset, cultu testante laborem:
Namque humeros hirsuta viri circumdabat hirci
Lana, nouo spirans commissa coagula lacte,
Pectoraque hinc illinc veteri deformia peplo
Circumjectus erat, ramumque agrestis oliuæ
Dextera gestabat: tum blando hæc incipit ore,
Luminibus placidis, versoque ad gaudia vultu:
Simichida, quonam media de luce vagare?
Cum somno indulgent sub sepibus vsque lacerti,
Nec tumulis gaudens summis prosultat alauda?
Anne epulas jussus petis? aut e ciuibus vlli
Vina volans calcas? ita te properante peragros
Ad soleas omnis resono lapis assilit ictu.
Huic ego sic contra: Lycida bone, quicquid vbique est,
Eximium celebrat vatem te, omnisque bubulcus
Et messor. quæ res animo gratissima nostro est.
Fors tamen haud nostræ cedunt tibi sibila cannæ.
En sacrum properamus iter, dum cætera turba
Debita frugiferæ peragunt solemnia diuæ,
Primitias dulces. namque illis diuite cornu
Ardua fœcundæ distendunt horrea messes.
Verum age, commune hoc iter est, communia festa.
Incipe: defesso succurret forsitan alter.
Certe ego Musarum dulce os sum, me quoque dicunt
Eximium vatem: sed non ego credulus vlli,
Non ego, pulchra Ceres, nec adhuc, me iudice, vincam
Siceli-

Sicelidem contra Samium, doctumque Philetam
Voce, sed argutas inter sum rana cicadas.
Sic ego, sic contra subridens protinus infit:
Hanc clauam tibi munus habe. tenamque pudicum
Germen, & ad verum penitus natura creauit:
Vt mihi nec curæ faber est, qui voce penates
Montibus immensis æquauerit Oromedontis:
Pieridumque ales, Chium quicunque canendo
Sustinet aduersum, frustra incassumque laborat.
Verum age, Bucolicas ordire ex ordine Musas
Simichida primumque, o optime, perspice, si non
Displiceat, verno natum mihi tempore carmen.
Ageanacta leuis Mitylenen deferat aura,
Horrida seu seris Notus æquora verset ab hœdis,
Siue pedem sæuis Orion sistit in undis.
Sin Lycidæ duro percussum pectus amore
Expediat (duro namque illius vror amore)
Halcyones sternent freta salsa, vndamque minacem,
Atque Notumque Eurumque, extremas qui quatit algas.
Halcyones, glaucis non vltima cura Deabus,
Alituum, quascunque suis mare nutrit in vndis.
Omnia fausta tibi Mitylenen noster eunti
Ageanax veniant, tutumque illabere portum.
Scilicet hac ego luce, rosæque, & mollis anethi,
Aut violæ puris euinctus tempora sertis,
Dulce merum ducam Pteleæ è crateribus altis,
Ante focos, aliquisque fabam torrebit in igne,
Et thorus æqualis cubito sternetur in altum
Asphodelo, cnyzaque, apijque vndante capillo.
Poculaque instituam placide, memor Ageanactis,
Ad cyathos, ipsisque infigam fæcibus ora.
Pastores ludent calamis: hinc noster Acharneus,
Inde Lycopites. queis carmina Tityrus addet.
Hospitis vt blandæ perculsus Daphnis amore,
Montibus errarit, atque illum vt fleuerit arbor,
Himera se quæcunque tuam sustollit ad vndam.

Cum

Cum miser, immensum, veluti nix, fluxit ad Hæmum,
Aut Atho, aut Rhodopen, aut qua se Caucasus abdit.
Tum canet, vt clausus caprarum pastor in arca
Sederit, immitem domini crudelis ob iram;
Nutrierintque illum congestis floribus olim
Mellificæ volucres, subeuntes vndique cedrum:
Nectare namque olli felix os Musa rigarat.
O ter fauste Comata, tibi gratum fuit illud,
Tuque inclusus eras arcæ, dulcisque potitus
Nectaris, æstiuum produxti suauiter annum.
O vtinam tibi vita meum superasset in æuum!
Næ tibi ego pingues seruarem in monte capellas,
Verbaque sublegerem: tu sub pinu, quercuue,
Carmina blanda canens recubares, die Comata.
Hæc Lycidas fatus, nihil addidit. hunc ego contra
Sic iterum affatus: Lycida bone, plurima quondam
Nymphæ me docuere, vagus dum montibus erro,
Fama Iouis magnam quæ nunc euexit ad aulam.
Præcipuum tamen hoc, quo te, suauissime, dono
Carmine: tu carus doctis hoc accipe Musis.
Simichidæ sternutat amor: namque ah miser ille
Tam perit in Myrto, quam ver est dulce capellis.
Quin & Aratus ei summo qui iunctus amore,
Igne calet pueri sub pectore: nouit Aristis,
Optimus ille virûm scit Aristis. carmina cuius
Ad tripodas sacros non auersetur Apollo;
Quas pueri flammas sub pectore gestet Aratus.
Hunc mihi, Faune, memento, Homoles qui culmina lu-
Sponte sua caris illius sistere in vlnis. (stras,
Siue Philinus erit, seu quis nouus ignis ab illo.
Hæc mihi si præstes, Faune optime, ne tibi posthac
Arcadici scillis pueri tergumque latusque
Sollicitent, prædæ si spes frustrarit opimæ:
Sin secus, insanis findaris corpora totus
Vnguibus, & duros vrticis carpe sopores:
Frigoribus mediis Edonum flumina lustres;

Ad fluuiumque Hebrum mediamq; obuersus ad Arcton,
Vltimaque Æthiopum, cum torrida sæuiet æstas;
Sub Blemyum petrâ, qua subtrahit ostia Nilus.
At vos Hyetidos vos missis Byblidos vndis
Qui colitis flauæ sublimia tecta Ddiones,
O similes malis florentibus, agmen amorum,
Tangite festiui mihi, tangite corda Philini,
Tangite: namque mei nil tangitur hospitis igne.
Mollior ille pyro tamen est, clamantque puellæ:
Ah ah, care Philine, tibi sic præterit ætas.
Ne post hac iuxta vigilemus limen Arate,
Lassemusque pedes. alios Matuta volucris,
Signa canens lucis, tristi torpore fatiget.
Tuque Molon tali solus iactere palæstra:
At nobis sit grata quies, & anus bona cordi,
Quæ spuat, & sacro quicquid nocet arceat ore.
Sic ego: at ille pedum subridens, gratus, vt ante,
Obtulit; auditæ precium munusque camenæ.
Nec mora, conuersus læua ad compendia, Puxas
Tendit iter: sed ego, sed & Eucritus, ad Phrasidemi
Pergimus, & formosus Amyntichus, inque profundis
Continuo iuncis prouoluimur hucatque illuc,
Inque recens sectas demissi corpora vites.
Heic vero multa inprimis caput alludebat
Populus albâ vlmique, argenteaque insuper vnda
Nympharum gelido crepitans stillabat ab antro.
Heic quoque sub ramis, gaudentes sole cicadæ,
Dulcem exsudabant tinnitum: acredula nobis
Eminus in densis residens stridebat acanthis:
Cassitaque addebat & acanthides, & sua turtur,
Multaque apis sacram volitabat fontis ob vndam.
Omnia spirabant autumni pinguis honorem:
Nam pyra se pedibus laterique suauia mala
Largiter aduoluunt, prunisque onerata cacumen
Ardua summissi demittunt culmina rami,
Summaque quadrimæ soluuntur vincula testæ.

Nymphæ

Nymphæ Castalides, Parnassi numina montis,
Taliane ante, Pholi saxosum lætus ad antrum,
Alcidæ senior libauit pocula Chiron?
Taliane antiquum pastorem, propter Anapon,
Inijcientem olim Polyphemum saxa carinis,
Ducere iusserunt lepidas per ouile choreas,
Qualia tum primum soluistis dolia Nymphæ,
Frugiferæ ad Cereris sacraria? cuius aceruo
Figere sit vannum mihi rursus, & annuat ipsa
Diua, tenens vtraque, papauera mixta maniplis.

BVCOLIASTAE.

Daphnidi formoso pascenti in gramine tauros,
Vpilio occurrit (sic fama) in monte Menalcas.
Rufus vterque, & vterque fuit florentibus annis,
Et calamorum, & vterque fuit cantare peritus.
Ac prior hac Daphnin compellat voce Menalcas.
MEN. Daphni, lubetne aliquo mecum heic contendere cantu?
Ni facilis, quotiesque lubet, mihi palma parata est.
Hunc iterum tali compellat carmine Daphnis.
DAPH. Et calamis præstans, & oues seruare Menalca,
Haud equidem cedam, nec si rumpare canendo.
MEN. Mens ne igitur certare tibi, ac deponere pignus?
DAPH. Et certare mihi mens, & deponere pignus.
MEN. Quęnā hic digna tamen ponemus pignora nobis?
DAPH. Offerimus vitulū: similem tu matribus agnum.
MEN. Non ego, non agnum: genitrix mihi dura paterq;
Qui pecudes numerare solent sub vespere nostras. (est,
DAPH. Quo tamen insignis discedet munere victor?
MEN. Vocibus est mihi pulchra nouem compacta cicu-
Candida cera cui supra respondet & infra. (ta,
Hanc tibi deponam, ne patris pignora tangam.
DAPH. Vocibus & mihi pulchra nouem compacta ci-
Candida cera cui supra respondet & infra. (cuta est,
Nuper

Nuper iuncta mihi: digito dolor eius adhæret
Huic; grauiter rupta calamus quem læsit auena.
At iudex quis nôster erit, censorque camenæ?
MEN. Ille vocandus erit nobis Caprarius, ille
Cui canis errantes allatrat candidus hædos.
Vixque vocant pueri, Caprarius audiit illos;
Vixque vocant pueri, iudex Caprarius astat.
Ac prior hac infit sortitus voce Menalcas:
Excipit alternam Daphnis cum carmine Musam
Bucolicam: talique Menalcas inchoat ore.
MEN. Fluminaque, & diui saltus, si forte Menalcas
Vobis grata suo concinuit calamo,
Ex animo pascatis oues: sin Daphnis & ipse
Cum vitulis veniat, nil minùs ille ferat.
DAPH. Vos fontes, dulcesque herbæ, si Daphnidis hęc vox
Cantibus est similis quos Philomela canit;
Pinguescant armenta mihi: sin forte Menalcas
Huc venit, inueniat pascua & ille sibi.
MEN. Passim ver, passim sunt pascua, & vbera lacte
Distenta, & teneræ luxuriant pecudes,
Qua formosa puella venit: sin rursus abibit,
Ipse ouium arebit pastor, & omnis ager.
DAPH. Hic ouis, hic capra est geminorum mater, apesque
Alueolos implent, altaque quercus humum,
Dum Milon formosus adest: sin forte recedat,
Bos iterum, & siccus cum boue pastor erit.
MEN. Caprarum coniux, o hirce, excelsaque sylua,
Vosque hœdi ad gelidas huc age fontis aquas.
Namque ibi noster agit. caprarij dicite Milo,
Et Proteus phocas pauit, eratque Deus.
DAPH. Non terram Pelopis, non auri immensa talenta,
Nec vento me optem cursibus esse parem.
Te modo complexus cantem hac sub rupe; vagantes
Aspiciens pecudes, & pelagus Siculum.
MEN. Triste malum arboribus tempestas, fontibus aror,
Et volucri laqueus, retia cœca feris:

Virginis

Virginis at mihi flamma Deûm pater optime, ſolus
Non amo. fœmineus te quoque torſit amor.
Sic pueri alternis cecinerunt illa camœnis:
Incipit extremam ſic muſam exinde Menalcas.
MEN. Parce meis hœdis: fœtis, lupe, parce capellis;
Nec noceas, quia paruus ego tot millia paſco.
O Lampure canis, quid tam ſopor altus habet te?
Cum puero pudor eſt paſcenti ducere ſomnum.
Pergite oues, nec vos impleri gramine dulci
Pœniteat, nec cura premat quando altera ſurgent;
Paſcite, paſcite vos, atque vbera tendite cunctæ:
Altera pars calathis, pars altera reſtet vt agnis.
Sic iterum Daphnis vocali concinit ore.
DAPH. Viderat ex antro nuper me blanda puella,
Cum vitulas agerem; & pulchrum me forte vocauit;
Aſt ego nec verbo reſpondi vocibus illis:
Deſpiciens ſed eam prorſum veſtigia fixi.
Vox vitulæ dulcis, dulciſque eſt halitus auræ:
Dulce nimis mugit vitulus, vaccæque per herbam:
Eſt & dulce ad aquam ſalientem occumbere in æſtu.
Glans decori quercu eſt, & malo dulcia poma;
Et vitulus vaccæ decus eſt, & vacca magiſtro.
Sic pueri cecinere, & ſic Caprarius infit.
CAPR. Os tibi næ blandum eſt, næ vox eſt lactea Da-(phni!
Optem audire tuos, quam vel mel lingere, cantus.
Accipe: cantando calamum tibi victor habeto.
Me quoque ſi doceas paſcentem in gramine capras,
Cornibus hanc caſſam, ſoluam tibi dulce Mineruall;
Quæ niueo complet ſemper mulctralia lacte.
Hac puer exiliit gauiſus laude, ſonumque
Edidit, vt caram ſalit hinnulus ante parentem.
Multa dolens, triſti ſummiſit pectora luctu
Alter, vt ad primos infelix ſponſa iugales.
Tempore ab hoc Daphnis paſtorum primus habetur:
Et Nympham, primæuus adhuc, ſibi Naiada duxit.

PASTOR, siue BVBVLCVS.

DAPHNIS, MENALCAS.

BVcolicum cane, Daphni: age carmina tu cane prima,
Carmina tu cane prima: sequetur & ipse Menalcas,
Et bobus vitulum, & sterili coniungite taurum:
Sic pascant armenta, suaque ferantur in herba,
A grege non diuulsa suo. tu carmina canta
Bucolica hinc. illinc respondeat ipse Menalcas.
DAPH. Vox vitulæ dulcis: vaccæ vox dulcior illa est,
Fistula dulce sonat pastorque, & vox mea dulcis.
Frigidulamq; ad aquam thorus est mihi: velleraque illic
Candida vaccarum substraui, quæ mihi ventus,
Dum comarum mordent, scopulo coniecit ab alto.
Heic sæuæ æstatis calor ingens tam mihi curæ est,
Quam patris præcepta sui vel matris amanti.
Sic cecinit nobis Daphnis, sic deinde Menalcas.
MEN. Ætna, o nostra parens, domus heic in vallibus antrum,
Et caua petra mihi est: est & mihi, somnia quicquid
Noctis habere queunt, tot oues pinguesque capellæ,
Quarum sub pedibus, sub vertice vellera fudi.
Ignibus in queruis stant viscera, siccaque fagus
Frigoribus mediis. Hic tantum frigora curo,
Proposita quam pulte, nuces edentulus ambit.
His subito applausi, munusque ex tempore solui,
Nempe pedum tibi Daphni; patris produxerat illud
Sponte sua saltus, cui nec labor æmulus esset:
Huic cochleæ testam, cuius prius intima, carnem,
Eripui, Icariæ comprensæ in syrtibus vndæ.
Quinque secans partes totidem: concha ille canebat:
Bucolicæ Musæ nunc viuite, & hoc mihi, nostræ
Quod cecini turbæ pastorum, pandite carmen.
Ne tibi post summæ succrescat pustula linguæ.

For-

Formicis formica, cicadaque grata cicadæ est,
Accipitri accipiter: nobis sunt cura camenæ.
His mihi plena domus, superi, sit. nam neque somnus
Dulcior est fessis, nec ver apibusque, suaues,
Quam mihi sunt Musæ, flores. quos namque tuentur
Leniter, his sæuæ noceant nec pocula Circes.

AITES.

ERgo ades alme puer, tres post noctesque diesque?
Ergo ades? at miseros lux vna absumit amantes.
Frigore ver quanto prunoque rotatile malum
Dulcius est, & ouis proprio villosior agno,
Ter nuptæ quanto virguncula præstat amari,
Et vitulo leuior volat hinnulus, ipsaque quantum
Gutture certantes superat Philomela volucres;
Nos tua sic pascit præsentia: solis ab æstu
More viatorum fugi huc sub tegmina fagi.
O vtinam nobis parilis vis spiret amoris,
Materiesque ipsis simus post fata Camenis.
Atque aliquis, geminûm, dicat. par vixit amantum,
Hic Lacedæmonijs Espnilus dictus in oris;
Alter erat tellus quem Thessala dicat Aïten:
Par illos afflauit amor. næ, Iupiter, illic
Aurea turba fuit, cum quis redamauit amantem.
Hoc pater, hoc fiat, Saturnie, vosque Deorum
Fata, mihique aliquis, vel in irremeabilis Orci
Faucibus, hoc multos post vitæ nunciet annos:
Ille tuis, tuus ille ignisque, & dulcis Aïtæ,
Omnibus, ac iuuenum præsertim, viuit in ore.
Sed tamen hoc, Diui, sicut libet; exitus horum
Scilicet in vobis. sed ego te laudibus ornans,
Nulla super tenui fundam mendacia naso.
Nam mihi si durus fueris, mox dulcia cuncta
Efficis, & blandi mensuram muneris exples.
Remige Nisæi Megarenses findere pontum
Inclyta gens, fausti sic viuite semper, vt olim

Atticus a vobis cultus fuit ille Diocleus.
Semper ei circa tumulum puerilla certant
Agmina, basiolis lepidam præuertere palmam:
Tum qui mollius os sperato admouerit ori,
Floribus insignis caram petit inde parentem.
Heu nimium felix, qui basia diuidit illa:
Os sibi. Dî, quoties Ganymedem postulat ante,
Indicis in morem lapidis: quo nescius olim
Aurifaber purum falso discriminat aurum.

HYLAS.

Scilicet haud nobis tantum produxit Amorem
Niciade, quocunque Deo nata illa propago est,
Nec nobis formosa magis formosa videntur
Quos mors certa manet, vixque altera cernitur Eos:
Ipse sed Alcmenes inuicto pectore natus,
Cui leo succubuit, formosum exarsit ephebum,
Arsit Hylan, multis vestitum colla capillis.
Vtque pater cunctas puerum deduxit ad artes,
Queîs placuit, queîs ipse hominum peruenit ad ora.
Nec seiunctus erat: medius seu ferueret æstus,
Seu Matuta suas e cœlo efferret habenas,
Gensque auium, nidum querulo circundaret ore;
Matre alas quatiente atri e fuligine tigni.
Scilicet e votis puer vt formatus abiret,
Virtutemque animi maturos ferret in annos.
At postquam auratam Colchis auertere pellem
Æsonides, vnaque abiit delecta iuuentus,
Graiorum cunctis e mœnibus, vtilis armis;
Venit & infractus, opulentam venit Iolcon,
Alcmenæ soboles Medeatidis heroïnæ.
Olli iunctus Hylas volucrem descendit in Argo,
Argo Cyaneis quæ concurrentibus, Argo,
Quæ falsis elapsa viis, in Phasidis ora
Constitit, vt Iouis ales, & omnes fixit in vnda.

Mox

Mox vbi Pleïadum cœlo se prodidit agmen
Vere nouo, primusque in pratis pascitur agnus;
Iam vento dat vela suo delecta iuuentus
Heroum, puppisque infusa cubilibus, austro
Tres afflante dies, pontum delabitur Helles:
Sic portus petière Propontidis, hic vbi sulcos
Rure Cianorum taurus deducit arator,
Littoraque inuadunt, cœnamque ex ordine, sero
Instituunt, multique vnum legêre cubile.
Planities diffusa thori solamen habebat:
Caricis hic frondes, hîc & secuêre cypiri.
Ibat Hylas, formosus Hylas, cœnantibus vndam
Ferret vt Alcidæ, & magnanimo Telamoni,
Quos mensæ commune duos ius semper habebat,
Æratam amplectens vrnam: fontemque sedenti
Conspicit in cliuo: quem circum molliter herbæ,
Cæruleumque chelidonium, lentumque adiantum,
Atque apium viuax, & tortum gramen habebat.
In medio Nymphæ choreas circumducebant,
Nymphæ peruigiles, Nymphæ gens dira colonis;
Euniche, Malisque, & ver imitata Nychæa.
Iamque puer latam ripis admouerat vrnam
Mersurus; tum vero inuadunt protinus omnes:
Namque omnes pueri Argiui teneram tentabat
Mentem dulcis amor: pronusque illabitur vndæ,
Labitur. vt cum stella polo delapsa sereno
Labitur in pontum, nautæque hortantur & instant,
Iam pueri laxate pedes: stat carbasus austro.
Tum Nymphæ genibus puerum superimponentes
Lenibant tenero lachrimantem molliter ore.
At ferus Alceides, pueri turbatus amore,
Exilijt, Scythiceque inflexum sustulit arcum,
Clauaque, quæ semper, dextram compleuit euntis.
Ter clamauit Hylas, quantum ter gutture posset:
Ter respondet Hylas, puerique emergit ab vnda
Vox tenuis; iuxtaque licet, vix peruenit illuc.

Vt leo villosus clamantem vbi percipit alte
Hinnuleum fœtum, sæuus leo, montis ab antro
Egreditur, pronusque oblatam fertur in escam:
Sic ferus Alcides per deuia sentibus arua
In puerum rapitur, multamque effertur in oram.
Infelix quem torquet amor! quot permeat erro
Culminaque & saltus, animoque effluxit Iason.
At puppis procul antennas suspensa manebat:
Explicuitque alas media de nocte iuuentus,
Dum ruit Alcides. volat is, quacunque viarum
Pes agit. insanus iecori deus insidet imo.
Sic formosus Hylas Diuorum cœpit haberi.
At socij Alciden desertæ puppis agebant,
Linquentem immensis transtratam sedibus Argo.
Ille pedes Colchosque & Phasidis attigit oram.

Infelix Amator.

LÆsus amans quidam, crudelem ardebat ephebum.
Eximium forma, sed morum dispare cultu.
Oderat ardentem, nec quicquam mite tenebat;
Quis Deus esset Amor, quam sæuos flecteret arcus
Nescius, & quantis torqueret pectora telis.
Omnia crudelis: sermonibus asper & ore.
Nullum ignis solamen erat: non blanda labelli
Purpura; non ictus oculorum, aut rubra genarum.
Verbaque, quæque suas solantur basia curas.
Vt fera venantes e syluis torua tuetur,
Sic homini crudelis erat: crudelia labra,
Crudeles acies oculorum, & terror in ore.
Æquabat bilem facies. color omnis ab illo
Fugerat, irarum rabie: nec sic quoque pulcher
Non fuit. iratus magis irritabat amantem.
Non tulit infelix tandem tua vulnera Cypri,
Sed veniens, tristes lachrimas effudit ad ædes,
Osculaque infixit foribus, sicque institit ore:

Sæue

Sæue puer tristisque, leæ crudelis alumne,
Ferrea progenies, nostrique indigne furoris,
Restim sume meam, dona vltima & vltima, nec te
Amplius offendi patiar. quin protinus ibo
Quo tua me damnat feritas: vbi semita fertur
Quæ miseris succurrit amantibus: hic vbi Lethe est.
Hanc quoque, si toto exsiccaro protinus ore,
Vix sic restinguam mea pectora. Iamque valere
His foribus mando, nec me latet exitus horum.
Et rosa formosa est: sed & illam tempora tangunt,
Et viola blanda est, sed primo vere senescit,
Et niueus lili flos est, sed dissitus aret,
Ipsaque nix alba est, sed vix concreta liquescit:
Et pueri flos dulcis: & hunc brevis occupat ætas.
Olim tempus erit, cum tu quoque tactus amabis,
Pectoraque ambustus, lachrimarum flumina fundes.
Nunc tamen hæc postrema mihi pro munere solue,
Cum miser egressus pendentem in limine cernes,
Inque tuis foribus; ne præter limina tende:
Siste pedem, ploresque, & lachrimulam mihi fundens
Restim solue meam, raptisque à corpore vela
Vestibus, inuoluasque, atque vltima basia fige.
Labraque defuncto iungas tua, neue time to
Ne viuam, quanquam facilis vel ad oscula fias.
Et tumulum mihi conde, meum qui claudat amorem:
Terque, abeuns, dic, Nempe iaces dulcissime rerum.
Si libet, hoc quoque iunge: Perît mihi dulcis amator.
Hoc quoque carmen habe, paucis quod ductibus addam:
Sustulit hunc crudelis Amor, ne perge viator:
Sed procul absistens, dic, Sæuum ardebat amicum.
Sic fatus restim petiit, saxumque leuauit
Poste tenus muri medio, cui tenuia fila
Applicat, & tortis restim ceruicibus aptat.
Saxaque deuoluit pedibus, lapsusque pependit
Protinus. ille fores pandit, mœstumque cadauer
Vestibulo videt in medio, nec tristia flectit

Pectora, nec cædem lachrimat: sed funere ab ipsa
Mollia suspendit velamina, seque palæstræ
Apparat, & gratum loturus tendit ad amnem,
Acceditque Deum quem læserat. vtque sub vndæ
Ripam stabat Amor saxo formatus ab vno;
Exilit effigies, sæuumque inuadit ephebum.
Sanguinis exundant latices. vox innatat amni:
Quisquis amaris ama: Deus omnia judicat æque.

TITVLVS ΕΙΣ ΠΟΙΜΕΝΑΣ ejusdem argumenti ex lib. III. Anthologiæ Græcæ.

DIOTIMI.

In Therimachum.

cujus initium: *Αὐτόματοι δείλαι.*

AD stabulum mœstæ veniunt e monte juuencæ
Sponte sua, multis irriguæ niuibus,
At te, Therimache, hanc ad quercum longa tener nox,
Sopitum teli viribus ætherei.

EVRVCII.

In eundem.

cujus initium: *Οὐκ ἔτι συρίγξων.*

NOn post hac lepidæ pastoria sibila cannæ
Hanc repetes iuxta Therimache platanum,
Nec tua defessæ rapient suauissima vaccæ
Carmina, sub quercu dum placide recubas.
Fulmine namque iaces ictus, feroque iuuencæ
Ad stabulum multis sparsæ abeunt niuibus.

CAL-

CALLIMACHI.

In Astaciden.

cuius initium : Ἀςακίδην τ̃ Κρῆτα.

A Staciden, Cretæ pastorem, e montibus altis
Surripuit Nympha. Nunc sacer Astacides
Culmine Dictæo viuit. quin Daphnide misso
Pastores solum dicimus Astaciden?

LEONIDAE.

In Clitagoram.

cuius initium : Ποιμένες οἱ ταύτην.

QVisquis ades pastor, qui culmine pascis in illo,
Et maribus capras iungis ouesque suis,
Clitagoræ paruum, sed gratum, perfice munus,
Perfice, nocturnæ nomine Persephonæ:
Fac balent mihi semper oues, petraque recumbens
Pastor, eas grato detineat calamo:
Et sua vere nouo carpens per pascua flores
Rusticus, in nostrum serta ferat tumulum:
Lacque aliquis circum fœcundæ mulgeat agnæ
Matris, & impressis stillet ab vberibus,
Ima rigans tumuli. Manet, hospes, manibus ipsi
Gratia, post seros quam referant cineres.

MYRINI.

In Thyrsin.

cuius initium: Θύρσις ὁ χωμήτης.

NYmpharum qui pascit oues in gramine Thyrsis,
Qui calamo Pani proxima nempe facit,
Sub gelida pinu medio iacet ebrius æstu,
At pecudes sumpto pascit Amor baculo.

Ah Nymphæ! audacem pastoris rumpite somnum:
Ne sit præda feris escaque paruus Amor.

Ex TIT. εἰς ἀνδρείας. lib. III.

ANTIPATRI.

cuius initium: Ὄρνι Διὸς Κρονίδαο.

NVncia fida Iouis, cur sic stas lumine toruo
In tumulo magni semper Aristomenis?
Mortali vt dicam generi, quod, vt ipsa volucrum
Sum princeps, iuuenum sic fuit ille decus.
In timidi timidæ monumento state columbæ,
Nos iuuat intrepidis semper adesse viris.

GERMANICI.

In Themistoclem.

cuius initium: Ἀντὶ τάφου λιτοῖο.

PRo tumulo vili stet Græcia, lignaque fracta
Barbarici testes addite naufragij,
Inque sepulchrali stent margine Persica bella,
Et Xerxes: istis claude Themistoclea.
At Salamis stet pro cippo, & mea facta loquatur.
Cur paruo iaceam maximus in tumulo?

ALPHEI MITYLENAEI.

In eundem.

cuius initium: Οὔρεα μοι καὶ πόντον.

IN tumulo sculpas totum cum montibus æquor,
In medio solem, qui mihi testis erit,
Et fluuiorum vndam ingentem, qui gurgite non tot
Armatas Xerxis sustinuere rates.
Insculpe & Salamina, Themistoclis vt male rapti
Magnetes tumulum semper ad astra ferant.

Ex Tit. εἰς ἥρωας. eod. lib.

Incerto Avtore.

In Laertem.

cuius initium: Ψήχει καὶ πέτρην.

DEterit & petram vis temporis, vt neque ferro
Abstinet, & simili singula lege metit.
Sic modo Laertæ tumulus, qui littora iuxta
Cernitur, a gelidis perluitur pluuiis.
At simile herois nomen sibi: carmina quippe
Annorum series tollere nulla potest.

Asclepii.

In Aiacem.

cuius initium: Ἁ δ' ἐγὼ ἁ τλάμων.

HIc sedeo infelix virtus, vicina sepulti
Aiacis tumulo, tonsa capillitium:
Victa dolore animi ingenti, quia visa Pelasgis
Callida fraus nobis anteferenda fuit.

Antipatri.

In eundem.

cuius initium: Σῆμα παρ' Αἰάντειον.

AD tumulum Aiacis Rhœteïa littora iuxta
Infelix virtus, cum lachrimis sedeo,
Tonsa comas, fœdata: quod heic sub iudice Graio
Vincere non virtus sed potuere doli.
Arma etiam clamant Pelidæ, fortia facta
Non sibi verborum posse placere dolos.

AR-

ARCHIAE.

In eundem.

cuius initium: Μοῦνοι συναιρεόμενοι(?).

VNus qui oppressas clypeo defendere naues
Ausus,Troianam sustinuisti aciem,
Quem non saxorum fragor impulit,atraque nubes
Telorum,aut flammæ,aut terrifici strepitus
Ensium & hastarum , sed petræ immobilis instar
Stans, tempestatem Martis inire soles;
Si te non armis magni donauit Achillis
Græcia,nec digno munera tanta dedit,
Instinctu sic Parcarum peccauit,ab hoste
Vt tutus,propriis concideres manibus.

EX TIT. εἰς ὄρνις. lib. III.

AGATHIAE.

In perdicem a fele interfectam,

cuius initium: Οὐκ ἔτι.

NOn te iam misera, scopulorum erratica perdix,
Viminibus lentis texta tenet cauea,
Nec mihi Matutæ roseum venientis ad ortum
Alarum excuties nobile plumicium.
Nam tibi iam feles caput abstulit,omniaque vna
Abstulit, ac sæuæ vix satis illud erat.
Quare,ne tibi terra levis sit, sed gravis, opto:
Ne mox relliquias eruat illa tuas.

EIVS-

EIVSDEM.

In eandem.

cujus initium: Ὀικογενὴς αἴλουρος,

IAm mihi ſublata perdice domeſtica feles,
Viuere poſſe meis ſe putat in laribus.
Non ego te, perdix mea, ſic ſine munere linquam,
Sed ſuper extincta jam tuus hoſtis erit.
Quippe animæ pax nulla tuæ eſt: dum denique ſoluo
Pyrrhus Achilleo quæ dedit in tumulo.

MELEAGRI.

In cicadam.

cujus initium: Ἀχήεις τέττιξ.

EBria mananti quæ garris rore cicada,
Auiaque agreſti voce reples nemora,
Serratiſque tenens pedibus ſuprema comarum,
Non ſecus ac fidibus, corpore dulce canis,
Eia nouum cane quid, quo ſe Dryadum chorus omnis
Oblectet, Panis obſtreperum calamis;
Vt media de luce, meorum oblitus amorum,
Heic ſub frondoſa ſomnum ineam platano.

TIT. εἰς ἀνδριάντας. lib. I.

AGATHIAE.

In lapidem quo Aiax apud Homerum Hectorem perculit.

cujus initium: Μήμοι τὸν Αἴαντος.

NE precor Aiacis lapidem propelle viator,
Me, jaculatorem pectoris Hectorei.
Sum grauis atque aſper: referet tibi dius Home-(rus,
Vt facile in campis Hectora prouoluii.

Nunc

Atticus a vobis cultus fuit ille Diocleus.
Semper ei circa tumulum puerilia certant
Agmina, basiolis lepidam præuertere palmam:
Tum qui mollius os sperato admouerit ori,
Floribus insignis caram petit inde parentem.
Heu nimium felix, qui basia diuidit illa:
Os sibi. Dî, quoties Ganymedem postulat ante,
Indicis in morem lapidis: quo nesciusolim
Aurifaber purum falso discriminat aurum.

HYLAS.

Scilicet haud nobis tantum produxit Amorem
Niciade, quocunque Deo nata illa propago est,
Nec nobis formosa magis formosa videntur
Quos mors certa manet, vixque altera cernitur Eos:
Ipse sed Alcmenes inuicto pectore natus,
Cui leo succubuit, formosum exarsit ephebum,
Arsit Hylan, multis vestitum colla capillis.
Vtque pater cunctas puerum deduxit ad artes,
Queîs placuit, queîs ipse hominum peruenit ad ora.
Nec seiunctus erat: medius seu ferueret æstus,
Seu Matuta suas e cœlo efferret habenas,
Gensque auium, nidum querulo circundaret ore;
Matre alas quatiente atri e fuligine tigni.
Scilicet e votis puer vt formatus abiret,
Virtutemque animi maturos ferret in annos.
At postquam auratam Colchis auertere pellem
Æsonides, vnaque abiit delecta iuuentus,
Graiorum cunctis e mœnibus, vtilis armis;
Venit & infractus, opulentam venit Iolcon,
Alcmenæ soboles Medeatidis heroïnæ.
Olli iunctus Hylas volucrem descendit in Argo,
Argo Cyaneis quæ concurrentibus, Argo,
Quæ falsis elapsa viis, in Phasidis orâ
Constitit, vt Iouis ales, & omnes fixit in vnda.

Mox

Mox vbi Pleïadum cœlo se prodidit agmen
Vere nouo, primusque in pratis pascitur agnus;
Iam vento dat vela suo delecta iuuentus
Heroum, puppisque infusa cubilibus, austro
Tres afflante dies, pontum delabitur Helles:
Sic portus petiêre Propontidis, hic vbi sulcos
Rure Cianorum taurus deducit arator,
Littoraque inuadunt, cœnamque ex ordine, sero
Instituunt, multique vnum legêre cubile.
Planities diffusa thori solamen habebat:
Caricis hic frondes, hic & secuêre cypiri.
Ibat Hylas, formosus Hylas, cœnantibus vndam
Ferret vt Alcidæ, & magnanimo Telamoni,
Quos mensæ commune duos ius semper habebat,
Æratam amplectens vrnam: fontemque sedenti
Conspicit in cliuo: quem circum molliter herbæ,
Cæruleumque chelidonium, lentumque adiantum,
Atque apium viuax, & tortum gramen habebat.
In medio Nymphæ choreas circumducebant,
Nymphæ peruigiles, Nymphæ gens dira colonis;
Euniche, Malisque, & ver imitata Nychæa.
Iamque puer latam ripis admouerat vrnam
Mersurus; tum vero inuadunt protinus omnes:
Namque omnes pueri Argiui teneram tentabat
Mentem dulcis amor: pronusque illabitur vndæ,
Labitur. vt cum stella polo delapsa sereno
Labitur in pontum, nautæque hortantur & instant,
Iam pueri laxate pedes: stat carbasus austro.
Tum Nymphæ genibus puerum superimponentes
Lenibant tenero lachrimantem molliter ore.
At ferus Alceides, pueri turbatus amore,
Exilijt, Scythiceque inflexum sustulit arcum,
Clauaque, quæ semper, dextram compleuit euntis.
Ter clamauit Hylas, quantum ter gutture posset:
Ter respondet Hylas, puerique emergit ab vnda
Vox tenuis: iuxtaque licet, vix peruenit illuc.

Vt leo villosus clamantem vbi percipit alte
Hinnuleum fœtum, sæuus leo, montis ab antro
Egreditur, pronusque oblatam fertur in escam:
Sic ferus Alcides per deuia sentibus arua
In puerum rapitur, multamque effertur in oram.
Infelix quem torquet amor! quot permeat erro
Culminaque & saltus, animoque effluxit Iason.
At puppis procul antennas suspensa manebat:
Explicuitque alas media de nocte iuuentus,
Dum ruit Alcides. volat is, quacunque viarum
Pes agit. insanus iecori deus insidet imo.
Sic formosus Hylas Diuorum cœpit haberi.
At socij Alciden desertæ puppis agebant,
Linquentem immensis transtratam sedibus Argo.
Ille pedes Colchosque & Phasidis attigit oram.

Infelix Amator.

LÆsus amans quidam, crudelem ardebat ephebum,
Eximium forma, sed morum dispare cultu.
Oderat ardentem, nec quicquam mite tenebat;
Quis Deus esset Amor, quam sæuos flecteret arcus
Nescius, & quantis torqueret pectora telis.
Omnia crudelis: sermonibus asper & ore.
Nullum ignis solamen erat: non blanda labelli
Purpura; non ictus oculorum, aut rubra genarum.
Verbaque, quæque suas solantur basia curas.
Vt fera venantes e syluis torua tuetur,
Sic homini crudelis erat: crudelia labra,
Crudeles acies oculorum, & terror in ore.
Æquabat bilem facies. color omnis ab illo
Fugerat, irarum rabie: nec sic quoque pulcher
Non fuit. iratus magis irritabat amantem.
Non tulit infelix tandem tua vulnera Cypri,
Sed veniens, tristes lachrimas effudit ad ædes,
Osculaque infixit foribus, sicque institit ore:

Sæue

Sæue puer tristisque, leæ crudelis alumne,
Ferrea progenies, nostrique indigne furoris,
Restim sume meam, dona vltima & vltima, nec te
Amplius offendi patiar. quin protinus ibo
Quo tua me damnat feritas: vbi semita fertur
Quæ miseris succurrit amantibus: hic vbi Lethe est.
Hanc quoque, si toto exsiccaro protinus ore,
Vix sic restinguam mea pectora. Iamque valere
His foribus mando, nec me latet exitus horum.
Et rosa formosa est: sed & illam tempora tangunt,
Et viola blanda est, sed primo vere senescit,
Et niueus lili flos est, sed dissitus aret,
Ipsaque nix alba est, sed vix concreta liquescit:
Et pueri flos dulcis: & hunc brevis occupat ætas.
Olim tempus erit, cum tu quoque tactus amabis,
Pectoraque ambustus, lachrimarum flumina fundes.
Nunc tamen hæc postrema mihi pro munere solue,
Cum miser egressus pendentem in limine cernes,
Inque tuis foribus; ne præter limina tendere:
Siste pedem, ploresque, & lachrimulam mihi fundens
Restim solue meam, raptisque à corpore vela
Vestibus, inuoluasque, atque vltima basia figere.
Labraque defuncto iungas tua, neue timeto
Ne viuam, quanquam facilis vel ad oscula fias.
Et tumulum mihi conde, meum qui claudat amorem:
Terque, abeuns, dic, Nempe iaces dulcissime rerum.
Si libet, hoc quoque iunge: Perit mihi dulcis amator.
Hoc quoque carmen habe, paucis quod ductibus addam:
Sustulit hunc crudelis Amor, ne perge viator:
Sed procul absistens, dic, Sæuum ardebat amicum.
Sic fatus restim petiit, saxumque leuauit
Poste tenus muri medio, cui tenuia fila
Applicat, & tortis restim ceruicibus aptat.
Saxaque deuoluit pedibus, lapsusque pependit
Protinus. ille fores pandit, mœstumque cadauer
Vestibulo videt in medio, nec tristia flectit

 Pectora,

Pectora, nec cædem lachrimat: ſed funere ab ipſa
Mollia ſuſpendit velamina, ſeque palæſtræ
Apparat, & gratum loturus tendit ad amnem,
Acceditque Deum quem læſerat. vtque ſub vndæ
Ripam ſtabat Amor ſaxo formatus ab vno;
Exilit effigies, ſæuumque inuadit ephebum.
Sanguinis exundant latices. vox innatat amni:
Quiſquis amaris ama: Deus omnia judicat æque.

TITVLVS ΕΙΣ ΠΟΙΜΕΝΑΣ ejuſdem argumenti ex lib. III. Anthologiæ Græcæ.

DIOTIMI.

In Therimachum.

cujus initium: *Αὐτόματοι δείλης.*

AD ſtabulum mœſtæ veniunt e monte juuencæ
Sponte ſua, multis irriguæ niuibus,
At te, Therimache, hanc ad quercum longa tener nox,
Sopitum teli viribus ætherei.

EVRVCII.

In eundem.

cujus initium : Οὐκ ἔτι συρίγξων.

NOn poſt hac lepidæ paſtoria ſibila cannæ
Hanc repetes iuxta Therimache platanum,
Nec tua defeſſæ rapient ſuauiſſima vaccæ
Carmina, ſub quercu dum placide recubas.
Fulmine namque iaces ictus, feroque iuuencæ
Ad ſtabulum multis ſparſæ abeunt niuibus.

CAL-

CALLIMACHI.

In Astaciden.

cuius initium : Ἀστακίδην τ̀ Κρῆτα.

ASTaciden, Cretæ paſtorem, e montibus altis
Surripuit Nympha. Nunc ſacer Aſtacides
Culmine Dictæo viuit. quin Daphnide miſſo
Paſtores ſolum dicimus Aſtaciden?

LEONIDAE.

In Clitagoram.

cuius initium : Ποιμένες οἱ ταύτην.

QVifquis ades paſtor, qui culmine paſcis in illo,
Et maribus capras iungis ouesque ſuis,
Clitagoræ paruum, ſed gratum, perfice munus,
Perfice, nocturnæ nomine Perſephonæ:
Fac balent mihi ſemper oues, petraque recumbens
Paſtor, eas grato detineat calamo:
Et ſua vere nouo carpens per paſcua flores
Ruſticus, in noſtrum ſerta ferat tumulum:
Lacque aliquis circum fœcundæ mulgeat agnæ
Matris, & impreſſis ſtillet ab vberibus.
Ima rigans tumuli. Manet, hoſpes, manibus ipſi
Gratia, poſt ſeros quam referant cineres.

MYRINI.

In Thyrſin.

cuius initium : Θύρσις ὁ χωμήτης.

NYmpharum qui paſcit oues in gramine Thyrſis,
Qui calamo Pani proxima nempe facit,
Sub gelida pinu medio iacet ebrius æſtu,
At pecudes ſumpto paſcit Amor baculo.

Ah Nymphæ! audacem pastoris rumpite somnum:
Ne sit præda feris escaque paruus Amor.

Ex TIT. εἰς ἀνδρείας. lib. III.

ANTIPATRI.

cuius initium: Ὄρνι Διὸς Κρονίδεω.

NVncia fida Iouis, cur sic stas lumine toruo
In tumulo magni semper Aristomenis?
Mortali vt dicam generi, quod, vt ipsa volucrum
Sum princeps, iuuenum sic fuit ille decus.
In timidi timidæ monumento state columbæ,
Nos iuuat intrepidis semper adesse viris.

GERMANICI.
In Themistoclem.

cuius initium: Ἀντὶ τάφου λιτοῖο.

PRo tumulo vili stet Græcia, lignaque fracta
Barbarici testes addite naufragij,
Inque sepulchrali stent margine Persica bella,
Et Xerxes: istis claude Themistoclea.
At Salamis stet pro cippo, & mea facta loquatur.
Cur paruo iaceam maximus in tumulo?

ALPHEI MITYLENAEI.
In eundem.

cuius initium: Ὀυρεά μοι καὶ πόντον.

IN tumulo sculpas totum cum montibus æquor,
In medio solem, qui mihi testis erit,
Et fluuiorum vndam ingentem, qui gurgite non tot
Armatas Xerxis sustinuere rates.
Insculpe & Salamina, Themistoclis vt male rapti
Magnetes tumulum semper ad astra ferant.

Ex

EX TIT. εἰς ἥρωας. eod. lib.

INCERTO AVTORE.

In Laertem.

cuius initium: Ψυχὴ καὶ πέτρην.

DEterit & petram vis temporis, vt neque ferro
Abstinet, & simili singula lege metit.
Sic modo Laertæ tumulus, qui littora iuxta
Cernitur, a gelidis perluitur pluuiis.
At simile herois nomen sibi: carmina quippe
Annorum series tollere nulla potest.

ASCLEPII.

In Aiacem.

cuius initium: Ἁ δ' ἐγὼ ἁ τλάμων.

HIc sedeo infelix virtus, vicina sepulti
Aiacis tumulo, tonsa capillitium:
Victa dolore animi ingenti, quia visa Pelasgis
Callida fraus nobis anteferenda fuit.

ANTIPATRI.

In eundem.

cuius initium: Σῆμα παρ' Αἰαντεῖον.

AD tumulum Aiacis Rhœteïa littora iuxta
Infelix virtus, cum lachrimis sedeo,
Tonsa comas, fœdata: quod heic sub iudice Graio
Vincere non virtus sed potuere doli.
Arma etiam clamant Pelidæ, fortia facta
Non sibi verborum posse placere dolos.

AR-

EIVSDEM.
In eandem.

cujus initium: Οἰκογενὴς αἴλουρος,

IAm mihi ſublata perdice domeſtica feles,
Viuere poſſe meis ſe putat in laribus.
Non ego te, perdix mea, ſic ſine munere linquam,
Sed ſuper extincta jam tuus hoſtis erit.
Quippe animæ pax nulla tuæ eſt: dum denique ſoluo
Pyrrhus Achilleo quæ dedit in tumulo.

MELEAGRI.
In cicadam.

cujus initium: Ἀχήεις τέττιξ.

EBria mananti quæ garris rore cicada,
Auiaque agreſti voce reples nemora,
Serratiſque tenens pedibus ſuprema comarum,
Non ſecus ac fidibus, corpore dulce canis,
Eia nouum cane quid, quo ſe Dryadum chorus omnis
Oblectet, Panis obſtreperum calamis;
Vt media de luce, meorum oblitus amorum,
Heic ſub frondoſa ſomnum ineam platano.

TIT. εἰς ἀνδρεῖαν. lib. I.

AGATHIAE.
In lapidem quo Aiax apud Homerum
Hectorem perculit.

cujus initium: Μήμε τὸν Αἰάντειον.

NE precor Aiacis lapidem propelle viator,
Me, jaculatorem pectoris Hectorei.
Sum grauis atque aſper: referet tibi diuus Homerus
Vt facile in campis Hectora prouolui.

Nunc

Nunc vix me per humum miseri protrudere possunt
Mortales, fœdi temporis opprobrium.
Quin aliquis properat sub humo me condere: quippe
Ludibrium miseris iam pudet esse viris.

PHILIPPI.
In Leonidem.

cuius initium: Πουλὺ Λεωνίδεω.

ASpiciens Xerxes fœdatum vulnere corpus,
Purpurea induxit veste Leonideum.
Huic licet ex Orco acclamauit maximus heros,
Dî, procul hinc merces proditionis eat.
Conuenit huic tumulo clypeus: sint Persica longe.
Ingrediar manes vt Lacedemonius.

TIT. εἰς πόλεις.

ADRIANI CÆSARIS, vel, vt alij,
GERMANICI.
In Hectorem.
cuius initium: Ἕκτορ Ἀρήϊον αἷμα.

SAnguis Martius Hector, adhuc si mortuus audis,
Gaude, &, vel patriæ nomine, viue parum.
Ilios incolitur vrbs inclyta: nactaque gentem est,
Si tibi non similem, Martis amore parem.
Thessalia at nusquam est. Pete Achillem protinus, & dic,
Thessaliam cunctam stare sub Æneadis.

TIT. εἰς τύχην.
AGATHIAE.
cuius initium: Γειτνιὸς τις.

PIscibus intentus stabat piscator: at illum
Aspicit, & virgo diues amore perit,

Et iungit thalamo. nunc pro tam paupere vita.
Tantarum in medio luxuriatur opum.
At sors assistens Veneri, sic, percita risu,
Non tuus hic ludus, sed meus, inquit, erit.

TIT. συμποτικὰ ἀστεῖσματα. lib. III.

STRATONIS.

In Democratem.

cuius initium: Καὶ πῖε.

DEmocrates ludas nunc & bibe: non tibi curæ
Pocula, nec curæ mox tibi lusus erit.
Nunc caput in sertis habeamus & vnguine multo,
Mox alij nostro quæ tribuent tumulo.
Ossa bibant nunc nostra merum quæ post mea fata
Vel totæ cingant Deucalionis aquæ.

TIT. εἰς φειδωλούς.

INCERTI.

In Apollophanem.

cuius initium: Πλουτεῖν φασί σε πάντες.

OMnibus es diues, solo me iudice pauper.
Vsus opum namque est, testis Apollophanes.
Si frueris, sunt, nempe, tuæ: si hæredibus vsum
Conseruas, etiam nunc, aliena tenes.

PALLADAE.

cuius initium: Πλοῦτον μὲν πλουτοῦντος.

DItis opes tibi sunt. animus sed pauperis: ergo
Hæredi locuples, at tibi pauper eris.

Ex

Ex Epigrammatis Graecis veterum nondum editis sparsim quadam excerpta.

PAVLI SILENTIARII.

In Chariclo.

Ὄμματά σοι βαρύθουσι πόθου πνείοντα Χαρίκλοι,
Οἷά περ ἐκ λέκτρων ἄρτι διεγρομένης.
Ἔσκυλται δ' ἡ κόμη, ῥοδέης ἀμάρυγμα παρειῆς
Ὠχρὸς ἔχει λαγόνας, καὶ δέμας ἐκλέλυται.
Κ' εἰ μὲν παννυχίοισιν ὁμιλήσασα παλαίστραις
Ταῦτα φέρεις. ὄλβου παντὸς ὑπερπέτατο
Ὅς σε περιπλέγδην ἔχε πήχεσιν. εἰ δέ σε τήκει
Θερμὸς ἔρως, εἴης εἰς ἐμὲ τηκομένη.

Latine.

Lumina adhuc spirant somnum tua, pulchra Chariclo,
Vt quæ jam e lecto semisopora venis,
Et coma dispersa est: roseæque genæ jubar illud
Nescio quis pallor, membraque languor habet.
Atque ea nocturnæ si sunt vestigia luctæ;
Næ felix, næ Dijs proximus ille fuit,
Impedijt qui te complexibus! at si amor est qui
Te coquit, ardoris sim tibi causa tui.

AGATHIAE SCHOLASTICI.

In puellam quandam.

Ἡ γραῦς ἡ φθονερὴ παρεκέκλιτο γείτονι κούρῃ
Δόχμιον ἐν λέκτρῳ νῶτον ἐρεισαμένη,

Προβλὴς

Προβλὴς ὥς τις ἔπαλξις ἀνέμβατος, οἷα δὲ
πυρρὴ
Ἔσκεπε τὴν κούρην ἀπλοῖς ἐκ σταδίη. (λάθρου
Καὶ σοβαρὴ θεράπαινα πύλας σφίγξασα με-
Κεῖτο χαλικρήτῳ νάματι βρεχομένη.
Ἔμπης οὔ μ' ἐφόβησαν, ἐπεὶ στρεπτῆρα μελάθρου
Χερσὶν ἀδουπήτοις βαιὸν ἀειράμενος,
Φρυκτοὺς αἰθαλόεντας ἐμῆς ῥαπίσμασι λώπης
Ἔσβεσα, καὶ διαδὺς λέχριος ἐν θαλάμῳ
Τὴν φύλακα κνώσσουσαν ὑπεκφυγον. ἦκα δὲ
λέκτρου
Νέρθεν ὑπὸ σχοίνοις γαστέρι συρόμενος
Ὠρθούμην μετὰ βαιόν, ὅπῃ βατὸν ἔπλετο τεῖχος,
Ἄγχι δὲ τῆς κούρης στέρνον ἐρεισάμενος (σώπῳ
Μαζοὺς μὲν κρατέεσκον, ὑπεθρύφθην δὲ προ-
Μάστακα πιαίνων χείλεος ἀμφαφίῃ. (λημα
Ἦν δ' ἄρα μοι τὰ λάφυρα καλὸν στόμα, καὶ τὸ φί-
Σύμβολον ἐννυχίης εἶχον ἀεθλοσύνης.
Οὔπω δ' ἐξαλάπαξα φίλης πύργωμα κορείης,
Ἀλλ' ἔτ' ἀδηρείτῳ σφίγγεται ἀμβολίῃ·
Ἔμπης ἢν ἑτέροιο μόθου στήσωμεν ἀγῶνα,
Ναὶ τάχα πορθήσω τείχεα παρθενίης.
Οὐδέ τί με στήσουσιν ἐπάλξιες· ἢν δὲ τυχήσω,
Στέμματα σοὶ πλέξω Κύπρι τροπαιοφόρε.

Latine.

Inuida anus pulchræ recubabat juncta puellæ,
  Obliquum in lecto fusa patente latus,
Haud secus ac muri pars inuia. at vna puellam
  Claudebat vestis, quæ neque crassa fuit.
Hanc juxta obducto recubabat limine custos
  Ancilla, Ogygij saucia flore Dei.
Nil metui tamen hæc. quin verso cardine limen
  Inuado, strepitum non faciente manu.
Mox tædæ excussi flammantem vestibus ignem.
  Tum sensim arrepens & thalamum subeuns,
Sopitam effugio custodem. nec mora ventrem,
  Innitens, lecti funibus applicui;
Paulatim prouectus, vbi paries dabat ipse
  Ascensum. heic dulci in pectore procubui,
Blanda papillarum inuadens, barbamque labellorum
  Ætherea pascens oraque mollitie.
Tum mihi pro spolio polchrum os fuit: osculaque ipsa
  Dulcia nocturnæ præmia militiæ.
Nec dum arcem tamen inuasi castrumque pudoris,
  Intactum quod nunc, vt fuit ante, manet.
Sin rursum alterius tentaro prœlia Martis,
  Expugnasso vrbis mœnia virgineæ:
Nullaque nos sistent munimina. tum bona Cypri
  Victrici figam polchra trophæa tibi.

PAVLI SILENTIARII.

In basia trium puellarum.

Μακρὰ φιλεῖ Γαλάτεια καὶ ἔμψοφα, μαλθακὰ
  Δωρὶς δακτάζει. τίς πλέον ἐξερέθει; (Δημὼ,
'Ουα-

Οὔατα μὴ κρίνωσι φιλήματα. γευσάμενοι δὲ
Τρηχαλέων στομάτων ψῆφον ἐποισόμεθα.
Ἐσπλάγχθης κραδίη. τὰ φιλήματα μαλθακὰ
Ἔγνως, καὶ δροσερῶν ἡδὺ μέλι στομάτων. (Δημοῦς
Μίμν' ἐπὶ τοῖς, ἀδέκαστον ἔχει στέφος. εἰ δέ τις
Τέρπεται, ἐκ Δημοῦς ἡμέας οὐκ ἐρύσει. (ἄλλη

Latine.

Cum sonitu Galatea dat oscula longaque, Demo
Mollia, cum morsu Doris. age eligito.
Iudicat auditus male basia: sin gustaro
Ora puellarum, protinus expediam.
Scilicet erramus. mollissima basia Demus
Nouisti, & rorem mellaque quæ e labijs
Depluit. his hære. palmam hæc fert. sin aliam vis,
Auelli a Demo me tamen haud patiar.

PAVLI SILENTIARII.
In Laidem.

Ἡδὺ μέν ἐστι φίλημα τὸ Λαΐδος· ἡδὺ καὶ αὐτῶν
Ἠποδινήτων δάκρυ χέεις βλεφάρων,
Καὶ πολὺ κιχλίζουσα σοβεῖς εὐβόστρυχον αἴγλην,
Ἡμετέρα κεφαλῇ δηρὸν ἐρεισαμένη,
Μυρομένην δ' ἐφίλησα· τὰ δ' ὡς δροσερῆς ἀπὸ
πηγῆς
Δάκρυα μιγνυμένων πῖπτε κατὰ στομάτων.
Εἶπε δ' ἀνειρομένῳ, τίνος οὕνεκα δάκρυα λείβεις;
Δείδια μή με λίπῃς. ἐστὲ γὰρ ὁρκαπάται.

Latine.

Suauia sunt, Lais, tua sauia. nunc quoque suauem
  Lachrymulam tremulis depluis ex oculis.
Tum crinis quatiens huc illuc, dulce nitentis,
  Inclinas nostro sæpe caput capiti.
Mœrentem amplector. lachrymaque velut liquidus fons
  Per junctas trepidant desiliuntque genas.
Dic, vero dic, quid lachrymis corrumpis ocellos?
  Estis fœdifragi. destitui metuo.

EIVSDEM.

In se & puellam quandam.

Μαζοὺς χερσὶν ἔχω, στόμα δὲ στόμα, καὶ περὶ δειρὴν
  Ἄσχετα λυσσώων βόσκομαι ἀργυρέην·
Οὔπω δ᾽ ἀφρογλύσταν ὅλην ἕλον· ἀλλ᾽ ἔτι κάμνω
  Παρθένον ἀμφιέπων λέκτρον ἀναινομένην.
Ἥμισυ γὰρ Παφίη, τὸ δ᾽ ἄρ ἥμισυ δῶκεν Ἀθήνη·
  Αὐτὰρ ἐγὼ μέσος τήκομαι ἀμφοτέρων.

Latine.

Blandum os ore, manus manibus premo, collaque circum
  Insano similis pascor eburneola.
Cypride sed plena nondum fruor, vsque puellam
  Dum sequor, amplexus quæ fugit vsque viri.
Nam Paphiæ partem tribuit, partem illa Mineruæ.
  At miser ambarum torqueor in medio.

EIVS-

EIVSDEM.

In quandam.

Εἶπον ἐμοὶ χαρίεσσα, τέων τάδε σύμβολα μαζῶν
Ὤπασας; ὀλβίζω τὴν χάριν ὡς μεγάλην.
Εἰ δ' ἐπὶ τοῖς μίμνεις, ἀδικεῖς, ὅτι λάβρον ἀνῆψας
Πυρσὸν, ἀνασβέσαι τοῦτον ἀναινομένη.
Τήλεφον ὁ τρώσας καὶ ἀκέσατο· μὴ σύ γε κούρη
Εἰς ἐμὲ δυσμενέων γίνεο πικροτέρη.

Latine.

Dic mihi, dic formosa, tuis detracta papillis
Hæc das dona mihi? Dij, fauor eximius!
Sin hic subsistis, male factum est. quippe vbi tædam
Accensti, hanc rursum extinguere dura negas.
Telephon expediit qui læsit. ne, meus ignis,
Sæuior in me ipsis hostibus esse velis.

PHILODEMI.

In Callistium amicam.

Νυκτερινὴ δίκερως φιλοπάννυχε φαῖνε Σελήνη,
Φαῖνε δι' εὐτρήτων βαλλομένη θυρίδων·
Αὔγαζε χρυσέην Καλλίστιον· ἐς τὰ φιλούντων
Ἔργα κατοπτεύειν οὐ φθόνος ἀθανάτη.
Ὀλβίζεις καὶ τήνδε καὶ ἡμέας, οἶδα, Σελήνη·
Καὶ γὰρ σὴν ψυχὴν ἔφλεγεν Ἐνδυμίων.

Latine.

Nocte vigil tota, semiplena insere Luna,
Qua lucem admittit fissa fenestra caput.
Aspice formosam Callistion, aspice: amantum
Haud pudor est magnos furta videre Deos.
Quin tibi ego felix, noui, & simul illa videtur.
Nam tibi combussit cor tuus Endymion.

AGATHIAE.

In Rhodanthen.

Ἐιργομένη φιλέειν με κατὰ στόμα δῖα Ῥοδάνθη,
Ζώνην παρθενικὴν ἐξετάνυσε μέσην,
Καὶ κείνην φιλέεσκεν· ἐγὼ δέ τις ὡς ὀχετηγὸς
Ἀρχὴν εἰς ἑτέρην εἷλκον ἔρωτος ὕδωρ.
Ἀυερύων τὸ φίλημα, περὶ ζωστῆρα δὲ κούρης
Μάστακι ποππύζων τηλόθεν ἀντεφίλουν.
Ἦν δὲ πόνου καὶ τοῦτο παραίφασις. ἡ γλυκερὴ γὰρ
Ζώνη πορθμὸς ἔην χείλεος ἀμφοτέρου.

Latine.

Basia nostra ore auersans diuina Rhodanthe,
Zonam opponebat virgineam in medio:
Basiaque huic figebat. ego autem vt aquarius, vsque
Deriuabam alio vorsus amoris aquam,
Basiolum reuocans, labroque sonante sub oram
Zonæ, oppingebam basiolum dominæ.
Hoc quoque enim solamen erat. suauissima zona
Traiectus labij quippe vtriusque fuit.

ANTI-

403

ANTIPATRIS SIDONII.

In Sapphonem.

Σαπφώ τοι κεύθεις χθὼν Αἰολί, τὰν μετὰ Μούσαις
Ἀθανάταις θνατὰν Μοῦσαν ἀειδομέναν,
Ἃν Κύπρις καὶ Ἔρως σὺν ἅμ' ἔτραφον, ἧς μέτα
Ἔπλεκ' ἀείζωον Πιερίδων στέφανον, (Πειθὼ
Ἑλλάδι μὲν τέρψιν, σοὶ δὲ κλέος. ὦ τριέλικτον
Μοῖραι δινεῦσαι νῆμα κατ' ἠλακάτας,
Πῶς οὐκ ἐκλώσασθε πανάφθιτον ἦμαρ ἀοιδῷ,
Ἄφθιτα μνησαμένᾳ δῶρ' Ἑλικωνιάσι;

Latine.

Sapphonem claudis terra Æoli, quæ cluit vna
Mortalis Musa, post reliquas decima.
Quam Cypris, quam eduxit Amor, cum qua inclyta Pitho
Texuit æternas Pieridum violas;
Solamen Græcis, laudem tibi. at o sua cunctis
Quæ triplici netis flamina dura colo,
Cur non æterna neuistis tempora vati,
Munera quæ Musis non peritura dedit?

DIOSCVRIDAE.

In Anacreontem.

Σμερδίεω ἐπὶ Θρηικὶ τακείς, καὶ ἐπ' ἔσχατα νόστου,
Κώμου καὶ πάσης κοίρανε παννυχίδος,
Τερπνότατε Μούσῃσιν Ἀνάκρεον, ὦ 'πὶ Βαθύλλῳ
Χλωρὸν ὑπὲρ κυλίκων πολλάκι δάκρυ χέων.

Βακχιὰς ὑγρόφθογγε, συνέστιε δαιτὸς ἑταίρης,
Στεινάυχην, ψήφου συμβολικῆς θύγατερ,
Θνητοῖς αὐτοδίδακτε διήκονε, μύστι φιλούντων
Ἡδίστη, δείπνων ὅπλον ἑτοιμότατον.
Εἴης ἐκ Μάρκου γέρας ἀγλαὸν, ὃς σε φίλοινε
Ἤνυσεν ἀρχαίην σύμπλανον ἀνθέμενος.

Latine.

Cypridis esto lagena merobiba, Cypridis esto
Donum, chara soror nectarei calycis.
Bacchumorisona, blandæ comes inclyta mensæ,
Colli angusta, dapis filia symbolicæ,
Sponte edocta ministra hominum, Venerisque sacerdos
Grata, instrumentum conueniens epulis.
Sis donum Marci, qui te ebriola heic vbi nunc stas
Antiquam erroris deposuit comitem.

PAVLI SILENTIARII.

De duorum vehementi amore.

Εἶδον ἐγὼ ποθέοντας, ὑπ' ἀτληήτοιο δὲ λύσσης
Δηρὸν ἐν ἀλλήλοις χείλεα πηξάμενοι
Οὐ κόρον εἶχον ἔρωτος ἀφειδέος, ἱέμενοι δὲ
Εἰ θέμις, ἀλλήλων δύμεναι εἰς κραδίην.
Ἀμφασίης δ' ὅσον ὅσσον ὑπεπρήϋνον ἀνάγκην
Ἀλλήλων μαλακοῖς φάρεσιν ἑσσάμενοι. (νος
Καὶ ῥ' ὁ μὲν ἦν Ἀχιλῆι πανείκελος, οἷος ἐκεί-
Τῶν Λυκομηδείων ἔνδον ἔην θαλάμων.

Κούρη δ' ἀργυφέης ἐπιγουνίδος ἄχρι χιτῶνα
  Σωσαμένη, Φοίβης εἶδος ἀπεπλάσατο.
Καὶ πάλιν ἠρήρειστο τὰ χείλεα. γυιοβόρον γὰρ
  Εἶχον ἀλωφήτου λιμὸν ἐρωμανίης.
Ῥεῖά τις ἡμερίδος στελέχη δύο σύμπλοκα λύσει,
  Στρεπτά, πολυχρονίῳ πλέγματι συμφυέα,
Ἢ κείνους φιλέοντας, ὑπ' ἀντιπόροισιν ἀγοστοῖς,
  Ὑγρὰ περιπλέγδην ἅψεα δησαμένους.
Τρὶς μάκαρ ὃς τοίοισι, φίλη, δεσμοῖσιν ἑλιχθῇ,
  Τρὶς μάκαρ. ἀλλ' ἡμεῖς ἄνδιχα καιόμεθα.

Latine.

Inſanum nuper vidi ignem. quippe furentes
  Labra ambo labris applicuere diu.
Nec ſic ſeſe expleuit amor. quin impetus ollis
  Pectore in alterius pectus abire fuit.
Mox vocis preſſæ & tacitæ ſolamina curæ,
  Alterius ſe ambo veſtibus induerunt.
Heic alter magni ſimilis proceſſit Achillei,
  In Lycomedeo qualis erat thalamo.
At virgo niueum vſque femur tuniam ſuccincta,
  Formoſum Phœbes virginis inſtar erat.
Nec mora, labra iterum committunt: maxima namque
  Nec ſatianda fames blando in amore fuit.
Ingentis citius duo ſoluas robora vitis,
  Paulatim lenta quæ coïere mora.
Felix ter felix, quoi ſic datur vſque teneri.
  At nos diuiſos, lux mea, torret amor.

MELEAGRI.

In Heliodoram.

Ἔγχει καὶ πάλιν εἰπὲ πάλιν πάλιν Ἡλιοδώρας,
Εἰπὲ, σὺν ἀκρήτῳ τὸ γλυκὺ μίσγ' ὄνομα.
Καί μοι τὸν βρεχθέντα μύροις καὶ χθιζὸν ἐόντα
Μνημόσυνον κείνης ἀμφιτίθει στέφανον.
Δακρύει φιλέραστον ἰδοὺ ῥόδον, οὕνεκα κείναν
Ἄλλοθι, κοὐ κόλποις ἡμετέροις ἐσορᾷ.

Latine.

Infunde, atque iterum atque iterum dic, Heliodora,
Et confunde mero nomina blanda Deæ.
Tum illius monumentum, hesterna & molliter vncta
Accedat capiti plexa corona meo.
Ecce tibi, rosa plorat amantibus æqua; quod illam
Absentem, & nostro non videt in gremio.

EIVSDEM.

In eundem.

Ἓν τόδε παμμήτειρα θεῶν λίτομαί σε φίλη νὺξ,
Ναὶ λίτομαι, κώμων σύμπλανε πότνια νὺξ,
Εἴ τις ὑπὸ χλαίνῃ βεβλημένος Ἡλιοδώρας
Θάλπεται, ὑπναπάτῃ χρωτὶ χλιαινόμενος,
Κοιμάσθω μὲν ὁ λύχνος· ὁ δ' ἐν κόλποισιν ἐκεί-
Ῥιπτασθεὶς, κείσθω δεύτερος Ἐνδυμίων. (νης

Latine.

Latine.

Hoc vnum, Diuûm genitrix, nox chara, rogo te,
  Hoc rogo, grassanti nox comes vsque mihi,
Si quis nunc sub veste meæ iacet Heliodoræ,
  Pressus somnifico corpore Diua tuo,
Dormiat olli lychnus. at ille infusus amantis
  In gremio, nouus vt torpeat Endymion.

GAETVLLI.

De amica sua.

Ἀγχιάλου ῥηγμῖνος ἐπίσκοπε, σοὶ τάδε πέμπω
  Ψαιστία, καὶ λιτῆς δῶρα θυηπολίης,
Ἄνεμον Ἰονίου γὰρ ἐπὶ πλατὺ κῦμα περήσω,
  Σπεύδων ἡμετέρης κόλπον ἐς Εἰδοθέης.
Οὔριος ἀλλ' ἐπίλαμψον ἐμῷ καὶ ἔρωτι καὶ ἱστῷ
  Δέσποτι καὶ θαλάμων Κύπρι καὶ ἠϊόνων.
Μᾶλλον τῶν σοβαρῶν τὰς δουλίδας ἐκλεγόμεσθα,
  Οἱ μὴ τοῖς σπατάλοις κλέμμασι τερπόμενοι.
Ταῖς μὲν χρὼς ἀπόδωδε μύρου, σοβαρόν τε φρύαγμα,
  Καὶ μέχρι κινδύνου ἑσπομένη σύνοδος.
Ταῖς δὲ χάρις καὶ χρὼς ἴδιος, καὶ λέκτρον ἑτοῖμον,
  Δώρων καὶ σπατάλης οὐκ ἀλεγιζόμενον.
Μιμοῦμαι Πύρρον τὸν Ἀχιλλέος, ὃς προέκρινεν
  Ἑρμιόνης ἀλόχου τὴν λάτριν Ἀνδρομάχην.

Latine.

Latine.

Littoris æquorei præſes tibi munera mitto,
Hæc liba, & ſacri vilia dona mei;
Cras quippe Ionij ſulcandum eſt tergora ponti,
In gremium noſtræ dum propero Idotheæ.
At tu læta veni pariter flammæque ratique
O Venus. o præſtes littoris & thalami.
Præferimus famulas nos, Diua, ferocibus iſtis,
Queis ſine ſumptu vllo furta placere ſolent.
Vnguentum illis corpus olet, tum ſpiritus ingens,
Nec leue diſcrimen gaudia noctis habent.
Hic lepor eſt, propriuſque color, promptumque cubile,
Munera queis & queis luxus abeſſe ſolet.
Pyrrhum imitor natum Pelidæ, qui famulantem
Hermionæ vxori prætulit Andromachen.

Catulli epigrammation, cuius initium eſt:
Viuamus mea Leſbia, &c.
carmine mutato eodem charactere redditum.

Viuamus pariter, pariter, mea Leſbia, amemus.
Rumoreſque ſenum, & triſte ſupercilium,
Vnius ambo aſſis faciamus & vnius hili.
Soles cum nigro nox venit e pelago
Sub terra occidere aſſueſcunt iterumque redire.
Nobis, cum breuis hæc lux ſemel occubuit,
Vnica perpetuo nox eſt ſomno ducenda.
Baſia da miſero mille: dehinc adice
Centum. hinc altera & altera millia, & altera centum, &
Altera: mox vbi tot millia contigerunt,
Conturbabimus illa ſimul: ne quoi numerandi
Sit facul: aut peruorſe improba gens hominum
Inuidiæ triſti contingat cuncta veneno,
Tot quando inueniet vndique baſiola.

Eiuſ.

Eiusdem, cuius initium est, *Quaeris quot mihi basiationes.*

Quæris quot misero mihi basia, Lesbia nostra,
Sint satis aut si quid plus satis esse potest?
Quam multum numerum Libyæ sitientis arenæ,
Fœcundi laseris plena Cyrena tenet,
Oracli in medio Ammonis: quaque ossa vetusti
Et tumulum Batti terra perusta tenet:
Aut quam sidera multa per alta silentia noctis
Furtiuis iuuenum amplexibus inuigilant:
Tam te basia multa tuo libare Catullo
Est satis, aut si quid plus satis esse potest,
Quantum nec numerent, queis omnia nosse lubido est,
Nec mordax hominum fascinet inuidia.

DAN. HEINSII
ELEGIARVM IVVENILIVM RELIQVIÆ.

Siue Liber I.

Item alia Poëmata, quæ adolescens aut propemodum puer conscripsit.

AMICE LECTOR, *Elegias quasdam, quanquam & nonnulla supra ex ijs leguntur quas adolescentes conscripsimus, in finem hic coniecimus. Hoc enim amici malebant, quam vt prorsus omitterentur. Neque hoc nobis sane displicebat, qui memineramus has fuisse tum temporis in hac mediocritate nostra diuini senis Scaligeri oblectationes; neque ignorabamus, alios æstatu, alios autumni esse fructus. Etiam in ipso vere esse quædam, quæ, si minus prosunt, magis delectant tamen.* For-

Fortasse idem hic eueniet nonnemini, qui cum eas leget post reliquas, tamen non postponet. Vnicuique enim suum est iudicium. Et profecto, si luxuriem, quæ virtus in proficiente est, excipias, nolo quicquam in iis excusare: cum præsertim nullo negotio excusandi effugere necessitatem potuerim.

ELEG. I.

HEi mihi curarum series aduersa mearum,
Et nimium duros in mea fata Deos,
Vix bene jam primam poteram distinguere vocē,
Vix puer, infelix, & tamen exul eram.
Exul eram, patriasque domos sedesque reliqui,
Ignarus patriæ, nec minus ipse mei:
Quosque tuos alij mirantur Flandria campos,
Et gelidos saltus ruraque digna Deis,
Sæpius audiui: patriæque in imagine tota
Mens fuit, & doluit, congemuitque suis.
Hoc vnum potui: lachrimas ad nomen inanes
Effudi, & gemitus mœstaque verba dedi.
Cætera felices faciant, quibus ocia syluæ
Blanda tuæ præbent, nec peregrinus ager.
Ad quorum patriæ concurrunt carmina Nymphæ,
Et pellit subitam lympha paterna sitim.
Diua parens, testor virides, tua numina, Nymphas,
Et veteres testor, numina nostra, Lares,
Non ego, sancta, tuis merui discedere terris,
Nec metuenda tibi perfidus arma tuli:
Non prædas aliena tuas ad littora verti,
Nec verti rabidas in tua tecta faces.
Sum reus infelix: hostem patriæque suumque
Fugit, & hoc vnum mens mea crimen habet.
Sic Batauos fines nec inhospita venimus arua.
Hic quoque, si fas est, cognitus exul ero.
Hic etiam doctis deuouimus ocia curis,
Graiaque gens oculos detinuere meos.

Pene-

Pene fuit tanti patriis discedere terris,
  Inque peregrina ponere gente pedem.
Ne tamen, O si quid pietas persuadet amorque,
  Pœniteat nati, maxima Ganda, tui.
Sunt mihi, quas possunt alij sperare, Camœnæ.
  Si dubitas, natus Cæsare testis erit.
Si tamen optatæ renouentur tempora pacis,
  Marsque pater Belgis finibus exul eat,
Non mihi ciuiles placeant curæue forumue,
  Nec placeat trepidis bella mouere reis;
Heinsius ignotum procul hinc secedet in agrum,
  Heinsius optatæ tempora pacis aget,
Cumque suis blande confundet tempora Musis,
  Et patrios fines & sua rura colet.
Hic taciti lætis voluentur cursibus anni,
  Nouerit & vatem Flandria sola suum.
Rossa comes tantum veteres renouabit amores:
  Magna voluptatis pars erit illa meæ.
Illa mihi noctis tacitas sermonibus horas,
  Et nimium longos non sinet esse dies.
Interea surgent gens dulcis ad oscula nati,
  Circuet & paruam garrula turba domum,
Heinsiadesque aliquis patrio sub nomine crescet,
  Inque meos vultus non graue curret onus.
Ille suos blæso narrabit murmure lusus,
  Et patrias sensim discet amare Deas.
Ah quoties Rossæ teneras procurret in vlnas,
  Lætaque conspecto pignore mater erit.
Scilicet & nimium puero gaudebit in vno
  Esse suos oculos dum videt, esse meos.
Sic iterum sensim nostrûm reuirescet vterque,
  Inque alio vultus cernet vterque suos.
Rusque sua paruos ditabit fruge Penates,
  Nec veniet domino messis iniqua suo.
Ipsaque terra suum venerabitur aurea vatem,
  Et gremio iustas vbere fundet opes.

Lætus

Lætus aberrantes deducet Tityrus agnas,
Graminaque emissas in sua coget oues.
Hic ego securus, tranquilla per ocia, rerum,
Excipiam Musis tempora digna meis.
Nunc mediam fusus per humum, gelidaq; sub vmbra,
Nunc riuo incumbens prætereuntis aquæ.
Scilicet haud illos abrumpent munera somnos
Publica: nec curis hic locus vllus erit.
Forsitan interea referet venisse sodalem
Aut vatem e Batauo littore Rossa mihi;
Exiliam, notasque hilaris diffundar in vulnas:
Et mihi, quisquis erit, protinus hospes erit.
Illa focum, tenuemque suo struet ordine mensam,
Et tenues epulas, puraque vina feret.
Illa dapes riguoque epulas depromet ab horto,
Quales sponte sua iusta ministrat humus:
Et matutinis stillantes roribus vuas
Addet, & e calathis mitia mala suis,
Cornaque diuitiasque sui donabit agelli,
Et niueæ testes simplicitatis opes.
Forsan & occumbet media tener agnus in herba,
Et patriam tinget sanguine pinguis humum.
Sed tamen accedent hilares ante omnia vultus:
Heinsius hæc secum munera semper habet.
Nec minus in calyce innocuus rorabit Iacchus:
Ille domat curas lætitiamque docet.
Sic ego, dum priscos placide complectar amicos,
Et repetam vitæ tempora prima meæ,
Sponte sua pleno decurrent pectore Musæ,
Et mihi pro Phœbo gratior autor erit.
Ah miser, ah frustra patriæ dulcissima regna
Infelix animi sollicitusque petis.
Quo properas demens? nimios via diuidit ausus,
Qua tibi non, votis sed licet ire tuis.

ELEG. II.

Fabula Roris.

GVtta leuis summas humecta leniter herbas,
Blanda comes veris: dum mea Vita venit.
Te sine nam torpent formosi gaudia ruris,
Et sitit infelix & perit omnis ager.
Te roseo quondam lachrimam stillauit ab ore,
In virides herbas ruraque, Diua Venus.
Fabula narratur toto lepidissima cœlo:
Hactenus in terris non tamen illa fuit.
Expediam Superi: Venus aurea ridet, & inquit,
Dij faueant cœptis, blande poëta, tuis.
Est procul extremas Syriæ felicis ad oras
Ad Libani primos terra beata pedes.
Improba non illam penetrauit Græcia sedem,
Mendaces tellus non tulit illa viros.
Simplicitas habitat: niueus candorque iocusque:
Molle solum: pastus nectare ridet ager.
Verque suum sibi terra facit: Sol ipsa Dione est.
Quaque venit, Diuæ sub pede vernat humus.
Quæ loquor aspexi (subeunt namque omnia vates)
Parsque domus pulchræ Cypridis ipse fui.
Hic satis extinctum postquam miserata maritum est,
Ingemuit natæ tristia fata suæ.
Pulchra Venus charæ gemuit discrimina natæ,
Et vidua hoc ipso tempore Diua fuit.
Liber Amymonen simul & Neptunus amarunt,
Progenies nostræ nam fuit illa Deæ.
Mater Amymonen Venus, &(quis nescit?) Adonis,
Edidit ad ripas Byblidis vnda tuas.
Aspicit hanc furuis Semeles, dum tendit ab Indis,
Natus, & vt vidit lumina victus amat.
Estque Venus, dixit, Veneris vel filia certe est,
Et Satyros iussit lentius ire suos.

Vidit

Vidit & hanc ponti qui cuspide temperat vndas,
Et simul in mediis nescius arsit aquis.
Instat amans illi Deus hinc, Deus imminet illinc,
Et veniunt faciles ad sua bella manus.
Hæret in ambiguo Venus &,quia poscit vterque,
Quæ poscunt ambo præmia, neuter habet.
Sæpe ferunt illam niueas iunxisse columbas,
Et lachrimis generos sollicitasse suos.
Ah quoties priscos Libani, sua tecta, Penates
Liquit, & ad patrias languida venit aquas!
Ah quoties mœstum lachrimis aggressa Lyæum,
Detinuit tenera tigridis ora manu!
Altius hæsit amor: nequeunt lachrimæque precesque
Cypridis, ardentes detinuisse Deos.
Quid faciat Cytherea? gemit: lachrimæque per ora
Perque genas riui more fluentis eunt.
In Libano iacuit, virides quà lacteus vndas
Exiguo trepidans murmure Byblis agit.
Byblidis hic purus violas perlabitur imber,
Perque rosas tenui flumine riuus abit.
Tresque Deam luces totidemque ex ordine noctes
Fama fuit lachrimas continuasse suas.
Perque domum passim, per & aurea limina, guttæ
Et teneræ thalamos emicuere Deæ.
Forte puer iuxta mediis errauit in herbis,
Depositaque leuis cuspide lusit Amor.
Vtque Deam vidit, lachrimas excepit & illas
In viridem ludens spargere cœpit humum.
Quaque ferit, sensim violæ nascuntur ab illis,
Et roseus florum germine ridet ager.
Obstupuit, puerosque puer vocat. ilicet omnes
Conueniunt turmæ, maxima Diua, tuæ.
Conueniunt, Zephyrumque vocant (res digna relatu est)
Nam Veneris pulchras incolit ille domos.
Protinus humentes excussit nectare pennas,
Et volat, & diuos sacraque rura petit.

Aduentante Deo tremulæ risere myricæ,
Explicuit virides regia tota fores.
Aspicit exultim volucres hic ludere fratres,
Multaque mirantes aspicit ire Deos.
Caussa tamen latuit: tenues per gramina guttas,
Et subito flores surgere monstrat Amor.
Monstrat Amor, lachrimasque Deæ ferit. aspicit ille,
Albaque cum violis lilia mixta videt.
Quaque videt puros puerum sparsisse liquores,
Hic videt & flores emicuisse nouos.
Hæsit, & obtutu stupuit Deus ipse, fidemque
Credibile est oculis non habuisse suis.
Chlorida gaudentem trahit in spectacula; Nymphas
Illa suas: cunctos res mouet illa Deos.
Astra ferunt illis Superûm caruisse diebus
Cœtibus, & ciues non habuisse suos.
Conuenere Dei: lepidos subiere Penates:
Hospitium cunctis Cypridis aula fuit.
Ipsa Venus spectat (teneræ mens versa Dionæ est)
Vlterius natam nec Dea mœsta gemit.
Colligit vndantes Zephyrus per pascua rores,
Imbribus his pennas inficit ille suas.
Hinc Deus arentes, quoties volat, inficit agros,
Et lachrimis lætam nunc quoque reddit humum.
Nunc quoque humus ridet lachrimis (quis credat?) & optat
Sic Venerem lachrimas fundere sæpe suas.
Caussa patet. sacras Cythereïa mouit habenas,
Et sonitum niueas edere iussit aues.
Omnia cognoui: nec enim Dea notior vlla est,
Inque meo quæ plus pectore iuris habet.
Digna, Venus, nostra res hæc mihi visa Camœna est:
Nomina nam Rossæ ros dedit ille meæ.

ELEG. III.

Fabula Siderum.

ÆTheris e summo qui tollitis æquore vultus,
Dij vigiles noctis, noctis alumna cohors,
Currere quos toto iusserunt numina cœlo
In statione sua, sed magis ipsa Venus;
Ad dominam pergo, dum nox indulget amori,
Dum nox atra suos flectere pergit equos.
Vos quoque, turba leuis, vos talia gaudia quondam,
Et similes curæ detinuere meis.
Vos quoque lusit Amor. faciles aduertite vultus,
Dum roseas cœli curritis ante fores.
Cynthia permittit, nec inexorabilis illa est.
Endymion duram non sinit esse Deam.
Nil mihi cum Phœbo: Venerem nam prodidit ille,
Iuncta suo Marti cum Dea nostra fuit.
Basia quæ figam lepidi cognoscite Diui,
Aurea gens: vultus res decet illa tuos.
Vos quoque sic quondam genuit pater ætheris alti,
Perque suam iussit Iupiter ire domum.
Quæque cano, quondam mihi retulit illa Cupido,
Iussit & in fastos vera referre suos.
Omnia nouit Amor, magnoque æquæuus Olympo,
Et senior cunctis est puer ille viris.
Ante reluctantem Saturni legibus orbem,
Cum placidus nondum sub Ioue mundus erat;
Candida Simplicitas regnis habitabat in illis,
Hæc Dea tam miti tempore digna fuit.
Ipsaque vix notum fuerant tum basia nomen,
Ipsaque vix notum fœmina nomen erat.
Iupiter antiqua ludebat paruus in aula:
Nondum illi notum fulmen & ægis erat.
Sed modo tendebat lepori, modo retia ceruo,
Vel volucrem visco decipiebat auem.

Viderat hic pulchram Cybeles de gente ministram;
Risit,& hæc animo res ait apta meo est.
Quidque foret patrem trepida vix voce rogauit.
Ille caue.dixit tangere,larua fuit.
Dulcius hac larua nihil est pater.inquit,& illi
Si liceat comitem me dare,saluus ero.
Scilicet hinc pulchras tacitus spectare puellas
Cœpit,& has laruas nunc quoque semper amat.
Mox sequitur,subeunsque legit vestigia furtim,
Et poscit faciles basia plura Deas.
Quoque magis placuit,placuit magis illa voluptas,
Gaudiaque hæc finem non habuere suum.
Bisque Deus voluit numerum præscribere certum,
Bis voluit frustra nec potuisse ferunt.
Ergo abiit totidemque notas quot basia cœlo
Fixit:& has circum currere iussit humum.
Sidera quæ tandem serii dixere nepotes.
Hinc ubi nondum iam mens mea spondet opem.

E L E G. IV.

Elegias aliquot amissas deplorat.

FLete nefas Musæ: lepidi periere libelli:
Quæ modo condideram carmina venius habet.
Quod peperi infelix, pro me tenet improbus Auster.
Surripuit fœtum ferreus ille meum.
Ipse Deus nostros gemuit miseratus amores,
Perditaque infelix carmina quærit Amor.
Inuia perlustrat,latebras scrutatur inanes,
Antraque percurrit saxaque cuncta Venus.
Scrutatur madido perfusam nectare syluam,
Quam Veneres paruæ,quam colit omnis Amor.
Ah periit labor ille mihi : mea cura iocique,
Et mea cum veneris pignora mentis eunt.
Atthida qui rapuit,nostros quoque sustulit ignes,
Vt quondam Boreas,nunc quoque crimen habet.

Quid

Quid tibi crudelis mecum est? quis carminis vsus
Est tibi? num lusus, num mea furta leges?
Dignior es raptam pelago iactare carinam,
Si quæ sollicitas per freta quærit opes.
Perdidit insontem rabies tua nescia Musam,
Innocuosque modos & leue pacis opus.
Non mea sudantes descripsit sanguine campos
Pagina, nec versas in sua bella manus,
Sed faciles curas, & gaudia prima iuuentæ,
Et nocuit nulli quod male perdis opus:
Haud impune feres, scelerum plectere tuorum,
Hippotadesque tibi durus & asper erit.
Perfide, sex saxo claudare ex ordine soles:
Hoc precium, hæc culpæ pœna futura tuæ est.
Interea leuibus roris pater aureus alis,
In vacua Zephyrus luxuriabit humo.
Ille meæ Vitæ tenues crispabit amictus,
Inque Deæ niueo pectore solus aget.
Ipsa tamen cunctos quæsitum misit amores,
Et volucres Diuos, agmina parua, Venus.
Ite meæ paruum Veneris genus: ite puelli:
Qui mea reppererit carmina, mulsa feret:
Libaque Mopsopia, aut Phrygiis e collibus vuam,
Aut aliud mater Cypria dulce dabit.
Interea tamen hæc foribus præfigite nostris,
Porticus aut si quæ publica forte patet:
SI QVIS HABES HEINSII TENERAS MONVMENTA TABELLAS,
BLANDAQVE FESTIVA CARMINA DVCTA MANV;
BASIA BINA VENVS ROSEIS FVRTIVA LABELLIS
SPONDET, ET HIS SI QVID DVLCIVS ESSE POTEST.
ILLA REPERTORI LIMO ARRIDEBIT OCELLO,
PLVRAQVE SI POSCAS, NON GRAVIS ILLA DEA EST.

HEINSIVS INFELIX ELEGOS SEX REDDET HABENTI:
ILLE SVVM GRATO CARMINE CARMEN EMET.

ELEG. V.

De Musis suis.

Regia, quam cernis nullo se tollere cultu
Inscriptam Musis qua patet, illa mea est.
Ambitio tristis fastusque hinc exulat omnis,
Curaque in hac partem non habet vlla suam.
Heinsius hic habitat. jocus hunc hilaresque lepores,
Et posita paruus cuspide cingit Amor.
Totaque Musarum domus est. hac lætus in aula
Innocuos ducit, nec sine laude, dies.
Vanaque despecti contemnit præmia vulgi,
Et dubios casus, & graue mortis onus.
Imperij Rex ille sui est, doctisque libellis
Imperat & chartis, nec minus ipse sibi.
Et quoties blandos circumspicit ordine ciues,
Gaudet, & a populo nil timet ipse suo.
Perlegit hic docti genium lususque Catulli,
Perlegit hic numeros, culte Tibulle, tuos.
Battiadenque suum, patrijs qui ludit in Vmbris,
Quique suis Graijs cognitus ante fuit.
Hic leuibus curis par ludit Teius: illic
Simichides Siculas carmine mulcet oues:
Hic lepidos Moschus calamis inuitat Amores,
In chorras paruos dum docet ire Deos.
Scilicet hos ciues habet Heinsius: Heinsius illic
Cum Phœbo & Musis regna beata tenet.
Nec cuiquam debere potest, nec supplicat vlli,
Nec trepidat duras judicis ante fores.
Sic regni sibi causa sui est, nil credulus vlli,
Et tantum menti deditus ipse suæ.

Gauden-

Gaudentem doctæ circumstant vndique Musæ,
Hic mihi spes omnis, hinc mihi fama venit.
Hæc domus, hæc res tota mea est. plorate tyranni,
Inuideasque opibus, regia turba, meis.
Si mihi non ficti circundant atria vultus,
Gensque terit nostras ambitiosa fores:
Sed secura quies pascit, noctesque beatæ,
Semotum a populo, grataque vita sibi.
Sunt & opes opibus placide caruisse: nec vllum
Pauperies Musis addita crimen habet.
Iupiter angustas penetrauit Baucidis ædes
Exiguo fultas stipite: Dousa meas.
Ille sub hoc tantum submittit culmine ciuem,
Et Musas audit, vel canit ipse, meas.
Iupiter ille mihi est: nec enim pia sacra domumque,
Aut tenues Heinsî præterit ille lares.
Vulgus abi sterilesque animæ. mihi sacra quotannis
Soluere sit genio, maxime Dousa, tuo.
Tum quoque, quod nolim, si te vis inuida fati
Surripiat nobis, munera grata feram.
Instituam festos, tumuli certamina, ludos,
Et similis nobis cura Secundus erit.
Illius ad tumulum pariter, vir magne, tuumque,
Iunget amatori pulchra puella latus.
Hic qui purpureis melius premit ora labellis,
Pluraque figit ouans basia, victor erit.
Scilicet hos nouit mea quondam Græcia ludos,
Et sua defunctis basia munus erant.
Sic iuuenum pulchræ cinxere Dioclea turmæ,
Qui docuit pueros basia prima suos.
Interea, mea gens, lepidi saluete libelli,
Tuque domus Musis regia sacra meis.
Heinsius hic nullum defendit mœnibus hostem,
Nec sibi consortem nec gemit esse parem.
Diuitiasque suas tacitus miratur amatque,
Et loquitur populo, vel sine voce, suo.

ELEG. VI.

Ad Didericum Dousam ex Polonia reducem, in prælium abeuntem.

E Schyticis niuibus sæuique è frigore Ponti
Donatus patriæ vix, Diderice, tuæ,
Protinus è matris teneræ complexibus ibis,
Prœliaque audebis rursus & arma sequi?
Nec faciles Musæ, nec te Venus aurea sistet,
Nec tibi quæ saltem vincula nectat erit?
Sæpe Venus potuit quod non potuere Camœnæ,
Quodque nouem nequeunt, vna puella facit.
Me tenet obsessum leuibus mea Vita lacertis:
Militiæ titulum vindicat illa meæ.
Heinsius infelix, hac sub duce tendit ad arma:
Cum vocat illa, volat; cum vetat illa, manet.
Nec minor est Mauorte Venus: nec sæuior ille,
Nec magis immitis, nec magis arma mouet.
Nec minor est Veneris quam sæui gloria Martis:
Vos patriæ curam, nec minus illa gerit.
Illa viros Marti, patriæ Mars tradit habendos:
Præsidio Veneris Mars iuuat, illa suo.
Si deerunt homines, hominum quis bella mouebit,
Aut referet iunctas ad fera tela manus?
Cum vacuum misit lapides Epimethis in orbem,
Tristia pro patriis quis tulit arma focis?
Hostis erat nullus, fuerat quia terra duorum,
Cumque viro totus fœmina mundus erat.
Par dolor est nobis geminique pericula belli:
Tristia Mars spargit vulnera, spargit Amor.
Cumque dolor par sit, non est constantia vobis:
Horrida vos tremitis vulnera, sperat amans.
Atque aliquis figi lepidis optauit ocellis:
Atque aliquis lædi vix putat esse satis.

Si ta-

Si tamen & testes res postulat, his quoque Cypris
Vtitur: exemplis non caret illa suis.
Mucius æternæ meruit præconia famæ,
Cum validam sæuo torruit igne manum.
Noui ego qui flamma medio gauderet in igne,
Noui ego qui nullo nollet amore capi.
Si libet in mea castra veni, rursusque vicissim
In tua, si libeat, me quoque castra voca.
Aspiciam tristes aquilas sæuasque bipennes,
Telaque & ardentes in tua fata manus.
Tu faciles oculos, & sæpe impune minaces,
Pectoraque, & dominæ mollia colla meæ.
Mœnia tu cinges gladiis: ego colla lacertis.
Nos precibus gremium: milite Dousa solum.
Si superor: sic in Peneïde victus Apollo est.
Si fuero victor: cum Ioue victor ero.
Omnia Mars domuit: sed & hunc Cythereïa mater
A vestro spolium præside nostra tulit.
Post superas acies & tristia bella Gigantum,
Per Libycam Mauors ferreus ibat humum;
Vtque recens victor ferrugine pectus Ibera,
Et galea vultum cinxerat ille suum.
Dextera præfixo quatiebat spicula ferro,
Qui latus horrendum cingeret ensis erat.
Omnibus ille acies iactabat & arma Deorum,
Se quoque, qui tantæ pars bona laudis erat.
Forte illi occurrit lepido Cythereïa vultu,
Quæ, nisi quod talis esset, inermis erat.
Pone sequebatur lepidæ vestigia Diuæ,
Paruaque gestabat spicula paruus Amor.
Mars Venerem risit puerumque: nec his ait armis
Enceladus matrem sanguine tinxit humum.
Rusticitas Mars quanta tua est! ignosce Dione,
Deliciis dignus vix fuit ille tuis.
Quid faceret? risit lepido Venus aurea vultu.
Hoc satis, vt Martem perdere posset, erat.

Non

Non clypeis validis opus aut crudelibus armis
Vt caderet validus Mars, sed amore fuit.
Cede pater Mauors: nisi vincere, victus abibis;
Teque capi nisi vis, sic quoque captus eris.
Quam bene neglectos Cythereïa vindicat ignes!
Vt doleant, hostes cogit amare suos.
Scilicet ex illo, socio Mars gaudet Amore,
Et Venerem, frustra quam prius odit, amat.
Tu quoque peccato sic cum Mauorte, tuamque
Linque Deam post hac, Dousa, vel adde meam.

ELEG. VII.

Ad Iouem.

Siue aliquod munus, Diuûmque hominumq; potestas,
Nunc vacat in regno, Iupiter alme, tuo,
Seu quoties erras alieno saucius igne
Exquiris subitam vulnere fessus opem,
Dic precor, extemplo veniam terrasque relinquam,
Et referam sedes ad tua tecta meas.
Forsitan & quæras, cui sim magis vtilis arti,
Et mihi quod credi non male possit opus.
Sum lepidus, sum blandus amans, quod sæpe fuisti.
Omnibus exemplo res placet illa tuo.
Ambitio sedes hominum possedit & vrbes:
Impatiens hic est fortis & ille suæ.
Hic dominos fasces sibi vindicat, ille secures;
Ast ego, quod potero, semper amator ero.
Hic ego sim, vitamque meam mea vota sequantur.
Non placet optanti sors aliena mihi.
His merui superis ascribi Iupiter, oris;
Moribus his ciuem me decet esse tuum.
Exiguum posco nec quod committere nolis,
Officio vires non superante meas.
Pocula prælibat tenero tua Dardanus ore,
Et monitu tutum te facit esse suo.

Sic ego prælibem cum tendis ad oſcula primum,
Et primum guſtem baſia pacta tibi,
Siue aliquam cœlo Nympham ſpeculatus ab alto es,
Seu pepigit noctes illa vel illa tibi;
Me pete, me præmitte tibi, ſecurior vt ſis:
Iudicio nunquam decipiere meo.
Protinus os ore inuadam, qua tangere fas eſt,
Labraque coniungam, collaque pulchra meis:
Præludamque tibi, meditataque baſia primus
Experiar, ſi ſint grata futura tibi.
Dicere ſi nequeas quantum lubet, annue tantum:
Tutius haud poteris quam ſine voce loqui.
Omnia cognoſcam; ſi forte vel aſpera Iuno
Ætheris æternas excubat ante fores,
Sitne aliquis noſtros Superûm qui captet amores,
Sitne aliquis fluxa quem rear eſſe fide.
Crede ſupercilio, ſi forte vocabere, noſtro:
Crede meis oculis, ſignaque redde tuis.
Dulcia ſi fuerint, ſi te mihi digna videntur
Baſia nec labris diſplicuere meis;
Magne pater, dicam, venias: tibi cætera reſtant.
Hoc quoque ſi nequeam dicere, ſigna dabo.
Baſia ſufficient mihi, tu potiora tenebis:
Non ego promiſſæ fur tibi noctis ero.

ELEG. VIII.

Ad inuidum pro domina ſtatura.

INuide, quid noſtros toties proſcindis amores,
Quæque mihi placuit, non placet illa tibi?
Ardua ſi non eſt, vetereſque imitata Latinas,
Et nimio feſſam corpore pulſat humum.
Si gremio ſatis illa meo eſt, noſtriſque lacertis
Conuenit, atque aliquid corpore maius habet,
Si vigor & lenes faciunt cum corpore mores,
Grataque mobilitas & lepor omnis adeſt,

Et

Et faciles risus, risuque suauior ipsa,
Pluraque quæ sensus surripuere meos.
Quid Phædram Procrinque mihi, quid nomina iactas
Cætera? gens prisci temporis illa fuit.
Andromaches memini: sed militis illa mariti
Sanguineo coniux Hectore digna fuit.
Militis hæc votum decuit: decet illa poetæ,
Et vatem sese quo tueatur habet.
Ille thorum positis victor repetebat ab armis:
Omnibus hic armis durior vxor erat.
Quaque ibi mentitum Phrygibus mactauit Achillem,
Sustinuit rigida coniugis ora manu,
Adde quod antiqui fuerant è rupibus orti,
Et generis princeps vltima, sylua fuit.
Sylua (quis hoc nescit?) veteres genuisse parentes
Dicitur. hæc mundo femina prima dedit.
Non iuuenis blandos animo versabat amores:
Vix etiam notum fœmina nomen erat.
Horrida nascentem fundebant robora turbam;
Ipsaque vix natos excipiebat humus.
Rustica Saturno sub præside desijt ætas,
Iupiter excepit, qui noua iura tulit:
Cœpimus a pulchris aliquid sperare puellis,
Et placidas mentes iunxit amica Venus.
Sic etiam prisco vix degenerauit ab æuo,
Et soboles trunco digna parente fuit.
Asperadum sensim, sic Dis voluentibus æuum;
Mutata est feritas: paruaque turba sumus.
Præcipue nostræ, gens insidiosa, puellæ,
Quas vigor & leuitas non onerosa decet:
Hoc quoque (sic fama est) superi laudare feruntur,
Et breuitas illos mobilitasque iuuat.
Iupiter e Diuûm toties cur venerit aula
Quæritur, & nota coniuge: maior erat.
Non placuit grauitas nec nostra maior imago;
Nec potuit lecti tædia ferre sui.

Ad

Ad Semelen supplex, ad Naïda quamlibet ibat,
  Et precium cœli parua puella fuit.
Sic modo Ledæis iacuit diffusus in vlnis,
  Et niuea formam dissimulauit aue:
Et modo, sed taurus, mediis errauit in herbis,
  Et fuit armento, quod fuit ante polo.
Hoc mihi si placuit non sum sapientior illo,
  Et Iouis exemplo stultus amator ero.
Tu quoquè, noster amor, similem tibi posce maritum,
  Ne subeas oneri blanda puella tuo.
Quantus eras Polypheme: tamen Galatea refugit:
  Musaque nil quicquam, nil potuistis oues,
Nec quæ Trinacriis errabant montibus agnæ.
  Iungeret amplexus vt fugitiua suos.
Acidis illa tamen teneris hærebat in vlnis.
  Paruus & exigui ponderis Acis erat.
Tu quoque, noster amor, venias non dura roganti.
  Non ego sum teneræ pœna futura tibi.

ELEG. IX.

Ad Bohemum quendam amicum, de poëtria celeberrima.

Siccine cui tanti Batauos accedere nostros,
  Vt tibi sorderet terra paterna, fuit,
Ibis, & hanc gentem pariter pariterque relinques
  Gaudia tot, mecum quæ tibi Leida dedit?
Scilicet est aliquid patriis insistere terris:
  Est aliquid reducem posse venire suis.
Omnia sunt aliquid: tamen his maiora supersunt,
  Nec male nota mihi, nec male nota tibi.
Nescio quæ vestris (si fas sit dicere) terris
  Eminet ingenij dote puella sui.
Ingenio cunctas supereminet illa puellas.
  Atque aliquid sexu, nomine maius habet.
Inuideo tua vota tibi: tu molliter illi,
  Dulcia prætendens carmina, iunctus eris.

Et

Et modo donabis quem perlegat illa libellum;
Quodque verecundo possit ab ore cani.
Nunc Batauûm laudes referes ipsosque poëtas,
Atque ita per caussas omnia tutus ages.
Forsitan hos inter dabitur tuus Heinsius illi,
Atque aliquo saltem nomine notus ero.
Vel tragico nuper quæ fudimus ausa cothurno:
Vel potius blandus quæ mihi dictat Amor.
Quicquid id est, tantum precor vt commender ab illo,
Et referas, si quæ grata futura putes.
Plus quoque, quam verum vel fas est, adiice nobis:
Nec dubites laudes accumulare meas.
Non ego tot terris, non tot disiunctus ab vndis,
Præripiam partes, docte poëta, tuas.
Omnia sunt tentanda tibi. sub mille figuris
Viuit, & occulte ludere gaudet amor.
Illius ingenium tacite laudabis & artem,
Ingenio pluris sit licet ipsa tibi.
Sub studio communis amor celabitur vno,
Et facile immunis suspicionis eris.
Forsitan aduentus tibi nomine basia figet:
Hinc venient animi vulnera prima tui.
Si metuis, nimiumque tuo diffidis amori,
Incipiam partes ipse subire tuas.
Scaliger ignoscas: non sunt tua numina tanti:
Da veniam fasso, Dousa: Bohemus ero.
Non ego sum tardus, nec cui male credere possis.
Si dubites, poterit dicere Rossa tibi.
Iam propero: iam Praga mihi, iam Cæsaris arces
Mœniaque apparent. terra Bataua vale.
Protinus accedam, nec me via fallet euntem,
Atque aliquid maius Cæsare quæret Amor.
Aspiciam vultum cuius tot carmina legi,
Quam prius aspexi, quam mihi nota fuit.
Hic aditus molles & tempora prima per artem
Experiar, si qua possit ab arte capi.

Cætera

Cætera de facili venient, & verba sequentur,
Ipsaque quos iungunt carmina, iunget amor.
Blanditiæ accedent festiuaque turba poëtæ,
Auxilio flammis turba futura meis.
His ducibus cautus quid non auderet amator?
Ingenio venient quælibet apta meo.
Siue leget Nemesin, Nemesis mihi fiet in illa:
Siue alios ignes, protinus illud erit.
Dicere si qua pudor prohibebit, perleget ipsa:
Subueniet voto charta benigna meo.
Tot mihi patroni, quot sunt tibi Roma poetæ,
Succurrent, quorum luxuriauit amor.
Omnibus his formis meus occultabitur ignis;
Inueniam flammis nomina mille meis.
Quo feror infelix? quo me temerarius error
Et male festini pectoris ardor agit?
Cætera quæ restant pro me tibi fanda relinquo:
Da veniam votis tu modo Rossa meis.

ELEG. X.

Ad Petrum Hondium.

SI quis erit Veneris medio qui torpet in igne,
Et vitium mentis, quod sit amator, habet:
Sit procul a nobis: ne nos damnemur in illo,
Cesset & exempli lege nocere sui.
Ingenio viget omnis amans: Venus ocia nescit,
Ocia festiuus ducere nescit Amor,
Tollimur, & cœlos subito transcendimus, Hondi,
Mensque nouos motus, nec nisi magna capit.
Carmina cum cultus, cum dulcia furta Tibullus
Scriberet, in gremio pulchra Neæra fuit.
Callimachoque suo, lepidos cum conderet ignes,
Cynthia de collo dulce pependit onus.
Basia quot Naso rapuit, tot carmina fudit,
Ingenio flammas eliciente suas.

Nos quoque cum blandæ tepefecit spiritus auræ,
Et dominæ mentem tangere cœpit amor,
Scribimus,& calamus sperataque verba sequuntur,
Dextraque festiuum sistere nescit opus.
Alteraque vt collum tenuit,manus altera ceram,
Deficit in partes illa nec illa suas.
Nec solos elegos,nec solos ludimus ignes:
Omnia conanti sufficit ora Venus.
Aspicis Ascræi calamos,& dulcia vatem
Qui Siculas inter carmina fudit oues.
Hæc quoque tentanti faciles accommodat alas,
Deque suis humeris ipse ministrat Amor.
Porrigit erranti geminas Cytherea columbas,
Perque suam mentem sedula ducit iter.
Cum dominam vidi,pudor est nil scribere posse:
Ingenium vires miscet & illa suas.
Cum sua Socraticis nata est sapientia chartis,
In genibus Phœdo fusus amantis erat.
Ille parens veri,rigidique inuentor honesti,
Quem semper maior respiciebat amor,
Hauserat e pulchris pueri ridentis ocellis,
Hauserat e vultu purpureisque genis,
Quicquid Aristonides diuina cantat in vmbra,
Qua platanus gelidam lymphaque reddit humum.
Talibus auspiciis doctæ creuistis Athenæ:
Talibus auspiciis Græcia nota fuit.
Impia posteritas titulos transcripsit,& arti
Præsidium iussit cuilibet esse suum.
Diuisere Deos,& tot fecere Camœnas,
Quot sapiens stultas nollet habere nurus.
Tu quoque,qui mecum studiis communibus,Hondi,
Sollicitas multas in tua vota Deas,
Qui pariter quondam crudelia iussa magistri,
Et tragicos fastus verbaque ferre soles,
Cum leuibus primum sub sceptris duximus æuum,
Temporis & vitæ prodiga turba suæ:

Nunc

Nunc etiam nostris non cessas tempora Musis
  Scilicet,& totos continuare dies:
Desine tam multas pariter tibi poscere Diuas:
  Sufficit in curas vna puella tuas.
Sufficit vna mihi: multas coluere Camœnas,
  Non bene queis notum numen Amoris erat.
Quod rapiunt Musæ, totum debetur Amori:
  Quas tribuunt partes omnibus, vnus habet.
Nos Venus & natus Veneris mortalibus vmbris
  Surripit,& comites nescit habere Deas.

ELEG. XI.

SEu furor est seu morbus amor, seu mentis imago,
  Siue aliquid magnos quod probat esse Deos;
Cogimur & Diuos sequimur,fatoque minores
  Imus,& huic noxæ dedita turba sumus.
Qui teneros vultus, qui lactea colla genasque
  Inuidiam culpæ credit habere suæ,
Errat,& infelix caussas sibi fingit inanes,
  Errat,& autorem nil putat esse Deum.
Omnia nescimus,caussam neque nouimus vllam,
  Et satis est,si quis non sapienter amat.
Quam miser est, quemcunq; iuuat quod comprobat alter,
  Et facilem culpam quam tueatur habet!
Quem facies pulchræ quem frons absoluit amicæ
  Protinus, & quouis iudice liber abit.
Qui sibi riualem pariter testemque furoris
  Inuenit, & prudens, sed male tutus, amat;
Cunctaque commendat quæ commendantur vbique,
  Et nisi quod nulli displicet illud habet.
Nos aliquis cœcos,aliquis nos dicat ineptos,
  Iudicium tanti nec putet esse meum.
Atque aliquis quærat,quod non bene nouimus ipsi,
  Cur placet hæc,oculos cur rapit illa tuos?
Cynthia lasciuis animum tangebat ocellis,
  Ingenij contra dote Corinna fui.

Lesbia cantando, Nemesis formosa loquendo,
Gratior aspectu pulchra Neæra fuit.
Nos neque formosam neque dicimus esse disertam;
Non facies culpæ caussa nec ora meæ:
Plus aliquid forma, plus est oculisque genisque,
Plus aliquid toto corpore, quicquid amo.
Si nihil est, tamen illa mea est: liceatque furoris
Dicere nec caussam nec reperire mei.
Quam facile est pulchræ faciem laudare puellæ,
Quæ quia formosam quisque putabit, erit!
Quam facile est totas oculis adscribere culpas,
Atque aliquid pro se dicere posse sibi!
Me nihil in tota plus ipsa tangit amica.
Hoc satis est: mentem detinet ipsa meam.
Cætera Diuorum gremio commissa teguntur,
Atque aliquid cœcæ relligionis habent.
Sic Superis visum, sic qui regit omnia Diuûm
Fataque nostra suo numine condit Amor.
In Veneris regno locus est, vbi fata canuntur.
Et totidem Parcas mater Amoris habet:
In Syriæ lucis, qua se Cephaleïa coniux
Exerit, & primo lumine pingit humum,
Cypridis æternæ nemus est, vbi nulla ferarum
Nec nisi quæ Veneri sacra, vagatur auis.
Assyrios Diuæ thalamos & Adonidis hortos,
Si memini, pulchram Græcia dicit humum.
In medio syluæ, domus e violisque rosisque
Surgit, & hanc circum pura susurrat aqua:
E lachrymis fluit illa Deæ, quas fudit in herbis,
Cum rigido læsus dente maritus erat,
Cum puer infelix animam exhalauit Adonis,
E dominæ pendens saucius ore suæ.
Ingenuæ frondes, virides fecere columnas,
Et Veneris myrti, pomaque digna legi.
Quæ teneri iuxta semper glomerantur Amores,
Quot volucres æther syluaque nutrit apes.

Cypris

Cypris odorato thalamum sibi legit in antro,
  Summaque diuini culmina montis habet.
Pasithee iuxta, iuxta par dulce sororum
  Aurea formosa stamina pingit acu,
Nominaque intexunt propere quos iussit amantum,
  Et iuuenem sequitur quæque puella suum.
Hos puer e turba vicino in cortice signat,
  Et totidem ductus proxima myrtus habet.
Nosquoque, si qua fides, myrto fueramus in illa,
  Vlterius non est caussa petenda mihi.

ELEG. XII.

Ad Iosephum Scaligerum.

QVid toties nostræ commendas ocia Musæ,
  Et celebras lusus, Cæsare nate, meos,
Nec dubitas magnis componere sæpe poëtis,
  Quæ facili nobis numine dictat Amor?
Da veniam fasso, minus est quod quæritur illis,
  Et tua laus nobis ponderis instar erit.
Tyndaris antiquis impune arrisit Amyclis,
  Cum placuit Diua iudice, rapta fuit.
Nos quoque festiuis satis est placuisse poëtis,
  Nec nimium soli displicuisse tibi.
Et satis est pulchris aliquid dixisse puellis.
  Defugiunt magnos carmina nostra Deos.
Si nimium laudes, prima moriemur in herba,
  Et nimium nobis inuidiosus eris.
Est aliquid nostros leuiter vidisse libellos,
  Est aliquid vultus applicuisse tuos.
Hactenus, vt gratus veniam dulcisque legenti,
  Et tibi festiuum scribere dicar opus,
Posteritasque meos aliquid putet esse furores,
  Et leuiter iungat tempora nostra tuis.
Sic quoque nil magni discedet Cæsaris vmbræ,
  Nil quoque discedet, Cæsare nate, tibi:

Armaque quæ cœli ſpolium faſceſque tulere
Aſpicies regnis ſtare minora tuis.
Pendebunt fractique arcus fractæque ſagittæ,
Et quocunque Deos ſæpe ſubegit Amor.
Adiiciam : DOMITO BONA MENS VICTORE DEORVM
IVLIADES TEMPLIS DEDICAT ILLA TVIS.
Quod ſupereſt, ſummos cineri ſoluemus honores.
Nec tumulum Crete ſed tibi mundus erit.

ELEG. XIII.

In Amicam, quæ ſenem riualem præferebat.

OMnia ſuſtinui : vix ſic patientia victa eſt.
Sæpe fuit magno crimine pulſus amor.
Atque aliquis dominæ ſperauit verbera linguæ,
Atque aliquis ſæuos vellet habere Deos.
Quod iuuat, immodicũ eſt : dolor eſt ſperandus amanti.
Sic etiam medicam ſæpe paramus opem.
Nos quoque contemptos melior fortuna ſequetur,
Non alius tardi finis amoris erit.
Deſpicimur: canus nobis præfertur amator.
Quis putet hoc diuæ poſſe placere meæ?
Eſtne aliquis paucos qui crimen dixerit annos,
Aut nimium iuuenem non putet eſſe virum?
Dî faciant illum ſpes intemerata ſequatur,
Et pereat voti commoditate ſui.
Tu tamen infelix cui non ſat viximus vni,
Ætatis cui flos criminis inſtar habet.
Hunc ſperare potes, cui nox ſine crimine tota eſt?
Illius in noctem ſtulta vacare potes?
Serius hoc nihil eſt, niſi tantum funus & vmbra:
Scilicet in lecti parte cadauer amas.
Si placet hoc tantum, tumulos ſcrutemur & vrnas,
Et quæ caſſa ſua corpora luce iacent.

Inuenies numero quod complectaris in illo,
Et tibi quod malles suppeditabit humus.
Exiguum discrimen habet quem fata tulerunt,
Et quem iam magna parte tulere sui.
Spiritus in pœnas minimo pro tempore restat,
Vt doleat vitæ se superesse suæ.
Non ego tam segnes optarim ducere lunas,
Præueniat fatum talia damna meum:
Naufragus vt lecti iaceam, sine viribus vllis,
Opprobrium tantum ludibriumque tibi.
Est aliquid plenis vitam posuisse sub annis,
Dum dominæ possis flendus abire sinu.
Vlterius nihil est: pudor est quod restat ab illo,
Et stupor infelix difficilisque Venus.
Quis pudor est, totam narrando fallere noctem,
Et proauos tantum posse referre suos?
Pergama cum Graijs primum peterentur ab armis,
Et Phrygiæ lentas Græcia ferret opes,
Dum decies flauas proscindit messor aristas,
Dum decies tristi frigore torpet humus,
Argolicæ blandi tulerant dispendia lecti,
Et tulerant voti tædia longa sui,
Troica res tandem fatis concedit Achiuûm,
Ad patrias pergit quisque redire domos.
Debita pro charis persoluunt dona maritis,
Et iacet ante suos quæque puella Deos.
Quilibet amissæ pensabat damna ruinæ,
Quilibet, excepto Nestore, fortis erat.
Scilicet infelix, qui tertia viderat ire
Sæcula, iam lecti triste iacebat onus.
Pœnituit totas Pycimeden flectere noctes;
Hoc precio, tanto tempore casta fuit.
Ille suæ demens iactabat facta iuuentæ,
Priscaque laudando sæcula fortis erat.
Parcite, sicut opes, annos numerare puellæ;
Tempore dos crescit, tempore vita perit.

Deficimus

Deficimus semper, spacio decedimus ipso,
Et minus accessu, quam fuit ante, manet.
Dispereat, quisquis pariter cum dotibus annos
Supputat, & pœnam muneris instar habet.
Me vigor & leuitas tumulum comitentur ad ipsum:
Excipiat cineres plena iuuenta suos.
Quæ dominam fallunt, morti debentur & vmbris
Tempora: torporem sentiat vrna meum.

ELEG. XIV.

Ad Michaëlem Mandevvylium, medicum.

SIue aliquid sacris merito speramus ab herbis,
Seu falsum est, medicas omnia posse manus;
Confiteor morbum: mens ægra doloribus impar
Deficit, & vestræ sedulitatis eget.
Vrimur, & falsi nil dissimulamus in igne:
Vrimur, & vestram sollicitamus opem.
Non tamen vt morbi videam speciemue genusue,
Aut videam flammæ semina prima meæ.
Nil ego peccaui, nisi si vidisse puellam
Vincor, & ex illo tempore læsus eo.
Si fuit hoc tantum, melius speramus ab hoste,
Ne titulum fati poscat amica mei.
Saucius Atrides medicas confugit ad artes,
Et medicam sensit vulnere tardus opem.
Vulnus in Æneа felix tractabat Iapis:
Qui Paridis posset tollere, nullus erat.
Hoc pariter Troes, pariter sensistis Achiui:
Hectoris hoc tactus frater & Hector erat.
Et Phrygios quisquis infecit sanguine campos,
Et Phrygiam quisquis dente momordit humum.
Totque animas vno percussit vulnere Cypris,
Totque animas vna cuspide fixit Amor.
Iuerat antiquas Priameïus hospes Amyclas,
Aspicit hic vultus pulchra Lacæna tuos.

Protinus exarsit: si quod medicamen in herbis,
  Admoueas medicam quisquis amicus opem.
Scilicet in flamma Paridis, sedabitis vrbis:
  Quo calet hoc pectus vulnere, Troia cadet.
Affer opem læso: Thetidi reddetur Achilles,
  Et Priamus natos cernet, vt ante, suos.
Pelias vmbroso, ceu quondam, stabit in Hæmo:
  Quas melius figat Teucer habebit aues.
Viderat intactam Chryseida ductor Achiuûm,
  Succubuitque oculis protinus ipse suis.
Illa Dei lauros occultaque sacra gerebat:
  Implebat teneras infula pura manus.
Quid facis Atride? medicos adhibete Pelasgi,
  Quæ modo sunt regis vulnera, gentis erunt.
Delius ignaras iaculo pecudesque ferasque,
  Et volucres missa cuspide tollit aues.
In populos mox ardor abit: nihil arte Machaon
  Profuit, aut herbis Græcia tota suis.
Corpora procumbunt, quot non periere sub hoste,
  Atque aliquid maius Hectore morbus habet.
Scilicet ignauas sero properatis ad artes.
  Quæ tremitis Danai spicula, misit Amor.
Solus Amor regem, populos inuasit Apollo,
  Sæuior è Troia nulla sagitta venit.
Si licet & fas est, oculis periere Pelasgi,
  Siue sui regis, siue puella tuis.
Solus Amor vestras excludit fortior artes,
  Solus Amor vestri negligit arma Dei.
Iupiter agnoscit toties delusus ab illo,
  Qui puero certas sentijt esse manus.
Delius, vt fama est, & qui regit omnia, quondam
  Spicula certabat mittere paruus Amor.
Fabula prisca quidem, sed non sine numine certo,
  Errat, & autores fertur habere Deos.
Astabant gemini comites; Podalirius illi,
  Huic socio iunctus fœdere, blandus Hymen.

Nec

Nec mora, committunt volucres hinc inde sagittas:
Prima volat Phœbi, tardior alter erat:
Dumque per immitis Zephyros libratur arundo,
Callidus inflexo poplite cedit Amor,
Cedit, & extemplo faciles suspensus in alas
Vertit in aduersi pectora nuda Dei.
Obstupuit Phœbus, comites risere gementem:
Exiguum primo tempore vulnus erat.
Vulnus erat primo sine sanguine: qualia sæpe
Virginis è gremio pendula figit acus.
Mox fluit in neruos, tenuesque illapsa per artus
Et venas & cor ossaque, pestis abit.
Quid facerent? pallet Podalirius. itur in herbas:
Proxima Dictæi culmina montis erant.
Huc abit, & summa dictamnum carpit ab Ida,
Et Panacæa tuam sæpius addit opem.
Nil tamen hic artes, nil mens potuere nec herbæ,
Carmine nil magico conscia fecit anus.
Sic perijt demens, dum post medicamina quæuis
Auxilium læso pulchra puella tulit.
Scilicet hinc ridet medicum, solusque Deorum
Quid liceat vobis scire fatetur Amor.

ELEG. XV.

Ad Gerardum Tuningium.

OMnia, Tuningi, merito miramur in illo,
Seu fuit hoc fatum, seu rationis opus;
Qui potuit longas sine coniuge ducere noctes,
Nec comitem somni curat habere sui:
Nec timet infelix ne non videatur amari,
Aut socias partes, conjugis alter agat.
Sed vacuus toro iacuit multusque cubili,
Ociaque ignauæ præmia noctis habet.
Hæc tua, sis fas est, liceat vestigia nobis,
Perque tuos passus protinus ire mihi.

Nec

Nec moueat nostros quoties percurris amores,
  Si videor votis blandior esse meis.
Cum lepidos versus, cum mollia carmina cernis,
  Et quæcunque aliquis dicere possit amans;
Quærimus absentem: veniat cum dote, recedam:
  Et fugiam leges ipse poëta meas.
Me iuuat in cunctis aliquid laudare puellis:
  Hæc mihi libertas coniugis instar erit.
Cum video cunctas, cunctæ superabitis, inquam,
  Iudicio ne sit tristior vlla meo,
Hæc nimium pulchra est, sed & hæc, sed & illa, nec illa
  Displicet: hæc etiam quo pereamus habet.
Moribus hæc primas sibi vindicat, illa pudore:
  Omnibus hæc visa est pulchior, illa mihi,
Omnia nec dentur nec surripiantur amicæ,
  Et teneat partes quæque puella suas.
Hoc nocuit Troiæ, geminisque inuisa Deabus
  Pergama, vix muros sustinuere suos.
Quid facient omnes quoties damnantur in vna,
  Vnaque tam raræ præmia laudis habet?
Iudice me nullos Hecube ploraret ad ignes,
  Nec Phrygiæ lentas Græcia ferret opes.
Si Venerem spectem, nihil a Iunone requiram:
  Si Iuno veniat. hæc quoque Cypris erit.
Vt pariter iunctæ pariter venere sub Idam
  Cum Paphia magni nata sororque Dei,
Mollius obliquis Paphie subrisit ocellis,
  Altera diffuso pectore lata fuit,
Tertia consueta nimium sumebat ab ira,
  Iupiter in causa factus adulter erat.
Iunoni imperium, vires ascribe Mineruæ,
  Inuenies tales illa decere Deas.
Nec damnare meum nec sit præferre puellam,
  Nec teneat mentem firmius vlla meam.
Nec sine laude sua nec sint sine crimine cunctæ.
  Hæc meruit nasci pulchra, quod illa fuit.

Pars

Pars faciem pensat genio, pars moribus annos,
Pars redimit verbis turpia membra suis.
Sic melius sic semper agam, fugiamque videri
Ferreus, & nunquam stultus amator ero.
Qui perit in quauis, satis hoc, vt nesciat vnam,
Et numero tandem cedere discat amor.
Ah pudet, insanos etiam mercamur amores:
Pro facie multas plurima vendit opes.
Dos iuuat in fraudes animosque expugnat inertes,
Et precium quiuis accipit ipse sui.
Hoc emimus lites insanaque iurgia lecti,
Et querulam semper difficilemque domum.
Aurea nunc demum meruit Cytherea vocari,
In Batauis sedem nunc habet illa suam.
Iupiter e nobis aliquam si quæratamicam,
Quod fuit in capta virgine, rursis erit:
Hoc sine, non cœlum, non tertia regna iuuabunt,
Nec satis in dotem fulmen & orbis erunt.
Sunt Danaæ centum postquam penetrauimus Indum,
Et sua, quod nollet, munera misit Iber.
Ah melius quondam, cum nauita pauper & insons,
Nil veritus duras funibus esse manus,
Ibat in amplexum dominæ quo fata vocabant,
Humidus, & plenus rore fluentis aquæ.
Ibat inops, cymbamque suæ monstrabat amicæ,
Forsitan in cymba remus & alter erat.
Has habuit dotes si quis poscebat amari,
Has habuit quisquis ducere vellet opes.
Pauperies primum, pietas mox excidit auro,
Legitimus tandem sæcula sensit amor.
Hæc quoque pars nobis satis est, si cætera desunt,
Ne videar leges velle mouere tuas.
Non mihi dos vlla est, nec opus iurare Deorum
Numina: contingit vatibus ista fides.
Sic quoque liber ero, nec cæco vincar ab auro,
Nec thalamo leges scribet amica meo.

Tu

Tu quoque, Tuningi, vacua securus in aula
 Ocia tranquillæ dulcia mentis agis,
Nec faciles horas nec somnum diuidis vlli.
 Et tua nox tota est, totaque vita tua est.
Inuideat, si quis leuibus succumbit habenis,
 Et miserum lasso corpore gestat onus:
Somniaque vt demens alienis narret in vlnis,
 Mancipium dominæ sustinet esse suæ.

Ode in Iohannem Gernandum filium, cum XIII. *ætatis anno Basilea Philosophiæ & Matheseos magister crearetur.*

NOn vsitatis vectus oloribus
Dircæa qualem progenuit palus
 Phœbeio dilecta Nicro
 Rura petam præeunte Rheno,
Qui de Batava ductus origine
Longe superbus per populos trahit
 Vim cærulam vndarum, Gradiui
 Certus amor, Semelesque nati:
Primusque terris dicere prosequar,
Gernande, quis te sustulerit Deus,
 Supraque mortales caducæ
 Legis, & immemorem iuuentæ,
Æquisque mecum conditionibus
Æuo minores ire per impetus,
 Annosque vitæ negligenter
 Et steriles agitare Lunas.
Iam nunc paternæ debita purpuræ
Assurgit ætas, Socraticam domum
 Emensa, virtutisque duræ
 Consiliis, veniens in æuum
Munita pectus, nixaque ferrea
Antiquioris vi sapientiæ:
 Quali vel incompti Catonis
 Cor, rigidi patiens honesti,

Victo-

Victore maius Cæsare, fataque, &
Necessitatem rupit aheneam;
Sortem recedentem, & superba
Mente, Deos toties labantes
Auertere æquo lumina dedocens
Puroque iusto, cui patriæ comes
It sancta libertas, fidesque, &
Propositi studiosa virtus.
,, Fortuna iustis iuncta securibus,
,, Semperque recti mens sibi conscia,
,, Sensimque radices sub imo
,, Pectore agens animosa virtus,
,, Rem ciuitatis promouet inclytæ;
,, Primum beatis fixa scientijs,
,, Conuersa mox altos in vsus,
,, Et populum vitio fauentem.
Sereniori qua tamen ocio
Alterna rerum tempora diuides,
Occulta causarum, & negatæ
Inuenies numeros arenæ.
Quo Capricornus, quo melior Leo
Fluctu pauentes sollicitet rates:
Quas nymbus Hædorum, feroxque
Hæmonio iaculator arcu
Intentet atras æquoribus minas,
Tortoque cautes gurgite vis sali
Impune circumfultet, vndæ
Imperio dominæque Lunæ.
,, Sic arduis mens functa laboribus
,, Solui vicissim gaudet, & in sinu
,, Vitare Naturæ parentis
,, Sollicitos populi tumultus.
Spes innocenti maxima curiæ,
Legumque custos & sceleri pauor
Venture, fallacisque turbæ
Consilio, patriæ ruenti,

Vtcunque cœli missus ad inuios
Terræque tractus gentibus imperas,
Nec vocis expertes lyræque,
Nec cytharæ vacui sequemur.

In Natalem Iosephi Scaligeri.

HEtrusca magnæ progenies domus,
Vinci dolentis gloria Cæsaris,
Per regna Musarum, per amplos
Iuliade proauûm triumphos
Regesque Diuos; parce pater pater,
Canumque curis subtrahe verticem.
Est meta: feruentemque mentem
Herculeæ prohibent columnæ.
Sæpe obligatus muneribus tuis
Recurrit annus, nec domino suo
Indulget ætas, inuidumque
Tempus abit properante curru.
Nobs inuentus plenaque sanguinis
Vis prima pulsat pectus, & aureus
Lanuginum pictor, virentem
Flore nouo subiit genarum
Autumnus orbem: temporibus tibi
Inobsequentes ingenio niues
Spargit senectus, ausaque alta
Et patrios animi calores
Includit ætas. iamque Deûm preces,
Et gens auorum regia cœlitum
Poscunt Olympo: iam supremum
Scaligeri repetunt tyranni
Humi morantem. Quod superest, tibi
Rebusque lætis, nec minus ocio
Securus indulge, & minores
Consiliis adhibe Camœnas.
Qualem, vetustis temporibus nihil
Cessura, nostri littora Nerei,

Groti,

Groti, inuidentem, nec Pelasgis,
Nec Latio, genuere Musam.
„ Parcus bonorum commoda sæculi
„ Certis resignat temporibus pater,
„ Nec cuncta non æquus sub vno
„ Exhibuit sua dona cœlo,
Te nec nepotum cura, nec anxia
Spes liberorum pectora diuidit,
Iam tela præteruectum, & acrem
Cyprigenæ pueri pharetram.
Beate, quanuis nec thyasi potens,
Nec sub iuuenco dissimules Deum,
Graiusque dextra fulminator
Enceladi ferias parentem:
Si nec moranti segnis inertia
Virtutis ingens opprobrium, neque
Ignobili serpens veneno
Pieridum violator Euan
Olim patentes pectoris ignei
Inuasit arces; integer arduos
Visure Diuos, heic corollas
Heic tepidas tibi ponit aras
Deuota Musis Heinsiadæ manus,
Serisque natus Dousa nepotibus.
Hic, hic, pater, lætus quotannis
Propositique reus Lyæi
Diem morabor. Vos comitum manus
Pulsate faustis sidera vocibus:
Totumque seruare immerentes
Iuliaden prohibete Diuos.

Iosepho Scaligero in Manilij Astronomicis occupato, cum illi Hesiodum adolescens offerret.

HActenus ignauo mens dudum obstricta labore
Imbelles sequitur curas, & gaudia vulgi:
Mox me sidereas tecum transcendere sedes,
Viribus innixum ingenij & sublimibus ausis,
Iuliade pater aspicies, totque æthera pulchris
Distinctum signis, & magni mœnia mundi.
Qui me cunque Deus mentisque arrecta cupido
Et sanctæ virtutis amor popularibus auris
Altius euectum extollet; pernicibus alis
Temporis excedam contagia. non ego sanguis
Degener, aut mentem imbelli percussus amore,
Mollibus insuescam latebris ignobilis oti.
Sed leuibus rerum studijs desueta teneri,
Paulatimque imitata suos mens altior annos,
Altum insistet iter. seu me fortuna reductum
Plausibus excipiet populi fremituque secundo,
Inter opes priscas proauorum & dulcia rura:
Gandauumque meum, magni incunabula quondam
Cæsaris, & nostros nunquam taciturà dolores,
Aspiciet pulchras patriæ dare iura per vrbes:
Siue eadem vitæ series atque aspera fata,
Fata, quibus iamdudum oculos auertit Apollo,
Detineant procul a patria amplexuque meorum.
Interea primæ dent hæc solatia Musæ,
Securæ maiorum operum: dum cætera desunt,
Parnassum satis est facili lustrasse chorea.

SI QVÆ RESTANT, QVÆ IN PVERO FORTASSE DISPLICERE NON OMNINO POTERANT, NE AVT TV SÆPIVS IGNOSCERE AVT EGO CVLPAM DEPRECARI COGAR, PLVS COMPENDII FACTVRVM PVTAVI SI HIC PRÆTERMITTEREM: QVORVM LOCO LIBROS DE CONTEMPTV MORTIS HABES. II VERO QVI NONNVLLA EIVS GENERIS QVÆ HOC VOLVMINE NON CONTINENTVR, VEL SVPERSTITE AVCTORE VEL DEFVNCTO PVBLICARE AVDEBVNT, IVRE MERITO FAMOSI PER NOS INTESTABILESQVE SVNTO. VT QVI IVS IN ALIENA SCRIPTA PARITER ET FAMAM SIBI VINDICANT.

AD LECTOREM.

ATque ita denuo, Amice Lector, lusus nostros, emendatos, neque parum auctos, habes. Quæ ætate prima dederamus, partim ad censuram reuocauimus; quædam, penitus eiecimus. nonnulla; si quæ non omnino displicebant, aut, vt verum dicam, pro ætatis ratione aliis placere posse videbantur, seorsim exhibuimus in fine. In quo Aristotelis seueritati morem non gessimus: qui πεπηρωμένον μηδὲν τρέφειν, libere in Republ. permittit, imo suadet. Nos delectant quoque quæ non penitus probamus, & iudicij illa nostri seueritas, aliqua cum voluptate tamen est coniuncta. Nam quemadmodum artifices operum suorum rudimenta maxime amant, non tam vt sequantur quam vt superent: ita nobis tam interdum scire iucundum est quantum profecerimus, quam, quid & quomodo, scribamus. Erũt forte quædam, etiam in cæteris, quæ iuuenile aliquid redolere videbuntur. Quid refert? Hæc immista reliquis, gratiam aliquam iis addent quibus sunt inferiora. Lusimus amores quoque olim, cum & animus & ætas & occasio id ferret. cæterum ingenue ac pudice; omnium magnorum hominum & sæculorum vel autoritate vel exemplo, sine obscenitatis vel leuissima suspicione. cuius nomen quoque detestamur. Quanquam non nescimus, quantũ in hoc genere etiam seueris concedatur. Nam quid hic Solonis

delicias

delicias nunc dicam? ne Menandros & Euenos tantum loquamur. qui, cum ciuitatis mores emendasset, aliquid in versibus reliquit, quod sublatum illi maluissent, qui vt aliena vita modum ponebant, ita minus forte habebant sua. Quid, & patriæ & eloquentiæ parentem Tullium commemorem? Eodem modo insaniuit quo sapientes solent. hoc est, aliquid ingenio & ætati & occasioni sæpiuscule indulsit. Quippe idem ille qui in ciuitate Catilinæ furias restinxerat, in Tusculano suo molles versiculos, vt veteres obseruant, conscripsit. Quid minorem Plinium? Hendecasyllabos nobis suos commendat. quos nihil minus quam seueros fuisse, ipse autor fatetur. Idem quoque tres & viginti summos in Repub. recenset viros, quos hoc decuit, quorum seria non modo, sed & lusus exprimere, laude dignum iudicat. Plato cothurnum induit, parum decebat: aliud aggressus est. Versus molliculos, festiuos, delicatos dedit: ea libertate interdum, vt qui sapientiam illius nesciret, merito accusaret lasciuiam. Vestram ego fidem appello, qui suauissimos in formosum Asterem legistis: quibus cœlum fieri se postulat, multis vt oculis amores suos intueri possit. Vestram ego, qui profani non estis, quos a sacris suis Aristonides non segregat, quos non vetat

Ἄῤῥητ' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτοῖς,

si meministis, meministis, inquam, quibus verbis Charmidæ sui oculos, ἀμήχανόν τι οἷον ἀναβλέποντας, *(libenter enim verba eius, quæ amator nullus alio ser-*

 mone

mone exprimat, vſurpo) Sophroniſci ſoboles commendet. quomodo ad primum pueri conſpectum, perdurare poſſe ſeſe neget. Iam vero an non idem iſte, quæ profecto ſumma eſt vernilitas, cum de temperãtia ipſa, ipſa, inquam temperantia ageret, neſcio quid conſpicere ſe ait, quo ardere totum ac liqueſcere ſe profitetur? Vt lectorem ſuum ſcilicet (hi Athenienſium tum mores erant) ad amorem longe alium, ſuauiter pelliceret. Quid cum apud alteram Venerem Atticam, animal illud (ita enim loquitur) quod pulchrum vocamus, lepide depingit, cum de ſuauijs feſtiue argutatur, quorum vim cum phalangiorum morſibus contendit? vt propemodum ſuadere verbis videatur hoc quod maxime diſſuadet. Hæc ſapientiæ antiſtites, Dij boni! Poſſum alios laudare ex antiquis, poſſum ex recentioribus: etiam philoſophos, etiam, quod maius eſt, ſacrorum præſides, quorum deliciæ ab omnibus leguntur. Tantum ijs in his ſemper licuit, qui in ſerijs, cum lubet, pares non habent. Aliquid enim voluptatis Natura ſuo iure vindicat, neque quiſquam tam ſeuerus eſt aut durus, modo ſemel Muſas ſalutarit, qui non ludum aliquem ætati ſuæ det, aut alijs concedat: hunc præſertim, ad quem ſponte, niſi ſaxa ſumus, inuitamur.

Οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν,
Νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς διώκουσιν λίαν,

ait ſcenicus Philoſophus. Herculem libenter cum pueris luſiſſe accepimus, &c., vrbicapus ille, occiſor regum, *nunquam attentius, vt ait quidam, auditus fuit, quam cum puerum in ſcena complexus, exclamaret,*

pmaret, Παίζω· μιζαδολας γαρ πόνων αει φιλῶ. *Magnus rex in arundine equitasse cum filiolo dicitur : deprehensus a quodam, suauiter ridente illo,* Tace nunc, *inquit,* pater olim inter patres narrabis. *Idem ego illis libere dicam. Non enim vereor, ne qui de ingenio poëtæ & eruditione bene iudicant, licentiam illius propter hæc & alia id genus reprehendant. Sed de his satis. Iam enim scriptis in eodem genere serijs ac grauibus, os calumniæ obstruximus. Vt qui rerum omnium ignari, leuia in nobis studia culpabant, fame, mea quidem causa, aut indignatione moriantur, cum videbunt nihil sibi iam relictum esse quod maligne arrodant.*

DANIELIS HEINSII
LIBER ADOPTIVVS.

In quo magnorum aliquot virorum ad autorem Poëmatia.

Iosephi Scaligeri Iul. Cæs. a Burden F. in Elegias Dan. Heinsij.

PEste sophistarum sæclique afflata veneno
 Pieridum inuisam turba reliquit humum.
Et tibi blanda tamen cœptis audacibus, Heinsi,
 In media surgunt carmina barbaria?
Queis sua postponat quem protulit Vmbria vates,
 Et quæ Pelignus dixerit esse sua;
Non sæcli vitio primos moritura sub ortus,
 Sed doctas inter viuere certa manus.
Gratior vt namque est, quam quas ver educat almum,
 Quæ medio brumæ sidere nata rosa est:
Sic magis hic fœtus, quam quos vetus edidit ætas,
 Virtutum hoc sterili tempore gratus erit.

Iosephi Scaligeri, post inscriptum illi à Daniele Heinsio Silium Italicum.

QVod vester nostro sub nomine Silius, Heinsi,
Purpureo gentes lumine cultus adit,
Nec me hoc duntaxat, quo me non dignor, honore
Sed deuinxisti postera sæcla tibi:
Quod solum possum, quia me tibi debeo totum,
Me totum voueo tempus in omne tibi.
Sed quas debueram neque possum soluere grates,
A tibi deuincta posteritate feres.

In Elegias Dan. Heinsij, Iani Dousa.

GRande decus vatum; non quos modo nostra tulere
Sæcla, sed antiquis æmule nominibus.
Immo prior. Quis namque, annos si computet, ausit,
Arte vel ingenio se tibi ferre parem?
Heinsi, o delitiæ Musarum: dædala cuius
In Latium Argolicas Suada reduxit opes:
Quem cum Scala meo primum insinuaret amori,
Quod melius (dixit) dem tibi nil habeo.
Tu modo rem veris pretijs pensare memento,
Pro meritis pignus & trutinare suis.
Vera heros monuit: nec sic ego plumbeus; vt quantum
Acciperem mihi non conscius ipse forem,
Ante omnes vnum te prodigus admirari;
Cui celebrando vtinam sat mea Musa foret;
Æuo adeo maiora suo miracula cernens.
Æstimet hinc Dousæ sæcula posteritas.
At nuper plorare meæ tot damna senectæ
Institeram, sortis nescius ipse meæ:
Tempora quod nullos proferrent nostra Catullos,
Successor quod adhuc nemo, Secunde, tibi.
Nunc me de nihilo cassas fudisse querelas
Et iuuat, & tanti commeminisse mihi;

Post-

Postquam Ascræ reclusa tuæ sacraria, & Heinsî
  Illustrare meos cœpit Apollo Lares.
O decus, o nostris noua lux exorta Camœnis!
  Surgere mî famam non aliunde velim:
Tam rarum tam suaue sonas: neque promptius vlli
  Auricularum operam, quam tibi, Dousa locet.
Vsta querebamur vatum monumenta priorum,
  Stesichorique fides, Æoliamque lyram.
Heu, quas non diras, quæ non conuicia sueti
  In Byzantinos fundere Pontifices!
Quos tantum patrare nefas stimulasset anilis
  Nescio quæ zeli scæua superstitio.
Quid grauius Persæ Danais potuêre minari?
  Tristius hi Turco quid dominante pati?
Lamentis nunc finis adest, simul Heinsia virtus
  Ingenij occœpit promere dona sui.
Heinsiadi, o Reges Sacrorum, dicite laudes:
  Inuidiam vestris detrahit ille focis.
Quid iuuat obductæ plagæ renouare dolorem?
  Vnus pro cunctis dignior iste legi;
Largiter & tantæ cladis sarcire ruinas.
  O Panace, o Graijs vera Hygiea tuis.
Ipsa nec in medijs certet tibi Pallas Athenis,
  Ipse nec Actiaca Phœbus in ade tibi.
Tu damna amissi nobis leuiora Menandri,
  Et desiderium lenius esse iubes.
Parcius vt Coum doleam perijsse Philetam,
  Tu facis & pluris Battide Rossa tua est.
Quid graue, Callimachum nobis si fata negarunt?
  Callimachum nobis iam tua Musa refert,
Mimnermumque simul; nec tam insuperabile quicquam,
  Quo genij haud valeat vis penetrare tui,
Cordi alijs sint casca, tui nos carminis Heinsi
  Ver iuuat: hæc auri barbitos apta meæ.
Nec minus ipse mihi placeo quod lucis in æuum hoc
  Stamina protulerim tam diuturna meæ.

Quæ maneant, quam longa tuæ mihi copia Suadæ
Suppetet: O Diui, quis fuit ille dies,
Quum tua vox bibulas mihi diſtillaret in aures
Plena Dionæo nectare ſuauiola,
Roſſaque mî tepidos reuocaret in oſſa calores:
Ah, quantæ inuidiæ cauſſa Neæra tibi!
Quantum oculis Nymphæ Heſperiæ paritura dolorem!
Quæ tamen Heinſiadi nil metuenda meo.
Inuidiæ par ille omni ſupraque locatus.
Non hoc inficias ipſe Secundus eat.
Ante alios tanto qui ſucceſſore ſuperbus,
Solus, ait, vota hic qui mea vincat, erit.
O Elegi, o noſtro gratiſſima pabula cordi!
Vnde malis toties nata medela meis;
In quibus haud digitos Charitum modo triga lauare
Sueta ſuos, verum pectora & ora Venus.
Qualia ſæpe mihi per te ſi mattea dentur,
O quam mî iſta forent omnia pro nihilo,
Quæ vulgus miratur iners, quæ lumine ſtrabo
Deuorat, & vitæ quæ bona ſumma putat.
Nam mihi quo ſtudijs popularibus addere pondus?
Non ego mî faſces, non ego venor opes.
Hæc alij ſuperos poſcant: mihi, quod ſuper otî eſt,
Largiri id patriæ ſit ſatis omne meæ.
Dum pridem exorſam ſatago detexere telam,
Et iuuat hiſtoricæ condere molis opus.
Sed quiſnam in medio toties me hic ſiſtere curſu
Sudanteſque inter iungere cogit equos?
Hanc mihi non torpor remoram facit: abſit Iacchus,
Promptus ad hiſtorici munia ſemper ero:
Materie neque deſtituor; quam copia rerum
Largiter, & pleno ſuggerit vſque ſinu.
Debita ſed faſtis mihi tempora corniger aufert
Hircus, & hiſtoriæ non ſinit eſſe locum.
Nedum Elegis, nedum numeroſæ carminis arti,
In teretes Heinsî quod fluat auriculas.

Et mirum mea si torpent ad plectra Camœnæ?
Si nescis, vietum non amat vlla senem.
Canities rebus, cantu opportuna iuuentus:
Turpe senex vates, turpe senilis Hymen.
Tu tamen emeritum desueta in prœlia Dousam
Plausibus haud cessas sollicitare tuis.
Hei mihi, quid speras a desertore Poeta?
Haud sene sed iuuene est digna Thalia proco.
Olim gratus eram: nunc in me tempora veris
Præteriti incassum sicca requirit hyems.
Non eadem est ætas, non mens, senijque rigore
Mi perijt genij qui fuit ante vigor.
Accedunt querulis vadimonia iuncta libellis,
Queis vacuos iudex non finit ire dies:
Sat cantu fidibusque datum: docta otia linque,
Numina quem Themidis ad sua sacra vocant.
Quid faciam o Heinsi? res imperiosa potestas.
Quid? nisi quod prætor, quod Themis ipsa iubet?
Proin Dousæ miserere tui, quem munia legum
Musarum prohibent commoditate frui.
Et dic; Dousa perit: addas simul ista licebit:
Phœbe, tibi pœnas has dare dignus erat;
Deserto quisquis Helicone, assuescere praxi,
Quique fori fieri transfuga sustinuit.

Idem de ijsdem.

GAnda, inter Flandras quondam pulcherrima Nymphas,
At nunc hosti etiam vel miseranda suo.
Cæsareis quamuis cunis se venditet, Heinsi
Ingenio maius nil tulit illa sui.
At graue quid, Batauis exul si degat in oris?
Plus patriam dominá non amat ille sua.
An patria est, vbi cuique bene est? laus debita Rossæ hæc,
Heinsiadi patrios quæ facit vna Lares.
Immo vrbs Heinsiacos quæcunque tenebit amores,
Hæc domus, hæc vati Ganda futura meo.

Rochi Honerdij supremi Consistorij in Hollandia assessoris, pro Mose Nomoclaste Tragœdia sua, ad Dan. Heins.

QVid me seueri munia pulpiti
Audere rursus? quid placitos iubes
Heinsi verecundis cothurnos
Nunc etiam religare plantis?
Dilecte Musis, Ephratidem vagæ
Nuper periclo credidimus tuo
Famæ puellam. iam patentes
Illa super generosa campos
Expandit alas, iudice Grotio
Secura, & illo cui placuit Schoto.
Iam gestit aulæis decorum
Auriacus patriæ repulsis
Iactare vulnus. sed mihi decolor
Turpat madentes pallor ab intimis
Genas medullis, immodestos
Intueor quoties volatus.
Quo nostra tendis? Nil Siculi times
Fauces camini? saxaue pallido
Armata letho? nobilesue
Icaria scopulos ruina?
Me Dædalei conficiunt metus
Æui scientem nec nimium rudis
Limam nec æqui. Quem diebus
Detinuit decies quaternis
Iehoua cœlo, cur totidem mihi
Laboriosis condere mensibus
Tardum putabis? parce lentæ
Segnitiem improperare venæ.
Tractim placebit. Tempora carmini
Matura iusto quis neget? orbita
Erramus ignota, priorum
Signa pedum via nulla vatum

Obscura

Obſcura monſtrat. Sentibus horridum
Primi ſecamus tramitem, & arduum
Præceps per anfractus ſtupente
Fallimus implicitos labore.
Hæc nos morantur. Quis tabulas manu
Currente rumpat? quis ſtomachum Ducis
Nunquam remiſſo tentet ore?
Quis populi trepidantis æſtum
Deducat vno feruidus impetu?
Tricas forenſis iunge moleſtiæ,
Horaſque dicundo ſacratas
Cum ſtudio potiore, iuri.
Furata Moſi tempora cedimus,
Cum iam inficeti ſordida Bartholi
Baldique turbauit nitorem
Scabrities miſeri poëtæ.
Sed nitar vltra. Forſitan & nouas
Sumam inde vires. Iura Quiritium
Leges in æternas profecto
Non patiar nimium valere.

Eiuſdem in quartam editionem Poëmatum Danielis Heinſij.

QVarto qui tibi porrigit libellum
Famæ ſplendidus inclytæ ſereno,
Iam fati toties ſui ampliator
Nil buſti timet improbos hiatus.
Nec eſt quod timeat. Sibi ille namque
Haud vana ratiocinatione,
Spondet non male de fide nepotum.
Quidni? quem inuidia vigente ſeruat
Æui cura ſui, cadente eadem
Succedens ſinat interire lector?
An non nunc etiam, quater renatus
Ipſa morte prius poteſt videri?

Danieli

In Poëmata Danielis Heinsij Hugo Grotius.

EN redit hic ad te, vatum pia gaudia, Lector;
Quo nullus toto notior orbe liber.
Sed noua mundicies cultusque accessit herilis,
Cumque recente vetus munere munus habes.
Non, recte scripsisse, sat est: meliora reponit:
Et quod Fama probat non probat auctor opus.
Vicerat antiquos, & cui contendere posset
Heinsius, haud quenquam sæcula nostra dabant.
Repperit ecce parem, contra se currere cœpit.
Si qua fides, iam se post sua terga videt.
Desine nunc operum, studijs clarissime vates,
Et cœli saltem ius imitare tui.
Omnia qui claudit, cum se quoque clausit Olympus,
Hunc finem statuit rebus, & ipse sui.

In Danielis Heinsij Poëmata Epigramma Hugonis Grotij.

IN diuersa diu diuersas pectora dotes
Contulit, & parce larga Camœna fuit.
Quisque sui vates coluerunt carminis artem,
Singulaque ad laudem dona fuere satis.
Non epos est Flacco, lyra nec tentata Maroni,
Nec tetigit tragicos ille vel ille modos.
Nec tibi Naso, tibi nec credita plectra Properti,
Sed neque Bilbilici vos decuere sales.
Romani solum Senecam nouere cothurni;
Si velit hic elegos scribere, nullus erit.
Sunt & quos Siluæ, sunt quos epigrammata laudant:
Iusta quidem famæ causa, sed vna tamen.
Nunc congessit opes, atque in te, nobilis Heinsi,
Effudit totos prodiga Musa sinus.
Tu tandem inuentus par donis omnibus vnus:
In tot sufficeres qui bona, solus eras.

Tu

Tu lyricos cantus,elegos,epigrammata,filuas,
Tu tragicum carmen,tu graue pangis epos.
Itala te pariter celebrat,te Graia Camœna,
Tertiaque in partes noſtra Batava venit.
I nunc,& iacta tua nomina magna vetuſtas:
Ponimus hoc contra tot tua ſæcla caput:
Haud equidem quenquam,qui ſingula rectius iſta
Præſtiterit,vel qui tam bene cuncta,dabis.

Eiuſdem Myrtilus,ſiue Idyllium Nauticum,ad Dan.Heinſium.

PRima mihi ſyluis & amœno fonte relicto
Fiſtula ad Oceani fluctus & ad æquora venit,
Æquora quæ Batauis potius cantanda Poëtis
Nam neque me tantum ſaltus,aut paſcua circum,
Aut Hagæ nemus omne meæ iuuat, inuia quantum
Littora,pendenteſque domus ſcopulique cauernæ.
Non audita cano: labor hic tibi ſumitur Heinſi:
Heinſi noſter amor,ſi quid mea carmina poſſunt,
Te Libycus Garamas, te Iaua loquetur & Indi,
Et puppes Auſtrina ferent ad ſidera cœli
Dia Sophocleo tua pulpita quaſſa cothurno.
Dicite formoſæ Nereides,inclyta Ponti
Numina,quas voces,quæ carmina Myrtilus inter
Aërias rupes,& reſpondentia ſaxa,
Cochlidis inſano iactarit ſaucius igni.
Iam defuncta malis pelagi ratis,acta per altum
Venit ad hos fines,vbi diuidit inſula pontum
Cara mihi,& ſolo notiſſima Cochlidis antro.
Tiphy ratim ſerua:ſi nox collegerit Euros,
Anchora demiſſo deſcendat in æquora ferro,
Aut littus prætexe,malus ſi ſæuiet Auſter:
Sed breuia,& rapidos æſtus fuge:dextera multis
Eſt via cæca vadis: ſecurius,ire ſiniſtra.
Cochli, quid exſpectas? quin,vt prius ipſa ſolebas,
Proſpicis intonſi ſpecula de montis in vndas.
Meque procul reducem longo clamore ſalutas?

Heu

Heu, quis mutauit mihi te Deus? an tibi pectus
Transuersum nouus egit amor? ne fallite nautæ,
Sumne alius quam nuper eram, cum candida Dorcas
Diceret, Hesperijs Dorcas prælata puellis;
Pulcher es: ipse tibi me iudice cedat Amyclas.
Illa quidem dixit: sed vix ego credulus illi.
Ipse tamen, tamen in placido me flumine vidi,
Hirsutasque genas & latæ frontis honorem,
Et roseos crines & cærula menta notaui,
Qualia vel Neptunus habet, vel qualia Nereus.
Testis anus Crotale, quæ ter mihi, Myrtile, dixit;
Despue: lingua tuos ne fascinet inuida vultus.
Hæc eadem canto, quæ cum cantaret Arion,
Mulceretque Deos pelagi, circumstetit omnis
Delphinum chorus, & vatem seruauit in vndis:
Scilicet aut Boreæ veteres & Erechthidos ignes,
Aut Phorci laudes, aut cæruleam Amphitriten.
Æmulus at concha mihi perstrepit æquora Triton,
Miranturque sonum Panope Panopesque sorores,
Et Proteus, & Glaucus, & Inoüs Melicerta.
Heu placeo Nymphis: at non tibi: sola marinos
Despicis amplexus crudelis, & oscula vitas.
Quem fugis ah demens? secuerunt Di quoque pontum,
Et magni Minyæ Reges, & primus Iason
Per freta duxerunt abituram in sidera puppim.
Nauifragis iactatus aquis incendit Vlysses
Sole satam Circen Atlantiademque Calypso,
Et sibi Nausicaë tales optauit amores.
Quid iuuat, illa suum si me fastidit Vlyssem,
Quæ mihi Nausicaa, Circe prior, atque Calypso?
Sæpe ego te vidi, meminisses improba Cochli,
Cum per arenarum tumulos & littora conchas
Oceani legeremus opes: nam tunc ego primum
Cum patre tentaui raucum mare, veris adulti
Tempore, nec dum vlla pictus lanugine malas.
Sæpe etiam, sera quoties sub nocte venirem,

Sic-

Siccasti æquoreis manantes imbribus artus:
Nec te pœniteat prius hoc quoque fecerat Hero,
Cuius ego & turrim Sestæo in littore vidi,
Nataque collegi vicinis ostrea saxis.
En etiam tibi dona fero miser, en nucis Indæ
Pôcla, quibus potauit Arabs, Sinisque petitum
Fictile: non alias tremui propiore periclo,
Et nisi Leucotheen mea tunc in vota vocassem,
Infelix Stygias iuissem nauta sub vndas:
Quin & Teutonicis mecum fero condita testis
Smegmata, in Oceanum labentis munera Rheni.
His etenim Bataui, soli sulcare periti
Puppe salum Bataui, cœloque indicere ventos,
Martia gens toto pelagi diuisa profundo,
Mense quater rutilant nodatos arte capillos:
Hoc ego pigmentum poscenti nuper Erinnæ
(Nata fuit magni Barcemonis illa) negaui:
Quamuis multa diu, per Dorida, per Galateam,
Per Thetin, erroresque meos quemcunque per orbem,
Luminibus pætis, & blanda voce rogaret.
Et poteram donasse tamen: nam saxea non est.
At tu nil misereris: in hoc ego pactile sertum
Effundam rabido flagrantes corde dolores.
Ipse tibi Rubro prædatus in æquore siluam
Alternas laurus & Medica mala iugaui.
Nunc labor ille perit: nam tu mea mũnera curas,
Quantum dura silex pontum, vel littora pontus.
Huc ades, vt casta velatus tempora quercu
Portuno ante alios, & dîs, quorum æquora curro,
Sacra feram, reddamque reus solemnia vota,
Quæ rerum Oceanus genitor, quæ Tethys, & ipse
Nympharum accipiat Nereus pater. O mea Cochli,
Huc ades, vt cellis mecum deprompta Falernis
Musta bibas, cæsaque canens epulere iuuenca:
Aut si forte iuuant thynni, mollesque platessæ,
Te magis, & soleæ, mecum piscabitur Olpis:

Est mihi nanque domi non inuidiosa supellex,
Fiscellæ virides, nodosaque texta plagarum,
Filaque, & hærentes maculis humentibus algæ,
Cum Labyrintheo plexis errore sagenis.
Sunt iacula, & tumido fluitantes cortice fundæ.
Pendet & æquoreo pecori lethalis arundo.
Setaque, & impliciti lumbricis pinguibus hami.
Quid loquor infelix? Cochlis nihil audit. & idem
Qui mea vela solent venti, mea verba tulerunt.
Si tibi dulce mei nihil est, o ferrea, vere
Ferrea, dulce tamen mea mors erit. aspice tantum.
Ibo per has cautes, summoque cacumine lapsus
Deferar in fluctus: nomen mihi debeat æquor,
Myrtoumque nouum fiat mare: viuite rupes.
Fallor? an huc Cochlis respexit, & omnia circum
Flabra silent, blandique fauet pellacia Ponti?
Hic recubans cantabo: iubet locus, altaque subter
Saxa supercilio cohibent vmbracula rupes.
Cochli, quid in solis consumere cautibus æuum
Te iuuat, & pensis viridem donare iuuentam,
Dum teneros multo digitos subtemine lassat
Mater anus? nostram potius conscende carinam.
Illic & vitrei fluctus & marmora Diuûm
Prona iacent, speculoque sali stat solis imago,
Et picturato resplendet in æquore cœlum;
Sacraque Naturæ miracula, gurges aquarum
Insequitur Phœben, caudam Cynosurida magnes.
Quid mirum? sua quæque trahunt: te, Myrtile, Cochlis.
Illic falsa salo labentibus insula, cete,
Et validæ Pistres, & Physcteres anheli,
Phocarumque natant examina: Pompilus illic
Per mare veliferum puppim comitatur euntem.
Illic nata Venus, comitata Cupidine paruo,
Nunc etiam concha patrias quæ nauigat vndas,
Nudatoque sinu pulcherrima Cymodocea
Captat in apricis vernantes fluctibus auras.

Nam neque ſemper aquæ furit implacabilis æſtus,
Ventorumque fremit laxato carcere vulgus.
Sunt etiam Ponto ſua gaudia; ſæpe per æſtum
Gurgite pacato ridet mare: ſæpe remotis
Vulturno & Borea, pluuiamque cientibus Auſtris
Oebalios tantum Zephyrus ſuſpirat amores.
Longa miniſterijs ſunt otia, pace ſerena
Mitia cum placidi requieſcunt terga profundi,
Altaque languenti deſcendunt cornua velo.
Aut igitur tacito luctantur in æquore tonſæ,
Aut vbi iam ferrum premit unco dente carinam,
Nos genus irrequies, alij, quorum indiget vſus,
Buxea ligna damus rudibus tornata figuris:
Pars facilem oramus reditum ventumque ferentem
Ingentes in puppe Deos: pars ſidera cœli
Metimur radio, & totum deſcribimus Axem.
Solertis labor ille Tyri: quæ prima meatus
Ætherios, & ſigna polo labentia vidit.
Tunc noſci cœpere Feræ, cuſtoſque Ferarum
Arctophylax tarde pelagum ſubiturus; & alter
Ille quis eſt, lucet trino cui baltheus igne?
Heu miſer excludor, duraque in rupe relinquor
Imbribus. ipſe parat radijs liuentibus atrum
Sol Tarteſſiacis immergere fluctibus orbem.

Eiuſdem in nuptias autoris.

VAtum maxime, tuque digna virgo
Vrbis principis in ſinu creari,
Illo ſanguine, qui tot atque tantos
Rectores dedit & dabit Batavis;
O quot ſunt pariter canenda Muſis,
Hinc vatis ſoror, inde vatis uxor:
Et tu cor Venerum, pater leporum,
Quem tam læta dies requirit unum,
Seu te Rex ſocium trahens laboris
Hoſtem finibus arcet imminentem;

Seu iam de Getico profectus axe
Codani veheris sinus per undas,
Optans ut liceat cito videre
In complexibus Heinsium sororis:
Vos omnes veniam peto precorque,
Quod nostri sine carminis tributo
Nox nulli ingenio tacenda transit.
Hoc curæ faciunt molestiæque,
Phœbus quas fugit, Aonesque Nymphæ.
Det nobis Deus, ut sereniorem
Hoc a tempore computemus annum.
Tunc quæ debueram thoro iugali
Soluam carmina, dedicata cunis,
Cum patrem tenero professus ore
Doctum vagiet Heinsianus infans,
Nec dormire volet, nisi paterni
Dulces carminis audiat susurros.

Maximiliani Vrientij S.P.Q. Gand. a Secretis ad Dan. Heinsium Elegia.

HEinsi, cui meriti non est dare nomen honoris,
Omnibus & titulis omni & honore prior,
Siue nouum Phœbum Romano a carmine Belgam,
Siue Atlantiadem dicere ab ore iuuet,
Pallada seu Graiam, siue omne nouensile numen,
Nomine seu nullo te celebrare decet,
Cum tibi par nomen tanto vix extet in orbe,
Doctrinæ ipse omnis orbis, & omne decus:
Sole tuo illustris quod sola Batauia præsens
Nouerit, externo facta superba viro.
Sole quod orba tuo tua mœret & inuidet alte
Flandria præcipuo te spoliata bono.
Ganda tua inprimis riualibus anxia curis,
Ganda tua & magni Cæsaris vna parens,
Ganda domus diuûm, cœlo gratissima Ganda,
Pulchra situ, felix aere, diues aquis:

Facta

Fœta opibus, fœta ingeniis, sola omnia Ganda,
Illa tamen sine te maxima Ganda nihil.
Mille licet nitidis stellarum ex ordine flammis
Splendeat aurati regia picta poli;
Sole suo careat solita sine luce, repente
Triste chaos fuerit regia tota poli.
Vnus Aristonides patrias mage clarat Athenas,
Cætera quam Graij tota saburra fori;
Vnicus Heinsiades patrio plus addat honori,
Latius & Flandrum tendat in orbe decus;
Quam vel tota cohors vel cors insana sophorum,
In sua qui populi vertere iura calent;
Nube supercilij & contracta fronte Catones,
Cætera qui milui vulturijque feri,
Harpyium genus, infaustum mortalibus agmen.
At patriæ phœnix Heinsius ille suæ,
Ille decus vatum, Phœbi ille peritior oscen,
Ille canorus olor blandaque acanthis abest.
Laus Batauis probrumque suis, Ganda Heinsius **exul.**
Et quisquam in patria iam Deus esse velit?
Non ego. quin date vela fugæ, date cruribus alas,
Iam volo, iam Batauûm libera regna sequor,
Vnico in Heinsiade cunctis fruiturus abunde,
Quæ dare magna mihi Ganda relicta potest.
Leida faue, rex Marna faue, tibi deferor hospes,
O decus, o Phœbi regia docta faue.
Non ego Calpigenûm nigra de gente, Penates
In Batauos flammas tecta nec arma fero:
Sed plus, innocuusque animi, simplexque poëta,
Heinsiadæ auspiciis in tua iura trahor.
Ille suo cantu mentem excantauit amantis,
Ille animi nauem trans freta vasta rapit;
Altera carminibus Siren, Circe altera philtro.
O mea nunc Ithace, Ganda paterna, vale.
Non ita. Quin potius Gandam meus ipse recurrat
Heinsius: hæc patria est & domus apta viro.

 Hic

Hic genus, & tanti cunabula conscia partus,
Hic vbi maternum lac tener ore bibit.
Hic vbi cum puero lallauit Gratia concors,
Atticaque in labris mellificauit apis.
Hic vbi reptauit dubio pede, qui modo fama
Peruolat attoniti Solis vtramque domum.
Illius hic lusus & prima crepundia, qui nunc
Orgia Musarum sacraque cuncta regit.
Hic patrius leni decurrens agmine Lisa,
Liuiaque, & nitido qui fluit amne Cala,
Hic & Mattiaci qui verberat ostia Nerei
Scaldis, vt Heinsiadæ proximus hospes ouet;
Nescio quid rauco moniturus murmure alumnum,
Aure parum facili quod tua Leida bibat.
At tu docte caue, nimium ne credulus vni,
Numina tot patriæ postposuisse velis.
Tot sacra, tot Flandris lustrata cubilia Nymphis,
Tot Dryadum thalamos Naïadumque thoros,
Apta tuis Musis tot deuia tesqua, tot antra,
Tot nemora, & scatebris garrula saxa suis,
Saxa loquaci vnda, blando nemora alta susurro,
Topho antra, & leni mollia tesqua situ,
Teque tuamque, Heinsi, cupide inuitantia Rossam,
Dî, precor, hæc reduci Rossa sit apta tibi.
Pegasus illa tuus, nouus illa bipesque veredus
Te tandem huc reuehat Bellerophonta nouum,
Omnia Pegaseæ patefacturum agmina Cyrrhæ,
Clausa diu absentis quæ modo claue tua.
Illa suum vatem patrias deportet in vlnas,
Illa suis veniat tot fruitura bonis.
Grande viæ pretium, Veneris plaudente senatu,
Flandriadum fasces primaque sceptra geret.
Iuncta pio vati Capitolia celsa subibit,
Altera ab Augusto Caia futura suo.
Lætus Amor croceis bigas moderabitur alis,
Fama loquax geminam clanget in astra tubam,

Audiet

Audiet & longe mirabitur æmula Roma,
  Græcia in occursum, qua pote lege, ruet,
Compede Barbariæ Turcisque soluta cathenis,
  Vindicis adspectu vix satianda sui.
Ille decus pompæ procul e temonibus altis
  Vota palam populi non numeranda leget:
Gandigenûmque animos meritosque agnoscet honores,
  Alta triumphali sidera fronte terens.
Interea miti spargens incendia vultu,
  Sæpius admissos Rossa resistet equos.
Illi flammiuomis spirantes naribus ignem
  Calce iubaque feri numina bina trahent.
Visendi studio concurrent vndique turbæ,
  Et minor est populo Ganda futura suo.
Ast ego perrumpens conserta per æquora vulgi
  Pone mei Phœbi laurea signa sequar,
Crinalesque hederas myrtique madentia rore
  Serta, nouis dominis gratus vtrinque feram.
Accedent comites, patrij, gens rara, poetæ,
  Harduinusque meus, Rychiadesque meus,
Et Lindanus olor, Tenaræ tener vrbis ocellus,
  Parua trias, Pleias quæ prius apta fuit.
Defecit numero, rapido interceptus ab amne,
  Papius, ah, crimen, Mosa scelefte, tuum,
Aruît amissi Torrentius igne nepotis,
  Lautius ardenti febre perustus obit.
Sed bene, quod superest Pantinus, & integer æui
  Clytius, Aonidum dulcis vterque calor,
Atuaticumque decus, Phœbeo insignis ab Arcu
  Bochius, & Claria clarus ab arte Numa,
Oudartusque senex, doctique Bahusius oris,
  Quique melos dium pene, Medardus hiat.
At Charitum genus, & formosæ cantor Hyellæ,
  Quo nullum in Morinûm sanctius vrbe caput;
Ille pius vates Lernutius, ille cohortem
  Ducet, & imperij pars erit vna tui.

Ille triumphali te sistet in æde Monetæ,
  Ille tuos fasces pulchraque signa leget.
Tu modo ne dubita tanto indigitandus honore
  Et patriæ & famæ regna subire tuæ.

Eiusdem In aduentum Danielis Heinsij, cum Gandauum veniret.

ALtius Oceanus cano caput æquore tollit,
  Scaldis abundanti grandior amne ruit.
Liuia cum Nymphis vitreo sub fornice festas
  Lætus agit choreas & canit inter aquas.
Audit, & ad fratris properans noua gaudia Lisa
  Vberius pronæ concitat agmen aquæ.
At Cala cœruleam redimitus arundine frontem
  Plaudit, & insolito murmure totus ouat:
Heinsiadæ aduentu recreantur singula Gandæ,
  Oceanus, Scaldis, Liuia, Lisa, Cala.

Bonauentura Vulcanij ad eundem.

ACcipe scripta tuo pauca hæc Epigrammata honori,
  Musarum & Charitum delicium Heinsiade:
Sitque satis tetigisse tuas me carmine laudes,
  Quas magnus pleno Grotius ore canet.

Εἰς τὸν Εἴνσιον.

Ἐννέα Σκαλίγερος πεφιλημένος ἔξοχα Μούσαις
  Φεῦ πόσον ἐξ αὐτῶν ἰδμοσύνης ἔδαη; (ναὶ,
Ὡς δ' ἔθαν, Εἰνσιάδῃ φίλον ὄμμ' ἐπέθεντο θέαι=
  Οὗ ζῶντος, κείνου τίς φθόνος οἰχομένου;

Εἰς

Ἐις τ̄ αὐτὸν

Ἐυνζίου εἰζορόων ποτ᾽ ἔπη Σκαλανὸς ἐφήβου,
'Αρχὸς ἀοιδοπόλων ἔσσετ᾽ οὗτος, ἔφη.
Μαντοσυνης ἔτυχεν· νικᾷ τὸ παρὸν γὰρ ἅπαντας
Μουζοπόλους, κἀυτὸν μικροῦ Ἰουλιάδην.

Ἐις τ̄ Πέπλον τ̄ Ἐυνζίου.

Πέργαμα περσάνλων ἡρώων πρὶν ποτ᾽ Ἀχαιῶν,
Σιγαλόεντα Πέπλον τεῦξατ᾽ Ἀριστοτέλης·
Παντοίης σοφίης μεθ᾽ Ὅμηρον μήστορας ἄνδρας
Ἐυνζιάδης ἐκανῷ ἐγκατύφηνε Πέπλῳ.
Τοῦ κείνου δ᾽ οὗτος τόσον Πέπλος ἐστὶν ἀρείων,
Ὅσσον ἀγλαοφίης ἡ σοφίη προέχει.

Eximio saculi ornamento, Danieli Heinsio, vati & oratori celeberrimo, Collega vnice charo, Dominicus Baudius.

Diuine vates, ipse cui dotes suas
Apollo Phœbus contulit pleno sinu,
Dextraque nil parcente, si nostri memor
Gens posterorum viuet, haud vlla magis
Virtute gloriaque censeri volo,
Quam te quod, atque Grotium, sæcli duo
Soles, amore prosecutus sum meo:
Amore sancto, nulla quem sequens dies
Expunget æuo, dum decus suum piis
Constabit, atque litteris honos erit.

Flos o iuuentæ, parque cui nullum parem
Produxit ætas vlla virtutum ferax,
Vt vos libens amplector! aureæ super
Propago gentis, orta cœlo pectora!
Non hæc enim miracla mortalis labos
Proferre possit. patria est vobis polus,
Parens Apollo. non marina me Tethis
In lucis oras patre Peleo tulit,
Vocem tamen profabor haud obnoxius,
Quam fatus olim est ille Nerei nepos:
Detestor Orco peius atque abominor
Qui septuoso cordis occultat sinu
Diuersa ab istis ore quæ promit suo.
Nil gratiæ do, nil ad ambitum loquor.
O dulce mentis contubernium meæ,
Non estis ambo fluxa quos tuentibus
Figura monstrat, quosque contrectat manus.
Terrestre corpus terra vindicat sibi,
Sed totus orbis non capit taleis viros.
Vos estis ille mentis igneus vigor,
Ille animus ingens hospes angusti laris,
Qui mortis e contagione nil trahit,
Nil & caducis imputat parentibus.
Vobis Dei fauore nomen obtigit
Liuore maius & senecta temporum,
Exsorsque lethi. Parca nullum ius habet
In sæcla vatum, quos Perennitas sacrat.
Cælestis aura morte deleri nequit,
Nec interire sanguis heroum potest.
Nihil precari maius aut vobis licet
Aut sæculo, quam possit vt diu frui
Tanto Deorum munere. o cultum mihi
Par, & colendum semper antiqua fide;
Sublime cœlo lætus efferam caput,
Votisque nulla summa defiet meis,
Si me benignus eruditorum chorus,

Con-

Conſentienſque poſtumæ gentis fauor
Tali iugo accenſere tertium velit.

Eiuſdem Scazon ad eundem.

DIſerte vates, cura corque Muſarum,
Clarum Lycei lumen ac decus noſtri:
Quem Fama cœtus inter eruditorum
Solui dolente fert in arduum penna,
Si noſtra ſcripta, ſi labos diurnabit
Perennitatis auſpicante ſucceſſu,
Agnoſcet ætas genſque conſecutura
Nos inuicem vixiſſe mutuo nexu
Vinctos amoris, nulla quem dies rumpet.
Non exoleſcit morte ſanguis heroum,
Nec anima tradux illa cœlitis flammæ
Lethi vias inſiſtit & domum Ditis.
Corpus beatæ mentis hoſpes anguſtus
Terræ ſolo debetur, vnde concreuit.
At ingenij monumenta non vident manes.
Hac lege ſancta fœderatus, hoc pacto
Probri carente, me tibi dico totum.

Elegia ad Danielem Heinſium V. C. Nicolai Burgundij Fland.

SIccine Mattiacis Heinſi committeris vndis,
Atque iterum patriam noſtraque regna fugis?
Nec te certantes potuerunt flectere vates?
Nec valuit ſubitas ſiſtere Ganda vias?
Sic tibi ſint venti faciles, ſic rector aquarum
Æolia triſtes frænet in arce notos,
Velaque Tyndaridæ lambant pauitantia fratres,
Et ſedeat cuſtos ad tua tranſtra Venus.
Vos quoque dij pelagi, ſortitaque numina pontum,
Quos toties lepido vulnere torſit amor,

Inco-

Incolumem quæso dominæ seruate poetam.
Ah melius vestrum crimen auarus erit,
Qui secat infesta longinqua pericula pinu,
Et de te spolium discolor Inde tulit,
Ignotamque gulam nostrum deuexit in orbem,
Iuraque luxuriæ liberiora facit.
Flandria cum primum concluderet oppida muris,
Et populus simplex, & rude vulgus erat,
Nulli marmoreis surgebant molibus ædes,
Materiamque operi proxima rura dabant.
Nec fuit argilla pudor obstruxisse penates,
Aut in straminea consenuisse casa.
Claraque nobilitas spreto discrimine pompæ,
A populo sola laude remota fuit.
Vixque satis notum fuerat quid gemma valeret,
In pretio pannus telaque vilis erat.
At postquam audaci percurrimus æquora puppe,
Et quas nescierat Belga stupebat opes,
Luxuriæ patefacta via est, sensimque parentum
Simplicitas vitijs fecit abacta locum.
Parthenope nebulas, Coasque Ligustica vestes
Intulit, & fucos Gallia compta suos.
Nec satis ad fastus in nostro inuenimus orbe,
India tentata est, & noua damna dedit.
Serica nunc etiam cepit quoque vilis haberi,
Atque in plebeia luxuriare domo.
Villica callosos artus præcingitur auro
Nobilis, in dubio est, hæc sit, an illa, nurus.
Quotque vides gentes totidem discrimina vestis,
Inque nouas formas quilibet annus abit.
Obruimur cultu, nec quo matrona tegatur
Sufficiunt agiles annua lucra manus.
Femina circumfert totos in corpore census,
Et quicquid genio subtrahis, illa terit.
Arctaque paupertas, lariumque angusta supellex,
Auratis tunicis dissimulata latent.

Vidi

Vidi ego quæ tereti suspenderet aure lapillos,
Atque domi serua viuere semper aqua.
Vidi ego quæ faceret furtiuos fornice quæstus,
Verrere ut heroo syrmate posset humum.
Ducite nunc igitur iuuenes sine dote puellam,
Nil nocet: absentes corpore quæret opes.

De Daniele Heinsio Oratore & Poëta summo,
Martini Cornelij van Sante.

NVnc nunc ocyus ocyusque Phœbe
Hunc gravem mihi, si potes, Lycei
Torporem ex oculis, scholasticosque,
Si potes, mihi pulueres repelle;
Carmen concipio meo Poëtæ,
Carmen conficio meo Poëtæ:
Suada quem, scio, primulis ab annis
Sacrauit sibi. sed quid addo? totum.
Non addo; quia Phœbe tu sacrasti
Hunc tibi quoque primulis ab annis.
Nunc ergo ocyus ocyusque Phœbe
Hunc grauem mihi, si potes, Lycei
Torporem ex oculis, scholasticosque
Si potes, mihi pulueres repelle;
Et da carmine non ineleganti,
Et da carmine non inerudito,
Laudes scribere maximi Poëtæ;
Aut id si videar minus mereri,
Nec quisquam videatur id mereri,
Tu lyram tibi sume, sume plectrum,
Et laudes cane maximi Poëtæ.

Eius

Eiusdem.

HEinsi, qui veterem nouamque Musam,
Solus pectore possides, & ore
Solus qui veterem nouamque Musam,
Nobis exprimis, & stilo recludis;
O quam nos numeris capis Pelasgis!
O quam nos numeris capis Latinis!
O quam nos numeris capis Batauis!
Quos, omnes Veneres Cupidinesque,
Et omnes tibi suggerunt Amores,
Et omnes tibi suggerunt Lepores.
Ausim dicere, quicquid est Amorum,
Ausim dicere, quicquid est Leporum,
Diu si maneas, diu manebit,
Breui si pereas, breui peribit.

Eiusdem discessuri.

HEinsi Lycei sidus ac decus nostri,
Nostrique sidus sæculi tenebrosi,
Nunc quæso sumas a volente Santeno
Istos amoris obsides quasi versus,
Quos ipsa lex humanitatis extorquet.
Quin ecce maius atque dulcius quiddam
Tibi relinquit; scilicet suam mentem.
Nam nunc remotas forsan ibit ad terras,
Forsan remotis nec redibit e terris.

F I N I S.

1

DANIELIS HEINSII

DE CONTEMPTU MORTIS

LIB. IV.

Ad Nobilissimum Amplissimumque Virum

IANVM RVTGERSIVM.

LVGD. BATAVORVM,
Ex Officinâ ELZEVIRIANA.
cIↃ IↃ CXXI.

Viro Nobilissimo Amplissimo,

IANO RVTGERSIO,

Ser. Suecorum &c. Regis Consiliario & Exlegato.

QVi memoria maiorum nostrorum, heroicam poësin, in Italia, penes quam illius laus stetit hactenus, graui opere aliquo ad leges suas reuocarunt, Pontificibus, Cæsaribus, ac Regibus, ingenij sui monumenta inscripserunt. Nos, Rutgersi, frater iucundissime, ad domesticum patronum, siue temporum calamitas, siue harum literarum, quæ tum inter prima habebantur, vel contemptus vel incuria deduxit. Quorum omnium solatia, in virtute tua & amore optimorum studiorum, habeo. Vt judicium omittam, ad quod prima huius sæculi ingenia iam prouocarunt. Nam in cæteris, sic viuere incœpimus, vt contra sapientiæ fastidia, ab efficacitate illius & præstantia remedium sumamus: ea autem, quæ reuera nihil præter apparatum quen-

dam nudum habent & fortunæ strepitum, suo modo metiamur. Quisquis sacras mentis occupationes æstimat vt debet; mihi princeps est. qui beatæ sapientiæ contemnunt studia, non pluris ea facient; si ijs supplicemus: nobis autem, id quod sapiente viro est dignissimum, perierit; magnitudo animi, & contenta sorte suâ fœlicitas: quibus equidem, nec illi, qui largiri posse cætera putantur, maius aliquid aut luculentius à Deo consequuntur aut donare nobis possunt. De reliquis qui eo vsque se abijciunt, hi ipsi viderint. Hoc, vt spero, nec Inuidia negabit, nos, heroicam poësin, iterum ad argumentum suum, hoc est, apicem humanæ ac diuinæ sapientiæ, transferre hic conatos esse. In quo Orpheus, Linus, ac Musæus, tota denique illa prima sapientiæ familia, aut inuenit eam aut constituit: nisi quod Christiano altius fuit ascendendum. Vale frater iucundissime.

ARGV-

ARGVMENTVM

LIBRI I.

PRimus liber continet doctrinam Platonicam, de vita secundum mentem: quæ in separatione animæ à corpore ac sensibus, & in vera cum Deo conjunctione, consistit. Quod, eodem teste, vnicum Philosophi est munus: vnicum initium mortis. quæ est, animæ à corpore solutio, & conjunctio cum summo Bono.

ARGVMENTVM

LIBRI II.

Secundus liber multis rationibus ac copiose docet, quare mors sit contemnenda. Ac primo, quanta vitæ sit calamitas: tum, quo pacto animus ad contrariam de morte opinionem & contemptum eius, præparandus sit: quæ agenda in hanc rem, quæ fugienda. Qua occasione, inter cætera, multis argumentis animæ probatur immortalitas.

ARGVMENTVM

LIBRI III.

Liber Tertius informat militem; qui præcipue sic nasci debet ac institui, vt pro patria morien-

ſiendum ſibi aliquando eſſe intelligat. Talis; quo pacto ſolidam animo virtutem & contemptum mortis debeat parare, oſtenditur.

ARGVMENTVM

LIBRI IV.

Poſtremus liber docet, Vitam noſtram eſſe in vno Ieſu Chriſto reconditam. Quem antiqui Patres ſemper ſunt intuiti donec in carnem tandem venit. Idem nobis faciendum eſſe. Conducere huic rei aſſiduam illius contemplationem, veram fidem, ſpem, charitatem, veramque anteactæ vitæ pœnitentiam. Cogitandum quoque de martyribus, qui exemplo ſuo docuerunt, eundem, mortis terrorem ſuſtuliſſe, qui hanc ſuſtulit. Cujus natiuitas, vita, mors, triumphus de morte, deſcribitur.

SENE-

SENECA.

Vita, si moriendi virtus abest, seruitus est.

IDEM.

Totius vitæ remedium est contemnere mortem.
Nihil triste est, cum huius metum effugimus.

VOTVM

VOTVM AVTORIS

PRO VITA ET MORTE.

ΜΗΤΕ ΒΙΟΝ ΣΤΥΓΕΟΙΜΙ ΚΑΚΩΝ
ΓΕΝΝΗΤΟΡΑ ΠΑΝΤΩΝ,
ΜΗΤ' ΑΥ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ
ΠΑΣΙΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΝ.
ΑΛΛΑ ΤΟΝ ΕΚΤΕΛΕΣΑΙΜΙ,
ΤΥΧΗ ΚΑΡΤΙΣΤΑ ΠΑΛΑΙΣΑC,
ΤΟΝΔ' ΑΥ ΠΡΟΣΒΛΕΨΑC ΑΝ-
ΤΑ ΠΡΟΣΕΡΧΟΜΕΝΟΝ·
ΑΜΦΟΤΕΡΟΙC ΑΤΙΝΑΚΤΟC ΕΩΝ
ΚΑΙ ΟΜΟΙΙΟC· ΟΥΤΩ
ΕΙΗ ΜΟΙ ΖΩΕΙΝ, ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ
ΑΥ ΘΑΝΕΕΙΝ.

DANIELIS HEINSII

DE CONTEMPTV MORTIS

LIB. I.

ARGVMENTVM.

Primùs liber continet doctrinam Platonicam, de vita secundum mentem: quæ in separatione animi a corpore ac sensibus, & in vera cum Deo conjunctione, consistit. Quod, eodem teste, vnicum Philosophi est munus: vnicum initium mortis. Quæ est, animæ a corpore solutio, & conjunctio cum summo Bono. Cætera e Compendio, librorum singulorum, quod in fine legitur, petantur.

QVid mentem eripiat tenebris, quid pectore letum,
Seu mors sponte vocat, seu tela aduersa minantur,
Eximat attonitis, animasque asscribat Olympo,
Sanguine lustratas, terræ pelagique potentis,
Et fati, nostrique, canam. Tu virgine natus,
Et vitæ Rex ipse, faue. tu, maxime, vati
Auxilium, tu finis eris. Tibi nostra carina,
Sistat inoffensum supremo in littore cursum.

Namque tibi Graiorum omnis sapientia seruit,
Et Musæ quæcunque tibi famulantur,& omnis,
Vt semel exorta est tua lux animoque refulsit,
Interit extemplo, longeque auertitur, error.
Nec minus & nobis, Rutgersi, in limine primo
Aduenias, aureſque adhibe. seu muneta nostra
Iam tangis, floreſque legunt tibi mille, Camœnæ,
Vt nuper, variasque legunt cum floribus herbas:
Codanum seu jam superas mare: seu tua Mauors
Regius, extremum patriæ conuersus ad axem,
Ocia tota tenet, debellatorque trionum,
Iam triplici effulgens auro formaque decorus,
Distrįctum, nullaque tibi jam parte vacantem,
Possidet, & Moscho sperata e frigore laurus;
Quicquid id est, quocunque agitas in littore curam,
Heic mecum ignaui paulum obliuiscere leti,
Et fœdum indignumque viris dimitte timorem.
Ipse tibi, qua Mosa pater, pulcherrimus errat,
Et Lingam Vahalimque uno complectitur amni,
Arboribus cinctam, & fœcundo gramine, ripam,
Dispiciam, vento expertem, Phœboque furente.
Heic te Cecropides Musæ, & mea maxima cura,
Magnus Aristocles jam nunc expectat, & auræ
Indigenæ, virideſque parant occurrere Nymphæ,
Extremo Borea redeunti, & finibus Arcti.
Principio pueris (namque hinc exordia prima
Ducere præcipio) cum sensim intendere mentem
Cœperit, & vocem moliri infirmior ætas,
Custodem junge assiduum, vitæque magistrum,
Qui vitiorum odia, ac cultum virtutis honestæ,
Et dulcem sensim discendi instillet amorem. (mor,
Illum adeo, neque fœda Venus, neque Massicus hu-
Afflarit reſides animos, & inertia corda,
Ne furtim incautus contagia ducat alumnus,
Ingentisque animi pulchro desuescat amori.
Illum

Illum autem primis mirari discat ab annis
Protinus: illius primos ab origine fontes,
Mente adeat secum, diuinaque semina lustret:
Vt quondam omnipotens genitor, postquam humida regna,
Et terram, & vigiles cœli suspenderat orbes,
Vnum inspirarit, totiesque inspiret ab alto,
In lucem quoties venturus concipit infans
Ætherium motum, & iucundæ exordia vitæ:
Omniaque ex ipso iam tum deducat Olympo.
Nec de corporibus fluat, & post corpora restet,
Non mixtus, non compositus, purissimus in se,
Non vndæ pars aut flammæ, non simplicis auræ,
Non terræ. quanquam omniparens, quanquam omnibus altrix,
Quanquam tot facies animantum vberrima gignit;
Omnibus & dulcem pariter respondet amorem.
Quanuis & Cererem, quanuis & munera Bacchi
Didit, & arboribus gelidaque exuberat unda:
Vt ventura simul transactaque sæcula voluat,
Et rerum euentus dubios, formasque, locosque;
Tum mille egregias paulatim excuderit artes
Vsibus humanis; cum vita informis & excors,
Volueret in solis ignauum montibus æuum.
Quod neque flamma potest, nec humus, nec mobilis vnda;
Nec purus mixtusue aër. nec si quid ab illis
Aut partem trahit, aut vireis deducit inerteis.
Ergo, non stellarum orbes, non lucidus æther,
Nec Lunæ albentes radij, aut Titanius orbis,
Quanquam igni illustris formoso, & cornibus aureis,
Et picturatum toties decurrit Olympum,
Quantum animus possunt. nec se illi aut sedula tellus

Audeat, aut vasti facies componere ponti. (bis
Nec vero, immensus quanquam in se vertitur or-
Ætheris aurati, terramque amplectitur omnem,
Quanquam tot populos vrbisque ingentibus vlnis
Continet, includit meditantem assurgere, supra
Cœlum omne, & proprium naturæ accedere fon-
tem,
Æternum cœli regem, vitæque parentem.
Præcipue, quoties altæ penetralia mentis
Reclusit, quoties in se diuertitur ipse,
Auersatus opum splendorem, & commoda vitæ,
Et quos ambitio mendax suspirat honores.
Ille etiam, vitiorum vndas, fœdosque tumultus,
Et tempestates subicit: populoque subacto,
Præcipiti insano, turbasque inferre parato,
Ipse sibi imperium & fasces transcribit honestos,
Purgatam includens intra sua gaudia mentem.
Illa autem, excelsa sedem sibi legit in arce,
Indefessa, vigil: quantoque e corpore tardo,
Longius exierit, tanto magis ardua fertur,
Orbem extra, & geminos cœli septemplicis axes.
Non secus ac quondam tenebris & carcere rupto
Immitis caueæ, volucrum regina, repente
Dat plausum cœlo ingentem, nubeisque relictas
Præterit, & versis ad Phœbum elabitur alis,
Seque auras inter liquidas & nubila condit.
Ipsa igitur jungenda sibi est, in seque vocanda,
Omnibus a rebus quas circumuoluitur aër,
Et quæcunque agitant mortales pectora curæ,
Aut conjurati collectam abducere sensus,
Mente relegandi tota, sensimque domandi.
Ne procul euectam terris, secumque putantem,
Aut rerum causas, aut magni semina mundi,
Culmine dejiciant tanto, voluantque deorsum
Reginam, famulorum instar, quos nulla lubido
Pulchro-

Pulchrorum, nudique animum percussit honesti.
Namque vbi tranquilla sese in statione locauit,
Atque in se abscessit penitus, seque ipsa recepit;
Tum neque mors illam, nec iners Acherontis auari
Circumstat formido, atque illætabilis horror.
Ac neque pauperies, neque vis inimica, nec ullus
Fortunæ fatiue aries, tum mœnia pulsat
Pectoris indomiti, terrorue aduertitur ullus,
Cum semel ascendere arcem delubraque mentis
Illustres animæ, cœloque autore creatæ;
Nec si terrifico fremitu ruat arduus æther,
Sentiat, aut tantæ speret superesse ruinæ.
Hanc adeo vitam, ex vero quæ vita vocanda est,
Principium leti diuino prodidit ore
Magnus Aristocles: quia sensim excedere rebus,
Et nullo insuescit paulatim corpore niti
Mens animi, sensusque excelsa auertitur omnes.
Hinc quibus affixa est penitus præstantibus ausis,
Hanc animi vim nitentis pulchramque quietem,
Continuant leto, dulcique in imagine perstant,
Ignari necis, & vitam inter gaudia fundunt,
Terrore haud ullo, haud vllo intercepta dolore.
Hanc vitam in terris cœlo delapsa canebat
Phænaretæ soboles. cui nulla a stirpe relicti (bam
Iugera ruris erant, nulla usquam armenta per her-
Pascebant, nulli vertebant arua iuuenci,
Nulla domus, nulli maiorum in limine vultus,
Nullus honos, nulla in patriam populumque potestas.
At supra fortunam animo processerat omnem,
Liber & intrepidus; primaque in origine pulchri
Fixus & attonito similis, dulcique furore
Suetus humum fugere, & mortales linquere curas:
Præcipue, venturum olim præuertere secum,
Moliri que animo, & paulatim addiscere letum;

Mentem abducendo rebus, corpusque premendo
Ingenti imperio. dum sensus sub juga victor
Mitteret, atque omnem rationis subderet hostem.
Totam illum perhibent hyberno sidere lucem,
Et gelidam hyberno medioque sub aëre noctem,
Duxisse, immemorem juxta vitæque necisque,
Et libare dapes, & inertes ducere somnos;
Dulcibus affixum curis, animoque fruentem.
Ac neque præcipitem pluuiam, cœloque ruentem,
Nec super excussa crepitantem grandine nimbum,
Nec Boreæ horrorem immitis sensisse nec Austri:
Vsque adeo cunctos requierat pectore sensus.
Ipse autem, membris,& inani parte relicta
Corporis, ignarusque sui, super ardua tecta
Cœlicolum errabat, celsoque instabat amori,
Deuius, & pulchri diuino percitus igni.
Cuius ab obiectu, radios,& pontus & aër
Concipit, & lato quæ pendet in aëre tellus.
Candenti quales per noctem absistere ferro
Cernimus, & crebram tenebris aspergere lucem.
Hinc pulchræ in terris facies, campique virentes,
Hinc fontes, nemorumq; oculis gratissimus horror.
Hinc pecudes, formasque auium, vitasque natantes,
Exiles utcunque sibi deducere partes.
Hæc idem, gelidam formosi ad fluminis undam,
Sub noto platani hospitio, proiectus in herba,
Cantabat; multum verba inter singula mulcens,
Cæsariem Phædri liquidam, atque argentea colla.
Hactenus, ut fœdis populum Pandione natum
Ignibus arceret, mentemque ab imagine pulchra
Duceret ad fontem. cujus, licet æthere ab alto
Tot riui in terram,& species,& nomina manant,
Ipsum hæret, fixumque manet, neque cedit Olympo:
Et longe attonitam trahit ad spectacula mentem.
Sic cum purpureus radios per tecta domorum,
Aut

Aut nemore in magno, per opacas arboris vmbras,
Sol jacit. ipſe ingens ingenti corpore, nuſquam
Vel cœlo egreditur, vel noſtro interuenit orbi,
At lætis ea ſigna oculis cum luce viator.
Intuitus, ſurgitque animo, totumque repente
Cogitat abſentem : quantus, cum mane recenti
Attollens caput Oceani rutilantibus undis
Fertur in occaſum, vel cum ſua ſigna recenſet,
Et magnum cœlo ingrediens conuertitur annum.
Idem ubicunque dabat latebram nemus, aut ſpecus atrum,
Aut late diffuſa comis errantibus arbos,
Omnia diuinis loca vocibus, omnia dulci
Implebat monitu, & cœleſtis murmure linguæ,
Qualis pampinea pendens e fronde cicada,
Solamen ſenis agricolæ, ruriſque voluptas:
Curæ illi virides rami, totumque per æſtum,
Rore madens paruo, paruoſque amplexa Penates,
Pura inter lætum deducit gaudiā carmen.
Hæc idem moriens, dulceſque amplexus amicos,
Singultus inter medios abitumque canebat;
Haud aliter ſummo digreſſus limine & æui
Finibus, ac ſi lento olim confectus amore,
Nequicquam lento patriæ confectus amore,
Poſt longas hyemes, & tædia mille laborum,
Linqueret exilium: paruos tum denique natos
Viſurus, caſtamque domum, notumque cubile.
Nec ſecus educens gelidæ medicata cicutæ
Pocula, quam ſi vere nouo, cum pingitur annus,
Et lux Cecropidis, Baccho gratiſſima, venit,
Flore comam multo, & frondenti vinctus anetho,
Nectaris in menſa latices libaret; & vltro
Rorantem pateram ſublato educeret auro.
Illum ergo patriæ fruſtra fleuiſtis Athenæ,
Illum Nymphæ omnes, illum Nereides omnes

Extinctum fleuere. illum Tritonia virgo,
Actæos inter colles, desertaque Thesei
Littora. nec questu assiduo cessauit Hymettos.
Illius quanquam volucres, quanquam omnia mella
Vicisset moriens suppressæ flumine linguæ.
Te furijs, sæuisque odijs moriente tuorum,
Phænaretæ puer, albentes ter rupit amictus,
Ter laniata comas, terris discedere visa est
Infelix Sophie: ter euntem maxima Pallas
Obuia detinuit. tandemque in pectore magni
Hæsit Aristonidæ, gentique insedit iniquę.
Hos igitur ductus atque hæc exempla premendo,
Prima quidem pulchro pandetur semita leto,
Et recta e terris dabitur via; si neque rebus
Hæreat, aut curas in se traducat inertes
Semotus fixusque animus, neque cedat amori,
Luminibus qui sponte sua gratissimus vsque
Insinuat, narreisque aliquo contingit odore,
Aut tactu mille insidias molitur & ori,
Aut captas totidem insidijs circumuenit aureis.
Quippe hinc, principio non intellecta voluptas,
Nascitur, & lenes intentat pectore motus
Illa quidem primo, multaque interuenit arte.
Mox autem, & sceptro patrio, pulchraque tiara
Exuit, & formas paulatim vertit in omnes
Palantem, & magnis nequicquam ardoribus actum,
Exilium quamuis sæpe indignatur, & æthram
Suspicit infelix, & quem dimisit Olympum
Fixus humi, multaque inter caligine septus.
Scilicet ignauos deludunt plurima sensus,
Perque vias quinque ingenij mentisque ministras,
Obscurus vitio, morboue illabitur error,
Aut spatio. Nam sponte sua concurrere menti,
Vt magno inter se deuincti fœdere reges,
Festinant oculi, nec mens auersa tuetur,

Imperia

Imperio postquam est dejecta, & culmine veri,
Fallentes: gaudetque adeo, deceptaque turbam
Decipit, & densam diffundit plurima noctem
In populos, nullamque fidem non inuenit usquam.
Nonne vides, ut sępe alios mentita colores
Aëra per liquidum formosa expanditur Iris,
Sole sub adverso, radijsque obliqua refulget?
Hoc sine nil magnum fieri & memorabile jactant
Attoniti vates, oculisque autoribus usi,
Paulatim blandis suadentes omnia dictis.
Nam modo præcipitem cœlo Saturnia mittit,
Audacem ad Turnum: nunc toruum affatur Achillem,
Inspiratque animos, & sæuas sufficit iras.
Illa quidem nusquam est. quippe igni illustris & auro,
Fulgentes radios, multoque ardore trementes,
Nubibus impingens medijs Phœbëius orbis,
Decipit incautos aduerso lumine visus.
Sic oculis pulchrum mirati currere Solem,
E terris, dixere Deum: Lunamque per aras,
Supplicibus votis, & falso farre piarunt.
Nec visu tamen ulla magis cui credere possis,
Discendi ratio est: cum sæpe & lumina fallant,
Seu facie decepta loci, siue aëris ictu,
Et magis incertos frustrentur cætera sensus.
Hinc amor, hinc pestes animorum: hinc credula semper
Spes, hinc relligio fallax, vanusque Deorum
Error, agens nubem immensam, populosque per omnes
Europæ, lapsusque Asiæ, qua maxima Roma,
Victrices Aquilas emenso prætulit orbi.
Hinc metus ille acer, primoque in limine leti
Haud raro exhaustis incumbens viribus horror.

Quem ni docta parens, arcani conscia veri,
Dum molles animi, dum sponte inflectitur ætas,
Euertat ratio, mox ipsa inuita recedit,
Et victo haud lætos auertit pectore vultus.
Nil igitur credendum oculis. mens sola tuetur,
Nec fallit: mens sola audit, neque decipit vnquam.
Quin etiam pulchro conatu auertit, & vsu
Vitali, æterno libatam numine mentem,
Quicquid agit sensus, sensuque illabitur acto.
Nonne vides, quoties nox circumfunditur atra
Immensi terga Oceani, terramque polumque,
Cum rerum obduxit species obnubilus aër,
Nec fragor impulsas aut vox allabitur aures,
Vt nullo intuitu mens jam defixa, recedit
In sese, & vires intra se colligit omnes?
Vt magno hospitio potitur, seque excipit ipsa
Totam intus: ceu jussa Deûm discumbere mensis.
Nam neque sic illam solido de marmore tecta,
Nec cum porticibus capiunt laquearia centum
Aurea, tot distincta locis, tot regibus apta,
Quæsitæque epulæ, Tyrioque instructus ab ostro,
Vt gaudet sibi juncta, sibique intenditur ipsa,
Ipsa sibi tota incumbens, totamque pererrans,
Immensa, immensam spacio, longeque patentem.
Seu dulces inter latebras Heliconis amœni,
Et nunquam arentem nemorum diuertitur vmbram,
Fœcundum pleno exercens sub pectore numen:
Seu magno forte in populo dicturus, inerteis
Explorat voces, & verba decentia pectit,
Cuncta animo sæpe explorans, cuncta ante pererrans,
Quam linguæ temere officio committit, & oris.
Seu causas rerum occultas & semina voluit,
Et queis fœderibus conspiret maximus æther,
Neptunusque pater, tellusque, atque omnia gignant:

Siccaque

Siccaque concurrant liquidis, frigentibus ignea,
Quæ nunquam passa interitum voluuntur eodem
Ex alijs: eademque manent, mutataque surgunt.
Siue altum uirtutis iter subducit, & almas
Molitur leges, queis fortunata iuuentus
Pareat, ac pace imperium tutetur & armis.
Nam neque tum primi comites surgentis Eoi,
Sub ramis volucres incendunt aëra cantu,
Latratusue canum, fremitusue auditur equorum.
Quippe tacet nemus omne: tacent vrbesq; feræque.
Sed neque tum pictis gemmantes floribus horti,
Nec liquidi fontes, nec saxa virentia musco,
Nec cœli apparent aulæa, & splendidus ordo
Astrorum, volucresque vagæ, faciesque ferarum,
Nec magno Oceani diffusum gurgite corpus:
Cæteraque inter se innumeris distantia formis.
Namque & humus spatiosa, suos induta colores,
Quos Phaëtonthis equi illustrant caligine pulsa,
Cum lucem infundunt rebus, jam nocte peracta,
Circum oculis mille illecebris, & mille figuris,
Blanditur, passimque aciem traducit ouantem:
Multaque per noctem, quoties Latonia vultum
Exerit, & totum subduxit nubibus orbem,
Objicit attonitis, incorruptissimus æther,
Lumina quæ rapiunt oculorum. ea concita porro
Illiciunt mentem: ne qua consistere possit,
Et vitæ assiduum nectunt mortalis amorem.
At neque virtutem, neque si quid corpore toto
Pulchrius est, oculorum acie lustramus: ut artes,
Quæque tenet primas vitæ Sapientia; cœli
Inconcussum, ingens, & non mutabile donum:
Nec pulchrum, pulchrique apicem, cui nascimur omnes.
Adde, quod in sese rapitur mens sola, Deumque
Fertur in autorem, sursumque attollitur ultro,

Quan-

Quanquam aliena loco, proprijsque ex sedibus acta:
Vt grauis incerto si fidat in aëre tellus,
Aut leuis incumbat terrę penetralibus ignis.
Huc autem, in sese reuocata, a corpore toto,
Omnibus & rebus, tandem vt seclusa feratur,
Proximus huic labor, & vincendi ianua leti est.
Nonne vides, vt terra sibi festinat & aër
Conjungi, flammæque leues, & mobilis humor?
Non aliter primæ mens nostra accedere menti
Ardet, & ex ipsa rapitur caligine sursum,
Vulcano assimilis: subito seu forte coortus
Vrbibus in medijs, siue illum incautus arator
Sparsit, & undanti nequicquam occurrit, in altum
Sponte sua rapitur, nubesque & sidera lambit.
Iam quoque sponte sua, flammæque assurgeret instar,
Intendentis iter sursum, flammamque petentis,
Ni gelida & cælo premeret contraria moles.
Quæ prius heic subigenda diu, multumque domanda est,
Non rastris, durisue ligonibus, aut boue iuncto
Multum inuertendo. Sed enim vi mentis & vsu
Expugnanda prius tardæ contagia matris;
Et luxus elementa, modis hærentia miris.
Nec magis agricolam suadebo intendere messi,
Ne sterilis vires impune assumat auena,
Aut infelices dominentur frugibus herbæ:
Quam male fœcundas vitiorum incidere fibras
Pectore, quam totas errorum exurere syluas,
Si quem cura manet divinæ incumbere menti:
Vt domita tandem tellure, exsurgat in altum
Ignis, & occultæ purgentur semina flammæ:
Nec depressa solo maneant, cum postulat vsus,
Lustratas animas æternis jungere rebus.
Nec tibi sit victus ratio postrema, sed acres
Desidiæ

Desidiæ stimulos modicis auertere mensis,
Et quas Naturæ sponte indulgentia donat.
Si non appositas incuruant pondere lances
Viscera tosta boum, volucremque incognita mitti
Phasis, & extremo quæ pascit in æquore Nereus.
At virides adsunt herbæ, telluris alumnæ,
Lactucæ, maluæque leues, cœnæque Deorum,
Innocuæ caules, lapathumque, acceptaque ventri
Intuba, nec crassum mox inductura soporem,
Et quæ Palladia carpuntur ab arbore dona;
Vuaque pampinea paulatim educta sub vmbra,
Seu noua, seu veteres expressa eâ arida succos,
Aut malum irriguum, aut prunorum cereus ordo.
At Cererem non celat humus, nec deficit vnquam,
Exiguus, natusque sitim restinguere riuus.
Has epulas mensasque olim posuere Cleanthes,
Carneadesque pater. Spectabant sidera magnos
Artifices veri, deserta in valle sedentes,
Et totus dabat aspectum cœnantibus æther.
  Obducunt animum distentæ sanguine vires,
Ne cœlo attollat faciem, sed mollis, & excors,
In Venerem ruat, & fœdos suspiret amores:
Nec magnum leti contemptum in pectore versat
Vuidus assidue, multoque oppressus Iaccho:
Oblimatque aciem versæ ad sublimia mentis.
  Contra autem, quoties in se tenuissima fertur,
De rebus quanquam exiguis, ceu numine tacta,
Iam felix, jam plena sui, defixa moratur.
Votorum vt penitus, penitusque oblita laborum,
Non nocti, non Phœbe tibi, discedere victa
Gestiat, aut alias meditetur voluere curas.
  At magis, immotæ quoties jam dedita formæ
Hæret, & æternæ; mundi præuecta quod vsquam est,
Et rerum quascunque tenet vastissima moles.
Quæ licet immensos aperit qua cernitur artus,

Vndique

Vndique,tot membra oſtentat,quot terra poluſque
Explicat ante oculos;tamen, & compagibus ijſdem,
Iiſdem principijs, atque ortu ſurgit eodem.
At ſupra, rerum genitor ſedet, omnibus expers
Seminibus, menti occurrens, ſupraque locatam,
Sublimem hunc æquo ſuſpenſum examine circum,
Vltima quam proni definit linea mundi,
Supra materiem leti, ſupra omne, quod vſquam
Carpitur, & primum vitales exit in auras,
Natali luce inuoluens. ea prima voluptas,
Hoc vitæ auſpicium venturæ fata dederunt,
Hoc pignus pater omnipotens, hoc denique leti
Dulce rudimentum: mens vt luſtrata, ſuique
Aſſueta imperio, naturæ iuncta quieſcat
Æternæ fixæque, Deumque intelligat vna;
Iam pulchri patiens, quantum fas corpore iunctam,
Ignauoſque habitantem artus, terrenaque membra.
Illum autem, noſtris iterum ſeiungere rebus
Conuenit. Hæc via prima datur, qua diſcere numen
Incipiunt animi, primæque occurrere menti.
Vt ſi corporeum, & nigræ concedere morti,
Aut genitum factumue neges, quæ ſingula nobis
Conueniunt, neſcitque Deus. Sic ſurgere primum
Aude hoſpes, limenque aperi flammantis Olympi.
Quin etiam, immenſus veluti atque illuſtris amictus,
Quem mille artifices vultus ac mille figuræ
Vndique circumeunt, & lato circulus auro,
Deducenda tibi, telluſque, & pontus,& æthra;
Corpora nunc oculis quaqua obuerſantia noſtris;
Vt magnum inuenias ac non mutabile numen.
Huc vbi peruenit noſtrarum maxima rerum,
Creſcit, & vlterius,ſeu per veſtigia, tendit:
Iamque illi omnipotens, poſito velamine, circum
Apparet. videt æternum, immenſumque tuetur:
Oceanum

Oceanum vitæ ingentem formasque caducas
Eluctata, vagas semper, semperque natantes:
Vt cum Carpathio, aut Ionio in magno,
Voluitur, & ventis & fluctibus obuia pinus.
Atque ea ne certo nequeas deprendere, neu te
Tristis, & infelix, nequicquam exerceat, error,
Vtque animo penetrare acri magis ardua possis;
Ipse Deus toto manifestus numine terras
Intrauit; pulchri effigies totius, & omnes
Detulit ignaris aditusque expressit Olympi.
Hinc trinum, non nota prius, miramur in uno,
Et semper geniti damnatam sanguine mortem.
Quippe adeo pater omnipotens, lex vltima rerum,
Deflectens in se assiduo, seque ipse volutans
Purum intus, letique omni contage remotum,
Concepit, fuditque suo de numine numen,
Mens totus, mentemque suam, totumque quod ipse est.
Cujus in amplexu, dum se, pariterque quod usquam est,
Aspicit, & nati fœcundum exercet amorem,
Omnia produxit, vastumque effinxit in orbem,
Sublimesque animas ignauos fudit in artus.
Hinc lucem dulcemque diem libamus, & auras
Ducimus ætherias, magnæque exordia vitæ,
Cuius in excelsa defixit semina mente.
Quæ, velut attritu silicum, cum flamma repente
Dissilit, ingentes, in se decurrere iussa,
Concipit & radios, & magnos concipit ignes.
Quos famæ in gremio positos, Dea læta per auras
Abripit in populos, serosque amplexa per annos
Posteritas tenet, & leti secura vetustas.
Nam sacer æternusque, nihil contingere maius
In terris animus, cœlo demissus ab alto,
Se potuit. non si pulchro se inuoluere Phœbo
Tendat, & astrorum medijs immittere formis.

Nec natum Clymene, summo licet æquore cœli
Flecteret alipedes, patriosque accenderet ignes,
Altius excessisse homines terramque putandum est:
Quam cum seposito diuersæ a corpore mentes,
Admisere Deum. quam cum, formosus Aristo
Quem genuit iam magna canens, nec cognita vulgo,
Aspicit alato genitorem incedere curru,
Cœlicolûm: quem tota acies comitata Deorum,
Viginti circum ordinibus diducta, cohortem
Explicat, & magnos in se conuertitur orbes.
Hoc opus, illustres animæ, dum corpore clausæ
Degitis, exercete. hoc jam confidite portu:
Huc versam pelago e medio subducite puppim:
Heic supra populorum vndas, & inertia vota,
Et regum solia, & dominorum assuescite sceptra.
Ire viam, terræ ignotam, & mortalibus ægris.
Primus ego, magna ingrediens sacraria vates,
Arboribus clausa, & circum obnubentibus vmbris,
Aoniam qua nulla notant vestigia rupem,
Instituam lustrare animos rationis egentes,
Et secum exortam cœlo secedere mentem,
Præcipiam, licet in media tellure vagantem.
Atque heic depictæ facies in limine primo
Astabunt, fractis immanes cornibus amnes,
Cocytus, tristisque ardor Phlegetonthis auari,
Et Leti tremor, & nigri vis pallida Leti. (cunt,
Tum pulchri quæcunque animos sub nomine du-
Intexam, dum vita manet, dum corpus inane
Voluimus, & primo ignari deflectimus ortu;
Clari ingens operis, vixque enarrabile textum.
Principio, quicunque poli venere sub auras;
Sponte sua, siue hoc ratio dedit inclyta; pulchri
Sublustres radios, mortali in corpore versant,
Vestigantque alte, & magno rimantur amore.
Namque alij (lato suspensam hanc aspice cœlo
Conge-

12

Congeriem) verrunt abiegnis marmora palmis,
Aut freta decurrunt gelidis exercita nimbis,
Et versas alio conuectant littore merces.
Effodere alij venas & viscera matris,
Ditem vsque, atque Acheronta atrum, noctisque recessus.
Tantus amor terræ, tantumque ab origine prima
Deficiunt. Mauortem alij letumque lacessunt,
Vt patriæ ingentem referant cum laude triumphum:
Atque hos, magnanimi fasces, & eburneus axis,
Ereptos populo, trahit ad fastigia rerum.
Educunt natos alij, paruosque nepotes,
Venturam generi seriem, & solatia leto.
Occupat interea non obseruata senectus
Errantes animas, versasque ad cætera mentes,
Nec pulchri memores, nec soli incumbere vero.
Mors autem, longe absentes, longeque vagantes,
Interea dum vota calent, dum ducitur ætas,
Anteuenit. Qualis celsa sub rupe columbam,
Illa quidem natos dulceisque reuisere nidos
Deproperat, gratamue suis circumspicit escam,
Venator subito accipiter deprendit, & atris
Vnguibus impedijt, spesque intercepit inanes.
Illa autem, secura prius, neque conscia leti,
Vitam interceptam media sub nube relinquit.
Haud aliter mors sæpe manum voluentibus ardua
Injicit in medio, primaque in sede reponit
Errantem, & cæco luctantem in carcere mentem.
Cuius opus, non argenti fulgentis, & auri
Celati infectique ardor: non gloria Martis
Didita per populos, nec ebur fascesque superbi,
Quæ nunc attonitis accendunt pectora curis.
At vero, immotos in se conuertere vultus
Lustratæ puræque animæ: quam grandia semper

Gaudia circumſtant, & non aliena voluptas.
Quo neque degeneres fluxæque e corpore curæ,
Nec leti imperium mœſtuſque admittitur horror.
Quippe & principium viuendi, & terminus, heic eſt:
Vnde & ſidereæ cœleſtia ſemina mentes
Deducunt, tenduntque iterum, cum mole ſub atra
Corporis, e tenebris veluti, aut e luce maligna,
Ingentes oculos intendunt lumine toto.
Exutæque, nihil maius, nihil amplius vſquam
Inueniunt, neque iam ulterius contendere poſſunt.
Vt cum flumina vaſta, diuque exercita curſu,
Seu pater Euphrates, ſeu longe exortus Hydaſpes,
Oceanum inuenere, manent. neque labitur vltra,
Nuſquam circumſcripta ſuis jam finibus vnda.
Haud ſecus illa, diu facies iactata per omnes,
Siſtitur heic tandem, factoque heic fine reſidet,
Æternum manſura polo terriſque ſuperſtes.
Namque illud, quacunque patet pulcherrimus æthra
Flammifera polus, incumbens pelagoque ſoloque,
Ardebit, mente incolumi, mentiſque parente.
Scilicet & rerum nunc fœcundiſſima tellus,
Vna parens frugumque eadem, pecudumque virumque,
Stabit, anhela, tremens, ſquallenti torrida vultu,
Flammarumque globos liquefacta ad ſidera mittet,
Cum gemitu fluuiorum, atque indignantibus vndis.
At ſuper horrendo mugitu, maximus æther
Concutiet trepidantem; abruptis vndique nimbis
Fulmina præcipitans, tempeſtateſque coruſcas,
Et late ambuſti voluent incendia montes:
Vaſtus Athos multaque coma conſpectior Hæmus,
Gargaraque, & Rhodope, Tmoluſque, & Pindus, & Oeta,
Emathiuſque Erymanthus, & imbrifer Apenninus.

Ipse pater densam prouoluens pectore noctem,
Immanesque humeros glacie liquefactus & ora,
Excutiet lapsis axem ceruicibus Atlas.
Pondere quo polus omnis humo ruet,& ruet omnis
Tellurem sparsis inuoluens ignibus æther.
Aurea nec cœli euadent simulachra, nec ipse
Oceanus genitor,spumoso turbidus alueo,
Gurgite qui rauco solidum circumtonat orbem.
Quare agite,& mentem peritura euoluite mole,
Æternosque animos certis affigite rebus.
Hoc opus,obscuro digressus corpore & vmbris,
Spiritus,& cæca membrorum lege solutus,
Persequitur, totusque in se diffunditur ipse.
Et letum,non exigua jam parte peractum,
Excipit, atque animum poscenti reddit Olympo.

DANIELIS HEINSII

DE CONTEMPTV MORTIS

LIB. II.

ARGVMENTVM.

Secundus liber multis rationibus ac copiose docet, quare mors sit contemnenda. Ac primo, quanta vitæ sit calamitas: tum quo pacto animus ad contrariam de morte opinionem, & contemptum ejus, præparandus sit. Quæ agenda in hanc rem, quæ fugienda. Qua occasione inter cætera, multis argumentis animæ probatur immortalitas.

HActenus affixam tenebris, vitamque per omnem
Sensibus obsessam, cœli ad primordia mentem
Duximus, & patriæ errantem donauimus, ante
Funere quam summo mortales exuat artus.
Nunc munire animum vera ratione docebo
Ante obitum. Da, nate Deo, dum pectore maior
Spiritus exoritur, felixque illabitur ardor,
Hactenus ignotum populo decurrere campum.
Regum ordimur opus, terrorem attollere supra
Fato-

Fatorum, letique auidi semperque minantis,
Palanteis animos. quo nec suprema potestas
Sponte sua vexit trepidos, nec purpura, nec quæ
Signa per euictas attollunt plurima gentes.
Hoc circum, quodcunque poli fulgentia tecta,
Et late extremis describit finibus æther,
(Vt vero semota procul sententia dictat)
Fortunæ domus est. Quam magni rector Olympi,
Mutantem summis ima, & sine more ruentem,
Dirigit, ac pressis ex alto adducit habenis,
Prouidus: ipse autor rerum ac suprema potestas.
At quantum penetrare homini ratione negatum est,
Euentusque animo, & cæcas distinguere causas,
Fortunam miseri dixere. Hanc tristis Egestas,
Et Labor, & miseranda Fames, & mille dolores,
Et totæ morborum acies comitantur euntem.
Ergo ubi, curarum in medio, sæuissima mater
Deposuit Natura hominem, cœlestibus ortum
Seminibus, vitæ impatiens in limine primo,
Personat ingratas querulis vagitibus auras,
Et nasci inuitus, superos testatur & astra.
Quoque magis flammæ liquidos sub pectore motus
Hausit, & æterni radios libauit Olympi,
Hoc magis ignaui detrectat corporis artus,
Vt male conueniens animo atque ignobile pondus.
At quibus egelidus circum præcordia sanguis (res,
Torpet, hebentque animi moribundo in corpore vi-
His neque libertas studio, neque meta laborum est.
Quin magis atque magis portu tremuere sub ipso,
Admoniti quamuis Fortunæ crebra minantis
Fluctibus, & sæuas experti numinis iras.
Vsque adeo totis insedit sensibus error.
Quocirca, trepidæ meditari incommoda vitæ
Suadebo, ancipitesque vias tristeisque dolores,
Funditus ex imo pauor ut se pectore migret:

Illius inque locum ſubeat tranquilla voluptas,
Et vitæ deſpectus, & alta incuria leti:
Queis ſine nec dulces fas eſt deducere luces,
Nec cœlo, oblitam terrarum, attollere mentem.
Ac neque monſtrandi labor impendendus inanis,
Quæ ſua quemque premat ſors, aut inuiſa ſequatur.
Ante oculos namque innumeris volitantia formis
Objecere Dei damna, ingratoſque labores,
Funeraque, ignaris mortalibus: impius ex quo
Iapetionides æternum ſuſtulit ignem,
Et nondum genitas damnauit munere genteis.
Siue, vt priſca canunt maiorum oracula vatum,
Et melius chartis diuini prodita Moſei,
Poſtquam interdicta libauit ab arbore fructus,
Telluris ſoboles, & noſtri ſanguinis autor.
Hinc fera diluuies serieſque immenſa malorum
Protinus incubuit generi, comiteſque dolores
Et maiorum agitant contagia fœda nepotes. (eſt,
Cuncta autem, neque qui numeros rimatus arenæ
Delius, & veteres populorum oracula Delphi,
Nec Dodonææ referant ex ordine quercus.
At libertatem, cœli ſuper ardua tecta
Ætherius poſuit genitor: quo pergere magnæ
Feſtinant animæ, mœſtiſque excedere rebus
Corpore depoſito, totamque intendere mentem.
In primis, ne quæ fati venientis imago
Occurrat trepidanti, interque, errore recepto,
Nequicquam capiat ſecuræ gaudia vitæ,
Virtutem excelſam induitor, quæ pectore toto
Contemptum inſinuet rerum, vitæque, neciſque,
Ardenteiſque intus ſtimulos accendat honoris.
Quam tibi, vel vitæ ratio regina tuendæ,
Et leti ſola imperio ſapientia maior,
Vel veterum repetita dabunt exempla virorum:
Seu Phœbo, ſeu quis Mauorte inuictus & armis,

Pertulit

Pertulit instantem sublimi pectore mortem:
At seruare alios longeque arcere decebit,
Quos pauor ille agitat, sensusque obsedit inertes.
Nec tam contagem horruerim, aut quæ crimine cœli
Ducitur; & totam paulatim pascitur vrbem,
Orta lues. fuge singultus lamentaque, pubes,
Et mœstos gemitus, sæuasque in pectora palmas,
Et quæcunque adhibent natorum in funere matres.
At non sic Scythiæ populi, & quos Thracia nutrit,
Thracia frigoribus damnata, & tristibus auris;
Namque vbi quisque videt cœli spirabile lumen,
Et primum admissus sub lucem vagijt infans,
Exululant cuncti pariter, gemituque sequuntur,
Et mistum lachrymis plangorem ad sydera tollunt.
Scilicet errorum memores, memoresque malorum,
Et quibus infelix sub curis ducitur ætas.
Contra autem, læto venientem murmure mortem
Excipiunt, faustosque vocant, quos optima rerum
Eripit e tenebris, tutaque in sede reponit.
Sed neque facundos suadebo accedere vates,
Plurima dictantes, teneris quæ mentibus hausta,
Terrorem leti ingeminant, & imagine multa
Circumerrant animum: ne cœlo attollere pectus
Discat, & infractos gelida formidine sensus.
Siue ater Phlegethon mista caligine & igni,
Vndantem exhalat nebulam: siue vndique, cæco
Pallenteis nouies Styx ambit gurgite manes:
Seu cum Tisiphone tortos implexa colubros
Intonat, & tristes intendit fontibus iras.
Seu Curæ in foribus stabulant, Luctusque, Dolorque,
Scyllæque, Harpyiæque, ardentiaque ora Chimæræ.
Seu Priami magnusque Asiæ populator Achilles,
Deiectis nequicquam oculis, Acheronte sub imo,
Multa gemit, lucisque animum dulcedine pascit.
Demens! quem nec seruitij pudet æthere in alto,

Vt dulces redeat post fata in luminis oras.
Hos illi Troiæ proceres, hos maximus Hector,
Optarent animos, cum Xanthus cædibus atris
Heroum traheret spumantem turbidus amnem:
Aut cum Priamiden perfossum vulnere multo,
Traiectumque pedes ambo, ter mœnia circum
Volueret, & Phrygio gemeret sub pondere tellus.
Dij vocem, Dij custodes virtutis auitæ,
Tollite de medio. nec sit mihi discere tanti,
Sub gelida quæcunque latent tellure reposta.
Tota licet longas meditatur Græcia laudes,
Fortunatorum nemorum, similesque recessus
Roma antiqua canit. quos puro candidus amni
Irrigat Eridanus, præterque innoxia rura
Labitur, & nunquam morientes educat herbas.
Nec minus, imbelles animas, quibus igne medullas,
Mobilis Æneadum genitrix, Cythereia fixit,
Vitare admoneam: dum leni carmine fingunt
Molle genus, sexumque colunt rationis egentem,
Et cui rara viam cœlo constantia fecit.
Virtutem quippe excutiunt, neruosque rigentes
Pectoris, illecebræ, mentique exosa voluptas.
Quin potius, doctis Academi insistere sylvis
Expediet, dulcesque lenis demittere in aures
Cecropij monitus, & dicta vndantia melle.
Est quoque culta viris antiqui porticus æui,
Munimentum ingens, & duro robore fultum,
Tempestatem animi contra, letique pauorem;
Quo non vlla magis trepidos sententia firmat,
Nulla magis duros adigit perferre labores,
Et fati immodicas elidit pondere vires.
Prima, vt fama tenet, posuit fundamina quondam
Amphitryoniades, iussis agitatus iniquis
Rege sub Eurystheo: postquam Styga reppulit atram
Victor,

Victor, & emeritus laudum, tulit aurea mala,
Magnorum postrema operum. quem pone secutus,
Impiger, & multi patiens sudoris Vlysses;
Mox alij atque alij: gens nulli peruia sorti,
Casibus aut dubijs, ipsique imperuia leto.
Nil deforme viris, nisi quod pulcherrima virtus
Nescit, &, intactum vitio, damnauit honestum.
Nec metuendum vltra. non si ruat æthere toto
Iupiter, & rupto subsidant omnia cœlo.
Cætera, Naturæ imperium, ceu sidera mundum
Lapsa per immensum, communi lege sequuntur:
Nec secus excessere orbi lucemque relinquunt,
Quam cum purpureum Lunæ premit orbita Solem,
Aut Lunæ exclusit radios Cybeleia mater:
Aut motus cum terrificos haustusque locorum
Accipit, obsequiturque eadem justissima tellus;
Fatorum comites, & mundi ingentis imago.
Hi neque Naturæ fieri ratione docebunt
Terrorem leti egelidum. quia quicquid ab illa est,
Æternum immotumque manet, neque tollitur arte,
Aut vsu assiduo. nec enim non vsserit ignis,
Aut sursum ferri assuerit densissima moles.
Ille autem, neque cunctorum præcordia juxta
Sollicitat, sensimque ingens dediscitur horror.
Hos sectare igitur, curamque interfice leti.
Nec forte obfuerit, versantem extrema Catonem
Obiecisse oculis, dum sæui in limine fati,
Fortunam increpitat, libertatique jacenti
Immolat inconcussum animum, pectusque resoluit,
Et quæcunque tulit gentis documenta seueræ,
Zenonis prolapsa domus magnique Cleanthæ.
Ni rigor exsuperans atque inclementia, multos
Arceat, ingenuos Naturæ excindere motus
Aggressa audaci studio, duroque labore:
Et magis inuitet faciles sapientia mentes:

Nec nisi sponte Dei præscriptam abrumpere lucem;
Actæus sub morte canens oracula vates,
Censeat, & patri soboles æquæua Tonanti;
Vna salus nostro generi, & vitalis origo.
Quin potius, magnum Othryaden, Thebisque profectum
Ductorem intuitor: clypei qui tegmine saluo
Exultantem animam medijs immiscuit astris.
Romanos autem ante alios, interrita bello
Pectora: tum quoties trepidæ in discrimine palmæ
Fata manus, patriæque anceps fortuna poposcit,
Et blandæ vetuit libertas parcere vitæ,
Deuicta toties referentes morte trophæa.
Contemplator item spacium seriemque vetusti
Temporis, ac metire animo quodcunque peractum est;
Aspicies raptis alios succedere: porro
Ex illis aliam atque aliam succrescere prolem.
Non aliter, quoties elato gurgite Rhenus,
Siue imbri insolito, seu tempestatibus auctus,
Innumerum post se veniens rapit agmen aquarum.
Vnda vndam trahit: illa nouam superattrahit vndam.
Sic atauis proauisque, superuenere parentes,
Et longe post nos venturum ducitur agmen.
Præterea, si rite animo subjeceris ante,
Illorum quos quemque suo tulit ordine letum,
Virtutem, mentemque altam, præclaraque facta
Lumina tot perijsse virum, tam certa videbis
Pectora, sanguinei tot fulmina tantaque belli:
Ænean Anchisiaden, superisque minantem
Ardentem Æaciden, & vim Telamone creati,
Immanes septem voluentem in prœlia tauros.
Adde tot egregias animas, Heliconis alumnas:
Mæonidæ decus æterni, magnumque Maronem,

Et Coum

Et Coum Samiumque senem, superisque secundæ
Mentis Aristoclen: diuino cujus ab ore
Dulcius aërio manauit nectare sermo: (tum
Quanquam illum & cœlo, & longis maioribus or-
Neptuni de stirpe, tenet mirata vetustas.
Adde animas, adde heroas quos vidimus ipsi;
Iuliaden magnum inprimis: qui mente sub vna
Omnia complexus, perque omnia sæcula vectus,
Gentibus eripuit lumen, cœloque dicauit.
Ergo tot populi attoniti didicere, tot vrbes,
Egressum terris: & sensit turbidus æther,
Nec soli radios expressit pallida Phœbe.
Ante & magnanimo nil quicquam Cæsare maius
Tempora per fastosque suos distincta vetustas
Produxit: quem summa dies tamen addidit vmbris,
Et nunc vndoso prælabitur amne Garumna.
Quin etiam, cecidisse altas cum molibus vrbes
Aspicies, simul effusam per sæcula retro
Incipies, totumque æuum dimittere mentem.
Ipse vides: jacet ante oculos, orbique ruinam,
Et sparsam tota ostendit per mœnia mortem
Roma parens: quanquam spolijs immanibus alto,
Et tot culminibus quondam se inferret Olympo.
Parua loquor: nec digna satis vertigine tanta.
Sæpe etiam virides paruo post tempore campos,
Vidimus e medio Neptuni assurgere regno:
Et mare nunc medium est, vbi veris tempore primi
Securos memini duxisse in gramine somnos.
Præcipue, tecum ipse puta, quot mœstus amicos
Extuleris. quoties lachrymas excusserit ingens
Mœror, & infelix alieno in funere luctus:
Et quantus comitum paulatim excesserit ordo.
Nec non & proprias cuiusque introspice laudes,
Et percense animo, & veluti præsentia volue; (lum
Hunc lætum, hunc niueis conspectum moribus: il-
Eloquio,

Eloquio, & captos mulcentem carmine sensus:
Hunc indiuulsæ conjunctum fœdere vitæ,
Omniaque expertum quondam: perque aspera tecum,
Et casus dubios vitæ, & discriminia raptum.
Iam grati soles, exactaque tempora noctis
Mille modis, parcusque latex rorantis Iacchi,
Sermoni infusus medio, blandique lepores,
In mentem veniant, & non reditura voluptas.
Iam loca congressu celebrata, acceptaque quondam,
Seu iuga, seu ripæ virides, muscosaque saxa.
Credo equidem, gemitum ex alto, & suspiria duces,
Optabisque sequi tandem; jam solus & vnus,
Et toties miser, & dulci frustratus amore.
Haud secus ac quondam diuulsus ab agmine magno
Aut dama, aut caprea infelix, quam feruidus Vmber
Dum premit, & syluam latratu personat omnem,
Speluncæ pastor subeuntem clausit. at illa
Stat noctem, mutumque premit conclusa dolorem.
Longe illi fontes iam viui, pascua longe,
Consuetique greges, & amicum frigus ab vmbra:
Nec nostro infixi labentur pectore vultus,
Vel Vrinti, vel, Dousa, tuus, dum vita manebit.
Nec tuus (heu antiqua fides ignotaque terris!)
Lernuti: quem nunc medium dum findimus æquor,
Eripuit non æqua dies. ne lætus abires,
Et plenus plenusque mei, cum fata vocarent,
Elysias sedes: hæc tecum sæpe reuoluens,
Et tristem nostro solatus carmine mortem.
Quid fratres, gratasque nurus, castasque sorores,
Et quos blanda tibi coniunxit gratia lecti,
Iam referam? comitemque thori, dulceisque propinquos,
Et quæ prima tibi quondam dedit vbera nutrix,
Et prima excepit gremio, charosque parentes,

Iam

Iam raptos, lætosque alibi, jam tristia rerum
Euectos? Nam posse ipsas cum corpore mentes
Extingui, res nulla docet. furor impius egit
Mortales, diuersa sequi vestigia vero,
Brutorumque animis torporem affingere nostris.
Ah tibi ne tam fœda, puer, persuaserit autor
Imbellis. quanquam & patrias præscribat Athenas,
Et multam referat Romano e carmine laudem.
Heu fuge crudeles scopulos, & naufraga saxa.
Quippe etenim, si corpus humo cum cedere iussum (est,
Iam nusquam est pars hæc ingens, qua viuimus vna,
Omniaque in terris gerimus; jacet ilicet omnis
Et spes, & ratio virtutum, & nomen inane
Relligio, cultusque Dei, quem tota vetustas
Amplexa est, vitæque olim promissa voluptas
Venturæ, lætusque ardor, qui pectora famæ
Admonet, instantemque docet contemnere mortem.
Adde, quod in terris nihil est velocius illa,
Et formas subit extemplo quascunque locosque;
Nunc fera, nunc volucris: nunc priscæ mœnia Romæ,
Nunc petit Ægyptum viridem, fontesque latentis
Ambiguos Nili, & Libyæ deserta peragrat.
Abdita nunc terræ ingreditur. nunc proxima Soli,
Inter & errantes per cœlum voluitur ignes:
Et sola æternum videt indefessa Tonantem,
Proximaque assequitur, cœptisque audacibus vrget.
Quoque magis toto diuersa a corpore fertur,
Hoc magis immensas diuersa a corpore vires
Explicat; ac victrix membrorum incedit; & vltro
Euolat ad superos, proprijsque enititur alis;
Parte carens omni: ne iunctam ex partibus vllis,
Diducat suprema dies. His adde, quod intra

Sera,

Se rapitur, magnæque instar conuertitur æthræ,
Quo properat,formaque habilis iam tendere certat,
In gyrum assidue, & circum metatur eundem;
Fons motus & causa sui: vitamque ministrat
Prima, nec alterius deductam e fontibus haurit:
Adde his imperium soli,quod conuenit:& quod
Corporeasque premit pestes,omnemque coërcet
Immunem ratione animum, turbasque cientem:
Aduersumque nihil, nihil est quod destruit intus
Puram in se,longeque alia contage remotam;
Nec ferrum capit, aut incussi vulneris ictum.
Adde, quod in toto nihil est, quo vergere possit;
Quod fieri pars illa iterum. non terra, nec aër,
Nec mollis liquor, aut rerum purissimus ignis.
At neque pars (ne falsa adeo consuesce doceri)
Corporis est animus. tenues ut fusus in auras
Occidat extincto. nec enim conclusus, & vtre
Conditus,aut sparsa veteri fuligine testa,
Deficit effracta, pariterque extinguitur humor,
Aut vestem sequitur diductam immobile corpus.
Adde his præcipue, blandæ quod tempore vitæ,
Ingluuie, longoque æuo, tardaque senecta,
Et morbis trahitur mens, internuncia tantum
Æternæ intactæque animæ, non ipsa.nec vnquam
Carpitur infelix, aut solui posse fatetur.
Longe igitur molles Gargetti excedere fines
Præcipio,blandosque hortos. sæpe inter amœnas
Vmbrarum latebras, & qua se plurima tellus
Induit in florem, vario formosa colore,
Occultus tegitur furtimque allabitur anguis.
Heu quanto melius diuinæ oracula vocis
Excuties, vatesque ipsos (non omnia vates
Vera negant, aut falsa canunt) seu dirus Vlysses,
Seu pater Æneas, populos,post funera,raptos,
Ante obitum videt, & seriem perlustrat auorum:

Seu cum

Seu cum Tantalides furijs agitatus Orestes,
Multa pauet, quacunque pedem vestigia fixit,
Et matris nondum extinctam circumspicit vmbram.
Nec nihil est, quod summus honos Acheronte sub imo
Soluitur, & tanquam præsentibus omnia reddunt
Qui superant. quod vix Siculis allapsus arenis,
Et ludos, & sacra parat Troianus, & omnes
Euocat ad cineres, tumuloque affatur ab alto.
Sæpe igitur, tecum ipse, tuos iam lumine functos,
Percense, & rebus jam nunc assuesce futuris.
Paulatim incipies viuendi addiscere finem
Esse aliquem, quo sponte sua delabitur ætas.
Non secus ac neruo si quando excussa sagitta est,
Illa volat, tenuesque secans perlabitur auras
Protinus, & nusquam, nisi jam defixa, quiescit.
Aut velut in circo, cum se effudere quadrigæ
Faucibus epictis; volat irrevocabilis axis
Raptus equis: donec spatijs exinde peractis
Substitit, & summum circumiuit cursibus orbem.
Ipsa monet mors quemque sui. Nonne aspicis vltro
Ante oculos, vt nulla dies sine funere, Solis
Condat equos pelago, roseisque emergat ab vndis?
Quin etiam, tellus tumulos ante ora tuorum
Exhibet ipsa tibi, monumentaque luce carentum
Cernimus assidue, medijsque erramus in vmbris.
Hæc tacite demissa iuuant in pectora: ne mors
Obruat immemores, subitoque inuadat inertes.
Omnia prætereunt, finisque ab origine prima
Fit propior propiorque sibi. Sic læta iuuentus
Paulatim moritur, tarda accedente senecta:
Morsque sui est quodcunque fuit, quodcunque sub oras
Excipit ætherias venientem, & limina vitæ.
Naturam quoque sæpe animo percurre parentem.

Haud ingratà dabit tantæ solatia curæ.
Corpora prima vides quanto molimine rerum
Intereant, magnam meditentur vt omnia mortem:
Vt funus terrarum, & vasti indicat Olympi,
In se qui assidue mutando labitur ordo:
Donec summa dies, hæc circum ingentia texta
Soluerit, & cinerum supremum exegerit ignis.
Ipsæ etiam pecudes armentaque læta per herbam,
Sponte sua, seu vi, concedunt omnia leto.
Ipsæ etiam volucres, liquido cum murmure, dulces
Deposuere animas: quamuis incommoda nulla,
Nullam aut pauperiem, aut vitæ sensere dolores.
Innocuum leuibus transmittunt aëra pennis, (mue,
Quáque volant, repetere aliquam sedemue late-
Fluminaque, & syluæ, victum tribuere volentes,
Curaque parua, domi similes educere natos.
Nec requies, quin vel moriens philomela sub vmbra
Dulce canat: quin & funesto gutture cygni,
Mæandri ripas, & flumina nota Caystri,
Pertentent, lætamque inuitent carmine mortem:
Siue illis stimulos imo sub pectore numen
Versat, agitque animum maioris lumine veri:
Siue illis ratio, nostris e mentibus, addit
Exiles radios: quos vitæ tempore summo
Elicit, & virtus Naturæ educit in altum.
Vere nouo, quæcunque comis felicibus arbos
Nascitur, aut viridis prolectat semina tellus
Herbarum, e gremio; vitam illis frigore duro
Intercepit hyems. vstæque, haud sæpe resurgunt,
Candenti glacie, & Boreæ stringentibus alis.
Sæpe etiam Nymphæ, medijs in montibus ornum,
Sæpe etiam Nymphæ, contactam aut fulmine quercum,
Aut vlmum, aut sæuo percussam vulnere pinum,
Ludorum memores, & quas duxere choreas
Sub so-

Sub folijs, luxere: illa haud reditura sub auras
Occidit, & nullas iam texit frondibus vmbras.
Quid florum genus omne canam, dilecta parenti
Pignora? quanquam illis angusti terminus æui
Includit volucrem prima cum pube iuuentam.
Nec tantum posuere caput, cum grandinis horror,
Aut Eurus, grauiorque decus breue perculit imber;
(Quam mallent roseos formosi pascere vultus
Luciferi, & niueos Auroræ ducere succos!)
Quondam etiam, immites radios Hyperionis alti
Expertos, penitus vitalis deficit humor,
Et mœstam lapso planxerunt corpore terram.
Sol quoque deficiens, leti argumenta futuri
Sæpe dedit, quotiesque attollit lumina vesper,
Occidit, & nata moriuntur sidera luce.
Illa quidem reditura, vale, vale, omnia dicunt,
Sub tenebris quoties texerunt tristibus ora,
Aut cum læta dies poscente accedit Eoo:
Multa tamen latuere diu, fugiuntque videri,
Aut prorsum intereunt; postquam impleuere tremendos
Fatorum monitus, & læsi numinis iram.
Nec non arcta tenet leti confinia somnus,
Seu cum multa quies victosque altissima sensus
Alligat, ignarosque alibi quodcunque malorum est;
Seu cum errantem animum diuerso à corpore soluit,
Immensamque docet per se consistere mentem,
Quæ sæpe excussis, ceu libera, fertur habenis,
Per loca corporibus clausa, & distantia longe,
Et libertati nondum præludit adeptæ.
Iamque monet properare alio, quo maxima quemque
Euocat, & misso petitur certamine palma.
Nec vos arguerim, cœli qui limina, quique
Venturam vitæ faciem, lucemque serenam,
Gaudiaque, æternam posito quæ corpore mentem

Excipiunt, multo jam nunc præcurritis ante;
Sensibus eucĉti, quantum sors corporis ægri,
Imbellesque sinunt leges, diuisaque jura.
Ante alios, genitorem ipsum: quem mille cohortes
Aligeræ circumuolitant, iussisque ministrat
In turmas glomerata, poli formosa iuuentus:
Quæque homini prænosse licet, quantumque futuri
Conscia, diuino monitu prædixit Idume;
Alloquio cœli, & superum dignata fauore.
Nec vos, qui mundi extremum quo vescimur omnes
Aëra, morborum auspicium, causamque malorum
Asseritis; sæpe autumno letalibus austris
Impulsum, subitoque æstu, subitisque malignum
Frigoribus: sæpe accenso diuinitus igni.
Quem nec Pœoniæ potuerunt flectere curæ,
Sed mors sola potest; nullorum causa dolorum,
Sed requies finisque altæ placidissima mentis.
Quippe illam, sedes animarum, innoxius æther
Excipit, & tristi defunctos corpore cingit.
Nec qui corpoream e leto consistere molem
Arguitis: quippe & tellus, & debilis aër,
Et flammæ vigor, & flammæ contrarius humor,
Materiem leti moribundo in corpore versant.
Sunt, quibus horrorem immodicum letique pauorem
Conciliant vanæ species, & mortis imago,
Aut menti modus ante diu præcognitus: acsi
Mors aliud foret atque aliud, grauiusue minusue
Extincto. seu tela manu fabricata Cyclopum
Immittat pater, & tanto caput obruat igne,
Terrifico insurgens tonitru, cœlumque per omne
Interse fracto impellens cum murmure nubes:
Seu centum super incumbat crateribus Ætna,
Seu totum fugientem animam circumstrepat æquor,
Aut montis simulachrum, ingens e gurgite monstrum,
(Qua-

(Qualia multa mari medijsque in fluctibus, altas
Circumerrant puppes, armenta immania Nerei;)
Hauriat: aut lato tellus discedat hiatu.
Sæpe metum peperit vis importuna doloris
Conspecta ante oculos, impressaque sensibus: aut cum
Incubuit morbus grauior, vel vulnus ad ossa
Incussum totis descendit viribus. Atqui
Nec dolor est in morte grauis: dolor omnis abactus
Ante obitum, cum luce perit. Quæcunque timemus,
Aut tulimus, dum vita manet, dum spiritus; vna
Abscedunt, cum blanda suo de corpore vita
Diffluit, & tenues animus differtur in auras.
Quin etiam, vitæ fungentem munere, sensus
Deficiunt, linquitque animus, puramque quietem
Præbet, & extremæ similem, nulloque dolore
Torpet, & attonitam trahit in consortia mentem.
Vanum igitur causamque sui dedisce timorem,
Aut supera, morbumque fuga virtutibus hostem.
Atque ideo (sæpe illud enim quoque profuit illis
Quos deformis agit leti metus) aspice crebro,
Quos sæui ante obitum morbi durique dolores
Exercent, aut queis fugientis tempore vitæ
Imminet, & nigra mors circumuoluitur ala:
Nec non & quos illa tulit, quos vita reliquit,
Aspice: collapsasque genas, pallentiaque ora,
Oblitosque oculos iucundam ducere lucem.
Et quæcunque patent mœsta ac deformia visu
Sensibus humanis; cum magnus transijt hospes,
Et, cœli, excedens, sese in conuexa recepit.
Qui simul angusto vacuum pro corpore mundum
Induit, & spacium immensi possedit Olympi,
Ipse suos longe collustrans despicit artus:

Vt quondam celsa e specula, aut e rupe, viator,
Neglectos positosque procul despexit amictus.
Sunt quibus illecebras pauidis, vt vincula captis,
Inijciunt, linquenda domus, patrijque voluptas
Ruris, & exculti proauis felicibus horti:
Aut dulcis coniux, natique parentibus orbi. (est,
Corpore quæ posito, nec jam superesse putandum
Si non angustos excedunt corporis vsus,
Nec desiderium superest aut cura fruendi.
Sed neque tempus idem fati, neque terminus æui,
Metaque. namque alij subito, nil tale timentes,
Corporibus teneris (ceu flos quem conspicit Eos
Tollentemque caput cœlo & formosa rubentem,
Hesperus immiti veniens proscindit aratro)
Surgentem prima vitam cum luce relinquunt.
Felices, quibus ante annos, secura malorum,
Atque ignara sui, per ludum elabitur ætas.
Seram alij mentisque inopem venere senectam,
Heu quibus impulsi vitæ (dum vita manebat)
Fluctibus! heu quoties ingratos surgere Soles
Videre, & Soli ingratas succedere noctes.
Ah miseri, quibus acer amor lucisque cupido
Corde hæsit pauido. luctantes gurgite vasto,
Mille inter scopulos, saxisque hærentia saxa,
Littoribus proram obuertunt, sedesque quietas
Naufragio in medio fugiunt, patriamque vocan-
tem. (pes
At quondam optato cum primum in littore pup-
Constiterunt, pelagi emensæ quodcunque pericli est
Post Scyllæ rabiem, formidatamque Charybdin,
Et sale quassatam dubio ventisque carinam,
Oceano patri rerum, & tibi maxime Nereu,
Vota coronati soluebant debita nautæ.
Nec tamen infelix Hecube, cum Pergama flammis
Versa videt, captosque Deos, tractumque per aras
Laome-

Laomedontiaden, crudeli occumbere ferro,
Et cædem Polydore tuam, sparsosque cruore
Pelidæ thalamos, longæuæ incommoda vitæ
Nescit,& immites nequicquam plurima Diuos,
Voce vocat, mœstamque optat non ducere lucem,
Et Priamus, Pyliusque parens. Sed læta iuuentus
Fortunæ obsequijs, & adhuc intacta dolore,
Felicem metuit viuendi absoluere cursum. (ætas,
Quid memorem, quemque vt doceat iam serior
Aspera quanquam absit duræ violentia sortis,
Velle mori? cum tardus hebet sub pectore sanguis,
Et morbi adueniunt: nec iam pars corporis vlla est,
Vtilis aut curis, aut fortibus vtilis armis.
Ipsaque mens, veluti, cum jam Titanius orbis
Pallentes radios caligine tingit & vndis,
Languet,& extremam patitur succedere noctem.
At vos, dum superat vigor ille intactus & acer,
Dumque calent feruentque animi, dum robora cor-
Sufficit indomitum, venturi in tempore leti (pus
Contemptum exercete viri. Sic magnus Achilles,
Totus adhuc plenusque sui, Phœbeia tela,
Et flammam Alceides funesti pertulit Oetæ.
Hinc adeo, veri studium mentisque vigorem,
Mœrorem contra assiduum, fædosque tremores,
Et breue viuendi spacium, sub pectore cuiuis
Condidit omnipotens genitor: quo maximus ille
Exuitur leti pauor, atque extenditur ætas.
Sic Graiûm antiqui proceres, quos fama reponit
Dis ipsis inter genitos, magnique Quirites,
Concessere quidem fato, quo tempore fixa
Eripuit series quemque atque immobilis ordo;
Sponte sua; seu quem sæui tulit area Martis.
Quod superest, totum venturi temporis æuum
Adjecere suo. clausique in corpore, sæpe
Robustos gemitus hirsuto e pectore mittunt;

Virtutis memores,& libertatis amore.
Vt cum fortis equus Pisææ victor oliuæ,
Aut quem sanguineus sæua ad certamina Mauors
Deposcit,fremitusque virûm,lituosque tubasque,
Nunc misero datus agricolæ,pede creber inertem
Pulsat humum, patriamq; domum testatur & ignem
Naribus,& curuum collo auersatur aratrum.
Tum quoties tota ante oculos consistere visa est
Posteritas,quoties extemplo gloria dulcis
Viuendi post fata, ardorem incussit honestum;
Continuo totis vanescit mentibus horror
Imbellis,laudumque vltro succedit imago.
Nec tristis leti facies,nec nomen inane,
Euertent solido firmatas robore vires
Pectoris,aut cæco quatient molimine mentem.
Hoc vero auxilium inprimis adhibere memento,
Fatorum terrore animnm perculsa iuuentus.
Nec frustra toties,iterumque iterumque monebo,
Exercere aciem mentis, fatique latentem
Expectare diem,cunctosque inuadere factis
Quotquot ab Eoo venientes littore soles
Exerit Oceanus. Sic vitæ impenditur omnis,
Et late producta patet quæ ducitur ætas,
Virtutis spatio descripta, & laudis honore,
Quam nec summa dies , nec sors intercipit vlla.
Nam patet immensum, longeque extenditur extra
Fortunam vitamque animus, suaque omnia secum
Vindicat,& terris non interitura relinquit.
Nec labor insolitus veniat, nec credere cœlo
Neglectos non aude artus:seu Sirius agris
Flauentem exurit segetem, seu frigore sæuo
Aduersis Boreas defixit flumina ripis:
Nec totis dubita sudorem indicere membris.
Paupertas durusque labor, fregere pauorem
Immitis leti. Nec raro incomptus arator,

Callo-

Callosusque manus,& multo sole perustus,
Incumbens stiuæ, & sterili,dum viueret,aruo,
Aut pastor,Ioue sub gelido producere noctem
Consuetus, veluti rediturum tempore paruo
Deposuit vitam,patriasque effudit in auras.
Nec mihi displiceat, qui sæpe pericula gaudet,
Stare caput circum,dubijsque increscit, & altam
Virtutum segetem, media depascit in herba;
Fortis ab aduersis,meliorque ad singula,rebus.
Sola docent aduersa mori. res pectora figunt
Sensibus,& cœlo non respexere, secundæ.
Adueniet tempus quondam (ne quære moneri
Præcepta, & nigri contemptum addiscere leti,
Cum tristes animis infligunt vulnera curæ)
Adueniet,cum sponte tua discedere vita
Et mœstam optabis nequicquam abrumpere lucem:
Seu rapta infelix desertum coniuge lectum
Plorabis:seu,nata, procis jam mille petita,
Iam deuota thoro, jam primos pacta nepotes,
Ante fores thalami, & ridentes Hymenæi,
Occidit,& fato spes intercepta fefellit:
Seu patri similes ipsa inter gaudia natos
Extuleris,nequicquam amens victusque dolore.
At nos vrgenti rationem opponere morti
Tendimus,apprime tunc, cum lætissima ridet,
Nec quicquam ingratum sors non aduersa minatur:
Nunc sæua, interdum facilis,quanquam omnia dura
Expedit,& tristes penitus cognoscere casus,
Et rerum scopulos, & mœstæ incommoda vitæ.

DANIELIS HEINSII DE CONTEMPTV MORTIS

LIB. III.

ARGVMENTVM.

Liber tertius informat militem; qui præcipue sic nasci debet, sic institui, vt pro patria moriendum sibi aliquando esse intelligat. Talis, quo pacto solidam animo virtutem & contemptum mortis debeat parare, ostenditur.

BElla vocant, fœdaque animi formidine mortis
Soluendi, prius arma manu quam tollere miles
Incipit, & lateri custodem accommodat ensem.
Crescit opus pariterque ardor, quanquam ardua restant,
Debita nec iustis indulgent tempora Musis
Ocia, speluncæque cauæ, nemorumque recessus,
Et scatebræ fluuiorum, & grati vatibus amnes.
Nec nos Pausilypi colles, nec consita myrtis
Mergillina tenet, fusæque ad littora glaucæ
Nereides: nec nos viridis Sebethus ab antro
Prospicit vmbroso, gelida qua plurimus herba

Cingi-

Cingitur, & dulces citrorum e floribus auras
Spargit odoratus Zephyris fragrantibus aër,
At non pura deest, at non tranquilla voluptas,
Quanquam inter strepitus, quanquam inter gaudia vulgi,
In sua conuersam penitus subducere mentem
Sensibus, & toto iam nunc subducere leto,
Si qua fata sinant: summoque e vertice Pindi,
Belgarum populis decerptam ostendere laurum.
Hanc mihi frondentem, tumulo defige sub alto,
Rutgersi, postquam atra dies exegerit olim
Infractum terrore animum, nam cætera coniux,
Communesque tibi, si quæ est fiducia lecti,
Persoluent tacito deserti in funere nati.
Iam mihi principio, generosi Martis alumnus,
Cum primum ætherias vagitum attollit in auras,
Deuotus nasci patriæ mortique futuræ
Sentiat extemplo, luxumque eiuret inertem.
Illi adeo, procul a cunis ignaua Voluptas
Absistat, somnosque leues Patientia nutrix
Conciliet, ventosque pati condiscat & imbres.
Siue illum in medio castrorum interrita mater
Edidit, & clypeo nascentem sustulit horrido
Enitens; seu forte domi, dum prœlia miscet,
Et crudum genitor defendit mœnibus hostem.
Nec non & gladios fulgentes, telaque tangat
Sanguine respersa, & suspensa in limine primo
Instrumenta necis. Tum, si quæ, præuia morti,
Ære procul longo sonuit tuba, corpore toto
Gestiat, & pulchro iam nunc occurrere leto
Promittat, tenerasque manus & brachia iactet.
Mox & purpureo vix dum lanugine malas
Inscriptus, fremat arma vigil, noctemque sub atram
Æstuet, ardentes excussus pectore somnos.
Atque illum aspiciens matrona e turribus altis,

Aut longe hostili sub culmine regia virgo,
Intactam primo tabescens vulnere mentem,
Horreat infelix:seu prima exordia cernit
Irarum,toruosque oculos,gressumque minacem:
Siue incompositas voces,incomptaque membra.
Omnibus,æternæ quibus est custodia curæ
Mentis,& idem animus generoso occumbere leto,
Imbellis toto prohibendus corpore torpor,
Et quæ mollicies sensus oblimat inertes.
At vos præcipue, quos duri gloria Martis
Exercet,tolerate, viri,quemcunque laborem,
Protinus, & totas animorum intendite vires.
Vos & cornipedem a teneris inflectite:vobis
Auspicia armorum,& belli simulachra ciendum
Crebrius,& magnos tranandum sæpius amnes,
Aut salsum aduerso frangendum pectore pontum.
Sæpe etiam,ardentem cum Sol accenditur orbem,
Millia multa via gradiendum, aut corpus in auras
Librandum , connixum hastæ. tum vimine iuncto
Iliceæ crates,medijsque in vallibus ingens
Palus,& impulsus crebris gemat ictibus aër.
Nec non & tenuis delectet victus, & asper,
Tyronem,quo quemque tulit fors obuia quæque,
Et gelidæ,quanquam glacies stetit horrida circum,
Haustus aquæ:fessusque via fractusque labore
Immenso,quamcunque premat sub corpore terram.
Sic bello asseritur virtus,sic fœda voluptas
Interit,& leti paulatim exciditur horror.
Nec duros operi nocet intendisse lacertos,
Aut cœlo firmasse animos. inuicta iuuentus,
Rupibus in medijs scopulisque educta,sub Arcto,
Quærenda est; sulco lassata & cædere fustes
Quadrifidos. quos nullus amor vitæque suique
Imbuit intrepidos,opibusque affixit & auro.
Profuit & primos Venerem fugisse per annos,
Et fere

25

Et fero blandas Hymenæi accendere tædas.
Hinc vigor, hinc vires solidæ, morituraque primam
Ante aciem soboles, ferroque inuicta iuuentus.
Præcipue, dulcem patriæ primæuus amorem
Imbibat, & deforme viris horrescere discat
Seruitium: semperque animis infixa recurrat
Libertas, victorque hostis. quantum ille minetur
Exitium, captæque domo, natisque thoroque.
Tum tot fæuitiæ facies, & sanguine toto,
Atque animis centum, centum si fata dedissent,
Dedecus auertendum, & captæ opprobria vitæ:
Cunctaque virtute in terris gladioque parari,
Et vitæ precio. quam sponte aut pallida tabes
Exiget, aut totis incumbens viribus ardor: (rum,
Nec melius, quam cum, summo in discrimine re-
Aut peilo aut stricto mucrone educitur acer
Spiritus, ire foras dignoque euadere leto.
Non illum longæ trahit inclementia mortis,
Nec dolor imbellis lachrymas, cum summa minantur,
Exprimit aut gemitus. sed adhuc arrectus & ardens
Dilapsus, magnoque emissus vulnere, lucem
Transit in innocuam, meritoque occurrit Olympo.
Sed neque secretos sapientum insistere calles
Præcipiam. decet arma rudis constantia recti,
Nec crebri monitus, sed honesti cultus & æqui,
Exemplo incumbens maiorum, & fortibus ausis.
Ducitur exemplo melius Mauortia virtus.
Quin etiam hortatus heroum, & grandia verba,
Cum patriæ rebusque monent impendere vitam,
Profuerit versare manu: si nescius artis
Præcipue sit sermo, breuisque, & fortis, & ardens,
Arma inter genitus: qualem sub casside fundunt
Romani Graiique duces, cum jam instat Enyo,
Et steterunt vtrinque acies, nescitque morari

Arrectus

Arrectus sonipes, & lentis pugnat habenis.
Nec minus excelsas armasse in prœlia mentes
Tyrtæum memorant, qua pinguia culta Galesus,
Seu pater Eurotas, inuicto interluit amni,
Tyrrhenæ quam signa tubæ, lectumue, priusue
Auditum, quam prima manu præluderet ira,
Et iunctis pariter miscerent prœlia signis.
Cætera parce puer: nec te sapientia dulcis (ror.
Nequicquam, aut discendi ingens circumegerit er-
Nec mihi Stagiræ veteris tristisque Cleanthæ,
Cum patriæ res poscit opem, peruoluere tyro
Incipiat placita, primasque inquirere causas,
Et rerum series. quanquam fuit vtile multis,
Quid fortem deceat, qualem sapientia ponit,
Vestigasse prius: nec non &, robore quantum
Corporis indomito, rabieque & cæde ferarum,
Intersit ratio, belloque interrita virtus,
Nec spe nec precio, sed soli obnoxia pulchro;
Naturamque animæ, & totum perdiscere verum.
Talibus imbutus studijs, doctæque Mineruæ,
Et Sophiæ gremio, & casti rectoris in vlnis,
Cliniades, vt fama refert, eductus, ad arma
Deuenit, galeaque genas inclusit & ora.
Nec quisquam antiquo prognatus sanguine Thesei,
Aut acreis Spartæ populos, aut turbine tanto,
Trinacriam afflixit omnem, patriosque perosus
Fregit Erechthidas, totumque exterruit æquor.
Nec dubitem, imbutos illis, venisse sub alta
Pergama, Peleiden inuictum pectore & armis,
Et geminos reges, & quem Salaminia tellus
Edidit, immemorem leti: seu nube sub atra
Troas agit, circum caligine fusus & vmbris,
Iamque optat cum luce mori: siue Hectora contra
Ardentem, immenso prouoluit robore saxum.
Est in Thessalia herbosa, qua Pelion altum

Deficit

Deficit, & raræ densantur frondibus vmbræ,
Vallis, ab obiectu nemorum diuersa, nec Austro
Obuia, nec Boreæ. Zephyrus perlabitur herbas
Lenis & erranti similis, floresque comantes
Parturit, aut genitis fœcundas sufficit auras,
Et tepidos rores, & amicum e collibus imbrem.
Illic magnanimum, vt fama est, eduxit Achillem
Iunctus equo Chiron quo nec facundior alter
Semiferos inter, morbosque auertere dextra
Promptior, aut altas ad laudem effingere mentes.
Atque heic, dictamnum viridem, succosque salubreis
Pæoniæ, panacenque sui de nomine dictam
Autoris, quamque ipse suo de nomine dixit
Pelides, studio immenso nutribat & arte.
Et quæ præterea diuersos gramina succos,
Aut vires de matre trahunt. quas prima vetustas
Tradidit, & seri vix accepere nepotes;
Parthenion, polionque, & vix nunc cognita terris,
Nepenthesque, balinque: & quam, si credere dignum,
Primus Atlantiades Circeo in littore visam
Effodit, primusque agili monstrauit Vlyssei.
Radix nigra quidem, niueo sed proxima lacti
Flos albet, flauetque aliquo subpallidus auro.
Non illam superent, quas vsquam maxima tellus
Educit, pulcherque suo Sol elicit igne,
Aut vires magicas arcere, aut soluere captas
Dulcibus illecebris animas, aut denique cœlo
Illustres oculos purgatæ attollere mentis.
Cætera distincti variabant vitibus horti.
Hic crocus, hic loti veteres, pictæque hyacinthi,
Spirabant dulcem folijs humentibus auram:
Noti olim in terris primi. nunc mille colores
Solertes operæ, ac rerum prouectior vsus,

Reppe-

Repperit, & totum distinxit floribus annum.
Hæc inter, vitijs immotum leniter æuum
Transibat, curuaque senex in valle sedebat.
Sæpe illum curæ defixum & suauibus herbis,
Aut leges animæ, & Naturæ arcana latentis
Rimantem, penitusque absentem pectore toto,
Vidit nata dies: sæpe illum inuenit eundem
Exortus sero formosus lumine vesper.
Valle sub aduersa, platanis pendentibus atrum,
Stabat, & occultis horrebat frondibus antrum.
Queis subter volucres Auroram mane recenti
Purpureo e thalamo foribusque exire parantem,
Gutture mulcebant liquido, nemorisque per vmbras
Auratum radios meditantem immittere Solem.
Illic venatu assiduo, crassoque cruore
Imbutus, defessa solo deponere membra,
Cæsarum incumbens spolijs tergisque ferarum
Sueuerat, & serum Peleides ducere somnum.
Quem toruus, parcoque mero, multoque labore
Durabat senior. nec raro ad prœlia dextram
Formabat puero, clypeoque aptabat & hastæ.
Ac tum, sæpe graui testudine, tristia bella
Heroum, forteisque neces cantabat, & ausus
Ingenteis, cum Graia manus jam posceret arma,
Et magnum tolli e gremio spectaret alumnum.
Tum super incumbens lachrymisque amplexus obortis,
Iam galea cinctum, iam gressum ad castra mouentem,
Dicitur has sancto fudisse e pectore voces:
Nate puer, genitrice Dea, te maxima tellus
Nunc vocat Assaraci, Simóisque, & Xanthus, & audax
Anchisæ soboles, & amicus cædibus Hector.
Primus ego, summi prognatam in vertice Pelij,
Succisam virides ramos, ferroque rigentem,
Ipse

Ipse tuis jam nunc aptaui viribus ornum.
At clypeum, lato spatijsque immanibus amplo
Complexum texto Oceanum, terrasque iacentes,
Ignipotens dabit, & nigro Cyclopes in antro.
Illic & nunquam defessum surgere Solem,
Et Phœben plenam aspicies, summumque per or-
Errantes alias, aliasque ex ordine fixas (bem,
Flammarum effigies, cognati lumina cœli.
Nec non & thoraca dabit, galeamque micantem.
Sed tibi nec clypei ingentis gestamen, & ære
Inclusi ferroque artus, nec cærula mater,
Auertet leges fatorum, & Iupiter autor.
Hic Chiron, artesque omnes, hic Thessala tellus,
Herbarum genitrix, hic victus cessat Apollo.
At proferre manu contractæ tempora vitæ
Fata sinunt: totumque patet virtutibus æuum.
Nec vero spes finge animis, pedibusue salutem
Quære puer, tergumue obice. qua dextera cunque
Non deerit, Troesque cadent, tutissimus ibis.
Imbelles alij latebras, aditusque malignos
Nocte sub obscura, tenebrasque & furta, sequentur.
Audendum tibi, nate Dea, mediumque per hostem
Pectore nitendum; qua Mars densissimus vrget,
Et ferro via sola patet. Sic Pelea quondam,
Sic prius Alciden memorant, quos regia cœli
Inserit agminibus stellarum & lacteus ordo.
Nam tenues animas, crassa compage solutas,
Accipient loca pura, & formosissimus æther:
At aliæ, vitijs depressæ, in Tartara sident
Sponte sua, magnumque errabunt inter inane,
Incustoditæ laxati vincula mentis.
Sic prisci docuere senes. Pars maxima nostri
Æterna est, quæ cuncta gerit, neque cernitur vlli.
Hanc neque tela manu iuuenum vibrata, nec en-
sis

Haurit,& intactam transmittit vulnere bellum:
Quod superest, mors tota tenet. Hoc aspice circum
Sub pedibus, vastique oculos e vertice montis
Circumfer. quodcunque premis, quodcunque tueris,
Occidet, aut leto similes vanescet in auras.
Hi quoque, care puer, quos nunc amplectimur artus,
Troia licet, sæuusque absit procul hostis & arma,
Exitio tamen ipsa dies dabit. exitus idem
Imbellem fortemque manet. mors omnibus æqua est.
At laudes leto immunes, vitamque quod vltra est,
Crede tuum, pulchrosque ausus, & semina cœli,
Interea, dum fata sinunt, & læta iuuentus,
Immensum, quacunque patet, diffunde per orbem.
Dixit, & amplexus medium dimisit. at ille
Vix dextram insinuans dextræ, vix pauca profatus,
Feralem Priamo quatiens cum vocibus hastam,
Armatum extemplo saltum dedit. horruit ima
Vallis & vmbrosas nemorum fragor impulit auras,
Et tota intremuit tellus sub Pelio alto.
Hæc equidem nouisse velim. nam cætera Mauors
Impedit, & firmanda ætas præsentibus ausis.
Cætera sunt discenda manu. præque omnibus vnum;
Omnia dura pati, & quæcunque incommoda membris
Inducunt, corpusque domant. Patientia vires
Intendit, sensusque docet succumbere menti.
Nec leue Dianæ studium tentare vetabo,
Seu leporem, seu forte iuuat deprendere ceruum,
Spirantemque, & adhuc halantem soluere ferro
Frustra obluctantem, pedibusque extrema mouentem:
Nec grauius, multoque magis sudore luendum,
Siue vrsus sese informis tulit obuius vltro
Vmbroso e nemore, aut deserti e culmine montis;
Seu mixtum transactus aper vomit igne cruorem;

Ante

Ante canum strage immensa, multoque superbus
Sanguine, quam toto penitus venabula ferro
Hausit, & extremo constrauit vulnere terram:
Seu validum sæuumque in equo subsistere taurum
Suasit amor pugnæ, & propior Mauortis imago.
Tempore sic prisco cruda atque edura iuuentus,
Vltro illudebat leto, letique premebant
Virtuti aduersum terrorem, animisque fugabant.
Centauri Pholoe geniti, domitorque ferarum.
Et Pollux, & Castor, & Oenides Meleager.
Nec pudor, imbellisue metus, nec iura vetabant,
Audentem, aut ditem vicino e littore prædam
Subuectare humeris, aut forti abducere rapto
Armatis ferro, mugitum ad sydera sursum
Tollentem, & multa conspersum cæde iuuencum.
Quin etiam, qua vasta iacet desertaque tellus
Ardentis Libyæ, qua Nilus nascitur, & qua
Turgidus Euphrates prærupto labitur alueo,
Bella feris gens tota gerit, pariterque leonem,
Non secus ac si totæ acies in prœlia tendant,
Aut circum foueis veniunt, aut vulnere multo,
Et rauco sonitu clypeorum, atque ignibus, vrgent.
Sæpe viri magnam circumstant agmine denso,
Cratibus, & longis protecti corpora villis,
Indutique artus agrestis tergora tauri,
Speluncam, flagrisque impellunt aëra. donec
Fulminis in morem, aut hyberni gurgitis instar,
Egreditur, sæuoque obtutu incendia voluens
Intonat horrendum. Non sic tremit arduus æther,
Cum super Indorum scopulos & confraga saxa,
Labitur immanis, resonatque ad littora, Ganges;
Maximus ipse suo, bis denisque amnibus auctus,
In mare prouoluens sinuosam amfractibus vndam.
Iamque per obstantes, post vulnera major & iram,
Vertitur, & densos telorum disijcit ictus.

Olli instant, supraque alij. dum sanguine multo,
Fractus, & exhaustis procumbit viribus hostis.
Est quoque, digna viris, Martique agnata voluptas,
Interea dum bella silent. dum dulcia castris
Ocia miles agit, positis aut luditur armis,
Accipitris summo pendentis in aëre pugnam
Rem nostri spectare æui. Volat ardea longe
Aut grus, aut magno connixus remige miluus,
Nubibus in medijs. ille, vt dimissus herili
Insonuit pugno, terramque adrasit, & imum
Strinxit iter, sensimque agiles surrexit in alas;
Fertur in attonitum, visumque allabitur hostem:
Aut ascendentem sensim, ac suprema petentem,
Insequitur, gyro indulgens, & turbine multo;
Iam propior, propiorque instans. aut corpore toto
Imminet, & prono frustratus pondere fertur
Assimilis labenti. illa haud ignara nocendi,
Rostro arcet tentantem aditus, laterique minantem,
Et varios supra assultus infraque parantem;
Aëre vix pendens liquido, atque immobilis alis.
Ille vrget, fessamque premit. dum victa pauensque
Decidit, acceptamque cani dedit icta ruinam,
Aut raptam ad dominam falcato pertulit vngue.
Præcipue tamen, aspectus Mauortis, & arma,
Consertæque inter se acies. formidine turpi
Exsoluunt animos: cum vulnera crebra tuemur,
Et prope tot mortes, quot tela excussa per auras
Librantur, strictisque viri mucronibus instant,
Vndique & effuso spectantur sanguine riui,
Atque expirantum fremitus in morte minaces.
Ac velut in campis, meditantem prœlia primum
Exercent, pauidam belli, simulachra iuuentam:
Sic strages recte in medias cumulosque iacentum,
Ducitur ætate a prima Mauortis alumnus:
Vt mors

Vt mors ipſa minas paulatim euicta remittat;
Addiſcenda diu. namque aſſuetudine multa
Vincitur, & ſenſim mens obdurata rigeſcit.
Ac neque tam ſolidi ferro thoraces & ære,
Nec leues ocreæ, & criſtati vertice coni,
Quam lucis decet anguſtæ contemptus & æui,
Mauortis ſobolem, nataſque ad prœlia mentes.
Quippe vides, animo armatas exire phalangas,
Contemptuque magis leti, quam tegmine vaſto
Immanis clypei: triplex licet, & licet igne
Incoctus Chalybum, ferratos reſpuat ictus.
Namque ferunt, vires illum cum colligit omnes,
Hoc ſæpe inſtructas acies perrumpere ſolo,
Inuictos heroas, & agmina ſiſtere tota,
Scutiſque, gladijſque, & acutis horrida telis.
Nec refert quibus aut terris, aut ſanguine creta,
Corporis aut ſpacio quanto, decurrat in hoſtem
Vis animi: ſæpe exploſi quæ fulminis inſtar,
Quamuis exiguo veniens e corpore, qualem
Tydeá magnanimum Graij cecinere poëtæ,
Arma viri, pariterque virum ruit æquore campi.
Ille vel Alciden ſuperet grandemque Typhœa,
Immanes humeros, & latum pectoris orbem.
Sic cum puluereus totum rotat aëra turbo,
Exortus dum bella gerunt contraria venti,
Procumbunt piceæ paſſim, plataniqué valentes,
Et fagi Iouis, & denſæ radicitus orni.
Omnia nam ſuperat leti contemptus, & acer
Inuictuſque animus. nihil illi triſte minaxque:
Qui mente intrepida potuit, concurrere fato,
Iuſſus, & vrgenti ſubito non cedere leto.
Quicquid in aduerſis poſuerunt numina caſtris,
Vnda quoque, & tellus, luciſque obtutus, & aër,
Audendo, pulſoque necis terrore patandum eſt.
His Macetæ vicere armis, Romanaque pubes,

Terrarum domitrix. his cessit viribus orbis.
Nec nobis animi, nec nobis viuida virtus
Desit adhuc, fortesque iræ. nec tempore nostro
Effœta est tellus: quæ bello interrita corda
Edidit, & priscos dedit in certamina reges.
Sed longo certoque opus est cum viribus vsu,
Et primis animos horroribus ante piandum,
Sæpe aliquid pulchrum audendo. seu præda cruore
Empta placet, siue incursus tentare per hostem.
Dum victus magis atque magis tremor occidit. & dum
Stare sub immoto consuescit pectore sanguis.
Fidentes genitor per sæua pericula Mauors
Respicit. ipse manu clypeum galeamque comantem
Obijcit impauidis, victorque impune fugaces
Proterit, & certas cedentibus ingerit hastas:
Nec quisquam tergum Deus aspicit. Ergo age, sensim
Pro patria rebusque tuis conscripta iuuentus
Disce mori, pulchramque armis impendere vitam.
Nascenti calcanda semel via publica leti est.
Sic Natura tulit. nec si quis corpore toto
Pallidus, exanguisque metu, genitricis in aluum
Diuertat, totaque caput tellure prematur,
Euadat. stant fata Dei, stat ferreus ordo.
Vna patet, mediumque vacat directa per hostem
Semita, nec turpi opprobrio, nec cognita morti:
Qua ferro densata acies, & plurimus vmbo,
Sponte vocat ducitque viros. Sic sidera migrant
Heroes: magni sic scandunt æthera manes.
Nam simul ardentes, sæuæ in certamine pugnæ,
Pectoribus stimulos incussit regia virtus;
Et pulchram læta impleuit victoria mentem,
Tum patriæ infelix facies, natique focique;
Hac omnes dextra innixi, letoque ruendi;
Continuo

Continuo neque tela pauet, neque respicit hostem.
Ipse autem, toto iam maior corpore, iamque
Terribilis, totusque oculis immanibus ardens,
Ingreditur, quaque arma mouet, seque arduus infert,
Pallorem, trepidamque Fugam, mœstumque Pauorem,
Atque omnis facies terrorum in prœlia ducit.
Namque videmus, vbi sonitum tuba Martia raucum
Edidit, & toruo crepuerunt cornua cantu,
Protinus vt totos animus descendit in artus,
Irritatque necem, & medium se immittere in hostem
Deproperat: neque genua labant, neque sanguine vincto
Cor trepidat quanquam circumstent vndique ferro
Millia multa, ruantque equitum peditumque cateruæ,
Densaque telorum tempestas, & tonitru vis
Ignea, quæ gentem, quæ totam euerteret vrbem,
Emotam quatiat tellurem e sedibus imis:
Multaque missa neci voluantur corpora passim
Quadrupedumque virûmque, & leti ignobilis horror,
Hæreat ante oculos, totoque erumpat Auerno.
At sæpe interea, rerum fidissima coniux,
Multum heu vota facit, lachrymasque altaria circum
Fundit, & imbelles trepidant in limine nati:
Illum autem, media sociorum in strage iacentem,
Immotum, rupisque instar, nondumque feroces
Compositum pressumque oculos, post prœlia victus
Horruit, & longe conspectum expalluit hostis.
Nec referre puta, patriæne in finibus oræ,
An quacunque datur, superas emissus in auras,
Spiritus egreditur, sursumque per aëra tendit.

Omnis in obiecti pariter via limite cœli
Desinit: idem æque terras amplectitur aër;
Et quas frigoribus Boreas immitibus vrit,
Et quas zona tenet candenti proxima Phœbo.
Nec piget extremo Batauum sub Sole secantem
Æquoreas cautes, & circumstantia cete,
Exhalare animam. quanquam neque funera mater
Respexit, natique oculos pressere rigentes.
Sæpe etiam, Titanem extra, radiosque diei,
Et vitæ spem depositæ, mortemque sub ipsam,
Instantis retinet contemptum pectore leti.
Nec refert, tumulone aliquo condatur & vrna,
An nudus iaceat deserto in littore truncus:
Dum Phœbi facies, aduersum in pectore vulnus
Arguit, & dulci sic libertate fruuntur,
Et patria, & longe venturi e stirpe nepotes.
Talibus auspicijs cœlo creuere potentes
Oebalidæ primum. nulla illis mœnia, nulli
Vrbem olim, nulli cingebant oppida muri.
Nec bello fas oppositos prætendere vallos.
Tela simul murique, animus, non cedere leto
Doctus, & inuicti precio percussus honesti.
Nec fas, lamentis miserandam accendere matrem
Sidera, virtute erepto pro coniuge nato,
Et patrum inualidis, & libertate nepotum:
Sed scuto impositos tollebant laudibus artus,
Et multo vndantes siccabant sanguine vultus.
Nunc quoque, Dij, priscæ memorem virtutis & æui
Aspirate animum patriæ, tot vulnera passæ.
Seu Pax respiciat tranquillos fœdere Belgas
Æterno. quæ iam miseros post tempore tanto,
Sanguine fraterno madidos, nec tota, reuisit.
Siue vndæ bellorum, & tristia fata, minentur
Hostibus inuictas inter se euertere gentes:

Sed

Sed potius Pax læta veni. tibi mouerit arma
Hactenus, & multo lassarit funere Mauors
Flandrorum populos, contemptoremque Batauum
Lucis,& in toto meditantem prœlia ponto:
Vsque vel Oceano qua Sol deuexus, ad Indum
Voluitur occiduum, nostroque obuertitur orbi.
Nec mihi, Diua parens, magni incunabula Ganda
Cæsaris, optarim peregrino in littore vitam,
Quam patrias inter senior dedíscere Nymphas
Armorum strepitum, mœstique incommoda belli,
Et circumfusum spumis candentibus æquor
Cattorum scopulos; aut Lizæ proximus; aut qua
Fluuiorum Scaldis genitor, toruusque videri
Liuia, sublimen ingreditur pulcherrimus vrbem,
Et treis in medio populorum illabitur vndas.
Sin tantum abnuerit nobis Discordia votum,
Et quæ nunc patriam populosque exercet Erinnys;
Hærentem dulci exilio, solabitur acer
Rhenus,& incassum nunquam imploratus Apollo,
Aut Musæ comites, quæ circum flumina, circum
Lugduni gelidos exercent ocia riuos.
Heic magnis animis, nec inerti numine, nostras
Dicam acies, vinctasque vno sub fœdere gentes:
Vangiones, Celtamque agilem, Cimbrumque, Brittannumque,
Euganeosque sinus, pulchramque Antenoris vrbem;
Fœtam armis, fœtamque animis & laude virorum.
Quam medijs habitantem vndis, ac jura profundo
Ponentem pelago, thalamis sibi rector aquarum,
Centum amnes, centumque trahens ad festa sorores,
Iungit,& attonitas vocat ad spectacula gentes.
Illa autem refugo turrita e gurgite surgit,
Inuictosque premit populos, suaque omnia longe,
Aspicit, & latum circumerrat puppibus orbem.
Et qui nunc Geticis Mauortem detinet oris

Multa reluctantem, regnoque auertit Iberum;
Siue illi iusto discedit Sarmata bello,
Gens læta insidijs, laudeisque oblita suorum,
Et binos inculta pauet Liuonia reges.
Seu Boreæ glaciem, nec tutum frigore Moschum
Fulminat, & gelidas percurrit sulphure cautes:
Quem visu horrendæ facies, Estique, Gothique,
Finnique, Lappique, incincti pellibus ora,
Totaque circumsistit hyems. Ille impiger armis,
Nec cœli furijs nec tempestatibus impar,
Quadrupedem indignantem animis, vincique negantem,
Temperat, aut doctas solatur munere mentes,
Aut sacrum capiti primæuo inducitur aurum,
Et Sueonum faciles non dedignatur habenas.
Quicquid ero, quæcunque animum fortuna sequetur,
Nec leti metuens, nec Phœbi intactus amore,
Heroum meritas transmittam in sæcula laudes.

32

DANIELIS HEINSII

DE

CONTEMPTV MORTIS

LIB. IV.

ARGVMENTVM.

Postremus liber docet, Vitam nostram esse in vno Iesu Christo reconditam. Quem antiqui Patres semper sunt intuiti: donec in carnem tandem venit. Idem nobis faciendum esse. Conducere huic rei assiduam illius contemplationem, veram fidem, spem, charitatem, veramque anteacta vita pœnitentiam. Cogitandum quoque de martyribus, qui exemplo suo docuerunt, eundem, mortis terrorem sustulisse, qui hanc sustulit. Cuius natiuitas, vita, mors, triumphus de morte, describitur.

NVnc tibi, nate Deo, mundi melioris origo,
Extremum, quod restat adhuc, decurrimus æquor,
Omnipotens. tibi mortali de sanguine creto,
Nec cœli minus inuicto terræque parenti,
Ius vitæ arbitriumque sui, mors tota remisit,
Et fracti cessere Erebi cum fontibus amnes.
Felices hinc morte tua, primordia lucis

Illum, oculis quanqam captus, pater Isacus, illum
Canities Iacobi longæua, in limine leti,
Vidit ouans animi: vel cùm se immanibus ausis
Luctator cœlo opposuit, natoque Tonantis.
Illum etiam, dux intrepidus per deuia Moses
Additus erranti populo, conterritus hausit
Sæpius, aut fessis præeuntem, aut numine fractas
Instaurantem acies: aut cum caligine multa
Vestitus, totoque ardentis culmine montis,
Bis quinos monitus ingrato panderet orbi.
Ante alios autem, imperio fidibusque decorus
Magnus Iessides, ingentes pectore motus
Præsensit, totumque animo concepit Olympum,
Et consanguinei regnum viresque superbi.
Nec secus ac longe conspectum affatus amicum est.
Quinetiam, tanto perculsus numine, tristis
Visurus Phlegethonta negat, manesque profundos,
Attonitus. lætusque animi certusque salutis
Acturus: quanquam medio deprensus Auerno,
Et circum obsessus gelidæ caligine mortis;
Pactorum memor, & promissi pignoris hæres.
Hinc pulchros memorat sceptri venientis honores:
Et regem, terræ dominum, fatique potentem,
Portendi: virga indomitos qui proterat hostes
Ferrea. justa animum si quando incesserit ira.
Hujus inaduentum, stimulis percussus iisdem,
Et cœlo plenusque Deo, noua sæcula condit
Maximus Amosides, regum haud indignus auorum.
Ille &, criminibus pulsam, terrisque fugatam
Astræam, cœlo comitem descendere ab alto
Aspicit ingenti puero. quo frausque dolusque,
Et leti metus, & tristi vis proxima leto,
Desinet, & fracto mitescent tempora ferro.

Mox

Nec stabulis se inferre lupus cessabit, & agnis
Acclinare latus: iunctæque informibus vrsis
Pascere securæ media de nocte iuuencæ.
Nec pecudes inter totisque armenta diebus
Nequicquam formæ sæuorum errare leonum.
  Nec quinque, ac totidem, dictantes fata puellæ,
Nesciuere diem, cælo quæ iungeret alto
Depressas errore animas; certosque furores,
Visaque mandarunt folijs. Sic tempore ab omni,
Et vix iam prima crescentis origine mundi,
Dilecto occurrit populo, seque omnibus vnum,
Aduentumque suum, dulcemque ostendit amorem.
Terrorem vt leti horrificum, mœstosque pauores,
Vita idem, vitæque autor, formidine captis
Tolleret ex animis. summo dum missus Olympo,
Ferratos magno erueret molimine postes
Eumenidum, gentesque atro subduceret orco,
Ereptas leti imperio, & crudelibus vmbris.
  Ac veluti, si quem lætæ sub flore iuuentæ,
Versat amor, primaque animum dulcedine tangit
Casta Venus, nequit expleri, pictosque pudore
Miratur lustratque oculos, nutusque loquentis
Obseruat, sequiturque pedum vestigia passim
Obuia, nec pulchro meminit discedere vultu:
Haud aliter, summi non enarranda parentis
Progenies, nunc hac terras sub imagine, nunc hac,
Lustrauit, præsensque suis occurrit ab alto,
Et comitem dedit, & rebus coniunxit egenis:
Corpore dum nostro, terras intrare parantem,
Suscepit, nostroque hausit de sanguine, tandem,
Nupta Deo, totumque parens illæsa pudorem.
  Protinus exortum, tenebris cedentibus vltro,
Ceu nato post astra die, gens omnis Iessæ,
Promissis infixa animos, sparsæque per vrbem
Relliquiæ tenues veterum sensere piorum;
Iam

Iam desiderio exhausti, iam mentibus ægri:
Optantes eadem cuncti, pariterque precati,
Depositum vitæ, pignusque ante ora tueri,
Atque oculis coram domitorem expendere leti.
Vt cum magna domus, digressu exercita pridem
Grandæui, quem sola videt, quem sola parentem,
Sola diu iam dixit auum, spemque omnis in vno
Fixit, & assiduis lassauit sidera votis;
Si quæ illum patriæ carisque parentibus olim
Prospera lux longis venientem sistat ab oris:
Illum adeo, multis si jam voluentibus annis
Accipiant reducem; certatim hinc turba nepotum,
Hinc castæ matres, hinc certant oscula natæ
Præripere, & lætas diffundunt atria voces.
Hunc igitur, seu mane nouo Tithonia coniux
Ardentem Phœbi radijs præuertitur ortum,
Seu cum candentem medio regit æthere currum,
Et sero Oceani condit sub gurgite Titan;
Vnum animis specta, totoque in pectore conde,
Tot quondam insidijs, tot tempestatibus actum.
Siue illum virgo infelix, castissima rerum,
Magali locat in medio, fœnoque reponit
Plorantem, & nostro singultus ore cientem:
Seu Nilum petit exilio, patriosque penates,
Heu puer, & multo quæsitus sanguine linquit.
Quem propter, dum dulce caput vix tollit in auras,
Tot blandæ cecidere animæ, mediasque per vrbes
Attonitæ planctu ruperunt pectora matres:
Siue illum genitor pallentis circuit Orci,
Et longe populo semotum, in culmine sistit
Verticis abrupti: seu diræ incommoda gentis,
Et totam Solymæ crudelis sustinet iram.
Siue illum, quem non animi capit igneus ardor
Humani, non cœli obices, non vltimus aër
Includit, tellusque pauet conuulsa tonantem,

Exercet

Brachia tendentem miseris, morbosque fugantem
Et Regis tantum ætherii præcepta canentem,
In terris, leto dedimus? tene, optime, cum iam
Vulneribus tergum effractus, flagrisque cruentus,
Deficeres, nostrosque artus ceu pignora supplex
Ingereres nequicquam oculis, diuellere ferro
Humanæ potuere manus? at territus æther
Hæsit, & obscena latuit caligine Titan.
Tunc etiam dulcem mixto cum sanguine lympham
Reddebas moriens, venturæ pignora vitæ,
Et totum rupto fundebas corpore amorem;
Visceribus medijs eductum & pectore toto.
Nos scelerum facies, æterne, expleuimus omnes:
In te pœna ruit, nostræque injuria culpæ.
Et lapso generi mors intentata, per artus
Exhausta est, inuicte, tuos. ne vita periret
Omnibus, aut leti sub mole immota iaceret,
Plena metu, plena imbelli formidine & vmbris.
Tu serus, tu mane animis illabere nostris,
Tu solus totusque faue. te spiritus vnum
Induat: incumbatque tibi, jam functus & exors
Casibus assiduis, & inerti corporis vsu.
Talia cum gemitu, seu vox exacta sequatur,
Seu nullus linguæ strepitus se didat in auras;
Hæc adeo, dum vita manet: seu læta iuuentus
Corpus agit solidum, seu nondum effœta senectus
Exercet toto defectas sanguine vires.
At vero, postquam ossa calor jam linquere cœpit,
Vltimus, & leti suprema aduoluitur hora,
Cum jam hæret lingua infelix, visuque sub ipso
Diriguere oculi; tum vero, intendere mentem,
Tum magnos gemitus præsertim, ad sidera volui
Edico, & totum precibus conuellere cœlum:
Tum

Tum mitem versare animo dulcemque parentem,
Cuius in æterno fixa est clementia nato.
Sentiet omnipotens, & opem, miseratus, anhelis
Sistet, & attonitis, oculisque offundet ab alto
Instantis speciem formosam & gaudia vitæ.
Vnum hoc præcipue, si quæ est fiducia vero,
Et cœlo demissa iuuant præcepta, monebo
Assidue: quantum precibus contendere fas est,
Posce Fidem, posce intrepidus, certusque potiri.
Illam cœlicolûm genitor, cum numine terram
Fundaret solidumque vndis includeret orbem,
Edidit, auxilium lapsis in Tartara rebus.
Illa polos penetrat, longeque in secula mittit
Ardentes transacta oculos, venturaque lustrat,
Et cœli sequitur tot per conuexa Tonantem,
Picta sinus, picta vndantem per nubila limbum.
Heic genus heroum, cœli quibus atria Diua
Reclusit, seriem longæuam a sanguine primo,
Pectine sollicito, multaque intexuit arte.
Stant terni proceres, stat magno fœdere nixa
Progenies, totum terræ promissa per orbem,
Stellarum similis. stat torua Ægyptus, & omnes
Sudorum facies, & fœda incommoda regis.
Et iam seruitium pertæsa, & triste tyranni
Imperium, cœlo armata & famulantibus Euris,
Ibat læta acies. Heic atram incumbere nubem
Fecerat ordinibus: medioque ex aëre, flammæ
Fulgentes radios pulchrumque albescere lumen
Nocte sub obscura. Iamque illos gurgite in ipso,
Instantum immemores, medijsque incedere in vndis,
Cernere erat. dabat egressum fugientibus æquor,
Et sponte immensos sternebant æquora montes.
Nec longe Debora, & Gedeo, & formosus Iephta,
Incedunt, humeris conspecti, & pectore lato:

Omnes

Omnes pollicitis vatum, virtutibus omnes
Inuicti, monitisque animos ingentibus acti.
At natus Manua, spaciosa in valle leonem
Connixus dextra illidit, tergoque reuulsas
Murorum portas, & ahenos sustinet axes,
Rupis inaccessæ, aut frondosi culminis instar,
Intonsus, setisque rigens immanibus heros.
Nec procul hinc tactum Iordani interritus amnem
Insistit senior. quem turbo abruptus in altum
Mox, & candentes rapiunt super æthera bigæ.
Illum cæruleas afflatu accendere nubes
Cornipedum longe aspiceres, comitemque per auras
Brachia iactantem nequicquam, & vana mouentem.
Nec non & iuuenes, primæuæ robora pubis,
Oblitos leti, flamma in fornacibus ingens
Lambebat, perque ora viris & eburnea colla
Hinc inde errabat paulatim innoxius ignis.
Atque heic porticibus subnixam, & mille columnis,
Prætextam cedro molem, ad fastigia summa,
Instabat Solyme venturo attollere Regi;
Templum, immane, ingens, pulchrisque Orientis amœni
Conspectum donis, & barbarico elephanto.
At vates, vnum attoniti, visisque subacti,
Vnum omnes, defixi oculis animisque, tueri.
Illum autem, qua parua iacet despectaque Bethle,
Et requies pecori, & pecoris dilecta magistris,
Ignotum terris, nec quicquam tale minantem,
Vbera siccantem in gremio materna videres.
Quem senior, multumque animo rimatus, & ante
Venturum edoctus generi, quam lumina vitæ
Linqueret; exanguis iam æuo, accurrensque, tremensque,
Protendensque manus ambas, arcteque prehensum

Pectora, vicinoque senex collatus Hymetto,
Dulcior eloquio perculsas flectere mentes?
Quanuis Elysios depingat plurima campos
Phænaretæ soboles, solique incumbat honesto,
Nec leti nequicquam animis instillet amorem;
Multa canens, quæ nec diuina oracula vatum
Non cecinere prius. Sic, cum vestigia lustrat
Densa feræ, terramque impressis naribus haurit
Vestigatque canis; nunc huc nunc vertitur illuc,
Et sese augurio infelix oblectat inani
Errantis, repetitque eadem, sequiturque relicta
Exululans: montesque procul campique resultant,
Et longe, nemore e medio respondet imago.
Illa latet, solumque sui diffundit odorem.
Namque diu, primum Assyrijs in finibus orta,
Ægyptum mox fœcundam permensa, Pachynum
Contigit, & doctas Sapientia venit Athenas;
Larga quidem, multamque trahens e fontibus vndam:
Non tamen expurgata satis, nec sordibus expers.
Abramidæ qualem, prisci gens hospita Nili,
Accepisse ferunt, summoque e numine natus
Hausit, & in terris diuino prodidit ore,
Cui semper tranquilla Fides innixa recumbit.
Hanc deposce igitur, votisque ardentibus vrge,
Venturisque intende animum, & præsentia temne.
Quin etiam, vitiorum odium, & virtutis amorem,
Posce frequens. mors impuras formidine carpit
Exercetque animas: Furiæque ante ora vagantes,
Terrifico admonitu tædarum, & tristibus hydris,
Supplicia intentant miseris, pœnasque minantur.
Quas probitas, quas prisca pijs a mentibus arcet
Simplicitas, rectique ardor, neglectaque terris,
Vda genas, sparsa incultos Metanœa capillos:

Visu haud læta quidem, sed qua non aptior vlla,
Aut cœli reserare fores, aut tollere leti
Terrorem, mœstasque animis abstergere curas.
Felices nimium, quibus his se iungere solis
Contigit, & vitæ comites assumere tantas.
His hære, his assuesce lubens, his pectora firma.
His neque te Musarum Helicon, nec mollia vatum
Carmina, regalesque epulæ, multusque Lyæus
Auertat, Somnusque pater, qui nocte sub atra
Voluitur, & fessos curarum illabitur artus.
Nec legum tristisque fori sapientia discors,
Pæoniusque labor: quem nunc male turpis egestas
Commendat; cœlo quondam Phœboque parente
Exortum. si vera refert, ambage sub illa,
Græcia, nil vltra vires mirata decusque,
Egregiæ, dignæque Dijs autoribus artis.
Sed neque dulce poli studium, lapsusque tueri
Ætheris assiduos, & quæ simulachra vagantur,
Aut certis, aurata, locis immota quiescunt.
Mittendum est animum longe super æthera, longe
Auroræ thalamos supra, & laquearia mundi
Vltima: si leti tibi cura excedere fines,
Et vitam gustare prius penitusque requiris,
Ante suo tardi quam cedant corpore sensus.
Sed neque magnorum properanda negocia regum,
Et quæcunque humiles inuitant præmia mentes,
Æterno rege abducant vitæque parente:
Aut sublimis honorum ardor, defixaque terræ
Nunquam expleta fames auri. quantum illa veneni
Intulit humano generi, quantumque relicto
In terris animi patitur sordescere cœlo!
Vt cum sepositum teritur rubigine ferrum,
Neglectum simul agricolis, & inutile bello:
Siue hastas iuuat, & volucres armare sagittas,
Vomere seu duram splendenti inuertere glebam.

Ergo

Ergo iterum subigi tellurem iterumque monebo
Obstantem, tardosque, vt pridem, auertere sensus,
Vsibus humanis, totamque auertere mentem
Sensibus: & certis immotam affigere rebus.
Ex quo deceptos coluber formidine turpi
Inuoluit, pulchroque hominem non passus in aruo,
Immunem leti imperio traducere vitam.
Illic sub tremulis argutæ frondibus auræ
Assidue suspirabant, & odoriferum ver
Spargebat tellus, spargebat lacteus aer.
In medio, fons purus aquæ, niueæque videri
Crystallo similis, formoso natus in horto,
Quattuor hinc totas atque hinc obeuntia terras
Flumina fundebat, latis solatia campis.
Quippe illinc, musco virides, interque lapillis
Distincti niueis, certabant currere riui,
Et tutos summo suadere in margine somnos.
Quarum temperie madidasque aspergine ripas,
Herbarum partu assiduo ridere putares,
Ridebant ripæ, ridebat roscida tellus.
Nec pictæ florum facies, cantusque volucrum,
Vsquam aberant, vallesque cauæ, collesque supini.
Ipsi autem, nullo contacti corda dolore,
Et vacui curarum, aut circum in gramine læto
Plaudebant choreas, aut fontes propter opacos,
Ignaros operum condebant carmine soles.
Aut rerum perculsi animo nouitate, recentem
Naturæ genium, & magni primordia mundi,
Lustrabant, pictosque oculos flammantis Olympi.
Quotque dies, tanto surgentem corpore Solem,
Quantus cœlo ardet, flagrantem lampada voluens
Per spacium mundi immensum, vultumque comantem.
Nec non & terras animalia sparsa per omnes
Tum primum, primaque omnes ab origine causas.

 At nim-

Tantus amor, Ditis domitas perrumpere vires,
Et, vitæ, ſuper aſtra ſequi, regemque ducemque,
Protinus inuaſit vacuas formidine mentes.
Quanquam illum ſolio formoſus continet æther
Aurato; tamen & præſenti numine, terras
Implentem proprias, cœlique e limine pulchros
Aſpirantem animos. Qualis, cum mille per hoſtes
Elapſus, dux impauidus, ſtat in aggere valli
Victor, & inſtantes ſpolijs accendit amicos:
Illi autem, neque tela vident, neque ſanguine duros
Perfundi ſpargique humeros. dum vita receptos
Deſerit, inque ipſo morientes aggere linquit.
Ipſi igitur, cœlo intenti, mortalia ſupra
Extulerunt aciem verſæ ad ſublimia mentis,
Venturæque animo luſtrabant gaudia vitæ,
Aſſidue; Venerem auerſi, licitoſque Hymenæos
Sæpe etiam, caſtæque domus ſolatia natos.
Pars quippe in ſolis ducebant montibus æuum,
Et nemorum ſpacijs, aut per deſerta viarum
Errabant, exoſi homines, ſæuoſque tyrannos
Vitantes, ſtructoſque dolos, rabiemque nocendi;
Tuti inter latebras tantum, & ſpelæa ferarum.
Pars tumulos inter monumentaque luce carentum,
Quos idem addiderat cœlo pulcherrimus ardor,
Fortem exercebant animum, letoque parabant.
Pars, quanquam populi in medio, turbaque piorum,
Inſtantem veluti verſabant pectore mortem
Aſſidue, vitæ immemores; corpuſque domabant
Terrarum exilio: delictaque mœſta luebant
Diluuio lachrymarum, actoque ad ſingula luctu;
Infandamque necem pendentis ab arbore Regis
Inſculpti impreſſique animos. ſic linquere terras,
Et veram ſoliti moriendo inuadere lucem;
Ardentes velut effuſo prorumpere curſu,
Si quando exigeret ſæua inclementia vitam,

Aut rerum genitor collapsos soluetet artus.
Primus ab excussa gelidi formidine leti,
Morte Deo geniti, subito discedere cœlum
Saxorum quanquam in medio nil territus imbre
Isacides vidit juvenis, natumque parenti
Iam junctum, dextraque simul de parte micantem.
Ille quidem. primusque tulit certusque, coronam
Insignem, fulgentem auro gemmisque coronam,
Inscriptusque polo legitur radiantibus astris.
Hunc alij rursusque alij mox deinde secuti,
Flammæ instar: quæ sponte sua petit æthera magnum,
Exorta aut nigro in nemore, aut in culmine montis,
Vestiti circum arboribus. volat illa per auras,
Restingui indignata. licet cum fontibus omnis
Vndique & agricola, & curuus concurrit arator?
Vnde viris vis tanta? vnde hic in mentibus ardor,
Nec blandis vitæ illecebris, nec cedere morti?
Sola Dei prægressa viam certissima proles,
Victores animos, cœlique afflauit amorem,
Immotamque fidem. qualem neque Tartarus ater
Excutit, aut mortis vis importuna minantis.
Ante etenim aduentum geniti bis Regis, & ante
Humanæ quam fœda Deus contagia labis
Abluit, & misso lustrauit pignore terras,
Haud frustra æternam spondebant omnia mortem.
Nec quicquam ante oculos, leti nisi tristis imago,
Astabat, mæstoque Acheron horrore premebat,
Desertas Superis animas neglectaque corda. (dus,
Quorum atrox, immensum, atque insuperabile pon-
Missa Dei soboles, fessa ceruice gementum
Abstulit, & trunco moriens suspendit ab alto,
Haud secus, ac si quis connixum corpore toto,
Curuatumque artus Atlanta, humerisq; tenentem,
Ingentes

Ingentes astrorum orbes, onus exuat vltro,
Et cum sideribus totum subducat Olympum.
Quin etiam, nostra penitus sub lege teneri,
Mortalesque haurire auras dignatus, vt omne
Depressum tenebris, pridemque in Tartara missum,
Eueret leto genus, & pallentibus vmbris,
Morte sua, gentemque aliam, noua pignora, tellus
Tolleret, immemorem scelerum, letique pauorum.
Heu amor! heu inuicta fides! jacet altus Olympi
Rector humi, nostroque vltro se corpore cingit,
Et tantum haud vllam patitur de corpore sordem.
Quin etiam, cœlo ignarus terraque teneri,
Dilectæ sedet in gremio genitricis, & ore,
Quo nubes, pelagique iras, ventique remittit,
Oscula materno partitur dulcia collo,
Virgineisque genis. illi pudor æmulus igni
Eoo, vultumque horror demittit honestum,
Et tacitus stupor, & magni reuerentia cœli.
Nam quis te, puerorum o formosissime, nostras
Speret adire domos, moribundaq; sumere membra,
Et vitam hanc, leti sub conditione, pacisci?
Nate Deo, quis tantus amor, quæ tanta lubido,
Humanum seruare genus; vt inhospita terræ,
Et nostro indignam nasci de sanguine gentem
Respiceres, antrique ignota in parte jaceres?
Tene ah sustinuisse decem fastidia mensium
Inclusum materno vtero? ten' sanguine multo
Turpatum, tristesque genas, cœlestiaque ora.
Æternum statuisse atra de morte trophæum?
Iamque tibi pecudum vigiles ante omnia cingunt
Pastores, tuguri exiguum, & penetrabile culmen
Immiti Boreæ, matutinæque pruinæ,
Paruaque dona ferunt, cernuntque in limine primo
Insolitos cœli thalamos & virginis aureæ.
Atque vtinam vestri, o pueri, pars magna laboris,

Seruassem pecudes, pecudes in finibus ijsdem
Seruassem: Lycidasque aliquis, vel pauper Amyntas,
Insomnes illo duxissem tempore noctes:
Victori certe umbrarum letique futuro,
Duxissem viridem circum incunabula laurum:
Quamuis tristis hyems, gremio constringeret omnes
Arboreos fœtus, florem neque panderet vllum:
Nec spes aut Hyacinthe tui foret, aut Amaranthe.
At de suberibus prompsissem dulcia mella,
Aut pressum lac de calathis, quæ copia ruris:
Aut incomposito certe, quæ prima voluptas
Pastorum pueris, cecinissem carmine laudes
Virgineasque tuasque: nec hinc aut pulcher Alexis,
Aut partem Galatea sibi subduceret vllam.
At non sidera vasta, Deum nescire fatentur,
Angusta quanuis sub paupertate iacentem.
Nec tantum potuere, humili de cespite culmen
Congestum (quale incultus festinat arator,
Horrida cum sæuæ circumstant frigora brumæ,
Indutique humiles abiecti corporis artus)
Omnipotens quantum mens, & sublimis imago
Ætherij genitoris, & indescripta potestas:
Quantum, quæ, terrasque omnes, pontumque profundum,
Et cœli liquidos maiestas sustinet orbes.
Iamque domo procul exciti, dictantibus astris,
Aduenįunt longe Nabathæo e littore vates.
Nec minus ætherij juuenes, circum vndique culmen
Exiguum, choreasque agitant plaudentibus alis,
Et totus rerum artifici descendit Olympus.
Nam quanquam, neque Tarpeias bellator ad arces
Ibis ouans, procul augusto comitante Senatu;
Murali neque tormento Mauortia rumpes
Mœnia, nec clusas perrumpes ariete portas:
At raucum tonitru, quo fractus dissilit orbis
Terra-

40

Terrarum pontuſque; tuum eſt. tu ardentibus aſtris
Transfixum, multo percuſſis fulmine mundum,
At Boreas tibi ſeruit, at igni armatus & auro
Orion: at Pleïades, ſeptemque Triones,
Nocte atra, ſedeſque tuas & limina ſeruant.
At vero, quacunque pedum veſtigia figes,
Ad tua perculſi ceſſabunt nomina morbi,
Et cæco Pluton animas dimittet Auerno.
At te, terribilis leti Ditiſque potentem,
Aërias equitantem auras, nubeſque ſecantem,
Circum acies fuſa aligerum, atque exercitus omnis
Cælorum, qui naſcenti ſe iunxerat ante,
Æterna euectum Capitoli in ſede locabit.
Excipietque iterum venientem, & nube ſerena
Fulgentem, noſtroſque humeros, noſtroſq; lacertos.
Tum, ſimul horriſono fremitu, tua buccina Gangen
Percurret gelidamque Helicen, mors tota remittet
Pallentes populos, & dulci luce carentes.
Salue autor, ſalue omnipotens, qui ſanguine nobis
Effuſo patriam peperiſti, & munera vitæ.
Salue ingens leti domitor, quem corpore toto,
Tertia lux nigris venientem excepit ab vmbris.
Continuo fractam ſenſerunt omnia mortem,
Iamque triumphatum penitus penituſq; ſubactum
Audacem colubrum, morti qui vincula primus
Laxauit, totumque Erebo dimiſit in orbem.
Hinc, leti immemores, venturo incumbimus æuo,
Et vitæ egreſſi tenebris, donamur Olympo.

FINIS.

Σοὶ χάρις ἦ Θεῶ.

Τοιαῦτα

Τοιαῦτα τοίνυν τοῦ φόβου σωτήρια,
Τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἐμπεφυκότος,
Κείσθω παρ' ἡμῶν, τοῖς φίλοισιν ἐντυχεῖν.
Κοινὸς γὰρ Ἑρμῆς, τῶν δ' ἀπαλλαγὴ κακῶν.
Χρὴ δ' αὖ προθύμως, χρὴ δὲ γενναίως φέρειν
Ἄφυκτον ὂν τὸ χρῆμα καὶ πεπρωμένον.
Ἅπαξ ἅπαντας γὰρ εἰς ἅπαξ πορευτέα.
Οὐδ' ἔστι τὸ χρύσειον εἰσδεδορκότα
Ἠλέκτρου φῶς, μὴ πάλιν καταστρέφειν
Μοίρης ἀναιδοῦς τὰς πανυστάτας ὁδούς·
Οὐδ' εἰ σιδήρῳ τις καταφρακτος δέμας
Χαλκηρέτοισιν ἐγκαθείρχθείη δόμοις,
Ἀπροσπέλαστος ὤν, καὶ μάχητος φύσιν.
Οὐδ' εἰ θεῶν ναοῖσιν ἐκ κρύψας ἔχοι,
Βωμοῖσιν εὐπέδιλον ἐγχρίμψας πόδα.
Τῷ, μὴ φόβοισι μηδὲ δειλίαις λίαν
Ἐξαιθείη μοι μηδὲ θηλύνου κέαρ.
Ὡς ἀστεμφέως ἀτρόμως τ' ἔχειν ἀεί,
Ἄρεστα τὸ ζῆν καὶ κακανδρίας ἄνευ
Διατρέχοντας, ὡς γαλήνην ἅλα,
Κέρδος φέρειν φάσκοιμι· τοὺς δ' ἄλλους λόγους
Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς πρὸς τὸ φρονεῖν.

Amice

Amice Lector, cum pagella vna hic aut altera vacaret, visum est adijcere Propempticon olim a nobis scriptum in illius gratiam, cui libros hos superiores inscripsimus. cum, vel quod ad argumentum, vel, hac ipsa etiam de causa, alienum ab hoc loco non videretur.

PROPEMPTICON

V C. Iani Rutgersij, Regij in Suecia Consiliarij, e Batauia abeuntis.

ÆOlij fratres, quorum sub numine surgit
Pontus, & illæsæ decurrunt æquora puppes,
Hoc terris seruate caput: cui iunctus Apollo
AEternusque Helicon dubijs committitur vndis,
Et patriæ sperata salus. si tota precatur
Imploratque suos regina Batauia Diuos,
Et gens indigno Musarum oppressa dolore.
Nam neque sic mœsto iuuenis diuulsus Oresta
Phocæus: neque sic medijs deprensus in vmbris
Aegides stupuit: cum victor sidera retro
Alcides peteret, clausoque euaderet orbe,
Custodem referens tenebrarum e nocte silenti,
Centum ora, & centum torpentem colla catenis;

Vt nunc

Vt nunc immenso curarum inuoluimur æstu
Phœbi sacra cohors. Nec tu tamen ardua cœpta,
Inuictosque animos pone, & sublimia vota,
Spes, & amor patriæ, Iuuenis: quanquam æquora tanta
Vndarumque obstent montes, tam sæua minentur
Frigora: quanquam Arctos vicino sidere, quanquam
Immitis Boreas speratum diligit axem,
Et glaciem, & fractos molitur ab aëre nymbos.
Nec te detineant lachrimæ vultusque paterni,
Et fraternus amor, circumfusæque sorores,
Non alij, quos celsus honos e stirpe tuorum
Extulit, & nostris affixit gloria rebus,
Illustres animas, claræque ab origine gentis:
Quorum humeris quanta est populi fortuna recumbit.
Nec te detineat patriæ præsentis imago,
Non pulchri aspectus nemorum quos possidet Haga,
Astrææ Venerisque Deæ gratissima sedes,
Haga voluptatum genitrix, genitrixque laborum;
Totque vrbes hinc inde aliæ: vel quæ tibi lucem
Prima dedit, primumque indulsit munera vitæ.
Quanquam illam rex indomito cum flumine Mosa,
Et Linga, & genitor Vahalis circumerrat aquarum;
Quanquam olli curas omnis tristeisque dolores
Diluit, & grato solatur munere Rhenus.
Hoc quodcunque vides, qua cœli ingentia tecta
Incubuere solo, terramque amplexus inertem
Tot circum flammis diffunditur aureus æther,
Quaque impacatum terras prælabitur æquor;
Virtutis spacium est. hanc metam illustribus ausis
Indulsit Natura parens, tum cum æthere ab alto
Ignea victuræ libauit semina mentis,
Æternosque animos imbelli in corpore clausit.

Si non

42

Si non Aeoliden Ithace, non Thessala tempe
Ardentem Aeaciden, non septem terga minantem
Taurorum Telamoniaden, Salaminia rupes,
Non antiqua Pylos, felicem nectare linguæ
Nestora, non dominæ Atridas tenuere Mycenæ;
Tu quoque, sit quamuis formosa Batauia mater,
Fœderibus regum tantis, tot læta trophæis;
Ingentem diffunde animum qua sidera currunt,
Et patriam metire immensæ finibus æthræ.
Tempus erit, cum plenus opum, cum plenus honorum,
Irritaque expertus magnarum præmia rerum,
Pollutas nullo laudabis crimine Musas,
Occultosque lares: vbi vitæ tuta petentem
Ocia, tranquillo lustrabit lumine virtus.
Seu procul ignauo gaudentem excedere vulgo,
Porticus accipiet, toruo dilecta Catoni,
Audacis nutrix animi, constansque laborum:
Seu qui Socratico diffundit nomine verum,
Ignotus populo sapiens, vicinus Hymetto,
Ilissum trepidantem inter fontisque salubreis,
Fessum aulæ, dulcis sophiæ circumdabit vmbra.
Sæpe etiam regum curas, & tristia bella,
Et quicquid gelido Oceanus sub gurgite voluit
Monstrorum, effusas informi corpore phocas,
Et nil balænis debentem immanibus orcam,
Non infacundo mecum perfusus Iaccho,
Lugduno in media referes: vbi mollia curis
Tempora compositis, Musisque indulget Apollo.
Interea causas alij & ciuilia iura
Defendent, patriasque euoluent litibus vrbes,
Quæ quondam tibi cura fuit. Nunc maxima rerum
Maiestas, & sceptra vocant: nunc purpura nobis
Inuidet, & regum non expugnanda voluntas,

I, fatis

I, faris accede tuis, rebusque futuris,
Et lætos admitte Deos: Sueonumque potentum
Regnatorem, animo excelsum, fretumque inuenta,
Et laudum ſpe, diſce ſequi: ſiue horrida caſtra,
Riphæas inter glacies ſeptemque Triones,
Figit, & armatum circundat frigore Moſchum:
Seu ſpumantis equi ſudore vndantia colla
Aſſueſcit tonitru murorum, & fulmine Martis:
Seu pacis molitur opus; Gottoque volente
Arctoas late componit legibus vrbes.
His rerum auſpicijs, tantoque inſignis honore,
Pone ſequens magni exempla & veſtigia Diickij,
Nunquam olim patriam aſpicies inglorius Hagam.

SVMMA

SVMMA DOCTRINÆ

quæ ſingulis Libris De contemptu mortis continetur.

Totus liber primus προθεωρίαν continet Platonicam: ſine qua hoc argumentum ſolide tractari non poteſt. Quippe, cum mors tantum ſit corporis, dandam eſſe conſtat in hac vita operam, vt quæ pars eſt immortalis, ea in colenda mente, tota occupetur: objecta eius, quantum poteſt fieri, ſequatur, atque aſſidue intueatur: ipſa denique, quandoquidem id ſumus quod eſt mens noſtra, teſte Socrate, rebus omnibus omiſſis, ad ſe atque in ſe reuocetur. Agit ergo liber hic de ſeparatione mentis a corpore & ſenſibus. Quam Plato, *mortis in hac vita principium dicebat. Quæ vt recte inſtituatur,*

Habendam diligentem rationem, vt ab ineunte ætate, viri præstantes & ab omni improbitate alieni, puerorum educationi præficiantur.

Quos vel ideo ab omni vitiorum contagione alienos eſſe oportere, ne puritatem animi, alumni ſibi crediti, a teneris inficiant: Vt diuinitati ejus, contemplando, perpetuo vacare aſſueſcant. Utque omnibus ſepoſitis, de ſublimitate animi, deque autore eius, qui eſt Deus immortalis ac æternus, cogitent. Ac inprimis,

Illum ex traduce non eſſe, neque a corporibus & cum illis generari, ſed a Deo inſpirari.

Non eſſe corporeum, neque ex elementis mixtum, neque vllum denique eorum corporum, quæ vulgo elementa dicimus.

Idque vel ex eo conſtare, quod futura videat, præſentia intelligat, tot præclaras artes atque diſciplinas excogitauerit. Eum enim eſſe, qui humanam vitam ab initio formaue-

rit,

rit, instruxerit, in ordinem redegerit. Quorum vis neque in quinque illis conspicitur corporibus, neque in iis quæ ex illis componuntur.

Atque idcirco, neque Solem aut Lunam, magna illa corpora & lucidissima, neque stellas cuiuscunque ordinis aut loci, multo minus, mare aut terram, cum præstantia illius, conferendam esse.

Diffundi autem ita late, vt nec ab aere, neque ab ipso æthere, circumscribatur, sed hæc omnia, cum meditatur, transcendat: ac inprimis, cum ad Deum, a quo ortus est, ascendit.

Hoc præstare non posse, nisi in se abeat, nisi curas reliquas ableget, nisi auaritiæ, ambitioni, reliquisque vitiis renuntiet, nisi sui iuris sit, nisi imperium in eam partem, quæ vocatur ἄλογος, sibi vindicet, nisi se ab omni perturbatione vindicatum includat sibi, nisi mente penitus fruatur. quæ est flos quasi animi, & in suprema parte, tanquam arce

quadam, collocata. cum præsertim anima per totum corpus diffundatur: mens autem quo longius a corpore recessit, eo longius a mortalitate & corruptione absit.

Ideo, dandam esse operam, vt crebro rebus magnis intendatur, & inprimis sibi: vt sensus subyciat, & ab illis quam longissime se segreget: ne cum operatur & præclaris cogitationibus intenta est, deorsum retrahatur, aut mortales curæ, a quibus isto modo quam longissime abit, rationem operantem interturbent.

Quia, quoties hoc modo sibi vacat atque in se reflectitur, longissime a metu mortis, paupertatis, atque ipsius fortunæ violentia ac potestate, abest.

Idcirco Platonem, talem vitam, mortis principium dixisse, siquidem a corpore paulatim ea ratione abducitur, humanas res excedit; vsu denique omni corporis se abdicat. Adeo, vt qui in hoc statu moriuntur, sine sensu mortis e vita abeant, & quietem hanc suavissimam, cum morte continuent. quod de Ar-

de Archimede, & aliis nonnullis, fertur.

Hanc esse illam quam in terra Socrates professus est. qui hoc vnum toto vitæ tempore egit, vt domaret sensus, excitaret animum. Qua occasione, longa de laudibus atque instituto eius παρέκβασις inseritur, ac præcipue de ejus pulchro: quod est proprium animi a sensibus separati obiectum, & legitima ad mortem præparatio.

Ejus igitur exemplo, curandum esse, vt a rebus omnibus mortalibus, inprimis vero sensibus, mens abducatur: vt in ordinem auditus, tactus, gustus, olfactus, & ante omnes, visus, cogatur. Qui præcipuus satelles atque ianitor, ad mentem omnia transmittit, & plerumque falsas illi inserit opiniones. cum non raro & cæteri, & ipse, omnium certissimus, decipiantur ac decipiant.

Quorum vitio aut errore, primos homines, maximeque antiquos sapientes, qui poëtæ fuerunt, multa persuasisse hominibus quæ falsa sunt. Vt cum Iridem, non tantum admirati sunt, sed & Deam finxerunt esse, sine cuius

ministerio, nihil inter Deos geritur. Quam tamen constat, nihil aliud esse quam φάσμα *diuersorum colorum, ex radiorum solis reflexione in oculos incurrens.*

Id si euenire potest visui, multo magis reliquis quoque euenire posse sensibus, qui longe imbecilliores atque incertiores sunt.

Hinc amorem & spem, similesque perturbationes, quemadmodum & falsas de religione opiniones, quæ terrarum orbem peruagatæ sunt, sed inprimis, de quo agimus, terrorem mortis, esse natum. Quæ nisi expugnentur a teneris, nisi mens a sensuum contagione ac persuasione abducatur, fieri non posse, vt vllus veritati sit locus. eam enim olam esse quæ videt, solam quæ audit, solam ſquæ non fallit. Solam, quæ, vt Plato loquiur præclare, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ἐπιχειρεῖ θηρεύειν τῶν ὄντων, *inprimis*, ἀπαλλαγεῖσα ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὤτων, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος, καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ.

Ea

Ea autem quantum possit, cum à sensibus, ac præcipue a visu, se sejunxit, nunquam apparere magis quam nocte. Nunquam enim firmius in se recedere, atque ibidem hærere, quam cum nocte intempesta meditatur. Quia eo tempore omnia externa sensuum objecta, ac præsertim visus, sunt sublata. Non enim cœlum formas suas oculis insinuare, non terram: Solem quoque, qui illustrat omnia, absentem quasi agere: neque quicquam auribus tum obijci, quemadmodum de die. Quæ vt infinita sunt, ita infinitis modis mentem perturbare. Ejus autem in se penitus defixæ ac conuersæ, voluptatem esse tantam, vt excogitari nulla in hac vita possit, quæ ad partem aliquam accedat.

Eandem, vbi sola sibi vacat, & versatur secum, excitari magis sui desiderio ac inflammari: sensus autem contra, vitæ desiderium & corporis amorem inducere, cum in consilium & partem cogitationum adhibentur.

Certum autem esse, sicut inter sensus, visus est certissimus, sic quæ non videntur, esse certissima ac præstantissima. Ex quo sane apparet, quanto ea quæ sentiri non possunt, dignitate ac præstantia, sensuum objecta excedant. Qualis est virtus, sapientia, ac ipse Deus immortalis.

Hoc euincere ipsam mentem, quæ vt est pulcherrima ac præstantissima, ita & natura sua ad pulcherrima, se & Deum nempe immortalem, ferri. Quod autem contra agere videtur, non ab ipsa, sed a corpore esse ac sensibus. Quibus, teste Socrate, non aliter quam clauis pertinaciter affixam hærere. Vnde ingens ille mortis horror. Quos vt suo munere fungatur, reuellendos esse. Nam vt elementa singula, alia sursum, alia deorsum tendunt, ita animum, ad instar ignis, sursum semper ferri. Qui in alieno loco & non suo, frustra nunc constringitur. Vt si terra in aëre, ignis in terra, contra naturam, cohibeatur. Extra quem vere viuet, quia per se viuet. neque horrore mortis commouebitur, quia horror ille proficiscitur a sensibus: tum

& mori

& mori discet, quia mors, est, corporis atque animæ, quæ inter se cohærent, separatio. Quæ hac ratione discitur atque exercetur. Atque hæc quidem prior pars, & quasi via, qua ad solidum contemptum mortis peruenitur.

Altera est, vt ipsa mens nostra, postquam sic a sensibus est separata; cum obiecto suo coniungatur. Quod est Deus.

Atque eam quidem eo per se quidem ferri. Hic vero iterum obstare corpus & tellurem, cœlo inimicam. Quæ cum inter nos & animæ obiectum, interjecta sit quasi, maximamque hanc lucem intercipiat, non minus animam ab ejus sordibus purgandam, quam a lolio purgatur tellus. Quare, idem faciendum quod fit ab agricolis: euellenda atque extirpanda esse omnia corporis vitia, vt mens ad objectum suum libera assurgat.

Huic rei inprimis conducere vitam sobriam & simplicem, atque ab omni luxu remotissimum victum. qualis ibi præscribitur.

47

Nihil quippe magis animum a mortis contemptu & obiecto suo separare; quam ciborum luxum & ebrietatem.

Quippe si animus, cum plane suæ spontis est sibique totus intenditur, quamuis in re leui occupatus, (qualia sunt minora quædam studia, de quibus supra dictum est) reliquorum obliuiscitur, nec viuere se meminit; quanto magis cum æternas formas & objectum immutabile amplectitur, & quicquid extat in hoc orbe, prætervehitur?

Extra quem; solus Deus est, idem qui vbique est; simplex, non compositus. Qui occurrit ei, & sublatam secum extra omne illud quod mutatur aut interit, hoc est, extra mortis regnum & interitus, in quo versamur dum hic sumus, reponit.

Hanc esse primam voluptatem hujus vitæ: pignus autem certum, & quasi tyrocinium ac rudimentum, futuræ. Vt nimirum mens purgata, Deum cogitet, & quantum potest fieri, intelligat.

Hanc

48

Hunc illius scopum, hoc illius centrum esse, in quo consistit.

Quo vt perueniat, iterum, quod ante dicebatur, agendum esse. Etenim, quemadmodum mens nostra separanda est a sensibus, vt tam nobile obiectum intelligat: ita Deum, vt intelligatur, ab humanis rebus separandum esse. Hoc autem fieri, primo quidem ἀφαιρέσει*. hoc est, si ab eo separetur quicquid proprium est hominis, & vicissim ipse ab ijs segregetur. Exempli causa, si corporeum, mortalem, genitum, aut factum, negemus.*

Deinde, si ab elementis quoque & corporibus e quibus cuncta constant, eundem segregemus: denique hoc toto vniuerso, tanquam veste pulchra atque admiranda, vt Platonici loquuntur, eum exuamus. Quia ex his nihil ad essentiam illius pertinet: simplicitatem vero, etiam inuoluunt. Quæ simplicitas, semper, & ante omnia, in Deo statuenda est, quia contrarium eius maxime cum Deo pugnat. Ideoque non immerito Theologi, inter attributa Dei, primo

omnium

omnium occurrere simplicitatem docent: quia ipse in nullo continetur, sed totius entis est principium.

Atque hinc sensim ad perfectionis ejus attributa perueniri: quale inter cætera, omnipotentia atque infinitudo ejus est. quæ respectu temporis, æternitas, respectu loci, immensitas vocatur. Nam de vita quæ in Deo est, qui primum viuens recte dicitur, infra agitur, vbi de æterna generatione Filij.

In quibus Dei attributis, quia plus periculi est situm quam in reliquis, conyciendos esse oculos in eum, qui proprietatem Dei & naturam nobis, quatenus cognosci eam fas aut necessarium existimauit, abunde exposuit. Deum nempe filium. qui cum esset vera imago Dei, & æterni pulchri; ipse Deus, & cum patre ipsum pulchrum; nostro corpore indutus ad nos venit.

Quem cum Deus Pater in se, hoc est, sapientiam suam, ab æterno conuersus, quanuis modo prorsus ineffabili genuerit; vel ex eo apparere, quam sint actiones illæ nobiles, quas

quas ἐμμυνὤζας vocant. Nam vt intellectus noster parit rationem, sed in tempore: ita Deum Patrem, ante tempus rationem genuisse, sed æternam, quæ est Filius.

Cujus beneficio, & trinitatem personarum, salua unitate essentiæ, ad quæ mens nostra per se frustra aspirabat, didicisse.

Vt & maximum arcanum illud, Mortem sanguine ejus qui non interit, & ab æterno in æternum viuit, extinctam esse.

Hunc autorem esse omnium quæ viuunt, autorem omnium quæ sunt, cum ex intuitu sapientiæ suæ omnia creauerit Deus. Etiam hominem; in quo anima & corpus hypostatice vnita sunt. Ita tamen, vt in ista cum sit forma hominis; non huius tantum vitæ quam nunc ducimus, verum multo magis semina futuræ ac igniculi contineantur, qui cum ipsa sibi jungitur, eliciuntur. Id vel ex eo planum esse, quod cum ipse videt se atque intuetur, admiranda gignit opera, quales sunt doctorum meditationes, quæ ad omnem transmittuntur posteritatem. Id

autem

autem eo fieri, quia animus humanus, nihil maius aut excelsius in terris, se, complecti potest, ne si aut in ipso Sole aut sideribus versari queat. Hoc testari hominum magnorum cogitationes, quoties in sese intuentur, & a corpore recedunt. Qualis nobilissimus ἐνθουσιασμὸς *ille in Platonis Phædro: cuius initium,* Magnus in cœlo Iupiter, *&c.*

Hoc opus, nempe assiduam obiecti contemplationem, primum esse ac maximum, quod in vita fieri a nobis potest. non tantum, quia quamdiu mens intenta sibi manet, nihil cum morte corporis commune habet, sed & quia in suauissima, ac sibi propria, ipsius pulchri contemplatione versatur. Quo omnium animi sua sponte rapiuntur. Amorem enim pulchri, siue illius quod est tale, siue quod videtur, efficaci ratione omnibus esse insitum. Quod inductione longa ostenditur. Illius enim causa, omnes nauigare, militare, terram fodere: omnia denique omnes agere.

Pulchrum autem quanuis propriead intellectum,

lectum, bonum ad voluntatem referatur, tamen pulchri nomine vtrumque hic significatur, quemadmodum fit a Platonicis. Et inprimis a vulgo. qui objectum voluntatis, quod hic autor notat, cum obiecto intellectus, non confundunt modo, sed & praeferunt, atque ad bona χρηστικὰς sic dicta, a simpliciter bonis, ac simpliciter pulchris, & praesertim ipso pulchro non creato, cogitationes suas tranferunt. Aut ad actiones, quae sunt extra intellectum, deflectunt. Quales sunt qui in Rep. versantur.

In eo enim falli omnes, quod in opibus nonnulli, nonnulli in honore, alij in sobole & propagatione sui generis, id positum existiment.

Quam viam dum insistunt, & in hoc sunt toti, vitam aliud agentibus, tanquam somnium, elabi. Interim instare mortem, a qua nihil mirum si plerique imparati praeueniantur, cum de ea neque cogitarint vnquam, neque mori didicerint: quod fit, cum mens ipsa in se abit, & in pulchri contemplatio-

ne,

ne, cuius semper post hanc vitam particeps futura est, exercetur.

Nunquam enim minus sollicita de morte esse potest, quam si extra ius mortis ipsa se reponat. Hoc est, menti det operam: quam, ex omnibus, quæ orbis habet, orbi vniuerso omnibusque rebus quas mors sibi vindicabit, superstitem futuram esse.

Non enim terram, neque mare, neque cœlum, neque quicquam quod nunc admiramur, aut cui totis sensibus affixi hæremus, ab interitu & igne cui omnia seruantur, immune futurum. Qua occasione, horrenda illa ἐκπύρωσις quæ vniuerso imminet, describitur.

Qui ergo ea ratione qua jam dictum, viuere didicerit, opus inchoabit, quod mors ipsa perficiet. Nam & contemplationem illam animæ absoluet, & a toto corpore, quod jam ex parte factum est, abducet mentem. quæ tum demum ipso pulchro, cuius hic contabuit amore, tota atque ex voto fruetur.

Hæc est

Hæc est ergo vita illa nobilissima, quam secundum mentem Plato & Platonici dixerunt. qua nihil altius, nihil sublimius, nihil diuinius, dari in hac vita posse docent. Cui vtinam a teneris incumbant homines, & vnum hoc agant; Deo tantum consecrati & virtuti. Longe animo maiori ex hac vita excederent, longe dum hic agunt alijs incumberent, neque, quod nescire nunc videntur, ignorarent, tanti esse quemque quanti est cuiusque animus. Quare hoc totum quod hic viuitur, huic vni impendendum esse, post autorem eius a quo fluxit.

Quod cum Plato intelligeret, summam hominis felicitatem, in solutione animæ a corpore, & eorum quæ reuera sunt; contemplatione, collocandam censuit. Quia autem qui sic viuunt, soli discunt mori, soli mortis dum hic viuunt studium exercent, (soluunt enim animam a corpore, dum viuunt, vt æterna contemplentur) ideo ille idem, nihil aliud philosophiam, quam, solutionem animæ a corpore ac separationem, esse dixit. neque aliud philosophi, qui vere

 sitta-

sit talis, munus esse, quam quod in Phædone dicitur diuinitus, vt omni ratione a corpore sejungat animum ac purget, eumque continentur assuefaciat, vt totus in se congregetur ipse & quasi colligatur, secumque, quantum potest, habitare, tam in ista vita quam post illam in futura, solus, & a corpore non secus quam a vinculis solutus, meditetur. Adeo vt idem velit esse mortis meditationem, & philosophi studium. Estque hæc doctrina, non modo apex, sed & compendium totius Platonicæ. Quæ nihil docet aliud quam viuere vt oportet, & quemadmodum oportet mori. Ideoque neque est ἀδύνατον, vt Stoicorum, sed exercitatione crebra comparari & potest, & a magnis sæpe viris, comparata fuit.

LIB. II.

P*Ostquam libro primo fuse demonstratum est, quomodo a corpore in hac vita animus soluendus sit ac morti præparandus, libro altero, diuersæ adferuntur rationes, quæ terro-*

 ·52

terrorem mortis, dum hic viuimus, imminuunt, & inuictam animo securitatem contra hanc necessitatem præstant.

Primo, sæpe cogitandum esse, Totum illud quod ab aëre ambitur, casibus diuersis ac Fortunæ esse obnoxium. Quæ in potestate quanuis Dei immortalis sit, neque quicquam sine eius prouidentia geratur; & αὐτοματισμὸν ponere in natura, Christiano sit indignum: tamen homines cum plurima non assequantur, quicquid præter rationem euenit, & cuius causas non intelligunt, hoc vocabulo indigitare.

Eam autem sicut ipsam vitam quam hic ducimus, omne calamitatum ac miseriarum genus comitari: vt & paupertatem, laborem, famem, infinitos morbos ac dolores.

In hoc miserando loco, simul homo, animal diuinum, & quod cœlo ortum suum debet atque originem, a natura exponitur; statim manifestum esse, quantam sibi fieri injuriam existimet. quod in ipso vitæ li-

mine, cum multis lachrimis ac flebili vagitu, nasci se inuitum testetur.

Postquam autem aliquantum adolevit, quo nobiliorem ac sublimiorem est sortitus animam, eo magis corpus detrectare, tanquam onus mente indignum. contra autem, animas abjectas, corpori hærere, vt suo: neque vllis aut calamitatibus, quæ singulis eueniunt diebus, aut iniurijs fortunæ, aut doloribus, adduci posse, vt amplecti illud desinant, aut ad portum aspirent.

Quare, vt ignauus ille leti terror, qui exercet plurimos, fugetur, atque in eius locum pura animi tranquillitas succedat, crebro de miserijs, vitæque huius calamitatibus, cogitandum esse. Quæ tam sunt in promptu, vt inuitis etiam occurrant.

Istis autem neminem defungi, nisi qui in locum meliorem sit translatus: in quo solida omnibus parata est libertas. Ad quam magnæ animæ festinant. quibus nihil æque est curæ, quam vt tota mente vti possint. Cui rei jam superiori libro præparati fuerant.

Ante

53

Ante omnia, adversus mortis terrorem, animum virtute muniendum esse. Inprimis fortitudine & constantia. Quas suppeditare partim antiquorum scripta, partim maximorum hominum exempla: tam qui nostra quam qui patrum memoria vixerunt.

Inertes vero atque imbelles, qui ad ipsam mortis mentionem, horrent, aut immodice ereptos lugent, tanquam pestem aut contagionem publicam, vitandos esse.

A quibus, Schytas quosdam quam longissime ac Thracas abesse: qui nascentes lugent, uti fama fert, ac plangunt: morientes autem læto prosequuntur omine, ac felices vocant.

Videndum quoque, ut Poëtarum scripta cum judicio legantur: & inprimis quæ de inferis ab ijs commemorantur. Quibus abstinere erit melius. Siquidem ingenitam omnibus mortis formidinem, falsis opinionibus stabiliunt: animos horrore vano implent: laruas & terrorem pueriliter insinuant. Quod, Homeri præcipue exemplo confirmatur.

 matur.

matur. Qui Achilli, indignos tanto heroe gemitus ac lamentationes, apud inferos tribuit.

Eos quoque, quam diu hoc agitur, vt animus attollere se discat, supraque omnem mortis metum assurgat, melius non tangi, qui amores suos celebrarunt. Quod virtutem animi & neruos viriles, quibus cura mortis infringitur, emolliant.

Longe melius Socraticos sermones, quouis melle dulciores, & suauissimas Platonis disputationes, legi.

Longe melius excelsis masculisque Stoicorum placitis incumbi. qui nihil turpe, nihil metuendum esse docent, quam quod a virtute alienum est. In reliquis sequendam naturam esse: non aliter quam stellæ, & quæcunque in hoc magno mundi theatro, sine metu aut terrore feruntur quo iubentur a natura: nec secus mortem esse excipiendam, quam defectum Lunæ, aut Solis, aut telluris motum, & similia. quæ inuitis quoque nobis fient, si timeantur: si non timen-

timentur, tranquillis & securis.

Ab his esse magnum illud monitum, quod maxima cum cura animo sit infigendum, Metum mortis a natura non esse. sed ab opinione. Quia, quicquid a natura est, eodem modo in omnibus & semper, se habet. Sicut ignis vrit semper, & omnes. Mortem vero non ab omnibus timeri. non enim æque a sapiente & stolido: non a Socrate, & quouis e plebe. Quare a natura non esse. Jdeoque expugnari posse.

Neque sine fructu virum sapientem, magna ac robusta Stoicorum intueri exempla, Catonis puta & aliorum. quatenus nimirum, vitam magno animo contempsit, libertatem prætulit seruitio, dolorem denique animo subjecit. Nam hæc mentem sine dubio ab omni ignauia abducunt. Nisi quod exemplum non est absolutum, atque idcirco non imitandum. Quatenus nimirum idem est qui mortem pertulit constanter, & qui eam sibi intulit. Quod nec Christi Domini philosophia, neque ipse Socrates admisit.

 Qui,

Qui αὐτοχειρίαν *in Phædone, vt indignam sapiente prorsus damnat. vetatque, non iubente summo vitæ duce atque autore, hac præscripta statione quenquam egredi. Quemadmodum & illi magis sapere videntur, qui affectus suos rationis imperio subijciunt, quam qui eos penitus cum Stoicis, delendos esse putant. cum victoria quæ ducitur ab illis, solida sit viri sapientis gloria: vbi autem nemo subjugatur, ibi ne victoria sit quidem.*

Præstare idcirco, ex historijs tam Græcis quam Romanis, maximorum hominum exempla peti, qui inuicto atque immoto animo, patriæ ac libertatis causa ceciderunt. Tales apud Græcos Othryaden, ac Thebanum Epaminondam fuisse. quorum alter, cum cæsis Arginorum trecentis, ac Spartanis totidem, solus superstes, diu graui vulnere saucius inter cadauera latuisset, tandem hoste spolatio, suo sibi sanguine inscripsit, Se vicisse: *atq; ita expirauit. Alter victoriam iam consecutus, postquàm saluum esse intellexit clypeum,*

55

clypeum, magno ac lubenti expirauit animo. Romanorum autem prope infinita esse exempla: qui cum hoste nunquam pro patria videntur dimicasse, quin trophæum pariter de illo ac de morte erigerent. Quia hanc cum illo, contemnendo, superarent.

Nihil vero æque conferre, quam si sæpenumero in anteacta tempora convertatur animus, ac diligenter secum quisque cogitet, qui quantique viri partim olim, partim nostra tempestate extiterint, quibus omnibus, eadem necessitas nobiscum fuit subeunda. Siue ij militari gloria ac robore, siue, eruditione ac sapientia, excelluere. Quales quidam recensentur, quos tum prisca, tum hæc nostra tempora, dederunt. Quod quidem minus esse mirum, cum tot potentissimæ Respublicæ, tot vrbes atque regna, & inprimis, vrbs æterna, Roma illa vetus, illa potens, illa nobilis, hoc tempore in ruinis suis, instar maximi cadaueris quæratur, nec inueniatur tamen.

Inprimis vero & præ cæteris, non parum

 56

absurdum ac perniciosum generi humano dogma, Epicuro relinquendum. Qua occasione, argumentis aliquot, animæ probatur immortalitas.

Quorum primum est, Si mortalis sit anima, totam virtutis rationem eiusq; studium, e vita tolli. Quod argumentum, valide a Platonicis ac Pythagoricis vrgetur. Negant enim, posse fieri, si post mortem nihil jam supersit, quod cognitione veritatis ac virtute exornari possit, vt quis merito, ea quæ honesta sunt ac sola expetenda, vt oportet, expetat. siquidem vel sola interitus illius partis ad quam illa spectant suspicio, totum istud studium, quod rebus impenditur honestis, tollit, atque inutile esse ostendit. Quis autem, aiunt, tam est fatuus futurus, vt non plane obsequatur corpori, modo propter illud conseruetur animus: si præsertim per se non existat, sed certa eius conformationi accedat? Dementem quoque fore, qui virtutis causa corpori renunciet, si cum corpore ipsa amittenda sit anima. Adeo, vt extincto corpore,

corpore, nusquam sit futura virtus, cuius studio ac desiderio, mortem subimus. Ideoque recte concludunt, ὅτι οἱ θνητὴν οἰόμενοι τὴν ψυχὴν, περὶ τοῦ προσιέναι τὴν ἀρετὴν, κομψεύονται μᾶλλον ἢ ἀληθεύουσιν. *hoc est,* eos qui mortalem esse animam existimant, cum de virtute ejusque studio loquuntur, cauillari potius, quam verum dicere, aut ex animo loqui. *Addit Plato, Si mortalis sit anima, frustra dari operam virtuti, quæ aut præmium expectat in hac vita, aut in alia, vt idem quoque docet. In hac autem, improbos, vt plurimum, felices, probos contra, miseros ac infelices esse. Ergo, alibi hoc expectandum esse. Post hanc vitam, nempe.*

II. argumentum est, Si anima mortalis sit, nihil ad nos cultum Dei & religionem pertinere, cuius curam feris quoque ac Barbaris, natura commendatam videmus: quam vniuersus gentium consensus, esse necessariam euincit. Eam enim non ad corpus sed ad animum spectare. Hoc enim agere, vt cum Deo eum vniat, & autori suo aliquando reddat. Quod hic fieri non posse, quamdiu

diu nempe cum impuritate huius corporis luctamur. Ergo alibi futurum.

III. Quemadmodum honorem, ita immortalitatem petere omnes, & præcipue qui reliquis plus ſapiunt. Qui cum maxime intelligant quid petant, (nam ab intellectu eſſe hoc votum) fieri non poſſe, vt, quod recte ait Thomas, fruſtra ſit hoc deſiderium. Ideoque aliquando potituros eo eſſe. Sed non hic. Ergo alibi. Poſt hanc vitam, nempe.

IV. Nihil eſſe anima velocius. Adeo, vt vnico momento, formas omnes ſubeat & locos. Quæ actiones eius, cum diuerſæ ſint a corpore & prorſus alienæ, planum eſſe foris eas euenire, nec a corpore eſſe. ideoque & extincto eo, poſſe fieri; vt recte Aphrodiſeus colligit. & , ex conſequenti, immortalem eſſe. Accedere huc, quod omnia quæ agit, magis expedite agit ac celeriter, quo magis ſe a corpore ſejungit. Eo enim puram magis eſſe ac ſimplicem. Quare fieri non poſſe, quin ab eo plane ſeparata, magis pura ſit futura

sit futura ac simplex. Sicut ideo non potest solui, quia simplex est. Nam

V. Anima simplex est & nullas habet partes: ergo neque diuidi, & per consequens, solui non potest.

VI. Animam solam, Deum contemplari: solam in his terris proxime ad cognitionem eius accedere. Ergo, nihil illi cum corpore hoc commune esse. Ideoque nec cum ejus interitu. Nihil enim longius distare quam naturam corporis & Dei: facultates animæ & corporis. quæ per se nullæ sunt, sine anima.

VII. Animam in circulum moueri. Quod idcirco fieri, quia primo mouetur. Quemadmodum & ideo moueri semper; quia primo moueatur. Esse enim ipsam, motus sui causam & fontem. Vbi autem motus fons est, ibi perpetuum esse motum, prorsus esse necessarium. Sicut recte Platonici.

VIII. Nihil aduersari sibiipsi posse. Atqui animam mortalem esse, natura ejus adversari,

versari, cum ministret vitam, & ab ea sit vita. Ergo falsum esse, mortalem eam esse.

IX. Animam, affectibus, omnibusque corporeis dominari rebus. Ex quo sequitur, esse separabilem a corpore ac diuersam. Et ex consequenti, immortalem. Quod est inter cætera Plotini argumenta.

X. Bonum omnia conseruat, malum perimit. Si autem nihil mali est quod animam dissoluat, immortalem eam fore. Nihil autem esse, ipsa res docet. Quippe si sit aliquid, necesse aut ex animi natura id oriri, aut oriri aliunde. Ex animi natura non posse, vel ex eo sequi, quod nihil mali sit in ea. Sin aliunde: aut a corpore, necesse oriatur (quod non potest fieri, cum & incorporeus sit animus, nec cum corpore commune quicquam habeat, ideoque nocere ei corporis nequeant mala.) aut ab incorporeis. Quod multo minus potest fieri. Deum enim, qui est primus inter incorporea, seruare eam non perimere: autorem eius, nempe, & dominum. Reliqua autem, sine eo nihil posse.

XI. Si

timentur, tranquillis & securis.

Ab his esse magnum illud monitum, quod maxima cum cura animo sit infigendum, Metum mortis a natura non esse. sed ab opinione. Quia, quicquid a natura est, eodem modo in omnibus & semper, se habet. Sicut ignis vrit semper, & omnes. Mortem vero non ab omnibus timeri. non enim æque a sapiente & stolido: non a Socrate, & quouis e plebe. Quare a natura non esse. Ideoque expugnari posse.

Neque sine fructu virum sapientem, magna ac robusta Stoicorum intueri exempla, Catonis puta & aliorum. quatenus nimirum, vitam magno animo contempsit, libertatem prætulit seruitio, dolorem denique animo subjecit. Nam hæc mentem sine dubio ab omni ignauia abducunt. Nisi quod exemplum non est absolutum, atque idcirco non imitandum. Quatenus nimirum idem est qui mortem pertulit constanter, & qui eam sibi intulit. Quod nec Christi Domini philosophia, neque ipse Socrates admisit.

Qui αὐτοχειρίαν, in Phædone, vt indignam sapiente prorsus damnat. vetatque, non iubente summo vitæ duce atque autore, hac præscripta statione quenquam egredi. Quemadmodum & illi magis sapere videntur, qui affectus suos rationis imperio subijciunt, quam qui eos penitus cum Stoicis, delendos esse putant. cum victoria quæ ducitur ab illis, solida sit viri sapientis gloria: vbi autem nemo subjugatur, ibi ne victoria sit quidem.

Præstare idcirco, ex historijs tam Græcis quam Romanis, maximorum hominum exempla peti, qui inuicto atque immoto animo, patriæ ac libertatis causa ceciderunt. Tales apud Græcos Othryaden, ac Thebanum Epaminondam fuisse. quorum alter, cum cæsis Arginorum trecentis, ac Spartanis totidem, solus superstes, diu graui vulnere saucius inter cadauera latuisset, tandem hoste spoliatio, suo sibi sanguine inscripsit, Se vicisse: *atq; ita expirauit. Alter victoriam iam consecutus, postquam saluum esse intellexit clypeum,*

clypeum, magno ac lubenti expirauit animo. Romanorum autem prope infinita esse exempla: qui cum hoste nunquam pro patria videntur dimicasse, quin trophæum pariter de illo ac de morte erigerent. Quia hanc cum illo, contemnendo, superarent.

Nihil vero æque conferre, quam si sæpenumero in anteacta tempora convertatur animus, ac diligenter secum quisque cogitet, qui quantique viri partim olim, partim nostra tempestate extiterint, quibus omnibus, eadem necessitas nobiscum fuit subeunda. Siue ij militari gloria ac robore, siue, eruditione ac sapientia, excelluere. Quales quidam recensentur, quos tum prisca, tum hæc nostra tempora, dederunt. Quod quidem minus esse mirum, cum tot potentissimæ Respublicæ, tot vrbes atque regna, & inprimis, vrbs æterna, Roma illa vetus, illa potens, illa nobilis, hoc tempore in ruinis suis, instar maximi cadaueris quæratur, nec inueniatur tamen.

Inprimis vero & præ cæteris, non parum

 56

absurdum ac perniciosum generi humano dogma, Epicuro relinquendum. Qua occasione, argumentis aliquot, animæ probatur immortalitas.

Quorum primum est, Si mortalis sit anima, totam virtutis rationem eiusq; studium, e vita tolli. Quod argumentum, valide a Platonicis ac Pythagoricis vrgetur. Negant enim, posse fieri, si post mortem nihil jam supersit, quod cognitione veritatis ac virtute exornari possit, vt quis merito, ea quæ honesta sunt ac sola expetenda, vt oportet, expetat. siquidem vel sola interitus illius partis ad quam illa spectant suspicio, totum istud studium, quod rebus impenditur honestis, tollit, atque inutile esse ostendit. Quis autem, aiunt, tam est fatuus futurus, vt non plane obsequatur corpori, modo propter illud conseruetur animus: si præsertim per se non existat, sed certæ eius conformationi accedat? Dementem quoque fore, qui virtutis causa corpori renunciet, si cum corpore ipsa amittenda sit anima. Adeo, vt extincto

corpore,

corpore, nusquam sit futura virtus, cuius studio ac desiderio, mortem subimus. Ideoque recte concludunt, ὅτι οἱ θνητὴν οἰόμενοι τὴν ψυχὴν, περὶ τοῦ προσίεσθαι τὴν ἀρετὴν, κομψεύονται μᾶλλον ἢ ἀληθεύουσιν. *hoc est*, eos qui mortalem esse animam existimant, cum de virtute ejusque studio loquuntur, cauillari potius, quam verum dicere, aut ex animo loqui. *Addit Plato, Si mortalis sit anima, frustra dari operam virtuti, quæ aut præmium expectat in hac vita, aut in alia, vt idem quoque docet. In hac autem, improbos, vt plurimum, felices, probos contra, miseros ac infelices esse. Ergo, alibi hoc expectandum esse. Post hanc vitam, nempe.*

II. argumentum est, Si anima mortalis sit, nihil ad nos cultum Dei & religionem pertinere, cuius curam feris quoque ac Barbaris, natura commendatam videmus: quam vniuersus gentium consensus, esse necessariam euincit. Eam enim non ad corpus sed ad animum spectare. Hoc enim agere, vt cum Deo eum vniat, & autori suo aliquando reddat. Quod hic fieri non posse, quamdiu

diu nempe cum impuritate huius corporis luctamur. Ergo alibi futurum.

III. Quemadmodum honorem, ita immortalitatem petere omnes, & præcipue qui reliquis plus sapiunt. Qui cum maxime intelligant quid petant, (nam ab intellectu esse hoc votum) fieri non posse, vt, quod recte ait Thomas, frustra sit hoc desiderium. Ideoque aliquando potituros eo esse. Sed non hic. Ergo alibi. Post hanc vitam, nempe.

IV. Nihil esse anima velocius. Adeo, vt vnico momento, formas omnes subeat & locos. Quæ actiones eius, cum diuersæ sint a corpore & prorsus alienæ, planum esse foris eas euenire, nec a corpore esse. ideoque & extincto eo, posse fieri; vt recte Aphrodiseus colligit. &, ex consequenti, immortalem esse. Accedere huc, quod omnia quæ agit, magis expedite agit ac celeriter, quo magis se a corpore sejungit. Eo enim puram magis esse ac simplicem. Quare fieri non posse, quin ab eo plane separata, magis pura sit futura

versari, cum ministret vitam, & ab ea sit vita. Ergo falsum eße, mortalem eam esse.

IX. Animam, affectibus, omnibusque corporeis dominari rebus. Ex quo sequitur, esse separabilem a corpore ac diuersam. Et ex consequenti, immortalem. Quod est inter cætera Plotini argumenta.

X. Bonum omnia conseruat, malum perimit. Si autem nihil mali est quod animam dißoluat, immortalem eam fore. Nihil autem esse; ipsa res docet. Quippe si sit aliquid, necesse aut ex animi natura id oriri, aut oriri aliunde. Ex animi natura non poße, vel ex eo sequi, quod nihil mali sit in ea. Sin aliunde: aut a corpore, neceße oriatur (quod non potest fieri, cum & incorporeus sit animus, nec cum corpore commune quicquam habeat, ideoque nocere ei corporis nequeant mala.) aut ab incorporeis. Quod multo minus potest fieri. Deum enim, qui est primus inter incorporea, seruare eam non perimere: autorem eius, nempe, & dominum. Reliqua autem, sine eo nihil posse.

XI. Si

 58

ſacris probari poteſt, ſed & poſſe ex poëtis, qui ſunt antiquiſſimi doctorum, probari. Omnes enim hanc ὑπόθεσιν in omnibus ſubſternere ac tenere immotam, eique ſuperſtruere quæcunque tradunt aut commemorant. Cur enim defunctorum animas Vlyſſes ac Æneas perluſtrant ac deſcribunt, ſi cum corpore extinguuntur? Cur Oreſtes matris umbram metuit, quam eſſe jam extinctam non ignorat? Denique, quare tanta cura, iuſta & inferiæ ſoluuntur mortuis, ut præſentibus conferri iſta videantur, ſi poſt corpus nihil reſtat? Iterum exemplo ſit Æneas, qui impenſas tantas in certamina & ludos facit, cum Anchiſæ, ſi Maroni credimus, parentat?

Verum, ut ad rem redeamus: ſi frequenter de amicis jam ſublatis cogitemus, fieri non poſſe, quin de noſtro quoque abitu frequenter cogitemus. Sed & facile intellecturos, ſicut aliquis eſt ſcopus quo ſagitta fertur, & in circo meta aliqua extrema poſtquam nulla reſtat, ita aliquid in vita noſtra

H   eſſe,

esse, quo natura sua sponte fertur, & in quo quiescit.

Adeo, vt mors ipsa semper suos doceat quod semel est factura. Nullum enim diem esse, quin efferri videamus aliquem. & vbique occurrere eorum monumenta, qui fuerunt. Vt, si maxime velimus, cogitationem hanc ex animo delere nequeamus. quæ, si aliam, non modo vtilem ne aliud agentes mors inuadat, sed prope esse necessariam.

Expedire & inter cætera, vt naturam totam sæpe intueamur, & hoc vastum corpus, quod ex cælo, terra constat ac mari. In eo enim obseruatum iri, omnia ex quibus constant singula, ipsa nempe elementa, siue prima corpora, perpetuo aut nasci aut mori. Atque ex mutatione eorum, aliud fieri, aliud perire. Vnius enim generationem, alterius corruptionem esse. Adeo, vt cuncta videantur magnam illam mortem exercere, de qua libro primo dictum est. quæ hæc omnia quæ intuemur, pariter extinguet, & in cinerem resoluet.

Pecu-

Pecudes quoque & aues, innoxias ac simplices naturæ alumnas; quotidie, sine vllo animi dolore, mori. Ita, vt nonnunquam canant quoque & gaudere videantur. Quale est, quod de cygno poëtæ commemorant. Etiam arbores; præterquam quod annis singulis comas ponere, & in hyemis aduentum mori videantur, sæpe Solis violentia, aut frigore immodico, exuri, ac, reuera mori. Idem euenire & floribus. qui vel sponte moriantur, vel ventorum rabie ac Solis, extinguantur.

Quin & ipsum Solem, qui nonnullis vitam confert, alijs vero eripit, quotidie minari, quod facturus semel est. Vespere enim hinc abire, & sub horizontem nostrum se subducere. Eundem quoque, mortem toties minari, quoties defectu suo hanc promittit. Idem iudicandum & de reliquis sideribus. Quæ licet toties huc redeant quoties hinc abeunt: tamen quædam esse quæ post tempus aliquod intereant, aut saltem non conspiciantur amplius. Quales sunt Cometæ, iræ, vt plurimum, diuinæ, & calamitatis nostræ præcones.

Denique, si bene ratio ponatur, nihil esse quod non abeat, quod non prætereat. vt ab ipso protinus initio cuncta festinare ad metam videantur. Ita iuuentutem aduentu statæ ætatis, eam rursus, senectutis, deficere ac extingui. vt propemodum quod alteri succedit, eius quod iam fuit, mors videatur.

Somnum quoque mortis esse imaginem & quasi pædagogum, quem quotidie, non præludere ei tantum, sed & animum a corpore disiungere quo, sine eo, mentem, consistere ac vigere posse, docet. Quæ tum corpore soluta, libere vagatur, neque raro ea loca penetrat, ad quæ aspirare corpus non potest.

Neque parum facere ad contemptum mortis, Si quis vitam, quam futuram Deus ipse misso filio suo, quasi obside, promisit, animo percurrat: eius gaudia ac voluptates sæpe metiatur atque examinet. Atque inprimis ineffabilem in illa vita Dei præsentiam, majestatem, comitatum, splendorem. Et quæcunque in scriptis sacris nobis reuelata sunt; ideoque tuto creduntur. Quod ad hunc autem quem spiramus aërem, verum esse id quod docent

medici ac physici; morborum plurimorum esse causam; varium, mutabilem, pestiferum, atque ideo letiferum: qui modo subitis frigoribus, modo æstu, ac præsertim sub autumnum, mutatur. vt non immerito Hippocrates, μέγιστον ἐν ἅπασι τῶν συμπτωμάτων δυνάστην, *id est*, maximum, omnium quæ homini eueniunt, imperatorem, appellet. *A quo, solo mortis interuentu, transferri nos ad locum, purum, immutabilem, innoxiumque, qui beatas excipit animas, semperque sui similes, hoc est, felices, lætos ac æternæ voluptatis participes, complectitur.*

Corpus quoque hoc nostrum, quod hunc περιέχοντα, *hoc est, circumfusum ex omni parte trahit aërem, quia ex iisdem ex quibus cætera, principiis constat, nihil esse aliud quam mortis subiectum: atque idcirco physica necessitate, vt loquuntur, aliquando interire. Ex aqua enim, terra, aëre, & igni, nihil posse fieri quod non sit mortale: quæque ex iis constant, ideo mortalia futura semper esse, quod ex talibus consistant.*

Esse multos, qui idcirco mortem timeant, quod alias atque alias illius species ac formas animo concipiant. Aliam autem alia, metuendam magis ac terribilem videri. Vt si quis fulmine extinguatur, aut in Ætnæ crateras incidat, aut in mari a balæna vasta atque immani hauriatur. Quæ omnia, mera & inania terricula esse, quæ in sola opinione consistunt. cum vna tantum mors sit: semper eadem, semper sui similis. Quocunque enim modo intereas, nihil aliud quam animam a corpore disiungi.

Quosdam ideo timere mortem, quia maximum dolorem comitari eam arbitrantur: aut frequenter ægros sauciosue conqueri de eo audiuerunt. Quibus cogitandum, eam, sicut aliarum rerum, ita & doloris finem esse: qui ante illam sæpe, & in ipsa vita, in quibusdam qui simillimi sunt mortuis, extinguitur. Vt in illis, quibus male animo esse dicimus. hoc est, quos linquit animus.

Eadem agitari opinionum nebula, qui in patria

patria quam alibi, expirare malunt, cum animus, quocunque loco corpus linquit, in eundem feratur: idemque aër, omnes terras, æque atque hanc nostram, complectatur, æque omnibus incumbat, æque omnibus vicinus sit.

Ab eadem opinione esse, quòd nonnulli a facultatibus, alij ab hoc prædio aut illo, conjuge item, ac liberis, ægre auellantur: cum nec opibus, nec prædijs, nec conjuge, qui hinc discessit, opus habeat. Quare existimandum, ea postquam hinc abijmus, respectu nostri amplius non esse. quia nullus post hanc vitam superest eorum vsus. Vt nec cura, aut fruendi desiderium.

Semper vero cogitandum, nihil minus certum esse quam viuendi tempus: neque cuiquam, quando vasa colligenda sint, constare posse. Quosdam enim prima, quosdam media, alios extrema ætate hinc abripi. Quos quidem esse miserrimos: quia quanto diutius supersunt, tanto ijs plura quotidie incommoda, in vita obijci. Quare ἀναισθησίαν

esse & stuporem, cum mors portus sit calamitatis, proram ei velle obuertere: ac non contra, vt prudentes nautæ solent, post diuersa turbulenti huius maris pericula, lubenti animo amplecti terram.

Et tamen, neminem esse, qui cum diu viuendo in calamitates incidit, non frequenter mortem optet: non libenter fateatur, vitæ breuitatem, infelicitatis esse remedium. Quod exemplo Hecubæ inprimis probatur. Iuuentuti enim euenire vt plurimum, mortem vt metuat: partim, quia aspera atque aduersa vitæ, nondum est experta: ideoque incontaminatam hanc felicitatem, & prosperrimum viuendi cursum, ægre patitur abrumpi.

Senectutem vero, cætera vt omittantur, per se admonere cunctos, quod plerisque persuadere ratio non potest, contemnendam, imo, exoptandam esse mortem. Adeo, infinitos morbos, infinitas secum aduehere calamitates; fæx humanæ vitæ ac fundus. Cujus aduentu, ipsam quoque mentem caligine

gine inuolui: adinstar solis, qui quo ab occasu abest propius, eo minus lucem exerit. Quare eos demum laude dignos esse, qui in ipso flore ætatis discunt mori. non, qui aut defecti a natura, aut viuendo fessi, extinguuntur. Ita & Achillem, si poëtis credimus, & Herculem, integro & corpore & animo ereptos esse: vt inuictum terrore mortis animum, non fractum senectute aut calamitatibus debilitatum effunderent, & constantiæ exempla, terris exhiberent.

Atque idcirco, Deum immortalem, mentem homini dedisse ac intellectum, quo sese adversus metum mortis, quanquam in perpetua felicitate, & ætate integra, muniret. in primisque, bene ac præclare viuendo. Neminem enim diutius viuere, quam qui bene vixit: qui præclaris factis, spacium viuendi prorogat: mente illud, quantum potest, extendit. Talem enim viuere post mortem, viuere in memoria hominum, neque vnquam extingui.

Ideoque eos demum sapere, & aduersus

mortem optime munitos esse, qui præclaris semper actionibus incumbunt, qui præsentem semper vitæ diem, tanquam vltimum, virtuti impendunt. Eos enim quandocunque mors oppresserit, efficere non posse, vt non satis diu vixerint. Quia animo, invita morte, corpori supersunt. Cuius laus & gloria, longe extra corpus & hanc vitam se extendit.

Quare nec labore vllo abhorrendum, operamque dandam, vt nec frigora nec soles, corpus aspernetur. Paupertatem enim & laborem, maxime contemptum mortis, & potissimum, inducere. Atque idcirco, evenire sæpenumero, vt agricola aut pastor aliquis, sub dio & ad stiuam educatus, sine metu aut horrore, spiritum emittat. quod vix vnquam discunt, qui immersi voluptatibus hanc vitam transeunt.

Eos quoque vel inprimis ad contemptum mortis esse aptos, qui pericula non horrent sed deposcunt, & aduersos casus, materiem virtutis suæ esse existimant. Aduersa enim esse, quæ

esse, quæ nos mori docent: cum secunda mentem sensibus, vt plurimum, affigant: faciantque, vt ægerrime e corpore excedat anima.

Cæterum, quia nihil est facilius quam rebus duris atque aduersis, vitam aut contemnere, aut optare mortem, ratione animum firmandum esse, vt siue res aduersæ premant, siue omnia ex animi sententia succedant, imo tum potissimum, quia difficillimum, magno animo ex ista vita discedamus. Alterum enim est cuiusuis. hoc vero sapientis.

LIB. III.

ANte omnia, qui bello destinatur, ita esse nutriendum, vt se totum, patriæ & morti, quæ perpetuo est expectanda, sentiat deuotum atque consecratum esse, vtque ad vitæ contemptum, tota eius spectet educatio.

Ideoque voluptatem initio arcendam: ac ne ad cunas quidem eius admittendam. somno vix, aut breui indulgendum: caput corpusque

corpusque ventis ac pluuijs assuefaciendum. Vt qualecunque cœlum atque aërem, familiarem sibi habeat.

Ac frequenter bello esse aptiores, qui in medio castrorum nascuntur: aut e patre bellicoso; dum ab hostium incursu aras liberos ac focos tuetur.

Dandam esse operam, vt a prima ætate, loco crepundiorum, arma intueatur, tubam audiat, concentu militari delectetur. quæ non tantum excitant, sed & explorant indolem. Sæpe enim qui erecta sunt ac militari, ad clangorem toto corpore exultare.

Ætate prouectior, arma loquatur, arma cogitet: arma, si potest fieri, etiam in somnis videat. Et jam tum, generositate animi, vultu, incessu, cultu, quem neglectum atque incultum esse conuenit, totoque membrorum habitu, terrorem hostium matronis ac virginibus incutiat.

Cæterum, cum omnibus qui ad contemptum mortis toto animo contendunt, ignauiæ renun-

renunciandum ſit, tum in primis militi. Cujus vita tota nihil aliud quam exercitium armatum eſſe conuenit.

Illi ab ætate prima, equos domandos, pugnas ludicras, cum æqualibus inſtituendas, mare & fluuios tranandos, militaria itinera conficienda, ſaltu certandum, aut ad palum, more Romano, vires exercendas: nullum denique exercitium militare, prætermittendum.

Victu quoque tenui & obuio vtendum. ſiue aqua tempore hyberno rupta glacie ſit haurienda, ſiue humus qualibet, quamlibet defatigato corpore, premenda ſit. Ea enim ratione patientiam paulatim diſci: ea ratione, metum leti ſenſim donari.

Neque in delectu militari, agricolas & operarios rejiciendos. Neminem enim melius ad arma militaria habere comparata, animum & manus, quam qui ante ruſticati ſunt. Ideoque non ſub cœlo tantum noſtro leti contemptorem naſci, verum multo magis, ſub aſperiore. Sub Septentrione puta.

Ibi

Ibi quippe in rupibus & scopulis, nasci sæpe animos inuictos, qui postquam diu cum terra sua refractaria asperaque indole luctati sunt, ab opere rustico, ad bellum veniunt.

Conferre & ad virium soliditatem, seram Venerem non minus, quam raram. Ex parentibus enim, qui prouecta ætate ad coitum accedunt, nasci liberos qui solidis sunt viribus, optimeque patriæ impendunt, quod in ipsos a parentibus transfusum est. sicut & Lycurgum ferunt, in Republica quæ nihil præter Martem spirabat, priusquam plane adulta essent corpora, nuptias inire vetuisse. ἔταξε δὲ ἐν ἀκμαῖς τῶν σωμάτων τοὺς γάμους ποιεῖσθαι, καὶ τοῦτο συμφέρειν τῇ εὐγονείᾳ νομίζων. iussit dum vigerent corpora, inire nuptias. quod ad rectam procreandi rationem id quoque interesse existimaret.

Ante omnes autem disciplinas, patriæ amore ac libertatis, seruitutis autem odio, imbuendum tyronem esse. Ac sæpe illi instillandum, nihil esse fœdius, quam domum, liberos, ac thorum, in victoris venire potestatem. Et, vt omnium crudelitatum atque opprobrio-

probriorum genera, quæ a victoribus excogitantur in victos, omittantur; præstare tamen centuplo honeste mori, quam existimationi suæ superesse.

Sæpe inculcandum illi, omnia virtute gladio, ac vita parari. cuius qui contemptum non didicerint, nondum intelligere, eam aliquando, ac frequenter quidem, febri subita, aut lento morbo ac difficili, ponendam esse.

Quemadmodum & illud, generosum atque heroicum spiritum, nulla re melius, quam gladio aut hasta, emitti. neque mortem esse vllam, quæ cum hac sit comparanda.

Quippe qui sic moritur, non luctari cum morte, nec dolere diu aut gemere, sed virtuti intentum, & absentem quasi animo, qui totus est in spe victoriæ, sine sensu mali alicujus hinc abire.

Neque opus videri, vt philosophiæ studio ab ineunte ætate miles incumbat, aut arcana ejus hauriat, cum naturalis cura honestatis

nestatis ac constantia, magis in milite probetur. Sicut magnus ille Agricola a Tacito laudatur, qui retinuisset, quod est difficillimum, e sapientia modum. *Sane militares animos, exemplis potius & imitatione, quam præceptis, excitari. Ideòque historiarum lectione, in milite virtutem accendi, vt & ducum antiquorum, hortatu & sermonibus. Quales sunt orationes, regum, principum, ac ducum, quæ in scriptis veterum, Græcorum atque Romanorum, occurrunt. Quas ex historicorum libris excerpere, & virtuti excitandæ prisci milites Romani, quamdiu libera Respublica esset, circumferre solebant.*

Quemadmodum hoc fine Tyrtæi poëmatibus Spartani sunt vsi. quorum carminibus, virtutem acrius quam tubæ vllius clangore, accendi credebant.

Quod ad cætera, nihil, ne in sapientiæ quidem studio indecore faciendum. nec præpostere Platonis, Aristotelis, aut Stoicorum placitis, cum res manum poscit, incumbendum esse. *Negari*

Negari non posse tamen; quin plurimis profuerit, naturam animorum & æternitatem; è philosophorum placitis, & quænam vera fortitudo sit, hausisse. Tum vero, quantum inter eam & ferarum rabiem intersit, ἀνδρεῖοι γὰρ εἶναι δοκοῦσιν, *inquit Philosophus,* καὶ οἱ διὰ θυμὸν, ὥσπερ τὰ θηρία, ἐπὶ τοὺς τρώσαντας φερόμενοι. Videntur fortes quoque, qui irati, sicut feræ, in eos, à quibus vulnerati sunt, feruntur. *(quemadmodum accuratissime virtutem illam pertractauit, & a quinque modis fortitudinis non veræ, idem Aristoteles distinxit, tum quæcumque ad eam recte intelligendam faciunt, solide obseruauit.) & præsertim, veram nec stipendium nec spem, sed honestum solum & per se spectare; atque hoc vnum in omnibus propositum habere.*

Neque dubitandum, quin his omnibus instructus Alcibiades, e schola præceptoris sui & amplexibus, ad bellum venerit. Quo in tota Græcia maior imperator vix fuit, & qui tantis cladibus Siciliam ac patriam, ab ea relegatus, afflixit.

esse & stuporem, cum mors portus sit calamitatis, proram ei velle obuertere: ac non contra, vt prudentes nautæ solent, post diuersa turbulenti huius maris pericula, lubenti animo amplecti terram.

Et tamen, neminem esse, qui cum diu viuendo in calamitates incidit, non frequenter mortem optet: non libenter fateatur, vitæ breuitatem, infelicitatis esse remedium. Quod exemplo Hecubæ inprimis probatur. Iuuentuti enim euenire vt plurimum, mortem vt metuat: partim, quia aspera atque aduersa vitæ, nondum est experta: ideoque incontaminatam hanc felicitatem, & prosperrimum viuendi cursum, ægre patitur abrumpi.

Senectutem vero, cætera vt omittantur, per se admonere cunctos, quod plerisque persuadere ratio non potest, contemnendam, imo, exoptandam esse mortem. Adeo, infinitos morbos, infinitas secum aduehere calamitates; fæx humanæ vitæ ac fundus. Cujus aduentu, ipsam quoque mentem caligine

62

gine inuolui: adinstar solis, qui quo ab occasu abest propius, eo minus lucem exerit. Quare eos demum laude dignos esse, qui in ipso flore ætatis discunt mori. non; qui aut defecti a natura, aut viuendo fessi, extinguuntur. Ita & Achillem, si poëtis credimus, & Herculem, integro & corpore & animo ereptos esse: vt inuictum terrore mortis animum, non fractum senectute aut calamitatibus debilitatum effunderent, & constantiæ exempla, terris exhiberent.

Atque idcirco, Deum immortalem, mentem homini dedisse ac intellectum, quo sese adversus metum mortis, quanquam in perpetua felicitate, & ætate integra, muniret. in primisque, bene ac præclare viuendo. Neminem enim diutius viuere, quam qui bene viuit: qui præclaris factis, spacium viuendi prorogat: mente illud, quantum potest, extendit. Talem enim viuere post mortem, viuere in memoria hominum, neque vnquam extingui.

Ideoque eos demum sapere, & aduersus

H 5 mortem

mortem optime munitos esse, qui præclaris semper actionibus incumbunt, qui præsentem semper vitæ diem, tanquam vltimum, virtuti impendunt. Eos enim quandocunque mors oppresserit, efficere non posse, vt non satis diu vixerint. Quia animo, invita morte, corpori supersunt. Cuius laus & gloria, longe extra corpus & hanc vitam se extendit.

Quare nec labore vllo abhorrendum, operamque dandam, vt nec frigora nec soles, corpus aspernetur. Paupertatem enim & laborem, maxime contemptum mortis, & potissimum, inducere. Atque idcirco, evenire sæpenumero, vt agricola aut pastor aliquis, sub dio & ad stiuam educatus, sine metu aut horrore, spiritum emittat. quod vix vnquam discunt, qui immersi voluptatibus hanc vitam transeunt.

Eos quoque vel inprimis ad contemptum mortis esse aptos, qui pericula non horrent sed deposcunt, & aduersos casus, materiem virtutis suæ esse existimant. Aduersa enim esse, quæ

esse, quæ nos mori docent: cum secunda mentem sensibus, ut plurimum, affigant: faciantque, ut ægerrime e corpore excedat anima.

Cæterum, quia nihil est facilius quam rebus duris atque aduersis, vitam aut contemnere, aut optare mortem, ratione animum firmandum esse, ut siue res aduersæ premant, siue omnia ex animi sententia succedant, imo tum potissimum, quia difficillimum, magno animo ex ista vita discedamus. Alterum enim est cuiusuis, hoc vero sapientis.

LIB. III.

ANte omnia, qui bello destinatur, ita esse nutriendum, ut se totum, patriæ & morti, quæ perpetuo est expectanda, sentiat deuotum atque consecratum esse, utq; ad vitæ contemptum, tota eius spectet educatio.

Ideoque voluptatem initio arcendam: ac ne ad cunas quidem eius admittendam. somno vix, aut breui indulgendum: caput corpusque

corpusque ventis ac pluuijs assuefaciendum. Ut qualecunque cœlum atque aërem, familiarem sibi habeat.

Ac frequenter bello esse aptiores, qui in medio castrorum nascuntur: aut e patre bellicoso; dum ab hostium incursu aras liberos ac focos tuetur.

Dandam esse operam, ut a prima ætate, loco crepundiorum, arma intueatur, tubam audiat, concentu militari delectetur. quæ non tantum excitant, sed & explorant indolem. Sæpe enim qui erecta sunt ac militari, ad clangorem toto corpore exultare.

Ætate prouectior, arma loquatur, arma cogitet: arma, si potest fieri, etiam in somnis videat. Et jam tum, generositate animi, vultu, incessu, cultu, quem neglectum atque incultum esse conuenit, totoque membrorum habitu, terrorem hostium matronis ac virginibus incutiat.

Cæterum, cum omnibus qui ad contemptum mortis toto animo contendunt, ignauiæ

renun-

renunciandum sit, tum in primis militi. Cujus vita tota nihil aliud quam exercitium armatum esse conuenit.

Illi ab ætate prima, equos domandos, pugnas ludicras, cum æqualibus instituendas, mare & fluuios tranandos, militaria itinera conficienda, saltu certandum, aut adpalum, more Romano, vires exercendas: nullum denique exercitium militare, prætermittendum.

Victu quoque tenui & obuio vtendum. siue aqua tempore hyberno rupta glacie sit haurienda, siue humus qualibet, quamlibet defatigato corpore, premenda sit. Ea enim ratione patientiam paulatim disci: ea ratione, metum leti sensim donari.

Neque in dilectu militari, agricolas & operarios rejiciendos. Neminem enim melius ad arma militaria habere comparata, animum & manus, quam qui ante rusticati sunt. Ideoque non sub cœlo tantum nostro leti contemptorem nasci, verum multo magis, sub asperiore. Sub Septentrione puta.

Ibi

probriorum genera, quæ a victoribus excogitantur in victos, omittantur; præstare tamen centuplo honeste mori, quam existimationi suæ superesse.

Sæpe inculcandum illi, omnia virtute gladio, ac vita parari. cuius qui contemptum non didicerint, nondum intelligere, eam aliquando, ac frequenter quidem, febri subita, aut lento morbo ac difficili, ponendam esse.

Quemadmodum & illud, generosum atque heroicum spiritum, nulla re melius, quam gladio aut hasta, emitti. neque mortem esse ullam, quæ cum hac sit comparanda.

Quippe qui sic moritur, non luctari cum morte, nec dolere diu aut gemere, sed virtuti intentum, & absentem quasi animo, qui totus est in spe victoriæ, sine sensu mali alicujus hinc abire.

Neque opus videri, ut philosophiæ studio ab ineunte ætate miles incumbat, aut arcana ejus hauriat, cum naturalis cura honestatis

Negari non posse tamen, quin plurimis profuerit, naturam animorum & æternitatem, è philosophorum placitis, & quænam vera fortitudo sit, hausisse. Tum vero, quantum inter eam & ferarum rabiem intersit, ἀνδρεῖοι γὰρ εἶναι δοκοῦσιν, *inquit Philosophus,* καὶ οἱ διὰ θυμὸν, ὥσπερ τὰ θηρία, ἐπὶ τοὺς τρώσαντας φερόμενοι. Videntur fortes quoque, qui irati, sicut feræ, in eos, à quibus vulnerati sunt, feruntur. (*quemadmodum accuratissime virtutem illam pertractauit, & a quinque modis fortitudinis non veræ, idem Aristoteles distinxit, tum quæcumque ad eam recte intelligendam faciunt, solide obseruauit.*) *& præsertim, veram nec stipendium nec spem, sed honestum solum & per se spectare; atque hoc vnum in omnibus propositum habere.*

Neque dubitandum, quin his omnibus instructus Alcibiades, e schola præceptoris sui & amplexibus, ad bellum venerit. Quo in tota Græcia maior imperator vix fuit, & qui tantis cladibus Siciliam ac patriam, ab ea relegatus, afflixit.

Idem

Idem quoque de Achille, Agamemnone, Menelao, Aiace, ac Troianis sentiendum esse. Qui procul dubio, sine aliqua cognitione sapientiæ, tanto animo, quantus ab Homero in ijs describitur, res gerere haud potuerint.

Qua occasione, de Achillis institutione inseritur παρέκβασις; *tum suprema, qua ad Troiam abeuntem Chiron prosecutus est, oratio. In qua, cum ad virtutem & rem strenue gerendam eum adhortatur, tum de animorum immortalitate, & cæterarum rerum instabilitate, prudentissime eum monet. Exemplo Hesiodi. qui* Χείρωνος Ὑποθήκας, *siue, Admonitiones Chironis, scripsit.*

Exemplo ergo eius, attingendam quidem esse sapientiam: adeoque quædam scire militem debere, cætera autem, manu & experientia, discenda esse. Et inprimis, tolerantiam ac patientiam. quæ inter cætera efficiunt in milite, quod sapientia in alijs: vt, in mentis nempe potestatem perducantur sensus.

Inter

Inter cætera militaria exercitia, commendandam militi præcipue venationem; siue leuiorem, & in qua nihil præter laborem spectatur, quæ insidiatur lepori aut damis: siue grauiorem, quæ leonem, vrsum, aprum, & id genus feras, vi, & cum periculo nonnunquam vitæ ac discrimine, inuadit.

Ea quippe antiquos heroas esse vsos, quales qui à Xonophonte & aliis commemorantur: inter quos, Centauri, Castor, Pollux, aliique eius generis. qui venando & prædando, priusquam ad legitima venirent arma, metum mortis ac terrorem, animo subiecerant.

Quemadmodum in Africa totas esse gentes constat, quæ assidue cum feris, & præcipue leonibus, virtutis causa bellum gerant. Ibi enim multos simul agminatim, modis variis leonem adoriri. Maxime autem vsitatum esse, vt tecti clypeis, aut bouis inuoluti tergore, speluncam cingant, & flagello sæpius in aëre excusso, sonum edant, donec leo animosus atque irarum plenus, prodit.

Quem virtute multa domant, atque infestis ictibus configunt.

Nihil autem magis ad contemptum mortis, quam crebra prœlia, conferre. In quibus cum mors multos tollat, & ante oculos perpetuo versetur, tot aliorum vulnera, tot funera conspiciantur, quot propemodum tela emittuntur, fieri non poße, vt cuiquam præter expectationem eueniat. Ideoque recte atque ordine facere, qui tyronem, si non in bello, in velitationibus, & bellorum quasi imagine quadam, assidue exercent.

Paulatim quippe addiscendum esse id quod semel est tenendum: vt nimirum mortem contemnamus. Quod longe pluris esse, quam a vertice ad talos armatum eße: longeque plus aduersus hostem tales poße.

Animum quippe esse qui pugnat, animum qui vincit, animum, qui sæpe paucis comitatus, aut solus, totas acies vel sistat, vel in fugam agat: quanquam & armatas, & telorum omni genere instructas.

Ideo

Ideo non referre, vnde quis ſit oriundus, aut vbi natus: quo item ſit & quanto corpore. Dummodo, inuicto, & inſuperabili ſit animo, Qui ſæpe exiguo in corpore, qualem fuiſſe Tydeã commemorat Homerus, inſtar fulminis cuiuſdam ac typhonis, obuia quæque, vi & contemptu mortis, proſternit.

Eoque rurſus repetitur, omnia ſuperare mortis contemptum & inuictum animum, qui, quouis tempore paratus eſt, non modo cum alijs, ſed cum ipſa morte congredi, quamuis ſubito & præter expectationem ſuſtinenda ſit.

Quibus duobus, & audendo, quicquid hoſtis poſsidet, terram quoque illius, aerem, & aquam, in poteſtatem noſtram transferri.

His præſidijs, Macedones, his Romanos, orbem ſibi & naturam ſubjeciſſe. Neque noſtro tempore virtutem deeſſe aut animos, neque naturam alios nunc homines quam

corpusque ventis ac pluuijs assuefaciendum. Vt qualecunque cœlum atque aërem, familiarem sibi habeat.

Ac frequenter bello esse aptiores, qui in medio castrorum nascuntur: aut e patre bellicoso; dum ab hostium incursu aras liberos ac focos tuetur.

Dandam esse operam, vt a prima ætate, loco crepundiorum, arma intueatur, tubam audiat, concentu militari delectetur. quæ non tantum excitant, sed & explorant indolem. Sæpe enim qui erecta sunt ac militari, ad clangorem toto corpore exultare.

Ætate prouectior, arma loquatur, arma cogitet: arma, si potest fieri, etiam in somnis videat. Et jam tum, generositate animi, vultu, incessu, cultu, quem neglectum atque incultum esse conuenit, totoque membrorum habitu, terrorem hostium matronis ac virginibus incutiat.

Cæterum, cum omnibus qui ad contemptum mortis toto animo contendunt, ignauiæ renun-

renunciandum ſit, tum in primis militi. Cujus vita tota nihil aliud quam exercitium armatum eſſe conuenit.

Illi ab ætate prima, equos domandos, pugnas ludicras, cum æqualibus inſtituendas, mare & fluuios tranandos, militaria itinera conficienda, ſaltu certandum, aut ad palum, more Romano, vires exercendas: nullum denique exercitium militare, prætermittendum.

Victu quoque tenui & obuio vtendum. ſiue aqua tempore hyberno rupta glacie ſit haurienda, ſiue humus qualibet, quamlibet defatigato corpore, premenda ſit. Ea enim ratione patientiam paulatim diſci: ea ratione, metum leti ſenſim donari.

Neque in dilectu militari, agricolas & operarios rejiciendos. Neminem enim melius ad arma militaria habere comparata, animum & manus, quam qui ante ruſticati ſunt. Ideoque non ſub cœlo tantum noſtro leti contemptorem naſci, verum multo magis, ſub aſperiore. Sub Septentrione puta.

Ibi

 65.

probriorum genera, quæ a victoribus excogitantur in victos, omittantur; præstare tamen centuplo honeste mori, quam existimationi suæ superesse.

Sæpe inculcandum illi, omnia virtute gladio, ac vita parari. cuius qui contemptum non didicerint, nondum intelligere, eam aliquando, ac frequenter quidem, febri subita, aut lento morbo ac difficili, ponendam esse.

Quemadmodum & illud, generosum atque heroicum spiritum, nulla re melius, quam gladio aut hasta, emitti. neque mortem esse ullam, quæ cum hac sit comparanda.

Quippe qui sic moritur, non luctari cum morte, nec dolere diu aut gemere, sed virtuti intentum, & absentem quasi animo, qui totus est in spe victoriæ, sine sensu mali alicujus hinc abire.

Neque opus videri, ut philosophiæ studio ab ineunte ætate miles incumbat, aut arcana ejus hauriat, cum naturalis cura ho-

nestatis

66

Negari non posse tamen, quin plurimis profuerit, naturam animorum & æternitatem, è philosophorum placitis, & quænam vera fortitudo sit, hausisse. Tum vero, quantum inter eam & ferarum rabiem intersit, ἀνδρεῖοι γὰρ εἶναι δοκοῦσιν, *inquit Philosophus,* καὶ οἱ διὰ θυμὸν, ὥσπερ τὰ θηρία, ἐπὶ τοὺς τρώσαντας φερόμενοι. Videntur fortes quoque, qui irati, sicut feræ, in eos, à quibus vulnerati sunt, feruntur. *(quemadmodum accuratissime virtutem illam pertractauit, & a quinque modis fortitudinis non veræ, idem Aristoteles distinxit, tum quæcumque ad eam recte intelligendam faciunt, solide obseruauit.) & præsertim, veram nec stipendium nec spem, sed honestum solum & per se spectare; atque hoc vnum in omnibus propositum habere.*

Neque dubitandum, quin his omnibus instructus Alcibiades, e schola præceptoris sui & amplexibus, ad bellum venerit. Quo in tota Græcia maior imperator vix fuit, & qui tantis cladibus Siciliam ac patriam, ab ea relegatus, afflixit.

Inter cætera militaria exercitia, commendandam militi præcipue venationem; siue leuiorem, & in qua nihil præter laborem spectatur, quæ insidiatur lepori aut damis: siue grauiorem, quæ leonem, vrsum, aprum, & id genus feras, vi, & cum periculo nonnunquam vitæ ac discrimine, inuadit.

Ea quippe antiquos heroas esse vsos, quales qui a Xonophonte & alijs commemorantur: inter quos, Centauri, Castor, Pollux, alijque eius generis. qui venando & prædando, priusquam ad legitima venirent arma, metum mortis ac terrorem, animo subjecerant,

Quemadmodum in Africa totas esse gentes constat, quæ assidue cum feris, & præcipue leonibus, virtutis causa bellum gerant. Ibi enim multos simul agminatim, modis varijs leonem adoriri. Maxime autem vsitatum esse, vt tecti clypeis, aut bouis inuoluti tergore, speluncam cingant, & flagello sæpius in aëre excusso, sonum edant, donec leo animosus atque irarum plenus, prodit.

Quem virtute multa domant, atque infestis ictibus configunt.

Nihil autem magis ad contemptum mortis, quam crebra prœlia, conferre. In quibus cum mors multos tollat, & ante oculos perpetuo versetur, tot aliorum vulnera, tot funera conspiciantur, quot propemodum tela emittuntur, fieri non posse, ut cuiquam præter expectationem eueniat. Ideoque recte atque ordine facere, qui tyronem, si non in bello, in velitationibus, & bellorum quasi imagine quadam, assidue exercent.

Paulatim quippe addiscendum esse id quod semel est tenendum: ut nimirum mortem contemnamus. Quod longe pluris esse, quam a vertice ad talos armatum esse: longeque plus aduersus hostem tales posse.

Animum quippe esse qui pugnat, animum qui vincit, animum, qui sæpe paucis comitatus, aut solus, totas acies vel sistat, vel in fugam agat: quanquam & armatas, & telorum omni genere instructas.

Ideo

Ideo non referre, vnde quis sit oriundus, aut vbi natus: quo item sit & quanto corpore. Dummodo, inuicto, & insuperabili sit animo, Qui sæpe exiguo in corpore, qualem fuisse Tydea commemorat Homerus, instar fulminis cuiusdam ac typhonis, obuia quæque, vi & contemptu mortis, prosternit.

Eoque rursus repetitur, omnia superare mortis contemptum & inuictum animum, qui, quouis tempore paratus est, non modo cum alijs, sed cum ipsa morte congredi, quanuis subito & præter expectationem sustinenda sit.

Quibus duobus, & audendo, quicquid hostis possidet, terram quoque illius, aerem, & aquam, in potestatem nostram transferri.

His præsidijs, Macedones, his Romanos, orbem sibi & naturam subjecisse. Neque nostro tempore virtutem deesse aut animos, neque naturam alios nunc homines quam

illo tempore in lucem dare. Sed experientiam & vsum esse adhibendum: sæpe excursiones faciendum: sæpe bello præludendum: sæpe aliquid aduersus hostem ante tempus belli tendandum. Vt in ipso, animus, suus & immotus, maneat.

Audaces autem semper minimum, plurimum periclitari eos, qui in fuga fiduciam habent, neque animum, sed tergum hosti obijciunt. Vnum ergo cogitandum ab ætate prima, vnum meditandum. Semel nempe moriendum, semel tributum suum ac vectigal naturæ persoluendum. Nascenti hoc incumbere, vt moriatur: nullam esse viam quaquis mortem euadat: vna excepta, quæ ad immortalitatem ducit. Eam autem ducere per hostem medium. Hac enim, & opprobrium, & infamiam, & ipsam mortem euadi. quia hæc via sola est heroica qua omnes magnæ animæ cœlum & æternitatem petunt.

Id docere vsum. Eum enim qui nihil metuit, simul ac virtutem toto animo concepit, &

pit, & horrenda ſpecie, totus ardens, totus flagrans, totus impos ſui, in hoſtem fertur, timorem quidem circumferre, atque alijs inijcere, ipſum autem nihil timere.

Neque in ipſo prœlio, vbi cum hoſte confligitur, vllum cum timore mortis certamen eſſe. Id quippe rem ipſam docere. Simul enim atque tuba inſonuit, ita concitari animum & abripi, vt occupare membra videatur ſingula, & cum quodam quaſi impetu in hoſtem pariter & mortem feratur. Ne referre quidem, quam ſint multi cum quibus ſit congrediendum, & quibus ſinguli vtantur armis. Concitatum enim ruere ac ferri. Nec reſpicere, aut tormenta bellica, quæ horrendo motu terram quatiunt, aut cadauera, quæ circumcirca voluuntur. Adeo non eſſe ſecum vbi ſemel cœpit incaleſcere, & in agmine verſari.

Cujus tantam eſſe vim, vt, illius qui ſic cadit, etiam abſente anima, corpus quod eſt reliquum poſt mortem, ſit terribile, & conſpectu ſuo metum hoſti inijciat. Nec referre

ſane, vtrum inſepultus maneat, dum aduerſo iaceat vulnere. Quo nihil gratius ipſum intueri Solem.

Ab his principijs Spartanos ad exiſtimationem tantam, tantumque nomen perueniſſe. Qui non in armis, imo nec in mœnibus, ſed in ſolo animo, omne præſidium habuerint. Adeo, vt nec mœnibus nec muris opus ſibi eſſe exiſtimarent; & quemadmodum mortem non timerent, ita neque mortuos lugerent. ac ne matres quidem filios. Quæ cadauera ſcuto impoſita, laudibus ad cœlum ferebant, aut cruorem mortuorum manu abluebant.

Concluditur poſtremo liber παρεκβάσεων. *In qua, præter votum pro pace atque incolumitate patriæ, de calamitatibus bellorum ciuilium, fortuna ſua, patria, inſtitutis, fœderatis Batauorum gentibus, ac præſertim Sereniſſimo Guſtauo II. Suecorum, Gotorum, Vandalorum, &c. Rege, & de incomparabili virtute ejus agit autor. In quo omine auguſto liber deſinit.*

70

LIB. IV.

PRæcipuum aduersus horrorem mortis Christiani hominis remedium esse, fidem quæ Dei filium amplectitur, ei hæret, in eum intuetur.

Hac vsos esse antiquos patres, qui a lapsu primi hominis aduentum filij Dei sperare, & in eum oculos fidei conuertere cœperunt. Quibus & futurum tempus tanquam præsens fuit. Quia, quasi jam præsentia videbant quæ futura erant. Hinc tot illustria de eo vaticinia, tot præclaræ in veteri fœdere, de æterno eius regno, prophetiæ: hinc quæcunque de terra promissionis, siue Canaan, dicuntur, & tot luculentæ atque amœnæ illius descriptiones. quæ omnia eandem vitam quæ futura est adumbrabant, sicut eadem fides eundem seruatorem intuebatur. Cuius nomen, *sicut recte Augustinus*, ex illo tempore ad saluandum humanum genus valet, ex quo in Adam vitiatum est. *Item*, Eadem fides

I 5 media.

mediatoris quæ nos saluat, saluos iustos faciebat antiquos, pusillos cum magnis. quia sicut credimus Christum in carne venisse, ita illi venturum: & sicut nos mortuum, ita illi moriturum. & sicut nos resurrexisse, ita illi resurrecturum. & nos & illi ad iudicium viuorum & mortuorum venturum.

Vnico hoc solatio magnas illas atque heroicas mentes, non labores tantum vitæ omnes aut pericula, cum quibus sæpe sunt luctati, sed & ipsum mortis metum diluisse.

Hac anchora fundatam Noachi arcam fuisse, cum ex genere humano, præter eum & paucissimos quos secum habebat, nemo superesset, & in terra nihil præter aquam intueretur; terræ simul & humano generi superstes.

Neque dubitandum, quin ex eo fluxerit immensa illa Abrahami fides, quem progenitorem Christus habuit; cum hæredem suum, & promissionis de fœcunditate gentis suæ fulcrum vnicum atque obsidem, Isaacum, jam senex, extra omnem generandi

spem

ſpem poſitus, immolare Deo imperanti, promptus ac paratus eſſet. Ex eo enim tantas illi vires credendi fuiſſe, qui humanæ reſpectu naturæ, ex illius lumbis proditurus erat, & fiduciam credendi iam tum ſuis dabat.

Eundem vidiſſe & Iſaacum, cum iam nihil videret; cœcus quippe & ſenex. Vidiſſe Iacobum, & cum eo luctatum eſſe. Hunc enim illum Angelum fuiſſe, de quo agitur Gen. 32. qui eodem capite Deus quoque dicitur. Eundem hunc ipſum Iacobum vidiſſe, & quaſi ante oculos ſpectaße, cum iam eßet moriturus, & ingenti ore, regni eius magnitudinem ex ſtirpe ſua orituram prædixiſſe.

Eundem ſæpe a Moſe conſpectum. Adeo, vt nonnunquam, tanquam dux, in hoſtem duceret exercitum, neque abiret, antequam, victoriam ab hoſte conſecutus eſſet. Sicut Exodi 14. Vbi rurſus Dei Angelus vocatur. Cum illo etiam locutum eſſe in publicatione legis. quemadmodum, quæ de Deo dicun-

dicuntur, 19. & 20. Exodi, ad Dei filium, a Patribus referuntur.

Neminem autem plenius illustriusque animo illius præsentiam vidisse quam Dauidem. e cujus stirpe natus est, Qui de nepote suo, tanquam amico aliquo, de cujus aduentu multa quotidie audimus, passim agit. Adeo vt spiritu illius tactus, voces sæpe admirabili fiducia plenas, tanquam fulmina quædam aut tonitrua emittat. Vt cum Psalmo 16, certissimus de resurrectione sua, in & propter Christum, triumphum de morte his verbis ducit: Propter hoc lætatum est cor meum, & exultat lingua mea: insuper & caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. *Et cum 23. exclamat*: nam etsi ambulauero in medio vmbræ mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es. *Et 118.* Non moriar, sed viuam. *Atque hæc omnia memor fœderis & pacti, quod exprimitur ab eo, Psalmo*

 72

mo 132. Iurauit Dominus Dauidi veritatem,&non frustrabitur eum.Fructum ventris tui in sede tua ponam. *Ad quæ simul loca,sicut sæpe veteres diuersa jungunt ac respiciunt, allusit autor.*

Hinc illa quæ de sceptro eius,de potentia, viribus, ac æternitate regni, passim occurrunt. Hinc quæ totq; secundo leguntur, & inprimis illa, Postula a me, & in hæreditatem tuam dabo tibi omnes gentes, terminosque terræ omnes in possessionem tuam.Reges eos virga ferrea, & tanquam vas figuli confringes eos.

Huius numine contactum Isaiam; vatem magnum ac sublimem, & qui ipso genere dicendi,stirpem regiam, qua oriundus dicitur,spirare videtur; ventura, tanquam visa & conspecta pridem, descripsisse. Hinc præclaras illas & cœlestes de illius regno prophetias. Qualis extat cap. 11. plane poëtica: cujus initium, Nascetur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet. *Et præcipue quo nunc respexit,*

illa,

illa, Iudicabit in iustitia pauperes, & arguet in æquitate, *&c.* Habitabit lupus cum agno, pardus cum hædo accubabit, vitulus, & leo, & ouis, simul agent, *&c.* Vitulus & vrsus pascentur.

Idem & Sibyllas fecisse. quas ea ipsa Isaiæ verba expressisse, e Virgilio, illarum interprete, apparet. De quarum oraculis plena sunt Græcorum atque Romanorum scripta.

Hinc apparere, eum quem fides nostra respicit, esse æternum, quia semper fuit. esse populi sui spem vnam & delicias, quia antequam ad nos venisset, suis adfuit, suis adhæsit, suos deduxit ac direxit, & præcipue, certissimis de aduentu suo promissionibus, inæstimabili ratione, ab ipso mundi initio, aduersus vim mortis ac terrorem erexit. (quod nihil mirum, cum & vita sit, & vitæ origo.) Idque donec venit, atque homo inter homines versatus est.

Venisse enim tandem, & ex virgine castissima verum induisse hominem, qui Deus semper fuit, mansit, & in sæcula manebit.

Quo

Quo aduentu, dubium non esse, quin Sancti omnes eo tempore superstites, quanquam pauci admodum, ineffabile atque incredibile animo conceperint gaudium. quod, priusquam discederent e vita, mortis victorem, & æternæ vitæ prædem ac sponsorem, ante oculos viderent atque amplecterentur.

Illum vnum igitur & nobis, quamdiu viuimus, animo esse infigendum: illum mane, meridie, vesperi, ac noctu cogitandum. Quæcunque enim præstitit, pro nobis præstitiße. Ab ineunte autem vita, præstitisse plurima. Iacuisse in tuguriolo, plorasse ac vagiisse; cum multorum denique innocentium crudeli cæde, ad interitum ac necem crudelissimam, quæsitum fuiße. Etiam, a generis humani hoste, diuexatum in deserto ac ludibrio fuisse habitum: ab amicis autem suis, quorum causa venerat, indigne exceptum. Cœli denique ac terræ dominum, sed quem neque hoc, neque illa, capit, famem, laborem, ac calamitates nostras, dum

hoc

hoc onus nostrum baiulat, tulisse. Postremo, præ angore, dum inferni vires omnes & æternos cruciatus sentit, grumos sanguinis sudasse. Atque eorum finem, ac conclusionem, execrandam atque horrendam mortem fuisse.

Hæc si semper cogitemus, si in illis cruciatibus illius, semper oberremus, eosque mentis oculo præsentes semper habeamus; facile futurum, vt ineptiarum omnium obliti, prius lachrymas ac gemitus quam voces effundamus. Si præsertim in hac contemplatione, mortem semper expectemus. Quæ quocunque tempore est ventura, morte illius fractam ac contritam esse.

Eum qui pro nobis est mortuus, eundem esse qui a Sanctis omnibus tam diu expectatus fuerat. quia nostra & illorum vita erat. Cui vera sacrificia a nobis offerenda esse. non quidem qualia fuere antiquorum, sed ardentes gemitus, qui ex vera pœnitentia, & cogitatione de miseria ac peccatorum magnitudine, procedant. sed colloquia cum eo,

& fla-

& *flagrantes preces. In quibus tria potissimum spectanda.*

Primo, quis sit ille quem affamur. Æternus nempe Dei viui ac æterni filius; mors mortis, ac fons vitæ. Secundo, quænam illa sint quæ pertulit: plagæ, nempe, vulnera, ac postremo, mors ipsa. quam nec terra neque Sol videre sustinuit. Adeo, vt hic, cœlo abiisse videretur: illa, luce erepta, ad conspectum rei tam indignæ lateret. Tertio, qui nos simus. Peccatores nempe miseri. Quarto; quid illius morte consecuti simus. Liberationem nempe ab ea, & a pœna, quam merueramus. ideoque & ab horrore illius ac formidine. Cujus tam stupenda fuit bonitas, vt immani vulnere humana manu trajectus, merum ex eodem nostri effunderet amorem. Aquam nempe & sanguinem. Vnde S. Augustinus; ex Dominico latere, nostra sacramenta profluxisse ait. Et S. Chrysostomus, μέγα δὲ τοῦτο καὶ μυστήριον ἀπόρρητον ἐτελεῖτο. ἐξῆλθε γὰρ ὕδωρ καὶ αἷμα. οὐχ᾽ ἁπλῶς, οὐδὲ ὡς ἔτυχεν αὗται

ἐξῆλθον αἱ πηγαί· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ ἀμφοτέρων ἡ ἐκκλησία συνέστηκεν· καὶ ἵστασιν οἱ μυσταγωγούμενοι, δι' ὕδατος μὲν ἀναγεννώμενοι, δι' αἵματος δὲ καὶ σαρκὸς τρεφόμενοι.

Precandum ergo ſæpe, ſiue intenta voce, ſiue etiam, ſine vlla. (interdum enim cor ſufficere quod tacet, quia vim amoris ſui effundere non poteſt.) Idque cum in omni vita faciendum, tum præcipue cum finis eius imminet. Tum enim quo magis vox deficit, eo magis intendendum eſſe animum, & ad Deum cum fiducia in eius filium, qui vitam in ſe habet, & iam eam nobis morte ſua peperit, accedendum. Ac præcipue petendam eſſe fidem. Cuius vis eſt tanta, vt dum viuimus, mortem non timeat, qui vitam intuetur: & cum morimur, eam facillime contemnat, qui de futuris cogitat.

Hac occaſione magni aliquot commemorantur heroes, qui in veteri fœdere intentos aſſidue in ſeruatorem habuerunt oculos. adeo vt naturam poſt ſe relinquerent, multiſque teſtarentur miraculis, quam longe

longe supra ipsam eßent. Quales fuisse, tres patriarchas, Deboram, Gedeonem, Iephten, Samsonem, Eliam, Elisæum, Sidrach, Mesach, & Abednego: etiam Salomonem & Dauidem, ante iam dictum: qui templum, omni apparatu splendidum magnificumque, regi venturo condidit. Cum ille, sola paupertate contentus, in tuguriolo natus, & a Sanctis salutatus fuerit. Inprimis Simeone, qui in templo aduentum ei hunc est gratulatus; ineffabili perculsus gaudio. quod ante mortem, ipsam vitam, ipsam mortis mortem, vidisset, salutasset, tetigisset. quem ante animo venturum viderat. Fidei enim id munus, vt semper Christum videat: hoc quoque tempore semper eum, vbi nunc est, aspiciat; non, vt quondam in carne imbecillem, sed iam gloriosum ac triumphantem; non tamen sine carne nostra.

In hoc vno spectaculo, eam oblectare sese. Ac cum intuetur eum, non modo mortem, sed & flammas omnes, cruces, ac tormenta omnia, contemnere: in ipsa imo morte

vitam viuere, non quam deponit, sed quam incohoat qui ea praeditus hinc abit.

Ea autem cum diuinae innitatur doctrinae; hinc petendam esse veram sapientiam. cum qua neque Aristotelica, ac ne Socratica quidem dogmata, quanquam magna sui parte ex eodem fonte profluxerint, esse conferenda: quod in Hebraeorum ac Graecorum scriptis, veritas sit reuelata.

Assiduam quoque vitae innocentiam petendam esse, bonisque cogitationibus atque operibus vacandum. nihil enim eße mala conscientia grauius, quae futuras post mortem poenas impijs in hac vita proponit. Adeo, vt ante obitum, vitam omni morte grauiorem sentiant. Quare, probitati incumbendum sedulo. Atque inprimis adhibendam poenitentiam, quae praeteritam emendat vitam, praesentem autem in officio continet.

Serium in his rebus studium, longe ijs omnibus praestare, quae aut ambiuntur, aut in vita tractantur. Quorum nonnulla hic comme-

commemorantur, quæ nonnullos a cœlestibus abducunt: qualia ſunt, poëſis per ſe, aſtronomia, juris ſcientia aut medicinæ: tum vero regum negocia ac principum. Quæ nonnulli ita tractant, vt de rege æterno non cogitent. Cum nemo, niſi liber illis, aſpirare ad Dominum ac creatorem ſuum queat. Quare iterum, quod libro primo dictum fuerat, repetitur: ſenſus nempe rationi ſubjiciendos, atque ab illis ſeparandam eſſe mentem, quæ priori ſuo ſtatu nunc excidit.

Hac occaſione, locus de felicitate primorum in Paradiſo parentum, deque eorum crimine, quo hæreditatem mortis propagarunt, agitur.

Cujus vim, Dei filium, morte ſua prorſus deleuiſſe. Quo in cœlum recepto, tanquam duce prævio, ſecutam eſſe fidam militum manum, qui tormentis nullis, nullis minis, ad terrorem mortis agi ac compelli potuerunt: quia præceſſiſſe ducem ſuum atque principem ſciebant. Qui hoc ipſo ſatis oſten-

ostenderunt, semel fractam mortis vim fuiße. Vt præclare dicat Athanasius, certissimum deuictæ mortis eße indicium, quod tot ac tanti testes, qui secuti sunt ascensionem Domini in cœlum, nihilo profecto magis, quam si nunquam extitisset, eam timuerunt. Hinc de martyribus, fortitudine eorum, mortis contemptu, vita, pœnitentia, & institutis, locus integer. Et inprimis, eos sic vixisse, vt continentia ac temperantia de vitijs; mente de sensibus; constantia de omnibus aduersis; tolerantia de pœnis ac supplicijs; contemptu mortis de vita; fide, de morte pariter & mundo triumpharent: aut, vt D. Hieronymus, in ijs triumpharet Deus: Triumphus, *inquit,* Dei est passio martyrum, & pro Christi nomine cruoris effusio, & inter tormenta lætitia. *Sic vixisse, vt dum viuerent, tota vita exularent. Ideoque sese lachrymis assiduis jeiunijsque maceraße, vt facilius ex hoc exilio ad veram libertatem abirent. Vixisse enim persecutionis tempore, aut in montibus & solis locis, vbi neque ab hominibus aut eorum*

vitijs,

vitijs, ab æternitatis contemplatione abducerentur. Vixisse & in tumulis plerosque, vt ibi saltem a crudelitate tuti essent. Ubi assidue vidisse Dominum & Seruatorem, & quemadmodum Ignatius dicebat, ἔρωτα ἐσταυρωμένον suum, ac suauissimo amore illius contabuisse. donec ad dicendum veritati testimonium, e terris vocarentur. Tum, de protomartyre Stephano: qui primus omnium magnifice, post Dominum, de morte triumphauit; & corona vitæ est donatus.

Qui cum Dominum ad dextram patris stantem antequam excederet e vita conspexit, satis ostendisse, nihil amplius jam posse mortem, quæ ante Domini in terras aduentum, terrore ineffabili, conscientias mortalium premebat. vt ne Atlas quidem maius sustinuerit pondus. Quod aduentu Seruatoris nostri penitus sublatum esse.

Hic jam longa, de natiuitate Domini, amore nostri, humiliatione, exaltatione, potestate denique ac magnificentia, inseritur παρέκβασις. Qui cum triumphauerit de

morte, effecisse, ut qui militant in castris eius, aut illic spei anchoram defigunt, tam augustæ sint victoriæ participes, utque mortem, jam deuictam esse, ante eam, & in ea, sciant atque intelligant; æternæ vitæ mox participes futuri. In quam nulla mors ullum jus habet.

PLATONIS LOCVS EX PHÆDONE DE VITA SECVNDVM MENTEM, quæ eſt munus philoſophi, & initium mortis.

Ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; Πάνυ γ', ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμμίας. Ἆρα μὴ ἄλλο τι, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν; καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὲν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι· χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσαν αὐτὴν καθ' αὑτὴν εἶναι; ἆρα μὴ ἄλλο τι ᾖ ὁ θάνατος, ἢ τοῦτο; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη. Σκέψαι δή, ὦ 'γαθέ, ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. ἐκ γὰρ τούτων μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἴσεσθαι

VTrum aliquid putamus mortem eſſe? Ita ſane, reſpondit Simmias. Vtrum ergo, inquit ille, aliud quam animæ ac corporis putamus ſeparationem eſſe? vt, nimirum, nihil aliud ſit mori, quam vt corpus ſit ab anima ſeiunctum, & ſeorſum ſine hac exiſtat; viciſſimque anima a corpore ſit ſeparata, eodemque modo, ſola ac per ſe exiſtat? Quæſo, vtrum illud, an quid aliud ab illo eſt, quod mortem dicimus? Nihil, inquit ille, aliud profecto, ſed hoc ipſum. Vide igitur, ô bone, vtrum idem nunc tibi, quod mihi, videatur. quippe hic facilius intelligemus illud, de quo

Inter nos nunc agimus. Vtrumne ergo munus esse existimas philosophi, addictum esse ijs voluptatibus, quæ e cibo aut e potu percipiuntur? Minime vero, o noster Socrates, respondit Simmias. Quid? ijsne, quæ e rebus Venereis petuntur? Nequaquam, inquit ille. Arbitraris ergo munus esse illius, vt in cultu corporis defixus hæreat? hoc est, vt exempli causa, vestes habeat eximias, aut calceos, aliaque id genus, quæ ornando corpori excogitantur? Et vtrumne eum talia, aliaq; id genus, admiraturum esse, an nullo habiturum loco, nisi quatenus necessitas id flagitat, existimas? Nullo ea loco, si quid iudico, esse habiturũ; modo verus, inquit ille, sit philosophus. Nonne ergo prorsus sic videtur tibi, omne talis viri studium, non in corpore eiusque cura occupari, sed in id ei incumbendum, vt quantum potest, ab hoc faciat diuortium, totumque se ad animum conuertat? Mihi

περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεταί σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σιτίων τε καὶ ποτῶν; Ἥκιστά γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας. Τί δέ, τὰς τῶν ἀφροδισίων; Οὐδαμῶς. Τί δέ, τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι, ὁ τοιοῦτος· οἷον ἱματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων, καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα, πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοι, ἢ ἀτιμάζειν, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν; Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὅ γε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοι, ἔφη, ἡ τοῦ τοιούτου πραγματεία, οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι; ἐμοί-

γε

γε. Ἆρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας, διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Φαίνεται. Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώπων, ᾧ μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι ὁ μηδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἳ διὰ τοῦ σώματός εἰσι. Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις. Τί δὲ δή, περὶ αὐτὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν, πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα, ἢ οὔ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ· οἷον τὸ τοιόνδε λέγω· ἆρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὄψις τε καὶ ἀκοὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἀεὶ ἡμῖν θρυλλοῦσιν, ὅτι οὔτ' ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν; καίτοι εἰ αὗται τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς

quidem ſane. Et an non ex ijs omnibus videtur tibi planum eſſe, eum qui revera ſit philoſophus, longe præ aliis a conſortio corporis, ſeiunctūrum eſſe animam? Videtur plane. Et videmus tamen, multos eſſe e turba, o Simmia, qui arbitrantur, eum qui aut voluptatem ex his talibus non percipit, aut plane eorum non ſit particeps, indignum eſſe vita, aut non ita longe a morte abeſſe. ſiquidem, cum corpore ſit præditus, nullam ſentiat ex eo voluptatem. Ita plane ſe res habet. Iam in comparanda ſapientia, vtrumne credis corporis ſocietatem, ſi quis eam putet adhibendam, fore impedimento, an contra? Id quod volo hoc eſt. Putaſne viſum & auditum, certi aliquid habere, aut aſſenſum ijs homines præbere poſſe? an poëtas eſſe qui in vulgus temere ſparſerunt; nihil, vel videri certo vel audiri? Et tamen, ſatis equidem conſtare arbitror, ſi hi duo ſenſus nihil certi

habeant

habeant aut cui possit credi, multo minus cæteris id conuenire. cum præsertim cæteri his longe sint inferiores. Et, num recte sentire tibi videor? Omnino, inquit ille. Quando igitur dicemus, animam, jam veritatem assequi? siquidem iam ante diximus, & sane manifestum est, eam, vbi corpus in societatem contemplationis huius adhibet, ab eo decipi. Ita se res habet. Nonne arbitraris ergo, eam, si quo modo ratiocinando, veritatem rerum, esse assecuturam? plane, ita est. Nonne & illud credis, tum eam ratiocinari optime, cum neque ab auditu perturbatur neque a visu, & dolore pariter ac voluptate caret? ita quidem, vt relicto prorsus, ac dimisso, quantum potest fieri, hoc corpore, adeo vt nec societate eius nec consortio vtatur, ea quæ revera sunt, inuestiget. Negari hæc non possunt. Nonne igitur hic rursus, anima philosophi, contemnit vehementer

εἰσὶ μηδὲ σαφεῖς, χολῇ γε αἱ ἄλλαι. πᾶσαι γάρ που τούτων φαυλότεραί εἰσιν· ἢ σοὶ οὐ δοκοῦσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πότε οὖν, ἦ δ' ὅς, ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἅπτεται; ὅταν μὲν γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀληθῆ λέγεις. Ἆρ' οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴπερ που ἄλλοθι, κατάδηλον αὐτῇ γίγνεταί τι τῶν ὄντων; Ναί. Λογίζεται δέ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τούτων μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοὴ, μήτε ὄψις, μήτε ἀλγηδὼν, μήτε τις ἡδονή. ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὑτὴν γίγνηται, ἐῶσα χαίρειν τὸ σῶμα, καὶ καθ' ὅσον δύναται μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ, μηδ' ἁπτομένη, ὀρέγηται τοῦ ὄντος. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα ἀτιμάζει τὸ σῶμα,

καὶ

καὶ φεύγῃ ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνεσθαι; Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὦ Σιμμία. φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτό, ἢ οὐδέν; Φαμέν τι νὴ Δία. Καὶ καλὸν καὶ ἀγαθόν; Πῶς δ' οὔ. Ἤδη οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες; Οὐδαμῶς, ἦ δ' ὅς. Ἀλλ' ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἑνὶ λόγῳ ἁπάντων τῆς οὐσίας, ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν, ἆρα διὰ τοῦ σώματος τὸ ἀληθέστατον αὐτῶν θεωρεῖται; ἢ ὧδ' ἔχει, ὃς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσηται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἴοι

corpus, & ab eo fugit, tantum vt versari ipsa possit secum? Sic videtur sane. Verum scire lubet, quid ad illud quod iam quæram sis dicturus, o noster Simmia. Est ne aliquid, quod ipsum iustum dicimus, an vero nihil extat tale? Sane dicimus. Et quod pulchrum itidem ac bonum? Et quid ni? Velim ergo scire, vtrum talé quicquam visu unquam vsurpaueris. Nequaquam, inquit ille. Num ergo sensu alio corporeo, ea assecutus es? Quod volo hoc est: vtrum vnquam primam rerum omnium naturam, & quo vnumquodque est id quod est; qualis, magnitudo, nempe, bona valetudo, robur, cæteraque id genus, vtabsoluam, omnia, ita contemplatus es, aut eorum veritatem, ita quenquam, contemplari posse credis; ac non contra eum, qui ad singula eorum, quorum contemplationi vacat, contemplanda, mente se quam optime instruxerit, ad singula intelligenda, proxime acces-

acceſſurum eſſe? Ita prorſus iudico. Eum ergo hoc puriſſime facturum credis qui ingenij ac rationis aciem ad ſingula conuertat, viſum vero etiam auertat, neque hunc aut alium, in contemplando, ſenſum, ad rationis opus pariter admittat. vt hoc modo, pura ac ſeorſim per ſe ſeparata mente, vti, ſingulaque vt ſunt, pura ac ſeorſim ſeparata, indagare queat; quantum quidem pote fieri, ab oculis ac auribus, omnique, vt abſoluam verbo, corpore ſeiunctus: certus, nihil eſſe quod perturbet magis animum, minuſque ad poſſeſſionem ſapientiæ ac veritatis, cum in partem aduocatur, peruenire eam ſinat. Nonne talis ergo, ſi quis vſquam, ad naturam primam rerum & eſſentiam, hoc modo, peruenturus tibi, Simmia, videtur? Quam ſint vera quæ a te dicuntur, dici, inquit Simmias, non poteſt. Quare neceſſario ex his omnibus ſequitur,

τοῦ γνῶναι ἕκαστον; Πάνυ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσειε καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, μήτε ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὑτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος, αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἰλικρινὲς ἕκαστον ἐπιχειρεῖ θηρεύειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεὶς ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὤτων, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ· ἆρ' οὐχ οὗτός ἐστιν ὦ Σιμμία, εἴπερ τις ἄλλος, ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος; Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι δόξαν

δόξαι τοιάνδε τινὰ τοῖς
γνησίως φιλοσόφοις, ὥς τε
καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα
ἄττα λέγειν· ὅτι κινδυνεύει
τοι ὥσπερ ἀτραπὸς ἐκφέρειν
ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ
σκέψει. ὅτι ἕως ἂν τὸ σῶμα
ἔχωμεν καὶ ξυμπεφυρμένη
ᾖ ἡμῶν ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοι-
ούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε
κτησώμεθα ἱκανῶς οὗ ἐπι-
θυμοῦμεν· φαμὲν δὲ τοῦτο
εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας μὲν
γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει
τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαί-
αν τροφήν. ἔτι δὲ ἄν τινες
νόσοι προσπέσωσιν, ἐμπο-
δίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄν-
τος θήραν· ἐρώτων τε καὶ
ἐπιθυμιῶν, καὶ φόβων, καὶ
εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ
φλυαρίας ἐμπίπλησιν
ἡμᾶς πολλῆς· ὥστε τὸ λεγό-
μενον, ὡς ἀληθῶς, τῶν ὄν-
των ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρο-
νῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐ-
δέν. καὶ γάρ, πολέμους, καὶ
στάσεις, καὶ μάχας, οὐδὲν
ἄλλο παρέχει, ἢ τὸ σῶμα,
καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι.

& hæc ita fe habere, iiſque
qui philoſophari volunt
ſerio, ſic eſſe ſentiendum,
meritoque qui ſunt tales,
ita inter ſeſe loqui poſſe:
Videmur, cum vacamus
contemplationi, certa ra-
tione huc adduci, vt cre-
damus, quamdiu verſatu-
ri ſumus cū hoc corpore,
& quamdiu immixtus ta-
li malo fuerit hic animus,
vix futurum, vt in ſolidum
id conſequamur quod de-
ſideramus. Ipſam nempe
veritatem. Infinitas enim
corpus nobis obijcit mo-
leſtias. Primo victus cauſa,
quē neceſsitas præſcribit:
tum & ſiqui forte morbi
incidant. Nam & ij in quæ-
renda veritate, haud par-
uam ſæpe nobis remoram
obijciunt. vt amores, & lu-
bidines, & metus; cogita-
tiones deniq; quaſcunque
quibus implet animum;
hic omittamus. vt non te-
mere dicatur omnē omni-
no veritatis ab eo interci-
pi intelligentiā. Nā & bel-
la, & ſeditiones, & quaſ-
cunque ſimultates, nihil
præter illud ipſum, & cu-
piditates eius, nobis creāt.

Quip-

Quippe cum diuitiarum causa, quæuis oriantur bella: has autē, causa corporis, parare homines cogantur; ejus cultui emancipati ac seruitio. Et hæc sunt revera, quæ Philosophiæ nos vacare non permittunt. Iam quod longe omnium est miserrimum, si quando aliquantulum indulget nobis ocij, & ad contemplationē aliquam conuertimur, ibi subito in ipsa veri inquisitione, vbique quasi ex aduerso sese obijcit, vbique turbas ciet ac tumultus, vbique animum consternat, neq; ad veritatis contemplationē solidam assurgere eum sinit. Quare omnino videtur nobis opus esse, si ad puram aspiremus aliquam scientiam ac veram, vt a corpore abeamus, ac res ipsas animo intueamur. Ita enim nobis ea, vt videtur, quam desideramus, & quam nunc tantopere amamus, continget scientia. Post hanc vitam nempe. quod suadere ipsa ratio videtur. Nam in ipsa non potest. Quippe

διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν, πάντες οἱ πόλεμοι γίγνονται. τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ ταῦτα πάντα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὖ πανταχοῦ παραπῖπτον, θόρυβον παρέχει, καὶ ταραχὴν, καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τἀληθές· ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται, ὅτι εἰ μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἴσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ, καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα. καὶ τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται οὗ ἐπιθυμοῦμέν τε, καὶ φαμὲν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως· ἐπειδὰν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὔ.. εἰ γὰρ

μὴ

μὴ οἷόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γνῶναι, δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἐστι κτήσασθαι τὸ εἰδέναι, ἢ τελευτήσασι. τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὔ· καὶ ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν, οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐὰν ὅτι μάλιστα μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι, μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅ, τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύωμεν, ἀπ' αὐτοῦ; ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἰκός. μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα, καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές· τοῦτο δ' ἐστὶν ἴσως τὸ ἀληθές. μὴ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ᾖ. τοιαῦτα

si non potest fieri, vt pure aliquid cum corpore ac plene cognoscamus; alterum sequeretur e duobus; vt aut nusquam, aut post obitum, perueniamus ad scientiam. Tunc enim, ac non ante, sola, ac seorsim sine corpore, ipsa secum, anima versabitur. Quamdiu autem viuimus, ita, nisi fallimur, quam proxime accessuri sumus ad scientiam, si, quantum potest fieri, omni corporis consortio abstineamus, nec cum eo vllam, nisi aliud præscripserit necessitas, societatem ineamus. Ita enim fiet, vt nec vllum a natura eius, quæ nunc implet omnia, sentiamus incommodum, & ab eo, donec ipse Deus nos dissoluet, puri maneamus atque intacti. Tum enim, liberi a corporis dementia ac puri, cum his quæ nunc quærimus, versabimur, omniaque per nos ipsi, pura, vt sunt, intelligemus. Quæ est, nisi fallor, ipsa veritas. Nefas enim est, vt qui non est purus, id quod purum est contingat. Ita nisi fal-

lor. Simmia, necesse est, inter sese & loqui & sentire omnes eos, qui reuera studiosi veritatis sunt. An non tibi quoque sic videtur? Prorsus, o mi Socrates. Si hæc ergo vera sunt, amice noster, magna spes me tenet, fore, vt simulac deuenero quo nunc eundum vides, ibi equidem, si alibi locorum, large ac vbertim illud consequar, cujus causa, in hac vita tot molestias subimus. Quare fieri non potest, vt hoc iter quod nunc imperatum mihi; tum a me tum a quouis qui paratam sibi, vt oportet, ac purgatam putat esse mentem, sine maxima lubentia summaque spe in posterum suscipiatur. Non est dubitandum, inquit Simmias. Iam autem, nonne tibi ea, cujus ante mentionem fecimus, vera purgatio videtur? vt nimirum, quantum pote, separetur anima a corpore, vtque iam nunc discat, congregari in se vndique ac colligi; tum vt omni

οἶμαι, ὦ Σιμμία. ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς· ἢ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ, ὦ ἑταῖρε, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικομένῳ, οἷ ἐγὼ πορεύομαι, ἱκανῶς ἐκεῖ, εἴπερ που ἄλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο, οὗ ἕνεκα ἡ πολλὴ πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν· ὥστε ἥ γε ἀποδημία ἡ νῦν ἐμοὶ προστεταγμένη, μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίγνεται, καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ ὃς ἡγεῖταί οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαρμένην. Πάνυ μὲν οὖν; ἔφη ὁ Σιμμίας. Κάθαρσις δὲ εἶναι ἆρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει, ὅπερ πάλαι ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχήν, καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὑτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαί τε καὶ ἀθροίζεσθαι, καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ

δυ-

θανατὸν καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι, καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην καθ' αὐτὴν ἐκλυομένην, ὥσπερ ἐκ δεσμῶν, ἐκ τοῦ σώματος; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Παντάπασί γ', ἦδ' ὅς. Λύειν δέ γε αὐτὴν, ὥς φαμὲν, προθυμοῦνται ἀεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς· καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ οὔ; Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη, ἄνδρα παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ, ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι, οὕτω ζῆν, κἄπειτ' ἥκοντος αὐτῷ τούτου, ἀγανακτεῖν; οὐ γελοῖον; Πῶς δ' οὔ; Τῷ ὄντι ἄρα ἔφη, ὦ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστ' αὐτοῖς

ratione, cum in vita hac, tum in futura, ex hoc ipſo corpore, vt e carcere, diſſolui, ac verſare ipſa ſecum diſcat? Omnino, inquit ille. Igitur ſolutio & quaſi animæ a corpore ſejunctio, hoc ipſum eſt, quod mortem appellamus. Omni modo, inquit ille. Soluere autem eam, ſoli, aut præcipue, quod ante dicebamus, ſtudent illi, qui legitime philoſophantur: ideoque nihil aliud eſt ſtudium philoſophorum, niſi animæ & corporis ſolutio ac ſeparatio. Nunquid ita ſe res habet? Sic videtur ſane. Nonne ergo riſu dignum eſſet, quod initio dicebam, ſi quis, poſtquam toto vitæ tempore ita ſe ſe comparaſſet, vt dum viueret, quam proxime accederet ad mortem, vbi autem ea iam adeſſet, ægre eam ferret. nonne, inquam, riſu dignum hoc tibi videretur? Quid ni? Atqui, veri ſane ac legitimi philoſophi, hoc agunt ſemper, Simmia: mortem ſemper meditantur. neque quiſquam vi-

uit hominum, qui minus eam reformidet. Nam sic mecum puta: cum sit certum, nihil magis improbari ijs quam hoc corpus, nihil petere ac desiderare magis, quam vt sola ac seorsim secum anima versetur, nonne a ratione vehementer esset alienum, si tum demum, cum jam voto suo potirentur, trepidarent, aut dolerent, ac non potius cum summa, vti decet, voluptate, eo se conferrent, vbi tantæ rei, cuius toto vitæ tempore ingenti studio flagrarunt, (sapientiæ nimirum) sese compotes futuros crederent: ejus vero, quod inuisum illis fuit maxime, consortio, defungi posse se sperarent? Nisi merito plerosque censes, vbi aliquid ex rebus his humanis amiserunt; pueros, nimirũ, vel liberos quos amabant, aut conjuges, optasse sua sponte mori, tantum quod sperarent, ibi eos se visuros, aut, consortio eorũ, quos desiderabant fruituros: cum vero, qui amore ardet sapientiæ, sibique certo certius persuadet, nusquam ea sese vt, oportet,

ἀνθρώπων φοβερόν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει· εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὑτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν, οἷ ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστιν, οὗ διὰ βίου ἤρων τυχεῖν· ἤρων δὲ φρονόσεως· ᾧ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι ξυνόντος αὐτοῖς; ἢ ἀνθρωπίνων μὲν, παιδικῶν, καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων, πολλοὶ δὴ ἑκόντες ἠθέλησαν εἰς ἅδου ἐλθεῖν, ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαί τε ἐκεῖ ὧν ἐπεθύμουν, καὶ ξυνέσεσθαι· φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ ὄντι ἐρῶν, καὶ λαβὼν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου ἢ ἐν ἅδου, ἀγανακτή-

ess

σει τε ἀποθνήσκων, καὶ οὐκ ἄσμενος εἶσιν αὐτόσε; οἴεσθαί γε χρὴ, ἐὰν τῷ ὄντι ᾖ, ὦ ἑταῖρε, φιλόσοφος, σφόδρα αὐτῷ ταῦτα δόξειν, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι φρονήσει, ἀλλ' ἢ ἐκεῖ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος; Πολλὴ μέντοι νὴ Δία, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρὸς, ὃν ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος. ὁ αὐτὸς δέ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἤτοι τὰ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφότερα.

nisi post hanc vitam, fruiturum, ægre, ac non potius, cum voluptate ex ea abiturum? Equidem persuadeamus nobis, eũ, si revera sit philosophus, amice, certo crediturum, nusquam sese melius, nusquam purius, quam vbi ante dictum est, in possessionem sapientiæ admissum iri. Quod si ita est, vt paulo ante dictum est, næ dementem eum esse oportet, si cum talis sit, timere tamen potest mortem. Ita Iupiter me amet, admodum, respondit ille. Quare, per me licet, vt quemcunque cum mœrore ac luctu vita excedentem videris, eum iudices non sapientiæ sed corporis impense studiosum. eundemque aut opes, aut honores, & vtrumuis vel vtrunque pariter, impense amare.

Lege in superiori loco, pro, τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεκται, τῷ ὄντι ἡμῖν δέδοκται. quemadmodum ex versione planum est.

habeant aut cui possit credi, multo minus cæteris id conuenire. cum præsertim cæteri his longe sint inferiores. Et, num recte sentire tibi videor? Omnino, inquit ille. Quando igitur dicemus, animam, jam veritatem assequi? siquidem iam ante diximus, & sane manifestum est, eam, vbi corpus in societatem contemplationis huius adhibet, ab eo decipi. Ita se res habet. Nonne arbitraris ergo, eam, si quo modo, ratiocinando, veritatem rerum, esse assecuturam? plane, ita est. Nonne & illud credis, tum eam ratiocinari optime, cum neque ab auditu perturbatur neque a visu, & dolore pariter ac voluptate caret? ita quidem, vt relicto prorsus, ac dimisso, quantum potest fieri, hoc corpore, adeo vt nec societate eius nec consortio vtatur, ea quæ revera sunt, inuestiget. Negari hæc non possunt. Nonne igitur hic rursus, anima philosophi, contemnit vehementer

εἰσὶ μηδὲ σαφεῖς, χολῇ γε αἱ ἄλλαι. πᾶσαι γὰρ που τούτων φαυλότεραί εἰσιν· ἢ σοὶ οὐ δοκοῦσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πότε οὖν, ἦ δ᾽ ὅς, ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἅπτεται; ὅταν μὲν γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ᾽ αὐτοῦ. Ἀληθῆ λέγεις. Ἆρ᾽ οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴπερ που ἄλλοθι, κατάδηλον αὐτῇ γίγνεταί τι τῶν ὄντων; Ναί. Λογίζεται δέ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τούτων μηδὲν παραλυπῇ μήτε ἀκοὴ, μήτε ὄψις, μήτε ἀλγηδὼν, μήτε τις ἡδονή. ἀλλ᾽ ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ᾽ αὑτὴν γίγνηται· ἐῶσα χαίρειν τὸ σῶμα, καὶ καθ᾽ ὅσον δύναται μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ, μηδ᾽ ἁπτομένη, ὀρέγηται τοῦ ὄντος. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα ἀτιμάζει τὸ σῶμα, καὶ

καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ' αὑτὴν γίγνεσθαι; Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὦ Σιμμία· φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸ, ἢ οὐδέν; Φαμέν τι νὴ Δία. Καὶ καλὸν καὶ ἀγαθόν; Πῶς δ' οὔ. Ἤδη οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες; Οὐδαμῶς, ἦ δ' ὅς. Ἀλλ' ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἑνὶ λόγῳ ἁπάντων τῆς οὐσίας, ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν, ἆρα διὰ τοῦ σώματος τὸ ἀληθέστατον αὐτῶν θεωρεῖται; ἢ ὧδ' ἔχει, ὃς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσηται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἴοι

corpus, & ab eo fugit, tantum vt versari ipsa possit secum? Sic videtur sane. Verum scire lubet, quid ad illud quod iam quæram sis dicturus, o noster Simmia. Est ne aliquid, quod ipsum iustum dicimus, an vero nihil extat tale? Sane dicimus. Et quod pulchrum itidem ac bonum? Et quid ni? Velim ergo scire, vtrum tale quicquam visu unquam vsurpaueris. Nequaquam, inquit ille. Num ergo sensu alio corporeo, ea assecutus es? Quod volo hoc est: vtrum vnquam primam rerum omnium naturam, & quo vnumquodque est id quod est; qualis, magnitudo, nempe, bona valetudo, robur, cæteraque id genus, vt absoluam, omnia, ita contemplatus es, aut eorum veritatem, ita quenquam, contemplari posse credis; ac non contra eum, qui ad singula eorum, quorum contemplationi vacat, contemplanda, mente sequam optime instruxerit, ad singula intelligenda, proxime

accessurum esse? Ita prorsus iudico. Eum ergo hoc purissime facturum credis, qui ingenij ac rationis aciem ad singula conuertat, visum vero etiam auertat, neque hunc aut alium, in contemplando, sensum, ad rationis opus pariter admittat. vt hoc modo, pura ac seorsim per se separata mente, vti, singulaque vt sunt, pura ac seorsim separata, indagare queat; quantum quidem pote fieri, ab oculis ac auribus, omnique, vt absoluam verbo, corpore seiunctus: certus, nihil esse quod perturbet magis animum, minusque ad possessionem sapientiæ ac veritatis, cum in partem aduocatur, peruenire eam sinat. Nonne talis ergo, si quis vsquam, ad naturam primam rerum & essentiam, hoc modo, peruenturus tibi, Simmia, videtur? Quam sint vera quæ a te dicuntur, dici, inquit Simmias, non potest. Quare necessario ex his omnibus sequitur,

τοῦ γνῶναι ἕκαστον; Πάνυ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσειε καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, μήτε ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὑτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος, αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἰλικρινὲς ἕκαστον ἐπιχειρεῖ θηρεύειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεὶς ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὤτων, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ; ἆρ' οὐχ οὗτός ἐστιν ὦ Σιμμία, εἴπερ τις ἄλλος, ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος; Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι

δόξαν

δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἄττα λέγειν; ὅτι κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπὸς ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, ὅτι ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ ξυμπεφυρμένη ᾖ ἡμῶν ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε κτησώμεθα ἱκανῶς οὗ ἐπιθυμοῦμεν· φαμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. ἔτι δὲ ἄν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν· ἐρώτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν, καὶ φόβων, καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς· ὥστε τὸ λεγόμενον, ὡς ἀληθῶς, τῶν ὄντων ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέν. καὶ γὰρ, πολέμους, καὶ στάσεις, καὶ μάχας, οὐδὲν ἄλλο παρέχει, ἢ τὸ σῶμα, καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι.

& hæc ita se habere, iisque qui philosophari volunt serio, sic esse sentiendum, meritoque qui sunt tales, ita inter sese loqui posse: Videmur, cum vacamus contemplationi, certa ratione huc adduci, vt credamus, quamdiu versaturi sumus cũ hoc corpore, & quamdiu immixtus tali malo fuerit hic animus, vix futurum, vt in solidum id consequamur quod desideramus. Ipsam nempe veritatem. Infinitas enim corpus nobis obijcit molestias. Primo victus causa, quē necessitas præscribit: tum & siqui forte morbi incidant. Nam & ij in quærenda veritate, haud paruam sæpe nobis remoram obijciunt. vt amores, & libidines, & metus; cogitationes deniq; quascunque quibus implet animum; hic omittamus. vt non temere dicatur omnē omnino veritatis ab eo intercipi intelligentiã. Nã & bella, & seditiones, & quascunque simultates, nihil præter illud ipsum, & cupiditates eius, nobis creãt.

Quip-

Quippe cum diuitiarum causa, quæuis oriantur bella: has autẽ, causa corporis, parare homines cogantur; ejus cultui emancipati ac seruitio. Et hæc sunt revera, quæ Philosophiæ nos vacare non permittunt. Iam quod longe omnium est miserrimum, si quando aliquantulum indulget nobis ocij, & ad contemplationẽ aliquam conuertimur, ibi subito in ipsa veri inquisitione, vbique quasi ex aduerso sese objicit, vbique turbas ciet ac tumultus, vbique animum consternat, neq; ad veritatis contemplationẽ solidam assurgere eum sinit. Quare omnino videtur nobis opus esse, si ad puram aspiremus aliquam scientiam ac veram, vt a corpore abeamus, ac res ipsas animo intueamur. Ita enim nobis ea, vt videtur, quam desideramus, & quam nunc tantopere amamus, continget scientia. Post hanc vitam nempe. quod suadere ipsa ratio videtur. Nam in ipsa non potest. Quippe

διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν, πάντες οἱ πόλεμοι γίγνονται. τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίας ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι ; διὰ ταῦτα πάντα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὖ πανταχοῦ παραπῖπτον, θόρυβον παρέχει, καὶ ταραχὴν, καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τἀληθές· ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται, ὅτι εἰ μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἴσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ, καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα. καὶ τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται οὗ ἐπιθυμοῦμέν τε, καὶ φαμὲν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως· ἐπειδὰν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὔ. εἰ γὰρ μὴ

μὴ

μὴ οἷόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γνῶναι, δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἐστὶ κτήσασθαι τὸ εἰδέναι, ἢ τελευτήσασι. τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὔ. καὶ ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν, οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐὰν ὅτι μάλιστα μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι, μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅ, τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύωμεν ἀπ' αὐτοῦ; ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἰκὸς, μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα, καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές· τοῦτο δ' ἐστὶν ἴσως τὸ ἀληθές. μὴ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ᾖ. τοιαῦτα

ſi non poteſt fieri, vt pure aliquid cum corpore ac plene cognoſcamus; alterum ſequeretur e duobus; vt aut nuſquam, aut poſt obitum, perueniamus ad ſcientiam. Tunc enim, ac non ante, ſola, ac ſeorſim ſine corpore, ipſa ſecum, anima verſabitur. Quamdiu autem viuimus, ita, niſi fallimur, quam proxime acceſſuri ſumus ad ſcientiam, ſi, quantum poteſt fieri, omni corporis conſortio abſtineamus, nec cum eo vllam, niſi aliud præſcripſerit neceſſitas, ſocietatem ineamus. Ita enim fiet, vt nec vllum a natura eius, quæ nunc implet omnia, ſentiamus incommodum, & ab eo, donec ipſe Deus nos diſſoluet, puri maneamus atque intacti. Tum enim, liberi a corporis dementia ac puri, cum his quæ nunc quærimus, verſabimur, omniaque per nos ipſi, pura, vt ſunt, intelligemus. Quæ eſt, niſi fallor, ipſa veritas. Nefas enim eſt, vt qui non eſt purus, id quod purum eſt contingat. Ita niſi fal-

θανάτου καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι, καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην καθ' αὑτὴν ἐκλυομένην, ὥσπερ ἐκ δεσμῶν, ἐκ τοῦ σώματος; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Παντάπασί γ', ἦ δ' ὅς. Λύειν δέ γε αὐτήν, ὥς φαμεν, προθυμοῦνται ἀεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς· καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ οὔ; Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη, ἄνδρα παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ, ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι, οὕτω ζῆν, κἄπειτ' ἥκοντος αὐτῷ τούτου, ἀγανακτεῖν; οὐ γελοῖον; Πῶς δ' οὔ; Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὦ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνῄσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστ' αὐτοῖς

ratione, cum in vita hac, tum in futura, ex hoc ipſo corpore, vt e carcere, diſſolui, ac verſare ipſa ſecum diſcat? Omnino, inquit ille. Igitur ſolutio & quaſi animæ a corpore ſejunctio, hoc ipſum eſt, quod mortem appellamus. Omni modo, inquit ille. Soluere autem eam, ſoli, aut præcipue, quod ante dicebamus, ſtudent illi, qui legitime philoſophantur: ideoque nihil aliud eſt ſtudium philoſophorum, niſi animæ & corporis ſolutio ac ſeparatio. Nunquid ita ſe res habet? Sic videtur ſane. Nonne ergo riſu dignum eſſet, quod initio dicebam, ſi quis, poſtquam toto vitæ tempore ita ſe ſe comparaſſet, vt dum viueret, quam proxime accederet ad mortem, vbi autem ea iam adeſſet, ægre eam ferret. nonne, inquam, riſu dignum hoc tibi videretur? Quid ni? Atqui, veri ſane ac legitimi philoſophi, hoc agunt ſemper, Simmia: mortem ſemper meditantur. neque quiſquam vi-

uit hominum, qui minus eam reformidet. Nam ſic mecum puta: cum ſit certum, nihil magis improbari ijs quam hoc corpus, nihil petere ac deſiderare magis, quam vt ſola ac ſeorſim ſecum anima verſetur, nonne a ratione vehementer eſſet alienum, ſi tum demum, cum jam voto ſuo potirentur, trepidarent, aut dolerent, ac non potius cum ſumma, vti decet, voluptate, eo ſe conferrent, vbi tantæ rei, cuius toto vitæ tempore ingenti ſtudio flagrarunt, (ſapientiæ nimirum) ſeſe compotes futuros crederent: ejus vero, quod inuiſum illis fuit maxime, conſortio, defungi poſſe ſe ſperarent? Niſi merito pleroſque cenſes, vbi aliquid ex rebus his humanis amiſerunt; pueros, nimirū, vel liberos quos amabant, aut conjuges, optaſſe ſua ſponte mori, tantum quod ſperarent, ibi eos ſe viſuros, aut, conſortio eorū, quos deſiderabant fruituros: cum vero, qui amore ardet ſapientiæ, ſibique certo certius perſuadet, nuſquam ea ſeſe vt, oportet,

ἀνθρώπων φοβερόν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει· εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὑτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν, οἷ ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστιν, οὗ διὰ βίου ἤρων τυχεῖν· ἤρων δὲ φρονόσεως· ᾧ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι ξυνόντος αὐτοῖς; ἢ ἀνθρωπίνων μὲν, παιδικῶν, γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων, πολλοὶ δὴ ἑκόντες ἠθέλησαν εἰς ᾅδου ἐλθεῖν. ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τοῦ ὄψεσθαί τε ἐκεῖ ὧν ἐπεθύμουν, καὶ ξυνέσεσθαι· φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ ὄντι ἐρῶν, καὶ λαβὼν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου ἢ ἐν ᾅδου, ἀγανακτή-

ὅτε ἀποθνήσκων, καὶ οὐκ ἄσμενος εἶσιν αὐτόσε; οἴεσθαί γε χρὴ, ἐὰν τῷ ὄντι ᾖ, ὦ ἑταῖρε, φιλόσοφος, σφόδρα αὐτῷ ταῦτα δόξειν, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι φρονήσει, ἀλλ' ἢ ἐκεῖ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος; Πολλὴ μέντοι νὴ Δία, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρὸς, ὃν ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος. ὁ αὐτὸς δέ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἤτοι τὰ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφότερα.

nisi post hanc vitam, fruiturum, ægre, ac non potius, cum voluptate ex ea abiturum? Equidem persuadeamus nobis, eũ, si revera sit philosophus, amice, certo crediturum, nusquam sese melius, nusquam purius, quam vbi ante dictum est, in possessionem sapientiæ admissum iri. Quod si ita est, vt paulo ante dictum est, næ dementem eum esse oportet, si cum talis, sit, timere tamen potest mortem. Ita Iupiter me amet, admodum, respondit ille. Quare, per me licet, vt quemcunque cum mœrore ac luctu vita excedentem videris, eum iudices non sapientiæ sed corporis impense studiosum. eundemque aut opes, aut honores, & vtrumuis vel vtrunque pariter, impense amare.

Lege in superiori loco, pro, τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεκται, τῷ ὄντι ἡμῖν δέδοκται. *quemadmodum ex versione planum est.*

INDEX
In quatuor
DE
CONTEMPTV MORTIS
LIBROS.

85

Balis.

Deler

Fidem,

Incendia

INDEX.

M. Ma-

M.

M *Oculis*

Phasis

R.

Errata typographica Lectori emendanda relinquimus. In vtraque editione lib. 1. scribendum, *cæcaque Deorum Innocua, caules.*

LVGDVNI BATAVORVM,

Typis ISAACI ELZEVIRI,

Iurati Academiæ Typographi.

CIↃ IↃ C XXI.

RESTAURO DEL LIBRO
CAFOLLA
VINCENZA